

اشارات دانشگاه تهران

۶۹۹

فهرست

کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران

کتابخانه مرکزی
library.ut.ac.ir

مجلد سیزدهم

نسخه‌های خطی شماره‌های ۴۰۱۴ - ۴۵۷۹

کتابخانه مرکزی
Central Library
University of Tehran

تعدادش

محمد تقی دانش‌پژوه

تهران

۱۳۴۰

چاپخانه دانشگاه

عالم المخطوطات
والکتاب

کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
library.ut.ac.ir

بها : ۱۳۴ ریال

استعلیق آقامیرین عبدالله بن ملا شیخ منجم ۳ یلانی دارنده نسخه در رمضان ۹۰۲ ، متن زیر خط سرخ ، خط ومهر محمد حسین بن محمد رضای حسینی خاتون آبادی مورخ ۱۲۰۱ دارنده نسخه دارد .
 ۱۹س ۱۴ × ۱۲ × ۱۳۳۳۶ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج قهوه ای مقوایی .

شرح بیست باب

شرحی است آمیخته و مزجی بر بیست باب اسطرلاب طوسی و دیباچه ای ندارد و مقدمه مبادی تصوی که در شرح علاء الدین بن محمود کرمانی باید باشد (ذریعه ۶: ۳۰ و ۱۳: ۱۳۰) در این نسخه نیست اگر چه آقای باستانی راد آن را از همین کرمانی پنداشته است . درس گذشت طوسی از مدرس رضوی از شرح کرمانی یاد نشده است .
 آغاز: بسمله . و به نستعین . این مختصر است در معرفت شرح بیست باب باب اول در القاب آلات و خطوط و دوائر اسطرلاب و آن آلتی است بحسب عرف و عادت .
 انجام : درین باب کفایت باشد اینست تمامی سخن در اسطرلاب و در شرح آن .

نسخ سده ۱۱ ، حواشی با نشانه «س» منهره ، منه قدس سره » -
 ۱۸س ۱۰ × ۱۱ × ۱۳۱۰۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکی .

حاشیه شرح مختصر المنتهی

حاشیه ایست بر شرح فاضی عضدایجی بر مختصر ابن حاجب از سید شریف گرگانی (طوس ۲: ۱۹۰ ش ۱۴) در پایان آمده : « هذا آخر ما کتب قدس سره علی المبادی المنطقية من شرح العضدی » .

نسخ معرب سده ۱۱ ، عنوان شنگرف وزرین باسراوح ، جدول زر ولاجورد ، دو صفحه نخستین حاشیه سازی شده از زر .
 ۱۵س ۱۱ × ۱۴ × ۹۳۹۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای ضربی -

الصحيفة السجادية

از امام زین العابدین دانسته اند .

§ ۱۷

شکعه لتعلیق سده ۱۱ ، عنوان شنغری ، جدول زرولاجورد ، حاشیه بانفائه «جم، منه ره» ،
باسرلوح بزرولاجورد و شنغری ، یادداشت رجب ۱۴۷۴ دارد ، مالک حسن علی بن عبدالله .
انجام : اقدم فی الذهن بالذات لا بالزمان .
۱۷س ۹× ، ۱۵×۸۳۷۷ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج تریاکی ضربی کنار سرخ .

حاشیه شرح التجريد

حاشیه نخستین دوانی است بر شرح قوشچی بر تجرید طوسی (ش ۴۰۹۰-ف ۲۳۲) .

§ ۱۸

نسخ محمد ابراهیم جبل عاملی قزوینی در ۱۲۹۸ ، عنوان شنغری ، در ۲۴۷ ص .
۱۷س ۱۰× ، ۱۵×۱۷۳۱۲۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبز ضربی مقوایی .

مرغزار

از وقار فرزند وصال شیرازی که در ۱۲۹۵ بنام ناصرالدین شاه و برای سلطان مراد
میرزا حسام السلطنه در شصت و اند سالگی (ص ۱۸) ساخته و پس از دیباچه (۱-۲۰) رساله
محا کمة انسان و حیوان از رسائل اخوان صفا را در آن بپارسی برگرداند . نام کتاب
و شعرهای فارسی و عربی مترجم و شعر وصال در دیباچه هست . در ترجمه هم شعر مترجم
دیده میشود .

آغاز: کتاب مرغزار ترجمه رساله اخوان الصفا من مؤلفات الوقار . بسمله . وبه
تستعین . ستایش معبودی را رواست و پرستش موجودی را سزااست که ماهیات اشیا را
بتجلیات وجود متجلی نمود .

انجام : بوطن خود رجوع کردند .

۴۰۱۹

نسخه‌ایق سده ۱۳ و ۱۲ ، ش ۳ چلیپا

۱۴ س ۱۶ × ۹ ، ۲۴ × ۱۳۴۷۹ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج عناوی

مجموعه ۵۵

۱- نصیب الفتیان (۱-۲۵) از حسام الدین حسن بن عبدالؤمن م ظفوری خویی
متخلص بحسام (فرهنگنامه‌ها ص ۱۱۵ و ۱۲۶) سیصدوسی بیت در این نسخه مانده است .

آغاز افتاده :

خضرا است فلک ملک فرشته غیر است زمین و مردم انسان

ز نامه‌های رسول خدای در قرآن درین دو بیت ز من بیست نام یاد بگیر

(ش ۲ جدول فرهنگنامه هاص ۱۲۷) .

انجام مانند فرهنگنامه‌ها .

۲- جنگ (۳۳-۲۶) شعرهای فارسی : مولانا سحابی ، ابن یمین ، شاه نعمه الله ،

الاصوفی ، عطار ، میر نصیبی ، ناصح تبریزی ، واقف خلخالی ، مالاروحی .

۳- فرهنگ عربی بفارسی (۳۴ - ۷۸) بترتیب تهجی سپس دو باب و پنج فصل

ویک باب است در اسماء .

آغاز: باب حروف الف . افتتاح : آغاز کردن کار ، اختتام پایان بردن کار .

انجام : جهنم : دوزخ ... هاویه : جهنم ، جریده : نامه نوشتن (؟)

۴- تذکره عرفا (۷۹-۱۵۸) بفارسی در سر گذشت عارفان است از امام جعفر صادق

تا ابو عثمان حیری ، در سر گذشت شیخ محمد بن علی حکیم ترمذی آمده : چنانکه در کتاب شرح القلوب بیان کرده ایم (ص ۱۵۲) (آغاز و انجام افتاده) .

۴۰۲۵

تعلیق سده ۱۳ ، عنوان شنگرف ، جدول شنگرف و لاجورد ، یادداشت تولد ۱۳۶۳ و ۱۳۶۵ و ۱۳۶۶ و ۱۳۶۹ در پایان هست
 ۱۱ س، ۶×۱۱ ، کاغذ سپاهانی آهار مهره - جلد تیماج تریاکی ضربی گرد و عطف سبز

رساله معما

از عباسقلی بن حسن شاملو از درباریان و کارکنان دولت که در چهل و پنج سالگی گویا در زمان شاه صفی ساخته است . يك ديباچه و سپس معماهای منظوم است بنام خدا و شاه عباس و شاه صفی و دیگران .

آغاز: بسمله و به نستعین . باسم الله .

ای خیالت جهانها را روان
 وی جالالت لامکان دلهامکان

... بعد از گشایش معمای مجمع الاسمای توحیدبازی ... بر شکفته خیالان دقایق زار تحقیق غنچه این مضمون محبوب نماند که ... عباسقلی بن حسن شاملو چون از وقتی که طفل سلوکش نردبان نه پایه آحاد را طی نمود بلب بام عشرات رسیده تا این زمان که سنه سنش باخامس عشر پنجم در پنجه گیر است همواره ... نظر باز تصاویر معانی دلپذیر ... میبود و باوجود ... ملك داری و مشاغل ناگزیر مملکت مداری ... همیشه همت برین مصروف بود که اگر ... وقتی بدست آید در مصرفی صرف نماید که مصدر دقایق قلمی و مظهر لطایف شعری بوده این دو معنی دلفریب را ... بنظرها رساند بنابراین ... گاهی ... در علم نازك عمل معما ... تاملی می نمود ... ناچار ... این رساله را عجله اختیار نموده .

انجام :

بود حق بانو ست کر نشنیده حرفش را گذاشت
داشت مطلبها دل اما اول و آخر نداشت

....

سربق را ببر بخمر تیز این معما بود با سم عزیز

....

کاو را چون دهی تو آب و علف این معما بود با سم نجف
(در پایان نسخه شعرهای چند شاعر فارسی معروف است درش صفحه)

۴۰۲۱

شکسته لتعلیق محمد جعفر بن محمد باقر نویسرکائی در روز یکشنبه ۲۹ محرم ۱۲۹۸ بدستور آ میرزا
سید رضا درش ۳ ، ش ۲۹ هم از همین تاریخها ، در پایان شعر مظفر علی شاه است ، تاریخ تولد ۱۲۹۴
و ۱۳۰۲ و ۱۳۹۵ دارد در پایان .
۸۵×۱۲ ، ۷۴×۱۱ ، کاغذ قرنگی - جد تیماج تریاکی .

مجموعه

۱- رساله فیضیه (۲ پ - ۵۰ پ) از غلامرضای زجاجی مشتاقعلی فرزند حاجی
سید محمد دکنی ملقب به ظهور علیشاه و خلیفه شاه علیرضای دکنی بفارسی در یک
مقدمه و چهار فصل : مراتب و اطوار دل و تصفیه آن ، مراتب معرفت روح و تجلیه آن ،
معرفت نفس و ترکیه آن ، مواظبت باز کار خفیه و اوراد جلیه و اشاره بمقامات سالک ،
و خاتمه . نام او در دیباچه و مشیخه ای که پس از رساله آمده است (۵۱ ر - ۵۳ ر)
دیده میشود و سلسله او در آن میرسد یا بامام رضا (ع) .

آغاز: بسم الله . الحمد لله الذی من علی الرسل بالرسالة ... و بعد مشتمل است این
رساله فیضیه بر یک مقدمه و چهار فصل و خاتمه .

انجام : وبقرب ابدی ووصال سرمدی پیوسته آید انشاءالله تعالی والسلام علی من اتبع الهدی .

۲- مشتاق نامه (۵۴ پ - ۵۷ ر) مثنوی صدر الممالک است .

آغاز:

شاه فیاض ای امیر حق شناس ای جهان معرفت ای فخرناس

انجام :

چون سرود غیب دادم این پیام لب به بستم قصه کوتاه والسلام

۳- رساله عرفانی (۵۸ پ - ۷۲ ر) در آن از مجلسی و شرح فارسی من لایحضره الفقیه او و مفتاح الاسرار الحسینیة عبدالرحیم دماوندی و شرح کافی ملا محمد صالح مازندرانی و شیخ بهایی و پدر مؤلف یاد شد. و رساله در این است که بنظر آوردن مراد و مجیز در خیال خود در هنگام عبادت درست نیست و صوفیان شیعی چنین کاری را نمیکنند و اگر چه مرید مبتدی باید همواره صورت مجیز را در نظر بیاورد ولی نباید او را بپرستد این رساله گویا از همان مشتاقعلی باشد .

آغاز: بسمله بعد از اتمام رساله عقاید و تزییف آرای متصوفه ملاحده متفطن شدم

انجام : و باین ختم می نمایم .

۴۰۲۲

نسخ روز چهارشنبه ۱۳۴۰/۱/۲۴ ، عنوان شنگرف ، باحواشی « منه » ، انجام : و لیس جنس الادراک كذلك .

۱۱×۶ ، ۱۵×۱۱۳۸۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی مقوایی .

حاشیه حاشیه شرح التجرید

از عبدالرزاق بن علی بن حسین لاهیجی است (ف ۲۳۰) .

۴۰۲۳

تستعلیق عبدالله بن احمد کاشی در ۸۴۸ درش ۱ ، ش ۴ بهمین خط وانجام افتاده : (یجب ان یکون
لابقا والا) ای وان لم یکن - عنوان و نشان شنغرف ، دو برگ نخستین نو نویسی .
۲۳×۱۲ ، ۱۰۳×۱۲×۱۸ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج مشککی ضربی .

معجمی

۱- حاشیة تحریر القواعد المنطقية (۱ - ۱۴۹) از میر سید شریف گرگانی
(ش ۴۰۱۳) .

۲- شرح آداب البحث (۱۵۱-۱۵۲) شرحی است از مولانا مسعود رومی (صع)
بر آداب البحث شمس الدین سمرقندی (ف ۵۸ - طوس ش ۱۴۲ منطق) .

۴۰۲۴

تستعلیق اخلاص خاکسار در فروین در روز چهارشنبه ذی قعدة ۱۰۶۶ ، عنوان شنغرف ،
۹×۱۰ ، ۷۵×۱۲×۱۸ ، کاغذ سیاهانی - جلد تیماج قهوه ای مقوایی عطف تریاکی .

تحفة الطالبین

از مظہر الدین محمد بن بہاء الدین علی بلیانی در قرائت عاصم ناقل قرائت امیر
مؤمنان علی در سه باب :

۱- فضیلت قرائت قرآن و غیر آن از استاد عاصم و راویان او در چهار فصل .

۲- اصول قرائت در چند فصل .

۳- فرش (۱) قرائت ،

بدستور « یاران دینی و دوستداران یقینی » ساخته است . در آن یاد شده از

تحفة المسترشدين (ص ۱۲) و ابوطالب هیة الله بن یحیی شیرازی ابن هراس و مولانا

۱- فرش عبارت است از ان اختلافی که بر کنار مصاحف می نویسند (همین رساله) .

حسین وشاطبی. نام مؤلف در دیباچه (ص ۲) و نام کتاب در فصل ۴ باب یکم (ص ۱۸) آمده است.

آغاز: بسمله . وبه نستعین . رب سهل وتمم بالخير والسعادة ثنا وستایش ثابت است آن خداوندی را که آفرید قوت نطق را در لسان انسان .
انجام : فصبح بحمد ربك واستغفره و این هم در همین کتاب مذکور است.

۴۰۲۵

شکسته نستعلیق مؤلف ۱ در ۴۷۰ ص .

۱۱×۱۸ ، ۲۳×۱۸۳۲۳۶ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی.

یادداشت

یادداشت‌های سیاسی روزانه عبدالحسین نام (ص ۱۶۴ و ۴۸) یکی از مستوفیان آذربایجان است در هنگام سفر از دوشنبه ۲ رمضان ۱۲۹۷ تا ۲۹ ذی حجه ۱۲۹۷ و بخط خود نوشته است. او گویا در ۱۲۶۵ نزدیک به ۱۵ سال داشته و درس میخوانده و در نزد میرزا ابوالحسن یغما که نزد پدر او میزیسته است فارسی میاموخته است (ص ۳۴۲).

۴۰۲۶

شکسته نستعلیق محمد حسن تبریزی درج ۱۳۱۶/۴ ، باسره لوح ، جدول زروشنگری و لاجورد ، نسخه

در ۱۳۳۷ از آن هادی بن مهدی موسوی بوده است.

۱۱×۱۵ ، ۲۳×۱۵۳۲۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنابی درون بنفش .

بیست باب در اضطراب

از خواجه طوسی است .

§۰۲۷

نسخه‌ایق پایان ج ۱۰۴۷/۱ بایادداشت عبدالعزیز اسعد مورخ ۱۱۳۷ (پایان غزلها)، جدول زیر و
لاجورد، بادوسر لوح .
۱۵س ۸×۱۶، ۱۵۹×۱۴۳۳، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج عنابی ضربی مقوایی گرد و عطف سبز .

دیوان

قصاید و غزلها و رباعیهای سعدی است .

§۰۲۸

نسخ روزیکشنبه ج ۱۱۴۱/۲، عنوان و نشان شنگری، با حواشی «منه»، نسخه از آن محمد بن زین
عابدی بوده است با خط و مهر او در صغ، با مهر محمد رحیم مورخ ۱۴۱۱ در پایان .
۱۶س ۷×۱۶، ۵۴×۱۳۷۳، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی .

توضیحات

از عبدالکریم بن محمد طاهر قمی و ساخته ۱۱۳۱ در پاسخ « پنج صیقل » هلا
محبعلی که ردی بر چهار آیینۀ فاضل بهاءالدین محمد بن حسن سپاهانی هندی ساخته
۱۱۲۶ بنام شاه سلطان حسین است. فاضل هندی در دیباچه میگوید که در هر صد سالی
باید مجددی باشد و در این سده ۱۲ (از ۱۱۱۱ تا ۱۱۲۶) از میان سنیها کسی نیامد
و تنها منم که مجدد سر سده ۱۲ هستم و کارهای علمی من گواهی بر این مطلب است
و یکی از آنها همین کتاب چهار آیینۀ است که در چهار فصل است : اثبات وحدت صانع،
بطلان اجماع ادعایی سنیان بر امامت ابی بکر، آیت غار و ابی بکر، عصمت پنج تن
آل عبا .

مولی درویش محمد هزار جریبی هم در نسائم از چهار آیینۀ دفاع نموده است.
فاضلی هندی میگوید که خواهش میکنم هر که ردی دارد بنویسد زیرا که من میخواهم

که رساله را بشاه بنمایانم که او باستنبول بفرستد (ص ۴) (ذریعه ۳: ۱۹۹ و ۵: ۳۱۱)
 درین صور منطبعه یاد شده از آقاها دی و آقا جعفر پسران ملا باقر سبزواری و پسران
 آقارضی و آقا جمال و سید محمد پسر میر محمد باقر و میر محمد خاتون آبادی و ملا رفیع‌ای
 گیلانی و ملا محمد حسین و ملا محمد کاظم پسران ملا شاه محمد و ملا محمد قاسم هزار
 جریبی و آقا حسین لنبانی و میرزا جعفر خفاف و ملا محمد حسین مالا باشی و ملا محمد کاظم
 برادر او (ص ۱۴) و میرداماد و بهایی و ملا احمد اردبیلی و ملا خلیل و ملا محمد صالح
 و میرزا رفیعا و ملا محمد باقر خراسانی و ملا حسن و ملا محمد تقی و ملا محمد باقر مجلسی
 و آقا حسین و آقا جمال و شیخ جعفر و ملا محمد علی استرآبادی (ص ۱۳) و رساله «بینش
 عرض آفرینش» مصنف فاضل هندی (ص ۵۲).

آغاز: بسمله. صیقل فزای آینه صاف دل نیست مگر صور منطبعه معارف حکیم
 کامل که گمراهان بحر غوایت را از طوفان جهل بنجات ساحل رسانیده ... چنین
 گوید ... ابن محمد طاهر قمی عبد الکریم ... که چون فهم مطالب مسطوره در رساله
 مسماء به چهار آیینیه از مؤلفات فاضل یگانه ... مولانا بهاء الشرع والدین ... در کمال
 صعوبت بود لهذا جناب صالح متقی مولانا محبعلی چنانکه خود معتقدند غور کامل
 در آنها نکرده متصدی اباحت چند بر سخنان ایشان شده بود و بجهت آنکه مبادا بعضی
 از عوام را در آن مطالب شبهه ای عارض شود این ضعیف بتکلیف جمعی از مؤمنان
 خصوصاً ... حاجی محمد زمان تاجر ... متوجه جواب آنها شد و چون جوابهای اباحت
 مزبوره از عین چهار آیینیه مسفوره استفاده میشد این رساله را به «صور منطبعه» مسمی
 گردانید و بجهت اختصار از برای سخن مصنف سلمه الله تعالی : م ، که حروف اول لفظ
 مذکور است و بجهت حرف باحث : ث ، و از پی جواب : ب ، را بجهت علامت اختیار نمود.
 انجام : و ما این مطلب را مشروحا در رسالتین مذکورترین بیان کرده ایم
 هر کس خواهد بآنها رجوع نماید . تم فی الخامس والعشرين من شهر صفر ... من شهر

السنة الاولى من العشر الرابع من المائة الثانية من الالف الثانى ... سنة ۱۱۳۱، تم فى يوم الاحد الثانى من شهر جمادى الثانى للسنة المذكورة والحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على محمد وآله اجمعين آمين .

۴۰۲۹

شکسته نستعلیق سده ۱۳ و ۱۴ ، عنوان و نشان شنغرف .
۱۵ س ۱۴ × ۸ ، ۲۱ × ۱۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکى .

شرح هشتوی

از مولانا ادریس بدلیسی که بنام سلطان سلیمانخان عثمانی بفارسی ساخته است .
آغاز: بسمله الحمد لله الذی انعم علینا وهدانا للإسلام ... فائى نظرت کتب اهل
الباطن وطالعتها ورايت المثنوی بینها مملوا بانواع اسرار الایات الکریمه .
انجام افتاده :

عاشقی کر زین سرو گرزان سر است

عاقبت ما را بدان سر رهبر است

۴۰۳۰

نسخ و نستعلیق مؤلف ، عنوان و آیها شنغرف ، جدول زر و لاجورد .
۱۵ س ۱۶ × ۱۰ ، ۲۲ × ۱۶ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکى ضربی درون سفید .

کاشف الرموز

بقارسی از عنایت الله بن ملک محمد طبرسی لاریجانی اسکى مؤلف تحفه مسعودیه
(ص ۱۲۷) و در شرح رمزهای آیتهای قرآن که در ۱۳۰۹ ساخته است . متن و شرح آمیخته
است با عنوان « قوله - اقول » .

آغاز: بسمله . رب یسر ولا تعسر و به نستعین . الحمد لله الذی شرح صدورنا بملة
سیدنا خیر الانام ... فیقول ... ابن ملک محمد الطبرسی اللاریجانی الاسکی و هو ابن
عنايت الله عنايت الله لماريت كتابا من رموز القرآن التي جمعه مؤلفه ره مختصر اينطوى
على مباحث شريفة ويحتوى على مطالب لطيفة ولا سيما فى اثبات الامامة ... التمسنى و
دعائى بعض اخوانى ... مضافا الى ما سنجلى ان اشرحه ... فشرعت ... شرحا يفيد طالبيه ...
وقد سميتها بكاشف الرموز ... قوله رحمه الله قال الله ... قالت الاعراب آمنا ... اسلمنا از
اين كلمات استنباط ميشود كه ما بين اسلام وايمان عموم وخصوص مطلق.

انجام : و ما من حضرت رسالت بناء و آل امامت انتباه عليهم افضل الصلوات .

شعر :

شكر كه اين نامه بعنوان رسيد
يشتتر از عمر بپايان رسيد
فرغ من تسويده مؤلفه ... من العشر الاولى من شهر الجمادى الاولى من السنة
التاسعة من المائة الرابعة من الالف الثانى حامدا ... و ظاهرا و باطنا سنة ١٣٠٩ .

٥٣١

استعاليق ابو القاسم بن محمد تقى فايق آشتياني در روز يكشنبه ٢١/١/١٣١٣ ، عنوان شنغرف ،
١٣٠٩س ١٠×١٧ ، ٢٥×١٦ ، كاغذ قرنگى - جلد مقوا عطف و ٣٥ شها تيماج ترياكى .

نرگسدان

از آخوند ملا اسماعيل ذبيحى يزدى كه بنام شاه سلطان حسين واعتماد الدوله
وميرزا محسن تاثير از روى جلد ١٣ بحار مجلسي در ١١١٥ (نرگس دان ذبيحى) ساخته
ودر تبريز سال ١٣٢٥ ق بچاپ سنگى رسيده و مثنوى ايست در سر گذشت نرگس خاتون
مادر امام زمان . (ذريعه ٩ : ٣٣٨ - سپه ش ٧٢٠٠)

آغاز:

بنام آنكه فرمود از بدايت بحب خاندان ما را هدايت

.....

عجب نبود چو منظور نظر شد به «نرگس دان» اگر نامش سمر شد

انجام :

تاریخ طلب چوناظمش از من کرد / نر کس دان ذبیحی آمد تاریخ

۵۳۲ هـ

نستعلیق مؤلف ، عنوان و نشان شنغرف .

س ۱۶×۷ ، ۲۱×۱۲۳۱۸۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی .

معالم النجوم

از زکریا بن حسین موسوی مازندرانی در شرح آمیخته بررسی فصل خواجه طوسی که در بیست و سه سالگی ۹ رجب ۱۲۶۸ آغاز و در نیمه های محرم همین سال بانجام رسانده است (دیباچه و پایان رساله) .

آغاز: بسمله . وبه نستعین . حمد بی حد و احصا قدیری راست که آثار انوار ثوابت و سیار بر صنایع قدرت و بدایع فطرت او گواه است . چنین گوید زکریا بن حسین الموسوی المازندرانی .

انجام : والهم الطیبین (تمت الکتاب علی یدمؤلفه زکریا بن سید حسین الموسوی عفی الله عنهما) .

۵۳۳ هـ

نسخ ۱۲۰۶ در اکبر آباد درش ۱ ، ذیحجه ۱۰۷۰ درش ۲ ، عنوان و نشان شنغرف ، درص ۱۲۰ - ۱۳۵ و ۲۰۳ و ۲۰۴ عرفان و تروض و شعر فارسی و شرح « ساقی حدیث سرو و گل و لاله میرود » و فلسفه است . س ۱۷×۱۱ ، ۱۶×۱۰۳۱۰۲ ، کاغذ فرنگی کبود و سپاهانی نخوری - جلد تیماج مشکی

مجموعه

۱- شرح رباعیات (۱۱۹-۱) از دوانی است (ف ۶۶۴) .

آغاز: بسمله . وبه نستعین .

لامعبود سواه بلایس سواه

حمد الاله عم الخلق آلاه

غیر از حرم رحمت او نیست پناه

ذرات دو کون از آسیب عدم

حمد سزاوار سرادق کبرایی تقدس و تعالی از غیر آن حضرت اعلیٰ صدور
نمی‌تواند یافت .

۲- اعتقادات (۱۳۶-۲۰۱) در پنج مقصد و یک خاتمه است .

(۱۳۶) فصل اول در بیان معنی وجود و حقیقت هستی

(۱۳۷) فصل دوم در انقسام موجود بواجب الوجود ممکن الوجود

(۱۳۹) مقصد اول در اثبات مبدا قدیم و صفات ثبوتیه

(۱۴۰) باب اول در اثبات مبدا قدیم

(۱۴۱) باب دوم در احدیت مبدا اول

(۱۴۲) باب سیوم در صمدیت مبدا قدیم

(۱۴۳) باب چهارم در قدرت شامله مبدا

(۱۴۴) باب پنجم در علم مبدا باری

(۱۵۰) باب ششم در آنکه مبدا قدیم حی است

(۱۵۱) باب هفتم در اراده باری

(۱۵۳) باب هشتم صفات ثبوتیه راجعه بصفات سابقه

مقصد دوم در صفات سلبيه .

(۱۵۵) باب اول در اینکه مبدا مرکب نیست

(۱۵۶) باب دوم در اینکه مبدا قدیم را شریک در الهیت نتواند بود

(۱۶۱) باب سیوم در عدم جواز حلول و تحیز بر واجب

(۱۶۳) باب چهارم در امتناع اتحاد بر واجب

مقصد سیوم در افعال در پنج باب .

(۱۶۵) باب اول در حسن و قبح افعال اختیاری

باب دوم در عدم صدور فعل قبیح از مبدا قادر مختار و عدم اراده

(۱۶۷) آن از عباد

- (۱۶۹) باب سوم در افعال اختیاری عباد
- (۱۷۳) باب چهارم در حسن تکلیف و لزوم عقلی آن
- (۱۷۵) باب پنجم در لطف
- مقصد چهارم در بعثت رسل و انبیا
- (۱۷۶) باب اول در حسن بعثت و لزوم آن
- (۱۷۸) باب دوم در آنچه صدق نبی بان معلوم گردد
- (۱۷۹) باب سوم در اثبات نبوت نبی ما
- (۱۸۰) باب چهارم در آنچه نبی باید که بان موصوف باشد
- (۱۸۱) باب پنجم در دفع شبهه منکرین
- مقصد پنجم در امامت
- (۱۸۳) باب اول در آنکه نصب امام لطف است
- (۱۸۴) باب دوم در طریق معرفت متعین با امامت را
- (۱۸۵) باب سوم در صفات امام
- (۱۸۶) باب چهارم در امام منصوب
- (۱۹۰) باب پنجم در امامان دوازده گانه
- (۱۹۴) باب ششم در دفع شبهه جا حدین وقوع نص جلی
- (۲۰۰) خاتمه در معاد جسمانی

آغاز افتاده : و ممکن الوجود قدیم و حادث . فصل اول در بیان معنی وجود و حقیقت هستی بدانکه چون چیزی چنان باشد که عقل تجویز اسناد چیزی با و بنحو ثبوت یا صدور در ظرفی چون ذهن یا خارج ذهن یا نفس الامر کند آن چیز را وجود در آن ظرف باشد و چون نه چنان باشد آن چیز را وجود در آن ظرف نباشد و اول را وجود در آن ظرف گویند و دوم را معدوم در آن ظرف گویند .

انجام : و چون مقصود الایراد در این رساله بختم انجامید بس شکر نعمای
بی منتهای ربانی و دزدون بر خیر البشر و خاتم النبیین و آله الطیبین و الطاهرین اقتصار
نمود تحریرا فی شهر ذی حجة الحرام سنة سبعین و الف هجرية .

۴۰۳۴

تعلیق سده ۱۱

۲۵×۸ ، ۲۲×۱۴ ، کاغذ سپاهالی - جلد تیماج عنابی ضربی زرکوب مقوایی

حاشیه انوار التنزیل

درس ع آمده : « الجزء الاول من كتاب حاشية چلبی علی البیضاوی علی الجلد
الاول » .

آغاز: شرح علی تفسیر البیضاوی المسمی بانوار التنزیل بسمله . و به اعتضا [دی]
الحمد لله الذی خلق النسم و رزق القسم و بین الحجة و عین المحجة هی الفوز و النجاة
والحیوة السرمدية بعد العماة بانزال کتب هی مصابیح الدجی للبحجی .

انجام : کماذ کروا فی التعلیم و التعلیم و التحریک و التحریک فلیتامل الذین
آتیانهم الکتاب یتلونہ حق تلاوته یرید به مؤمنین اهل الکتاب .

۴۰۳۵

تعلیق سده ۱۰۹۹ ، عنوان شنگرف

۱۷×۱۳ ، ۱۶×۱۴ ، کاغذ سمرقندی - جلد مقوای

شرح النجدیات

درس ع آمده : « شرح النجدیات للحریری رحمه الله » .

آغاز: بسمله . الحمد لله علی جزیل نواله و الصلوة علی محمد و آله الهمم جمع

همة هی مصدرهم بالامر قصده ثم جعلت عبارة عن داعية النفس الى العلاء .
قوله اتجدان يقول لسعد وهذیم ... كما یذهب فؤادی الى نجد ان یذهب جسدی

۴۵۲۶

لستعلیق محمدعلی پسر تقی خان در روسان مهاجران همدان در روز دوشنبه ۱۳ رمضان لوی تیل

۱۲۷۶

۱۵×۱۴ ، ۲۰×۱۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکمی .

مثنوی

از خطایی قمی و گزیده ایست از مثنوی مولوی . در دیباچه آمده : « و دیگر
این لب مثنوی است ... و چنان میداند که مغز نغز مثنوی و جوهر جان کلام مولوی
رومی ... را چون روغن از دوغ کشیده باشد و باز این لبی ترتیب نیافته باشد
مغز نغز مثنوی بر داشتیم پوست را بهر خزان بگذاشتم
شکر لله در جهان بی مدار از خطایی مانند این لب یاد گار »

آغاز: بسمله . بهترین همدمی که عارفان معارف ربانی را انیس توانند بود و
نیکوترین انیسی که سالکان مسالك طریق روحانی را جلیس تواند بود ... مقالات
عرفا و فضلا و اشعار شعرا و ابکار و افکار حریفان و ظریفان است ... و اقل سادات خطایی
خطا کار ... مدت پانزده سال بشرف آستان بوسی رواق اشراق ... مولای ثامن ...
وارد آمده ... ترتیب سه کتاب را علاوه بر منظومات و مقالات خود ... چنانکه مثنویات
و مراثی منتشر است و بقیه عمر را لازم همت شمرده به ترتیب کتابی میسوط که آن
مشمول است بر چهارده دفتر در فضایل و مناقب معصوم و معجزات غرای آن بزرگواران ...
چو عنقا گراز چشم مردم کمم ولسی از کلسان خاک قمم
بسمله . بشنو از نی چون حکایت میکند .

انجام :

قصه کوتاه کن که رفته در حجاب فهم کن والله اعلم بالصواب

۴۰۳۷

تستعلیق روز پنجشنبه ۲۱ شعبان ۱۳۳۶

۱۴س ۱۶×۹ ، ۲۰×۱۴۳۲۰۲ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوای گوشه و عطف تیماج سرخ و مقوایی.

مجموعه

۱- الاربعون حدیثا (۲-۷۹) از محمد بن ابی بکر و چهل حدیث نبوی است.
آغاز: بسمله . و به نستعین علی الطاعة والدين والحمد لله رب العالمین... وبعد
فان... محمد بن ابی بکر .

انجام : وان اخذته بالید احرق . صدق رسول الله... رب العالمین .

۲- خبر انشقاق القمر (۷۹-۹۷ پ) .

۳- المسائل (۹۸-۱۲۹) از عبدالله بن سلام .

۴- قصة تمیم (۱۲۹-۱۶۶) .

۵- قصة مناجاة موسى الى ربه (۱۶۶-۱۸۷ پ) .

۶- قصة جبرئيل وميكائيل (۱۸۷ پ - ۱۹۰ پ) .

۷- قصة هلال بن عذرة بن جابر الانصاري (۱۹۰ پ - ۲۱۰ پ) همه اینها بعربی

است .

۴۰۳۸

تستعلیق مؤلف ، عنوان شنغری ، شعر حسامی و خوشدل و ذوقی مورخ ۱۴۴۰ در هفتاد سالگی
و میرزا مهدی شوقی تنکابنی در ستایش مؤلف در آغاز نسخه هست سپس يك صفحه و نیم از رساله اجباط
بعربی از سیف الدین علی بن محمد جعفر استرآبادی .

۱۸س ۱۴×۶ ، ۲۲×۱۴۳۲۵۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضری مقوایی

آینه جهان‌نما

تاریخی است از سیف‌الدین علی بن محمد جعفر شریعت‌مدار استرآبادی ساخته
 ۱۲۹۷ که جلد یکم (نسخه‌ها) را در شب پنجشنبه ۱۷ صفر ۱۳۰۴ بانجام رسانده و آن
 از داستان آفرینش و پادشاهان داستانی ایران و سرگذشت پیامبران عبری و تاریخ ایران
 و اسلام است تا حادثه سال ۴۱ هجری. عنوان در آن «نمایش» است و حوادث پیش از
 اسلام بترتیب تاریخ هبوط آدم، در پایان از جامع ناصری او (ذریعه ۵۱:۱ و ۷۵:۵)
 یاد شده است.

آغاز افتاده: و از داود ع تا عیسی ع هزار و صد... و این سال شروع در این کتاب
 که سنه ۱۲۹۷ هجریه است سنه ۷۵۱۴ هبوط میشود
 انجام: چون برادر برشاید صبر می فرمود قدتم المجلد الاول... لیلة الخميس
 سابع عشر شهر صفر... لسنة ۱۳۰۴ بتاریخ هبوط آدمی سنه ۷۵۲۱ میشود.

۴۰۳۹

لستعلیق سده ۱۱۹۱۰، عنوان شنغری، جدول زرو لا جور.

۱۱س ۱۶×۸، ۱۹×۱۱۴۳۶۹، کاغذ سپاهانی آهار مهره - جلدایماج مفکی مقوایی.

گلستان

از سعدی شیرازی است.

۴۰۴۰

لستعلیق مؤلف.

۲۶س ۱۶×۱۲، ۲۱×۱۵۳۴۴۵، کاغذ فرنگی - جلدایماج عنابی ضربی مقوایی.

التقریرات

از شیخ احمد در گذشته ذی قعدة ۱۲۷۳ و در مباحث الفاظ است (ص ع).
 آغاز: قال صاحب المعالم اصل ما وضع لخطاب المشافهة .
 انجام: الحكم بعدم اشتراط البلوغ .

٤٥٤١

استعلیق میرسید محمد حسینی در روز شنبه ۱۲۴۹ صفر ۱۰۹۸ ، عنوان شنغرف ، بلاغ مقابله دارد ،
 یادداشت تملك ۱۳۰۵ و ۱۱۷۹ دارد .
 ۱۵ س ۱۴ ، ۴۹ س ۳۹ ، ۴۱ س ۳۹ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج عنابی .

حاشیة حاشیة المختصر

از علاء الله یزدی که در شیراز در ۱۷ ذی قعدة ۹۶۲ ساخته است (ف ۲۱۹۰) .

٤٥٤٢

نسخ ۱۰۳۳ ، عنوان شنغرف ، یادداشت تملك ۱۳۰۱ دارد .
 ۱۷ س ۱۱ ، ۴۶ س ۳۶ ، ۴۲ س ۳۶ ، کاغذ استنبولی - جلد تیماج مشکى مقوایی .

هنو ان الشرف الوافی فی اللغة والنحو والعروض و القوافی

از شرف الدین ابومحمد اسماعیل مقرئ شاورى یمنى در گذشته ۸۳۷ (ش ۴۸۵۷)
 - چلبی ۱۳۸:۲ - معجم المطبوعات (۲۴۸) .

٤٥٤٣

استعلیق سده ۱۱ ، عنوان شنغرف ، در آغاز و در میانه شعرهای فارسی حاتم است و در پایان هم
 بندهست بفارسی بنظم و نثر .
 ۱۸ س ۱۱ ، ۴۶ س ۳۶ ، ۴۲ س ۳۶ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکى مقوایی .

مجموعه

۱- الواضحة فی تفسیر الفاتحة (۲ پ - ۲۴ پ) از معین الدین مسکین فراهی
هر وی در گذشته ۹۰۷ است تخلص «معین» در پاره ای از شعرها آمده و در آن از کشف الاسرار
یاد گردیده است. در این نسخه نامی بکتاب داده نشده و باید همین الواضحة باشد
(استوری ۱۱:۱ - ذیعه ۳۷:۳ و ۳۴۵:۴ - نشریه ۱: ۸۸) .

آغاز: حمد و سپاس نثار بارگاه پادشاهی که امید گناهکاران و نوید تباهاکار
روز کاران بلکه مایه راحت سوختگان و سرمایه استراحت غم اندوختگان بشارت
بشارت اوست .

انجام : اگر سه حرف کم کنی هومانند و هومن الی اشارات الی ذاته .
۲- داستان ملك سرفراز و عابد (۲۵ پ - ۴۴ پ) گویا از سده نهم در آن هفت
نصیحت است (نسخه ما) و در هر يك یکی یا چند داستان :

نصیحت اول در قواعد عدل .
نصیحت دوم در آداب عفو و حلم .

نصیحت سوم در تحصیل مال لازم و فادار و چاکر اخلاص آثار .

نصیحت چهارم در بیان فوائد صبر و بردباری

نصیحت پنجم در بیان تعریف همت و عطا .

نصیحت ششم در تدبیر و مشورت .

نصیحت هفتم در نسق سیاست .

آغاز: رب یسر . تمم بالخیر . بسمله . حمد نامحدود و شکر نامعدود سزاوار
صانعی است که بیک امر کن نسخه دو کون پرداخت ... چنین گوید مؤلف این اوراق
که بی ذکر سلاطین و احوال خواقین هیچ مقاله ای از مقالات نمودی ندارد لهدایت کر
این حکایت پرداخت .

انجام افتاده : در محاورت آورده اند که روزی سگی در پی آهوئی میدوید آهو روی گردانیده با وی گفت که ای سگ .

تستعلیق ۱۱۰۳ ، عنوان درشت ، لسان شنگرف ، حواشی باناشان « منه مدظله العالی ، منه ارام الله فضله وزید عمره ، منه مدظله » و مانند اینها .
 ۱۷×۹ ، ۲۴×۱۶ ، کاغذ سپاهانی - جلد مقوای .

شرح الصحیفۃ السجادیة

گویا از محمد حسین لنبانی سپاهانی چه در ص ع نسخه ما آمده « این چند جزو در شرح صحیفه کامله در دار السلطنه اصفهان ایتیاع شد هر چه تجسس نمودیم شارحش مشخص نشد استاد کل فی العربیه ملا محمد بروجردی طاب ثراه تقریر فرمودند که ملا محمد حسین نامی در محله لنبان بوده است شرحی او نوشته بوده است معقود گردیده بعد از مرحوم سید علیخان شرحی بر صحیفه نوشته است » در نزدیک بیابان نسخه در ص ع آمده : « باقا محمد تقی ولد مخدومی مولانا محمد حسین باید تسلیم شود » در میانه آمده « فی جمعی الاخر سنة ۱۱۰۳ » نسخه ش ۳۵۵۸ ما برابر است با یک سوم این نسخه در میانه آن در شرح « و کان من دعائه ع فی الصلوة علی حملة العرش و کل ملک مقرب » .

آغاز: الحمد لله الاول بلاول کان قبله . الباء للملابسة والظرف مستقر اما صفة بعد صفة لله بتقدير المتعلق اسماء معرفا باللام و اما حال بتقدیره منکرا .

انجام : وجعله لباسا . . . ولینالوا به لذة وشهوة المنام النوم . . . و عن بعض المعتزلة من ان اللذة (نوشته مانده در شرح « الحمد لله الذی خلق اللیل والنهار بقوته . . . و امدا ممدودا ») .

§ ۵۵

استعلاقی سده ۱۲، جدول زرد و سرخ و مشکی، باسراوح رنمارنگ درص ۶۰.
 ۱۶س ۱۷×۹، ۸۲×۱۵×۴۱، کاغذ هندی - جلد تیماج سرخ.

دیوان

از مؤمن سندی بفارسی با چند بندی بهندی (ص ۱۴۵-۱۴۶) و نزدیک به ۲۸۰ بیت و قصاید و قطعات و ستایشها و ماده تاریخها است (۱ - ۵۸) و غزل بترتیب تهجی با تخلص مؤمن (۶۰-۱۳۸) و رباعی که برخی ماده تاریخ است (۱۳۹ - ۱۴۴) و مثنوی فرهاد و شیرین و قصیده‌ای درستایش (۱۴۵ - ۱۶۴)، ماده تاریخهای آن از ۱۱۶۷ تا ۱۲۰۶ است.

آغاز: بسمله . حمدله . . . بر معرفان رهوز آگاهی و مبصران مقدرات صوری
 و معنوی مخفی و محتجب نخواهد بود . . . تا از آن جام جهان یک جرعه ای بمن بخشد
 والحمد لله رب العالمین . . . وهو المستعین . . .

ابتدای هر بیان زیبا ز حمد ایزدی

مطلع هر داستان روشن ز نعت احمدی

انجام :

ای سازگار جز تو نسازد کسی بساز

جز تو کسی دگر نتوازد دل مرا

در دیباچه منشور آن از «امیر فتحعلیخان» و «حاجی میرا براهیم‌شاه» و بمسکهرقن

او در ۱۱۹۸ (گفت ابراهیم زیبا کعبه را ثانی نهاد - ۱۱۹۸) یاد شده است.

§ ۵۶

نسخ ۲۴ ذی قعدة ۱۲۴۴ درص ۱۱، ۲ بهمین خط، ش ۴ نسخ درشت تر و از سده ۱۰، عنوان و نشان

شنکری ۱ در ۱۴-۱۵ راز شرح دیباجة المصباح است ، تاریخ تملک علی بن سیف الدین شاهرستانی حنفی مورخ ۹۹۸ باخط ومهر اوست .

۱۵س ۷۴×۱۴ درش ۱ و ۲ و ۳ س ۵/۶×۱۴/۵ درش ۲ ، کاغذ فرنگی و سمرقندی - جلد تیماج مشکى درون بنفش .

معجمي

۱- الاعراب عن قواعد الاعراب (۱ پ - ۱۴ ر) از ابن هشام انصارى (معجم - المطبوعات ۲۷۴) در چهار باب : الجملة ، الجار و المجرور ، عشرون كلمة ، اشارات الى عبارة محررة .

۲- الشافية (۱۶ پ - ۴۹ پ) مقدمة تصريف ابن حاجب است .

۳- الآجرومية فى علم العربية (۵۰ پ - ۷۰ ر) مقدمة نحو ابن ابراهيم ابو عبدالله محمد بن محمد بن داود صنهاجى نحوى (۶۷۲-۳۲۳) است (معجم المطبوعات ۲۵۸) .

آغازه : بسم الله . الكلام هو اللفظ المركب والمفيد بالوضع .

انجام : وباب ساج وخاتم حديد .

۴۷۰

نسخ محمد رفيع در روز شنبه ۲۰ ذى قعدة ۱۱۴۰ ، عنوان و نشان شنکرى ، جدول زر و لاجورد و شنکرى .

۱۴س ۷۴×۱۴ در ۱ ، کاغذ سپاهانى - جلد تیماج سبز تیره .

سراج الهدى فى بدها حقیقة البدها

از ابو جعفر محمد فاسم بن محمد رضى شريف که در ۱۱۱۱ ساخته است .

(ف ۵۸۰)

نسخ سده ۱۴، و ۱۴، عنوان شنگرف.
 ۱۲س ۱۲×۵، ۱۸×۱۲، کاغذ فرنگی نخودی - جلد تیماج سرخ مقوایی .

جنگ

- ۱- مقاله نجومی (۱ - ۴۷) از روی نوشته میرزا اسحاق بن میرزا احمد نیریزی در « سه جزو و ۲۴ ورق » بدینگونه :
- ۱- طریقه استخراج سهام ، سهم السعاده ، سهم الغیب ، سهم الحوادث از قول امام ابوالحسن بیهقی از استادش عثمان جادو کار ، و سهم الاشعار و غیرها و سهم القتال و سهم الامطار
 ۱ تا ۹ .
- ۲- طریق استخراج کسوف مطابق عالمین زیج قدیم و استخراج تحت الشعاع ، وقاعده ای از قول میرزا حسن منجم
 ۱۰ تا ۲۱ .
- ۳- در تعدیلات ، تعدیل مقنطرات و طالع
 ۲۱ تا ۲۷ .
- ۴- در معرفت ساعات ، عرض رودخانها ، جریان آب قنواة ، معرفت تقویم
 ۲۸ تا ۳۳ .
- ۵- در معرفت استخراج خط نصف النهار و خط مشرق و مغرب بطریق منجمین ایرانی و هندی
 ۳۴ .
- ۶- در تعیین قبله و مسافت مابین دوشهر ، استخراج درجه طالع بارتقاع والات
 ۳۵ .
- ۷- در تعریف اعضای اسطرلاب و انواع و اسباب آن
 ۳۹ .
- ۸- در تعریف و تطبیق ذراع ، درجه ، محیط زمین ، قطر ارض ، میل برای قدما و متاخرین
 ۴۱ .

- ۹- در جاذبه نجومی^۱ بطریق علمای ایران و هند . ۴۲
 ۱۰- در کیفیت استخراج ساعات و دقائق رجعت و استقامت و روز و شب . ۴۴
 ۲- ترجیع بند ملاغلامعلی خشتی (۵۷-۴۹) .
آغاز:

ز عشقت خراب خانه دل وی لبت رمز عاشقانه دل

انجام :

- که جهان جلوه ایست از رخ یار لیس فی الدار غیره دیار
 ۳- ترجیع بند هاتف (۶۳-۵۷) .
 ۴- ترجیع بند شاه نعمه الله (۶۹-۶۴) .
 ۵- ترجیع بند خواجو (۷۶-۶۹) .
 ۶- ترجیع بند عراقی (۸۳-۷۶) .
 ۷- ترجیع بند ناصر خسرو (۸۸-۸۳) .
 ۸- منشآت شمس المعالی میرزا اسحق بن احمد نیریزی (۱۱۳-۹۱) .
 چند نامه اوست از روی خط آقامیرزا محمد صادق ورقم او از روی خط خود او .
 ۹- شکایت روزگار یکی از فضلا (۱۱۷-۱۱۳) .
 ۱۰- نامه میرزا احمد وقاربیک از شاهزادگان ، ایندو از روی خط میرزا محمد صادق . (۱۱۹-۱۱۷)
 ۱۱- حرز الامانی و وجه التهنانی از شاطبی . (۱۵۵-۱۲۳)
 ۱۲- قصیده شیمخ عبدالرحیم بردعی یمانی در ستایش پیامبر عربی (۱۶۰-۱۵۶) .
 ۱۳- چند بند عربی از علی و دیگران (۱۷۹-۱۶۰) .

§ ۵۴۹

الابرار

بقارسی از شیخ حسن شیخ الاسلام رشتی در پاسخ آفاسید رضای کربلایی. نام مؤلف
ویرسندہ در آغاز هست (ص ۴) و نام کتاب در آغاز عنوان آن .

آغاز: کتاب الابرا در نبوت خاصه . بسمله . الحمد لله القادر العتدرا الخیر الولی
العالم السميع البصیر .

انجام : وارحم الراحمین . تم استنساخ هذه النسخة الشريفة في ليلة السبت اول
شهر ذی القعدة ... سنة ۱۳۱۷ .

❦❦❦

نسخ سنة ۱۳۱۱ در ۱۱، با بلاغ سماع و جدول زرو لا جور ، ۲ ش ۳ تعلیق ریر سده ۱۳، با حاشیه
«منه» .

۱۴ ص ۷×۱۴، ۳۵۶×۱۳، کاغذ سپاهانی - جلد تاج غنایی .

۱- الناسخ والمنسوخ (۲ پ ۹۵ پ) از نعمانی و ابوالقاسم سعدا شعری قمی
(بحار ۱۹ : ۹۴ - ۱۱۹ باب ۱۲۸)

آغاز: بسمله . الحمد لله العدل ذی العظمة والجبروت والعز والملكوت الحي الذي
لا يموت مبدی الخلق و معیده و منشیء كل شيء و مبيده . . قال ابو عبدالله محمد بن
ابراهيم بن جعفر النعماني ... في كتابه في تفسير القرآن احمد بن محمد بن مسعود بن
عقده .

انجام : و اياه نستعين على ما يقرب منه انه سمیع مجيب .

۲- حاشية شرح مختصر المنتهى (۹۶ ر - ۲۵۶ ر) از آقا جمال خوانساری (سپه
۱ : ۵۶۴) .

آغاز: حاشية آقا جمال بر شرح مختصر اصول (گوشه بالایی صفحه) الشارح بل

انه لا يحكم الخ لما كان هذا اصلا من اصول الاسلام وقد كثر التشاجر فيه ... فبالجری
لنا ان نحرر الکلام ونقرر الامرام.

انجام : فقالت الاشاعرة لله تعالى كلام ازلی (ننوشته ماتده).

§ ۵۵۱

تستعلیق سده ۱۱۹۱۰ ، عنوان و نشان شنغرف ، نسخه دو صفحه ای پیش از مقاله یکم را در کتابخانه
فصل ۵ خاتمه ،
۱۵ س ۱۳ ، ۱۲ × ۹ ، کاغذ هندی - جلد نیمه جلد مشکی.

جواهر نامه

از صدر الدین محمد بن منصور دشتکی است (ش ۴۰۶۰ - ادبیات ۱۹۲ -
حقوق ۹۲).

§ ۵۵۲

نسخ ۱۲۲۶ ، عنوان شنغرف ، در ۱۷۹ ص.
۱۴ س ۱۱ ، ۱۷ × ۹ ، کاغذ فرنگی کبود - جلد نیمه جلد نریاکی ضربی مقوایی

حديقة البدایع

بفارسی از محمد رفیع بن حاجی عبدالواحد طمسی خراسانی دوست هاتف شاعر
که در ۱۲۲۶ در شیراز بدستور میرزا زین العابدین ازدودمان حسین خان برای میرزا
محمد باقر پسر او و ممدوح همین هاتف در یک مقدمه و یک فائحه و سه خیابان و یک خاتمه
باین نام ساخته است (دیباچه ص ۷ و ۸ و ۱۳).

شعرهای او نیز در آن هست و در آن از رساله صرف منظوم ساخته خود او در ۱۲۲۱ یاد
شده است (ص ۱۶۸).

چنین است فهرست آن :

- ۱ مقدمه در بیان سبب تألیف کتاب
- فاتحه در تعریف انشا و موضوع آن و بیان فصاحت در چهار نهال
- ۱۳ ۱- در تعریف انشاء
- ۱۷ ۲- در بیان فصاحت
- ۲۰ ۳- در اصول ترسل
- ۲۳ ۴- اوصاف الفاظ
- ۲۶ خیابان نخستین در دوشجره نخستین آن دارای دوشکوفه
- ۲۷ شکوفه ۱ در اطناب
- ۳۱ شکوفه ۲ در ایجاز
- ۳۴ شجره دوم در تشبیهات جامع
- خیابان دوم دارای چهار شجره نخستین در مجاز دارای دو غنچه
- ۴۰ (مجاز لغوی و عقلی)
- ۹۱ خیابان سوم در محسنات بدیع دارای دو گلبن
- ۹۱ گلبن ۱ در محسنات معنوی دارای ۵۲ غنچه
- ۱۵۴ گلبن ۲ در محسنات لفظی دارای ۱۸ شکوفه
- ۱۷۵ خاتمه در سرقت و انواع آن

آغاز: بسمله . حدیقه بدایع سخنوری و گلشن صنایع زبان آوری شاداب مشرب
حمد و ثنا گستره متکلمی است خبیر که از دارالانشاء ارادتش دیباچه خلق الانسان
علمه البیان نقطه ایست از قلم صنع صنیعش بر صفحه کتاب وجود انسانی چکیده.

انجام : در حین تفرقه احوال و تشتت بال رقمزد کلمه استعجال گردید.

شکسته نستعلیق سده ۱۴، عنوان زنگاروشنمغری، جدول زر و لاجورد و سبز، با چند سر لوح
 رنگارنگ و مجلس و تصویر، در ۴۴۹ ص.
 ۱۲×۷ ص ۱۶۸، ۱۳×۱۹، کاغذ فرنگی-جلد روغنی زر کوب زرافشان در زمینه مشکی درون سرخ
 ۳۴۳ دار برنگ سبز و زر.

دیوان

از نجف علی سرشار قراداغی نابینای قفقازی زنده در ۱۱۹۰ و در گذشته ۱۲۳۴
 (ذریعه ۴۴۰۹ - دانشمندان آذربایجان ص ۱۷۶) بدینگونه :

۱- غزلیات یا خرمنامه بترتیب تهجی (۱۷۵-۱)

۲- رباعیات و مفردات (۱۹۸-۱۷۷)

۳- ساقی نامه (۲۰۹-۱۹۹)

۴- مثنوی ندبه الاسرار (۲۵۷-۲۰۹)

۵- ستایش این دیوان به نشر و چند قصیده در ستایش امامان در هاشم (۲۶۵-۲۵۸)

۶- ترجیع بند در هجو و مطایبه و چند غزل ترکیبی (۲۷۷-۲۶۷)

۷- قصیده هایی در توحید و منقبت و مرثیه امامان با تضمین

مرثیه محتشم (۳۱۷-۲۷۹)

۸- ترکیب بند در مرثیه مادر و ماده تاریخهای دیگر (۳۲۹-۳۲۸)

آغاز: دیوان الغزلیات فی الحروف و البحور علی الترادف و التوالی .

ای از رخ تو ذره خورشید عالم آرا

از روی مهر پرده بردار و عالم آرا

....

سرشار میدهد جان چون حافظ از غمت هان

دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا

انجام : از حسن همان وجه حسن کویم و کریم .

§۵۵۴

تعلیق ۱۰۵۷ ، با چهار مجلس تصویر و یک سر لوح .
۱۴ س ۹ × ۱۴ × ۱۵۴۸۵ × ۲۱ ، کاغذ سپاهانی - جلد مقوای .

دیوان

از حافظ شیرازی است .

§۵۵۵

شکسته تعلیق محمد باقر فروینی در روز دوشنبه ۲۱ محرم ۱۲۸۹ ، عنوان شنغرف ، با حواشی .
۱۵ س ۷ × ۱۵ ، ۴۰۵ × ۱۴ × ۲۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنابی ضربی مقوایی .

القبسات

از میرداماد محمد دباقر استرآبادی که در شب چهارشنبه ۷ ع ۱۰۳۴/۱ ساخته
و در سال ۱۳۱۵ در تهران به چاپ سنگی رسیده و شرحی هم دارد (مجلس ۴ : ۱۹۱ و ۱۹۷
- طوس ۴ : ۳۳۷) .

§۵۵۶

تعلیق سده ۱۰ ، عنوان شنغرف ، انجام افتاده و بر ۳ نخستین هم بریده شده و بیشتر عبارات رفته .
۱۵ س ۷ × ۱۱ ، ۴۰ × ۱۰ × ۱۷ ، کاغذ سمرقندی - جلد مقوای .

جوهر ذات

از شیخ عطار است (مجلس ۳ : ۵۸۳) .

§۵۵۷

تعلیق ملا حسن بن ملا حیدر در ۱۲۶۷ .
۲۰ س ۸ × ۱۵ ، ۱۱۰ × ۱۵۴۸۵ × ۲۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج آریاکی ضربی مقوایی .

حاشیة الحکمة المتعالیة فی الاسفار الاربعة العقلیة

از حاج ملاهادی سبزواری است چه در میانہ آمده : « و بسطه فی القیسات مزید بسط و بینته انا فی شرح الاسماء و فی شرح منظومتی » .
 آغاز: قوله س الحمد لله الذی انا راہ فی کلامه س فی مقام الحمد بعلاوة کثیر من المحسنات الذاتیة والعرضیة اللفظیة والمعنویة .
 انجام : قال : لم ارا عجب من نفسی .

۴۰۵۸

تعلیق سد ۱۱۶ مویا از پیر محمد که یک سطر از بحر طویل ملاعاصی بخط او در آغاز نسخه مانده است ، عنوان شنگرف ، جدول شنگرف ، آغاز و انجام افتاده ، بر شمار کهن از ۱۴۹ است ۷۲۴ و افتاده هم دارد .
 سطر جلیبا ۲۰ × ۱۶۳۷۶ ، کاغذ هندی - جلد تیماج مشکبوی درون قهوه ای .

جنگ

گویا گرد آورده سید کرم الله کریمی از گروه قادری شاگرد پیر شاه اشرف (ص ۴۳ و ۵۸ و ۸۳) که شعرهای خود او هم در آن هست . درس ۹ « عنوان جزو هفدهم » .
 مستزاد چهار ورق « و درس ۲۱ « جزو نهم » و درس ۲۵ « ترجیع شش ورق » و درس ۲۹ « جزو شانزدهم » و درس ۳۳ « مخمسات شش ورق » و درس ۴۱ « مسدسات چهار ورق » و درس ۴۵ « جزو چهاردهم » و درس ۴۹ « آغاز هفت بند حسن کاشی و درس ۵۳ « جزو پانزدهم » و درس ۶۱ « مقطعات چهار ورق » و درس ۶۵ « ابیات مکتوبه دو ورق » و درس ۶۹ « جزو هفتم » و درس ۷۹ « حکایات منظومه چهار ورق » و درس ۸۷ « جزو هشتم » و درس ۱۰۷ « غزلیات دو جزو شانزده ورق » و درس ۱۱۱ « جزو دوازدهم » دیده میشود و پیدا است که نسخه پس و پیش صحافی شده و افتاد گیها دارد .

چنین است فهرست نامهای شاعران این جنگ:

عاصی ۱	شعف ۱
بخاری ۲	صائب تبریزی ۴
ضیاءالدین نخشبی ۴	انوری ۵
عرفی شیرازی ۶-۱۰۶	شیخ فیضی فیاض تخلص ۷
ملای روم ۹	ضمیری بلگرامی ۱۰-۳۵
قاسم انوار ۱۱	
سید کرم الله کریمی تخلص گویا صاحب مجموعه در سلسله مشایخ خود بخط	
خود او ۱۲-۲۸-۴۳۵۸-۸۳	
حافظ شیرازی ۷۵-۷۳-۲۱	حسن کاشی ۲۲-۴۹
کمال فارسی ۳۳	صائب تبریزی ۳۴-۶۳
طغرا ۳۶	قدیمی ۱۱
احمد جام ۳۹	سلیم ۴۱
مجتشم کاشی ۵۲	جامی عبدالرحمن ۵۶-۷۹
ابن یمن ۶۱	ناصر علی ۶۳
اهلی ۶۹	نواب بیرمخان ۷۱
علی حجازی ۷۶	افچنگی ۸۵-۸۹
قاسم کاهی ۹۱	فانی ۷۷
سلیمان ساوجی ۹۵	سید علاء الدین عبدالعلی بلگرامی ۹۷
سنائی غزنوی ۱۰۰-۱۰۷	امیر خسرو دهلوی ۱۰۱
نسیمی ۱۰۴	حسینی ۱۰۸
قلیچ خان ۱۱۱-۱۰۹	شیدا ۱۰۹
عنصری ۱۰۹	ثنائی ۱۰۹

کمال اسمعیل ۱۰۹	عبدالواسع جبلی ۱۰۹
قرشی ۱۱۰	خواجۀ احرار ۱۱۰
خانخانان ولد بیرم خان ۱۱۰	ابن مٹعم ۱۱۰-۱۱۱
آذری ۱۱۰	سیف الدین ناصری ۱۱۰
ضیائی ۱۱۱	سرمد ۱۱۱
شیخ ماه بلگرامی ۱۱۲	میر صاحب ۱۱۲
غریبی ۱۱۲	عمر خیام ۱۱۲
میرم سیاه ۱۱۲	آصفی ۱۱۲
میرزا منوهر ۱۱۳	نور جهان بیگم ۱۱۳
میر سید طبیب بلگرامی ۱۱۳	میر سید قاسم اسرار بلگرامی ۱۱۴
شاه خوارج ۱۱۵	سید فتحپوری ۱۱۵
امان الله ۱۱۶	حسن دهلوی ۱۱۶
شاه شرف ابوعلی قلندر ۱۱۸	قدسی ۱۱۹
هلالی ۱۱۹	غنی ۱۲۰-۱۲۸ و ۱۲۹
سید حسن غزنوی ۱۲۰	آصفی ۱۲۱
رضائی ۱۲۶	بیمخود ۱۲۷
بخشی الاولیا مولانا حضرت شاه شرف الدین ابوعلی قلندر ۱۲۸	
طالب آملی ۱۲۸	

مجموعه

- ۱- حاشیه شرح المملخص (۱ - ۳۰) از شیخ بهایی در شرح مبحث نسبت ارتفاع بزرگترین کوهها بکره زمین از شرح رومی بر مملخص چغمینی .
- آغاز: بسمله . وبه ثقتی . نحمدک یا من جعل الارض مهادا والجبال اوتادا . وبعد فان ... بهاءالدین محمد العاملی .
- انجام : بریان عن الغفلة والاهمال والله اعلم بحقیقة الحال والحمد لله رب العالمین والصلوة علی خاتم النبیین وآله الطاهرین .
- ۲- خلاصة الحساب (۳۱-۹۴) از شیخ بهایی بنام سلطان حمزه بهادر .
- ۳- بیست باب در اسطرلاب (۹۵-۱۳۰) از خواجه طوسی .
- ۴- النافع يوم الحشر فی شرح الباب الحادی عشر (۱۳۲-۲۷۵) از شیخ مقداد سیوری .
- ۵- قانونچه (۲۷۶-۳۴۸) .

۴۰۶۰

- تستعلیق خوش سده ۱۰ ، عنوان شغری ، جدول لاجورد ، نام کتاب در سر لوح در زمینه زر و لاجورد باطل و بونه سرخ و سفیداب ، نسخه کامل است و بسیار پاکیزه .
- ۱۲س ۸×۱۱ ، ۴۷۲×۱۲ ، ۱۹ ، آغذ سمرقندی - جلد تیماج قهوه ای ضربی زر کوب مقوایی درون زرد .

جوهر نامه

- از صدرالدین محمد بن منصور دشتکی است (ش ۴۰۵۱) در ص ع این نسخه «جوهر نامه» آمده است .

۴۰۶۱

نستعلیق میرزا رضی تفرشی میلانی در روز آدینه ۱۹ رمضان ۱۳۱۰ لیلان لیل ، جدول سرخ و مشکی.
 ۱۱ س ۱۲×۱۷ ، ۸۳×۱۸ ۴۲ ، کاغذ - جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی.

تاریخ گیلان

از عبد الفتاح فومنی رشتی است در دو فصل و چهار مقاله (مشار ۳۳۵ - استوری
 ۱ : ۱۲۸۹ و ۳۶۳).

۴۰۶۲

نستعلیق ۹۷۶/۲ ج ۱ درس ۱ ، ش ۴ بهمین خط ، عنوان شنگرف ، باد و سر لوح آراسته زرین زیبا ،
 جدول زرد و لاجورد .
 ۱۶ س ۱۵×۱۴ ، ۶۳×۱۴ ۴۴ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی.

معجمی ده

۱- دیوان (۷۰-۱) از وفایی تر گک (پایان نسخه) و غزل است بترتیب تهجی و
 رباعی نزدیک ۱۱۰۰ بیت (آتشکده ۲۴- تحفه سامی ۱۶۰ - مجالس النفایس ۳۰۱ و
 ۷۶ و ۲۵۲) گویا جز وفایی مداح شوشتری میرزا عبدالرسول (مجلس ۳: ۶۷۸).
 آغاز:

دگر در بوستان دهر یاری کرده ام

عجب نازک نهالی گلعداری کرده ام

....

وفایی ساز گاری از برای خویش پیدا کن

که من کافر دلی ناساز گاری کرده ام

انجام :

مجنون شدم عشق سلاسل مویی آهوچشمی غزالی وحشی خویی
 درخنده مسیح و درسخن جادویی کافر صفتی ولی بهشتی روی
 ۲- دیوان (۷۱ - ۱۲۶) از نرگسی و غزل است و رباعی (تحفه سامی ۱۱۵ -
 مجالس النفایس ۳۸۶، ۲۳۸، ۸۱، ۶۵ - آتشکده ۲۲۹ و ۲۳۴).

آغاز:

یلاست چشم تو هر گوشه مبتلایی را
 که دیده است بخواب اینچنین بلایی

بسی ز اهل وفا نرگسی جفا دیدم
 دگر چه عیب کنم بسی وفایی را

انجام :

بر فرق من آتش توفشانی و دلم بر رهگذر غم تو نشانی و دلم
 از جور تو جان رفت تو مانی و دلم من ترک تو گفته ام تو دانی و دلم

۴۰۶۳

شکسته نستعلیق محمد حسین انور علی یسر نورالدین یسر محیی الدین مؤلف در روز پنجشنبه ۱۲۹۲ ،
 عنوان شناسگری .
 ۱۱۵×۷ ، ۱۵۳۲۱۷×۲۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عناپی ضربی مشوایی .

کلیات

اشعار و رسالات محیی الدین محمد حسین شریف رونق علی شاه کرهانی نصیری
 است بدینگونه :

- ۱- دیباچه به نشر (۲-۱)
 - ۲- ترجمه مناجات خمسة عشر سيدسجاد به نظم (۱۸-۳)
 - ۳- مرآت المحققين (۶۲-۱۹)
 - ۴- کتاب غرائب در سرگذشت مشتاقعلی شاه (۱۵۵-۶۳)
 - ۵- قصاید بترتیب تهجی (۲۸۲-۱۵۶)
 - ۶- غزلیات بترتیب تهجی با تخلص رونق (۳۸۰-۲۸۴)
 - ۷- ترکیبات و ترجیعات در منقبت و جزآن (۴۱۸-۳۸۲)
 - ۸- رباعیات و قطعات و ماده تاریخ در باره معاصران (۴۳۲-۴۱۹)
- آغاز: بسمله . دیباچه بیاضی که حسبالخواهش یکی از دوستان انشاء شده :
- تحایف شرایف جواهرسیاس بی قیاس که منشیان بلاغت نشان بیایمردی معاون معادن
مفکر ماهرصنع قلاید عقاید بیان .
- انجام :
- هر صبح کند روی زمین اشکم نم کاهسته خیال آن پری میتابد

۴۰۶۴

تسعلیق ۱۲۵۷/۱ج۶ درش ۱ که حواشی دارد بانثاء « حاجی ملاجعفر ، جع » ، ش ۴ مورخ رجب ۱۲۴۵ ، ش ۸ و ۷ نوشته محمد صالح بن محمد کریم ، ش ۸ مورخ ۱۲۳۱/۱ج۱۰ ، شماره های دیگر ج ۱ ش ۵۱ باید بخط او باشد ، عنوان و نشان شنگری ، پراکنده هایی نیز در برخی از جاهای این نسخه هست .

۱۵×۱۲ ، ۱۵۷×۱۸ ، کاغذ رنگی سفید و کبود - جلد نیم عاج تریاکی ضربی .

مجموعه ۵۵

- ۱- ضیاء الهدی (۲ پ - ۸۰ پ) از زین العابدین بن ملامیرزا آقای مازندرانی در اصول دین و روش شیعی دوازده امامی و عنوان « نور » دارد . در آن از رد اسلام هتبری

مارتن وقاهر العدو مؤلف دررد يهود ونصارا يادشده است (ص ۵۰) وازرفتن اوبمکه از راه قسطنطنيه در ۱۲۵۰ (ص ۶۴) .

آغاز: بسمله . و به نستعين . حمدله ... چنين گويد ... زين العابدین خلف مرحوم ملا ميرزا آقاي مازندراني که اين مختصر است در اصول دين مبين که از براي شايسه اطفال خود نوشتم ومهمات دين را درين مختصر سرشتم ... واين کتاب را ضياء الهدي نام نهادم .

انجام : وآل ابراهيم انک حميد مجيد .

۲- تنبيه الغافلين (۸۳ پ - ۱۰۷ ر) از بهاء الدين محمد ابراهيم زندي (؟) (مشار ۴۵۰) دريك مقدمه ونه باب .

۳- جنگ (۱۰۷-۱۲۱ ر) حديثها است بعربي وفارسي .

۴- صيغ عقود النكاح (۱۲۲ ر - ۱۲۶ پ) از حاج ملا محمد جعفر بن سيف الدين شريعتمدار والي استرآبادي که در ۱۲۴۵ بعربي ساخته است (طوس ۵: ۴۶۶ ش ۷۴۴) .

۵- صيغ العقود والايقات (۱۲۶ پ - ۱۳۴ پ) از همو بعربي .

آغاز: مائندش ۷۴۵ طوس (۴۶۶.۵) .

انجام : اذليس ههنا موضع ذكرها والله الحمد [على] الدوام و على نبیه و آله الصلوة والسلام .

۶- عقد نكاح (۱۳۴ پ - ۱۳۶ پ) در اينكه نامهاي فارسي بايد در صيغه عقد

نكاح معرب شود (!؟) واينكه نامهاي ديگر چگونه بايد ادا شود .

آغاز: بدانكه در عقد نكاح ... بايد باسلوب عربييت بخوانند .

انجام : مگر بر مجنون وسقيهي که محتاج بنكاح باشد .

۷- صيغ عقود نكاح (۱۳۸ پ - ۱۴۳ ر) از مجلسي دوم بفارسي ، صيغ طلاق

در اين نسخه نيست .

آغاز: مانند ش ۷۴۳ طوس (۴۶۵:۵).

انجام: وشقوق دیگر ظاهر است والله الموفق لكل خير والسلام علی من اتبع
(نیز ادبیات ۳۵۱ در آغاز و انجام).

۸- عقد النکاح (۱۴۳ پ - ۱۴۵ پ) بحثی است فقهی درباره این عقد بعلری .
آغاز: بسمله وبه نستعين . فائدة ليعلم ان الاحتياط مهما امکن فيما تعارضت
فيه الدلالة من الاخبار المعتبرة ... مطلوب .
انجام: فصلی الله علی سیدنا محمد و آله .

۵۰۶۵

نستعلیق سده ۱۳ و ۱۴.

۱۴×۱۱ ، ۲۱×۱۶ ، کاغذ هندی - جلد نیمج عتایی مقوایی .

بهرالدور

نصاب بزبان فارسی و تازی و هندی از طاهر نامی که برای خلف خان اعظم
وسید مسعود خان دستور ملک ساخته است
آغاز افتاده .

صحابه کرام و خلفای راشدین این هر چهار یار نبی شاه مرسلان

.....

از بعد اسم خالق و نام رسول گفت

این طاهر شکسته دل و منکسر لسان

این چامه شکسته و سر وار ریخته

هندی و فارسی پی اطفال و کود کان

نی نبی برای خوش خلف خان اعظم است

درویش شه نشان و گدایش توانگران

(پاره شده)

بکند دعا بی در حق این طاهر سگان

ای طالب نصاب ز طاهر بیا تعال
 اجلس نشین سویشهه یراقرادری بخوان
 پس بود روزگار زمان سکندی
 دستور ملک سیدی مسعود خان نشان

انجام :

سخت بشکو خیدوشخشیدند پای طاعتش
 یا لطیف الطاف بالطف قدیم لایزال
 از مجرک .

۴۵۶۶

نستعلیق یحیی حسینی رضوی همدانی که حواشی او بر سراسر این مجموعه هست برخی با نشانه
 «لمجرره» و نام او در ۲۷۳ ردیده میشود ، عنوان درشت تر .
 ۱۵۱۰×۱۶ ، ۲۲×۱۶۳۵۶ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضرابی .

مجموعه هله

۱- جامع الفوائد فی تسهیل المقاصد (۱ پ - ۲۵ پ) از پیر عبداللطیف بن
 پیر احمد اصفهانی، عنوانهای فصل و نوع و نکته و قول دارد و در آن یاد شده از جلد کی
 وجابر و صافی و اتحاد و ملک او و صاحب الرساله الکامله و اوزاعی و درمکنون او و از
 رازی و ابن بشرون و ماریه دختر ساسانیة الملك القبطی و رساله او و از لوح الذهب .
 این رساله گزیده ایست از اینگونه کتابها .

آغاز: بسمله حمدله ... اما بعد فان ... پیر عبداللطیف ابن احمد اصفهانی يقول
 لما وجدت تفرق مسائل الصناعة الالهية وتشتت مقاصدها من (فی) کتب القوم ... اردت

ان اضع كل مسألة في موضعها واجمع بين ما يجب اجماعه في محله وموقعه... فالفت
 هذه الرسالة الشريفة الموسومة بجامع الفوائد في تسهيل المقاصد وفيه فصول... في
 تدبير الحجر المكرم، في تدبير اركانها المفردة والمركبة، في مباقل الحجر المكرم
 وسهولة حصول الحجر المكرم، في حملات اركان الحجر، في قواعد طرح الاكسير،
 في فوائد التراكيب من اجزاء الحجر، في خواص الاكسير ومنافعه، في منافع الحجر
 الغبيط وخواصه، في تدبير خل الحكماء ومفاتيحهم، في موازين الاجساد السبعة.
انجام : في يوم واحد كله منه بامر الله تعالى .

۲- المجموعة الكيماوية (۲۵ پ - ۶۵ پ) بعربی شاید از همو گرفته از
 کتابهای گوناگون مانند الترتیب والایضاح والمنفعة جابر بن حیان والجمعیه از گفته
 فیطالاش هندی وسخنان رازی وعثمان بن سرپر تمیمی و فورفیون اسطوس و سقراط و
 برکات بن محمد مکی وغزالی و مجریطی و خالد بن یزید ملعون و امام جعفر صادق
 و ماریه و جنید و طغرای و محمد قمری و احمد شناوی و البیان المجمع فی تدبیر الحجر
 و از تقریب و برهان و شرح شذور و شرح مکتسب و نهایة المطلب جلد کی و کتابی سریانی
 در تدبیر حجر و سرمصون شیخ عبدالمجید مصری صاحب فتوحات غیبیه و شذور و
 الفردوس .

۴۰۶۷

تستعلیق ۲۰ ذی حجة ۱۰۱۹ ، عنوان شنغرف ، جدول زرولاچورد ، باسراوح .
 ۱۷س ۱۵×۹ ، ۲۴×۱۴۴۲۹۶ ، کاغذ سپاهانی آهارمهره - جلد تیماج مشکى ضربی درون نخودی .

دیوان

از انوری ابیوردی و بترتیب تهجی .

۴۰۶۸

نستعلیق سده ۱۳ ، عنوان شنگرف ، آغاز و انجام افتاده .
 ۱۳×۷ ، ۱۴×۳۲ ، ۲۱×۳۱ ، کاغذ ، سپاهانی متن نخودی حاشیه سفید - جلد تیماج مشکی

سقاوی .

جنگ

شعرهای سراینده گان فارسی است بترتیب تهجی مانند :

ابوالفرج ، نظیری ، طبیب سپاهانی ، عرفی ، عصمت بخارایی ، انوری ، سنایی ،
 ابوالعلی گنجه‌ای ، عبدالواسع جبلی ، جمال‌الدین عبدالرزاق سپاهانی ، ظهیرفاریابی ،
 حسن دهلوی ، مشتاق سپاهانی ، طوفان هزارجریبی ، مازندرانی ، عاشق سپاهانی ، فدایی
 کرمانی ، بدخشی بدخشانی ، قاضی شمس‌الدین طبیب ، آذربئیگدلی ، سلمان ساوجی ،
 میلی ترک ، امید ، بنائی هروی ، شعله سپاهانی ، عمیق بخارایی ، ادیب صابر ترمذی
 بدخشانی ، قطران تبریزی ، سوزنی سمرقندی ، مجدالدین شیرازی ، معزی سمرقندی ،
 اشرفی سمرقندی ، طفیلی جلایر ، سیف‌الدین اسفرنگ ، شاپور تهرانی ، اثیرالدین
 اخسیکئی ، خبازی نیشابوری ، مجیرالدین بیلقانی ، اثیرالدین اومانی همدانی ،
 مجدالدین همگر شیرازی ، فریدالدین احوّل سپاهانی ، عارف تهرانی ، وطواط پلخی ،
 کمال اسمعیل سپاهانی ، بیخودی اوملو ، صدقی استرابادی ، رفیع‌الدین سپاهانی ،
 رفیق سپاهانی ، جلال‌الدین درکانی ، سیدحسن غزنوی ، اثیرالدین فاریابی ، فلکی
 شیروانی ، اوحدی مراغه‌ای ، انسی جتابدی ، شرف‌الدین سپاهانی ، محتشم کاشانی ،
 سعدی شیرازی ، جنانی کرمانی ، عمادی شهریارزی ، نجم‌الدین رازی ، طاب آملی ،
 اغاجی بخارایی ، قاضی نور سپاهانی ، مختاری غزنوی ، اشهری نیشابوری ، رودکی
 بخارایی ، سیفی نیشابوری . نسخه از نیمه‌های حرف الف است تا نیمه‌های حرف راء
 و غزل است و قطعه و قصیده و برای سنجیدن سبک شاعران بسیار سودمند .

نسخ پنجشنبه ۵ ذی حجه ۱۳۲۰ در روستای کوشک در ش ۲ ، ش ۱ بهمین خط ، عنوان و نشان
شگری .

۱۷س ۷×۱۵ ، ۲۱×۱۳۳۱۵۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنابی ضربی .

مجموعه ۹۵

دیوان (۱ - ۷۱) از شهید یاشهیدا (ص ۱۷ و ۳۰ و ۳۱ و ۶۹) نزدیک ۱۲۰۰ بیت
رمنوی است و غزل در توحید و توبیخ دهریان و مطالب عرفانی و اخلاقی .
آغاز: بسمله .

بنام خداوند اقلیم عشق که دارد جهان زیر دیمیم عشق
که یک جلوه از غیب در پیش داشت جهان تا جهان و اله خویش داشت
انجام :

بهشت جاودان دادیم اورا نعیم آن جهان دادیم اورا
۲- خسرو شیرین (۷۱-۲۹۳) از کوثری غره باغی (ص ۷۷ و ۸۱ و ۱۵۰ و ۱۵۴
و ۱۹۸ و ۲۱۸ و ۲۹۰) است نزدیک به ۳۸۰۰ بیت .
آغاز:

بنام آنکه شمع دیده افروخت بنور دیده ام نظاره آم-وخت
ز جام عشق دل را سرخوشی داد بمژگان بتان مردم کشی داد
انجام :

که مدهوشی ز هشیاری بود به
گدایی زین جهاننداری بود به

۴۰۷۰

نستعلیق و شکسته نستعلیق یکی از دو ستاران شاعر که در جوانی در تبریز پیش از روز پنجشنبه ۱۴ ذی حجه ۱۳۰۵ که در تهران میزیسته است از روی نسخه نادرستی آن را نوشته و سپس مقداری دیگر بر آن افزوده و در شهر تهران در رجب ۱۳۳۱ از روی نسخه دیگر تا اندازه‌ای آن را تصحیح کرده است ، جدول شنگرف ، غزل ترکی بهار شیروانی و غزل فارسی اعلی ایروانی در پایان در یک صفحه هست .
 ۱۳×۱۵ ، ۲۱×۱۳۳۵۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنابی ضربی .

دیوان

از عباسقلی خان مظهر خویی تبریزی سراینده سده ۱۳ (دانشمندان آذربایجان
 ص ۳۴۹ - مشار ۷۵۷) -

۴۰۷۱

نستعلیق سده ۱۱ و ۱۰ ، جدول سرخ ، صفحات زرباشی شده .
 ۱۴×۱۵ ، ۲۱×۱۳۳۴۱۱ ، کاغذ متن و حاشیه و رنگین رنگارنگ - جلد روغنی درون و بیرون و فرسوده .

دیوان

از خاقانی شروانی است

۴۰۷۲

نستعلیق اسکندربین بهرود در روز یکشنبه ۲۱ محرم ۱۱۱۹ ، عنوان و نشان ورقم شنگرف ، در پایان هشت صفحه پراکنده‌های نجومی است .
 ۲۱×۱۸ ، ۲۱×۱۳۳۹۹ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سبز .

حل و قفله

از قطب الدین عبدالحی لاری که در دو مقاله و خاتمه و در روز سه شنبه ۱۸ محرم

۱۰۹۳ ساخته است (ف ۸۸۳ - استوری ۲ : ۸۷) نام مؤلف در این نسخه « قطب الدین عزالدین عبدالحسین الزاهدی الکبیری الحسینی الالاری » آمده است.

۴۰۷۳

نسخ ۱۳۴۶ ، ترجمه دعاها ریز تر زیر سطور بشنگرف ، عنوان و نشان شننگرف .
 ۱۱×۵ ، ۱۸×۱۱۴۳۱۳ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکى ضربى مقوایى .

ترجمه مفتاح الالاح

از آقا جمال الدین محمد خوانساری (منزوی ۱ : ۳۹)

۴۰۷۴

نسخ محمد رضی بن محمد شریف سپاهانی در سده ۱۱ ، عنوان و نشان شننگرف ، جدول زرو لا جورد ،
 بلاغ مقابله دارد ، نسخه از آن حاج شیخ ملك محمد بوده با خط و مهر ۳ و یامورخ ۱۲۵۷ .
 ۱۵×۱۲ ، ۱۹×۱۴۳۳۵ ، کاغذ سپاهالی - جلد تیماج مشکى .

تحفة الابرار

از مصطفی بن ابراهیم تبریزی قاری (۱۰۸۰-۱۰۰۷) که در سپاهان بسال ۱۰۶۷ بنام شاه عباس دوم ساخته است . او نخست « رساله کبیر مسمى به تحفة القراء در قرأت عاصم در حرمین الشریفین تالیف کرده » بنام « شاه عباس ثانی » و « چون عبارت و کتابت تطویل داشت جمعی را سبب کثرت علایق و عوایق وقت و فرصت آن نبود که رجوع بآن نموده از آن بهره مند و مستفید گردند » از اینرو میرزا محمد شفیع منجم و فرزندش میرزا محمد مقیم منجم دستور دادند که او « رساله صغیری در تجوید بنویسد » که « از برای آموختن و دانستن بهتر و جهت حفظ و ضبط آسانتر باشد » و او بدستور ایندو « رساله ای در واجبات و مستحسنات تالیف نمود » و تحفة الابرار نامید در یک مقدمه در

بیان فضیلت و تلاوت قرآن و آداب تعلیم آن و دو باب نخستین در بیان مخارج و لوازم آن در پنج فصل دوم در بیان مستحسنات قرائت در پنج فصل که پنجمین آن در سه مقصد است (ذریعه ۴۰۷:۳ - استوری ۴۳:۱ - نشریه ۱۳۳:۱).

آغاز: رساله تحفه الابرار در تجوید تصنیف مولانا مصطفی قاری تبریزی سلمه الله بسمله . شکر و سپاس و ستایش بی قیاس مرقادری و حکیمی را سزد که بمقتضای قدرت کامله و اقتضای حکمت بالغه ارسال رسل و انزال کتب بر ماضعیفان و گنه کاران نمود ... چنین گوید ابن ابراهیم مصطفی القاری .

انجام : و تالیف این رساله در سنه هزار و شصت و هفت بعد از مراجعت از حرمین بایران در ... اصفهان در ... رمضان واقع گردید و غرض از تالیف این رساله آن بود که همه [شیعیان] از آن منتفع گردند ... و در عقبی همه را حشر با ائمه هدی باد بحق محمد و آله الامجاد الحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین .

۴۰۷۵

نسخ سده ۱۴ و ۱۳ ، عنوان درشت تر ، نشان شنغرفی .
۱۴ س ۱۳ × ۱۷ ، کاغذ فرنگی آبی - جلد نیم عاج نریاکی .

چنگ

بفارسی و عربی و بیشتر اخبار است و یادداشت مانند دانشمندی از سده ۱۳ و ۱۴ و شعر فارسی هم دارد . در آن از طهارت شیخ مرتضی یاد شده است . در شانزده مجلس است :

مدح الادب ، الطیب ، اقسام الطیب ، اقسام طیب الجنة ، عقاب من عمل بمعصیه و ثواب من رضی بحسنه ، آداب الدفن و مواضع جواز النہش ، الصيد ، الحلال و الحرام

من صید البحر، السبق، الرماية، العقل العزيزي والكسبي، حيل الجائزة، الكسوف،
الاذان، تفسير آية اصطفي، ذم اهل الرستاق.

۴۰۷۶

تستعلیق عبدالباقی در سده ۱۴، عنوان شنگرف، در ۴۲ پ - ۴۳ ر بندیت در مصادر رمزید عربی
باز ترجمه بفارسی.

۱۹ س ۹ × ۱۵، ۲۲ × ۵۱، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای مقوایی.

مجموعه ۵۵

۱- المصادر (۱ پ - ۴۲ پ) از زوزنی (فرهنگنامه هاس ۳).

۲- رساله در نحو (۴۳ ر - ۵۱ ر) در چند فصل است.

آغاز: بسمله و به نستعین. حمدله... بدان ارشاد الله تعالی که این مختصری
است مضبوط در نحو که مبتدی را بعد حفظ مفردات لغت و معرفت اشتقاق و ضبط مهمات
تصریف بآسانی بکیفیت ترکیب عربی راه نماید و بر معرفت اعراب و بناسواد خواندن
توانایی دهد.

انجام: نون تا کیمد... دو قسم است خفیفه چون اضر بن و ثقیله چون اضر بن

۴۰۷۷

تستعلیق درویش علی نبوی در شب آدینه نیمه رجب ۱۰۸۷ در دمشق شام، عنوان و نشان شنگرف،
در ۲۱۵ ص.

۱۷ س ۶ × ۱۴، ۲۰ × ۱۲، ۳۱۰۸، کاغذ استنبولی - جلد تیماج قهوه‌ای ضری مقوایی بالولا.

شرح گلشن راز

از بابا نعمه الله بن محمود نخجوانی که در ۹۰۲ در گذشته و در آق شهر قرامان
میزبسته است.

(دانشمندان آذربایجان ۳۳۷ و ۶۱ - چلبی ۳۲۸:۲ - ذریعه ۲۶۹:۱۳)

شرحی است بر این رساله و آمیخته با آن .

آغاز چنانکه در دانشمندان آذربایجان آمده است : هو یقول الحق و هو یهدی السبیل و ما توفیقی الا بالله آغاز سزاوار عندلیمان خوش الحان یقین و عرفان و سردستان قمریان بلند آشیان روضه تحقیق و بیان و ابتدای مقال پر ذوق و حال طوطیان شیرین زبان عرصه کشف و عیان حمد و ثنای پادشاهی لایق و سزاوار است که پر تو آفتاب عالم تاب جمالش از چهره هر ذره نمایان و هویدا است و لمعه رخساره غرای اوست که بر صفحات جهان ظاهر و پیدا است و لله نور السموات و الارض .

این نسخه ما چنانکه آقای باستانی در ص ع نوشته از همین نخجوانی است . پندهای همن در آن پس از « قوله » میاید و سپس شرح آنها است .

آغاز نسخه ما : تیمنا و تبر کا بذکره و صلواته علی حبیبه و نبیه و رسوله محمد و آله و اصحابه و اولیائیه اما تو حید حق سبحانه و تعالی بروفق سؤالات اولیایند انست که الله را سه اعتبار کرده اند بحسب اعتبار معتبر : اول آنک هیچ رافر انمیکیرد ، دوم آنک بعضی را فرا می گیرد برون بعضی ، و سوم آنک همه را فرا میگیرد .

انجام :

بچشم منگری منگر درو خوار که گلها گرداندر چشم تو خوار
یعنی : درین کتاب گلشن بچشم انگار منگرا گر هانا که بنگری ، همه نیکه اش
ترا بد می نماید . قوله :

نشان ناسپاسی ناشناسیست شناسایی حق در حق شناسیست
یعنی : میگوید نشانه شکر ناکردن دلیل جاهلی است ، معرفه الله در حق مردم
گزاردن و شکر کردن است .

قوله :

غرض زمین جمله آنست تا کند یار عزیزی گویدم رحمت برو باد

بنام خویش کردم ختم پایان الهی عاقبت محمود کردن

٥٧٨

اسخ درشت وزیر از سده ۱۲ و ۱۱ ، جدول و عنوان و نشان شنغرف .

مطهر گوناگون ۱۱×۱۵ ، ۲۰×۱۵۳۸۱ ، کاغذ استنبولی - جلد نیمه جلدی مشکی ضربی متوالی .

در مجموع ۵۵

۱- شرح القصائد السبع العلویات ابن ابی الحدید (۲ - ۳۴ پ) از سید صفی الدین محمد بن حسن بن ابی الرضا فضل الله بن الحسین بن علی علوی راوندی بغدادی که در دیباچه میگوید من این قصاید را نزد استاد من شمس الدین ابی محمد محفوظ بن وشاح در خانه اش در حلقه در صفر ۶۸۰ خوانده ام و آنها را از سراینده آنها برایم روایت کرده است یا از خود محفوظ بن وشاح حلی یا از سید محمد علی نگارنده مدارك که در تهران دوبار ۱۲۷۲ و ۱۲۸۴ با شرح معلقات زوزنی و قصیده اشکنوانیه و برده بچاپ سنگی رسیده است . شرح بنام راوندی در ایران بسال ۱۳۰۴ و در صید ابسال ۱۳۴۱ چاپ شده و نامش التنبیهات علی معانی السبع العلویات است و شرح حلی بنام غرر الدلائل است این نسخه دیباچه ای ندارد (ذریعه ۱۳: ۳۹۱ - طوس ۱۷۹: ۳ ش ۶۹ - مستدرک ۴۴۷: ۳) .

۲- جنگ (۳۹-۶۹ پ) عربی : شعری چند از سرایندگان قدیم عرب سپس قصیده ای در ستایش خلیفه سلطان (۴۱-۲ پ) از محمد محسن سلیمی مازندرانی بخط خود او و قصیده طاهر (۳۹-۴۴ پ) و قصیده و شعرهای : ابن ابی حبله ، سیدی احمد بدوی ، یزید بن معاویه ، شیخ حاجری ، شیخ صیداوی ، سید علی بن وفا ، حریری با دو شعر بعنوان « مقام پنجگاه » ، میخانه » ، ابن مسعود ، ابن مطروح (۴۵-۵۳ پ) سپس دعایی از شمس المعارف الکبری از محیی (شرف) الدین احمد بن علی قرشی بونی (مجلس ۲: ۴۶۰ - معجم المطبوعات ۶۰۸) و دعوة سورة یسن و قصیده شیخ علوان حموی

و مخمس ابی مدین و انشاء عبدالقادر گیلانی و شعر سید ابوالفتح بن وفا و ابن رفاعی و قصیده ملامجنون بن محمد درباره طرابلس (۵۳ پ - ۶۹ پ) .

۳- رساله فی دایرة النجم (۷۰-۸۱ ر) برربی که در دمشق ساخته شده و مسجع و بسیار شیوا و در آن نخست از این شهر ستایش و وصف شده و سپس گله ایست از روزگار و « دایرة النجم » که قصیده ایست در ستایش شیخ الاسلامی گویا بنام نجم الدین و در دایره ای شگفت و مر موز با حل آن و یک موشح و قصیده ای بنام سلسله الرمل در ستایش مخدوم .

آغاز افتاده و نامی بدان داده نشده : وحلم علی العقل بالافرار بالتوحید لمقامت آیاته البینات ... و بعد فلما انتخت بدمشق الرکاب والقیتم العصاء والجرب .
انجام : والحمد لله علی بلوغ المرام والصلوة علی اشرف الخلق مولانا و سیدنا محمد علی آلہ وصحبہ والسلام .

۴۰۷۹

تستعلیق سده ۱۳ و تصحیح شده ، عنوان و نشان شنغرف ، حواشی فتوایی دارد .
۲۲×۱۵ ، ۵۵×۱۱۳ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای مقوایی .

و جیزه

در نماز و بفارسی و گزیده از تحفه الابرار شفتی از حاج ملامحمد جعفر بن محمد صفی فارسی آباده ای سیاهانی در گذشته ۱۲۸۰ در بیش از نود سالگی (ع-طوس ۶۳۶:۵ - مشار ۱۶۲۵) .

۴۰۸۰

تستعلیق ۱۸ شعبان ۱۰۸۵ ، عنوان و نشان شنغرف ، در پایان بندبست تاریخی بفارسی و شعرهای زلالی ، عبدالله بن نجم الدین قندهاری می نویسد که نسخه در قندهار در ۱۲۴۴ از کتابهای ملاسیف الله افغان منشی بمن رسیده است ، بامهر ۱۲۰۴ (ص ع) .

۲۳ س ۱۳×۵ ، ۱۸×۱۰۳۴۵ ، کاغذ سیاهانی - جلد تیماج سوخت قهوه ای گرد سرخ ضربی و نقوایی.

شرح رباعیات

از جلال الدین محمد دوانی بر رباعیات خود او (ذریعه ۱۳: ۲۷۹ - ف ۶۴) ..

۴۰۸۱

تستعلیق حسین بن میرزا محمد رسول خوشنویس اسکویی در روز سه شنبه ۱۷ ذی قعدة ۱۲۹۶، عنوان و نشان شنغرف

۱۷ س ۱۶×۹ ، ۲۴×۱۴۷۴۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنابی

یوزم

از حاج میرزا هادی بن ابوالحسن شریف نایینی (مشار ۱۶۸۸) در تفسیر سوره یوسف و داستان یوسف آمیخته باد استان حسین (ع) بفارسی .

۴۰۸۲

تستعلیق سده ۱۳.

۱۴ س ۱۶×۷ ، ۲۱×۱۴۷۴۵ ، کاغذ فرنگی نخودی - جلد تیماج سرخ ضربی

مجموعه

۱- دیوان (۱ - ۵۷) از میرزا محمدعلی زنگنه گلشن شیرازی (ش ۴۰۹۵ - مجمع الفصحا ۲: ۴۲۶) نزدیک به ۸۰۰ بیت از قصیده و غزل و ترکیب بند و رباعی و ماده تاریخ ۱۲۶۷ و ۱۲۹۷ باقرضیه او . قصاب در ستایش فرهاد میرزا معتمد الدوله و فرزندوی عبدالعلی میرزای عبیدی است .

آغاز: بسملة وصلمة یمهدة جعقدة . بسملة .

بیارسافی آن آب آتش آسا را

بیاد برده خاک غم دل ما را

ترا چه حد که زبان آوری کنی گلشن

چه حد پشه که گوید ثنای عثقا را

انجام افتاده :

اصبحت يا قوم في البله ان معترما

يستوجب المرر اولافاه اعسار

۲- دیوان (۱ - ۸) از عبدالعلی میرزای عبدی فرزند فرهاد میرزا نزدیک

به ۱۲۰ بیت غزل . او از پیروان شاه نعمت‌الله بوده و در ۱۲۸۵ - ۱۳۰۰ میزیسته است
(ذریعه ۷۰۵:۹) .

آغاز: من نتایج طبع وقاد ... شاهزاده معتمدالدوله عبدالعلی میرزا روحی فدا.

با ما زچه رو داری امشب سرچنگک‌ای دل

با آنکه دوسد ره خورد پای تو بسنگک‌ای دل

گر پرتوی از رویش بر بام و درت افتاد

عبدی بفدایش کن بی هیچ درنگک‌ای دل

انجام :

در بر غمزه چشمت چکند عبدی زار

که بشوخی گرو از دیده عیهر بردی

۸۳۰

نسخ و تعلیق صده ۱۳ ، با سر لوح زرین ، جدول سبز و مشکی

سطر ۳۰ نا ۳۰ ۸ × ۱۴ ، ۱۹ × ۱۴ ، کاغذ رنگی - جلد مقوای سرد و عطف و درون تیماج نریاکی صریبی

جنگ

بایک دیباچه و سه نامه و شعرهای سرایندگان فارسی زبان بدینگونه :

مومن ۸، محتشم ۱۳، واعظ ۳۲-۶۴ (غزل)، عرفی ۶۸، قصاب ۶۹، فیاض ۷۲،
 کمالای مازندرانی ۷۲، نوید ۷۴، رابط ۷۵، نجیب ۷۷، عشق (؟) ۸۱، ساجد (بخط
 محمود بیگدلی) ۸۳، ۸۷، ۱۱۰، تحسین ۷۴، بیان ۷۸، اوجی، فغانی ۸۵ (بخط عبدالله)،
 نثاری ۸۶، تایب ۹۱، وحید ۹۱، میرزا داود ۹۱، نظیری ۹۲، نجات ۹۷، افسر ۹۷،
 خسرو ۱۰۲، قاسم ۱۰۵، کلیم ۱۰۶، حسنعلی بختخود اوبرای میرزا عبدالله ۸۰،
 باشعراهای ترکی: آشنا ۱۵، رجایی ۱۲۱، رسول ۲۵، رضا ۳۱، سعید ۱۱۳، سلیم ۳۰.
 نیر مرثیه‌ای بترکی ۹۹.

آغاز: این نه مجموعه‌ایست بل مجموعه‌ای است از الفاظ و معانی رنگین و این نه
 بیاضی است بل سوادى است از زلف و رخسار حورالعین.

۴۵۸۴

تعلیق سده ۱۲.

۱۷×۸، ۱۷۵×۱۴۳، کاغذ فرنگی - جلد پارچه ارمه‌ای سرد و عطف و درون تپاج مشکی و مقوایی.

تحفة المجاليس

از عبدالرحیم بن آقا حسین بن علی رضاخان بن میرزا شفیعا بن میرزا رفیعا بن
 میرزا هادی بن میرزا امنیعا درس گذشت پیامبر دریک مقدمه و دو مقصد و خاتمه . در
 ذریعه (۴۶۶:۳) و مشار (۳۷۰) و استوری (۲۱۶:۱) همین کتاب دریک مقدمه و چهارده مقصد
 دانسته شده و از سلطان محمد بن تاج الدین حسن بن سیف الدین استرآبادی و آمده که

آن در تبریز و تهران چندین بار چاپ رسیده است .

در نسخه ما (ص ۵) نام مؤلف همانست که یاد شده و آغاز آن مانند آنچه که در ذریعه دیده میشود و شعرا و هم‌دران هست . در ص ۷ منابع کتاب بر شمرده شده است از کافی تاجلاء العیون و آثار احمدی و انجام آن درس گذشت امام رضا است .

۴۰۸۵

تستعلیق ۱۲۹۷-۱۳۱۱ ، عنوان و نشان شنغرف .
 ۱۹×۸ ، ۱۴۳۱۱۰×۲۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای .

جنگ

گردآورده لسان الاطباء حسن بن میرزا علی طبیب متخلص به «خفایی» و «حکیم»
 از دانشمندان سده ۱۳ در ۱۲۷۹-۱۳۱۱ (ص ۷۳ و ۱۹۸) او مؤلف زبدة التجارب (ص ۳۰)
 است . چندین اثر از خود او و دیگران در این جنگ دیده میشود مانند :

- ۱- چند بیتی عربی از گمنام و ارشیخ بهایی (ص ۶) .
- ۲- قصیده میمیه ضمیریه ابن فارض و نونیه بستی و شعر ابن الرومی و مثنوی و قصیده لامیه‌ای عربی که در پایان هر بیت کلمه «خال» آمده و نامهای چنددیبه بندر و شهر در آن دیده میشود با تفسیر برخی از لغات آن : (علام سقی خدیك من خفك الخال - امن ربوات اللول لاح لك الخال) و قصیده عینییه :

یا رسم لار سمتك ریح زعزع

وسرت بلیل فی عراصك ضروع

(۱-۱۵)

- ۳- فرهنگ کوچکی فارسی بفارسی (۱۷-۱۸) .

- ۴- فهرست کتابهای ملکی همین لسان الاطباء (۲۹-۳۰) .

۵- رساله قافیه (۳۶-۳۱) .

آغاز: بسمله . بدانکه قافیه عبارت است از مجموع آنچه تکرار میکنند در الفاظ متشابهة الاواخر باللفظی متغایر المعانی که واقعند در آخر مصارع یا بیتها یا در چیزی که بمنزله آخر باشد بشرطی که آن مجموع او حروف و حر ذاتی باشد که آن را حروف و حر کات قافیه گویند .

انجام : آن را خدوه نام کرده اند .

۶- شعرهای عربی متنبی و دیگران (۴۱-۴۲) .

۷- شعرهای فارسی : جمال ، میرزا صادق ، شیدا ، فآنی (۴۳-۴۵) .

۸- رساله در عروض گویا از سیفی (۴۷-۷۵) .

آغاز: فصل در بیان حروفی که ملفوظند و مکتوب نه .

انجام : تقطیعات بحور که بعد ازین میآید انشاءالله تعالی تمام ختم الکلام .

۹- انشائی بفارسی (۷۷-۸۹) گویا از خود « حکیم » و بنام فتحعلی شاه .

آغاز:

ای همه هستی ز تو پیداشده خاک ضعیف از تو تواناشده

... خوشترین نوایی که عندلیب نغمه سرای زبان در بوستان سرای جهان بدان

دستان زن ... حمد و سپاس دادار جهان داری است .

انجام افتاده: مردی که در مصاف زره .

۱۰- نامه فقیهی گویا حاجی اشرفی بلسان الاطباء (۹۱) و يك نامه دوستانه

دیگر (۹۲) .

۱۱- منشآت دوستانه و دیوانی فارسی (۹۳-۱۱۳ و ۱۴۰-۱۵۶) در اینجاها

منشآت از خود حکیم هم هست .

۱۲- شعرهای چند شاعر فارسی زبان (۱۱۴-۱۲۲) .

۱۳- پاره‌ای از قابوس‌نامه (۱۵۷-۱۷۱) .

۱۴- شعر میرزا عباس خان ادیب (۲۰۱-۲۰۲) .

اینها است شعرونثر ساخته خود لسان‌الاطباء :

یا شهر ذی‌الحجّة فاخرا ا شهر الحرم مما ضمنت من الايات و الرسم

۴۸ بیت ص ۱۵-۱۷

دوشم ببرد در آمد خندان و خشم‌گین یاری که سالها دل و جانم بدش رهین

۸۴ بیت ص ۱۹-۲۴

دوش از پی تعظیم خدا ایزد داور با خاطر مجموع و دل از غیر مطهر

۱۶۵ بیت ص ۲۴-۲۸

دوش مرا هاتفی ز عالم بالا دادندا کای انیس بستر غبرا

۱۰۶ بیت ص ۳۷-۳۹

دوخت کیتی بهر اندام لباس قیروار این مآتم آستر غم تکمه اشک بی‌شمار

۸ بیت ص ۴۰

یار آن است که یار دل و هم‌جان باشد و نجهای تن و جانرا همه درمان باشد

۱۹ بیت ص ۴۶

ان البضاعة من جاة و عیشی مقلل والعذر عند کرام الناس مقبول

۴ بیت ص ۷۵

تا بحق روی نیازودل ریش آوردم لعل نوشینش بلب بیغم نیش آوردم

۹ بیت ص ۷۵

مدیحة انشدها لسان‌الاطباء فی مراسلة ارسلها الى جناب حجة الاسلام اشرفی

مدالله تعالی ظلمه علی المفارق فی سنة ۱۳۱۲ .

در این قصیده مطلع را از هاتف آورده و خود بعد از سه بیت چنین می‌گوید:

از بکم مطلع مدیح ترا کرده سرقت ز هاتف ظلفان

و مطلع مدیحه‌ای که از هاتف آورده اینست:

ای فدای تو هم دل و هم جان وی نثار رهنم این و هم آن

۳۹ بیت ص ۷۶

مجلسی بهر تو آراسته‌ام جمله اصحاب صفا خواسته‌ام

۵ بیت ص ۹۱

درس ۱۵۵-۱۵۶ شعرها ایست که در نامه‌ها بکار برتند با چند نامه از همین «حکیم».

درس ۱۷۴-۱۹۸ شرح قصیده « فخر القضاة رازی » دیده می‌شود

آغاز: بسمله .

بال مرصع گشاد مرغ ملمع بدن

اشك زلیخا بر یخت یوسف گل پیرهن

بال مرصع افق شرقی را میخوانند.

انجام :

قاضی رازی بگفت بعد چهل سال این

پیر نگشته هوا از کرم ذوالمنن

بحر مفاخر بخوان تا که تفاخر کنی

مفتعلن فاعلات مفتعلن فاعلات

قدائم القصيدة المنسوبة الى فخر القضاة الرازی فی شهر رمضان المبارك من شهر

سنة ۱۲۷۹ کاتب حروف و اشعار را فضولی بخاطر رسیده بعضی اشعار را محملی شرح

نموده ... کتبه ... حسن الطیب ابن میرزا علی الطیب الطهرانی.

درس ۱۸۶ منظومه هزل آمیز در هجو وزیران زمان در ۱۴ بیت نیز سه بیت

فارسی اوست .

درس ۱۹۹ نامه‌ای عبری است که بدینگونه پایان می‌یابد «من تحریرات اقل العباد لسان الاطباء».

درس ۲۰۴ س ۲۱۵ نامه عاشقانه روزگار جوانی او است بمعشوقه خود به نثر و نظم بایک بند مثنوی در ۳۳ بیت و یک قصیده در ۱۲ بیت و غزلی در ۱۳ بیت و باد و بیت دیگر. درس ۲۱۶-۲۱۸ نسخه معجون است و یک نامه دوستانه و شعر فارسی و یک مرثیه فارسی.

۴۰۸۶

سخ عبدالکریم در ۱۱۴۵ در سه برگ آخر، دیگر بر سه برگها نسخ کهن و ۳۰ یا از سده ۱۰ و ۹، عنوان شغری، با سراج لاجورد و زرین آراسته، جدول لاجورد، تصحیح شده، با حواشی «منه، عبدالغفور لاری، احمد» با فهرست نامها دوبار دومی از باستانی بترتیب تهجی، در ۲۰۴ ص، نسخه در ۱۴۱۴ از ان ابراهیم بن اسماعیل بوده است، با مهر سده ۱۱۱۹.

۱۹ س ۱۵ × ۲۴ × ۱۵۳۴۶۰، کاغذ سپاهانی - جلد تیساج سبز مقوایی تازه.

نفعات الانس من حضرات القدس

از جامی است (ش ۱۳۷۷ - اندوژی ۱: ۹۵۴ و ۱۳۴۴ - مشار ۱۵۹۲)

۴۰۸۷

استعلیق و شکسته استعلیق و سیاق مورخ ۱۲۴۱ جدول مشکي، با حواشی باستانی راد، در ۶۰ ص. سطر چلیپا در سه ستون هریک پنج بیت ۱۲ × ۱۷، ۲۲ × ۱۸۳۴۲، کاغذ فرنگی - جلد مقوا.

فوتخانه انجمن جعفری ورامین

بنظم بسیار سست نزدیک به ۹۰۰ بیت از نقی ورامینی دوستار محمد علی شاه و دشمن آزادی و دستگاه مشروطیت مورخ ۱۳۲۵ ق و در باره وقایع آن سالها از بنیاد گرفتن مجلس (یک جز که نام سلیمان) و کشته شدن اتابک تا نارنجک انداختن برای محمد

علی‌شاه در خیابان لختی . این مرد از مردم امام زاده جعفر و رامین بوده که با او هم‌رای بوده اند و انجمنی فراهم کرده بنام « انجمن اتحادیه جعفری » و « انجمن خان باور کبود گنبد » و « انجمن ورامین » و « انجمن جواد آباد » و بکمک شاه بهران رفته و خلع حاکم مشروطه خواه و چند تن دیگر را خواسته بودند و سر انجام هم بمقصود رسیدند و آن‌جا هم تا مدتی پناهگاه استبداد خواهان بوده است . دوساقی نامه هم در آن هست و تخلص « نقی » نیز در آن دیده میشود .

آغاز: کتاب فتحنامه انجمن اتحادیه جعفری ورامین . رسمیه
 بحمد خدا نطق انشا کنم صفات الهی من انشا کنم
 انجام : لطف خدا است ... پشت سپاه لشکر ... (پاره شده) .

§ ۵۸۸

اسخ سده ۱۱ ، عنوان شنغرف ، حواشی بالشانه « جم ، جم ره ، منه ، ع ره » .
 ۱۰×۴ س ۱۰۴۵۱ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه‌ای .

حاشیه لواحق الاسرار فی شرح مطالع الانوار

حاشیه نخستین ملاجلال دوانی است بر حاشیه میر سید شریف کرگانی بر شرح قطب رازی بر مطالع ارموی (طوس ۴ : ۴۷۴) .

§ ۵۸۹

نسخ ۱۰۵۴/۴ در « ییلاق جبل الریک قریب خان میرزاد » در ش ۱ ، ش ۲ بهمین خط جز در سه صفحه آخر که محمد موسوی در ۴ صفر ۱۳۴۲ نوشته است ، عنوان و نشان شنغرف ، در نسخه شعرهای فارسی نیز هست .

۱۳×۴ س ۹۱۵ ، ۱۳×۹۳ کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سبز .

مجموعه

- ۱- مسار الشیعة فی التوارخ الشرعیة عن الائمة المهدیة (۱ - ۴۷) از شیخ مقید (ف ۱۵۲۸) .
- ۲- لوامع (۵۳ - ۲۲۸) از جامی در شرح قصیده میمیه خمریه ابن فارس (ف ۴۸۷) .

۴۰۹۰

تسلیق ع ۱۱۱۴/۲ ، عنوان دره‌امش دمن و نشان شنغرف ، یادوسر لوح زرین آراسته و جدول زرولاجورد ، دو صفحه نخستین زرا ندور ، دو صفحه آغاز « الفصل الثالث فی العلة والمعلول » زرافشان و حاشیه سازی شده ، حواشی بان نشان « منه ره ، ع الله ، عبد الله ره » نسخه شاهانه ایست ، نسخه در دست محمد باقر هزار جریبی و پسرش محمدرضا و پسرش آغا عبدالله بوده است .

۱۸ س ۱۰ × ۱۴ ، کاغذ سیاهانی - جلد آیماج مشکى ضربی ترجی مقوایی .

حاشیه شرح التجرید

حاشیه قدیم ملا جلال دوانی است بنام ابوالفتح سلطان خلیل بهادر پسر حسن بیك (ش ۴۰۱۷ - ف ۲۳۳) .

آغاز: مانند نسخه ش ۵۰۳ طوس (۸۰:۴) و دیباچه را دارند .

انجام : وفی دفع الاخیر مناقشه لطیفه فتدبر (تم تم) .

۴۰۹۱

لسخ سده ۱۴ ، عنوان و نشان شنغرف .

۱۵ س ۱۱ × ۱۷ ، کاغذ فرنگی - جلد آیماج مشکى ضربی .

مجموعه

۱- شرح المناجات الخمسة عشر (۲ پ - ۴۳ پ) شرح و ترجمه فارسی پانزده مناجاتی است که به امام زین العابدین نسبت میدهند از عبدالعلی برای بزرگی (نیمه دوم سده ۱۳) .

آغاز: بسمله . حمدله . . اما بعد امیدوار بفضل خداوند غفار عبدالعلی نام بی مقدار گوید .

انجام : و کرم دارنده تر از همه کرم داران و الحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً .

۲- ترجمه عذیم الادب فی دعاء شهر رجب (۴۴ پ - ۷۴ ر) شرح و ترجمه است از عبدالعلی که در نوروز و رجب ۱۲۷۱ برای بزرگی بنام محمد باقر ساخته است .

آغاز: بسمله . حمدله ... اما بعد ... عبدالعلی گوید که چون حسب الامر ... محمد باقر ... بر این فقیر ... لازم گردید ... که دعای ... رجب ... را ترجمه مناسب با احوال وی نماید .. امثال این معنی را نمود و در این زمان تعطیل ... و هوالنوروز الواقع فی هذا الشهر العزیز من سنة احدى وسبعین ومائین بعد الف ... و اورا موسوم نمود به « ترجمه عذیم الادب فی دعاء شهر رجب » .

انجام : فانه ليس الا اليك المستند والسلام على من اتبع الهدى .

۴۰۹۲

تعلیق مصطفی قلی بروجردی متخلص به گوهری در روز چهارشنبه ۱۳۷۵/۱۴ ، شعرا و هم در پایان هست .

۱۱×۱۱ ، ۱۷×۱۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبز ضریبی مقوایی .

دیوان

از ازرقی هروی وراق است و نزدیک ۲۲۰۰ بیت (ادبیات ۲۴۴) .

نستعلیق سده ۱۴.

۱۴س ۱۴×۶ ، ۱۷×۱۱ ص ۱۳۶ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج حنائی.

بیان الاسرار

شرح و ترجمه فارسی چهل باب مصباح الشریعة ومفتاح الحقیقة که بگفته شارح
و مترجم تالیف شهید ثانی است و گردآورده از سخنان امام صادق از شیخ حسین زاهدی
که در ۱۲۵۳ (= منبع فیوض) ساخته است (دیباچه و پایان) و شعر او هم در آن هست
(ص ۲۸).

آغاز افتاده در دیباچه: ولكن الله رمى ومشارا اليه وما ينطق ... ومعمد عليهما
هو الاوحى يوحى ... شاهابجها ... (پاره شده) وز معجزه جان دشمنان را خستی.
انجام: بحق الحق والنبي المطلق.

یارب بکرم فعل بدم پنهان کن

رنج سكرات بر تنم آسان کن

نستعلیق و نسخ بسیار خوش محمد امین حسینی در مدینه در ع ۹۷۰/۴ ، نشان زر ، عنوان لاجورد
و شمرغی ، سرائح بر و لاجورد و آراسته ، جدول زر و لاجورد ، میان دو صفحه آغاز زرافشان و آراسته
و کناره آن مصور بایرگه های مردمی و جانور و درخت و افزار موسیقی و بسیار زیبا ، نسخه از آن ابی بکر بن
رستم بن احمد شیروانی بوده است.

۱۴س ۱۴×۶ ، ۴۱×۱۲ ص ۴۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سبز ضریب مقوایی.

دیوان

از امیرشاهی سبزواری در گذشته ۸۵۷ (ذریعه ۵۰۲: ۹ - تذکره دولتشاه ۹۲۷)

مجالس النفايس ۱۹۷۳ و ۱۹۷۴ - آتشکده آذر ۸۱ - سپه ۶۱۶:۲ - ملي ۷۵:۲ - مشار ۷۱۷)
غزل است با تخلص شاهی بترتیب تهجی باربعی . نام امیرشاهی درصع و در سرلوح
دیده میشود .

آغاز: دیوان امیرشاهی .

لبا لبست ز خون جگر پیاله ما

دم نخست چنین شد مگر حواله ما

بر آستان تو شبها رود که مردم را

بدیده خواب نیاید ز آه و ناله ما

....

چو گل بوصف رخسار جامه چاک شد شاهی

بهر کجا ورقی رفت از رساله ما

انجام :

سیب ز نخت که هست چون دستبوی

خواهم که همیشه بر سر دستم بو

من کام دل از لعل تو بر خواهم داشت

هر گه که گریبان تو در دستم بو

۵۹۵

شکسته نستعلیق ۱۰ شعبان ۱۱۲۳ ، نسخه از آن محمد امین نقشبندی محمودی خالدي بوده است، نیز
از آن ملك محمد داغستاني در ۱۱۸۷ .
۱۳۷۲س ۱۲۴۲۹۴ ، کاغذ سپاهانی نخوری - جلده قواعطف تیماج قهوه ای .

دیوان

غزل است با تخلص گلشن بترتیب تهجی از حرف تاء آغاز و بحرف دال پایان

میگیرد (ش ۱/۴۰۸۲) در ص ع آمده « این دیوان بطور بیدل بخاری »

آغاز:

مژده کی سدره کریه بی زنهار است
 مانع سیل کجا خار سر دیوار است
 سر کشی مایه صد کفر و ضلالت باشد
 کم کشان دوش فلک را چه کم از زنا را است

گلشن از دامن دشتی که براه است می‌رس
 تا نظر کار کند جوش گل و گلزار است

انجام :

میا گلشن برون زین رشک فردوس
 کشی آخر خمار احمد آباد

۴۰۹۶

نسخ احمد بن حاج عبدالقادر تبریزی در همدان در ۱۲۶۶، ۱۲۶۷، عنوان شنغرفی ، « عمل مفصل یحیی ابن برمکی » در ۹۶ ر و پراکنده های کیمیایی در ۱۱۸ پ - ۱۲۴ ر بفارسی، در پایان « تدبیر قمری از روح و نفس و جسد » است و از نسخه آقا محمد بید آبادی با پراکنده های کیمیایی دیگر بفارسی، در آغاز هم پراکنده های کیمیایی است و سخنان آقا میرزا عبدالرحیم و نسخه حاجی سید محسن مرکب ساز همدانی و در هاشم چنین مطالبی هست و سخنان سید هندی و پیرزاده و مرشد بروجردی و مولانا علی جوشقانی .
 ۱۹ س ۱۲×۱۰، ۱۹۶، ۱۷×۱۰، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای ترنجی مقوایی .

مجموعه

- ۱- منتخب تذکرة انطاکی (۴ پ - ۴۲ پ) .
- ۲- الطب الجدید الکیمیائی (۴۲ پ - ۹۵ پ) ساخته براکلسیوس یونانی

در يك مقدمه و چهار مقاله (چاپ شده در هامش ص ۶۶-۲۳۹ صفوة الصفا در بمبئی سال ۱۳۲۹) بدینگونه :

المقدمة فى تعريف الكيماوى وبيان الحاجة اليها والغرض منها :

المقالة الاولى فى الجزء النظرى من اسبابغريا و هو الطب الكيمايى فى الامور الطبيعية وهو مشتمل على فصول (ده فصل) .

المقالة الثالثة فى كيفية تدبير الادوية الكيمايية وتحليلها وتنقيتها [فى مقدمتين واثناعشر فصلا] (ميانه فصل ۳ و ۱۰ افتاده) .

المقالة الرابعة فى العمليات بقول جزئى وتشتمل على تسعة فصول .

آغاز: بسمله . و به نستعين و بعد فهذا كتاب الطب الجديد الكيمايى الذى اخترعه براكلسيوس مشتمل على مقدمة ومقالات .

انجام : وعلى هذا المنوال يستخرج ادهان جميع الاحجار هذا ما اخترناه وتقلناه من سيناريوس (طورس) الحربانى الذى الف صناعة الطب و من قرا بدين و امزيوس (واقريوس) من تقطير الارواح والادهان وقد الف فى صناعة الطب الكيمايى فروليوس كتابا مختصرا مفيدا لملك زمانه وهو يشتمل على مقالتين فاردنا نقله من اللاتينية الى العربية ليكون عام النفع وسمينا هذا المختصر كيميا باساريقا يعنى كيمياء الملكية : المقالة الاولى (فى معالجات الامراض فى ثمانية فصول) .

المقالة الثانية فى المعالجات الجزئية (۶۸ ر - ۹۵ پ بايك عنوان فصل وميرسد بهمان جاى كه در چاپ شده مى بييم واين كتاب دورساله را مى ماند) .

۳- خلاصة الاسرار (۹۶ پ- ۱۱۸ ر) بعربى از حسين بن على كاشفى از روى نوزده رساله تنكلوشاى بابلى كبير و بنام جلالا محمدا دريك مقدمه (تدبير كلى) وقاعده (تراكيب اصلى) وخاتمه (طرح واتمام) (ذريعه ۷۴: ۲۱۲) .

آغاز: بسمله . وثقتى بالصانع الحكيم لك الحمد يا محيى الاجساد بتدبير النفوس

وتأثير الارواح ... اما بعد فيقول ... حسين بن علي الكاشفي .

انجام : والنجاة من مهالك الخوض في الظلام .

۴ - رساله تنكلوشا (۱۲۴ پ - ۱۸۶ ر) در پانزده كنز از محمد ابراهيم بن

محمد حسن قرا گوزلو كه بفارسی در آورده وفهرست وفصول در آن گذارده است .

رساله تنكلوشا پانزده كتاب است : كنوز سبعة در هفت كنز هر يك چند فصل ، انوار

در هفت نور هر يك چند فصل ، مصابيح انوار سبعة در هفت مصباح نور ، مفاتيح اسرار

سبعة در هفت مفتاح سر ، اسرار سبعة كامله در هفت سر ، عمل لوح بلور كه يك عمل

است ، عمل كمر زر كه يك عمل است ، عمل طوق ذهب در سه فصل ، مفتاح كنز المواقيت

كه يك عمل است ، مفتاح كنز اللآلی كه يك عمل است ، كنز اللآلی در سه كنز ، كنز

اليواقيت در چهار كنز ، كنج گهر در دو فصل ، كهر كنج در شش فصل ، مفاتيح كنوز

سبعة در هفت مفتاح كنز .

آغاز : رساله تنكلوشا الكبير البابلي قدس سره الحمد لله الذي تفرّد بالكمال

فكل كامل سواء منقوص ... اما بعد چنين كويد ... محمد ابراهيم ابن محمد حسن

قرا گوزلو .

انجام : و كشف كند و ما عمل بها الا ويعلم بصحة ذلك كلها و ما وضعها في

الاكاسير عنها محمرا او مبيضا يؤب الى ذلك كلها مجر با كاملا والله الموفق والمستعان

واليه يرجع الامر كلها وعليه التكلان تمت الكتاب في التاريخ ۱۲۶۹ و كان هذا العمل

من ملحقات رساله الحكيم تنكلوشاه الكبير قدس سره .

§ ۵۹۷

شكسته نسعلیق عبدالله بن حسن نقرشی در ۸ ج ۱۴۴۲/۱

۱۴×۱۱۳۷۷ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوای عطف تیماج مشکی .

دیهز العاشقین

از شیخ روزبهان بقلی شیرازی (۶۰۶-۵۲۲) که در تهران بسال ۱۳۳۷ خ چاپ
رسیده است .

۴۰۹۸

شکسته نستعلیق سده ۱۴ و ۱۳

۱۳×۷ : ۱۳×۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج فهوه ای ضربی مقوایی .

دیوان

غزل است از هلالی بترتیب تهجی با چند رباعی باهمین تخلص .
آغاز: بسمله .

ای نور خدا در نظر آرزوی تو ما را
بگذار که در روی تو بینیم خدا را

گریار کند میل هلالی عجیبی نیست
شاهان چه عجب گر بنوازند گذارا
انجام :

دردا که اسیر ننگ و نامیم هنوز
در گفت و شنود خاص و عامیم هنوز
شد عمر تمام و ناتمامیم هنوز
صدبار بسوختیم و خامیم هنوز

شکسته نستعلیق سده ۱۴ و ۱۳.

۱۵ سر ۱۴ × ۱۶ ، ۱۷ × ۱۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای

گلیات

دیوان اشعار و منشآت و آثار عربی و فارسی میرزا محمد حسین ادیب گرم‌رودی
آذربایجانی زنده در زمان محمد قاجار و ناصر الدین شاه (دانشمندان آذربایجان ۳۳۰)
کرد آورده علی محمد بن محمد حسن گرم‌رودی با سرگذشت او در دیباچه عربی .
بدینگونه :

- ۱- دیباچه در سرگذشت ادیب گرم‌رودی از علی محمد گرم‌رودی ۶-۱
- ۲- ستایش و سوگواری حسین ع بنظم عربی ۸-۷
- ۳- ستایش حاج میرزا باقر مجتهد تبریزی بنظم عربی ۱۰-۸
- ۴- ستایش میرزا آقاخان نوری بنظم عربی ۱۳-۱۰
- ۵- مرثیه ورود ناصر الدین شاه بآذربایجان که بوسیله میرزا سعیدخان وزیر امور خارجه خوانده شده بنظم عربی ۱۷-۱۳
- ۶- ستایش وزیر محمد شاه حاج میرزا آقاسی بنظم عربی در سه قصیده ۲۸-۱۷
- ۷- ستایش یکی از پسران فتحعلی شاه بنظم عربی ۲۹-۲۸
- ۸- ستایش میرزا محمد صادق قائم مقام والی آذربایجان بنظم عربی ۳۳-۲۹
- ۹- ستایش حاج میرزا باقر تبریزی بنظم عربی ۳۴-۳۳
- ۱۰- ستایش ابن‌الامیر ساعدالملک بنظم عربی در دو قصیده ۳۶-۳۴

- ۱۱- در نکوهش نجیب پاشا سرعسکر روم و سپاهیان در کشتار
و چپاولی که در بغداد کرده بودند بدستور محمدشاه و میرزا
باقر ناصرالملک ادیب بنظم عربی ۳۹-۳۶
- ۱۲- گله از همین ناصرالملک که این قصیده را بنام خود خوانده
و ششصد و پنجاه تومان مستمری از دیهای قزوین از شاه گرفته
و تنها پنجاه تومان باو داده است و شکایت بجاجی میرزا آقاسی
در باره این کار بنظم عربی ۴۲-۳۹
- ۱۳- قصیده عربی ۴۳-۴۲
- ۱۴- لغز من نتایج افکاره بنثر عربی ۴۳
- ۱۵- ستایش شاه عربی مثنوی ۴۶-۴۴
- ۱۶- شرح دیباچه شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید بفارسی مثنوی
در ۱۲۷۶ بدستور ناصرالدین شاه (افتاده در دیباچه) ۶۵-۴۷
- ۱۷- ستایش میرزا مصطفی خان پسر وزیر بنظم عربی ۶۴
- ۱۸- ستایش معزالدوله بنظم عربی ۶۵-۶۴

۱۰۰

تستعلیق روز ۶ شعبان ۱۰۱۹ در ش ۱ ، روز سه شنبه ۲۷ شوال ۱۰۰۹ در ش ۲ ، روز دوشنبه ۵ شعبان
۱۰۰۳ در ش ۶ ، س ۳-۵ بهمین خط ، ش ۷ نسخ و ش ۸-۹ تستعلیق چلیپا از سده ۱۱ ، در ص ۴۱ مکرر سخنی
است از بقراط بفارسی و افلاطون به عربی ، در ص ۵۳ خبر لبوی ، در ص ۱۸۱ بند نیست به عربی از قاضی زاده در باره
مبادی منطقی

۱۸ س ۱۴ ، ۹۳۹۸ × ۱۶ ، کاغذ سپاهانی - جلد ایماج قهوه ای ضری

مجموعه

- ۱- تدبیر المسافرين (۱-۱۱) از ابن سینا (مهدوی ش ۴۵).

۲- تحقیق فی التشکیک (۱۳-۴۴) حاشیه ایست بر مقاله یارسالة تشکیک ودران

از سید سند و محقق شریف یاد شده است .

آغاز: بسمله . تحقیق التشکیک اللهم بالهامک وازالة الشکوک بفیضک وانعامک حمدالك رب على ما انعمت وشکرالك على ما علمت والهمت ... اخوانی هذا ما يحضر نى من تحقیق مسئله التشکیک و تحریر کلام الاستاد المحقق قدس سره مندفاعنه وجوه التشکیک عسی الله ان یوفقنا للکلام التمام فى تمام الکلام و یوما لتتمیم الحواشی و تجرید الغواشی ... اقول التشکیک اما بالاولویة او الاقدمیة او الاشدیة او الزیادة و النقصان .

انجام : یفقهوا قولی والحمد لله کفاء افضاله والصلوة علی نبیه محمد و آله صلوة

یلبق بفضلہ و کماله .

۳- رساله در شعاع (۴۵-۵۰) از خواجه طوسی (۸۸۷ - مدرس ۲۳۵ بنام رساله

در تحقیق قوس قزح) .

۴- رساله فی ان الاعداد انما یتقسم بالآحاد (۵۱-۵۳) از شاه قاضی .

آغاز: بسمله . وبه نستعین . احمد الله علی نواله ... لعلک سمعت ما اشتهر علی

الفیلسوف الاول ارسطوطالیس ان الاعداد انما یتقسم بالاحاد فاعلم ان مراده ان الاجزاء

الاولیة للاعداد هی الاحاد .

انجام : فلا تقولوا ثلثة انتهوا خیر الکم من افادات الفاضل العالم شاه قاضی

سلمه الله .

۵- مقالة فی رد شبهة ابن کمونه (۵۵-۵۷ خط مؤلف) از محمد شریف کشمیری

برای میرزا محمد شریف ودر آن از سید داماد یاد گردید .

آغاز: بسمله . وعلیک الاعتماد و منک الاستعانة یا کریم الحمد لله و سلام علی

عباده الذین اصطفی ... فهذه مقالة شریفة شریفة الفها ... محمد شریف کشمیری .

هدية لمن هو اشرف نسبا ... ميرزا محمد شريف ... وهي مشتملة على ثلث تحف: التحفة الاولى يذكر فيها افعال دقيق عن ابن كمونة مع ماسنح لى فى حله ... ان كل شىء يكون وبحيث لو وجد لا يكون وجوده مستلزما لرفع امر واقعى فهو يكون موجودا ازلا وابدأ .
انجام : فاحسن التدبير واحفظ ما افاده الاستاد مدظله العالى فانه من نفائس الافادات ولطائف الاشرافات و الحمد لواهب العطيات و على نبیه و عترته المعصومين الصلوات الزاكيات والتسليمات الوافيات التحفة الثانية (افتاده) .

٦- آداب البحث (٥٨ - ٨٠) از فخر الدين محمد بن حسين حسيني سماكى استرآبادى (مانند ش ٤ و ١٧٠ و ١٧١ طوس) در پايان اين نسخه حل بيست مغالطه است وبسيار سودمند كه در نسخه ص ٨٨٣/١ ما (ف ٥) ديده نميشود . در پايان آمده «وقد تم تحرير الرسالة فى شهر صفر من ثمان وخمسين وتسعمائة حرره مؤلفه ... محمد بن حسين الشهرى بفخر الدين الحسينى باضافة مغلطين قبل الاخير فى اثنين وسبعين وتسعمائة»
 ٧- ايضاح مشكلات التوحيد فى حل معضلات التجريد (٨١ - ١٨٠) از شجاع حسيني و در باره مبحث الهيات است .

آغاز: بسمله وبه نستعين فى التتميم و عليه التوكل فى موارد التفهيم ومصادر التعليم احمده حمدا يتوالى بتوالى التحميد ... وبعد فيقول ... شجاع الحسينى ...
 هذه كلمات قد تلبست لباس التسويد ... و سميتها بايضاح مشكلات التوحيد فى حل معضلات التجريد و آثرت فيما بين الشروح ما برىء من الجروح واخترت من المباحث ما هو منزه موضوعها عن الحوادث وبالغت فى التوضيح والتذخير ووقفت على الحق الصريح وما نظرت على ما قاله الشارحون بل احتبست فى مطاويها عما قاله الجارحون و اشرت الى رد كلامهم .

انجام : و ان السحر و الشعبة ليس ثبوت ما ليس بمعتاد بنى معتاد فتأمل و الحمد لله رب العالمين .

۸- انتخاب معارج القدس فی معرفة مدارج النفس (۱۸۷-۱۸۲) اصل از غزالی است (فهرست بوئیر ش ۷۶) .

۹- انتخاب تحقیق العلم اللدنی (۱۹۱-۱۹۵) اصل از غزالی و بنام الرسالة اللدنیة (بوئیر ش ۱۹۳) .

۱۰۱

نستعلیق حسین باستانی راد از روی دو نسخه عبدالکریم حسینی امیری فیروز کوهی و کتابخانه ملی ملک در روز آدینه ۹ اردیبهشت ۱۳۲۳ ، عنوان و جدول شناسی
۱۴س ۸×۱۵ ، ۳۶۹×۲۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی عطف قهوه ای

دیوان

از نرگسی ابهری عراقی (۸۷۸-۹۳۸) دارای مثنوی مانند مخزن الاسرار نظامی (تحفه سامی ص ۱۱۵) .

غزل است با تخلص نرگسی و بترتیب تهجی بامقطعات و رباعیات .
آغاز:

بس مشکل است کار دل از دلتواز ما

کاری کند مگر کرم کار ساز ما

آورده ایم تحفه جان را بصد نیاز

ای وای اگر قبول نیفتد نیاز ما

....

ای نرگسی ببین که ز خیل سگان او

شد بسی سعادت بی سبب احتراز ما

انجام :

بی زروسیم نرگسی هر چند کره از کار بسته نگشاید

نسخ محمد سمنانی در ۱۳۱۰ و ۱۴۰۹، شعر فانی در ص ۲۷۶ هـ
 ۲۲×۱۵، ۱۴۵×۱۳، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی

در مجموع ۵۵

۱- جنک (۱-۲۴ و ۲۷-۳۱) در مسائل حساب بفارسی و عربی از شرح ملامحمد باقر بر عیون الحساب وقسطاس المستقیم خواجه نصیر الدین و جزاینها و پراکنده های دیگر از شیخ علی بن سهل صوفی سپاهانی و شیخ بهایی و شعر خواجه طوسی و جزاینها بفارسی و عربی .

۲- الاعتقادات (۲۴-۲۶) از خواجه طوسی همانکه در پایانش از قواعد العقاید یاد شده است .

۳- اعتقادات (۳۳-۴۸) از حاجی ملامحمد جعفر قراگوزلو و عرفانی است .
 آغاز: بسمله .

اعیان همه شیشه های گوناگون بود

کافتاد بران پرتو خورشید وجود

هر شیشه که بود سرخ یا زرد و کبود

خورشید دران هم بهمان رنگ نمود

وجود حق ... بمثابه نور محسوس است و حقایق و اعیان ثابته بمنزله زجاجات متنوعه متلونه .

انجام : و از دیدن تعقل نمیرد از د والله اعلم بالصواب (تمام شد نسخه رساله اعتقادات قطب العرفاء ... ملا جعفر قراگوزلو یوم سه شنبه ۱۲ شهر جمیدی الثانیه ۱۳۰۹) .

۴- الاصول الاصلية (۵۱ - ۲۰۷) از فیض کاشانی در ده اصل وساخته ۱۰۴۴ نزدیک ۱۸۰۰ بیت (مجموعه ۲۴: ۱۴ و ۳۰ و ۴۴) .

آغاز: الحمد لله الذي بعث في الاميين رسولا منهم يتلو عليهم آياته ... فيقول ... محمد بن مرتضى المدعو بمحسن ... ان هذه اصول اصلية يمتنى عليها فروع جليلة .
انجام : وتمت الاصول الاصلية الكاملة واتفق لضعف تاريخ تصنيفه هذا الكلام
والحمد لله اولاً وآخراً .

۵- رسالة في صلوة الجمعة (۲۰۷-۲۷۳) از شهيد دوم ومورخ ۹۹۲، درس ۲۷۴
فهرستی است از وجوه بحث در این مسئله از خود شهيد از مسوده خط او .
۶- تفسير سورة العصر (۲۷۵) از خواجه طوسي از روی خط علم الهدی (منزوی
۱ : ۵۵) .

۱۰۳

تستعليق محمد حسن بن حاج ميرزا نصر الله على آبادی مازندرانی در روز یکشنبه صفر ۱۲۶۷ در فارس
ونهران درس ۲۰۱ ، شماره دیگر بهمين گونه خط واز پايان افتاده ، جدول درس ۳ زر ولا جو رد
۱۳ س ۶ × ۱۶ ، ۱۱۹ × ۱۴ ، ۲۲ × ۲۲ ، کاغذ فرنگی - جلد توماج حنايي ضرابي مقوايي

مجموعه

۱- القصائد السبع المعلقة (۳ پ - ۵۱ پ) هفت قصيده است با ترجمه و شرح
لغوی ميرزا اسحق نيريزی بفارسی بشنگرف ودرهامش .

۲- القصيدة الطنطرا نيه (۵۲ پ - ۸۳ پ) از معين الدين طنطرا نى با شرح لغوی
ونحوى عربى .

۳- مقامات حميدى (۸۴ پ - ۱۱۸ پ) از حميد الدين عمر بلخى ولوالجى (ادبيات
۴۳۷) .

§ ۱۰۴

نسخه‌ایق زین العابدین طبیب پسر سید قاسم رشتی در روز چهارشنبه ۱۳۵۵/۴ در سپاهان (پایان دفتر ۴) ، جدول وستون بندی زرو لاجورد ، عنوان زرباشنگرف ، نسخه دفتر ۱-۴ است با شرحهای لغوی در هاشم از لطائف المعنوی و علی خان

۱۸×۹ ، ۳۶×۱۵ ، ۳۶×۱۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی

هشوی

از مولوی رومی است .

§ ۱۰۵

نسخ محمد بن حسین بن علی رضای حسینی قمی در روز یکشنبه ۱۳ ذی قعدة ۱۳۲۱ ، عنوان شنغری ، متن در هاشم ، در ۷۴۸ ص

۱۷×۱۰ ، ۲۴×۱۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنابی ضربی مقوایی

مصابح الانس بین المعقول والمشهود فی شرح هشتاح

غیب الجمع والوجود

شرحی است از شمس الدین محمد بن حمزه رومی فناری (۷۵۱-۸۳۴) بر مقتاح غیب الجمع والوجود صدر الدین محمد قونوی که در تهران در ۱۳۲۳ ق بچاپ سنگی رسیده است .

§ ۱۰۶

نسخ سده ۱۰ و ۹ ، عنوان و نشان شنغری ، در ۷۰۴ ص

آغاز افاده : و باندازه کننده الخافض فرود آورنده الخبیر ۱۳۴ بهمة چیزها ... کتاب الالف باب الالف المقفوحة الاءه درختی است و ۳ ویند بانك

انجام افتاده : کتاب الیاء باب الیاء المفتوحة - الیاء آنچه بمادر از شیر در بستان کوفه سفند الیاس

خحك ... الیسیر آسان

۱۵س ۷×۱۱ ، ۱۹×۱۴۳۴۵۱ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج قهوه ای ضربی مقوایی

مذهب الاسماء فی مرتب الحروف والاشیاء

از محمود بن عمر قاضی سجزی است (ش ۱۴۰۱).

۱۰۷

نسخ و نویسانده و مقابله شده محمد مهدی بن رضی الدین محمد هروی در سپاهان در دهه نخستین

رمضان ۱۱۲۷ ، عنوان شنگرف ، حواشی بالشان «منه ره» درش ۳ ، نسخه از آن علی رضا بن ادريس و خود

ادريس بوده است (صع) .

۱۵س ۷×۱۲ ، ۱۹×۱۱ ، ۱۶۷ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای عطف مشکی

مجموعه

۱- الملهوف علی قتل الطوف (۹۴-۱) از ابن طائوس .

۲- حاشیه الروضة البهیه فی شرح اللمعة الدمشقیة (۹۶ - ۳۳۱) از میرزا

ابراہیم بن خلیفه سلطان (صع - دیباچه - ذریعه ۶ : ۹۰) .

آغاز: بسمله . ان ابهى لمعة تلمع من ثواقب البیان واحلى ثمرة تجنى من دوحات

روض الجنان حمد خالق غرقت حیتان الانس فی بحار بیان کماله .

انجام : قوله ویتیم آه قال فی المعتبر ... بدلا عن اثنتين فتامل .

۱۰۸

استعینق محمد حسین بن محمد شفیع حسینی طاهری نواده مؤلف در ۱۱۴۸ ، عنوان درشت تر

۱۸س ۷×۱۴ ، ۱۸×۱۱۳۱۴۶ ، کاغذ سپاهالی - جلد تیماج سرخ ضربی

مجموعه

۱- نور الایمان فی فضایل القرآن (۱-۵۷) در خواص و ثواب سور و قواعد قرائت از محمد طاهر بن محمد حسین [شیرازی قمی].

آغاز: بسمله . الحمد لله الذی انزل القرآن هدی للمتقین ... بدان ... که این رساله ایست در بیان ثواب تلاوت قرآن و خواص سوره آن از طریق اهل بیت ... و مختصری از قواعد قرائت که .. تألیف نمود آن ... محمد طاهر بن حسین و مرتب ساخت آن را بر مقدمه و چند فصل و خاتمه و موسوم گردانید آن را به نور ایمان فی فضایل القرآن، انجام: ک که رمز اینست که مثل سابقه است یعنی که این کلمه در این حکم کلمه منبوره سابقه است، تمت الکتاب بعون الملک الوهاب. کتبه العبد المذنب ابن محمد شفیع محمد حسین الحسینی الطاهری فی بیست و هفتم شهر رجب الاصب سنه ۱۱۴۸ امید دعا دارم .

۲- تحفه عباسی (۱۹۷-۵۷) از همین محمد طاهر با عنوانهای «اگر پرسند... بگو» در اصول دین و نماز بروش شیعی امامی .

آغاز: بسمله . حمد له ... اما بعد ای عزیز من بدان و آگاه باش که دنیا موضع راحت و محل فراغت نیست ... بدان که معرفت اصول مرتبه اش از همه طاعتها و عبادتها بالاتر است ... و چون رساله هایی که در بیان معرفت نوشته اند مشکل و دشوار فهم بود بنا بر این ... محمد طاهر این رساله را ترتیب داد و آن را بر عبارت ظاهره و دلایل واضحه بقانونی که از انبیاء منقول است مشتمل ساخت ... آن را به تحفه عباسی موسوم گردانید که امید که آن شهنشاه صاحب قرآن .. بآبیاری معدتش پیوسته گلزار دین سرسبز و سیراب بوده باشد و چون بعد از معرفت اصول نماز فریضه از همه طاعتها و عبادتها افضل است بنا برین این رساله را بذکر صورت نماز ... ختم نمود .

انجام :

از بال و پریم رشته غفلت پرداز
شاید که کنم باوج مهرت پرواز
(تمت الرسالة بعون الله تعالى) .

۳- جامع صفوی (۱۹۷ - ۲۱۷) از همو .

آغاز: بسمله . حمدله ... اما بعدای سالک راه - یقین ... بدان و آگاه باش که دنیا موضع راحت و محل اقامت نیست . می باید که ... در تحصیل معرفت اصول دین ... سعی تمام بجا آورند ... این محتاج ... محمد طاهر تفحص نمود رساله ای نیافت که عامیان مبتدیان از آن بهره مند شوند بنا برین این رساله را تألیف نمود عبارات سهل و دلایل آسان ... و آن را به جامع صفوی موسوم ساخت امید که بنظر ... شاه صفی ... الصفوی بهادرخان ... مشرف گردد و چون اصول دین پنج است : توحید ، عدل ، نبوت ، امامت ، معاد ... این رساله را مرتب بر پنج فصل ساخت .

انجام : و آزاری که در دنیا کشیده اند عوض بایشان رساند .

۴ - رساله در ترجمه نماز (۲۱۷-۲۲۵) .

آغاز: بسمله . حمدله ... ای جوینده طریق طاعت وای طالب اسرار عبادت ... این محتاج ... محمد طاهر چون عالمیان را از فهم معنی فاتحه و سوره و ذکرهای نماز محروم و بی بهره دید بنا برین این رساله را تألیف داد و در آن شمه ای از معنیهای ضروری بیان نمود .

انجام : سلام بر ما و بر بندگان صالح .

۵- معالجه النفس (۲۲۶-۲۳۷) پند و اندرز است از همو و در آن هفده مثالی برای

دنیا زده شده که برخی از آنها در گشایش نامه طوسی دیده میشود .

آغاز: بسمله . و به نستعین ، حمدله .. اما بعد ای عزیز بدان و آگاه باش که

تو مسافری .

انجام : فارغ شد از تألیف این رساله بتوفیق اله قادر محمد طاهرو آن را به
معالجة النفس موسوم گردانید والله اعلم بالصواب .

۶- رساله درزکوة (۲۳۷-۲۴۸) از همو، «درین رساله ضروری زکوة» آمده است در
پنج باب : زکوة غله ، زکوة طلا و نقره ، زکوة شتر و گاو و گوسفند در سه فصل، زکوة
مستحب ، مصرف زکوة ، خاتمه درزکوة فطر .

آغاز : بسمله . حمدله ... اما بعدای عزیزان و یاران و ای برادران و همسفران
پوشیده نماند که سفر پر خطر قیامت ... بغایت نزدیکست .

انجام : و در روز عید بقطره حساب نمایند والله اعلم بالصواب . قد فرغت من
تسويد هذه الرسائل من مؤلفات جدی ... محمد طاهر ... وانا ... محمد حسین الحسینی
الطاهری فی يوم الثلاثاء احدى وعشرين من شهر رجب المرجب من شهر سنة ۱۱۴۴ .

۱۰۹

نسخ محمد بن علی امامی در صفر ۸۹۴ در کاشان، با تصحیح و اعراب شعرها از محمد شفیع بن محمد
مقیم در رجب ۱۱۱۷، در هامش ص ۱-۷ رباعیهای بابا افضل کاکشانی است. بارباعی خواجه طوسی در ستایش
او، درص ۸ مقطعات ابن یمن است.

۱۵ ص ۷×۱۲×۲۴۸×۱۳×۱۸، کاغذ سمرقندی - جلد پارچه مشکی مقوایی

کشف الوجوه الغریب المعانی نظم الدر

از عزالدین محمود بن علی کاشی است (ش ۱/۱۴۴۲).

۱۱۰

تسعیق حسین علی بن ابن محمد در ۱۳۱۷، عنوان درشت تر

۱۳ ص ۷×۱۵، ۱۱۳×۱۴×۲۰، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مرغ ضربی مقوایی

۱- رساله حسن و عشق (۱-۸۶) باید از متاخران باشد ولی نشر آن شیواست. چندین حکایت در آن هست و عنوان حکایت: در فواید خاموشی (ص ۵۰)، فواید سخن (۵۳)، فضیلت قناعت (۶۹)، در نواستنجی عدالت (۷۹) در آن دیده میشود. آغاز: بسمله.

سیاس بی قیاس و حمد بی حد
مر آن کنز خفا را باد سرمد
که چون روز ازل از جیب دم زد
ز خلوتخانه در بیرون قدم زد
... اهل معرفت گویند که حسن علت غائی ایجاد است و عشق اساس حسن را
بنیاد است.
انجام:

قید منه تا نهی پا بقید صید مکن تا نکنی خویش صید
۲- کنز الاسماء (۸۹ - ۱۲۶) در یک مقدمه جامع و دو فصل: اورادی که مداومت آنها موجب قرب نوافل و موجب عروج بر معارج و منازل است، اورادی که در هنگام جمعیت و اقبال و فرصت و فراغ بال بآن باید اشتغال نمود.

آغاز: بسمله. الحمد لله الحلیم الکریم العلی العظیم... و بعد چون مقتضای عبودیت حقیقی اشتغال قلب و قالب عبد است عبارت معبود باستحقاق.

انجام: فقطع دابر القوم الذین ظلموا و الحمد لله رب العالمین تمت الرسالة المسمی بکنز الاسماء. خاتمه در ذکر اذکاری که در هنگام وقوع عطسه و مشاهده نور شمع و چراغ شاهد بیان را بایاغ مواظبت آن تردماغ باید نمود... به بیان حقه

اسلاميه اشتغال نمايد والحمد لله رب العالمين والصلوات والسلام علي محمد وآله اجمعين
(مورخ پايان رجب ۱۳۱۷).

۳- رساله در اصول وفروع دين (۱۲۹ - ۱۲۷) با عنوان «ای درویش» و بر روش
فلسفی و عرفانی.

آغاز: بسمله . حمدله . اما بعد بدانکه بر هر مکلفی واجب است که مباح نظر
در دریای بی انتهای فکر غوطه ور سازد .

انجام :

ز یمن مقدم آن شاه عادل جدا گرد ز هم تاحق و باطل

۴- نور وحدت (۱۷۹ - ۲۱۷) از خواجه حوراء خواجه عبدالله (ش ۳۸۳۷/۲).

۴۱۱۱

تستعلیق محمد بن علی بن محمد در روز آدینه ۱۳ رمضان ۹۰۴ در ش ۴ که نیمه دوم مقاله ۴ کتاب ۴

است ، ش ۱ تستعلیق سده ۱۱۶۰ و ۱۴۰ ش ۴ مانند ش ۴ است ، عنوان ششگری در ش ۴۰۴

۱۸س ۱۴×۷ ، ۱۴×۳۶۷ ، کاغذ فرنگی سمرقندی - جلد تیماج قهوه ای مقوای عطف سرخ

مجموعه

۱- حاشیه تحریر القواعد المنطقية فی شرح الرسالة الشمسية (پ ۵۷-ر) از

خلیل بن محمد رضوی قرمانی شاگرد کمال الدین حسین اردبیلی بر مقاله دوم در قضایا
از این کتاب (چلبی در الشمسية) و ناظر بحاشیه میرهم هست .

آغاز: بسمله . یا مسهل لا احصى ثناء عليك انت كما اثنيت على نفسك .. فيقول ..

خلیل بن محمد الرضوی ان الفضلاء لما حققوا مباحث التصورات و بینوا ما فیها من
المشکلات و اظهروا ما فیها من الفسادات ولم یلتفتوا کما ینبغی الی مباحث القضايا
والقیاسات و کنت قد حققت اکثر المواضع منها فی مجلس استاد العلماء و الفضلاء ..

مولانا کمال الملة والدين شيخ حسين [الاردبيلي] ... فسئلت ان اتضح الفوائد و اجمع الزوائد ... قال المصنف ره المقالة الثانية اه يعنى انه يحمل و يثبت فى هذه المقالة الاحوال والصفات على نفس القضايا .

انجام : لابلنسبة الى جميع الافراد على الاطلاق (تمت الكتاب بعون الملك والوهاب) .

۲- رساله فى تشريح العروق الغير الضوارب (۵۸ ر - ۶۳ ر) از جالينوس .

۳- مقالة فى تشريح العروق الضوارب (۶۳ ر - ۶۷ ر) از جالينوس .

۴۱۱۲

نسخ غلامرضای حیران ازسده ۱۳ و ۱۴ ، عنوان شنغرف

۱۴ س ۱۳ ، ۱۳۴۴۹ × ۲۰ ، کاغذ قرمزی - جلد نیماج قهوه ای درون مشکی

رساله در معرفت تقویم

از محمد حسین بن عبدالکریم تبریزی و دران ازبیر جندی یاد شده است (ص ۶۲) .
آغاز: بسمله . حمدله ... چنین گوید ... محمد حسین بن عبدالکریم تبریزی
 که این رساله مسوده است در معرفت تقویم لغوی واصطلاحی کواکب وسایر اوضاع
 متعلقه بآنها از طبایع و مزاجات و ایام مصطلحه مرقومه در تقاویم ... مشتمل است
 بر مقدمه (معرفت تقویم ص ۱) و دو مقاله (معرفت ایام اسابیع و تواریخ مشهوره و بروج
 و کواکب و تقویم ایشان و جزاینها در هشت فصل ص ۲ - صفات و منسوبات بروج و مقدار
 زمان در سه فصل ص ۷۶ [و خاتمه در تعریف اختیار ص ۸۴] .

انجام : علامت قتل سلطان آن ملک بود .

۱۱۳

شکسته نستعلیق ۱۲۹۱۱ ، عنوان شنغری ، جدول شنغری و لاجورد
 ۱۶×۷ ، ۲۰×۱۴۳۹۶ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی

دیوان

قصاید و ترجیعات مذهبی است از محمد بن حسام در گذشته ۸۹۳ در جوسفهستان
 ومؤلف خاوران نامه (ذریعه ۱۹:۹) نه جمال الدین ابن حسام خوافی سرخسی در گذشته
 ۷۳۷، در آن آمده (ص ۱۴۳):

روز پیری از پس هفته ادوهت ابن حسام

نطق خود را در ثنای او ثناخوان یافته

قصیده «ای کبریای ذات برتر جسم و جوهر» که در ذریعه یاد شده درص ۱۰۷ -
 ۱۱۳ نسخه ما هست

آغاز:

ای بسزا لایق حمد و ثنا ذات تو پاک از صفت ناسزا
 آنچه تو شایسته آنی بحق زهره اوصاف تو گفتن کرا
 انجام افتاده :

مسند آرای قصور قاصرات الطرف وعین

باب فخر خیل خیرات حسان حد حسین

۱۱۴

نسخ غلام رضای حیران در شوال ۱۲۷۶ ، عنوان شنغری
 ۱۶×۸ ، ۲۲×۱۴۳۱۵۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی

۳۰۹۳

بحر الاصرار

تفسیر سوره فاتحه است از مظفر علی شاه محمد تقی مشتاق کرمانی بنظم فارسی

(ف ۲۱۴۵)

۴۱۱۵

نسخ حاجی آقا عبدالله تبریزی در ۱۳۶۹ از روی نسخه مؤلف ، عنوان شنگرف ، جدول زروشنگرف

و لاجورد

۱۳ س ۸×۱۵ ، ۳۴×۱۳ ، کاغذ فرنگی - جلد نیماج مشکی عطف گرد قهوه ای

قانون العلاج

از سید علی بن سید محمد تبریزی که در ۱۲۶۹ بنام ناصر الدین شاه و شاهزاده

حمزه میرزا در یک مقدمه و شش باب ساخته است (مشار ۱۲۱۲) .

۴۱۱۶

تستعلیق محمد اسماعیل بن کر بلائی محمد حسن تاجر بروجردی وجدانی در شعبان ۱۳۹۹ در ش ۱ ،

شماره های دیگر به همین خط ، عنوان شنگرف ، جدول شنگرف و لاجورد ، با چند سر لوح زرین

۱۵ س ۷×۱۳ ، ۳۹×۱۳ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوا

مجموعه

۱- داستان مهر و ماه (۱ پ - ۱۲۰ ر) .

چنین است نام کسان و جایهای این داستان .

خاورشاه و روشن رای وزیر که داستان درباره آنها است ، فیلسوف ، شاعرزاده ،

مشتتری ، ماه ، عندلیب ، سرواسا ، نیک اختر ، خواجه ، بهرامشاه ، مهر ، هلال مغربی ،

نسیم رسول سحاب فرنگی، زهره، جادوان، عطارد و زین، لشکر، میلاد، نیک اختر، لشکر ابر فرنگک، جزیره باروند، مکه، قلعه بوقلمون جادو، مغرب، مشرق، مصر. آغاز: بسمله. اما راویان اخبار و ناقلان آثار و طوطیان شکر خوار شیرین گفتار و سخن سرایان حکایت خسروانی و چمن سرایان روایت پهلوی و غواصان دریای معانی و گوهر شناسان صحرای روایت شیرین این حکایت را که از شیرینی به مثابه قوت جان و در طراوت مثال روح روان است... و این حکایت را «مهر و ماه» خوانند... بیان کرده اند.

انجام: تا آنکه برهم زننده لذات و پیریشان کنند جمعیات بر ایشان بتاخت.
۲- کنوز الرموز (۱۲۰ پ - ۱۲۴ ر) در خواص طبی و سحری برخی چیزها و پاره ای از کارها.

آغاز: حمدله... اما بعد این رساله ایست مشتمل بر خلاصه اقوال علما و نقاوه اعمال حکما منظومی بر ده فصل و خاتمه و هر فصلی را خاصیتی مخصوص است و مسمی بکنوز الرموز است.

انجام: دهم تواضع و خوش خلقی نمودن و الله اعلم بحقایق الامور.

۳- آداب سخن گفتن و حرکت و سکون و غذا خوردن (۱۲۴ ر - ۱۲۷ ر).

آغاز: در آداب سخن گفتن و حرکت و سکون و غذا خوردن که حقیر از دتب حکما انتخاب کرده... مشتمل است بر سه بیان (آداب: سخن گفتن - حرکت و سکون - غذا خوردن).

انجام: سبقت نکنند بر دیگران.

۴- پند لقمان (۱۲۷ پ - ۱۳۰ ر).

آغاز: بعضی از نصایح لقمان حکیم است که پسر خود را وصیت فرموده است. ای فرزند خدای... را بشناس.

انجام : و هر چه بکار نیاید نیاموز .

۵- پند بزرگمهر (۱۳۰ پ - ۱۳۲ پ)

آغاز: ابوذر جمهر حکیم فرموده است: از استاد خود شنیدم که از خدا چه بخواهم

که همه نیکیها خواسته باشم؟ گفت: تندرستی و ایمان .

انجام : گفتم : عاقبت را چه بهتر؟ گفت : خوشنودی خدای .

۶- ذخیره الملوك (۱۳۳ پ - ۱۴۰ ر) از سید علی همدانی و بخش فراست آن

(ش ۲۸۲۹/۷) .

۷- تورات (۱۴۰ پ - ۱۴۹ ر) هفده سوره از همان چهل سوره ساختگی است

بقارسی .

۴۱۱۷

نسخ و تعلیق سده ۱۱ و ۱۲ ، تاریخ ۱۳۲۸ ثبت نیل در ص ع هست
۱۹ س ۱۳۸ ، ۱۸۳۱۸۶ ، کاغذ سیاهانی - جلد نیمج مشکی ضربی مقوایی سررد و عطف

قهوه ای

مجموعه

۱- رسالة فی الکیمیاء (۳ ر - ۹ پ) آخرین رساله است و عربی است. در ۲ پ

بندبست با جدول با عنوان « قال آقا صادق البروجردی » .

۲- البوارق (۹ پ - ۱۷ پ) .

آغاز: کتاب البوارق للحکیم سباح [بن یوشع] . بسمله . قال الحکیم سباح ! علم

یا بنی ! ان اول ما یظهر لك بارقة التین فی ساعة تر کیبه .

انجام افتاده : فاطرح فیہ الاکسیر .

۳- فصل من الکیمیاء (۱۶ ر - ۱۸ پ) عربی با عنوان من « خط سید سالم »

در آغاز .

۴- بندی در کیمیا (۱۹-۷۹) بفارسی و عربی با عنوان «من اعمال عبدالقاضی»
در میانه با عنوانهای باب وفایده و با چند جدول و با عنوان «ترجمه ابو موسی جابر حیان»
(۷۹ ر) .

۵- تجارب شهریاری (۷۹ ر - ۱۰۱ ر) از شهریارین شهریاری همان شهریارین
بهمن یار و ترجمه ایست از سرالاسرار رازی (ادبیات ۳۰۹) این نسخه از آغاز نیست
و چسبیده بمطلب دیگر و تنها نام کتاب و مترجم بدینگونه دیده میشود :

« چنین گوید مؤلف این کتاب شهریارین شهریاری فارسی ... این جمله را تجارب
شهریاری نام نهادم » عنوانهای باب ۱-۱۹ در آن دیده میشود و در ۱۰۱ باز میرسد
بمطلب کیمیایی عربی و پایان رساله درست معلوم نیست .

۶- فصل فی الکیمیا (۱۰۱ ر - ۱۲۶ پ) بعربی و سریانی (۹) با ترجمه عربی .

۷- فصل فی الکیمیا (۱۲۷ ر - ۱۷۲ پ) میانه کتابی را میماند و بعربی با

عنوانهای « فی کتاب البرهان » « فی کتاب التقریب » .

۸- فصل فی الکیمیا (۱۷۳ ر - ۱۸۴ پ) بفارسی و عربی .

در هاشم نسخه مطالب کیمیایی است بعربی و فارسی .

۴۱۱۸

استعلیق گویا از محمد نامی (مهر او هست) در بهمن آباد در روز سه شنبه ۱۲ و ۱۸ و ۳۶ رمضان و ۱۸ و ۲۰ و ۲۷

شوال ۱۱۴۴ (ص ۱۱۴ و ۱۲۶ و ۱۶۶ و ۱۵۴ و ۱۵۳ و ۱۵۱) عنوان شنگرفی ، فهرستی کهن دارد در ص ع با فهرست
تازه باستانی

۱۷ س ۱۱ × ۲۱ ، ۱۷۶ × ۱۹ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای ضریب مقوایی

مجموعه

۱- گفتار در توحید (۱-۹) بفارسی کویا از گردآورنده مجموعه بروش عرفانی

و دیباچه مانند است .

آغاز: بسمله . حمد خداوند ذوالجلال و صبور بی ملال و پادشاه لم یزل و لایزال.
انجام بریده شده : صبر و شکیبایی امیر لشکر .

۲- نان و حلوا (۲۹-۹) از شیخ بهایی .

۳- شیر و شکر (۳۳-۲۹) از همو.

۴- آب زلال (۴۸-۳۳) از فیض کاشانی بنظم فارسی و مثنوی ایست بادید چاه ای به نشر
(مصحف ۲: ۲۱ و ۳۵ و ۴۵) .

آغاز: بسمله . فیاض علی الاطلاق را حمد و سپاس بی منتها ... اما بعد این شرری
است چند از آتش دل خسته فیض جسته ... موسوم بآب زلال ... موصل باد طالب را .
بالله التوفیق. آب زلال آخوند ملامحمد محسن کاشی رحمه الله .

یا محیی قلب کل عارف	فیاض ذوارف العوارف
ستار معارف البرایا	غفار کبایر الخطایا

ای مونس هر وحید و فردی آرام دل هر اهل دردی

انجام :

هان برون آی چو مغز از پوست من گفتم و شنیدی ای دوست
از سر تا پای گوش بادت وین آب زلال نوش بادت
۵- شاه راه نجات (۴۸ - ۱۱۴) مثنوی مجذوب تبریزی است .

آغاز:

این کتاب از توجه حضرات	شد مسمی به شاه راه نجات
یار آینه خانه ای میخواست	التفاتش بهانه ای میخواست

انجام :

راه این و منزل این و نامه تمام	گفتمت والسلام والا کرام
--------------------------------	-------------------------

۶- شرح قصیده ائیرالدین اخسیکئی (۱۱۵-۱۲۶) نونیده ایست یا تخلص ائیر
باشرح آن شاید از خود او .

آغاز: ائیرالدین اخسیکئی .

جهانراهم جهانبا نیست بیدابین و پنهان دان

که زیر گنبد نیلی پدید آورد چارار کان

حقیقت که انسان را آفرید کار بست که هر چه در هر ده هزار عالم آشکار و پنهانست

بچشم قدرت می بیند و در عالم حقیقت بداند .

انجام :

گذر کن زین خرابات ار نه در در امتحان میکش

که در خمخانه دوران می افتاده است بی پایان

۷- هفت وادی (۱۲۷ - ۱۶۵) از عطار نیشابوری گزیده میر سید علی همدانی

ونزدیک ۶۵۴ بیت (عنوان نسخه - مجلس ۲: ۲۶۱ و ۳: ۵۹۱) در پایان آمده:

مرشد شاهان شاهان شاه فخر شینخ عطار آن فرید روزگار

سال تاریخش ازان شد راه فقر شد شهید راه حق آن ره نما

(۵۸۶)

آغاز: من کلام در بار شینخ عطار که میر سید علی انتخاب نموده :

حمد پاک از جان پاک آن پاک را کو خلافت داد مشتی خاک را

انجام :

شوخی و بی شرمی ما در گذار شوخی ما پیش چشم ما میار

کفر کافر در دین دین دارا ذره دردت دل عطار را

۸- نکته اسرار (۱۶۶ - ۱۸۰) از میرزا محمد مقیم نصیری .

آغاز: از میرزا محمد مقیم در نصیحت . بسمله . الحمد لله الذی هدانا لهذا سواء

الطریق ... اما بعد ان هذه تذكرة فمن شاء اتخذ الى ربه سبيلا . این نکته چندبست
دلپذیر نی نی نظم گوهریست بی نظیر اگر نکته اسرارش گویم تحفه خواطر احرار و
اگر در شاهوارستی خاتم آویزه کوش هر شاه و شهریار .

انجام : از سخت رویی زمان این سخت جان سوخته دل مهجور سرگردان گاه
بعزم سیر با عالیجاه نجف قلی خان بمطموره شیروان و گاه بوسیله دریافت شرف قرب
حضور ... اوغورلو خان بمعموره قرا باغ و گنجه وارد گردید ... امید که بوی وفا بمشام
احباب رسد . العاقبة بالخير والعاقبة .

۹- دیباچه گلزار ابراهیم (۱۸۰ - ۱۹۲) از ظهیری .

۱۰- دیباچه خوان خلیل (۱۹۲ - ۲۱۷) از همو .

۱۱- انوار الحکمة (۲۱۶ - ۲۲۱) بندهای عرفانی است باعنوانهای حکمت .

آغاز: نسخه انوار الحکمة والموعظة الحمد لله الذی نور مصابیح القلوب بانوار
الحکمة ... الهی بعزت آنهایی که رخش همت در میدان ساحت قناعت تاخته اند ... که
مشام جان راما به نسایم توفیق معطر ساز و دیده دل ما را با آثار کلمات که انوار حکمت
موسوم است منور گردان .

انجام : سهل تستری گوید عمل با خلاص آن وقت توانی کرد که از چهار چیز
تفرسی : گرسنه و درویشی و برهنه و خواری .

۱۲- باغ و بهار (۲۲۱ - ۲۳۳) از ظهیرای تفرشی .

آغاز: من منشآت ظهیری موسوم به باغ و بهار . شبنم شاداب هر گونه ثنا و
ستایش ... راجع بجناب آفتاب نقاب بهار پیر ایست .

انجام :

شهنشاه خورشید افسر که هست چونر گس چوغنچه ز عهد است

نظر کرده لطف پروردگار کمر بسته قدرت کرد کار

(تمت بالخیر والسعادة).

۱۳- انشای آقا حسین خوانساری در قرق شراب (۲۳۳-۲۴۴).

۱۴- گفتار خواجه عبدالله انصاری (۲۴۴-۲۵۳).

آغاز: من کلام عبدالله انصاری.

دلدر کار حق میکن نظر ها که در راه تومی بینم خطرها

انجام: میدان که چه میکنی کجا خواهی رفت.

۱۵- اوصاف الاشراف (۲۵۵-۲۹۲) از خواجه طوسی.

۱۶- حدیث قدسی (۲۹۲-۳۰۸) ترجمه چند حدیث نبوی است.

آغاز: قال رسول الله ... قال الله ... يا محمد اني وضعت الاربعة من الاربعة الناس يطلبون من غير موضعها فلم يجدوها يعني يا محمد من چهارچيز را در چهارچيز نهدام و مردمان غير آن را طلب کند هر گز نمی یابند.

انجام: و تنی که در بلا و محنت من صبر کند والله اعلم بالصلوات والیه المرجع و المآب.

۱۷- اربعین (۳۰۸-۳۱۵) ترجمه ایست به نظم فارسی، هر حدیثی در يك رباعی.

آغاز: چهل کلمه. بسملة صحیح ترین حدیثی که راویان مجالس دین و محدثان

مدارس یقین املا کنند حمد دانا ایست ... این چهل کلمه ایست ... بنظم ترجمه کرده

میآید ... الكلمة الاولى: لا يؤمن احد کم حتی يحب لاختیه ما يجب لنفسه.

هر کسی را لقب مکن مؤمن گرچه از سوی جان و تن کاهد

تا نخواهد برادر خود را آنچه از بهر خویشتن خواهد

انجام لایشبع المومن دون چاره

هر که در خطه مسلمانی باشد از نقد دین گرانمایه

کی پسندد که خود بخسبد سیر بنشیند گرسنه همسایه

۱۸- مائة کلمة (۳۱۶-۳۵۱) نود و نه بند است

با ترجمه فارسی و شرح عربی و فارسی و ترجمه منظوم فارسی

آغاز: صد کلمه . علی بن ابی طالب ع :

گفت شیر خدا علی ولی هادی خلق و مقتدای انام

لو کشف الغطاء ما ازددت یقینا اگر گشاده شود پوشش نیفزایم درستی در یقین

انجام : من لانت عوده کشف اغصانه

هر که با مهتران کند نرمی مانند اعدا در بلیت ایشان

نمهندش بر راستی گردن نمیرندش بواجبی فرمان

۱۹- جلاءالبصار (هامش ۱۶۷-۳۱۷) برچیده شده و گزیده ایست ازین کتاب

فارسی درچند باب در معجزات امامان

۴۱۱۹

شکسته نه هلیق سده ۱۳ و ۱۴ ، جدول زر و لاجورد ، میان سطرها زر و لاجورد اندود

۱۴ س ۱۳ × ۷ ، ۱۶ × ۱۰۳۷۰ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوا

دیوان

از عزت سبزواری تهرانی (ص ۲۳ و ۱۱۵) شیفته استرچی فرنکی و محمد ربیع

(۱۱۵ و ۷۱) ، غزل است و از حرف ب آغاز میشود .

آغاز افتاده :

ز هر چه منع ما کنی از خوردن شراب

قدرش چه داند آنکه نخورده ز کوثر آب

....

بگدا ختم در آتش هجرت ببین که چون

از تاب دوریت دل عزت شده کباب

انجام :

بس است - رت مثال این قدر خاموش
که از صبر آیدت دلبر در آغوش

۴۱۲۰

شکسته نستعلیق ۳۰ یا از مؤلف و اصلاح شده ، نشان شنگری
۱۳۴۶×۱۳ ، ۱۸×۱۱۳۳۴۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای ضربی

تنبیه الرأقین و جمال الوافدین

از سید حسین بن سید محمد تقی همدانی نجفی در گذشته نزدیک ۱۳۳۰ در اخلاق
و آداب نماز در یک مقدمه و هفت جمال و یک خاتمه (ذریعه ۴: ۴۴۲) .

آغاز: بسم الله . سپاس آفرید گاری را سزا است که قیاسش بتوان نمود.

انجام : بقدر وسع او را ترجمه نمودم و فراغ از تسوید این مختصر در شب...

غدیر از سال هزار و سیصد و بیست و هفت هجری واقع شد الحمد لله . . . کما هو امله و
مستحقه .

۴۱۲۱

نسخ علی اکبر در ۱۹۹۴ ، عنوان شنگری ، آغاز العاده از نیمه دوم مقاله چهارم ، در آغاز و
انجام نسخه شعرهای فارسی این زمین و فردوسی و نظامی و دیگران است .
۱۳۴۶×۱۱ ، ۱۶×۱۰۳۳۷ ، کاغذ سپاهانی - جلد متوا

زاد المسافرین

از امیر حسینی غوری و در هشت مقاله است و مورخ ۷۲۹ (ادبیات ۳۰۴)
در پایان آمده :

در هفتصد و بیست و نه هجرت شد آخر این کتاب تمت

۴۱۲۲

نسخ سده ۹۰۸ ، عنوان و نشان ورقم شنگری ، هفت صفحه در آغاز و دو صفحه در پایان نو نویسی
در روز پنجشنبه ۱۳۷۶/۴/۱۸

تحریر الاصول

تحریری است از خواجه طوسی از اصول اقلیدس صوری مورخ دهه یکم ج ۱/۶۴۵.

۱۲۳

نستعلیق جلال الدین بن غیاث الدین حسینی افجه ای کوشک دشتی (چلیپا ورسته)
۱۱×۵، ۱۸۳×۱۱، کاغذ فرنگی آبی و سفید جلد تیماج مشکى مقوایى

معجم ده

۱- تحریر الاصول (۱-۸۵ افتاده) از خواجه طوسی (ش ۴۱۲۲).

۲- جنگ (۸۶-۱۰۹ و ۱۹۲-۱۹۳ و ۲۶۷-۳۰۵ و ۳۵۵-۳۶۱) اشعار فارسی و منشآت فارسی و عربی جلال الدین بن غیاث الدین حسینی افجه ای کوشک دشتی با خواص آیات و ادعیه (۱۱۰-۱۲۶) با مطالب پراکنده و باشعر فارسی آخوند ملاعلی نوری (سلمه الله تعالی) با شرحی از اوبریک رباعی خود او بفارسی (۲۸۸-۲۹۱) با دعا وورد (۲۱۶-۲۶۶ و ۳۰۶-۳۴۲)، نیز داستان کشته شدن ایلچی روس (۳۵۲-۳۵۵) بفارسی، نیز سواد مسوده ای عبری برای تشخیص خط منسوب بعلی (ع) نقل از ابن طوس و بحث درباره دعایی که از خط علی یافته اند مورخ ذی حجه ۲۵ هجری (۳۲۱-۳۳۳).

۳- آداب البعث و المناظرة (۱۲۸-۱۳۷) عبری.

آغاز: بسمله. رساله فی آداب البعث و المناظرة. البحث فی اللغة الفحص و فی الاصطلاح اثبات حکم ايجابی اوسلبی من الادلة.
انجام: و المعارضة علی ما ذکرنا (هذا آخر الرسالة فی آداب البعث و المناظرة).

۴- لب اللباب (۱۳۸ - ۱۹۲) از محمد جعفر استرآبادی (مانندش ۹۹۴/۴ ف ۱۷۱۸).

۵- الوجيزة (۱۹۴-۲۱۵) مورخ روز چهارشنبه ۱۵ محرم ۱۲۳۸ از شیخ بهایی.
۶- نسب نامه و شجرة سادات افچه (۳۴۳-۳۵۲) از همو بعربی و نسب سید میرزا علی پسر غیاث الدین پسر جلال الدین نیای او از شجرة سید محیی الدین بالجه مورخ شوال ۷۵۰ از نسخه کهن فرسوده ای در آن آمده است .

۴۱۲۴

استعلاق ج ۱/۱۰۹۶ ، عنوان شنعرف
۱۶س۱۱×۲۲ ، ۳۹۶×۲۴ کاغذ سپاهانی ، جلد تیماج مشکي زرکوب

جنگ

آغاز این سفینه شعر فارسی از رباعیات و ساقی نامه و ترجیعات و جزاینها ، « رباعیات مؤمن حسین یزدی » است ، و پایان آن آمده : « به مضمون صدق مشجون المأمور معذور حسب الاطاعة صاحب سفینه بی قرینه و این محب دیرینه یعنی مورد مواهب و اهب ذوالمن مرکز دائرة فکر و سخن اعز المخادیم میرزا ابوالحسن حفظه الله تعالی بتاریخ شهر جمیدی الاول ۱۰۹۶ بتضییع صفحات پرداخت . العفو عند کرام الناس مامول ۱۲ » .

چنین است نام سراینندگان با نشان دادن برخی از صفحات نسخه :

مؤمن حسین یزدی (رباعیات) ۱ محوی ۵ سحابی ۶ سلیم ۱۲۷-۴۷-۱۳- ۹
اقدس ۱۰-۱۲ نوعی ۵۳- ۴۷- ۱۰- صادقی بیك ۱۰ ضیاء ۱۰ میرزا فصیحی ۳۳-۱۰
شفائی ۵۴-۴۷- ۱۰ طالب ۴۵- ۱۰ نظامی ۱۰ فیضی ۱۰ غیاثی اصیل لاهیجی ۱۱-۸۹
ابوتراب بیك ۲۵ ملاحزنی ۲۷ محمد جان قدسی مشهدی ۵۲-۴۷-۲۸- مرشد بر و جردی
۳۱-۱۰۴-۱۳۵ نقی ۳۳ شانی تکلو ۳۴ فردوسی ۳۷ خاقانی ۳۷ خصمی ۳۷ جامی ۳۷

حسن دهلوی ۳۹ اسدی ۳۸ میرزا ملک مشرقی ۳۹ شریف بیگ ۴۰ آقارضی صفاهانی
 ۴۲ میر محمد معصوم ۴۳ زمانای زرکش ۴۴ سنجر ۴۵ عرفی ۴۵ فغانی ۴۵ آصفی ۴۵
 ظهوری ۴۵ طالب ۴۵ کاتبی ۴۶ شاپور ۴۶-۷۳-۸۱-۱۳۳ طبعی ۵۱-۴۶-۵۸ انیسی
 ۴۶ علی قمی ۴۶ قاسم بیگ حالتی ۴۶ ملک قمی ۴۶ لطفا ۴۶ میر ظریفی ۴۶ نجیفی ۴۶
 مجبی ۴۶ بیاتی فروینی ۵۶ سائلای اردوبادی ۴۷ آفتی ۴۷ ولی دشت بیاضی ۴۷ غیاثی ۴۷
 میرزا نظام ۴۸ ملا کریمی ۴۸ عزیز بیگ ناظر ۴۸ شیخ بهائی ۴۸ شیخ سلمان ساوجی
 ۴۸ فردوسی ۴۹ هاتقی ۴۹ جعفری ۴۹ انوری ۴۹ فضولی ۴۹ میر ابوالحسن فراهانی ۵۰
 نجاتی استر آبادی ۵۴ لسانی ۵۴ میر رضی الدین محمد (ساقی نامه) ۵۹ ملا
 ابوالقاسم امری (ساقی نامه) ۶۲ نظیری نیشابوری (ترجیع) ۶۶ میر حضوری قمی
 ۶۹ مغربی ۱۸ وحشی ۸۰ پرتوی ۸۵-۱۳۸ شیخ ابوالقاسم ۹۴ میر ظریفی ۱۲۷
 میر والهی قعی ۱۳۰

۴۱۲۵

سده ۱۲ و ۱۱ ، عنوان شنگرف ، انجام در باب نادر جامع فی فضل الامام : « قوله بالانقیاد
 والتسليم له ، ومن المعلوم ان الناس لا يعرفون مرتبة الامام ... تسلك مسلك الهدى والردى »

حاشیه الکافی

از مولانا رفیعای نایینی است (ف ۱۲۷۷) از یادداشت مورخ ۲۳ رمضان ۱۳۴۵
 ص ع نسخه برمیآید که او نیای میرزا ابوالحسن جلوه است .

۴۱۲۶

تستعلیق سده ۱۳ و ۱۴ ، صفحه یکم و دو صفحه در میاله حاشیه سازی بزر و لاجورد ، با سر لوح
 زرین و آراسته در آغاز غزلها ، جدول زر و لاجورد ، آغاز و انجام افاده ، در ۶۹۳ ص
 ۱۶×۱۴ ، ۳۵۰×۲۰ ، کاغذ سپاهالی نخودی آهار مهره - جلد تیماج مشکى ضربی
 عطف قهوه ای

دیوان

از عاشق سپاهانی آقا محمد خیاط در گذشته ۱۱۸۱ (ادبیات ۲۶۶ - مشار ۷۴۳)

تزدیک بده هزار بیت قصیده است و ترجیع بند (۱-۸۵) و غزل بترتیب تهجی (۸۶-۶۴۲) و رباعی و ترکیب بند (۶۴۳-۶۹۲).

§۱۲۷

نستعلیق سده ۱۴

۱۶×۹، ۲۱×۱۴، کاغذ رنگی آبی - جلد تیماج قهوه‌ای

پیک پیک

از رحیم بن کریم بن ابراهیم بن مهدی بن محمد حسن شاه قاجار که در ۱۳۰۴ بدرخواست محمد حسن خان صنیع الدوله در بیان ظهور و رجعت و آیت و علامت بدین نام ساخته است دریک مقدمه در چند عنوان و در چند فصل و خاتمه (دیباچه). آغاز: بسمله. یگانه خداوندی را بنده ایم و بی شبهه و مانندی را پرستنده و بی چون و چندی را ستاینده که نیستی را جلوه هستی دارد. انجام: وقدره الرب ومشیتہ والحمد لله رب العالمین.

§۱۲۸

نستعلیق ۲۹ رمضان ۱۰۹۹، عنوان شنگرفی

۱۱×۶، ۱۸×۱۴، کاغذ سپاهی - جلد تیماج سبز تیره

منهاج النجاة

از فیض کاشانی است (مصحح ۲: ۱۴ و ۳۰ و ۴۲).

§۱۲۹

نسخ سید محمد علی مازندرانی در سده ۱۴، تصحیح ملا عبدالرسول (یادداشت ج ۲/ ۱۳۲۳ در ص ۴)،

عنوان شنگرفی.

مجموعه

- ۱- طهارة الاعراق (۲ پ - ۸۷ ر) از مشکویة رازی .
- ۲- الفوز الاصغر (۸۶ پ - ۱۲۷ ر) از همو .

۴۱۳۰

تعلیق سرة ۱۴

۱۱×۷ ، ۲۲×۱۵۳۹۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ ضریبی مقوایی

نامه‌های شت و خشوران

از رساله‌های ساختگی زردشتیان اخیر است بدینگونه :

نامه شت و خشور مه آباد است در هجده سمینادوشت و خشورجی افرام درشن
 سمینادوشت و خشورشای کلیودر سه سمینادوشت و خشور یاسان در چهار سمینادوشت و
 خشور گلشاه در دو سمینادوشت و خشور سیامک در سه سمینادوشت و خشور هوشنگ در
 سه سمینادوشت و خشور تهمورس در یک سمیناد (افتاده) تا اینجا فارسی است و پس ازین
 بزبان ساختگی : نامه شت و خشور مه آباد در پانزده سمینادوشت و خشور کیخسرو در
 دو سمینادوشت و خشور یاسان در پنج سمینادوشت و خشور گلشاه در سه سمینادوشت و
 خشور سیامک در سه سمینادوشت و خشور جمشید در چهار سمینادوشت و خشور فریدون
 در سه سمینادوشت و خشور منوچهر در هفت سمیناد و پند نامه اسکندر در دو سمیناد
 و نامه شت ساسان نخست درشن سمینادوشت پنجم ساسان در دو سمیناد . هر سمینادی چند
 بند است .

۱۳۱

لـمـعلـیـق ۱۴۷۴ درش ۲۹۱ از احمد بن حسین رضوی، عنوان شنغرف، در پایان يك صفحه از الاعراب عن قواعد الاعراب ابن هشام است، یادداشت مورخ محرم ۱۳۱۴ در ص ع هست از محمد باقر بن آخوند ملا جعفر

۱۷×۸، ۱۶×۳۶۹، کاغذ فرنگی - جلد نیمه جلد تریاک می‌خورد

مجموعه

۱- الاعتقادات (۲-۳).

آغاز: هذا دلائل الاصول الخمسة . بسم الله . حمد له ... اذا سالك سائل وقال ما الايمان قل هو التصديق بالله وبالرسول وبما جاء به النبي وائمة ع كل ذلك بالدليل لا بالتقليد.

انجام: فيثبت اعادة الاجسام (۵۳۶).

۲- كشف دقایق التصريف (۳ پ - ۶۹ ر) از محمد خبیر حسین بن شمس الدین محمد نسابه در شرح رساله صرف میر سید شریف گرگانی بدرخواست پسر خود ابوتراب شمس الدین محمد (دیباچه).

آغاز: بسم الله . بسم الله صرفت البنان بحمد الله شرفت البیان ... چون کتاب تصريف سيدالمحققين وسندالمحققين امير سيد شريف ... بر مبتدیان در غایت اشکال ... است.

انجام: ذهب بهما ذهب بهن.

۱۳۲

نسخ سده ۱۴۷۳، نشان شنغرف، جدول و سر لوح زرو لاجورد و شنغرف، در ۱۵ ص.
۱۳×۶، ۱۴×۳۱۰، کاغذ فرنگی - جلد مقوای

معدنهای طوس

در این رساله کانه‌های شهر طوس برشمرده است.

آغاز: بسمله . اسامی معدن‌ها که در زمان خواجه نصیر طوسی ... کار می‌کردند
در محال ارض اقدس یعنی طوس و جهت زحمت خلائق خواجه ... پشمان ساخته.
انجام : بسیار کار کنند تأیید شود.

۴۱۳۳

نسخ کهن ، عنوان و نشان و جدول ششگرف ، آغاز و انجام افتاده ، و تا باب ۴۷ و قسم دوم را
دارد ، نسخه خوبی است
۲۱س×۱۵ ، ۴۷×۲۱ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج مشکی ضری

المبصر

از محمد بن محمود بن محمد بن احمد بن علی شریف همدانی سمرقندی بغدادی
حافظ است در شرح قصیده شاطبی در سه کتاب که سومی آن بعرابی است (ش ۱/۳۸۷۰ -
- مجلس ۳: ۸۱۷ ش ۱۷ مورخ ۸۶۵ - طوس ۲: ۲۳۴ ش ۳۸ مورخ ۱۰۱۹).

۴۱۳۴

نسخ ۱۲۴۴-۱۲۴۵ ، در ۵۲ و ۵۱ بندیت از شرح ملخص امام فخر درباره قوس قرح، هر دو شماره
حواشی دارد
۲۵س×۱۵ ، ۱۶۷×۱۹ ، کاغذ فرنگی آبی - جلد تیماج مشکی

مجموعه

۱- شرح الهدایة (۲-۵۱ ر) از میبدی.

۲- تحریر القواعد المنطقية (۵۳-۱۶۹ ر)

۴۱۳۵

تسعیق سده ۱۳، ۴۸۳ دریاچه نظام الدین بن ملا احمد اردبیلی است در ترجمه شواهد و دیباچه
محمد حسن بن محمد ظاهر در یک حاشیه اجوی.

۸ س ۸ × ۱۶ × ۱۴ × ۲۰، کاغذ فرنگی - جلد نیماج مشکی عطف قهوه‌ای

مجموعه

۱- ترجمه شواهد البهجة المرضية (۱ پ - ۴۸ ر) از محمد باقر بن محمد حسین
بفروبی یزدی در ۱۲۳۲ از روی فرهنگهای «کنز»، «منتخب»، «مہذب»، «شواهد سید محمد»،
«شواهد فرائد عینی».

آغاز: بسمله . حمدله . . . میگوید بنده فقیر . . . محمد باقر ابن محمد حسین
البفروبی یزدی که در سال سی و دو بعد از گذشتن هزار و دوست ... بمباحثه شرح الفیه
که مسمی است به بهجة المرضیه است از مصنفات ملا جلال مشهور بسبوطی است . . .
مشغول بودند .

انجام : بمعنی القطع (تمت بعون الله وتوفيقه) .

۲- ترجمه شواهد شرح التصريف (۹ پ - ۶۱ ر) شرحی است بر شواهد شرح
تفتازانی از نظام الدین احمد اردبیلی.

آغاز: بسمله . چنین گوید ... نظام الدین بن ملا احمد اردبیلی که چون ... سعد
التفتازانی شرح نوشته بود بر تصريف زنجانی .
انجام : و این خلاف قیاس است و نادر .

۳۱۱۱

۴۱۳۶

شکسته نستعلیق سده ۱۲ ، الجام الفارده
۱۷س ۱۶×۷ ، ۱۸×۱۴۳۸ ، کاغذ فرنگی - بی جلد

مجمع البحار

از مظفر علی شاه محمد تقی مشتاق کرمانی نعمة اللهی طریقتهی در تفسیر سورۀ فاتحه
و نشر مشنوی بحر الاسرار خود او (مشار ۱۳۸۰ - مجلس ۳: ۶۴۰).

۴۱۳۷

نستعلیق صفر ۱۲۲۵ ، در تهران ، جدول شنگرف و لا جورد ، بایادداشت خرید نسخه در ۱۳۶۰
۱۶س ۱۶×۷ ، ۲۲×۱۴۳۵۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبز ضربی ترنجی

نویان

از ابوالفرج رونی است (حقوق ۱۰۹۰ - ادبیات ۲۳۹) قصاید است و قطعه و رباعی
و نزدیک ۱۶۰۰ بیت.

۴۱۳۸

سخ سده ۱۶ ، نسخه در ۱۳۱۷ از فخرالدین محمد بوده است
۲۰س ۱۶×۷ ، ۲۲×۱۴۳۱۰۰ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکی مقوایی

تعدیل هیئة الافلاک

از صدر الشریعه عبدالله بن مسعود بن تاج الشریعه بخاری حنفی مؤلف تعدیل العلوم
و در گذشته ۷۴۷ (چلبی) و در هیئت است بحر بی.

آغاز: بسمله . الحمد لله الذی زین السماء و البروج بعد ما احکم بناءها ... فان العبد ... عبدالله بن مسعود بن تاج الشریعة ... یقول هذا تعدیل هیئة الافلاك وهو القسم الثالث من کتاب تعدیل العلوم .

انجام : بل یحتاج الی معرفة الاصطیلاب و بعد معرفة العمل سهل والله یسهل لكل عسیر .

۴۱۳۹

استعلیق سده ۱۴

۱۴×۷ ، ۱۱×۱۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عناپی

دیوان

از شیخ ابو هاشم بن مفید شیرازی امام مسجد نوشیراز و مؤلف طب البله و ذکر السفه (ماتند یخچالیه میرزا محمد علی مذهب) نزدیک ۱۴۰۰ بیت و سراسر هزل و شوخی .

آغاز:

عیان سازم چه سان راز نهان را
که کسرا نیست تاب این داستان را
قضا روزی مرا شد نفس سرکش
بسان شدت که نتوانم بیان را

انجام افتاده :

گاه چون گرک و گهی چون بز شوید
گاه در لوطی گری در می شوید

لستعلیق سده ۱۱، عنوان ورقم شعرنی.

۱۱س ۷×۱۳، ۴۷×۱۴، ۲۰، کاغذ سپاهالی - جلد تیماج فیهوای ترنجی متوایی عطف فیهوای

اختیارات شاهیه فی معرفه الاوقات گماهی

از عبدالله بن محمد اوحدی دقاقی حسینی بلیانی که در ۹۱۷ بدستور شاه اسماعیل صفوی برای ساختن «شاه نشین ارم نشان» و «تعیین زمانی لایق و اختیاراتی موافق» ساخته است. کتاب در یک مقدمه در سه فصل و دو مقاله نخستین در ده باب دومی در دوازده باب و خاتمه در دو فصل است (دیباجه) و در اختیارات کلی و جزوی.

آغاز: هوالمختار فی کل الامور اختیار کلام انام و افتخار خواص و عوام بتقدیم حمد و تقویم شکر خجسته فرجام اوحدی عامست که سعادت کاینات اثری از اشراق کو کبه جمال است.

انجام افتاده: که سهمی که بآن حاجت منسوب است هم تسیر نمایند و دلالات امتزاج (در بند ۷ فصل ۳ خاتمه).

لستعلیق سده ۱۳ و ۱۴، در ۱۴۴ ص، آغاز و انجام افتاده.

۱۱س ۶×۱۰، ۷۱×۹، ۱۴، کاغذ فرنگی - جلد تیماج حنایی

دیوان

از هاتف اصفهانی است (مجلس ۳: ۶۷۲ - سپه ۲: ۷۰۳ - مشار ۷۶۴) قصیده است و غزل با تخلص هاتف بترتیب تهجی با چند رباعی.

۳۱۱۴

۴۱۴۲

نسخ و نستعلیق ۹۹۱ ، عنوان و نشان شنغرف ، نسخه مجلد دوم حبیب السیر است .
۲۱ س ۱۰ × ۱۶ ، ۴۸۰ × ۱۵۳ کاغذ سمرقندی - جلد تیماج مشکى ضربى ترنجى مقوایى

۴۱۴۳

نستعلیق رجب ۹۶۳ ، عنوان و نشان شنغرف ، جدول و سرلوح زر و لاجورد و شنغرف ، نسخه مجلد
یکم است
۱۹ س ۹ × ۱۶ ، ۴۶۵ × ۱۶۰ کاغذ سمرقندی - جلد تیماج مشکى ضربى

حبیب السیر فی اخبار افراذ البصر

از خواندمیر که در ۹۲۷-۹۳۵-۹۴۰ بدان میپرداخته است (ادبیات ۲۰۲ -
مشار ۵۵۱) .

۴۱۴۴

نستعلیق سده ۱۲۱۱
۱۶ س ۷ × ۱۵ ، ۴۸۰ × ۱۸ کاغذ هندی - جلد تیماج قهوه ای مقوایى تازه

دیوان

گویا از حاجی محمد جان قدسی مشهوری در گذشته در هند پسال ۱۰۵۵ (مجلس
۳۸۱:۳) قصیده است و ترجیع بند و غزل بترتیب تهجی با تخلص قدسی با رباعی و مثنوی
و بندهای پراکنده دیگر .

آغاز: مثنوی که در هند در تعریف باغ اکبر آباد گفته .

تعالی الله ازین باغ دلفروز	که شامش راست فیض صبح نوروز
هواش طبعها رامعتدل ساز	درختان همسر و مرغان هم آواز

انجام :

فارغ از گفتگوی بسیارم چون صدف یکدهن گهر دارم

۴۱۴۵

تستعلیق ۱۱۹۰ ، عنوان شنگرف

آغاز افتاده : التوجه بسبع تكبيرات ... المقصد الثاني في الجمعة وهي ركعتان كالصبح عوض الظهر

ووقتها عند زوال الشمس يوم الجمعة

انجام افتاده : المقصد السادس في الشجاج وفي الحارصة وهي التي تقشر الجلد بغير ... من دبة

الراس ويتساوى المرأة والرجل

۱۵س ۱۱×۶ ، ۱۷×۱۰۳۲۱۱ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج مشکي مقوایی عطف تریاکی

ارشاد الازهان الى احكام الايمان

از علامه حلی است (حقوق ۲۴۱) .

۴۱۴۶

تستعلیق شب ۱۸ ذی حجه ۱۰۵۷ درش ۳ با حاشیه «منه» ، ش ۱ بهمین خط ، عنوان و نشان شنگرف ،

با چند یادداشت تملک و چند مهر درصع (از محمد صادق بن محمد اسماعیل در ۱۱۰۹ و عبدالحی بن نورالدین

محمد بامهر ۱۰۳۲ و شیخ محمد کردستانی در ۱۳۰۵ و محمد علی بن عبدالکریم بامهر ۱۰۴۷ و احمد)

۱۶س ۱۱×۴ ، ۱۷×۹۳۹۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکي مقوایی

مجموعه

۱- حاشیه حاشیه شرح التجريد (۱ پ - ۷ ر) از میرداماد بر حاشیه خفري بر

شرح فوشجی بر تجريد طوسی (ص ع) .

آغاز: بسمله قوله اذ تحقق ايجاد ما يتوقف ايضا على تحقيق موجود ما لان الشئ

ما لم يوجد لم يوجد الخ طبيعة الایجاد متأخرة عن طبيعة الوجود لانها طبيعة ناعتيه
يستحيل قيامها بذاتها .

انجام : كما هو سنة الكليات م ح ق قدس سره .

يك بند حاشیه دیگری هم در دنبال هست با نشان « م ح ق قدس سره العزیز »
و در آن از ایماضات و تشریقات یاد گردید .
۲ - حاشیه حاشیه شرح التجرید (۸ پ - ۹۴ ر) از ملا شمسای کشمیری
بر همان حاشیه .

آغاز: مانند ش ۱۲۰۲/۵ (ف ۲۲۶۳) .

انجام : وغير متغير بالقياس الى احاطة علمه المقدس من الدخول تحت الزمان
والمكان كالكل .

۴۱۴۷

نسخ اسماعیل بن ملا محمد ربیع خوانساری در ۱۲۰۷ در ش ۱ ، ش ۲ مورخ ۱۸ رجب ۱۲۰۹ ، عنوان
شنغرف
۲۲ س ۶ ، ۱۴۵ ، ۹۳ ، ۱۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای ضربی مقوایی

مجموعه

- ۱- الوافیة (۲ پ - ۸۷ پ) از ملا عبد الله تونی است (ف ۱۷۴۶) .
- ۲- النافع يوم الحشر فی شرح الباب الحادی عشر (۸۸ پ - ۱۴۵) از شیخ مقدار
سیوری است -

۴۱۴۸

تستعلیق دست خورده خط کشیده و اصلاح شده مؤلف در ۱۶/ج ۱۰۱۶ ، عنوان و نشان شنغرف ،
یادداشت های تولد ۱۱۱۴-۱۱۴۸ در پایان بوده و با ذکر کرده اند ، نیز نام محمد تقی بن محمد مؤمن بخط خود او
۲۴۰ ، ۱۶ ، ۲۴۸ ، ۱۴۳ ، ۲۴ ، کاغذ سپاهی - جلد ترمه مقوایی عطف تیماج مشکی

شرح نصاب

ار ملا میر قاری کوکی گیلانی کاشانی مؤلف اسرار الحکم در ۱۰۰۹ (ش ۱۲/۱) (۳۴۱۲)

ولو ازم الانشاء (ش ۲۷۲۲) وانیس العاقلین (ش ۲۱۶۴ پاریس) او این کتاب را در ۱۰۱۶ در گیلان ساخته (ص ۵۶۳) و در ص ۵۶۷ این نسخه از چهل و دو اثر خود یاد کرده و میگوید که من ناگزیرم خودم اینهارا یا کنویس کنم و تهیدستی نمیگذارم که چند نویسنده ای بکار بگمارم و آنها بنظر دانشمندان برسانم.

او در مورد نامهای قاریان و ابیات تجوید همه اسرارالقرآن خود را که پیش ازین بچند سال برای یکی از بزرگان بفارسی در دوازده فصل ساخته بود آورده (۱۴۰- ۲۰۹) و نیز همه رساله نجومیه خود را (۲۲۳-۴۴۴) در ص ۴۴۷- ۴۸۲ بنویسست در کیمیا و عجائب که باید از خود او و بلکه از یکی از رساله های او باشد.

در آن از داستان ملا میرجان رمال لاهیجی پادشاه اسمعیل صفوی یاد شده (هامش ۴۸۱) و از زبدة الحقائق در علم قرائت (۱۵۴) و دقائق الحقائق در تسخیر کواکب (۲۹۱ و ۴۷۱ و ۴۸۲) و رسوم العلاج و اسرار الحکم (۲۹۱ و ۵۰۲ و هامش ۴۷۱) و شرح صغیر عربی بر نصاب (۱۱۴) و اسرارالقرآن (۱۴۲) همه از خود او. حواشی کتاب بخط خود او است و در برخی جاها بانثانه « لمؤلفه الحقیق ملا میر » ملا میر « در آن آمده » این را مشروحا و مفصلا در اسرارالقرآن در فصل سوم نوشته ام بتاریخ خمس و سبعین و تسعمائة... و اکنون هجرت رسول... بهزار سال و پانزده سال رسیده است... ملا میر قاری گیلانی که شارح این رساله است « (ص ۷۴).

نیز « مقیم مقام خاکساری ملا میر قاری که شارح نصاب است در شرح صغیر کتاب نصاب که آن را بعربی نوشته است » (۱۱۴).

نیز: « مانند دقائق الحقائق و رسوم العلاج و جلد اول اسرارالحکم لمؤلفه الحقیق ملا میر » (هامش ۲۷۱).

در ص ۵۶۳ آمده: و شارح این اشعار... ملا میر گیلانی قاری... در روز یکشنبه شانزدهم شهر جمادی الاول... فی سنة ست عشر و الف... باتمام... شرح کتاب نصاب موفق گردیده است.

آغاز افتاده: که شیخ ابونصر گفته است اما ملحقات زیاده از وقایع روز کار و

موانع لیل و نهار است ... اریکه تخت و اناپاردان چو ظرف ووعا ... شرح ابیات مذکور:
اریکه بفتح همزه و کسره رای مهمله و سکون یای تحتانیه تخت آراسته ارائک جمع.

انجام : نظم .

همه وقت کم گفتن از روی کار

گزیده است خاصه درین روزگار

پشیمان ز گفتار دیدم بسی

پشیمان نگشت از خموشی کسی

از بلیات و آفات زمان محفوظ باد و از عطیات و راحت دوران محظوظ سعادت ممتدی
که شارح این رساله را در ایام بقا بند کر خیر و ثنایاد کند و روحش را در هنگام فنا بفاطمه
و دعا از روی اخلاص و صفا شاد . شعر :

نامه چون ختم شد بنام خدا در رضا و اطاعتش بقرا

باد اندر جوار رحمت حق پدر و مادر و معلم ما

والسلام علی من اتبع الهدی .

اینک دور رساله دیگر مؤلف که در میانۀ این شرح نصاب گنجانده است میشناسیم:

۱- اسرار القرآن (۱۴۰-۲۰۹) از همو نام کتاب و مؤلف و فهرست دوازده فصل

در دیباچه هست .

آغاز: بسمله .

سبحان من تحیر فی ذاته سواه

فهم خرد بکنه کمالش نبرده راه

... تحفه حمدی چون عبارات قاریان صوامع قدس از کدورات ربامعراو گلدسته

شکری مانند ارادات حافظان مجامع انس از آلائش و آمیزش اغراض فاسده باطله نفسانیه

مصفا و مبرا صانعی را .

انجام :

این رساله تمام بی نقصان شد بنام خوش شه دوران
 شد بنامش تمام این نسخه زین سبب یافت نام این نسخه
 هست تالیف این کتاب حقیق از فقیه کسیر ملا میر
 ۲- رساله در علم تنجیم و معرفت تقویم (۲۲۳-۴۴۴) از همو .
 آغاز: سمله . نظم .

ای جنابت بر تر از ادراك عقل

اولین وصف واسم حضرت رب العالمین
 بر سپهر نیلگون از قدرت والای تست

از کواکب که کشان یگرشته از در ثمین

درد میمنت و رود موفور نام محصور ستاری را سزا است ... این رساله ایست در
 علم تنجیم و معرفت تقویم از مؤلفات ... ملا میر قاری و مطلعش موقع است بتوقیع نام ...
 پادشاه .

انجام : در جدول اختیارات کواکب : بصلاح و خیر گوشت .

۴۱۴۹

تعلیق با حاشیه « منه » و تصحیح شده

۱۷س ۸×۱۶ ، ۹۷×۱۴ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوا

ثمر الحیات

از حاجی ملاعباسعلی کبوان قزوینی است (مشار ۴۶۱) از عنوان ۱۸ الفریده
 العقلية اعجب ما فی ال کون هو الانسان » و « الفریده الجمعیه وهی السابعة عشر من فرائد
 الكنز الخامس » تا « خاتمه کتاب ثمر الحیات و بث شکوی المؤلف » و تا فریده ۵۰ است
 عبر بی و دربرخی جاها بفارسی .

۴۱۵۰

نسخ سده ۱۲ ، ولستعلیق سده ۱۱ ، عنوان شنغری ، جدول زرو لاجورد ، انجام افتاده .
 ۱۸س ۱۵×۷ ، ۲۲×۱۴۳۹۳ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوای عطف پارچه

دیوان

از سلمان ساوجی است با سر گذشت او .

۴۱۵۱

نستعلیق سده ۱۱ ، عنوان شنغری ، جدول زرو لاجورد ، مهر «العبد محمد امین الحسینی الموسوی
 ۱۰۴۹» درص ۸۵ هست
 ۱۴س ۱۴×۱۳ ، ۲۲×۱۴۳۱۴۶ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ مقوایی عطف تریاکی

هفت گنج بهرام

از روح الامین محمد امین میر جمله شهرستانی سپاهانی (۹۸۱-۱۰۴۷) و یکی
 از مثنویهای پنجگانه یا خمسة اواست (ذریعه ۷ : ۲۶۰ و ۳۸۶ : ۷ - مجلس ۳ : ۲۹۰) .
 در آن آمده ص ۱۶ :

کشته روح الامین هوا خواهش سر خود پای کرده در راهش
 نیز (ص ۶۶) :

هست انجام تو بتر ز آغاز با تو روح الامین چگوید راز
 نیز (ص ۷۷) :

گر چو روح الامین معاش کنی آشتی با فلک تلاش کنی
 نیز (ص ۱۰۴) :

باش سیلی زنان ز استغنا هم چو روح الامین بشاه و کدا

آغاز از دیباچه افتاده :

لیک اینها ز کس نمیاید
کار کشتی ز خس نمیاید
کی بجنبد زمین ز تک تک پا
کی ز فاشق تهی شود دریا
انجام افتاده :

همچو روح الامین بحق بگرو سخن از حق بگو . . .
خویشتم را ز حق بیفکن دور تا ز خاکت چو . . .
شد مسخر مرا چو ملک سخن کرد اقبال . . .
دولت آمد به پیش و کرد سلام تخته ام تخت . . .

§۱۵۲

تعلیق شاعر ، با هفت سر لوح آراسته ، چهارده مجلس تصویر دارد . جدول لاچورد ، در پایان
شهر مذنب است ، در ۴۶۷ ص
س ۱۰ × ۱۰ ، کاغذ فرنگی - جلد نیم عاج سبزی

دیوان

از افراسیاب دلبر علی بروجر دی زنده در ۱۲۸۰ و شاگرد حاج ملاعلی بنام دفتر
الاسرار و سر دلبری مورخ روز دوشنبه ۱۲۸۰ و ۱۲۸۱/۱۶ (ص ۳۴۳ و ۳۶۱) ساقینامه
است (۱-۲۱) و غزل با تخلص دلبر (۲۲-۲۴۰) و ساقی نامه ترجیع بند در پاسخ میرزا
عبدالکریم (۲۴۰-۲۵۸) و ساقی نامه ترجیع در بیست و نه حرف از هریک پنج فرد (۲۹۹-
۳۱۷) و ترجیع مخمس از الف تا یا در بیست و نه حرف (۳۱۹-۳۲۸) و رباعی (۳۲۹-
۳۳۶) و بندی در بیست و نه حرف بچهار زبان ترکی ولری و عربی و فارسی (۳۳۷-۳۴۳)
و یک ترجیع دیگر (۳۴۵-۳۵۵) و نظم در شرح شریعت و طریقت و حقیقت در پنج
حرف (۳۵۵-۳۶۰) و دوبند دیگر (۳۶۲-۳۶۷) در آن از استاد خواجه رضا و میرزا

فخرالدین ومیرزا عبدالوهاب سپاهانی که در ۱۲۸۰ از تهران بپروچرد رفته و مهمان وی بوده‌اند (۱۱۰) ومیرزا عبدالکریم که با او بشعر نامه نگاری داشته بود یاد شده است و ستایشی از شاعرانده ملک آرا (۳۶۵) و ناصرالدین شاه هم (۱۱۸ و ۲۶۶) در آن هست. در زیر یکی از تصویرها که پیکره امامان و خود او است در بستر بیماری، آمده که من در ۱۲۸۰ در خواب اینها را دیده‌ام (ص ۹۹) همچنین تصویر «جناب مولا» که «بیدار زواریت» کرده است در رمضان همین سال (۸۶)، در ص ۲۲ آمده: «هذا کتاب تنبیه الغافلین و واجب السالکین گفته فقیر افراسیاب بمظهر حقیقت دلبر علی در حقیقت عبدالله بن عبدالله».

آغاز: بسم الله . مجملی از ظهور و حالات این شرح الحال است :

ساقیا ز وحدتم تو بیار غرق توحید کن مرا از یار
ساقیا زان شراب روحانی پر کن از جان جان و زود بیار

انجام :

ارمغان ما بعالَم این کتاب هاند این میکن که یادش آوری
از همه مردان عالم گفته ایم گر تو هم مردی بگو از دلبری
نام دیگر زین کتاب ناصواب دفتر الاسرار و سر دلبری

۴۱۵۳

نستعلیق سده ۱۴ و ۱۳ ، جدول سرخ و آبی ، در ۲۴۶ ص
۱۳×۱۴ ، ۱۷۱×۱۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تیفماج سرخ ضرابی

دیوان

از حبیب و نزدیک به ۳۳۶ بیت و غزل است با تخلص حبیب و قصیده و ترکیب بند

ورپای .

آغاز: بسمله .

ای تو مسما و هر دو گیتی اسما بیا دا اسما همه فدای مسما
نعت تو از ماتن هست و تقدس مدح تو از خود تبارک است و تعالی
انجام :
سراحد در دل احمد علی است حامد و محمود و محمد علی است

§۱۵§

استعلیق بنیا و حافظ دور آستانه مقدسه در روز ۴/۳/۱۰۹۵ ، عنوان شنگری ، در ۴۱۸ ص
۱۶×۸ ، ۱۶۱×۱۴۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ درون حنایی

لوامع الیینات فی الاسماء والصفات

از امام فخر رازی (چلبی - خزرجی ۲: ۲۹) که برای ابوالمؤید سام بن محمد بن
عماد بن حسین و اسقف سالار عماد الدوله نظام الاسلام ابی حفص عمر بن حسین در شهر
ولوالج در شرح اسماء خدا و صفات و نعوت او نوشته و چنین نامیده و سه قسم در آن گذارده
است: « مبادی و مقدمات - مقاصد و غایات - لواحق و متممات » هر یک در چند فصل.

آغاز: بسمله . رب یسر ولا تعسر . الحمد لله الذی حارت الافکار فی مبادی انوار
کبریائه و صمدیته و تاهت الانظار فی مطالع اسرار عزه و فردانیته... اما بعد فان الله تعالی
لما اسعدنی بالاتصال بحضرة السلطان... ابوالمؤید سام بن محمد بن عماد بن حسین...
والامیر الاسقف سالار الکبیر ملک الامراء عماد الدوله والذین نظام الاسلام والمسلمین ابی
حفص عمر بن حسین... فلما اتفق وصولی الی بلدة ولوالج التی هی مرکز مملکتة و
مستقر حشمتہ و قضی الله تعالی لتفتیح الکلام فی شرح اسماء الله تعالی وصفاته و تحقیق
القول فی تفسیر نعوته و سماته فصنفت هذا الكتاب فی هذه المباحث... و سمیته بلوامع
الیینات فی الاسماء والصفات و رتبته علی ثلاثة اقسام: الاول فی المبادی والمقدمات والثانی

فی المقاصد والغایات والثالث فی اللواحق والمتممات .

انجام : ولما انتهى الکلام الى هذا المقام عرض من مشوشات القلب ما اوجب قطع الکلام وکان هذا آخر الکتاب .

§۱۵۵

نسخ و نستعلیق محمد اسمعیل بن محمد کاظم بن محمد باقر مازندرانی در ۱۳۶۰، شعرالوری و قاسم و رصع هست
۱۷×۱۲، ۱۱۴×۱۷، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای ضربی

مجموعه

۱- آداب المتعلمین (۱-۱۹) همانککه از طوسی پنداشته اند و در این نسخه دو ازده فصل دارد .

۲- معانی الالفاظ (۲۱-۲۶) فرهنگی است عربی، عبری از محمد اسمعیل بن محمد باقر بن محمد کاظم مازندرانی در ۲۸ باب بترتیب تهجی حرف نخستین ریشه کلمات، در پایان آمده : « فرغ من تسوید هذه الکلمات جامعها الذی اول اسمه اول الاول و آخره آخره و ثانیه اول السعد و رابعه ثانیه و تالی الثانی اول المملو و مملو الاخر آخر التالی ... فی بلدة دوهزار فی يوم الاثنين المطابق للسدس السادس من الخمس الرابع من السدس الثانی من النصف الثانی من الربع الرابع من العشر الخامس من الخمس الثانی من الخمس الثانی من الالف الثانی ».

در پایان ش ۸ هم آمده « قد تمت کتابة هذا الکتاب ... فی ید ... ابن محمد باقر بن محمد المدعو بالکاظم المازندرانی ... اسمعیل ... يوم الخميس السدس الاول من الخمس الاول من السدس السابع من النصف الاول من الربع الرابع من العشر الخامس من الخمس الثانی من الخمس الثانی من الالف الثانی ... ».

آغاز: بسمله وبه ثقتی. الحمد لله الذی جعل لغات العرب مفتاحا لعلوم العربیة...
 فیقول... ابن محمد باقر بن محمد کاظم العلامة المازندرانی محمد اسمعیل انهلما کان
 لی الی علم معانی الفاظ العرب شوق والی جمع بعضها فی مجمع ذوق اردت ان اجمعها
 واکتب معانیها... ورتبتها علی ثمانیة وعشرین بابا.

انجام: والمواهب اوسع.

۳- اختیارات مسیر القمر (۴۳-۴۴) از طوسی.

۴- الاوزان والمقائیس (۴۷-۷۰) از مجلسی دوم (ادبیات ۳۷).

۵- صیغ عقود نکاح (۷۱-۷۷) از مجلسی باید باشد (ادبیات ۳۵۱).

۶- رساله اختیارات (۷۷-۱۰۲) از همان مجلسی که عنوان فصل در نسخه ما
 هست و رساله کوچکی است.

۷- رساله در بدا (۱۰۲-۱۱۲) از همو (طوس ۴: ۱۱۲).

۸- تقویم الخط فی شرح رمح الخط (۱۱۶-۲۲۲) با حاشیه «منه ، منه ایده الله ،
 منه دام ظله » شرحی است از محسن بن محمد طاهر نحوی قزوینی بر رمح الخط فی
 نظم رسم الخط نظم قوام الدین محمد حسینی سیفی قزوینی در ۱۱۲۳ در سپاهان از مبحث
 خط شافیه ابن حاجب (ذریعه ۴: ۳۹۶ و ۱۱: ۲۴۸).

آغاز افتاده: ویستخرج مافیہ من مطویات الرموز والاسرار... وسمیته تقویم
 الخط فی شرح رمح الخط.

انجام: والصدیقین والشهداء والصالحین بمنه وکرمه و صلی الله علی سیدنا
 محمد وآله الطیبین.

گفته ناظم درباره تاریخ نظم.

فی نظمه و قدره علی

هذا کتاب حسنہ جلی

فقلت رمح الخط سمکه علی (۱۱۲۳)

ارخته بصبح فیض منجلی (۱۱۲۳)

گفته او درباره این شرح و ستایش از آن:

یا محسن احسنت بلوغ الارب قومت بتقویمك خط العرب
فی شرحك قد شرح صدر الادب لازلت مـرشحا لنیل الرب
آغاز متن: بسمله ،
قال قوام شاكر اللعـم حمد العن علمنا بالقلم

....

نظمت للكتاب رسم الخط نظما رشيقا مثل رمح الخط
انجام :

فهذه قواعد الكتاب والآن وقت الختم للكتاب
فالتزم القصد بلا تخط وقوم الخط برمح الخط

تم رمح الخط فی نظم رسم الخط ... بيمين ناظمه قوام الدين محمد الحسيني ...
سنة ثلث وعشرين ومائة والف بدار السلطنة اصبهان حفت بالعز والنصر والامان.

۱۵۶

نسخ علی اکبر ورامینی در روز چهارشنبه ۱۱ رجب ۱۲۹۳ در ش ۱ ، ۱۷ رجب ۱۲۹۳ در ش ۲ ،
عنوان و نشان شناسی ، درس ۳۳-۴۴ بندیت بهری در فلسفه و بندی بقاری در شرح خواص دعای عهد نامه
لوشته هم و در شب شنبه ۱۶/۲/۱۳۰۲ با چند بیت عربی .
۱۳×۱۲ ، ۱۸×۱۲ ، کاغذ فرنگی سفید و کبود - جلد تیسماج حنایی مقوایی

مجموعه

۱- تحفة الطالبین (۱-۳۲) از آقاسید جلیل بن عباس بن سلیمان موسوی حسینی
طارمی که در مدرسه صدر تهران میزیسته است (دیباچه تبصرة الادباء) مورخ ع ۱۲۹۳/۲ در
شرح بسمله بروش پرشش و یاسخ (دیباچه) با چند بیت از خود او در پایان (ص ۳۱) او در

آن از قواعد جلیله در منطق که در ۱۲۸۲ ساخته و فوائد جلیله در نحو که در ۱۲۸۵ ساخته است یاد نمود (دیباچه).

آغاز: بسمله . الحمد لله الذی الهمننا انوار العلم و الصواب و صرفنا عن الکفر و انزل علینا الکتاب ... و بعد چون این بنده عاصی جلیل بن عباس بن سلیمان الموسوی الحسینی الطارمی ... زمانی که در ... قزوین بودم نظر بخواهش و استدعای جمعی از محبین از محصلین و غیرهم مشغول بتصنیف و تألیف شده .

انجام :

در جوار طیبین طاهرین رحمة الله عليهم اجمعین

۲- تبصرة الادباء (۱-۲۲) از همود در ۲۸ ذی حجة ۱۲۹۱ در شرح چند بیت دشوار

عربی و در پایان بفارسی .

آغاز: بسمله . و به نستعین . الحمد لمن هو اولى به ... و بعد ... جلیل بن عباس بن سلیمان الموسوی الحسینی الطارمی ... لما كنت فی سنة احدى و تسعين بعد الالف و المائتين ... ساكنا فی مدرسة صدر الطهران مستقلا بالتدريس والتدريس فقد سئلني ذات يوم من هذه السنة بعض اخوان الايمان ... عن توجيه ابیات كانت عليه مشكلة و عن كشف الفناع عن وجوهها ... فلا جرم اجیت مسئلته .

انجام : و چگونگی و صورت واقعه را بجهت مبالغه در اثبات مدعای خود قد فرغت

عن تألیف هذه النسخة المسماة بتبصرة الادباء فی يوم الثامن و العشرين من ذی الحجة الحرام من سنة احدى و تسعين بعد الالف و المائتين ... و تحية .

۴۱۵۷

تعلیق میرجلال الدین مازندرانی در مکه در روز آدینه نزدیک پایان ج ۹۹۴/۱ (ص ۴۹۱ و ۴۹۲)

و ۶۰ عنوان شگرف ، در ۲۶۷ ص

۱۴×۷، ۱۴×۱۴، ۱۸×۱۴، کاغذ سپاهی - جلد تیماج مشکی

مجموعه

- ۱- دعا و حرز (۱ - ۲۹) از مهج الدعوات و منهج العبادات ابن طاوس و جاهای دیگر عربی .
- ۲- داستان موسی بفارسی (۲۹-۴۱) .
- ۳- خواص نادعلی (۴۲-۴۶) .
- آغاز: بسمله . الحمد لله الذي افاض الارواح من القدم ... بدانکه این رساله ایست مشتمل بر بعضی از خواص و اسرار و این کلمات تامات از جبرئیل صادر شده است نادعلیا مظهر العجائب ... و سبب نزول این کلمات معظمه آنست .
- انجام : البته میسر گردد ان شاء الله تعالی .
- ۴- مولودنامه رسول (۴۷-۶۰) در شرح تولد پیامبر بفارسی .
- ۵- دعا و حدیث (۶۲-۹۰) از خصال صدوق و تفسیر ابوالفتوح و کتاب خوارزمی و امالی و فردوس دیلمی و جاهای دیگر .
- ۶- مفتاح المعتمد (۹۱-۱۱۴) از راوندی در دعای شبهای ماه رمضان .
- آغاز: رسالة مفتاح المتعبد عن الشيخ ... قطب الدين ... (دو کلمه ای پاک شده)
- ابی الحسن ابن ابی الفضل الراوندی قدس الله سره : بسمله . الحمد لله الذي جعل الدعاء افضل العبادة .
- انجام : يا ذا الجلال والاكرام .
- ۷- الاربعون حدیثا (۱۱۵-۱۱۵) اقتاده در حدیث (۳۳) از شهید یکم .
- ۸- دعا های پراکنده و حدیث عربی و فارسی (۱۵۶-۲۶۷) از آنهاست « صنمی قریش » با ترجمه فارسی (۱۸۳-۱۸۶) و دعای صباح (۲۰۱ - ۲۰۳) .

شکسته نستعلیق سده ۱۴

سطر چلیپا ۱۴×۹ ، ۱۱۳×۹۲ ، کاغذ فرنگی - جلد نیماج قهوه‌ای ضربی

جنگ

گرد آورده محمد حیرت حسینی قمی پسر حسین بن علی رضا که در ۱۳۱۱ از قم
 به تهران آمده و در مدرسه سید نصر الدین میزیسته و در ۱۳۲۴ زن گرفته و در ۱۳۲۷ و ۱۳۳۳
 فرزندان پیدا کرده و ازدو ستاران مشروطیت و آزادی خواه بود و بمازندران و شهرهای
 دیگر شمال هم رفته است (ص ۷، ۹۳، ۹۸، ۱۱۵) گذشته از شعرهای خود او و دیگران
 یادداشت‌های تاریخی و ماده تاریخ دارد (۶۷ و ۹۳ - ۹۴) و وقف نامه مدرسه خان مروی
 (۱۰۱-۱۰۵) و فهرست کتابهای او (۱۱۵-۱۱۶) بندهایی عربی و شعر عربی محمد حسین
 حسینی لواسانی (۵۶) هم در آن هست.

چنین است فهرست نامهای برخی از شاعرانی که شعر آنها در این جنگ آمده

است :

مهری ۲-۴۵، ۵۵، قدرت قمی ۱۰، ازل قمی ۱۱، مخفی ۱۴، میرزا عبدالرحیم
 ۱۹، جیحون ۱۹-۱۴۳، فیضی ۱۹-۹۹، جامی ۱۹، اقبال ۲۱، جدای قمی ۲۴، صبحی
 شاطر عباس قمی ۲۴-۲۵-۱۲۱-۱۲۹-۱۴۲، شیخ محمد حسین قمی ۴۵، شیخ محمد علی
 ۵۲، وفایی قمی ۶۴، آقامیرزا سید علی قمی ۱۰۶-۱۵۵، شررقمی ۱۷، آذر قمی ۱۷،
 فرهنگ قمی ۳، رضوانی قمی ۳-۴۶، تمکین ۹، صفایی ۱۳، محیط ۳۴، طالب ۳۵،
 آقاعلی مدرس ۳۶، طرزی افشار ۴۸، وصال ۴۸، بسحق شیرازی ۵۴، مهدیقلی میرزای
 سهام الملک ۸۷، ضیاء سپاهانی ۸۸، میرزا عبدالله ۱۹، شیخ رئیس میرزا ۲۳۱، راهب
 ۳۷، میرزا حسین حرامزاده ۱۰۶، استاد غلامرضای شیشه گر ۱۲۹، آقامحمد رضای

صہبای قمشہ ای ۱۳۵ ، شاہ نعمۃ اللہ ۹۵ ، میر فندرسکی ۱۴۵ ، مشتاق ۱۵۴ - ۱۵۷ در
دنبال شعر تمکین آمدہ «حررہ محمد علی بن محمد حسن الطہرانی» (ص ۹)۔

۴۱۵۹

شکستہ استعلاقی خوش زین العابدین ہمدانی در روز پنجشنبہ ۲۶ج ۱۲۴۷/۴ ، عنوان شنگرف، یادداشت
۱۲۹۱ و ۱۲۹۶ و ۱۲۹۶ در ص ۵۸
۱۲س ۶×۱۲ ، کاغذ ۱۹×۱۱۴۷۴ ، فرنگی - جلد تیماج تریاکی مقوایی

تصنیع

از محمد شریف شیرازی (ادبیات ۲۱۷ - حقوق ۱۳۶)۔

۴۱۶۰

نستعلیق سده ۱۳ و ۱۴ ، عنوان شنگرف
۱۶س ۶×۱۲ ، کاغذ ۱۷×۱۱۴۲۱۲ ، فرنگی کبود - جلد تیماج حنایی ضربی

حاشیۃ المعالم

در ذریعہ (۴: ۱۳۷ و ۲۱۰.۶) از حاشیۃ فارسی میرزا محمد بن حسن شیروانی در
گذشتہ ۱۰۹۸ بر معالم و ترجمہ آن از آقا محمد ہادی مترجم پسر ملا محمد صالح
مازندرانی در گذشتہ ۱۱۲۰ یاد شدہ است . این حاشیہ ترجمہ محمد ہادی (چاپ ۱۳۷۹
تہران) نیست

آغاز: بسملہ . قوله: الفقه فی اللغۃ الفہم و فی الاصطلاح آہ یعنی فقہ در لغت
فہمیدن چیز است و در اصطلاح اہل شرع دانستن احکام شرعیہ است .

انجام : قوله الاقرب عندی ان تخصیص العام لایخرجه عن الحجیۃ فی غیر محل
التخصیص ان لم یکن المخصص مجملا مطلقا ولا اعرف فی ذلک من الاصحاب مخالفا
آہ اقرب نزد مصنف اینست کہ تخصیص عام اورا از حجیت بیرون [نمیبرد] ... و مجازات

متعدن باشند لفظ در او مجمل خواهد بود پس بر هیچ يك از آنها (ننوشته مانده)

۴۱۶۱

نسخ روزشنبه ج ۴/۱۲۹۰، عنوان شنگرف، حواشی دارد مورخ روز ۲۰ ج ۱/۱۳۵۳
 ۱۶س ۱۳×۱۲، ۱۸×۱۱۳۱۶۲، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی

رجوع الشيخ الى صباه في القوة على الباه

از احمد بن سليمان ابن كمال پاشا در گذشته ۹۶۰ (این نسخه ها).
 آغاز: مانند ش ۱۱/۲۸۳۶.
 انجام: فانه ينوم والله اعلم و احکم.

۴۱۶۲

نسخ محمد علی بن حاجی سید علی بن صوفی حبیب الله زوارقی مراغه ای در روزشنبه ج ۲/۱۰۵۹،
 با مقابله و تصحیح محمد شریف ابن احمد شعبی گیلانی دارنده نسخه، عنوان شنگرف، در پایان پراکنده
 های پزشکی است بفارسی

۱۴س ۱۳×۱۲، ۲۰×۱۳۳۲۲۶، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج زرد عطف مشکی

العمدة من هیون صحاح الاخبار فی مناقب امام الابرار

از شمس الدین تاج العلماء ابی الحسین یحیی بن الحسن بن الحسین بن علی بن محمد
 البطریق الاسدی الحلی (ف ۱۴۲۲)

۴۱۶۳

نسخ عبدالمحمود بن عبد الله بن احمد در قزوین در پنجشنبه دهه سوم ماه سوم ۱۲۲۴، عنوان شنگرف
 ۱۵س ۱۰×۱۶، ۲۱×۱۶۳۷۵، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی

انوارالمقول من اشعار وحي الرسول

از قطب الدين ابوالحسن محمد كيدري (ف ۱۱۰۸ و ۱۳۱۴).

۱۶۴

نستعلیق سده ۱۴، عنوان شنغرف

۱۸س ۷×۱۴، ۲۲×۱۶، کاغذ فرنگی آهار مهره - جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی

مجموعه

۱- مفاخر الاخيار و مناقب الابرار (۱-۲۱۴) تذکره ایست منظوم از میرزا بابا ابوالقاسم شریفی رازشیرازی (م ۱۲۸۶) در سرگذشت عارفانی که در شیراز بخاله سپرده شده اند (ذریعه ۳۴۶: ۹) بدینگونه:

قطب الدین محمد شیرازی تبریزی ۱۰۰، آقامحمد هاشم درویش ۱۲۵، میر سید علی فرزند قطب الدین ۱۴۳، میرزا عبدالنبی ۱۴۸، آقامحمد درویش کازرونی ۱۵۴، ابوالخیر اقطع مغربی ۱۵۶، روزبهان بقلی ۱۶۲، ابوزرعه گیلانی ۱۶۳، علی کوهی ۱۶۴، ابواسحق ۱۶۵، عبدالله خفیف ۱۶۶، سعدی ۱۶۸، حافظ ۱۱۸ هفت تنان (الرجال السبعة) ۱۷۵، نظام الدین محمود داعی ۱۷۸، شیخ مسلم ۱۸۰، میر محمد علی آقای خواجه ۱۸۲، میرزا محمد طاهر بن میرزا بزرگ ۱۸۳، علی انوار ۱۸۴، میرزا محمد باقر عبد صالح ۱۸۵، میرزا محمد ابراهیم خال ۱۸۷، میر ابوالخیر خوشنویس ۱۸۷، ملا حاجی محمد کفاش ۱۸۸، سید عالمشه ۱۹۳، حاجی عبدالوهاب نایینی ۱۹۳، ابوالقاسم شیرازی ۱۹۴، حاج حسن نایینی ۱۹۴، میر سید حسن صفوی موسوی ۱۹۴، ابوالحسن کوهکی ۱۹۴، میر سید رضی طبیب ۱۹۵، حاج میر باقر ۱۹۵، حاجی میر آقا ۱۹۵، میر محمد شیخ ۱۹۶، میرزا قاسم حضور ۱۹۶، ملا علی سپاهانی مدرس ۱۹۶،

علی رضا ۱۹۷ ، آقامحمد رضا ۱۹۷ ، ابوالحسن ۱۹۷ ، عبدالله ۱۹۸ ، سید محمود ۱۹۸ ،
 محمد حسین صحاف ۱۹۸ ، ملا لطف علی خراسانی ۱۹۹ ، آقا شریف غراش بند ۱۹۹ ، شیخ
 عبدالله ۱۹۹ ، آقامحسن قرمان ۱۹۹ ، میر ابوالقاسم بن مسیح زمان پرشکفتی ۲۰۰ ،
 آقا علی نقیب ۲۰۰ ، آقابزرگ خلیل مدرس ۲۰۰ ، رضا خان فیلی ۲۰۱ ، عبدالله خان
 حاکم لار ۲۰۱ ، میرزا محمد وزیر لشکر ۲۰۱ ، مهدیخان بروجردی ۲۰۲ ، میر علی
 رضای هاشمی ۲۰۲ ، میرزا مهدی کامکار ۲۰۲ ، سید عبدالله ۲۰۲ ، درویش کافی
 مست بختیاری ۲۰۲ ، ملا آقا بابا ۲۰۳ ، میرزا عزالدین ۲۰۴ ، میر صدرالدین ۲۰۴ ،
 سید مرتضی بهبهانی ۲۰۵ ، میرزا محمد علی کیمیا کر سپاهانی ۲۰۵ ، ملا طاهر
 شیرازی ۲۰۶ ، ملا محمد بیات ۲۰۶ ، میرا سید علی نقی انجوی ۲۰۷ ، میرزا ابوالحسن
 ۲۰۷ ، حاجی کاظم ۲۰۷ ، کر بلائی علی لله ۲۰۷ ، آقا رجیب علی صحاف ۲۰۸ ، علی نقی
 مطرب ۲۰۸ ، میر ابوالفتح ۲۰۸ ، ملا حسین آتشی خوشنویس ۲۱۰ ، ملا علی رضای
 کاتب ۲۱۰ ، محمد صادق کناره‌ای ۲۱۲ ، ابوالحسن الکن ۲۱۲ ، ابراهیم کاسب
 ۲۱۳ ، محمد صادق ۲۱۳ ، شید حسین شهید ۲۱۳ ، حسنخان ۲۱۴ .

آغاز: هذه تذکرة الاولیاء سمیتها بمفاخر الاخیار ومناقب الابرار تشتمل علی

شترین الاولی فی مفاخر الاخیار ...

سر آغاز نامه وجود است عشق مهین کلاک خلاق بود است عشق

انجام :

زاشغال دیوانیش دل امید بفقر وقناعت ره حق گزید

۲- مرآت العارفین (۲۱۶ - ۳۳۰) از همو بنظم .

آغاز: هذا کتابنا ... وسمیته بمرآت العارفین ...

بشنواین اسرار از عشق خدا سر عشق از سر حق نبود جدا

انجام :

هر چه گویم عشق از آن برتر بود عشق امیر المومنین حیدر بود

۴۱۶۵

تستعلیق محمد بردی بن قربان نیاز صوفی در ۱۳۶۲
 ۱۱ س ۱۴ × ۷ ، ۸۲ × ۱۳ ، کاغذ فرلگی - جلد تیماج عنابی ضربی مقوایی

دیوان

از خواجه احمد تر کستانی بترکی باتخلص «خواجه احمد، احمد» وغزل است و
 حکمت . اوسر گذشت خود را از کودکی تا شصت و سه سالگی در آن بنظم آورده است
 (۱۶-۲۹) .

آغاز پار شده : مصطفی غه ماتم تولوب کریم

....

ذکر این بیت یلفوز اولوب یلفوز کردیم
 مصطفی غه ماتم تولوب کریم

انجام :

مسکین احمد سین بویازوق زهریں
 قوتولور الچسپه شرابی مهر دین
 کر چه کوب قور قار الیم قهریدن
 انت کافی انت عافی یا غفور

۴۱۶۶

نسخ ۹۵۰ ، عنوان و نشان شنکری
 ۲۱ س ۱۴ × ۸ ، ۱۳۵ × ۱۹ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج مشکی مقوایی

حاشیه ارشاد الازهان

از شیخ علی محقق کرکی.

آغاز: مانند ش ۷۸۵ (ف ۱۸۵۸).

انجام: قوله فی الناقدة فی احداطرافه الرجل ... والاول اقرب الی النصوص.

§۱۶۷

تعلیق محمد طاهر بن علی حسینی درج ۱۰۴۲/۴ ، عنوان شنغری ، بیست و سه تصویر سیاه قلم در

معن کفایت ، در آغاز و انجام نسخه پراکنده هاست بفارسی

۱۳۷۲ س ۱۳ ، ۱۹×۱۲۴۵۱ ، کاغذ سپاهانی ، جلد سما لیمو و زعفران قهوه ای

ترجمه ذخیره الکندر

ترجمه ایست بفارسی که بدستور «آصف زمان و دستور دوران» از ذخیره اسکندر

که بنام ارسطو پنداشته اند (ف ۹۷) شده است (طوس ۳: ۲۵۹ ش ۵۶).

در این نسخه پس از ترجمه دیباچه عربی و بندی از خود مترجم ده باب باید باشد:

باب اول در ذکر اصول صناعت و اکثر تدبیرات.

باب دوم در ترکیب سمومات و در ثریافات.

باب سیم در صنعت حرز طلسماتی که نافعند مرضهای صعب را.

باب چهارم در خواص تیم کواکب سبعة.

باب پنجم در طلسمات متفرقه.

باب ششم در محبت و عداوت.

باب هفتم در خواص نباتات.

باب هشتم در ذکر خواص اعضای حیوانات.

باب نهم و دعم در فهرست دیباچه و متن نسخه مانیت و در پایان دارد باب در خاتمه کتاب .

آغاز: بسمله . آورده اند که خلیفه معتصم بالله چون عموریه را فتح کرد شنید که آنجا دیر است .

انجام : اماصت این جنس نفیس ضایع و بی قیمت گردد و الله سبحانه و تعالی یوفقنا وایا کم بالعمل الصالح .

۱۶۸

استعلیق مؤلف محمد حسین شریف پسر محمد تبریزی ممقانی در ذی حجه ۱۲۹۲، در ۷۹ ص

۱۱×۱۱ ، ۱۷×۱۰ ، کاغذ فرنگی آبی - جلد نیمه ماشکی ضربی

اثبات سلسله طولیه و مراتب ثنائیه

از محمد حسین شریف بن محمد تبریزی ممقانی در پاسخ حاجی میرزا هاشم خان دانشمندان آذربایجان (ص ۳۹۶) برونش فلسفی شیخی در «اثبات سلسله طولیه و مراتب ثنائیه از برای اصناف موجودات» .

آغاز: بسمله . حمدله . . . و بعد چنان گوید . . . حسین بن محمد التبریزی الممقانی که درین روزها راقی مراقی حقیقت . . . حاجی میرزا هاشم خان . . . مسئله ای ازین حقیر . . . سؤال نموده و جوابی خواسته بود .

انجام : این همه طول و تفصیل و بسط و تطویل بکنیم والله الهادی... المهدیین وقد فرغ من تسویده... محمد حسین الشریف ابن محمد التبریزی الممقانی فی شهر ذی الحجه الحرام... سمة اثنین و تسعین و مائین بعد الالف ۱۲۹۲ مصلیا مسلما حامدا .

۴۱۶۹

نسخ حسن علی بن عیسی استرآبادی در شب سه شنبه شعبان ۱۰۷۸ + عنوان شنگرف، آغاز افتاده
 ۱۶س ۱۰×۵ ، ۱۶×۹، ۳۴۲ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج تریاکی مقوایی عطف زرد

الامان من اخطار الاسفار والازمان

از ابن طاووس رضی الدین علی است (منزوی ۱: ۱۱).

۴۱۷۰

نستعلیق درویش محمد ابراهیم بهلول ذهبی بر سر آقامشهدی محمد رضا در روز چهارشنبه ۲۵ رجب
 ۱۴۰۹ بدستور آقا کر بلائی علی صحاف تبریزی ، جدول سرخ و آبی ، شعر نویسنده نسخه درباره تاریخ
 نوشتن آن در پایان هست

۱۷س ۱۱×۷ ، ۱۷×۱۱، ۳۶۵ ، کاغذ فرنگی آبی - جلد تیماج مشکی

ونک نامه

از عطار نیشابوری است (مجلس ۳: ۵۸۳).

۴۱۷۱

نسخ در شعرها و نستعلیق در ترجمه از محمد صادق بن اسدالله در روز پنجشنبه ۱۲ محرم ۱۲۴۱
 نشان شنگرف ، با بلاغ مقابله
 ۱۴س ۱۰×۶، ۱۰×۳، ۸۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضربی

شرح شواهد شرح قطر الندی و بل الصدی

در شرح و ترجمه لفظی شواهد شعری نحوی این شرح است بفارسی بیاکواه
 آوردن شعرهای فارسی بسیاری از سرایندگان فارسی زبان . شعر خود مترجم هم

در ص ۱۵ و ۱۰ دیده میشود و در آن آمده « لمصنفه : ستمهایی که شد بر جعفر از تو - اگر بر طفل میشد پیر میشد » و گویا نام مترجم جعفر است . در ذریعه (۱۳: ۳۳۹) از شرح شواهد قطر الندی بفارسی از مولی محمد جعفر بن محمد کاظم قایینی یاد گردید و نسخه ما هم باید همین شرح قایینی باشد (۱) .

آغاز افتاده : بود این طرز مقال - چاره باصره اعمی قطری چکند . اذ اقاتل حذام فصد قوها - فان القول ما قاتل حذام - ولولا المزعجات من الليالي - لما ترك القطا طيب المنام - التصديق باور داشتن و واقع شده است در مغنی اللبيب بدل فصد قوها فانصتوها .

انجام :

فان تره بالياء يوما كتبته
بياء : الافهوي كتب بالالف
پس اگر ببینی تو آن فعل را بیا در روزی کتابت بکن تو او را بیا و الا بالف کتابت بکن آن فعل را .

۴۱۷۲

استعلیق مؤلف ، تاریخ ۱۴۱۴ و ۱۴۱۵ در ش ۱ هست ، در ش ۲ تاریخ شب سه شنبه ۱۴۱۴/۲ ج ۴ و تاریخ روز آدینه ۱۴۱۶/۲ و تاریخ روز یکشنبه ۲۵ ذی قعدة ۱۴۱۴ هست ، تاریخ ۱۴۱۵ در یادداشت او که در خانه کدخدای اکیبر آقایی بلوکباشی دهستانی نوشته است در ص ۱۶ هست
۱۸×۱۱ ص ۱۱ ، ۲۸۰×۱۱ ص ۱۵ ، کاغذ فرنگی - جلد پارچه گلدان قرمز ای مقوایی

مجموعه

۱- فتایح الاخبار (۹ پ - ۲۰۶ پ) از اسمعیل بن رئیس الواعظین ابوتراب بن جعفر بن علاء الدین حسینی واعظ یزدی لاهیجانی است که در ۱۲۹۹-۱۳۱۳-۱۳۱۴-۱۳۱۵ و بنام مظفر الدین شاه ساخته است . فهرست مطالب در دیباچه هست .

شعرهای متن آغاز و انجام نسخه مادر شرح قطر الندی دیده میشود

شعر سعدی و خیام و جودی و سروش و هادی و غزالی (مورخ ۱۳۱۳) و مولوی رومی (مورخ ۱۳۱۳) و انصاری و بهایی و بینوا و جناب لاهیجانی و وفایی در آن آمده است، نیز تاریخ شب دوشنبه ۳/۱/۱۳۱۴ و تاریخ شب آدینه ۱۹ رجب ۱۳۱۴.

آغاز: هو الله تعالی شانه. هذا كتاب نتایج الاخبار من تألیف احقر الطلاب... بنده روسیاه... سید اسمعیل بن آسید ابوتراب الواعظ الیزدی الاصل لاهیجانی المسکن سلمه الله تعالی ۱۳۱۴. بسمله. الحمد لله الذی احتجب عن الابصار بالعزة و افتدر علی الاشیاء بالقدره... اما بعد چونکه جمعی از دوستان خلص اثنا عشری... از... اسمعیل بن ابوتراب بن جعفر بن علاء الدین الحسینی الواعظ الیزدی خواهش نموده بودند که وجیزه‌ای که مشتمل بر اشعار فضایل و مدیحه و قصاید و حکایات و اخبار وارده از آل اطهار... و بعضی از ادعیه سفر و تعین امراض مختلفه و دوائی هر مرض و بعضی از اختلاجات که در سفر داشتن آن همراه خصوصاً بذا کرین اهل منبر لازم بل الزم است و بعضی از اشعار مصیبت... نوشته باشم... و این وجیزه مشتمل است بر مدایح و قصاید و فضایل و مصیبت... ابی عبدالله و بعضی ادعیه... و اسامی امراض و دوائی آن و ادعیه آن و بعضی از حکایات و قصص... و اسامی بعضی از شهرهای معروف و حالات اصحاب... علی مرتضی و نام کردم این وجیزه... را به نتایج الاخبار و... این نام... با سال اتمام آن مطابق است (۱۲۹۹).

انجام : فی الموعظة... (پس از شش صفحه و نیمه) از دست ایشان می‌رهند اللهم احفظ جميع المسلمين من شر الدنيا بحرمة آل محمد.

۲- جنگ (۲۰۷ پ - ۲۸۰ پ) شعرهای فارسی همین یزدی لاهیجی است با تخلص سید با شعرهای فارسی محضری و ابوالقاسم و ملاحسن شعبانگردی و وفایی و میرزا مصطفی دارا و شیخ صادق مقتی لاهیجانی (بخش خود او مورخ ۱۳۱۴) و حسن بن شقیع موسوی لنگرودی مورخ روز شنبه ۲۲ ذی قعدة ۱۳۱۴، شعرهای فارسی همین

سید و محسن (بخط سید در شب آدینه ۱ رجب ۱۳۱۵) و ضیائی و اوحدی در آغاز نسخه
پیش از ش ۱ هم هست و بخط همین سید، ستایش محقق نوری گویا از خود سید و مناجات
انصاری در آن دیده میشود.

آغاز: بسم الله تعالی الحمد لله الذی نظم نظام الوجود و نثر لئالی رحمته علی كافة
الموجود ... چنین گوید نگارنده این کلمات که زاده طبع هر کس در نزد او عزیز ...
است ... بخاطر رسید که منظومات شکسته بسته خود را ... از سواد به بیاض آورده باشد
(در متن آمده : فی المرسية ابی عبدالله - فی المرسية علیا جناب صدیقه صغرا) .

بندی در آن هست بنام فرهنگ خداپرستی و جز آن محرم یزدی (مشار ۱۱۷۴)
آغاز: بسمله .

در موسم عاشورا در تکیه دولت بگرفته عزرا بهر دعای شه ملت
انجام :

کاشتاft ازین بقعه بسوز منزل جاوید
خوش آنکه شتابد بسوی رحمت یزدان
(بندی بعنوان موعظه و نصیحت در چهار فصل هم در آن هست) .

۴۱۷۳

لمتعلق و نسخ مده ۱۳ ، جدول زرین درص ۹۷
۱۵×۱۰ ، ۱۵×۱۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضریبی مقوایی

شجره شجره

از اشرف بن محمد علی مشهدی که در رمل و بساخت ترجیع بند در ۱۲۶۳ ساخته
است (ص ۹۴ و ۹۵) در آن آمده :

چون بتوفیق ایند این شجره
گشت از در نظم با ثمره

گفت تاریخ نظمش از نظری ثمری شد اضافه بر شجری
 ۱۲۶۳ - عنوانها : فعل عناصر چهار کانه - انتهای نقطه نار بمر کز هشتگانه -
 انتهای نقطه باد بمر کز هشتگانه - انتهای نقطه آب بمر کز هشتگانه - انتهای
 نقطه ترابی بمر کز هشتگانه .

آغاز: بسمله .

اول از حمد حق کتم آغاز که ندارد شریک نه انباز

بعد حمد خدای لم یزل راجی رحمت ازاله و غنی
 احقر از بین ناس هم اضعف خاک قدام مؤمنین اشرف
 آنکه او مشهد است مولداو و محمد علی است والد او
 انجام :

امهات است روز و هفته و بنات ماه و سالش زهاقی اثبات
 اعداد اشکال صد و ششگانه ... غ ف ، ف .

۴۱۷۴

نستعلیق ۱۱۶۴ ، نشان شنغری ، جدول و سرلوح زر و لا جور و شنغری ، باحواشی
 ۱۶ س ۴ × ۱۰ ، ۱۶ س ۹ × ۱۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ

التیسیر الدافع للداهیه فی تحصیل علمی العروض و القافیه

متن از عبد اللطیف بن علی بن ابراهیم درد و باب : عروض دریک مقدمه و یک مقصد ،
 قافیه در چند بحث ، و شرح هم شاید از خود او باشد .
 آغاز: (ان احق ما ی نظم فی سلك التقرير و سمط التحرير) التقرير البیان

باللسان والتحریر البیان بالقلم ... (بالتقديم والتقدير حمد الله تعالى على ما اتقن نظام العالم) النظام الخیط الذی ینظم به اللؤلؤ .

انجام : وهونظیر الاقعاد فی الاعاریض ولیکن هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذه الرسالة فله الحمد والمنة وعلى رسوله افضل الصلوة والتحية فرغت من تسويده في غرة شهر ذي القعدة الحرام سنة ١٢٦٣ .

٤١٧٥

لستعلیق ورقم نجومی بشنگرف ومشکی ، عنوان نسخ ودرشت تر ، مهر شعاع ۱۳۱۵ دارد
۱۶س ۱۱×۹ ، ۱۶×۱۰۳۱۶ ، کاغذ فرنگی - جلد پارچه مقوایی

تقریریم

دفتر تقویم سال ۱۱۹۱ یزد گردی (۱۲۳۷) است بافق شیراز از روی زیج جدید محمد شاهی و بفارسی ، جدول اختیارات و دیدن ماه است و تقویم دوازده ماه از فروردین تا اسفندارمذ سپس جدول خمسة مستترقه و اختیارات .

٤١٧٦

لستعلیق ابوالقاسم بن سلطان حسون عبدالعظیمی در ۹۸۴-۹۸۴: دارنده نسخه که ۳۵۴ و یا از شاعران خفری بوده و در هامش ص ۵۴۴ در دنبال حاشیه ای مینویسد «وقد عرضت هذا على حضرة المصنفه فسلمه» و این حاشیه ۳ و یا از او است ، عنوان و نشان شننگرف ، ش ۶ از انجام افتاده ، در همه شماره ها حواشی است ، در پایان بندها ایست درباره عقل واصطلاحات کلامی و مانند اینها بر عربی و بندی بفارسی و شعری بفارسی در اینکه واجب هیچیک از مقولات نیست (ص ۴۱۴) همین فهرست از طوسی یا قطب الدین علامه و شعری از ابن سینا درباره ده مقوله و دو بند دیگر در همین باره همه بفارسی ، نسخه پاکیزه ایست
۱۵س ۱۱×۴ ، ۱۹×۹۴۲۲۲ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی

مجموعه

۱- شرح تجرید العقائد (۱ - ۸ تمهید باچه و ۷۷-۳۹۰ از مقصد سوم تا پایان آن) از قوشچی .

- ۲- تجرید العقائد (۹ - ۷۵) .
- ۳- الباب الحادی عشر (۳۹۳-۴۰۸) از علامه حلی .
- ۴- النافع يوم الحشر فی شرح الباب الحادی عشر (۴۰۹ - ۵۲۶) از شیخ مقداد سیوری .
- ۵- اثبات الواجب (۵۲۹-۶۳۱) از خفزی (ف ۱۲۶) .

۱۷۷

استعلیق ۱۰۶۶/۱۴۴ (ص ۱۰۴) و ع ۱۰۵۸/۴ (ص ۱۱۵) ، اندازه بیاضی است
 ۱۶×۲۱، ۱۱۸۴۹۳×۲۳، کاغذ سپاهالی - جلد تیماج قهوه‌ای ضربی عطف آبی

چنگ

- درس ۴ آمده « من کلام محمد صلاح ذره » با چند بیت از شعر فارسی او، در ص ۱۱۵ آمده « من تسوید بیاض فرح افزای سیمای پناه مولوی معنوی میرجعفر سلمه الله تعالی بتاریخ شهر ربیع الثانی سنة ۱۰۵۸ » در پایان لوايح جامی تاریخ ۱۰۶۶/۱۴۴ دیده میشود (ص ۱۰۳) گذشته از شعرهای فارسی بندهای منشور پراکنده ای هم دارد .
- چنین است فهرست آن با نشان دادن شماره پاره ای از صفحات در مورد شاعران:
- ۱- نامه میرفصیحی بخواجه گی کلان کوسوی در عزا پرسی ۳
 - ۲- نشان حافظ جالجل ۴
 - ۳- فرمان پادشاه صفوی برای عبدالؤمن اوزبک مورخ روز ۱۹ ذی حجه سال ۱۰۰۰ ۱۰-۷
 - ۴- نامه امیر عرشاه عجم خوافی و پاسخ آن از فضیلت و افاضت پناه (نامش پاره شده) و از شیخ زین العابدین ، در پاسخ نخستین از ملا محمدالدین محمدا و ملا محمد حسین قاضی یاد شده است ۲۳-۱۵

۵- منشآت منظوم و منثور ملا میر علاء (سلمه الله تعالى وابقاه)

از روی خط او

۲۷-۲۵

۶- پند سلطان محمد خدا بنده

۴۸-۴۷

۷- نامه جامی به امیر علی شیر نوایی در هنگام گوشه گیری او

۵۱-۵۰

۸- لوايح جامی

۱۰۳-۸۴

۹- نئی نامه جامی

۱۴۴-۱۰۵

۱۰- شرح بیت « ز دریای شهادت ... » از جامی (افتاده)

۱۴۴

۱۱- مسائل ابن سلام از پیامبر و پاسخ او بفارسی

(۱۸۲-۱۴۹)

۱۲- بندی بفارسی در پیدایش خط

(۱۸۵-۱۸۴)

۱۳- شعرهای فارسی: محمد صلاح ذره باخرزی (۴) و سعدی و غزالی مشهدی

(نقش بدیع) و میرزا صالح منشی و اوچی و میرزا ملک افضل و حافظ سلطان محمد ذره

(۲۴-۵) و خاقانی و عماد فقیه و نظیری و درکی (۲۷-۲۶) و حکیم رکن (قضا و قدر)

(۲۸) و محمد بیک فرصت و یقینی (۳۱) و صوفی و نظام دست غیب و جامی و باقر خورده

و میر محمد واله و ناصر الدین بخاری و انیسی و نصیبی و ملاولای و امیر خسرو و شیخ فیضی

(۳۷-۳۵) و قاسم انوار و عطار و صائب (۵۱-۳۹) و فیضی تر کمان و کمال خجند و سحابی

و ملا شعیب و ابوتراب بیک و میرزا سنجر کاشی و انوری و مولوی (۶۵-۵۳) و حاجی

محمد کاتب (۶۷) و عینی و کمال اسمعیل و فصیحی و سنایی (۷۴) و میرزا معصوم مشهدی

و شرف شفروه و صادق دست غیب و ابوالقاسم بابر (۷۷) و نسیمی و سلیم تهرانی (۱۱۰)

و نقی کمرای و میررضی ار تیمانی (ساقی نامه) (۱۱۶) و نواب حسنخان و ادهم و مرتضی

قلی خان و مجوی و ولی (۱۲۸-۱۱۹) و حدیقه سنایی (۱۳۰) و تحفة العراقین (۱۳۹).

۴۱۷۸

تستعلیق یا بیان ۱۲۸۹/۱ع

۱۶س ۹۴×، ۱۲۳۷۶×۱۸، کاغذ فرنگی-جلد تیماج سرخ

سفرنامه یاروزنامه

بفارسی از حکیم الممالك علی نقی پیشخدمت و طبیب حضور پسر حاج آقا اسمعیل جدید الاسلام که در ۱۲۸۳ ۱۲۸۶ ساخته و نخستین سفر ناصرالدین شاه به مشهد (۱۵ ذی حجه ۱۲۸۳ - ۱۵ ج ۱۲۸۴۲) را در آن شرح داده و در پایان ج ۱۲۸۶/۲ بانجام رسانده است. نکات جغرافیائی خوبی دارد (ذریعه ۱۱: ۲۶۹ و ۱۲: ۱۹۰ - مشار ۸۵۱ و ۹۶۴).

آغاز: بسمله. این مختصر است از روزنامه علی نقی بن ابن اسمعیل ملقب بخطاب حکیم الممالك در بیان عزیمت شهنشاه جمجاه ناصرالدین شاه بزیارت سلطان علی بن موسی الرضا ... از ... طهران.

انجام: و هم شاهزاده اعظم سلطان مسعود میرزای یمین الدوله که پسر ارشد شاهنشاه و فرمان فرمای اصفهان است بدر بارهما یون احضار شده (تمت الکتاب.. فی سلخ شهر ربیع الاول من شهور سنة ۱۲۸۹ در ارض اقدس تحریر یافت).

۴۱۷۹

تستعلیق سده ۱۱۹۱۰، عنوان و نشان شنگرف، در هامش عباراتی است بخط عبری در برابر برخی از عنوانهای یرشکی و ترجمه آنها ۳۱۰ یا ۳۱۱ باشد
۲۱×۱۴، ۹۷×۱۰۳، کاغذ سمرقندی - جلد بروغنی زرین آراسته و فرسوده

مجموعه

۱- رساله فی الفصد (۱-۱۴) در چند فصل و یک خاتمه است.

آغاز: بسمله. نحمدک یا من بیده صنفنا حمدا به یربط من آلائه العبید و تشکرا یا من خمر بالدماء طینتنا شکرا به یرستجیب من نعمائه المزید... و بعد فیه رساله و جیزه

فی الفصد اور دنا فیہا ما یجب استحضاره للمفصدين وما ینبغی ان یکون مہیا للفسادین...
ورتبہا علی فصول وخاتمة الفصل الاول فی ماہیة الفصد... فصل فی بیان الاحتیاج الی
الفصد... الفصل [الثانی] الفصد علی صاحب السقطة و الضربة... فصل فی احکام الفصد
والحمیات... فصل فی وقته...

انجام : من الامراض الحادة التي هی قليلة الزمان و كثيرة الخطر و المزمنة
بخلافها (تمت هذه الرسالة... فی سنة ۹۸۷).

۲- جنگ (۱۵-۱۹۰) کشکول مانند یست بقارسی و عربی و بیشتر آن مطالب
پزشکی و نسخه‌های دارو هاست و دفتر یادداشت پزشکی را می‌ماند و پاره‌ای مسائل فلسفی
و ادبی و شعر فارسی و حدیث هم دارد.

در آن یاد شده از میر ابو الفتح حکیم و چند نامه اوست یکی در ستایش از امیر
شریف آملی (۸-۱۵) و از عرفی و چند انشای اوست (۱۸-۲۰ و ۲۴) یکی رقعۀ او بملا
ظهوری و بفیضی دکنی نیز از ملا جلال رومی و وصیت نامۀ او عربی (۱۸) و از قاضی
میر حسین یزدی بجناب قاضی نوری (۲۰) و قاسم بیگ حالتی و شعر فارسی او (۲۱) و استادی
العالی کمال الدین حسین (۲۵-۲۶ و ۳۳ و ۶۵ و ۶۷) و نجیب الدین سمرقندی (۲۶) و ملا
نعمت الله حکیم (۳۵) و محمد باقر حکیم (۳۸) و مولانا تاج الدین خوارزمی (۵۰) و میر
صدر الشریعة (۶۴ و ۶۹) و اپولم (۷۰) و محمد بن ابی مسلم طبیب در حدود الامراض (۷۰)
و ابن سینا (۸۳ و ۱۱۶) و مرحومی میر ابو نصر و حب او برای سلطان حیدر (۹۰ و نیز ۱۰۱)
و مجنون حکیم (۱۰۲) و قلاسی و ارسطو (۱۰۶) و ابن راوندی (۱۱۸) و میر صدر الدین
و محمد بن غیاث الدین منصور (۱۲۰) و زینون حکیم (۱۲۱) و میر علی بن ابی طالب و شعر
او در شطرنج (۱۲۲) و خواجۀ طوسی و شعر او در اعداد مرعات و اینکه واجب هیچ یک از مقولات
نیست (۱۲۲ و ۱۳۴) (ص ۳۱۴۶ همین فهرست) و ابی الوفاء طبیب (۱۲۳) و بطلمیوس (۱۲۴)
و ابقرط (۱۲۵) و فخر رازی (۱۳۲) و فرید الدین عکاشه در ستایش ام الحیات (۱۴۴) و ساروق
حکیم و نظم فارسی طبی او (۱۵۳) و کاظم ترسادر تخمیس شعر صائب (۱۷۲) و میرزا کامران

کهدمی در نامه اش بجمشیدخان و پاسخ او (۱۸۱) نیز از این کتابها عباراتی در آن آمده است؛ شرح قانون قرشی (۲۱) قرابادین سمرقندی (۴۳) المنهاج (۵۴) کتاب کهکری (۵۴) نفایس الفنون (۵۵) تفویم الابدان (۶۰) شرح قطب الدین (۱۰۴) خلاصة الطب (۱۲۳) شرح ملاخلیل (۱۴۷) خلاصة الوفاء باخبار دارالمصطفی (۱۵۱) شرح بیستی از خاقانی (۱۵۱) خط «محمد معین» در هامش ص ۱۳۶ هست نیز «تم اشعار العربیة فی هلال رجب المرجب سنة سبع اربعین الف مائة ... من میاض ملاجلال الدین» (۱۴۴) و «صار من مملکات ... هالا اسمعیل ابن اصیل ابن محمد ابن یوسف الجیلانی الکوچسفهانی فی بلدة شیراز لاجل نفسه» (۱۴۶) و «تحریر فی شهر رمضان ... سنة سبع وتسعين وتسعمائة» (۱۷۱) و «کتبه احمد الحسینی» (۱۷۱) ایندو عبارت دردنیال فرمائی است درباره بخشودگی پیرشاه رضا و چهار برادر و هشت تن از بستگان او از «عشور املاک و حاصل سر او شاهیه زورخانه شمار و کارگاه سری و لشکرگاهی و خمس مگس و کرایه الاغ و کارجو و علفه و علوفه و بخته و بیگار و سایر نابودات».

۱۸۵

تعلیق و نسخ سده ۱۳ و ۱۴، بیاضی است

۱۹×۹، ۳۱×۱۱، ۳۸۶، کاغذ فرنگی سفید کبود - جلد توماج چنایی ضربی

مجموعه

۱- لذت العیش ناصرشاهی (۲ پ - ۲۶ پ) از محمد طبیب که بفارسی و عربی دربارهٔ باه برای ابوالمظفر سلطان عبدالقادرشاه خلجی در ده فصل ساخته است: تدابیر جماع و وصایا بقول حکماء - مقدماتی که در این علم دانستنی است - غذاها و روغنهای مفرده زیاد دهنده باه - اغذیه و اشریه مرکیبه زیاد کننده باه - مرکباتی که در این شغل نافع بود - مسوحات و ضمادات زیاد کننده در باه - ادویه ای که در قضیب مانند ادویه ای

که زنان را آبستن کند - ادویه ای که منع آبستنی کند - فواید متفرقه متعلق بباه (دیباچه)
در آن یاد شده از شمس الدین اردبیلی.

آغاز: بسمله . الذی بدأ خلق الانسان من طین ... چنین گوید .. محمد طیب ...
که چون احکام و تدبیرات امور بابه در اکثر کتب سلف ... ملاحظه کرده بوده.

انجام : و این عمل از کتاب حکیم جعفر طوسی منقول است والله اعلم بالصواب.

۲- آداب مباشرت از قول حکما بفارسی (۲۶ پ - ۳۰ ر).

۳- لعن (۳۲ ر - ۳۶ ر) بعبی و نفرین بر خلفا است.

۴- جنگ (۳۷ ر - ۶۸ پ) دعا و نسخه طبی و خبر و منشآت فارسی یا دستور
نامه نویسی یا نامه های نمونه است.

۵- صیغ عقود نکاح (۶۸ پ - ۷۱ ر) از مجلسی .

آغاز: اما بعد فرض از تحریر این رساله و جیزه آنست که جمعی از برادران
ایمانی ... فقیر را تکلیف و تحریر نمودند بر تحریر صیغ عقود نکاح .

انجام : و شوق دیگر ظاهر است والله الموفق لکل الخیرات (ادبیات ۳۵۱).

۴۱۸۱

تعلیق میرزا صادق برای آقامحمد در ۱۲۹۸ ، بیاضی است

۱۰۹×۱۶ ، ۱۹۶×۱۲۳ ، کاغذ فرنگی رنگارنگ - جلد تیماج قهوه ای عطف حنائی

جنگ

شعرهای کردی است و داستان شاه بهرام و کتاب خورشید خاور و شیخ صنعان
و لیلی و هجنون در آن هست - در میان آمده که : آن را میرزا محمد صادق برای محمد آقا
پسر آقامحمد پسر محمد آقا پسر خواجه صادق در سال لویئیل ۱۲۹۸ نوشته است . نیز
« فرموده احمد بیک کویاسی » و « فرموده سید عبدالحکیم ۱۳۳۶ » و « کلام آقا

بر ابيك خلف مرحوم آقامحمد بشاريخ يوم ذى حجه ۱۳۳۳ و «كلام شفيع» وتخلص
«فردی» هم دارد.

آغاز:

فلك مهره نرومرشانان امشو موقم ته دفتر مروانان امشو
دل كيل زوخواحي كازن امشو زوخ نه زامانم سروازن امشو

انجام :

يافكري بگيرند پرده ظهير فردش ميزان گر چون پكان تير

آغاز: كتاب خورشيد خاور . بسمله .

دمای حمد ذات جهان آفرين يادام به تعريف شای خاور زمين

شنفتم ز پير دانای هنرور پادشاهی بی به ملك خاور

انجام :

مصطفی و سن دنيایي و فسان کاروبازارش بی شرطی وجفان

(مورخ روز پنجشنبه ۱۳۹۸/۲۶ نوشته ميرزا محمد صادق برای آقامحمد).

آغاز: كتاب شيخ صنعان . بسمله .

بوا چون تعريف صنعان گمراه

چه كمراهی دلش چون پرشی براه

چل سال بی صنعان نقابی حرم

عبارت مكرد بی زياد و كم

انجام :

چه لطف بیچون حسی لاینام صنعان چنی یارویش بادابكلام

الحمد لله باقی و السلام خاتم الكتاب یاوا انجام

هزاران درود و هزاران سلام ز ما بر محمد علیه السلام

آغاز: لیلی و مجنون :

بنام دانای جهان پیداگر
بلبلان چه عشق شیت و شیداگر
چه صنعتش تمام فامداران با تن
نقاشان چه نقش او خجلا تن

انجام :

دنیا بی هیچکس ندارد وفا تا آخر الدهر هر مہو جفا
ہزاران درود ہزاران سلام ز ما بر محمد علیہ السلام
غریق رحمت یزدان کسی باد کہ کاتب را بالحمدی کند باد
(نوشتہ میرزا محمد صادق برای آقا محمد)

۴۱۸۲

تعلیق روز شنبہ ۱۲۷۱ ، عنوان و نشان شغری ، یادداشت ملک ۱۲۷۵ و ۱۳۱۵ دارد
۱۶×۷ ، ۳۴×۱۴ ، کاغذ ہندی آہار مہرہ - جلد نیمای عنایی ضربی مقوایی

الاقتضار

متن اردوی آن از آل حسن ہندی است و مترجم فارسی آن دانستہ نشد کیست
و کتاب در پاسخ میزان الحق یقاندر (مشار ۱۵۳۸ - ف ۵۸۴) است در ہر ذہ استفسار
و مترجم میگوید کہ من متون انگلیسی توریت و انجیل را ہم دیدہ ام و مؤلف خود
انگلیسی نمیدانست .

آغاز دیباچہ : بسملہ . الحمد للہ الفرد الصمد الذی لم یلد ولم یولد ... اما بعد
احقر ... مترجم کتاب معروض ... میدارد .

آغاز کتاب : ہزاران سپاس مران خداوند یکتا و بی ہمتارا .

انجام : ومن الماء البارد .

۴۱۸۳

نسخ سده ۱۴ ، عنوان شنگرف ، درصع جدول تاریخ پادشاهان ایران است از شاه اسمعیل تا محمدعلی شاه ، در پایان پراکنده ها است .
 ۱۹ س ۹×۱۷ ، ۱۱۵×۱۵۳×۲۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج حنايي ضربی

شمس الواصلین

در علوم غریبه و خواص حروف و جفر و طلسم و احضار ارواح و تسخیر جن و ستارگان است .

آغاز: هذا کتاب شمس الواصلین . بسمله . وبه نستعین . و کیف لا والعارفون یقفون عن الافتحام فی هذا البحر العظیم علی ساحل الإشارة .

انجام : فا کتبنا مع الشاهدين والحمد لله رب العالمین ... و سلام علی عبادہ الذین اصطفی من الله علینا (سپس فایده ایست بعرابی از طلسم مصون ابی عبدالله از کتاب کشف الاسرار الربانیة فی شرح اللعة النورانیة)

۴۱۸۴

نستعلیق مؤلف

۱۹ س ۹×۱۵ ، ۲۱×۱۶۳×۴۹۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکي ضربی مقوایی

التقریرات

از شیخ احمد قزوینی در گذشته ذی قعدة ۱۲۷۳ در کربلا بگواهسی حاج آقا عبدالکریم درصع نسخه ما و در فقه است بعرابی در تجارات و عبادات و پاره ای از مباحث اصول .

لسخ و نستعلیق روز ۱۲۷۱/۲ ج ۶ در ش ۱ ، ش ۲ بهمین خط و از انجام نانوشته مانده ، ش ۳ بهمینگونه خط نستعلیق و از انجام نانوشته مانده و باحاشیه «منه» ، ش ۵۴ بهمین خط ، عنوان و نشان شگرف

۲۲×۱۵ ، ۳۶×۲۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قریاکی ضربی نرنجی

مجموعه

- ۱- لغز الزبده (۱-۶) از شیخ بهایی (منزوی ۲: ۴۴۱).
- ۲- اللئالی المستخرجة من الکلمات المکنونة (۶ - ۲۶) از فیض کاشانی (ف ۳۳۴ - محجه ۲: ۱۱ و ۲۸ و ۴۴).
- ۳- الدرة الفاخرة (۲۸-۴۰) از جامی (ف ۲۶۲).
- ۴- بیان الغیب فی لسان الغیب (۴۱) در مطالب کلی فلسفی و موجز با عنوان اشاره، رمز ، اصل ، توصیف ، تنبیه، تذنیب ، و جز اینها .
آغاز: بسمله . رب احمدك والحمد حمدك و تشكرك والشكر شكرك . و بعد
فهنه اشارات الى كنوز التحقيق و تنبيهات ينبهك على مخزونات التدقيق مرموزات
عالية ومشهورات عاليه سميتها بيان الغیب فی لسان الغیب .
- انجام : و كفى بالله شهيدا والسلام على تابع الهدى والسلام .
- ۵- شرح اصطلاحات لسان الغیب (۴۴-۵۱) در تفسیر اصطلاحات دیوان حافظ
است در يك مقدمه در اسامی عشق و عاشق و معشوق و خاتمه در اسامی احوال عاشق
و معشوق .
- آغاز: بسمله . بدانکه اهل تحقیق الفاظ خط و خال در سلك نظم کشیده اند
و هر يك را مظهر معنی عظیم کرده اند .

انجام : بوسه: استعداد قبول کلام ومعنی را گویند (تمت ترجمه الفاظ ومعنی کلام ... خواجه ... حافظ شیرازی رحمه الله).

۴۱۸۶

نسخه ۱۳۰۱۲ ، عنوان شناسی

۱۴×۱۰ س ۲۲ ، ۱۹×۱۵ س ۲۱۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی مقوایی

مجموعه

۱- خلاصة الطب (۲ پ - ۱۸۲ پ) همانکه در فهرست ره آورد (ص ۱۸۹) یاد شده و گویا جز آنکه در ذریعه (۷ : ۲۲۹) آمده است . از متاخران است و در آن از « روغن شیخ صنعان از خط شیخ نافع » یاد شده است (۴۱ ر) .
پس از چند باب طبی دو مقاله و یک خاتمه است درباره تغذیه و بای در مومیایی و بندی در « التماس انوشیروان از ابوذر جمهر » در باره جستن اندام و فراست ذخیره الملك سپس چند باب و چند فصل طبی آنگاه مقاله ششم در چند فصل باز چند فصل دیگر و مقاله هشتم و نهم باز چند فصل دیگر و همه اینها درباره بیماریها و درمان آنها است و در پایان فصل فی طرد الهوام « است . نسخه ما نا آشفته گویا با کتاب دیگری آمیخته شده است .

آغاز: بسمله . سپاس و ثنای بی قیاس خالق را سزد که بامر کن فی کون طبقات سموات بوقلمون بی معونت ستون برافراشته ... چنین گوید مولانای اعظم کمال رئیس الحکماء مفخر الاطباء و سراج العلماء راسخ العلم والیقین قدس الله روحه که بعد از معرفت طبی وقواعد وقانون او بعلمی و عملی بطریق متقدمان شروع بتجارب و امتحان بتجربه پیوست ... و این کتاب را خلاصة الطب نام نهاده و بابواب و فصول مرتب گشت .

۲- بیخ چینی (۵۷ پ - ۵۹ ر هاش) از مظفرالدین مسعود بن معزالدین عبدالله طبیب.

آغاز: بسمله . وبه نستعین . حمدله . شکرو سپاس خالق را که از بیخ گیاهی سوختگان آتش سوزان را شفا میدهد .. بنده کمتر بن مظفرالدین مسعود بن معزالدین عبدالله قریب نه سال بیلای آتشک گرفتار بود ... تا در سنه ... (یک کلمه پاره شده) اربعین و تسعمائه که بیخ چینی درین ممالک پیدا شد و با آن چهل روز مدامت نمود ... که مرض ... برطرف شد لازم آمد که جهت یادبود این چند کلمه را حین تحریر در آورده ... و این رساله را « بیخ چینی » نام نهاد ترتیب آن آنست و هفت فصل و خاتمه (؟)

انجام : شربتی از شفاخانه الهی نصیب او شده والله اعلم .

در متن نسخه (۵۷ پ - ۶۰ پ) هفت فصل است و باید از همین رساله باشد و بدینگونه است .

- فصل ۱ در خاصیت بیخ چینی .
- فصل ۲ در کیفیت و کمیت بیخ چینی .
- فصل ۳ در کیفیت پختن بیخ چینی .
- فصل ۴ در استعمال و خوردن دارو .
- فصل ۵ در اوقات خوردن دارو .
- فصل ۶ در غذا و شربت .
- فصل ۷ در شناختن دارو .

در هاشم گک ۵۹ ر هم آمده « قبل از این آنچه در مقدمه چوب چینی بر حاشیه نوشته شده مؤخر است بر آنچه در ذیل نوشته میشود » .

۳- بیخ چینی (۵۹ ر - ۶۲ ر هاش) از علاء نورالله طبیب (ف ۷۲۴) .

آغاز: بسمله . چنین گوید محرر این رساله و مقرر این مقاله خادم الحکماء نورالله المشهور بعلاء طبیب .

انجام : شفاى تمام كرامت فرمايد و صلى الله على محمد و آله اجمعين بر حمتك يا ارحم الراحمين .

۴- رساله در جراحی و كحالى (۱۸۲ پ - ۲۱۷ ر) نسخه آشفته ايست و از ابن سينا

هم نيست .

آغاز: اين رساله تصنيف شيخ ابوعلی سينا است در باب جراحی و كحالى . بسمله .
وبه نستعين وشكروحمد وسپاس بى قياس بى عدد پادشاهى را كه بر همه عالميان شكر
او واجب است ... اين رساله ايست در بيان جراحی و كحالى و علامات ماده ها و جراحتها
و اين را رساله شيخ ابوعلی گویند .

انجام : مفرح پادزهر بادر . با دراز اختراع حقيق جهت امزجه حاره و منع بخار
سوداوى ... بغايت نافع است ... دو مثنى اضافه نموده است .

§ ۱۸۷

تستعليق و نسخ خود مؤلف ، فهرست رساله ها دوبار در آغاز نسخه آمده است
۱۷ س ۱۰ × ۱۵ ، ۱۴۹ × ۲۰ ، كاغذ فرنگى - جلد تىماج قهوه اى ضربى مقوايى

مجموعه

۱- شرح العوامل المائة (۸۷-۱) از محمد بن سليمان تنكابنى بر العوامل « آخوند
ملا محسن فيض » (؟) كه براى فرزند خود ميرزا سليمان در ۱۲۶۶ بفراسى و در نه روز
(ذريعه ۱۳ : ۳۷۲) ساخته است .

آغاز: بسمله . بعد از سپاس بى قياس حضرت يزدان ... چنين گويد ... محمد بن
سليمان طبيب تنكابنى .

انجام : براى روز قيامت . تمام شد اين شرح در دست مؤلفش محمد بن سليمان
طبيب تنكابنى در روز جمعه سنه ۱۲۶۶ اميد كسب نفع بخشد بحال گویند گان و

خوانندگان و نیت مرا خالص کند بجاه محمد و آله صل علی محمد و آله (تمام شد و السلام).

۲- شرح الفوائد الصمدیه (۸۹ - ۲۳۸) از همو بقارسی که برای فرزندش میرزا سلیمان در ۳ رجب ۱۲۶۶ ساخته است (ذریعه ۱۳: ۳۶۳).

آغاز: بسمله . پس از ستودن ذات احدیت ... چنین گوید ... محمد بن سلیمان الطیب التنکابنی .

انجام : اتمام این شرح در ثالث شهر رجب شد ... هزار و دویست و شصت و شش ... والحمد لله که داعی ... در مدت چهارده روز این کتاب را تألیف نمودم و ... سی و سه سال از عمرم میگذرد قریب به شصت تألیف نموده ام و بجهت ترغیب مبتدئین و معلمین و محصلین بتفصیل مؤلفات خود را بیان می نمایم اول شرح عوامل جرجانی ... شصتم کتاب بحر البکاء ... شصت و پنجم رساله در ارث فارسی ... تم علی ید مؤلفه محمد بن سلیمان الطیب التنکابنی فی سنة ۱۲۶۶ .

۳- حل المشاکل (۲۴۱ - ۲۶۴) در سه باب : صیغ دشوار صرفی - الفاظ نحوی - مغالطات منطقی، از همو و برای همان پسر خود (دیباچه) .

آغاز: بسمله . پس از حمد خلاق عالم .. چنین گوید ... محمد بن سلیمان الطیب التنکابنی که این مقاله ایست در لغز نحو و صیغ مشکله صرف که در قرآن وارد است و غیر آن و مغالطات منطقیه .

انجام : و بهمین قواعد حل مغالطات میشود . تمام شد در روز دوشنبه در دست مؤلفش محمد بن سلیمان الطیب التنکابنی در شهر رجب سنة ۱۲۶۶ امید که ذخیره آخرت مؤلف شود و محصلین از آن بهره مند گردند .

۴- زاد المسافرین (۲۶۷ - ۲۸۰) از همو و در پند و اندرز است بحر بی و ساخته ۱۲۶۶ (ذریعه ۱۲: ۹) .

آغاز: بسمله . حمدله ... اما بعد فيقول ... محمد بن سليمان الطيب التنكابني
ان هذا مختصر كتبه على سبيل الاستعجال في المواعظ والنصائح والاخلاق جمعة من الاخبار
و كلمات الاخيار ... وسميته ب زاد المسافرين .

انجام : ولنختم الكلام ... تمت على يد مؤلفه محمد بن سليمان التنكابني في

سنة ١٢٦٦ .

٥- شرح القصيدة الميمية (٢٨٣-٢٩٦) شرحی است بر روی از محمد بن سليمان
تنكابني بر قصیده فرزوق که در کمتر از يك روز ساخته است .

آغاز: بسمله . الحمد لله والى لواء الولاية ... فيقول ... محمد بن سليمان الطيب
التنكابني ان من سوانح الايام ان وقع مني زيارة ... الآقا محسن آقا .

انجام : آله الاخيار . وقد تم هذا الشرح على مؤلفه ... محمد بن سليمان الطيب

التنكابني . ظاهر او باطنا .

٤١٨٨

لسخ پایان ۱۳۳۱/۹ در ش ۴، ش ۱ از همین تاریخها و بهمین گونه خط ، عنوان شنغرف
۱۱۷×۱۱ ، ۱۳۳۳×۱۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای مقوای عطف تریاک

مجموعه ۵۵

۱- حاشیه شرح التجرید (۲ پ - ۲۲ پ) از ملا میرزای باغنوی (۲۴۳) .

۲- شرح تهذیب (۲۳ ر - ۸۳ پ) در منطق از میرزا علی رضای تجلی اردکانی شیرازی
در گذشته ۱۰۸۵ که برای ابراهیم خان ساخته و ترجمه مانندیست از حاشیه ملا عبدالله
یزدی بر تهذیب تفتازانی (مجلس ۲ : ۳۵۹ - طوس ۴ : ۳۹۵) .

۴۱۸۹

نسخ روز دوشنبه ۱۸ رمضان ۱۰۲۱ ، عنوان شنگرف و دربرخی جاها سفیدمانده است
 ۱۶×۶س ۱۶۹ ، ۱۴۳×۲۶ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای ضربی ترنجی بالاولادرون سرخ

حاشیه الکشاف

از میر سید شریف کرگانی است (سپه ۱: ۱۲۳) .

۴۱۹۰

تستعلیق محمد نصیر بن همایون و انشالی درع ۱۰۲۱ برای محمد رضا درش ۱ ، ش ۲-۴-۴۴ هم بهمین
 خط او ، عنوان شنگرف
 ۱۶×۸س ۱۴۳ ، ۱۴۳×۲۳ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی

مجموعه

۱- فرهنگ (۱-۲۱۸) از حسین وفایی (ش ۲۸۲۱) .

آغاز: بسمله . حمد و ثنای و شکر و سپاس بی پایان مرآفریدگار بیچون و مبدع
 صانع کن فیکون ... اما بعد این رساله ایست در تصحیح لغات فارس که در زمان دولت ...
 شاه طهماسب ... که تاریخ ... نه صدوسی و سه بود فقیر حقیر حسین الوفایی از رساله ای
 که محمد بن هندو شاه منشی بنام نامی خواجه غیاث الدین رشید انشا کرده و مختصر
 که شمس فخری باسم امیر شیخ ابواسحق بن امیر محمود شاه انجودرین فن نوشته بیرون
 نوشت و اندک تصرفی که این فقیر کرده آنست که اختلافات آن دو رساله را و نسخه
 دیگر که مولانا شمس الدین بن محمد کشمیری تسوید کرده بود باز نمود.

انجام : يك بسی بمعنی یکبارگی ابوشکور گفته بیت :

بجنگی مکن جاودان يك بسی بدین آرزو چون مته خور بسی

۲- فرهنگ پهلوی (۲۱۹-۲۳۰) بترتیب تهجی حرف آخر

آغاز: بسمله. وبه نستعین. فصل درمعانی الفاظ پهلوی بدانکه این فصلی لطیف است و درهمه دفترهای پارسی این لفظها بیاید و بدین حاجت ما یاد کنیم آنرا و معانی آنرا باقبال... امیر اسفہ سالار کبیر مقبل بهاء الدولة والدين... سیدالامرا زین الحاج والحرمین محمد بن روزبهان ترتیب بحروف التهجی نهاده آمد وابتدا کردیم بچند نام خدای... بیرون ازحروف التهجی. اسم الله عزوجل: خدای، یزدان، ایزد، خدیو، دادار.

انجام: کاستی و کاستی هر دو نقصان است.

۳- فرخنامه (۲۳۰-۲۶۸) بفارسی و دارای این عنوانها: «علاج بواسیر» و «فصل درصفت زهرها و تریا کها و حیلت که در آن کنند» و «فصل در حیلت که در زهر دادن کنند» و «فصل در مجلول کردن زر» و «فصل در حل کردن مروارید» و «فصل در حل کردن طلق» و «فصل در حل کردن شب» و «باب در اعجوبها که خداوندان زرق نمایند» و «فصل در مداد آمیختن» و «فصل در محو کتابت» و «فصل در اعجوبها در کتابت» و «فصل در نوشتها که مانند زر بوده» و «فواید» و «خاصیت» و «صفت» و «فصل در احجار» و «فصل در احجار معدنی» و «فصل در احجار معمول» و «فصل اندر روغنها».

در پایان «فصل در حیلت که در زهر دادن کنند» آمده است: و «این داستانها درین کتاب از آن آوردم که این کتاب فرخنامه است تا فرحی زیادت باشد و نیزه کس بخواهد شکاری افزاید» (ص ۲۴۰) این بندها بلکه شماره پیش (فرهنگ پهلوی) باید از همان فرخنامه جمالی یزدی (ش ۲۳۸۹) گرفته شده باشد.

۴- تنسوق نامه ایلخانی (۲۷۸-۳۸۳) از خواجه طوسی (مدرس ۲۹۰ و ۳۴۵ -

۱۹۱

تعلیق تاریخ ۱۱۱۹-۱۱۲۰-۱۱۲۴

۱۹ س ۱۲×۱۷ ، ۳۸۰×۱۵ کاغذ سیاهالی - جلد تیماج سرخ ضرابی

جنگ

شعرهای فارسی است از امین با عنوان: «لراقمه در جواب عالی شان شاهوردی خان و میرزا جعفر راهبی» و «لراقمه» بخط خود او که گرد آورنده این جنگ است (۱۲۶) باشعراهای دیگران برخی بخط خود آنها، مورخ ۱۱۱۹ و ۱۱۲۰-۱۱۳۴، در یادداشت ص ۱۲۴ تاریخ ۱۱۹۲ دیده میشود و این جنگ در آن «بیاض» خوانده شده است. چند نامه فارسی هم در آن هست مانند پاسخ میر محمد آصف در ردّ تقلیس با استاد امیر محمد ابراهیم (ص ۲) و نامه ای دوستانه در ص ۱۰۵ و نامه هایی از اراقم یکی مورخ روز آدینه ۱۶ ج ۱/ ۱۱۲۰ (۱۰۶-۱۰۸) نیز سلسله سید محمد نور بخش و سلسله دیگر در ص ۸۹ هست. چنین است فهرست نامهای شاعران با نشان دادن شماره پاره ای از صفحات.

امین ۱۲۶ الهی میرزا مهدی گل سرخ ۱

ادهم میرزا ابراهیم همدانی بخط خود او ۱۶

آفرین ۱۱۷ اثر ۲۸

ابوسعید ابوالخیر ۲۹ بیضا ۱۱۷

جعفر ۴۵ حافظ شیرازی ۳۹

خیام ۱۳ و ۱۰۴

میرزا داود متولی مورخ ۱۸ ذی حجه ۱۱۱۹ بخط ابن محمد معصوم

بفرموده ملا عبدالله ۷-۱۵

سنجر ۱۶ شوکت ۱۷

- واعظ ۲۲ و ۲۵ و ۲۷ ظلی ۲۳
- عبدالمؤمن مولی تخلص ۲۶ میرزا آقامقیم ۲۷
- محمد رفیع بخط طالقانی در ۳ ذی حجه ۱۱۱۹ در مدرسه خلیلیه ۱۰۶
- ملک قمی ۱ آغارضی ۲۸
- صفی قلی بیگک صفی تخلص ۲۹ کلیم ۲۸
- صائب ۲۸-۴۳-۸۸ مرتضی قلی بیگ شاملو ۲۸
- میر سیدعلی مهری (هدیه الاحباب ۹۱)
- شعف ۱۲۹ آقاشمسی قمی ۲۹
- ناجی ۲۹ میر صیدی ۲۹
- آقاظہیر ۳۳ زہری ۴۴
- محسنا ۴۵ میر نجات ۱۰۹
- نظیری ۹۸ میر ابوالقاسم فندرسکی ۱۰۱
- محتشم کاشی ۱۰۴ صفی قلی بیگک ۱۱۰
- قصاب کاشی ۱۱۹ داعی بخط خودش ۱۲۴
- اہلی شیرازی (سحر حلال) ۱۵۷-۵۴
- شبستری (گلشن راز مورخ ۱۶ ج ۲/ ۱۱۳۴) ۱۳۰-۱۵۱
- شیخ ابوسعید ابوالخیر ۲۹ میر سیدعلی سبزواری ۱۰۴

شرح سی فصل

شرحی است از علی اکبر منجم شیرازی بر کتاب خواجه طوسی که در ۱۲۳۰ بنام فتح‌علیشاه قاجار ساخته است (مدرس ۲۲۸) نام مؤلف و شاه و نام کتاب در دیباچه هست .
آغاز: بسمله . حمد خداوندی را ساز است که چشم نجوم در مطالعه مطالع عظمت و جلالش متحیر .

انجام : و گویند این درجه صورت حشرات دارد .

۱۹۳

تستعلیق ۱۴۴۵ ، عنوان شنغرف
۱۵×۱۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکى ضربى مفوايى

دیوان

از خرم (ذریعه ۹: ۲۹۱) و غزل است بترتیب تهجی با تخلص « خرم » بایک مثنوی در پایان و نزدیک به ۲۰۰۰ بیت . پس ازین ما نادیوان دیگری باز از همین خرم هست از پایان اقتاده که چند غزل است بایک ترجیع بند در پنج صفحه متن و هامش .
آغاز: هذا کتاب خرم . بسمله .

بسم الله کو نام بر در اول دفتر مرا

دفتر شود آخر اگر باشی تو نام آور مرا

لب را به بسم الله گشا کان آیه را در تحت با

از ابتدا تا انتها گردیده شد مضمرا

....

خرم نیارم من بشر از ذات حق یا بهم خبر

روح الامین باشم اگر سوزد تجلی پر مرا

انجام :

سك بنده در گهت كردم ای خان
بفرمای کای شاه خوبان بر آمد
(۱۲۴۵) بسمله .

ای تو مکرر بجهان آمده
رفته دگر باز نهان آمده

* * * *

میکشد عاشق خود را بستم
یار من بین که چه بی بالک شده
آنکه .

۴۱۹۴

استعلاق سده ۱۴ و ۱۳ ، عنوان ششگرف ، در ۱۷۲ ص
۱۶ س ۷ × ۱۵ ، ۸۸ × ۱۴ × ۲۱ ، کاغذ فرنگی - جلد نیمباج عنابی ضربی مقوایی

دیوان

از عبدالوهاب طراز یزدی در گذشته ۱۲۲۱ (مجلس ۳۴۴.۳ - ذریعه ۹: ۶۴۵)
با دیباچه ای کوتاه درس گذشت او و قصیده و غزل و قطعه است و ستایش درباریان و هجو
و مرثیت هم دارد .

آغاز: هوفی القصاید ...

عید فرخ بین و فرودین را
و بن نشاط و رونق دنیا و دین را

انجام :

فلکا بناله زبانه گشادرغم بروی جهان گشا

بزمانه ز آه و فغان گشایش از ان نموده زبان گشا

ز طراز و جمله قدسیان صلوات بی حد و بی کران

چه در این جهان و چه در آن جهان همه جا علیه و آله

۴۱۹۵

تعلیق چلیپا و راسته ریز و درشت و معرب درش ۱۳، از محمد شفیع بن حاج محمد سعید قراقرز
مورخ روزآدینه ۲۱ رجب ۱۳۶۴ درش ۱۱ (ص ۲۱۷) که اوبیک واسطه از روی نسخه مولانا جلال باقی نوشته
شده از روی نسخه شهید نالی این شماره را نوشته است، دیگر شماره هاهم از او است
۱۶×۷، ۱۳۴×۱۳، کاغذ قرنگی - جلد تیماج قهوه ای تیره

مجموعه

۱- شرح لمعات (۱۵-۱ متن و ۱۶ - ۱۰۱ هامش) از سید نعمه الله کرمانی
(۴۶۹)

۲- آغاز و انجام (۲۱-۱۶) از خواجه طوسی .

۳- رساله بهرام شاهیه (۳۱-۲۲) عرفانی و فارسی .

آغاز: رساله بهرام شاهیه. بسمله. تاملندسان کارگاه تقدیر نقوش صوراکوان
برصفحات وجود می نگارند.

انجام: راضی باش والاصابر باش .

۴- جام جهان نما (۳۷-۳۲) انجام افتاده (از شیخ محمد شیرین مغربی (طوس
۴ : ۵۸) .

۵- ده قاعده (۴۵-۳۸) از میر سیدعلی همدانی (ف ۴۳۶) .

۶- مناجات نامه (۵۰-۴۵) از خواجه عبدالله انصاری .

آغاز: بسمله. حمدله... ای کریمی که بخشنده عطایی وای حکیمی که پوشنده
خطایی .

انجام: پسر عمران بطلب ازنی کی برخواستی یاالله .

۷- اندرز نامه (۵۸-۵۰) از همو .

آغاز: بسمله . حمدله ... بدانکه اول چیزی که بر سالك واجب است اعتقاد بر پیغمبر ... و امامان و اولاد ایشان است .
انجام : وانکه ترا نصیحت تواند کرد بدر خانه تو نیاید و السلام علی من اتبع الهدی .

۸- رساله دل و جان (۵۸-۶۳) از همو .

آغاز: بسمله . حمدله ... چنین گوید مؤلف این رساله ... خواجه عبدالله انصاری ... که دل از جان پرسید .

انجام : از تکبر بری است تمام شد رساله دل و جان چو آب روان .

۹- رساله شکر و سکر (۶۳-۷۷) از همو .

آغاز: بسمله . حمد بی حد الهی را و ثنای بی حد پادشاهی را .

انجام : که فرزین طاعت او کیج می رود در آن .

۱۰- شرح قصیده فندرسکی (۷۸-۱۳۵) از محسن بن محمد گیلانی بفارسی با

دیباچه عربی و جزو شرحی که در فهرست حقوق (۴۷ و ۱۵۲) یاد کرده ام .

آغاز: بسمله . سبحانک یا من دل علی ذاته بذاته و تنزه عن مجانسه مخلوقاته ..
يقول .. ابن محمد محسن الجیلانی ... انی منذ ساعد التوفیق الی استماع القصیده المعروفة للعارف ... الامیر المنیر ابوالقاسم الفندرسکی ... الی ان اربی السن الی اربعین کتب سابقا الی حال مقاصده المرموزة .

انجام : در خدمت استاد کامل ادراک کتب علم ربوبیت را خواهد کرد بتوفیق

الله تعالی و صلی الله علی محمد و آله و لاحول و لا قوة الا بالله (در پایان بریدگی دارد) .

۱۱- مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة (۱۳۶ - ۲۱۷) همانکه از امام صادق

پنداشته اند .

۱۲- خطبة البیان (۲۱۸-۲۲۶) که علی ع برای سلمان و چند خواننده است .

درص ۲۲۶-۲۳۰ چند حدیث شیعی دیگر است .

۱۳- دیوان (۲۳۱-۲۶۴) از نسیب مورخ ۱۱۸۵ (ص ۲۴۶) به عربی و قصیده
موسویه بنام شوق الامة و قصیده های: علویه ، زهرائیه فاطمیه ، سجادیه ، باقریه، رضویه،
جوادیه، رضویه تطنجیه اودر آن هست و انجام هم بریده شده و هم پاک شده است
آغاز:

بحمداله فائض المدو الجزر بخیر الوری خیرات برو فی البحر

۸۱۹۶

لسخ و نستعلیق سده ۱۳ ، عنوان شعر فی و آبی
۲۸×۱۵ ، ۱۴۹۳×۲۰ ، کاغذ قرنگی سفید و آبی - جلد تیماج مشکى ضربی مقوایی

مجموعه

۱- الواح (همه دفتر) نامه ها و لوح های فارسی و عربی و شعر عربی با قافیه تاء و
مناجات بهائیان است و در میانه شرحی است بر حدیث قدسی « کنت کنزاً مخفياً » که برای
علی شوکت پاشا پسر آغا حسین پاشا ساخته و همه باید از بهاء الله باشد . عنوان توقیع حاجی
حسن دارد و نام عباسقلی و میرزا باقر و علی محمد و آقا محمد حسن برادر آقا محمد و شیخ
احمد و شیخ محمد و میرزا علی رضا و محمد رضا و احمدقلی و مجید و آقا بابا و میلانی و
محمد کاظم و میرزا احسن و میرزا علی نقی و رضا و آقا محمد ابراهیم و محمد نبیل و آقا
اسمعیل و آقا محمد علی و محمد علی و عزیه خانم و حسنی خانم و اسکندر و عبدالقنی و
مالامام و وردی ارومیه ای در آن دیده میشود و نامه ها باینها نوشته شده است .
در نسخه ینک کارت چاپی است که در آن « ولی الله » دستور داده است که اهل
بها در همه جا « جمال اقدس ابهار پرستش نمایند » .

آغاز: باسم خداوند حی قیوم گرفتم قلم عنایت تو را در این آن ای پروردگار
من و حاضر نمودم مداد و دوات و در مقابل چشم تو و دستهای قدرت تو .

انجام : فسبحانك ما بعد حد الناس (اقتاده) .

۲- شرح حدیث قدسی (۹۴-۱۰۷ پ) گویا از خود بهاء الله است .

آغاز: بسملة . الحمد لله الذي قد حرك افلاك الذوات بحركة جذب حمد امتيته...

وبعد برناظر این کلمات ... معلوم ومشهود بود .

انجام : از کرم پاك وبرى احسان نما

۴۱۹۷

نستعلیق میدمراد بن محمد نبی در روز سه شنبه ۱۲۴۳/۱۱۱۵ ، عنوان شنگرف ، آغاز افتاده و در وسطی

از دیباچه را دارد و میرسد به «حدیث اول»

۲۳س ۱۱×۱۶ ، ۲۴×۱۶۳۲۰۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ ضریب متوایی

ترجمه قطب شاهي

از ابن خاتون عاملی است (ف ۱۲۱۶)

۴۱۹۸

نسخ محمود بن علی طبسی در ۱۲۶۱/۱۰۵۶ از روی نسخه قسم بن اسمعیل بن غسان کشی اوشته او در ده دوم

رمضان ۷۰۰ از روی خط مصنف ۴۰ دشوار بوده و او هم در نقل آن بسیار دقت کرده است ، عنوان و نشان

شنگرف ، حاشیه ها با نشان «محق رحمه الله» این را دارد ، کش ، غمش ، ایضاح ، زی رحمه الله» ، یادداشت ۱۱۴۱ در ص ع هست

۱۵س ۷×۱۲ ، ۱۹×۱۴۳۴۰۶ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای

خلاصة الأقوال في معرفة الرجال

از علامه حلی است.

۴۱۹۹

نستعلیق روز پنجشنبه رجب ۱۲۴۵ در سپاهان بخواهش دوستی درش ۱ ، ش ۲ نستعلیق دیگر ، ش ۴۳

بنسخ شنگرف در متن و نستعلیق مشکي در ترجمه و بیک خط و از سده ۱۴

۲۰س ۷×۱۴ ، ۲۰×۱۴۳۱۰۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکي ضریب عطف قهوه ای

۱- بوستان خیال (۱ - ۱۰۳) تذکره ایست از بکتاش قلی ابدال رومی با دیباچه‌ای به نثر وده بیتمی از خود او و سپس شعرهای شاعران در توحید و نعت پیامبر و ستایش امامان شیعی آنگاه آغاز غزلها است از هر شاعری بنام او که میان بیتها در نسخه مابشنگرف یاد شده است بترتیب تهجی از الف تایاء و این کتاب برای سنجیدن سبکهای شاعران بایکدیگر بسیار سودمند است .

چنین است نام شاعرانی که شعرهای آنها در بسیاری از جاهای این بوستان خیال آمده است :

حرف الف

اتشی	ابن حسام	ابدال (۵۹)
اسیری	آذریبکدلی	ادهم
آفاق	اصلی	اصلان
الهامی	آگاهی	افسری
امینی	امامی	الهی
اوحدی	انوری	انسی
	اهلی	آهی

حرف ب

باطنی	باقی	بایر
بتائی	بساطی	بدخشی

بیسکسی

بیضائی

بیخودی

بصیری

حرف ت

نمنا

تقی

حرف ج

چاققلی بیگ

جامی

جدائی

جدائی

چاکری

جانی

جلالی

جمالی

حرف ح

حافظ

حالی

حاتمی

حسام

حسن

حاصل

حسبی

حسینی

حسین

حکیمی

میرحزنی

حریف

حیدری

حیدر

حلمی

حمیدی

حمید

حیرتی

سلطان حسین میرزا

حیوانی

حرف خ

خاکی

خاقانی

خاتم

خسروک

خسرو

خرمی

خلیائت امیر محمد صالح

خلقی

خطابی

خواجو کرمانی

حرف دال

دوائی

داعی

دائمی

دیوانه

دهکی

دوری

حرف ذال

ذکری

ذهنی

حرف ر

رحمانی

راهب

رامی

رفیق

میرزا رضاقلی

رحمی

ریاضی

روحی

رموزی

حرف ز

زلفی

زمانی

زلالی

حرف سین

سایلی

سایری

ساغری

سعدی

سپاهی

سامی

سلیمان

سقا

سبب

سلیمی

سلمی

سلیمان

سودا

سها

سپیلی

سیدی	سپر کی	سیفی
شائی	شاهی	شرف الدین
شرف جهان	شربت	شعوری
شکری	شکیمی	شوقانی
شوقی	شوریده	شوخی
شهودی	شهیدی	شهرتی
شیدا	شیخی	شمس

حرف صاد

صاغری	صافی	صالح
صالحی	صامت	صانعی
صباحی	صبوحی	صدقی
صنعی	صنفي	صهبا

حرف ضاد

ضمیری	ضیائی	ضیفی
-------	-------	------

حرف ط

طالب	طاهر	طاهر
طبيب اصفهانی	طراز	طفیلی
طوطی	طوسی	طوفان
طلوعی		

حرف ظ

ظالمی	ظاهری	ظاهر
-------	-------	------

حرف عین

عابد	عارف	عادل
عاشق	عارض اصفهانی	عالم
عبدالله	عبدی	عادتی
عراقی	عرفی	عرجی
عصمت	عشقی	عذری
عمار	علی	عطار
عاجزی	عیانی	عوری

حرف غین

غباری	غریبی	غریبتی
غلامی	غزالی	غیرت
		غیاث

حرف فا

فخری	فانی	فارغی
فردی	فراقی	فدائی
فغانی	فضلی	فریدون
فهمی	فکاری	فکری
		فیضی

حرف قاف

قادر	امیر قاسم	قابل
قبولی	قانع	قابلی
قدسی	قناری	قبطی
قالانی	فضائی	قدیمی
	قهاری	قلندر

حرف کاف و گاف

کابلی	کاتب	کاتبی
کبوتری	کافی	کامی
گذاری	گدائی	کاسبی
گلخیزی	کرمی	کریبی
کو کب	کلیم	گلشنی

حرف لام

لطفی	لطف الله	لسانی
------	----------	-------

حرف میم

مجرمی	محرمی	محتشم
درویش مجید	محیط	محبی
میر مشتاق	مسیح	میرزا محمد
مونس اصفهانی	مقیاس	مقبل

میرزا	میرحاج	موسی
مؤمن میرزا	میرعلی	ملك
مردمی	مانعی	مایلی
مسکین	مشکی	مزار
مسعود	آ محمد باقر	مهری
مجنّتی	مسلمی	مراد
		میرم

حرف ن

ناصری	نادر	نادر
ناصر	ناهی	ناصر
نجومی	نحوی	نجومی
نزاری	نسیمی	نزاری
نشاط	نقاش	نشاط
نظمی	نعمی	نظمی
نیازی	نیازی احمد میرزا صفوی	نیازی
نهایی	نوایی	نهایی

حرف واو

واحد	واحدی	واحد
واهب	واصلی	واهب
وصفی	وصلی	وصفی
		وافی
		وحشی
		وفائی

حرف ها

هاتف	هادی	هاشمی
هجری	همام	همتی
همایون	هلاکی	هلال
هلالی		

حرف ی

یادگار	یارک	یاری
یتیمی	یحیی	یقینی
یعقوب		

آغاز: هوالمستعان . بسمله . بعد از وظایف حضرت وهاب علی الاطلاق و لطایف
مدح سلطان مقدسان، آفاق این حقیر - بکتنش قلی ابدال رومی نموده می آمد که
این مجموعه که اورا بوستان خیال نام نهادند سپهریست پر از کواکب ابکار معانی ...
بخاطر رسیده مرا این خیال

که اشعار چندی ز اهل کمال
کنم از سر صدق و اخلاص جمع
فروغی دهم هر یکی را چو شمع
نهم نام آن بوستان خیال
برم تحفه ای نزد ارباب حال

....

در این بوستان هر که سیری کند
مرا هم دعائی بخیری کند

انجام :

دو یار زبرک و ازباده کهن دومنی (حافظ)

فراغتی و کتابی و گوشه چمنی

۲- جنگ (۸۶-۱) شعرهای فارسی مشتاق علی و مغربی و نورعلی (ترجیعات و سالکنامه) و گنجی و شمس.

۳- ترجمه مائتة کلمة (۵-۱) از عادل شیرازی (منزوی ۷۲۷:۲)

آغاز: بسمله.

بهترین کلام ای نور چشم مردمان هست نام خالق بسیار بخش مهربان

قال امیر المؤمنین ...

گفت امیر مؤمنان سر چشمه صدق و صفا

شیر یزدان شاه مردان ابن عم مصطفی

لو كشف الغطاء ما ازددت یقینا

گراجل بردارد از چشم حیات مستعار

در یقین من نیفزاید بذات کردگار

انجام افتاده: الشقیع جناح الطالب.

چون نیاید مرغ بی پر بر مراد خود ظفر

شد شفاعت خواه و حاجتمند را [او] بالو پر

۴- اربعین (۱۱-۶) از جامی.

آغاز افتاده: من لایرحم الناس لایرحمه الله.

رحم کن زانکه بر رخ تو در رحمت جز از تو نگشاید

تا تو بر دیگران نه بخشایی ارحم الراحمین نه بخشاید

انجام: مانند ش ۴۲۰۰/۳ و سپس دارد:

اربعینهای سالکان جامی نبود از فضل حق غریب و عجیب
هست بهر وصول صدر قبول که بدین اربعین رسد بوصول

۴۲۰۰

نسخ مشکى یا شنگرف و استعلیق شنگرف یا مشکى سعید حبشی در ۴۴۲/۴۱۹۸ برای آقا محمد کاظم
درش ۱، شماره‌های دیگر بهمین خط
۱۶×۱۵، ۲۷×۱۴، ۲۲×۲۲، کاغذ سپاهالی زرد- جلد شمعیز آبی عطف کالینگور مشکى

مجموعه

۱- قصیده البردة (۲ پ - ۲۲ پ) با ترجمه فارسی منشور ،
آغاز ترجمه : آیا از یاد آوردن همسایگان که ساکنان در موضعی اند که آن را
ذی سلم علم است آمیختی اشکی را که روان شد از درون چشم تو بخون .
انجام : تا زمانیکه بجنباند شاخهای درخت بان را باد صبا و عادم که بشادی و
نشاط آورد شتران را راننده شتران بسرود .
۲- ترجمه منظوم همین قصیده (هاشم ش ۱) .
آغاز :

ای زیاد صحبت یارانت اندر ذی سلم
اشک چشم آمیختی با خون روان گشته بهم
انجام :

تا بجنباند صبا اندر چمن شاخ درخت
تا برانند اشتران را بند گانش با نغم
۳- اربعین (۲۳ ر - ۲۷ پ) با ترجمه منظوم از جامی (ش ۴ / ۱۹۹۹) .

آغاز: بسمله . صحیح ترین حدیثی که راویان مجالس دین ... املا کنند حمد
و انا ایست ... این چهل کلمه ایست از آن کلمات که ... بنظم فارسی ترجمه کرده می آید

... لا يؤمن احدكم حتى يحب لاخيه ما يحب لنفسه.

هر کسی را لقب مکن مؤمن گر چه از سعی جان و تن کاهد

تا نخواهد برادر خود را آنچه از بهر خویشتن خواهد

انجام : لا يشبع المؤمن من دون جاره .

هر که در خطهٔ مسلمانی باشد از نقد دین گرانمایه

کمی پسندد که خود بخسید سیر بنشیند گرسنه همسایه

۴- المناجاة (ها مشش ۲) بعرابی

آغاز:

بدأت بيسم الله روجي به اهتدت الی کشف اسرار بباطنها انطوت

انجام :

وان كان هذا الاسم في مال تاجر فامواله بالخير والوجود قد نمت

۴۲۰۱

نسخ سده ۱۳ و ۱۴ ، عنوان شنغرف ، از آن حاجی میرزا محمد علی طبیب طهرانی بوده است

۱۰×۱۵ ، ۵۴×۱۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای

مثنوی

از حاجی ملا محمد جواد شفایی در عشق عرفانی و ستایش از ملا احمد نراقی صفائی

آغاز: مثنوی سرکار شریعت مدار مجتهد الزمان مولانا الحاج حاجی ملا

محمد جواد زیده فضله العالی . بسمله . و به نستعین .

ای صفائی ای فقیه معنوی ناظم آن طافدیس و مثنوی

ای تو آن ماهی دریای کرم مورد لطف الهی دم بدم

....

مر ترا کنون شفایی شد شبیه انما صار الولد سر ابیه
تحفه ای آرم ترا یکسر نفیس تحفه ای از مثنوی و طاقدیس
صفه سیم بیارایم کنون سر کنم آنجا ز عشق و از جنون

انجام :

ای شفایی کردیم زنده ز گفت آنکه باید بشنود آن را شفت

....

آفرین بر خاکت ای خطه عراق می کند مشک از تو بورا استراق
آفرین بر خاکت ای ذریایجان خیزن از هر خاک جسم و از توجان

....

ذا کرحق در زمین ماه است و مهر میشود روشن ز انوارش سپهر

۲۵۲

نسخ لطفعلی بن محمد در روز شنبه ۲۸ ج ۱۲۶۶/۳ درش که حواشی هم دارد ، ۲ ش لطفعلیق همین
تاریخها ، ۶۲۳-۸۲ مقل فارسی است و تورات منحول عربی
۲۳ س ۹×۱۵ ، ۹۱ س ۱۵×۲۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضری

مجموعه

۱- عقائد الشیعة فی فوائد الشریعة (۲ پ - ۶۱ پ) از علی اصغر بن علی اکبر
بروجردی که در ۱۲۶۶ بنام محمد شاه غازی و حاج میرزا آقاسی در پنج مشکوة هریک
در چند مصباح هریک در چند نور ساخته است (دیباچه) .
آغاز: بسم الله . الحمد لله الذی شرح صدورنا بعقاید اسرار محبته ... و بعد در زمان
بروز اشعه دولت ابد مدت .

انجام : چنانچه دانستی - والحمد لله الذی من علی بالانعام وصلى الله على محمد
خیر الانام والسادات .

۲- مجالس الابرار لتلذذ الاخيار (۸۳-۹۱ پ) در شانزده مجلس و يك خاتمه در
اصول عقاید و اخلاق مذهبی شیعی. آغاز و انجام نسخه افتاده و نام کتاب و فهرست
مطلبها هست .

۴۲۰۳

تعمیق ، عنوان و نشان شنغری ، آغاز و انجام افتاده
۱۶ س ۱۶×۱۰ ، ۲۲×۱۷ س ۵۳ ، کاغذ فرنگی سفید و آبی - جلد تیماج سرخ ضریب مقوایی

منشآت

از جامی است :

۴۲۰۴

نسخ سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنغری . جدول زر و لاجورد ، فهرست چند کتاب در درون
جلد مورخ ۱۲۸۹ هـ است

۱۵ س ۱۳×۶ ، ۲۱×۱۴ س ۵۲ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکی

تاریخ بهاسی

از جلال الدین محمد منجم یزدی پسر کمال پسر ملا جلال ستاره شناس دربار
شاه عباس که در ذی حجه ۱۰۲۷ هفت ساله بوده است (ص ۱۰ و ۲۶ و ۳۳ و ۷۸ و ۷۹
و ۸۵ و ۹۱ و ۹۳ و ۹۶ و ۹۹) و جز آنچه که استوری (۳۰۸ : ۱ و ۱۲۸۰) و ریو (ص ۱۸۴)
یاد کرده اند چه همه کتاب در باره شاه عباس است . در آن از شیخ بهایی و صدرین
و حکیم کاشف یزدی یاد شده است (۳۱ و ۳۲) نیز از درویش یوسف ملحد و صاحب

تصانیف بسیار در الحاد که در یکشنبه ۱۰ ذی قعدة ۱۰۰۱ کشته شده است (۸۷) و از
میر جلال الدین حسین صدر خاصه و میر صدر الدین محمد محاسب الممالک (۹۹).

آغاز افتاده : متفرق نگذاشته در یک رشته نظم و آن سخنان بلند پارا که بحکم
کلام الملوك ملوك الكلام در يك صحیفه جمع نموده . . . این صحیفه را بر ده فصل
مرتب گردانید :

فصل اول در کراماتی که بزبان الهام بیان نواب گیتی ستان جنت مکان جاری
گشته (ص ۳).

فصل دوم در کلمات مستحسنه که بلفظ درر باربان تکلم فرموده (۲۷).

فصل سیم در رؤیای صادقه که آن حضرت را مشاهده شده (۳۵).

فصل چهارم در سؤال از مسایل شرعیه (۴۵).

فصل پنجم در بیان تدبیر و فراست و حدس آن حضرت (۴۹).

فصل ششم در کمانداریها که از آنجناب برأی العین مشاهده شده (۶۰).

فصل هفتم در لطایف و ظرایف (۶۴).

فصل هشتم در ذکر بعضی از اشعار و تصانیف ترکی و فارسی (۷۰).

فصل نهم در استخاره ها که بکلام مجید فرموده اند و آیات مناسب وارد

شده (۷۴).

فصل دهم در نقل احکام که از علم نجوم و رمل و احوال جلال جد فقیر معروض داشته

و مطابق آمده (۷۶).

انجام : قبل از وقوع جلال منجم معروض داشته بود که در ذوالحجۃ الحرام

سنه ۱۰۲۱ از راه روی دزد بخزانة عامره دست یابد و جزا پیدا شود و ضرر نیابد و مال

بخزانة عاید نگردد (تم بالخیر).

۴۲۰۵

لستعلیق حاجی علی بن محمد شفیع شیروانی سده ۱۳ ، عنوان و نشان شنغرف
 ۱۸س ۸×۱۶ ، ۳۶۵×۲۱ ، کاغذ فرنگی - جلد نیماج مشکی ضربی

مجموعه ۴۵

۱- راحة الانسان (۲ پ - ۲۱ ر) از سیف الدین بن قطب الدین بدخشی درینز شکی
 در چند فصل .

آغاز: بسملة . الحمد لله الذى ارسل بالهدى من قال العلم علما ... چنین
 گوید ... سیف بن قطب الدین البدخشی ... که علم طب شریف است .
 انجام : حیض او بسته شود انشاء الله العزيز القوى العليم الحكيم الكريم
 (تمت رسالة راحة الانسان على يد ... حاجی علی ابن محمد شفیع شیروانی)
 ۲- رساله در درمان بیماریها (۲۱ پ - ۶۵ پ) پس از هر مطلبی يك رباعی در
 آن آمده است .

آغاز: صداع بلغمی یعنی دردمر کداز بلغم بوده باشد .
 انجام افتاده : طریق اختیار کردنش ... دودرم روغن .

۴۲۰۶

لستعلیق سده ۱۳ و ۱۴ ، نسخه از آن شیخ رضا بوده در مدرسه طالبیه
 ۱۵س ۱۰×۱۶ ، ۳۴۰×۱۵ ، کاغذ فرنگی - جلد مقو اعطف پارچه

کشف الاسرار

از آخوند ملا حیدر بن آخوند ملا احمد اصفهانی درمحل بفارسی و پس از چهل سال
 پیروی این علم نوشته است .

آغاز: بسمله . وبه نستعین . حمد اکمل و شکر اجمل بعدد ذرات رمل لایق
فردی است که اشیا را زوج آفریده .
انجام : تارمل ثابت شود والله اعلم بالصواب .

§۲۰۷

تعلیق ابوالقاسم کاشانی (سده ۱۴)، عنوان شغری، جدول زرولا جورد، سر لوح آراسه
۱۰س ۸×۱۴، ۲۲×۱۴۳۸۷، کاغذ قرنگی آهارمهره - جلد تیماج سبز ضری درون عنابی

قرچمه عهد اشتر

بفارسی از صادق بن علی حسینی گویا همان فاضل کاشانی مؤلف عرفات الفقه
(حقوق ۱۶۲) بنام ناصرالدین شاه و محمد حسن خان صاحب اختیار در کاشان باستانی
بنظم فارسی از صاحب اختیار در آغاز نسخه از خود مؤلف .
این هفتمین ترجمه است و جز آنچه که در نشریه (۱: ۲۱۷) یاد شده است .
آغاز: هو الله تعالی شانه العزیز . بسمله . وبه نستعین حمد بی خد و ثنای افزون
از عدد مختص خدایی است که کافه موجودات را از کتم عدم و نیستی هست و موجود
فرموده .

انجام : و امید ما از غیر فضل او نه و سلام ما بر رسول خدا ... تسلیم ا ختم شد
ترجمه کلام ... آن گوهر بحر ولایت ... حسب الفرمایش سر کار خان صاحب اختیار
در روز یکشنبه شهر رجب ... هزار و دویست و هفتاد و دو قلمی گردید حرره ابوالقاسم
کاشانی انشاء الله تعالی که قبول ارباب کمال افتد .

§۲۰۸

نسخ محمد زکی بن کامران در روز شنبه ۲۵ محرم ۱۰۸۹، عنوان و نهان شغری، بامهر زین العابدین بن
محمد شیع، آغاز افاده
۲۵س ۸×۱۵، ۲۲×۱۴۳۱۵۲، کاغذ سپاهی - جلد تیماج سفید ضری مقوایی

تنبیه الخواطر و نزهة النواظر

از امیر ابی الحسین ورام بن ابی فراس مالکی اشتری که مجموعه ورام هم خوانده میشود و در ۱۳۰۲ - ۱۳۰۳ در تهران بچاپ سنگی رسیده است (ذریعه ۵ : ۱۶۲ و ۳۱۷).

۴۲۰۹

استعلیق سده ۱۳ ، عنوان و نشان شنغرف ، یادداشت ۱۶۴۲/۱۲۹۰ در پایان هست
 ۱۲×۶ ، ۱۷×۱۰ ، کاغذ فرنگی - جلد نیمجای مشکی ضربی

مجموعه ۵

- ۱- تحقیقات (۱ - ۲۹) از شاه نعمه الله کرمانی .
 - ۲- مجمع اللطائف (۲۹ - ۳۸) از همو .
 - ۳- مکاشفات (۳۸ - ۶۶) از همو .
 - ۴- تحقیق در فنا (۶۶) از شیخ صفی الدین اردبیلی .
- آغاز: تحقیق شیخ صفی الدین بن اسحق قدس سره چنانچه فرمود که فنا سه قسم باشد .

انجام : فافهم ای جان عزیز ایها الطالب .

- ۵- رساله هدایت (۶۶ - ۸۰) از شاه نعمه الله کرمانی .
- ۶- رساله قطبیه (۸۰ - ۸۹) از همو .
- ۷- رساله سلوک (۸۹ - ۱۰۸) از همو .
- ۸- رساله فقریه (۱۰۸ - ۱۱۰) از همو .
- ۹- محبت نامه (۱۱۰ - ۱۱۵) از همو .

۱۰ - کشف الاسرار (۱۱۵ - ۱۳۶) از همو .

۴۲۱۰

تستعلیق سده ۱۰ و ۱۱ ، عنوان نسخ درشت ، نشان شنغرف ، حواشی بالشان «محسن» منیره» ، بامهر
رضی الدین محمد حسینی مورخ ۱۰۷۱ و یادداشت تملک محمد علی بن محمد طاهر در سپاهان در ۱۱۸۹ درص ع
و پایان

۱۹ س ۴ × ۱۱ ، ۶۸ × ۱۱ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ .

الکفایة فی الحساب

از غیاث الدین منصور دشتکی در چهار فن : مفتوحات در یک مقدمه و چهار مقاله ،
مساحت در یک صدر و چهار مقاله ، جبر و مقابله و حساب خطایین در یک مقدمه و سه مقاله ،
قواعد در چهار مقاله ، مقاله هاهم در یک مقدمه و چندین باب و بابها هم گاهی چندین فصل
دارد . او خود این رساله را مختصر نموده است (مجلس ۴ : ۲۳۲) .
در آن یاد شده از ابو الوفاء بوزجانی (ص ۹۲ و ۱۲۱) و بیرونی (۱۰۳) و حکیم
خیامی (۱۲۸) و مقیاسهای فارس (۱۲۲) و افزاری که خود او برای یافتن زاویه ساخته
است (۹۶ و ۹۷) .

آغاز: بسم الله : الحمد لله الاحد الصمد والشکر للواحد بلا عدد وفيه بداية الاعداد
والیه نهاية الافراد .. و بعد فان ... غیاث المشهور بمنصور ... يقول هذه کفایة فی الحساب ..
رتبها علی فتون و ابواب .

انجام : فهو مقدار الفضة والحمد لله علی الاتمام والصلوة علی محمد وآله خیر
الانام ماتعاقبت اللالی والایام .

۴۲۱۱

نسخ مترجم ، نشانه ها زر و لاجورد و شنغرف ، حواشی دارد ، جدول زر و لاجورد و شنغرف ،
سر لوح زرین و آراسته ، دو صفحه آغاز حاشیه سازی شده در زمینه زر ، درص آمده : « تفسیر که ملا

محمد کاظم بن شاه محمد تبریزی ترجمه نموده است قطع بزرگ مجدول مذهب سرلوحه دار کاغذ اکلیری
 صد(?) مقوی نسخ و ثر نجدار طابوش ... بتاريخ شهر ربیع الاول سنه ۱۱۴۴ در روز ناهج خرافه عامره ابواب
 جمع شد» نیز «جمیدی الاولی ۱۱۶۳ داخل عرض شد» و «۱۵ جمادی الاول سنه ۱۱۵۱ ... داخل عرض
 شد» و «... شهر ربیع الثانی سنه ۱۱۶۱ داخل عرض شد» همه اینها بامهر
 ۲۵×۱۵ س ۲۶، ۴۴×۲۳ ۴۵۹، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سبز مقوایی تازه

ترجمه تفسیر برهان

ترجمه و تعلیقی است از محمد کاظم بن شاه محمد تبریزی بفارسی بر البرهان
 فی تفسیر القرآن سید هاشم توبلی کتکائی بحرانی (ذریعه ۹۳: ۴) با گذاردن سه باب
 و یک خاتمه درد بیاچه آن و بنام شاه سلطان حسین صفوی .
 در امل الآمل (ص ۵۰۶) و ذریعه (۳۱۶: ۴) از تفسیر امیر محمد مؤمن بن شاه قاسم
 سبزواری مشهدی همزمان حر عاملی یاد شده است .
 آغاز: بسمله . تفسیر و تاویل کتاب مبین کاینات حمد مالک الملکی است که
 بیسط مائده وجود اظهار حمد بی منتها بر ذات اقدس خود نموده .
 انجام : مراد فلان و فلان است . صورت خط سید مؤلف طاب ثراه تمام شد جزو
 اول از کتاب برهان در تفسیر قرآن بردست مؤلفش نیازمند بخدای هاشم بن سلیمان بن
 اسمعیل بن عبد الجواد الحسینی بحرانی در بیست و دویم ... رمضان در سال یک هزار و
 نود و چهار ... والحمد لله رب العالمین و ما گوئیم فراغ از ترجمه ... در ثامن شهر شعبان ...
 سنه احدى و ثلثین و مائه بعد الالف اتفاق افتاد بردست حقیر . . محمد کاظم بن شاه محمد
 التبریزی .. والحمد لله رب العالمین .

۴۲۱۲

لستعلیق سده ۱۲ ، عنوان شنگرف ، جدول زر و لاجورد و شنگرف ، سرلوحه زرین و آراسته
 ۲۲×۱۲ س ۲۳، ۴۱×۱۸ ۳۴۸۱، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سبز مقوایی تازه

حملة حیدری

از میرزا محمد رفیع باذل هروی است (ذریعه ۹۱:۷ و ۱۱۸:۹ - مشار ۵۸۷).
انجام: بسمله.

بنام خداوند بسیار بخش خرد بخش و دین بخش و دینار بخش
انجام:

روانیدست مارا ز امرش عدول ندیدم بخود چاره‌ای جز قبول

۴۲۱۳

نسخ ملامحمود بن ملااحمد برای استاد فتح‌الله در ۱۵ صفر ۱۲۲۶ در ش ۲، ش ۱ بهمین خط، ش ۴ مورخ
روز چهارشنبه ذی‌قعدة ۱۲۲۵، ش ۴ مورخ ۱ محرم ۱۲۲۶، ش ۵ و ۶ بهمین خط، همه شماره‌ها از همو، عنوان
شنگرف

۱۴س ۷×۱۲، ۱۵۲×۱۱۳، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی

چهارم

- ۱- جمع مختصر (۲-ر-۳۰) از وحید تبریزی قمی (حقوق ۷۲).
 - ۲- انیس العشاق (۳۰ پ - ۵۸ پ) از شرف رامی.
 - ۳- کنز الحقائق (۵۹-ر-۸۹) از محمود شبستری و مثنوی عرفانی است در اخلاق
و علم نفس با چند داستان.
- آغاز افتاده:

ولی دائم که از يك امر واحد همه موجود کرد و هست واحد

....

خداوندا بحق نیکمردان که ما را عاقبت محمود گردان

.....

چه گفتیم اندران چندان دقایق نهادم تمام او کنز الحقایق

.....

برو جان پدر بشتو ز محمود کز اینش جز حقیقت نیست مقصود

انجام :

چه میخواهی بری در معرفت گوی

خدادان و خدا بین و خدا چوی

۴- گلشن راز (۸۹ پ - ۱۲۷ ر) از همو .

۵- مرآة المحققین (۱۲۷ پ - ۱۴۸ پ) از همو .

۶- بدایع الصنایع (۱۴۹ ر - ۱۵۳ پ) از شرف رامی که در تبریز ساخته است . در

دانشمندان آذربایجان (۱۸۹) از آن یاد نشده است .

آغاز: کتاب بدایع الصنایع . بسمله و به نستعین شکر و سپاس بی قیاس پادشاهی را

که بدست مشاطة قدرت مستوره را لقب نهاد و قلم دوزبان را در سلك غواصان کشید...

و بعد غرض ازین مقدمات آنکه روزی در ... تبریز ... این ضعیف از صاحب کمالی

استفسار کرد که سخن چگونه لعبتی است که از پرده غیب رویش نمی توان دید و بفکر

دور بین نتوان رسید گفت آن مستوره صاحب حسنی است که چون پای بر ناقه ای در آورد

وسر از عماری نامه بیرون کند نقطه خال عنبرین موی اول از شاهدان یاسمین بوی

بر باید ... و مجموع اقسام دقایق الشعر و حدایق السحر در شانزده صنعت مندرج است و ازین

جهت مسما است بدایع الصنایع ... فهرست کتاب: اول ترجیع دویم تجنیس سیم سجع

چهارم اشتقاق پنجم ذوق فیتین ششم استفهام هفتم ایهام هشتم متضاد نهم مترادف دهم

رد العجز علی الصدر یا زدهم مراعات النظیر دوازدهم کنایه سیزدهم استعاره چهاردهم

مقلوب پانزدهم مطرف شانزدهم لزوم مالا یلزم و هر یک ازین تحف ... شرف بن محمد

الرامی ... درجوبار روضه جان در ریاض طبع سخن دان را شجری است با بار بسیار و نهالی است با برگ بی شمار .

انجام : چون سلطان زاده مشایخ محبوب قلوب و مقبول سلطان ... بنده را به تحریر این تقریر فرمان داد از روی از تجال طبع مبتدی استعجال کرد ... شرف روز خود دانست ... توقع آنکه ... عیب پوشی و یارفروشی دریغ و تقصیر نفرمایند و عذر بر من است، صاحب هفت نگیرد بر بی هفت بهانه .

۴۲۱۴

نسخ و شکسته نستعلیق ناظر کازرونی در ۱۱۸۴ ، در ۳-۴-۲۰۱۴ رساله ایست عرفانی، تاریخ مر ۳ شیخ عبدالحمید در ۱۴۰۷/۲ در ۵۰ رهت، اندازه بیاضی است
۱۵×۱۷ ، ۱۷۹×۲۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیسماج سرخ ضری

۱- غایة الامکان فی درایة الزمان و المکان (۵ پ - ۲۶ پ) از شیخ محمد اشموی در تحقیق در زمان و مکان بر روش عرفانی (دیباچه) .

آغاز: هو . بسملة . الحمد لله الذی لا آخر لاولیة ولا اول لآخریة ولا بطون لظاهریة ولا ظهور لباطنیة ... بدان احسن الله تعلیمکم و تفهیمکم که چون پادشاه ... به بنده چیزی خواهد اورا با خود آشنا کند .

انجام : پادشاه . همگنان را راه روشن کرامت کناد و از آفات نفسانی و نزعات شیطانی نگاه داراد بلطفه و سعة رحمته و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین .

۲- قصیده نونیة ناصر خسرو (۲۸ ر - ۳۱ ر) : الا ای زاده گردون الا ای زبده

ارکان ،

۳- نامه شاه کوثر (۳۳ ر - ۳۳ پ) دو نامه عرفانی است .

آغاز: هوصورت کتابت ... شاه کوثر ... هو العزیز تعالی شانه و تواتر احسانه
آورد نامه دوست رنگ پریده ما .

انجام : واینچنین بشنویم که از زبان خامه پخته مغز چه صدامیاید از مکتوباتی
که وقتی نوشته شده جهت ضیافت طبع قلمی می نماید الحمد لله الذی خلق نبی الرحمة ..
بدان ای فرزند سعادت نشان .. زحالت پرا کندگی دور باد باقی باقی یاد حق .
۴- ترجیع بند درس گذشت دوازده امام از نظیری (۵۰ پ - ۵۴ پ مقابله شده) .

آغاز:

وقتی که شکل دایره کن فکان نبود

جز نقطه حقیقت حق در میان نبود

انجام :

جاه یزید و قوم یزیدش مراد نیست

حب علی و آل علی باد بر مزید

۵- سوانح (۳۱ پ - ۳۲ پ و ۳۳ پ - ۵۰ ر و ۵۵ پ - ۵۶ پ و ۶۴ ر -
۱۸۰ پ) بندها و یادداشت های عرفانی است از میرزا عبدالحسین ناظر کازرونی شیرازی
نوربخشی شاگرد مولانا عبدالرحیم بن یوسف دماوندی و استاد شیخ محمد اسمعیل بن
عبدالغنی شیرازی (ریاض العارفین ص ۲۶۲) عبری و فارسی و تاریخ ۱۱۸۳ و ۱۱۷۷ در
کازرون و بو شهر دارد (۳۴ پ و ۴۶ ر و ۱۳۷ پ ر ۱۴۵ ر و ۱۶۸ ر و ۱۸۰ ر) و نام
ناظر هم در پایان شعری در ۱۷ پ هست ، عنوان های سانحه و سانحه کازرونیه (در چند جا)
و سانحه بحرانیه و سانحه قطیفیه و سانحه بوشهریه (در چند جا) و سانحه بحریه و سانحه
جزیره دارد . در آن یاد شده از شیخ محمد اشنوی صاحب رساله غایة الامکان فی درایة
الزمان والمکان و شیخ نجم الدین دایه صاحب مرصاد العباد (۴۲ پ) و مولی عبدالحسن بن
محمد یوسف نوربخشی کازرونی (۴۶ پ ۱۳۷ پ) و احمد بن حسن دهمستانی (۱۳۹ ر)

و نظامی گنجیه ای (۱۵۱ پ) و مجلسی و گفته او که بگفته های حافظ رجب برسی
منکرید (۱۴۰ پ) وابن ابی جمهور و کتاب مجلی او (۴۷ ر) .

شعرهای خود مؤلف هم در چند جلدیده میشود از آنها است ۵۴ پ- ۵۵ پ. نوشته عارفی
از جن بعارفی از انس با دعایی که برایش نوشته است از روی خط سید سلیمان (۷۵ ر-
۶۴ ر) در آن هست و باید از همین سوانح باشد .

ناظر آنرا از روی نوشته های خود مورخ ۱۱۷۷ در بوشهر و ۱۱۷۶ نوشته (۱۳۷
پ ۱۶۸ ر) و بخواهش یکی از مرشدان ساخته است (۱۴۰ ر) .

۴۲۱۵

استعلیق و نسخ معرب سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنغرفی ، چند دعا هم در میاله هست ، اندرزه

بیاضی است

۱۷ س ۸ خ ۱۶ ، ۱۴۷ س ۱۰ خ ۲۰ ، کاغذ سپاهانی - جلد نیمج سبز تیره ضربی

چنگ

۱- حدیثهایی از الخرائج و الجرائح و کتاب علوی مصری و المجالس .

۲- خطبة الزهر ازالاحتجاج .

۳- بندی از مناقب ابن شهر آشوب (۲ ر - ۱۶ ر) .

۴- ترجمه قصیده عینیّه (۱۶ پ- ۲۷ ر) از محمد قاسم استرآبادی بایک مقدمه

در دو فصل در سر گذشت حمیری سراینده آن و فضیلت این قصیده .

آغاز: بسمله حمدله ... و بعد چون قصیده عینیّه سید حمیری در کمال فصاحت

بود ... راقم این حروف محمد قاسم استرآبادی را بخاطر رسید که قصیده مزبور را

ترجمه نماید (هفده بیت اخیر ترجمه نشده) .

۵- حدیث از تنزیه الانبیاء مرتضی و کشف الغمه و لطف التدبیر ابو عبدالله

محمد بن عبد الخطیب و مناقب ابن شهر آشوب و الفضائل ابی السعرات و ازراوندی و از خط
فخر المحققین و از خط شهید یکم و از فرحة الغری از خط طوسی و از شرح نهج ابن
ابی الحدید و خریدة العجائب و فریدة العجائب و همه اینها خبر است و بعربی سپس
شعرهای فارسی از طوفان و دیگران و نشر فارسی و عربی و قبالة فروش بقارسی و منظومه‌ای
در قیافت و نسب نامه و وقف نامه و نکاح نامه و منشآت دیگر تاریخ شعبان ۱۱۹۳
در میانها هست.

۴۲۱۶

لستعلیق ۱۲۲۵-۱۲۲۶ ، اندازه بیاضی است
۱۸×۱۰ س ۱۸×۱۱ س ۲۱×۱۱ کاغذ فرنگی کبود - جلد تیماج مشکى عطف قهوه‌ای

جنگ

نوشته علی بن زین العابدین بن حاجی محمد جعفر سپاهانی عابد در دهه دوم رمضان
۱۲۲۵ و محمد مهدی ساروی مازندرانی در ۱۱ صفر ۱۲۲۶ برای حاجی سید محمد
و ابوالحسن بن محمد رضوی مشهدی در محرم ۱۲۲۶ (میانة نسخه) و مرآئی میرزا محمد علی
دانش بمرودی «واهب» است و شعرهای مولانا حاجی «عابد» و مرثیه و دوازده بند
صبحی و دوازده بند فدایی و تقدیر خیال ملائقی و شعر حاجی عبدالکریم ساروی و
شجاعی نوری و خطا و ملا محمد و رزنه‌ای و رودشتی سپاهانی و مفلس و دانش و خاقان و سلیمی
و سید و داعی و مقیم و آثم و محمد و مرتضی با رباعی ترکی در مرثیه با نشر فارسی در
مقتل و تعزیه و چند خطبه عربی در سوگواری برخی با ترجمه فارسی ، نسخه برای
تعزیه و روضه خوانی و سوگواری گویا نوشته شده است .

۴۲۱۷

لستعلیق احمد بن ابی الحسن کاشانی در سپاهان در روز چهارشنبه پایان صفر ۱۲۲۴ درش و آغاز

افتاده ، عنوان شنگرف ، ش ۴ مورخ روز و شنبه ۲ شوال ۱۲۲۳ لوی نیل ، تاریخ ج ۴/۱۲۲۴ درش ۳ هست با
شعرهای عصمت بخارایی در ۷۱ ر و پورفریدون در ۷۲ پ ، اندازه بیاضی است
۱۹س ۱۰×۲۰ ، ۱۰۹×۱۴۳×۲۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه‌ای

مجموعه

۱- قرۃ العیون فی اعز الفنون (۲ ر - ۷۱ پ) از فیض کاشانی (مجموعه ۲: ۱۰ و ۲۸ و ۴۰ - حقوق ۴۱۳) .

۲- گلشن راز (۷۴ پ - ۹۷ ر) از شبستری .

۳- جنک (۹۷ پ - ۱۰۹ پ) فهرست منابع نگارستان احمد بن محمد و طبقات
پادشاهان ایران و نام و مدت عمر و تاریخ مرگ آنها و شماره اولیایی که در کتاب عطار
یاد شده است و شعرهای فارسی و عربی نوایی قمی و سیدحسین نجفی و حیدری بربری
هندی و ابن فارض و لغز گویند از بهایی .

۴۲۱۸

لستعلیق سده ۱۴ در متن و هامش ، جدول و سر اوج شنگرف و لاجورد ، عنوانهای فصل در هامش
هست ، اندازه بیاضی است
۱۳س ۷×۱۳ ، ۸۱×۱۰۳×۱۷ ، کاغذ قرنگی - جلد تیماج تریاکی ضری

جنک

شعرهای شعرای فارسی زبان است در ۹۰ فصل بقرتیب تهجی موضوعات از
« استغنا » تا « یغما و غارت » و فهرست آنها در آغاز نسخه هست و تا عنوان « فصل
هشتاد و چهارم در « وفا » را دارد .
آغاز: فصل اول در استغنا :

دری که هست بدست رقیب مفتاحش

روا بود که نباشد بروی ما مفتوح

۴۲۱۹

تتملیق از راست و چپ از سده ۱۳ ، آغاز و انجام افتاده ، اندازه بیاضی است
 ۲۱×۹ ، ۲۰×۱۱ ، کاغذ فرنگی کبود - جلد تیماج مشکبوی ضربی

جنگ

بفارسی و نظم و نثر است در سوگواری و تعزیه و مرثیه و پراکنده های دی-گر
 هم دارد و گرن آورده تعزیه خوانی را میماند .

۴۲۲۰

تتملیق ۱۳۸۰ - ۱۴۰۶ ، عنوان شناسی ، اندازه بیاضی است
 ۲۸×۸ ، ۲۴×۱۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکبوی ضربی

مجموعه

۱- مناجات (۲ ر - ۴ پ) از خواجه عبدالله انصاری .

آغاز: ای زدردت بی دلان را بوی درمان آمده .

انجام : و آفتاب جمال الهی روی نماید .

۲- کنز الفؤاد و باب المراد فی آداب الریاضة (۶ ر - ۴۲ پ) بفارسی گویا از

حاجی میرزا کریم خان بن ابراهیم قاجار کرمانی و یاد شده دران از بیدابادی و احساسی

و ابوسعید ابی الخیر خراسانی و حاجی سید کاظم .

آغاز: و حقیر قاعده ای الآن بدست آورده ام .

انجام : و انسان وسیط بعد از آن .

۳- جفر (۴۵ ر - ۴۶ پ) بتدبیس بفارسی .

۴- رساله فی علم الخیوط (۴۷ ر - ۵۳ پ) بعربی از همین کرمانی در پاسخ حاج عبدالرحیم خان برادر کوچک خود و در ما سه بندی است و مورخ شب آدینه پایان ذی حجه ۱۲۶۲ (فهرست احسایی ۲: ۲۴۱) .

۵- تجارب الانسان (۵۷ پ - ۵۸ پ) بفارسی در اخلاق مذهبی شیعی .
 آغاز: سپاس بی قیاس آفریدگار جهان را باضعاف قطرات باران و ریگه بیابان.
 انجام : پیش اولیای دل .
 ۶- سلوک (۵۸ پ - ۵۹ ر) .

آغاز: بسملة . حمدله ... بدانکه اول چیزی که بر سالك واجب است اعتقاد بر امامان و اولاد ایشان است .

انجام : هر جا بایستی کس نکوید کیستی .
 ۷- اللغز (۶۳ پ) چهار لغز است و چهارمین آن لغز شیخ حسین بن عبدالصمد و پسرش شیخ بهایی است با توضیح آن در زیر سطرها بدینگونه :
 هذا لغز للشيخ حسين بن عبد الصمد قدس سره لولده بهاء الملة والدين: ايها الولد المؤيد بالاكرام و الاعزاز الموفق في حل المغيبات والالغاز اخبرني عن اسم آخر اوله آخر الحروف وثاني آخره بهذا الوصف معروف ... وبطرفه الآخر ينتهي الكلام والسلام . فاجابه ولده الشيخ البهائي ياسيدي وابي واستادي ومن اليه في العلوم استنادي هذا اسم رباعي الاعضاء ثلاثي الاجزاء ... وبثاني ثانيه ينتهي القيل والقال .

۸- القصيدة الهائية (۶۴ ر) از سيد علي مهري عاملی بعربی آميخته با فارسی .

آغاز: للسيد علي المهري العاملی:

لی دلبر آب الحیوة خرام سرو روانه

نار الخلیل عذاره والخط بوی دخانه

الچشم آهوی الختن والخال نافه مشكه

و الجهرة گلزار الارم والطرة من ریحانه

انجام :

افسمت بالماء الذی هو یرتو من مهره

و بدینی و ایمانی د گریعنی به و بجانه

ان لم یعمل الی الوفاء و یکر د عن راه الجفا

لانوسن عریضة من طول دست فغانه

۹- الرسالة الوضیة (۸۷ ر - ۸۶ پ مورخ ذی قعدة ۱۲۸۰) از قاضی عضد

ایچی است .

۱۰- فهرست (۸۷ پ - ۹۹ پ) فهرست نامه های کتابهای معتمد سنی و شیعی

است .

۱۱- نامه میرزا کاظم منشی بنواب شاهزاده محمدیوسف میرزا فرمانروای هرات

که پوستینی برای افرستاده بود در پاسخ نامه او (۹۴ پ) تاریخ محرم ۱۳۰۶ در ۹۹ پ
پایده میشود .

درسراسر این نسخه جز این رساله ها پراکنده های ادبی و خبر و تفسیر و پند و اندرز

است بحرایی و فارسی و از آنهاست قصیده رثائی ابی محسن علی بن محمد تهامی است

بحرایی (۹۷ پ - ۹۸ ر) .

۴۲۲۱

شکسته نسعلیق ۱۴۴۵ ، ص ۵۵-۶۶ سفید است

۱۰×۱۴ ، ۱۰×۱۶ ، کاغذ رنگی - جلد روغنی ، دوازدهمین تیراکی

جنگ

« دفترچه اشعار » یست سروده نصره الدوله و ناجی و ناصر الشعرا و فروغی و ایرج

ورضایی و داوری و زرگری و فرخ و طرزی و زرگر و میرزا حسن تهرانی همشیره زاده

حکیم الهی و فردوسی و « بعضی از علمای شکم خاره » (شوخی است و درباره خوراکه
 بندهای نشر فارسی با عنوان « ظرافت » و « حکایت » در میانه هست تاریخ محرم ۱۳۲۵
 (ص ۲۲) و ۳ محرم ۱۳۲۵ (۳۵) دارد .

§۲۲۲

استعلیق محسن بن سلیمان بن محمد سلیم بن جهانگیر بن عباس بن فتحعلیشاه قاجار در شب یکشنبه
 ۱۱ج ۱۳۰۱/۱ ، عنوان و نشان شنگری ، در پایان بند است درباره کلمه « صد » و « جشن سده » مورخ ۱۳۰۱
 ۱۱ص ۱۱×۵ ، ۱۴×۱۰۰۳۲۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنابی

صد کلمه

از شاهزاده حسین بن جهانگیر بن عباس میرزای نایب السلطنه .
 آغاز: بسمله . صد کلمه ایست سودمند برای مستمند از منشآت .. ابن جهانگیر
 نایب السلطنه عباس میرزا ... کلمه اول در عنوان شباب بشتاب در تحصیل علم .
 انجام : کنج ادب و حصول رضای تبارک و تعالی است .

§۲۲۳

استعلیق حاجی سید اسمعیل صدرالذاکرین قلمی در خانه میرزا عبدالباقی خان در روز آدینه ۲۴ رجب
 ۱۳۲۳ ، ش ۲ بهمین خط
 ۱۸ص ۱۳×۶ ، ۱۸×۱۱۰۳۹۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنابی ضربی مقوایی

مجموعه

- ۱- قابوسنامه ۲پ- ۸۳پ) از امیر عنصر المعالی قابوس و شمکیر بن اسکندر بن
 قابوس (ادبیات ۱۶۸) .
- ۲- الخطبة (۸۴) ر- ۹۰پ از پیامبر که بر روایت شیعی در روز غدیر خوانده است .

اسمخ مؤلف باخط خوردرسی و اصلاح و بحاشیه رفقه ، عنوان و نشان شنترق ، حواشی با نشان « منه ، منه عقی عنه »

۱۷س ۱۳×۷ ، ۱۸×۱۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج زرد تیره

حدائق المعارف فی طرائق المعارف

از محمد صادق بن ابی القاسم بن محمد باقر موسوی خاجویی که در پنج باب :
۱- فی فوائد ینبغی تقدیمها و یعین فی المقصود تتمیمها و هی اثنا عشر فائدة (۲) .
۲- فی بیان قولهم العلم بالعلّة بخصوصها یوجب العلم بالمعلول بخصوصه ولا عکس (۲۶) .

۳- فی بیان قولهم الیقین بالمسبب انما یحصل من جهة علته لامن معلوله (۵۶) .
۴- فی تحریر محل النزاع عن موضوع الکتاب و بیان ما هو المقصود بالبحث فی هذه الابواب (۷۸) .

۵- فی فوائد متفرقة علی مقصود الکتاب و زوائد ناسب اسلوب التقرب تاخیرها عما سلف فی الابواب و هی ثلث فوائد (۱۳۷) .

در ۱۱۰۸ ساخته است . فهرست بابها در ص ع بخط خود او هست و پیش از آن هم بندی عبری بخط خود او درباره همین رساله او باربعی فارسی از او دیده میشود شعری عبری از او در پایان رساله هست و در آن یاد شده از حثیث الفلجة فی حدیث الفرجة و امان الایمان من اخطار الازهان فی تحقیق ما یتعلق بمعنی الایمان و جملة من احواله علی اتم بیان و لسان المیزان در منطق و شرح آن همه از همو (ص ۱ و ۷۹ و حاشیه ص ۲۳ و ۱۰۸) و از بهمنیار در تحصیل و شمس الفضلاء محمد استرآبادی در حاشیه شرح تجرید (۹) و سید ابوالفتح در حاشیه التهذیب (۱۰ و ۳۳۰) و طوسی در منطق تجرید (۱۴) و در شرح اشارات (۱۸) و صدر المحققین (۲۳ و ۷۲ و ۱۰۰) و فخر رازی در شرح اشارات (۲۷) و ابن خطیب

رومی خطیب زاده در حاشیه حاشیه شریفیه بر شرح قدیم تجرید (حاشیه ۳۰) و کمال الدین حسین لاری در حاشیه حاشیه قدیم جلالی بر شرح جدید تجرید (حاشیه ۳۲) و شریف در حاشیه شرح قدیم تجرید و شرح مطالع (۳۹ و ۳۴) و ملا داود در حاشیه حاشیه شریفیه بر شرح شمسیه (۳۷) و فاضل ابیوردی (۴۰) و محشی شیرازی در حاشیه شرح اشارات و رازی در مخلص (۴۴ و ۴۵) و آقارضا قزوینی در حاشیه حاشیه خفزی بر شرح جدید تجرید (۴۶ و ۷۴ و ۸۲ و ۱۰۴) و جلال المحققین استرآبادی (۵۸) و صدرای شیرازی در شرح الهیات شفا (۶۰) و قوشچی (۶۷) و غیاث المدققین (۷۳) و ودوانی (۷۵) و رازی در محاکمات و صاحب الملل والنحل (۸۲) و سید فاضل سید احمد علوی (۹۳) و خلیل قزوینی (۱۰۸ و ۱۱۱) و میرزا جان شیرازی (۱۲۸) و جامی (۱۴۱).

این رساله را اودربارهٔ برهانهای اثبات واجب و تحقیق در سه مسلک حکیمان و متکلمان و طبیعیان و لمیت و انیت و کیفیت آنها نوشته و مطالب دقیق منطقی و فلسفی در آن آورده است.

آغاز: بسمله. وبه الثقة. الحمد لمن دل علی وجوب وجوده افتقار سوا الحدوث والامکان وجل وعلا عن مبلغ ایدی افکار حسراء العقول والاذهان اما بعد فبقول ... محمد صادق بن ابی القسم بن محمد باقر الموسوی الخاجوی ... انه طالما يبحث فی العلوم الالهية و المعارف الیقینیة عن براهین المطلب الاقصى و المقصد الاعلی اعنی اثبات الصانع ... فتکلموا فی مسلک الحكماء و مسلکی المتکلمین و الطبیعیین و فی لمیتها و انیتها و تصحیح کل و کیفیتها الا انهم لم یسبعوا فی البعث و التدقیق ... فقتنعوا فیہ بیسیر من الکلام... ولكنی حین اشتغالی بتألیف کتابی المسمى بحیث الفلجفة فی حدیث الفرجة رایت ان ابحت فیہ عن هذا المرام لتقریب فی اثناء البشراح فی ذلك المقام فلما وجهت... و جمعت جمیع ما قیل فیہ... فتح الله... ابوابا من علم هذا المطلب... حتی سنحت لی... تحقیقات کافیه وافیة و وضحت لی اشکالاته باجوبة شافیة صافیة فصارت حجیمة بحیث لم یتسعه رسالۃ شرح الحدیث و استحققت لان تجعل رسالۃ مفردة... و شرعت فیہ...

ورتبت الكتاب على خمسة ابواب وسميته حدائق العارف في طرائق المعارف .
انجام : هذا ما اردنا ايراده في هذه الرسالة ... و اسئله التوفيق لاتمام رسالة
 شرح الحديث واشباع المقالة ... وكان الفراغ من تأليفها ... في شهر جمادى الثانية من
 سنة ثمان ومائة بعد الف وقلت في تاريخه :

عام الفراغ المفرغ ركن الكتاب الخاتم

عام الفراغ الفارغ عن هدهرى الزاحم

من بعد ما افرغته في قالب المستكمل

ثم اعتدى دهري بهدم الركن من ذى قائم

فالله عون الورى في كل ما يستصعب

حمد الله يعصمنى من سوء امر غاشم

وكتب ذلك مؤلفها ... محمد صادق بن ابي القسم الموسوى الخاجوى غفر الله له
 ولجميع المؤمنين فانه لذلك اهل وبه قمين والحمد لله رب العالمين - وبيان التاريخ ان
 عدد لفظ « عام الفراغ » بحسب الجمل ثلثة وعشرون واربعمائة و الف فاذا صار « عام
 الفراغ » فارغا وخاليا عن عدد لفظ « هدهرى الزاحم » وهو خمسة عشر وثلثمائة بقى من
 عدد « عام الفراغ » ثمان ومائة و الف وهو تاريخ الختم الاخير للكتاب فعام الفراغ الخاتم
 هو عام الفراغ الخالى عن هدهرى الزاحم فلا يخفى لطفه . منه عفى عنه .

٤٢٢٥

لستعليق خليل ذوالقدر در رمضان ١٣٠٤، عنوان وشكل شنكرى
 ١٩×٥ ، ١٦×٨٣٣ ، كاغذ سپاهانى - جلد تيجامشكى

جام گيتى نما

از قاضى مير حسين بن معين الدين ميمبى (طوس ٤: ٦٠) ودرسى مقصوديك خاتمه
 وبفارسى در فلسفه .

۴۲۲۶

تسعلیق سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنغرفی، تاریخ ۱۱ شعبان ۱۱۲۰ در ص ۵۰۰
 ۱۴س ۱۱×۷ ، ۱۸×۱۰۳۶۵ ، کاغذ سپاهالی - جلد نیماج قهوه‌ای

رسالة هرفانی

در چند فصل و آغاز هر يك خبریست نبوی و شرح آن بفارسی با بیت‌هایی از مثنوی
 آغاز: کتاب نصایح و مواظب بر طریق اهل سیر و سلوك . بسمله . حمدله... و بعد
 بدان ای طالب راه این کتابیست مشتمل بر نصایح و تحقیقات و تدقیقات و تاویلات
 مشتمل بر چند فصل و در هر فصلی از قول ملای روم استشهادی نظم آورده .

انجام :

چون رسید آنجا سخن لب در بیست

چون رسید آنجا قلم درهم شکست

۴۲۲۷

شکسته تسعلیق در متن و هامش از سده ۱۳ ، نشان شنغرفی
 ۱۸س ۹×۶ ، ۱۵×۱۰۳۶۸ ، کاغذ فرنگی نخودی - جلد نیماج تریاکی ضربی مقوایی بالولا

دیوان

از قضااتی (۱) و غزل است نه بترتیب تهجی و بهمین تخلص با رباعی نزدیک به
 ۱۰۰۰ بیت . نام فتح‌الملی شاه در آن هست (ص ۱۲۹) و هزل و شوخی و هجو هم دارد .

۱- سرگذشت قضایی یزدی در مجمع الفصحا و آتشکده یزدان آیتی هست (یادداشت
 باستانی در ص ۷) .

آغاز افتاده :

اندران روزی که از آشوب گردان دشت کین

موقفی گردد که هر کس یاد از محشر کند

انجام :

مایل بشراب ناب بودن تا کی سر مست می شباب بودن تا کی

تا صبح بشب لواطه کردن تا چند تا ظهر جنب بخواب بودن تا کی

۴۲۲۸

تعلیق سده ۱۱، عنوان شنگرف، جدول زرو لا جور و مشکی، سر لوح زرو لا جور و شنگری .

۱۳×۶ س ۱۴۳۰۰ ، ۱۹×۱۱۴۳۰۰ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سبز ضربی ترنجی مقوایی

دیوان

از ابوالفیض بن شیخ مبارك نا گوری فیضی فیاضی ملك الشمراء (۹۵۴ - ۱۰۰۴)

غزل است بترتیب تهرجی و مقطعات و رباعیات و قصائد (مجلس ۲ : ۲۷۴ و ۳ : ۳۵۳ -

سپه ۲ : ۵۲۰ و ۶۵۲) .

آغاز :

بگشای پرده چشم حقیقت نمای را

خود را شناس تا بشناسی خدای را

انجام :

صلی الوری علیه و اخیار آله

انوار بیتیته المتعالی المطهر

تستعلیق سده ۱۳ و ۱۱ ، عنوان و نشان شناسی
 ۱۶ س ۱۱ × ۷ ، ۱۶ س ۱۱ × ۷ ، کاغذ بغدادی - جلد مقوا عطف مشکی

مجموعه ۵۵

۱- کتاب التوحید الذی هو حق الله علی العیید (۱ - ۷۳) از شیخ الاسلام محمد بن عبد الوهاب با عنوانهای باب و آمیخته با آیات و اخبار نبوی .
 آغاز: بسمله . کتاب التوحید . قول الله تعالی و ما خلقت الجن و الانس الا لیعبدون .

انجام : والله سبحانه و تعالی آخره و الحمد لله رب العالمین .

۲- کشف الشبه (۷۵ - ۱۰۳) از همو .
 آغاز: بسمله . و صلی الله ... سلم اعلم رحمک الله ان التوحید هو افراد الله ...
 بالعیاد .

انجام افتاده : وهو التفرد بالخلق والرزق .

۳- المسائل الجاهلیة (۱۰۵ - ۱۱۵) از همو (۳۹ مسئله است) .

آغاز: بسمله . و به نستعین . هذه مسائل خالف رسول الله ... فیها ما علیه اهل الجاهلیة من الکتابیین والامیین .

انجام : بین العییدین والله اعلم و صلی الله علی محمد ... عدد ما ذکرناه الذا کرون .

۴- جواب المسئلة (۱۱۷ - ۱۲۱) از همو در تفسیر این آیه .

آغاز: بسمله . سئل شیخ الاسلام محمد بن عبد الوهاب ... عن قول الله ... من کان یرید الحیة الدنیا .

انجام : فلا اعلم بینهما فرقا بیننا والله اعلم .

۵۔ جواب المسئلة (۱۲۳ - ۱۲۶) از همو در تفسير اسلام و كفر.

آغاز: بسمله . سئل شيخ الاسلام محمد بن عبد الوهاب ... عما يقاتل الناس عليه
وعما يكفر الرجل به .

انجام : عنده الجنة والنار والله اعلم وصلى الله على محمد ... وسلم.

۶۔ منسك الحج (۱۲۸ - ۱۳۸) از همو .

آغاز: بسمله . اعلم رحمك الله ان الله سبحانه امر بامرین وهما الحج والعمرة.

انجام : وغفل عن ذكره الغافلون .

۷۔ رسالة في فضيلة الجهاد (۱۴۰ - ۱۵۱) .

آغاز: بسمله . فصل قال رسول الله ... انتدب الله ... لمن خرج في سبيله لايخرجه

الا ايمانا بى وتصديقا برسلى ان ارده يمانا لمن اجرا وغنيمة او ادخل الجنة.

انجام : آخرهم المسيح الدجال والله اعلم وصلى الله على محمد . . . انه غفور

رحيم آمين .

۴۲۳۰

شكسته نستعلیق ۳۰۷۱۱۳۱۲۸ ، كاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی مقوایی

۱۳۵۰ ، ۱۲۸ ، ۱۱۳ ، ۱۷۷ ، كاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی مقوایی

رسالة ازليه

از میرزا حسینعلی بهاء در پاسخ اینسکه چرا از برادر بزرگ خود میرزا یحیی
صبح ازل که سرور گروه بهائیان بوده است برگشتید و همه در اسلامبول انجمن
گردید و او را عزل نمودید و حروف علیم بسجین مبدل شد . نکات بسیاری درباره
این گروه دارد و پیداست که نزاع رهبران آنها بر سر ریاست بوده است .

آغاز: هوالمجیب . نامه آن جناب بین یدی العرش حاضر و بر مقرانه لایعرف

بما سواء واصل وما فيه بلحاظ الله ملحوظ آمد

آغاز: الناظر الكريم بتاريخ سلخ شهر شعبان المعظم قلمی شد سنه ۱۲۹۷.

۴۲۳۱

شکسته نستعلیق روز سه شنبه ۱۳۴۲/۱۲/۲۹ ، اندازه بیاضی است
۱۰×۱۴ ، ۸۳×۸۸ ، کاغذ قرنگی کیود - جلد آیماج سرخ ضری

دیوان

از محمد تقی یا ابراهیم حسرت همدانی و غزل است بترتیب تهجی (۱ - ۱۵۱)
و رباعی (۱۵۱ - ۱۵۴) نزدیک دوهزار بیت (ذریعه ۹ : ۲۳۸) .
آغاز:

ای نام نکوی تو آرایش دیوانها
ای زنده بیوی تو گلها و گلستانها
فرهاد تو را بستر در کوه بالا جانها
مجنون تو را بالین خاشاک بیابانها

انجام :

فریاد ز چشم نیم مست دلبر وز لعل لب ساده پرست دلبر
دستی بدل هر که نهادم میگرد مانند جرس ناله زدست دلبر

۴۲۳۲

سلخ سده ۱۴ و عنوان و نشان شنگری درش ۱۹ ، ش ۴ نستعلیق نورالدین محمد فیلالی در روز
یکشنبه ۱ رمضان ۱۰۰۴ در کربلا ، در پایان ش ۴ شعر فارسی مخدوم است
۱۷×۱۱ ، ۹۱×۱۵ ، کاغذ قرنگی سفید درش ۱۹ و سپاهانی نخودی در ش ۴ - جلد
تیماج حنایی

مجموعه

۱- فروق اللغات فی التمييز بين مفاد الكلمات (۲ پ - ۶۴ ر) از سید نورالدین بن نعمه الله جزایری .

۲- رساله سلوک (۶۴ پ - ۶۹ پ) از مجلسی در پاسخ سه پرسش : طریقه حکما - طریقه مجتهدان و اخباریان - طریقه صوفیه .

آغاز: رساله جواب سئوال . بسمله . وبه ثقتی . الحمد لله وسلام علی عبادہ الذین اصطفی اما بعد چنین گوید ... محمد باقر ابن محمد تقی ... که این دو کلمه ایست در جواب سئوال مرد عزیزی .

انجام : در باب حق بر شما ظاهر میشود .

۳- اسماء الله (۷۰ پ - ۹۱ ر) از سید عبدالقادر جیلانی (دیباچه) و همان داستان محمود غزنوی و گرد آوردن دانشمندان در نیشابور نامهای خدا را بدستور او و فرستادن آنها را نزد خلیفه در دیباچه هست و در آن آمده که کیلانی از گرد آورده آنها و از جاهای دیگر ازین نامها آنچه مشهورتر و شناخته تر بود هزار و یک نام گزین کرده و بر توافق معنی و ترتیب اعداد آنها مرتب ساخت برای هر اسمی سه جدول معین گردانید یکی از برای ترجمه و یکی از برای اسم و یکی میان هر دو برای عدد بسه قسم کبیر و وسیط و صغیر .

آغاز: بسمله . الحمد لله الذی تخصص به الاسماء الحسنی و الصفات العلیا . . . بدان وفقك الله تعالی که اسماء حسنی الهی ... هزار و یک نام عظام است .

انجام : راضی ۱۰۱۱ خشنود کننده .

مجموعه

تعلیق علی بن فتح الله در سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنگری ، در پایان چندین معنی است از علی ع
۱۸ س ۱۲ × ۱۷ ، ۱۳ × ۱۹ ، کاغذ سپاهانی - جلد ۳۱ لیتور

مجموعه

- ۱- لوايح (۱ پ - ۱۷ ر) از جامی .
- ۲- رساله سلوكيه يا اربعين (۱۷ پ) از بهاءالدوله نوربخش .
- آغاز: رساله سلوكيه . از رساله اربعين بهاءالدوله نوربخش . تجلی ذاتی آتست
که سالک در آن تجلی فناء مطلق یابد .
- انجام : مرتبه پنجم عالم انسان کامل است و ناسوت مبالغه ناس است .

۴۲۳۴

تستعلیق مؤلف و خط خوردگی و اصلاح شده و بحثیه رفته دارد ، عنوان نسخ درشت تر
۱۴×۸ ، ۱۸×۱۱ ، ۱۴۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیساج زرد ضریب مقوایی

انوار جلایه در کشف حقایق اسرار علویه

از ملا عبدالله مدرس زنوری که در شب سه شنبه ۱۷ شوال ۱۲۴۷ بانجام رسانده
است (ف ۱۳۴) .

۴۲۳۵

شکسته تستعلیق سلمان (یا سلیمان) بن سلیم در روز سه شنبه ۱۵ شعبان ۱۲۸۴ ، نشان و بیتها شغری ،
تاریخ تولد رضاقلی میرزا در روز آدینه ۱۱ ذی حجه ۱۲۹۸ در پایان هست ، در ۱۵۹۹
۱۱×۶ ، ۱۴×۱۰ ، ۴۸۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیساج مشکی

حل مایه حل

از امیر عبداللطیف افلاطون شیروانی که در ۹۵۶ برای حسن آقا ساخته و شرحی
است بر قصیده نونیه « حضرت امام فخرالدین رازی » :

بال مرصع بسوخت مرغ ملمع بدن

اشك زلیخا بر یخت یوسف کل پیرهن

و شعرهایی از حافظ شیرازی و امیر خسرو دهلوی و امیرشاهی سبزواری و مولانا دهکی و شیخ کمال خجندی و خواجه سلمان و ظهیرالدین فاریابی و فردوسی طوسی و مولانا نظامی و کاتبی نیشابوری. تخلص او گویا « اسیری » است. نام کتاب و مؤلف و آنکه این شرح برای او ساخته شده در دیباچه و تاریخ در پایان دیده میشود. آغاز: بسمله.

آن خالق اشیا که جهان محمل ازوست

در هر ره و رسم آخر دل ازوست

زو مشکل عشاق بیایان آمد

در دفتر عشق حل ما یبجل ازوست

داودا و دودا از درد دل و روی زرد در راه ادراک و ارادت زاری دوری دارم بر مذات گونا گونم ترحم فرمای که با تن لاغر بدین گونه باتو کل ما باچه باشیم. انجام: از عالم غیب الفاظ « خموشی » (۹۵۶) همچو تاریخ حال و مقال آمد و بالله التوفیق فی کل حین و طریق باتمام پذیرفت اشعارهای مشکله امام فخر رازی در روز سه شنبه پانزدهم ماه شعبان المعظم مطابق سنه هزار و دویست و هشتاد و چهار ۱۲۸۴ حرره سلمان (یا: سلیمان) بن سلیم.

۴۲۳۶

تعلیق سده ۱۱، آغاز از دیباچه و انجام افتاده
۱۱×۱۱، ۱۷×۱۳۳۱۶۱، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشککی مقوایی

در بحر المناقب فی تفضیل علی بن ابی طالب

از درویش برهان علی بن ابراهیم است (ش ۲۴۱۹).

۴۲۳۷

لستعلیق فتحعلی درج ۱۴۰۶/۲ درش ۲، ش ۱ بهمین خط ، ش ۴ مورخ ۱۲۶۸، ش ۴ مورخ ۱۲۷۹، جدول
شغری و لاچورد ، درس ۱۱۷-۱۱۸ دیباچه ترجمه عربی فصول طوسی است
۱۵س ۱۱×۶ ، ۱۱×۳۶۶ ، کاغذ فرنگی رنگارنگ - جلد تیماج سرخ ضرابی

معجمی

- ۱- الباب الحادی عشر (۱-۱۷) از علامه حلی است .
- ۲- النافع يوم الحشر فی شرح الباب الحادی عشر (۱۷-۱۰۹) از شیخ مقداد سیوری است .

۳- منظومة فی الاصول بعربی (۱۱۱-۱۱۶) .

آغاز: بسملة .

الفقه علم بفروع الدین
عن اجتهاد کامل متین
موضوعه فعل المکلفینا
عن غایته الفوز بعلمینا

انجام :

ولا تقلد میتا وقد نقل
عدة اجماع علی ان لا یحل

۴- لغز الزبدة (۱۲۱-۱۲۷) از بهایی (منزوی ۲: ۴۴۱) .

۴۲۳۸

لستعلیق سده ۱۱ ، عنوان و نشان شغری ، انجام در باب دهم جزو یکم فصل پنجم افتاده، نسخه
از آن یحیی بن ابی المعالی حسینی رضوی بوده است (صع)
۱۸س ۱۴×۹ ، ۸۶×۱۴۳ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج تریاکی

البرهان فی علم اسرار الحکمة وتعديل الميزان

از عزالدین ایدمر بن علی جلد کی و در چهار جزو (مجلس ۲ : ۴۵۴ - ذریعه

۳ : ۸۹ - چلبی) .

آغاز: بسمله. وبه نستعين. الحمد لله الذى خلق الانسان وعلمه البيان . . . وبعد
فان شرف كل علم بشرف موضوعه لاهل العرفان .

۴۲۳۹

شکسته نستعلیق مرآتى قلی کرد (۴۹) در سده ۱۳ ، جدول زرو لاجورد صفحات زرباشی شده
سطرچلیپا ۱۴×۷ ، ۱۹×۱۴۴۶ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ در کوب مقوایی

جنگ

سروده‌های سرایندگان فارسی است بدینگونه :

- ۱- ساقی نامه و مثنوی (۱ - ۶) از فتحعلیشاه قاجار متخلص به « خاقان »
(ذریعه ۹ : ۲۸۰ - مشار ۷۲۸) .
- ۲- سروده‌های مهدی بیك شقاقی اسپرلوی تبریزی سرایی (۶-۱۹ و ۵۱-۵۲)
اوشاعری هجو گو بوده و در سپاهان در ۱۲۱۴ در گذشت (ذریعه ۹ : ۵۳۴ - مجمع الفصحاء
۲ : ۸۸) هزل است و ستایش حاجی محمد حسین صدر سپاهانی .
- ۳- سرایای مهربی عرب (۲۶-۳۲) .
- ۴- قصیده های داود (۳۲ - ۳۷) مخفی (۳۸) حافظ (۱۹-۲۳) جامی (۲۴ و
۴۲ - ۴۵) بایك مثنوی (۴۰ - ۴۱) .
- ۵- دو قصیده هاتف (۴۵ - ۵۰) .
- ۶- خسرو شیرین نظامی (۵۳-۹۰) .

۴۲۴۰

نستعلیق جعفر ۳ یو یادر ۱۳۹۸ یا الدکی پس از آن
۱۴×۶ ، ۱۸×۱۱۴۶۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی

درسهای شیخی

درسهای استکه « سرکار » آقا محمد ابراهیم شیرازی در ۱۲۹۸ در بازگشت
از تهران و ری و قم در همدان برای نصرالله خان نوشته و مورخ است از شنبه ۲۲ شعبان
۱۲۹۸ تا چهارشنبه ۲۲ شعبان ۱۲۹۸ به ربی و فارسی بروش عرفان شیخی.

۴۲۴۱

تعلیق سده ۱۳ ، عنوان شنکری ، آغاز و انجام افتاده و از میان به پاره شده ، در ۲۴ ص ، نسخه
در ۱۲۳۷ از آن محمد علی کاشی سمنانی بر سر میرزا علی لئی محرر کاشانی بوده است
۱۰×۶ ، ۱۱۶×۹۳ ، کاغذ رنگی - جلد تیسماج مشکى ضربی

دیوان

مثنوی معصوم است در اخلاق بساخت مثنوی مولوی آمیخته با داستانها و دردنیال
عنوان « قصه در تعریف پیغمبران سمن و لام که در سمنان مدفون اند » نکاتی درباره این
شهر و روستاهای آن آمده است (۷۲ - ۸۲)

آغاز:

میشود گنج در آنجا پیدا تو نداری خبر از سر خدا
میکشد هر دو چو عسرت در رنج عاقبت میدهد حقشان این گنج

....

هر که بردر که حق معصوم است تو یقین فهم که او مظلوم است
هست معصوم درین غم شب و روز که درین راه ندارد دل سوز

انجام:

انس در صحبت معصومان گیر تا نگرزی دم نادان دلگیر
(تمام شد)

تستعلیق ۳ رویا از خود مؤلف ، نسخه از آن علی نقی بن علی بوده است با خط و مهر مورخ ۱۲۹۲
 ۱۳ ص ۷×۱۵ ، ۲۱×۱۴ ۳۵۶ ، کاغذ فرنگی - جلد نیم عاج قهوه ای ضربی نقره کوب مقنن

اصول و فروع دین

از میرزا ابراهیم بن عبد الجلیل تبریزی مؤلف حقایق العلوم و المآثر السلطانیه
 (ذریعه ۷ : ۳۵) و حقایق الشریعه ، در اصول دین و فروع آن با دلایل در اصول و با شرح
 حدیث کمیل بنام قهرمان میرزا و محمد خان درد و مقاله : معرفت باری - علم شریعت
 (دیباچه - آغاز مقاله ۲) سر گذشت او دردانشندان آذربایجان (ص ۱۶) هست
 آغاز : بسمله . الحمد لله علی سوابغ نعمه و بوالغ حکمه ... چون داعی دولت
 الهیه ... ابراهیم بن عبد الجلیل کتاب حقایق را تمام کرده .
 انجام : بعد از هر نماز فریضه سی بار سبحان الله ... والله اکبر بگوید .

تستعلیق ۱۲۶۹

۱۱ ص ۶×۱۴ ، ۱۸×۱۴ ۳۵۶ ، کاغذ فرنگی - جلد نیم عاج تریاک

مجموعه

۱ - اصناف موحدین (۱ - ۵) از شیخ حسین .

آغاز : بسمله . من کلام زبدة المحققین شیخ حسین سلمه الله تعالی الحمد لله
 الاحد المنفرد فی دیمومیه ملکه و سلطانه . . بیاید دانست که اصناف موحدین ... منقسم
 بر پنج فرق است .

انجام :

رخت خطی کشیده از نکویی که از ما نیست بیرون خوب رویی
والسلام .

۲- آداب و اذکار (۶ - ۷۹) از غلامعلی باطنی بروش گروه نقشبندیان.
آغاز افتاده : گاه خود بخود ظهور میکند و شوق و ذوق و سوختگی از لوازم
آن خاندان است ... آداب نقشبندی و استعمال و اذکار و اشتغال این طریقه شریفه ...
این فقیر ... حضرت غلام علی ... درین ایام سنه هزار و دو صد و دوازده است بتکلیف
بعضی عزیزان این چند فواید از کلام مبارک خواجه خواجگان حضرت نقشبندیه و
اکابر مجددیه ... التقاط نمودند جمع کرده آمد .

انجام : پسین بهتر است از نخستین والسلام علی من اتبع الهدی.

۳- مشایخ نقشبندی (۸۰ - ۸۴) از مولانا خالد که پیران گروه نقشبندی رادر
آن بر شمرده و خدا را بنام هر یکی از آنها سوگند داده است و بفظم فارسی بسیار است.
آغاز: بسمله . سلسله طریقه نقشبندیه که حضرت مولانا برشته نظم پذیرفت.
الهی بحرمت آن شفیع المذنبین سرچشمه صدق و صفا سید اولاد آدم محمد [مصطفی].
انجام : الاهی بحرمت آن مطلع انوار فیوضات ایزد سبحان ... شیخ عثمان
قدس سره .

۴- مثنوی فارسی خالد (۸۴-۸۵) .

آغاز: فرمایش مولانا خالد .

ای نفس خسیس بی دیانت سرمایه حيله و ریانت

انجام :

دوستان جهان بمذهب من دوستانند و دوستان دشمن

۵- منظومه عربی در ستایش بزرگان نقشبندی و سوگند بنام آنها هر دو بیتي

بيك قافيه (۸۶-۹۳) و در پایان « سلسله علیه » نامیده شده است .

آغاز:

لاهم يا خير مدعو ولا بالی یا من علمت بمافی السرو والبال

انجام: صرفت عمری الی العصیان والعطل.

احسن بفضلک لا تنظر الی عملی ولا الی سوء احوالی و اقوالی

تمام شد کتاب مؤلفین و بزرگان نقشبندی ... فی تاریخ و سنه ۱۲۶۹ .

۶- رباعیات ابوسعید ابی الخیر (۹۳ - ۹۴) .

۷- مناجات مخمس بنظم فارسی (۹۴-۹۶) مصرع پنجم عربی است.

۸- قصیده فارسی در ستایش پیامبر (۹۷-۱۰۰) از ابن غیاث .

۹- مثنوی در ستایش شاه نقشبند از مولانا خالد (۱۰۱-۱۰۳) .

۱۰- سلسله نقشبندیه (۱۰۳-۱۰۷) بنظم فارسی از مولانا خالد .

آغاز:

خداوند باحق اسم اعظم بنور سید اولاد آدم

انجام:

بمحض فضل تو امیدوارم تو خود فرموده ای آموزگارم

۱۱- مثنوی فارسی در ۱۴ بیت (۱۰۷) .

۱۲- معراج خیال (۱۰۸-۱۱۷) .

آغاز:

بر سرم دیگر هوای عشق یار ریخت طرح آشیان از خار خار

انجام:

جسم از فیضت ز دام آب و خاک فارغم کردی ز خود روحی فداک

۱۳- مناجات و نصایح (۱۱۷ - ۱۵۹) از خواجه عبدالله انصاری .

ای زدردت خستگان را بوی درمان آمده ... ای کریمی که بخشنده عطایی .

انجام: زمرة دل ساده‌اند.

۱۴- رباعیات (۱۵۹ - ۱۶۲) از باباطاهر عریان.

۱۵- رباعیات (۱۶۲ - ۱۸۷) از ابوسعید ابوالخیر با يك ديڭاچه و شرح

خواص آن.

۱۶- قصیده يائی فارسی مولانا خالد (۱۸۸ - ۱۹۳).

۱۷- مثنوی بزبان بومی در سر گذشت پیامبر (۱۹۳-۱۴۹).

آغاز:

محبوبیوم هس شاه عالی نسب	هامسران نسب
اداش آینه کناچه دهب	اسمش محمد قرشی و عرب
بابویا بیزش بی طرز و حالن	تمام عمرش شصت و سه سالن

انجام:

سابای تشریف ای بر گزیدم چه روی مردمی جا گزیدم
(تمت شد یا الله یا محمد یا پیر).

۱۸- بندی بنظم فارسی درباره پیامبر و معراج (۱۹۵).

۱۹- بندی از تذکرة الاولیا (۱۹۶ - ۱۹۷).

۲۰- دوبند بنظم فارسی که در یکی از آن از پیامبر ستایش شده و دومی مناجات

است (۱۹۷-۱۹۹).

۲۱- فرمایش شاه نقشبند بنظم فارسی (۱۹۹-۲۰۲).

۲۲- ترجیع بند سید احمد (۲۰۲-۲۰۷).

۲۳- چند بند منظوم فارسی برخی با تخلص جامی (۲۰۷-۲۱۸).

۲۴- يك بند از آذر (۲۱۸-۲۳۱).

۲۵- بندی به نثر مسجع از مناجات انصاری (۲۳۲-۲۳۳).

۲۶- رشحات ملاحامد خلیفه (۲۳۴ - ۲۴۵) در پنج رکن اسلام و شش اصل

ایمان بزیان بومی .

آغاز:

جدمای ثنا و صلوة و سلام

نزائنه او سر طایفه اسلام

واجین زانامی بی مسلمانی

رکن اسلام و دین و ایمانی

انجام :

من و یم بی بخشش لایق هر چند تو بخشم بعشق شاه نقشبند

۲۷- مناجات منظوم فارسی (۲۴۵-۲۴۶) .

۲۸- درباره خوابی که نویسنده پیامبر را دیده است بفارسی (۲۴۶-۲۴۷) .

۲۹- قصیده لامیه عربی شیخ عبدالقادر جیلانی (۲۴۸ - ۲۵۰) .

۳۰- يك دعای عربی با خواص آن بفارسی (۲۵۰) .

۳۱- سلسله طریقه نقشبندیه که در آخر ختم خوانده میشود بفارسی (۲۵۱-۲۵۵) .

۳۲- دستور دعا خواندن پس از پنج نماز (۲۵۵ - ۲۵۶) .

۳۳- ختم خواجگان کبار از برای هر مهمی و مشکلی بفارسی (۲۵۷-۲۵۸) .

۳۴- نامهای خدا و معانی و خواص آن بفارسی (۲۵۸-۲۶۳) .

۳۵- رساله حضرت مولانا خالد قدس سره (۲۶۴-۲۹۴) .

آغاز: بسمله . بدانکه فرض آبدست شش است .

انجام : و محتاج استغفاریم .

۳۶- رساله حضرت مولانا خالد (۲۹۴-۳۱۰) .

آغاز: بسمله . الحمد لله الذی انعم علینا ... باید دانست که حضرت حق ... منعم

علی الاطلاق است .

انجام افتاده و سه صفحه ای هست که گویا از این رساله نباشد، بدینگونه :

اسلام مرکب از پنج رکن است اول آن تشهد این است که بدل بدانی (پس ازین آن سه صفحه است و دنباله رساله دیگری باید باشد).
چنانکه دیده ایم این مجموعه ساخته و پرداخته گروه نقشبندی است و گویا از دانشمندان کردهم هست و باید هم همه از صوفیان متأخر باشد.

۴۲۴۴

نسخ عربی سده ۱۱ ، عنوان درشت تر ، نسخه در ۱۴۴۴ از آن عبدالله بن احمد بن زین الدین و میرزا ابوطالب بن میرزا محمد حسین بوده است (صع) ، در آغاز صفحه عنوان «الجامع بین شفاء الاجسام ابی الفیث الکمرانی والرحمة للحکیم الصنبری» (گردآورده ازرق یعنی مؤلف نفائس الاحکام در فقه شافعی) است.

۲۵ س ۱۰ × ۱۵ ، ۳۱۷۳ × ۱۵۳ ، کاغذ استنبولی - جلد قهوه ای مقوایی بالوالا و از یک سوی

کتاب الرحمة فی الطب و الحکمة

از جمال الدین محمد بن ابراهیم صنبری (صع) در پنج باب : « علم الطبیعة - طبائع الاغذیة و الادویة - ما یصلح للبدن فی حال الصحة - علاج الامراض الخاصة بکُل عضو - علاج الامراض المنتقلة فی البدن » (دیباچه) این کتاب از سیوطی دانسته شده است (معجم المطبوعات ۱۰۸۰) .

آغاز: بسملة . الحمد لله الذی اخترع من العدم الموجودات و ابداع حکمته فی الطبائع الفاعلات المنفعلات .

انجام : و هذه الدابة اضيق من جلد جمل انتهى والله اعلم .

۴۲۴۵

نستعلیق محمد زکی بن محمد مفید در روز شنبه ۳ شعبان ۱۱۰۶ ، عنوان و خط روی متن شنگری ، جدول زرو شنگری و لا جورد ، آغاز از دیباچه افتاده ، حواشی با نشان « منه »
۱۷ س ۸ × ۱۶ ، ۲۴ × ۱۵۳ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای سوخت تر نجی مقوایی

شرح الهدایة

شرحی است از میبذی برهدایة ابهری .

۴۳۴۶

نسخ سده ۱۴ ، عنوان و نشان شنعرف

۱۴س ۱۱×۱۱ ، ۱۸×۱۱۳۷۲ ، کاغذ فرنگی - جلد پارچه سرخ عطف تیماج مشکی ضری

دیوان رضوی

از نظام العلماء محمد رفیع حسینی طباطبائی تبریزی است (ادبیات ۲۵۵ - دانشمندان آذربایجان ص ۳۸۰) .

۴۲۴۷

تعلیق رمضان ۱۱۹۴ (ص ۴۳۰) ، جدول زرولاچورد ، در ۴۴۸ص ، آغاز و انجام افتاده
۱۴س ۱۲×۱۲ ، ۱۲×۱۱۳۱۲۱ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ ضری مقوایی

دیوان

از شیخ محمد علی مؤذن پسر مقری فرخ زنده در ۱۰۷۷ و غزل است بترتیب
تهجی با تخلص « مؤذن » و « درویش حاتم ، حاتم » و مثنوی و رباعی و قصیده (مجلس
۳ : ۴۳۱) .

آغاز:

آنرا که وجه حق بودش منظر نظر

چشم دلش مدام بروی تقی بود

مردانه وار ترك دو عالم کند بصدق

همچون مؤذن آنکه طالب کوی تقی بود

انجام :

آدم از نام تو دربر کرد یا شاه نجف
خلعت ثم اجتباه از لطف رب العالمین

۴۲۴۸

تستعلیق سده ۱۱۰۱، رفها شنگرف، آغاز و انجام الفاده، در ۱۳۶ص، آقای باستانی آنرا
« رساله میر حسین معالی » نیشابوری در گذشته ۹۰۳ پنداشته است (ذریعه ۲۵۳:۹)
۱۵ص ۱۳۶، ۱۳۴، ۱۳۳، ۱۳۲، ۱۳۱، ۱۳۰، ۱۲۹، ۱۲۸، ۱۲۷، ۱۲۶، ۱۲۵، ۱۲۴، ۱۲۳، ۱۲۲، ۱۲۱، ۱۲۰، ۱۱۹، ۱۱۸، ۱۱۷، ۱۱۶، ۱۱۵، ۱۱۴، ۱۱۳، ۱۱۲، ۱۱۱، ۱۱۰، ۱۰۹، ۱۰۸، ۱۰۷، ۱۰۶، ۱۰۵، ۱۰۴، ۱۰۳، ۱۰۲، ۱۰۱، ۱۰۰، ۹۹، ۹۸، ۹۷، ۹۶، ۹۵، ۹۴، ۹۳، ۹۲، ۹۱، ۹۰، ۸۹، ۸۸، ۸۷، ۸۶، ۸۵، ۸۴، ۸۳، ۸۲، ۸۱، ۸۰، ۷۹، ۷۸، ۷۷، ۷۶، ۷۵، ۷۴، ۷۳، ۷۲، ۷۱، ۷۰، ۶۹، ۶۸، ۶۷، ۶۶، ۶۵، ۶۴، ۶۳، ۶۲، ۶۱، ۶۰، ۵۹، ۵۸، ۵۷، ۵۶، ۵۵، ۵۴، ۵۳، ۵۲، ۵۱، ۵۰، ۴۹، ۴۸، ۴۷، ۴۶، ۴۵، ۴۴، ۴۳، ۴۲، ۴۱، ۴۰، ۳۹، ۳۸، ۳۷، ۳۶، ۳۵، ۳۴، ۳۳، ۳۲، ۳۱، ۳۰، ۲۹، ۲۸، ۲۷، ۲۶، ۲۵، ۲۴، ۲۳، ۲۲، ۲۱، ۲۰، ۱۹، ۱۸، ۱۷، ۱۶، ۱۵، ۱۴، ۱۳، ۱۲، ۱۱، ۱۰، ۹، ۸، ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱

رساله درماده تاریخ

کلماتی که بحساب جمل یکی هستند در آن آمده و در نسخه ما از شماره
« ۱۰ : ابجد، جز، ...، اوج » تا شماره « ۱۰۵۰ : خرمهره، مریض » است و برای
هر رقمی يك تا بیست کلمه یا اندکی بیش از آن دارد این کلمات بوژه برای معماسازان
سودمند است.

۴۲۴۹

تستعلیق اصل مؤلف در متن و هامش، در آغاز نسخه دوبار دیباچه ای دیگر نوشته شده و باره
سوم دیباچه خود رساله است، در پایان هم عباراتی است در معاد، فهرست مطالب درصع هست
۱۳ص ۱۱۷، ۱۱۶، ۱۱۵، ۱۱۴، ۱۱۳، ۱۱۲، ۱۱۱، ۱۱۰، ۱۰۹، ۱۰۸، ۱۰۷، ۱۰۶، ۱۰۵، ۱۰۴، ۱۰۳، ۱۰۲، ۱۰۱، ۱۰۰، ۹۹، ۹۸، ۹۷، ۹۶، ۹۵، ۹۴، ۹۳، ۹۲، ۹۱، ۹۰، ۸۹، ۸۸، ۸۷، ۸۶، ۸۵، ۸۴، ۸۳، ۸۲، ۸۱، ۸۰، ۷۹، ۷۸، ۷۷، ۷۶، ۷۵، ۷۴، ۷۳، ۷۲، ۷۱، ۷۰، ۶۹، ۶۸، ۶۷، ۶۶، ۶۵، ۶۴، ۶۳، ۶۲، ۶۱، ۶۰، ۵۹، ۵۸، ۵۷، ۵۶، ۵۵، ۵۴، ۵۳، ۵۲، ۵۱، ۵۰، ۴۹، ۴۸، ۴۷، ۴۶، ۴۵، ۴۴، ۴۳، ۴۲، ۴۱، ۴۰، ۳۹، ۳۸، ۳۷، ۳۶، ۳۵، ۳۴، ۳۳، ۳۲، ۳۱، ۳۰، ۲۹، ۲۸، ۲۷، ۲۶، ۲۵، ۲۴، ۲۳، ۲۲، ۲۱، ۲۰، ۱۹، ۱۸، ۱۷، ۱۶، ۱۵، ۱۴، ۱۳، ۱۲، ۱۱، ۱۰، ۹، ۸، ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱

قاطع المفتاح

بفارسی و در کلام شیعی بنام پادشاهی و در چند مطلب برخی در چند مفتاح و از
اثبات واجب تا معاد - در دیباچه سه نام « قاطع المفتاح، تحفه خاقانیه، تحفه فتحیه »
دیده میشود و رساله باید از دانشمندان سده ۱۳ باشد.

آغاز: بسمله. سپاس بی‌مقیاس خداوندی را که مایات معدومه حقایق موجودات را از کتم عدم بدایره وجود آورد و اشعه شناسائی ذات معرا از صفات خود را بجمیع مخلوقات ... پرتوافکن کرد.

انجام: هر که این امور را انکار نماید کافر است و مخلد.

۴۲۵۰

تستعلیق و نسخ سده ۱۳ درش ۲۱ و سده ۱۴ درش ۴ و سده ۱۴ درش ۴، نشان ششمی، درص ۷-۱۸۱۱-۴۰ بندها است از تاویلات ابن دایه و شمع یقین لاهیجی و رسائل اخوان صفا و از سید شریف و فیاض و خیر علوی و شعر حافظ، درص ۴۸-۴۹ سه بند است به ربی و همه باید از فرائد و قلائد باشد سطر و اندازه ۳ و ۳۶ و ۱۴۳۶۶، کاغذ سپاهانی و فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضربی

مجموعه

- ۱- نامه عبدالرزاق کاشی بعلاء الدوله سمنانی و پاسخ او (۷-۱).
 - ۲- درمکنون (۱۷-۱۲) از حسن بن عبدالرزاق لاهیجی قلمی است.
- آغاز:** بسمله . حمدله ... اما بعد یکی از برادران جانی و دوستان روحانی ... التماس نمود که اعتراض بعضی از سنیان بر شیعه که شما میگوید تقاعد... امیر المؤمنین. از حرب خلفای ثلثه برای تقیه بود بسبب آنکه انصار نداشت اگر تقیه واجب بود پس ... حسین ... میدانست و نکرد یا نمیدانست و کرد و بهر تقدیر منافی امامت و عصمت است که شما مدعی اید. جوابش را آنچه بخاطر فاتر بنده ... حسن بن عبدالرزاق ... رسد نویسد ... این رساله که موسوم است بدرمکنون .
- انجام:** سوای فهم ایشان فهم هیچکس دیگر بآن نرسد و الحمد لله حق حمد (بلغ بحمده) .

۳- مشکوة الحکمة ومصباح البیان (۴۲ - ۷۰) از حسن بن عبدالرحیم عراقی
آغاز: مشکوة الحکمة و مصباح البیان فی معرفة الحجّة الناطق فی کل زمان
 بل مشکوة الهدی ومصباح العرفان فی ایضاح الحق من المذاهب و الادیان . بسمله
 وبه نستعین [الحمد لله الملهم عباده] ... الدال علی وجوده بخلقه و بحدوث خلقه علی
 ارضیه ... اما بعد فقد وصل الینا من بعض القسیسین والاحبار کتاب یرجع الی ان طریق
 التبعّد فی هذه الاعصار منحصر علی الکتب الالهیه الباقیه فی یدی النصارى والمیهود ...
 فترتب هذه الرسالة علی مقدمة واربعة ارکان وخاتمه . . اما المقدمة ففی الاشارة الی
 بیان ارکان المعرفة . . الرکن الاول فی اثبات الحجّة الناطق ووجوده فی کل زمان ...
 الرکن الثانی فی ان الحجّة یرجب ان یکون معصوما عن الخطاء و الزلل . . . الرکن
 الثالث فی ان الحجّة یرجب ان یکون ظاهرا معروفا فیما بین الانام او بنوابه . . . الرکن
 الرابع فی بیان طریق معرفة حجة الله ومعرفة نوابه . . . خاتمة فی وجوب الرجوع الی
 القیم والتسلیم له علما وعملا .

انجام : وقد تم تألیفها بید ... حسن بن عبدالرحیم العراقی ضحی الیوم الرابع
 من الاسبوع الرابع من الشهر الثالث من العام الثانی من العقد السادس من المائۀ الثالثة
 من الالف الثانی من الهجرة النبویه علی مهاجرها الف سلام وثناء و تحية .

۴- مختصر رسائل در نخبۀ مسائل (۷۴ پ - ۱۳۱) از میرزا ضیاء الدین سرابی
 تبریزی (ص ۱-۵۷) ورسائل عملیه فتوائی اواست و بروش پرسش و پاسخ .

آغاز: وبه نستعین . بسمله . حمدله ... وبعد . . . الحاج ابن الشیخ مولی قلی
 ضیاء الدین ... برلوح ضمیر منیر اخوان دین مینگاراد .

انجام : یا کمتر یا بهمان عدد تم بالخیر و الحمد لله رب العالمین والصلوة علی
 نبيه وآله الطاهرين .

درسه صفحه پیش ازین رساله ترجمۀ اجازه ایست از حاج شیخ محمد حسین

کاظمی بمؤلف بفارسی . خط مؤلف و اجازه عمل باین رساله در آغاز آن بالای صفحه هست باسهر او .

۴۲۵۱

تستعلیق سده ۱۴ ، متن نسخ

۱۸س ۱۴×۷ ، ۸۴×۱۱۳×۱۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج حنایی ضربی مقوایی

شرح دیوان

شرحی است بنظم و نثر از یکی از متاخران بردیوان منسوب به علی (ع) و در آن از تحفة الملوك سید جعفر بروجرودی کشفی عبارتی آمده است (ص ۳) .

آغاز: قوله علیه السلام : الناس من جهة التمثال اه: انسان که بصورت همه چون یکدیگرند- باید که بعین مهر درهم ننگرند .

انجام : و شبحی اندوهناك والسلام علی من اتبع الهدی

۴۲۵۲

تستعلیق سده ۱۱ و ۱۰ ، عنوان و نشان ششگوش

۱۸س ۱۴×۸ ، ۶۹×۱۲۳×۱۹ ، کاغذ سیاهانی - بی جلد

قصه بی انبیا

درسر گذشت پیامبران است (حقوق ۵۱۲) و گویا از سده ۸ و ۷ باشد و این نسخه از نیمه داستان سلیمان است تا پاره ای از سر گذشت پیامبر اسلام .

آغاز افتاده : کردندیک فرسخ دریاه فرسخ از سیم خام ... قصه عنکورشاه روزی از روزها سلیمان ... بر جزیره بگذشت و در میان جزیره چشمه آب بدید و اسبان بدید سیاه و سفید و سرخ .

انجام افتاده : صفت طعام خوردن حضرت رسالت ... عادت مبارك او آن بود كه
هر كس اوران عوت ميكرده ميرفت و طعام او ميخورد .. و بهمه كف به پنج انگشت خوردي
و بدو انگشت طعام .

۴۲۵۳

استعليق رين العابد بن امين الدين حسيني در روز سه شنبه ۱۷ رمضان ۱۰۴۲ ، عنوان و نشان شغرف
۱۳۵۰ ، ۱۹۳۹۹ ، ۱۹۰۳ ، كاغذ سپاهانی - جلد تيماج قهوه ای مقوایی

حاشیة شرح التجريد

از فخر الدين محمد بن حسين استرآبادی كه تمام شاه تهماسب ساخته است
(ذريعه ۱ : ۹۹ - طوس ۷۸ : ۴) تاريخ تأليف آن چنانكه در پايان آمده « اثبات الله »
(۹۴۱) است . در ذريعه (۱۱۷ : ۶) از حاشیة ديگر او مورخ ۹۶۵ (= حاشیة الجواهر)
ياد شده است .

۴۲۵۴

نستعليق سده ۱۱ ، عنوان و نشان ، نسخه اسرار ياكيزه است ، شعرهای شفايي و ميرزا جلال اسير
وسلطانعلی بيك و ميرداماد و زلالي در ستايش او در صحت
۱۳۱۷ ، ۱۱۰۶ ، ۱۷۳۱۶۹ ، كاغذ سپاهانی - جلد تيماج قهوه ای ضرابی ترنجی مقوایی گرد و
عطف مشكي

جذوات

از ميرداماد است (۲۲۳ - ذريعه ۹۳ : ۵ - مشار ۴۸۱)

۴۲۵۵

نسخ ۱۲۹۶ ، عنوان و نشان شغرف ، ۴ از روی نسخه مورخ ۵۷۱ قعدة ۱۱۰۰ نوشته محمد محسن بن

ملا محراب نوشته شده و ۳ گویا آن در ۱۲۹۶ از آن آقا، میرزا اسدالله بوده است (صع) یادداشت ۱۲۹۹ دارد (۸۰ پ)

۱۶ س ۱۰ × ۱۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج آریاکی ضریبی

هجری ۱۲۵۵

۱- شرح کبری (۲ پ - ۸۰ ر) شرحی است آمیخته با متن و با عنوانها فصل از میر سید ابوالبقاء بن عبدالباقی حسینی بر کبری در منطق بفارسی از میر سید شریف کرگانی و بنام محمد همایون نمازی بهادر (طوس ۴: ۳۸۶) جز بهجة الطالبین شرح سید محمد بن محمود حسینی یزدی (مشار ۲۴۰).

آغاز: عنوان صحیفه همایون حمد و سپاس حکیمی شاید که علم بحقیقت ذاتش خارج از تصور عقول و افهام است ... چنین گوید ... ابوالبقاء ابن عبدالباقی الحسینی ... که این شرحی است ... بر ... فارسی منطق ... السید ... الشریف .

انجام : و مثالهای اینها از سابق ظاهر شود .

۲- شرح العوامل المائة (۸۱ پ - ۱۷۶ پ) شرحی است از ملا کاظم بر متن ملا محسن بن محمد طاهر قزوینی (سپه ۲: ۳۸۸) و جز آنچه در فهرستهای ادبیات (۳۳۷-۳۳۸) و طوس (۳: ۲۵) و ذریعه (۱۳: ۳۷۱) آمده و آمیخته است با متن و در زمان قزوینی ساخته شده است .

آغاز: بسم الله . الحمد لله كما [هو] اهله و كما ينبغي لكرم وجهه و عز جلاله ... اقول لما كان العوامل المنسوب الى ... ملا محسنا حفظه الله تعالى محتوية على المسائل الكثيرة والفوائد الغريبة ولم يكن له شرح ارید ... ان اشرح .

انجام : نحو مالت و عليك و غيرهما قد فرغ من الشرح الذي صنفها ... مولانا محمد كاظم حفظه الله تعالى من مبحث اسماء الافعال بالعوامل الذي صنفها ملا محسنا رحمه الله تعالى على يد ... محمد محسن بن ملا محراب في ۵ شهر ذي القعدة سنة مائة واثم من الهجرة النبوية صلى الله عليه وآله (تمت بعون الملك الوهاب) .

۳- المناظرة (۱۷۷ ر- ۱۸۴ ر) گفتگوی ابن بابویه با امیر رکن الدوله ابوعلی حسین بن بویه دیلمی است (ف ۶۲۸).

۴۲۵۶

نستعلیق روز پنجشنبه ۱۱ رجب ۱۱۰۴ ، عنوان شنغری ، متن شنغری وزیر خط مشکی
 ۱۵×۹ ، ۱۴۰×۱۹ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج چنایی ضربی

مراجعات سالکین

شرح اعتقادات است بنام شاه عباس و امام قلیخان و در روز دوشنبه ۱۶ رمضان ۱۰۳۱ ساخته شده است (پایان رساله) درس ۱۷۰ هم آمده : « در سال هزار و سی و یک که تب و بایی در میان مردم لار شایع بود » اگر چه در ص ۷۴ آمده « حالا که هزار و سی و دو سال از هجرت .. گذشته باشد » در ص ۲۱ در شرح عبارت متن « اعلم ایها الولد اعلم من الروح صاحب النصرة والظفر والفتوح السلطان الاعدل والمقبل الاقبل ذوالنسب الطاهر النبوی و الحسب الباهر العلوی » آمده : « و مراد فرزند آخر کار کیا سلطان محمد است انار الله مضجعه که چون اقوال قوم در بعضی اعتقادات که علم بان از ضروریات بود و در آن اختلاف بود و از حضرت قدسی مآب استدعای محاکمه طرفین و اظهار اعتقاد حضرت مآتن درین ابواب نموده بود ملتمس ایشان را مبذول فرموده باین رساله رفع شك از خاطر سلطان و اظهار عقیده خود و اصلاح ذات البین نموده اند .

پس متن که رساله ایست در اعتقادات در همه اصول پنجگانه بر روش شیعی صوفی برای کار کیا سلطان محمد ساخته شده است .

شارح در ص ۱۶۸ از پدر خود که دوستار شاه و از « غلامان شاه دین پناه حاکم » لار بوده و دوستار ابراهیمخان لاری و آشوبگران لار او را کشته اند و درس ۱۹۵ از نیای خود که هشتاد سال قضای لار را داشته و همنام او بوده است یاد نمود .

در آن یاد شده از رسائل نجومی شارح (۵۶) و از مواقع النجوم (۳۷) و تجرید و مواقف و مقاصد و طوابع (۶۸) و کیمیای سعادت (۲۹) و از شیخ سعدالدین حموی (۱۳۹). شعرهای کمال الدین فکری نیمدهی فارسی (۹۵) و عطار و ملای روم و سعدی و جامی و فردوسی (۲۹) و امیر حسینی (۲۹) و حافظ و شیخ بهایی (۵۹) و شبستری در گلشن راز (۶۰) در آن آمده است نیز از پاسخ میر سید شریف علامه شیرازی پیرسشهای امیرزاده اسکندر حاکم فارس در آن یاد گردید (۱۴۷) شارح بالینکه در این شرح روش فلسفی پیش گرفته و مانند ماتن سبک صوفیانه دارد در ص ۱۴۵-۱۴۶ از صوفیان زمان خود به نثر و نظم سخت نکویش کرده است. در ذریعه (۱۲: ۱۵۷) از چنین کتابی یاد نشده است.

آغاز افتاده و بریده شده: بود و به تقریب... وسیله نجات از درکات و سبب رفع [زلات]... طلب اتمام آن بر وجه صواب نمود و متوسل بروح... حضرت قدسی مآب شد که این چند کلمه که از زبان اهل کشف و شهود در شرح این رساله بیان می کنند.

انجام: و تهمتن زمان و رویین تن دوران ابوالغازی امام قلی خان ادام الله ایام اقباله و معدلته الی یوم القیام آمین انه قریب مجیب و بالاجابة جدیر.

آغاز متن: الحمد لله الذی کرم بنی آدم بالنفس الناطقة للمکلیات و فضلهم بالعلوم النافعة و الاعمال الصالحة الحاکمة من الاخلاق الحميدة علی سائر الکائنات.

انجام: من اعتقد هذا القدر صار ایمانه مطابقا للمواقع صحیحا فاکتفینا علی هذا القدر لان الوقت لا یقتضی الاطناب والله الملمهم للصواب.

رساله در حساب

از قاسم اسیری سیاهانی که در روز پنجشنبه نیمه ج ۹۰۰/۲ ساخته است . در
ص ع آمده « علامه قاسم الاسیری الاصفهانی ... بخط مؤلفه ... بغداد ... تم رقیمه ...
جمادی الثانی يوم تحويل الشمس نقطة الحمل » (سیاه شده و درست خوانده نمیشود)
آغاز: رساله قاسم الاسیری الاصفهانی . بدان حاسبك الله حسابا یسیرا و ضاعف
فی العیزان جمع ضروب اعمالك فلیلا او کثیرا که این رساله ایست در بعضی مسائل
حساب مشتمل بر مقدمه و سه مقاله و خاتمه الکتاب ... مقدمه در تبیین تعریف حساب
و عدد و تعیین موضوع حساب و بیان عقود و اسما و صور و مراتب عدد و ایراد بعضی از
مقدمات هندسیه (ص ۲ در سه فصل) .

مقاله اول در تقسیم عدد و بیان خواص آن (ص ۱۷ در دو فصل) .

مقاله دوم در ضرب و نسبت و قسمت و تضعیف و تصحیف و جمع و تفریق و استخراج
اضلاع (۱) (ص ۲۲ در هشت فصل) .

مقاله سیم در انواع مساحت (ص ۹۷ در دو فصل) .

خاتمه در اعداد متناسبه و مسائل مختلفه (ص ۱۰۴ در دو فصل) .

انجام : مقابل ۷ والسلام اولاً و آخر اعلی النبی و آله الطیبین الطاهرین کاتبه
مؤلفه قاسم الاسیری الاصفهانی م تم فی مدینه دارالسلام بغداد صین عن الاضداد فی يوم
الخمیس منتصف جمادی الثانی الذی يوم تحويل الشمس بنقطة الاعتدال الربعی من
سنة تسعمائة الهجرية بالخير والسعادة م .

پس ازین در ص ۱۱۵ زایجه « مولود فرزند اعزا کرم علاء الدین محمد » است
در روز آدینه ۱۹ شعبان ۹۰۰ ، در ص ۱۱۷-۱۴۰ چند نامه و قباله و وقفنامه فارسی است

بخط تعلیق و رقاع در یکی از آنها از شجاع الدوله اسفندیار بیک (ص ۱۲۴) یاد شده و یکی مورخ ۱۷ج ۲/۹۰۰ و دیگری مورخ ۱۷ صفر ۹۰۰ است سپس حساب سیاق است و همه اینها بخط مؤلف رساله باید باشد.

۴۲۵۸

تعلیق سده ۱۱، جدول لاجورد شنگرف، سر لوح دارد لاجورد و زروسرخ
۱۸س ۱۱×۵، ۱۹×۱۰۳۱۲۸، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی

حاشیه تحریر الاصول

حاشیه ایست بر تحریر طوسی از اصول اقلیدس، عنوان «المقالة الثانية» در نزدیک با آغاز نسخه در هامش و عنوان «المقالة الرابعة عشر من حاشية السيدس سره علی تحریر اقلیدس» در نزدیک بیابان آن در هامش دیده میشود. عنوانهای شماره ششگانه و مقاله های دیگر هم در هامش دیده میشود و گویا از سید شریف گر گانی باشد (تاریخ علم الفلك فی العراق ۴۴ - مدرس ۲۰۰) میبیدی هم بر آن حاشیه ای دارد (طوس ش ۴۸) و قاضی نورالله شوشتری (مدرس ۲۰۱).

آغاز: بسمله. وبك الاستيفاق يا كريم. ای ینتقض بالمستدير فان المحاذات ههناك ايضا لکن لافی جهة واحدة وان اعتبرت الجهة لزم ان لا يكون خط مستقیم اعظم من قطر محدود الجهات.

انجام افتاده: ولما ان نرسم ذا عشرین قاعدة وذلك لان مجموع زوايا سطح ذی العشرین ستون... اثنتا عشرة میل عدد قواعد.

۴۲۵۹

تعلیق سده ۱۱، جدول زر و لاجورد، آغاز و انجام افتاده
۱۱س ۱۰×۵، ۱۶×۹۳۴۵، کاغذ سپاهانی - جلد روغنی آراسته عطف تیماج قهوه ای

لیلی و مجنون

از مکتبی شیرازی است (ادبیات ۴۰۹).

۴۶۵

استعلیق گویا در ۱۲۵۴، عنوان نسخ و شنکرف

۱۱ س ۷×۱۴، ۱۱۳۷۰×۱۸۱۸، اغذفرنگی رنگارنگ - جلد کیماج سرخ زر گوب عطف جنایی ضربی

دیوان

از سلطان افشار محمد جعفر میرزا فرزند ظهیر السلطنه کاظم میرزا پسر ظهیر الدوله
ابراهیم خان برادر نادر شاه که نخست نزد اسدالله میرزا بوده و در ۱۲۲۲ از مشهد
خراسان بهمد رفته رفته و در حیدرآباد دکن میزیسته و زن و فرزند پیدا کرده و در
دربار فرمانروایان آن کشور مانند ناصر الدوله نظام الملک آصفجه میرفرخندعلیخان
بهادر پسر سکندرجه فرمانروای دکن پس از درگذشت پدر خود پذیرفته شده و راجه
مهاراجه چند و لعل بهادرمدارالمهام دیوان دولت دکن چند پارچه دیه «برسم طیول
وجاگیر» و مقداری جنس و نقد باو داده و با آبر و باداشتن نزدیک پانصد تن زن و مرد
با خودزندگی میکرده است ولی این مقرری کفاف معیشت او نمیکرده و چند نامه بدربار
فتحعلیشاه و عباس میرزا و میرزا محمد حسنخان مروی نوشته تنگدستی خود را آشکار
داشته و از شاه ایران خواسته که میانجی شود تا انگلیسها مقرری بیشتری باو بدهند^(۱)
و انگلیسها نپذیرفتند و او را آزرده ساختند و او ناگزیر بتنگدستی میزیسته و گوشه

۱- او از فتحعلیشاه درخواست کرده و گفته (۸۶)،

یا بخوانی در حضورم گر بدانی لایقم

یا دهی فرمان اجرایی بصدرانگزی

گزیده و در خانه خود مسجدی کوچک ساخته بعبادت پرداخته است (ص ۸۶۳) او
بتبار و نژاد خود می‌بالیده و خود را از قآن و سنجر کمتر نمیدانسته و روی انتساب
بصفویان خود را سیدمی میپنداشته است چنانکه میگوید (ص ۱۱۱) :

ما زخاقان و زقیصر کم نه‌ایم اندر نسب

بلکه در هر نوع از امثال و اقربان برتریم

نسل حیدر آل پیغمبر فروغ مهر و ماه

وارث دیهیم و تخت ارسلان و سنجریم

مام ما خود در درج لجه شاه صفی است

از پدر هم کوهر بحر عقیق نادریم

او با اینکه باخاندان قاجار نامه نگاری داشته از آنها گاهی بدهم گفته است

چنانکه از زبان نادر میرزا میگوید (ص ۱۰۴ و ۳۵).

نیست غم گر شد جهانی بزر دجال لعین

مهدی صاحب زمان را ره‌نما دانسته‌ایم

....

گر عدو سلطان گرفت از ظلم تاج

دادخواه و داور عالم علی است

در این دیوان از خلفا (ص ۶) و دوازده امام (ص ۱۲-۶۳) هر دو ستایش شده و او

با اینکه در آیین شیعی غلو داشت سنیان بیش از شیعیان با واردات میورزیده‌اند (دیباچه)

تاریخهای ۱۲۲۰ و ۱۲۲۷ و ۱۲۳۱ و ۱۲۴۳ و ۱۲۵۱ و ۱۲۵۲ در آغاز پاره ای از

قصاید دیده میشود و در این سالها این قصیده‌ها سروده شده است .

او گذشته از شاعری بعلمهای دیگر نیز آشنایی داشته است چنانکه می‌گوید

(ص ۲۸) :

نه همین شاعری ام هست شعار
 که بسی علم مرا شغل و فن است
 حکمت و فلسفه و فقه و اصول
 رصد و هیئت و علم بدن است
 سر گذشت او دردِ بیباچه خود دیوان و در آغاز نسخه بخامه آقای باستانی راد
 هست .

چنین است فهرست نام کسان در این دیوان :

سلطان محمد جعفر میرزا ، ظهیر السلطنه کاظم میرزا ، ظهیر الدوله ابراهیم خان
 نادر شاه افشار ، اسدالله میرزا (۱) آصف جاه میرزا فرخند علیخان بهادر والسی دکن ،
 سکندر جاه ، مهاراجه چندو لعل بهادر (۲) فتحعلیشاه قاجار (۳ ، ۶۸ ، ۷۷ ، ۸۳ ،
 ۸۹ ، ۱۰۴) حاجی محمد حسین خان مروی (۳ ، ۷۷ ، ۸۹) عباس میرزا نایب السلطنه
 (۳ ، ۸۰) حاجی محمد رضای حیفه (۵) حاجی سلیمان صباحی (۴۹) محمد شاه پادشاه
 ایران (۶۴ ، ۶۸ ، ۷۴) اشپختر (۷۴) انگلیس (۷۹ و ۳) صدر انگریز (۸۶) نادر میرزا
 (۱۰۴) حاجی محمد فارسی مشهدی (۱۰۲) .

نخست دیباچه ایست مورخ ۴ ذی حجه ۱۲۵۲ و در آن آمده که او از مشهد
 بدکن رفته و در آنجا مانده و « تاحال تحریر (۱۲۲۲) سی سال است که درین شهر
 زندگی میکنند .

آغاز: بسمله . منتخب دیوان صدر آرای اورنگ فهم و فراست زینت افزای
 سریر سخن . سلطان محمد جعفر میرزا دام الله اقباله خلف خلد آشیان ظهیر السلطنه
 کاظم میرزا ابن ظهیر الدوله ابراهیم خان برادر نادر شاه انار الله برهانها .
 انجام : بسیار خوش بیان و شیرین کلام که دل هر گز نمیخواهد از صحبت
 شان آنی کناره کند حال که تاریخ چهارم ذی الحجه سنه ۱۲۵۲ هجری کعب الحاج

حاجی محمد رضا خان روضه خان الشهیر بحقیقه روانه ولایت، شد دیگر نوشته چیزی نشد.

در این دیوان قصاید است در ستایش مذهبی و درباری و غزل قدیم و جدید با تخلص سلطان و قطعه‌هایی نامه مانند و پاسخ و فخر و مطایبه و اعتراض و مناجات سپس رباعی: آغاز دیوان:

نیکو بین که این همه نعمت که آفرید
با طبع آدمی بچه (پاره شده)
شکر تمام نعمت او در جهان که گفت
یا آنکسی که شکر یکی از هزار کرد
از بهر رهنمایی مردم به راه راست
دین محمد عربی آشکار کرد
انجام:

راست شد چون الف از قامت این تازه جوان
پشت کوژد گر بنده که مادر زاد است
سالها بیتو بدی مملکت فسق خراب
لله الحمد که امروز ز تو آباه است

۴۶۱

تسلیق هدایة الالهین محمد رضای گلپایگانی در ۳۱ و ۴، ش ۴ مورخ ۲۵ رمضان ۱۲۷۷، عنوان
و نشان شنگرف، در ۴۰ پ بند است در عروض بهربی و ناقص
۱۳×۱۲، ۱۵۴×۱۱۸، کاغذ فرنگی - جلد تیماج حنایی ضربی

مجموعه ۵

۱- جمع مختصر (۲ پ - ۳۰ پ) از وحیدی تبریزی (حقوق ۷۲).

۲- الاختلاج (۳۲ پ - ۴۵ پ) از قاضی عبدالحکیم بن سعید فاروقی در دو باب نخستین درباره سردومی در دیگر اندامها .

آغاز: رسالة الاختلاج للقاضی عبدالحکیمه . بسمله . الحمد لله الذی خلق الانسان و علمه البیان ... قال القاضی عبدالحاکم ابن السعید الفاروقی ... مامن جارحة ولا عضو اختلج من الانسان الاوله دلیل علی ماتجدله وقد جمعت هذا الكتاب علی ما وصل الی من الروایات المنقولة عن الامام جعفر الصادق وعن دانیال النبی ع وعن الاسکندر ذی القرنین وعن حکماء الفرس والروم .

انجام : نعوذ بالله منه ومن عدم الصبر علیه ووجود الفقر.

۳- ملحمة دانیال (۴۶ پ - ۱۵۳ پ) نه ملحمة حبیبش (ش ۳۰۸۶/۱ ما و ش ۶۳۹ سپه) .

آغاز: مانند ش ۴۸۵۵ با اندکی جدایی (نیز ش ۴۲۶۰ سپه) .

انجام : و ناایمنی ولایت خاصه در آخر سال .

۴۲۶۲

نسخ تصحیح شده و خط خورده و بحاشیه رفته و مویا از خود مؤلف امر چه در آغاز آمده و الکواکب الدریة فی علم الکلام تألیف الفاضل بیدکلی الکاشانی ره ، عنوانها سفید مانده یک حاشیه از « م فرهنگ » دارد و نسخه گویا از آن او بوده است

۱۶ س ۱۱ × ۱۱ ، ۱۱۳ × ۱۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبز کثیره ضریبی

الکواکب الدریة

از محمد باقر بیدکلی کاشانی و یکدوره کلام شیعی است به ربی و با استدلال .

آغاز: بسمله . حمد لله المعلم ذاته بذاته الانسان والهادی الی المبدء و المعاد و سائر الارکان ... فیقول ... محمد باقر البیدکلی الکاشانی انی لطال ما یخالجنی ان

اكتب مختصرا في علم الكلام... لاسيما علم هو للمكلفين اهم... فائده... وسميته
بالكواكب الدرية مرتبا على مقدمة وفصول ثمانية.

انجام: هذا آخر ما اردت ايراده والمرجو من الاخوان والاحبة صفحا عما فيه من
خلله لان خيركم خيركم لاهله والحمد لله على عفوه.

٤٢٦٣

سخ گرد آورنده جنگ

۳۰ ص ۱۴ × ۸۲، کاغذ فرنگی - جلد تیسماج قهوه ای عطف مشکی

جنگ

گرد آورده موسی بن حسن کر کری لیوارجانی تبریزی مورخ ۲۴ و ۲۵ سوال
۱۳۴۱ (ص ۷۰-۷۱-۷۶) و ج ۱/۱۳۱۱ درخوی (ص ۱۵۴ و ۱۶۲) دریکجا دارد که از
مجموعه آخوند ملا علی اصغر تبریزی نقل شده است (۱۳۵) نیز از مجموعه سید (۱۴۵)
سید کاظم رشتی در ۲۳ صفر ۱۲۵۵ ازین جنگ میستاید (نوشته کر کری در ۱۳۱۱
از خط او ص ۱۴۷)، بدینگونه:

۱- آداب نوافل اللیل بعربی ۱-۲۵.

۲- دوازه امام منظوم عربی از قوام [سیفی قزوینی] ۳۳-۳۴.

آغاز:

احمد المختار نورالثقلین

صلیارب علی شمس الضحی

انجام:

صلوات لمعت کالفرقدین

نظم العبد قوام لهم

سر الله بآل المصطفى والمحبين لهم والابوين

- ۳- شعرهای شیخ حسن صاحب معالم عربی و میرزا احمد مجتهد عربی و باشعری فارسی و پنج قصیده عربی و فارسی میرزا ابراهیم الالباشی مشهور بشمس المعالی تبریزی یکی بفرمایش مظفر الدین میرزا.
 ۴- قصیده ملامهر علی اندرابی عربی بنام فتحعلیشاه
 ۵- دوازه امام منظوم عربی ۴۸-۵۱.

آغاز:

یا من تفرد بالتوحید معناه و کل لب الوری عن در که ماه
 انجام :

- و اغفر بهم ربنا للنظام الاثم و اجعل جنابك یا منان مأواه
 ۶- شعر آخوند ملا ابراهیم سرابی عربی
 ۷- البرائة الجامعة در برابر زیارت جامعه از میرزا عبدالرسول بن حسن حسینی
 زنوزی خویی مورخ ۱۲۵۷ عربی و خطبة الطغیان بزبان عمر در برابر خطبة البیان علی
 (ع) از همو عربی (از شرح البرائة الجامعة او).
 ۸- شعر شیخ عمران، شعر میرزا حسن گوهر در تاریخ در گذشت شیخ زین الدین
 احمد [احسائی] ۱۲۴۲، شعر ابن ابی الحدید عربی، شعر شیخ بهایی و پدرش عربی
 ۷۰- ۷۱ و ۹۶- ۹۸.

- ۹- پاسخ فیض کاشانی پیرش محمد مقیم مشهدی درباره تصوف خود او
 چنانکه مولانا محمد علی صوفی مقری گفته است بفارسی از مقامات النجاة
 جزائری.

بندهایی از: احتجاج، بحار، مجمع البحرین، صافی، بصائر، امالی، لؤلؤتی
 البحرین، حاشیه جزائری بر شرح کافیة جامی، الدرر النجفیه شیخ یوسف بحرینی،

الدرالنظیم ، مقامات النجاة جزائری در نسخه هست (۲۸ ، ۵۳ ، ۶۰ ، ۶۸ ، ۷۶ ، ۹۶
وجاهای دیگر) .

۴۲۶۴

تسلیق خود شاعر گویا در ۱۴۱۹ ، عنوان شغری
۱۴س ۹×۱۵ ، ۸۶×۱۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکى ضربى

دیوان

از سید رضای مداح پسر حاجی سید حسین تهرانی عطار مشهدی که در کابل
همزیسته ولی شیعی اثنا عشری بوده است، غزل است بترتیب تهجی با تخلص «سید» و یکی
از غزلهای یائی آن در پاسخ ملامقبل است و بخواش ملامحمد حسین ذا کرسروده شده
سپس قصیده است و مخمس و مثنوی در ستایش امامان و نجف و کربلا و طوس و معجز نامه
پیامبر و علی .

آغاز: هو الموفق . کتاب واضحة الحقیقة فی ذات وصفات و نعم و مدح و حدیث
و بند و نصیحت و امثال آن . بسمله .

ای آنکه هر که کرد بنام تو ابتدا

در هر سخن بخواش یا ... (پاره شده)

کز ذات اقدس تو نگفتی صفات تو

کس را نبود قدرت گفتن ... (پاره شده)

....

هر چند گر نه لطف تو شامل شد بحال

سید کجا و آمدنش اندرین سرا

انجام :

چو این زن یکی بهتر از صد هزار درین در چو تو مرد بی اعتبار
 نباشد ز گفتار حاصل مراد بسرو سیدا کسب کن اعتقاد

۴۲۶۵

استعلیق و نسخ سده ۱۴ ، در ۱ پ - ۶ پ پراکنده است
 ۱۵س ۸×۱۴ ، ۱۵۳×۱۲×۱۸ ، کاغذ فرنگی - جلد پارچه سبز مقوایی

مجموعه

- ۱- جامع السعادات فی موجبات النجاة (۷ ر - ۱۰۲ ر) از مهدی بن ابی ذر نراقی
 در گذشته ۱۲۰۹ (ذریعه ۵۸:۵) و این نسخه گزیده ایست از آن .
- ۲- ترجمه قرآن (۱۰۴ ر - ۱۵۲ پ) ترجمه پاره ای از لغات و عبارات سور
 قرآنی است از فاتحه تاناس .
- آغاز: بسمله . سورة الفاتحه حمد و شکر: سیاس و ستایش: رب: پروردگار: رحمن:
 روزی دهنده .
- انجام : از دیو آدمی .

۴۲۶۶

نسخ حسین بن ابی طالب راجالی در ۱۴۴۳ ، عنوان درین
 ۲۰س ۶×۱۳ ، ۱۱۳۴۰×۱۲ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوایی

الفقهية المستطرفة

از سید محسن اعرجی کاظمی بغدادی (ش ۱۶۹۸) .

۳۲۳۸

۴۲۶۷

تستعلیق ۱۰۷۷ ، عنوان و نشان شنغرف
۱۶س ۱۴×۷ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ

قبلة الافاق

از رضی الدین محمد قزوینی (ش ۴/۳۸۲۸ و ۴۴۵۳/۱۰).

۴۲۶۸

تستعلیق حاجی عزالدین در ۹۱۷ ، سر لوح زرولاچورد و شنغرف، جدول زرولاچورد
۱۴س ۱۳×۶ ، کاغذ سمرقندی - جلد روغنی زرین آرنجی مقوایی درون قهوه‌ای

پوشان

از سعدی شیرازی است.

۴۲۶۹

نسخ محمد تقی شیرازی در روز سه شنبه ۱۰۹۶/۴ ع ۴۹ ، عنوان و نشان شنغرف ، آغاز الدکی

افتاده

۱۵س ۱۱×۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی

لطایف غیائی یا اسرار التنزیل

از امام فخرالدین رازی (ش ۳۷۷۵ - مشار ۸۷).

۴۲۷۰

تستعلیق محمد ضیاء الدین نقشبندی مجددی خالیدی در سده ۱۴ و ۱۳ ، حواشی لغوی دارد یکی با
نشان «بیدل میرزا» ، در ۱۵۹ ص

۱۹س ۱۴×۷ ، کاغذ سپاهانی نخودی - جلد مقوای گرد و عطف تیماج تریاکی

دیوان

از بیدل بخارایی و غزل است بترتیب تهجی با تخلص بیدل سپس يك ترجیع است،

نزد يك ۳۲۰۰ بیت .

آغاز:

باوج کبریا کز پهلوی عجز است راه آنجا
 سرمویی گرا اینجا خم شوی بشکن کلاه آنجا
 ادبگاه محبت ناز شوخی بر نمیدارد
 چو شبنم بر بمهر اشک میاالدن نگاه آنجا

.....

زمین گیرم بافسون دل بسی مدعا بیدل
 دران وادی که منزل نیز میافتد بر راه آنجا
 انجام:
 لفظ حیرت نقشم از مضمون غمازم میسر
 بال معذورم ز شوخیهای پروازم میسر
 همچو تار ساز از تحقیق آوازم میسر
 بر تورمزی می سرایم بشنو و بازم میسر
 بیدلی در پرده دارم ترجمان بیدلم

۴۲۷۱

نسخ مؤلف

۱۴س ۱۱×۶، ۱۷×۱۱۳۱۵، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضربی

تفسیر دو آیه

از ملا محمد تقی بیك بن محمد حسین کاشانی که بر دو آیت «رب المشرقین

و رب المغربین، و «فلا أقسم برب المشارق والمغارب» در ۱۲ع/۱۲۹۷ نوشته است در پایان پاسخی است پرسش از برد العجوز گویا از همو در سه صفحه و نیم.

آغاز: بسمله . حمدله ... و بعد چنین گوید بنده خاطی عاصی محمد تقی بن محمد حسین کاشانی .

انجام: و مانند این احادیث بسیار است تمام شد جواب از دوسوالی که نموده بودند در روز دوازدهم شهر ربیع الثانی سنه ۱۲۹۷، حرره اقل العلماء محمد تقی کاشانی.

۴۲۷۲

تعلیق ذی قعدة ۱۰۵۴، عنوان شنغرف، آغاز افتاده
۱۳۵۵س، ۱۸×۹، کاغذ سپاهالی - جلد تیماج تریاکی ضربی

دیوان

از حکیم محمد حسن زلالی خوانساری است (ذریعه ۹: ۴۰۴ - ادبیات ۴۱۶
۵۲۳) در ۳۶۰۰ و اند بیت و محمود و ایاز است و حسن کلو سوز (۵) و میخانه و شعله
دیدار و ذره و خورشید و سلیمان نامه .

۴۲۷۳

نسخ مغرب محمود بن محمد بن یوسف بن محمد ثری بحرانی در ۱۰۱۱، عنوان و نشان شنغرف، آغاز
الدکی افتاده و برابر با سطر اخیر ص ۳ چایی، حاشیه ها با نشانه «عمیدی»
۱۸×۱۴، ۱۹×۱۱، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای مقوایی گرد و عطف سرخ

انوار الملکوت فی شرح الیاقوت

از علامه حلی است (ف ۵۴۰ - حقوق ۲۵۷) عباس اقبال در خاندان نوبختی
از این کتاب گفتگو داشته و آن در تهران در جزو انتشارات دانشگاه بکوشش آقای

محمد نجمی در سال ۱۳۳۸ خ بچاپ رسیده و بند اخیر آن « فی حکم المخالفین ... »
در این چاپ نیامده است (؟).

۴۲۷۴

لمتعلق ۱۶ شعبان ۱۲۵۴ هـ از خود شاعر ، عنوان و لسان شناسی
۱۳۶×۱۲ ، ۱۷×۱۱۳۹۳ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای ضربی

در مکنون

مثنوی است عرفانی با تخلص اصغر آمیخته با حکایات از علی اصغر بن علی اکبر
بروجردی که گویا در ۱۲۵۲ و باد بیاچه‌ای بنشر ساخته است، و راست حقائق المعارف
(ف ۵۷۳)، نام سراینده و کتاب در آغاز و پایان هست.

آغاز: هذا کتاب در مکنون . بسم الله . الحمد لله الذی خلقنا فی احسن تقویم ...
بشنو از دل چون حکایت میکند . قصه مجنون روایت میکند

انجام :

تا که باز انشاء سازم دفترى
زو نمایم عالمی را رهبری

۴۲۷۵

نسخ سده ۱۱ ، حواشی دارد
۱۵×۳۸ ، ۱۲۳۴۷×۱۹ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج عنابی ضربی مقوایی

کشف الاسرار

در رمل و بفارسی از ملا حیدر بن محمد اصفهانی دردوازه باب : شرافت این علم -
خانه های رمل - سعادت و نحوست اشکال بکواکب سبعة و بروج و مراتب اشکال -
سیر نقطه و مراکز - بسط اشکال و حل و عقد و متن و شرح و تفسیر و تاویل و ضعف

وقوت اشکال - طول و عرض و عمق و قابلات ثلثه - طالب و مطلوب - عرض شکلهما -
 اعداد رمل و ضرب و قسمت و طرح - میزان العمل - ضمایر و خبایا و اسامی و دقایق -
 انقلاب رمل و سهم السعاده و سهم الغیب و شرف و هبوط و اوج و حسیض و فرح و طرح
 و ضعف و قوت و خانه و دوابال و درازو گویا و مدور و مجوف و مربع و مثلث و اعمال
 متفرقه (دیباچه) جز کشف الاسرار اشکوری (ش/۱/۳۷۴۴)

آغاز: کتاب کشف الاسرار تصنیف ملاحیدر اصفهانی . بسمله . و به نستعین .
 حمد و سپاس نامتناهی سزاوار احدیست که بواسطه ظهور خود عقل کل مبدا عالم
 غیب و شهادتست از نور خود خلق فرمود .
 انجام : که بعکس مشهور است .. (شکلهای رمل است) .

۴۲۷۶

لستعلیق عبدالحسین مازندرانی در ذی حجه ۱۱۰۹ ، عنوان شغرف ، حواشی دارد بانسان «منه»
 منه عقی عنه ، حاج میرزا علی اکبر صدر الاسلام»
 ۱۳×۶ ، ۳۲۲×۱۴ ، کاغذ سپاهالی - جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی

أنوار البلاغة

گویا از آقا محمد هادی بن محمد صالح مازندرانی در گذشته نزدیک ۱۱۳۴
 (ذریعه ۲: ۴۲۰) رساله ایست بفارسی و ترجمه مانندی از مختصر تفتازانی بساخت کتابی
 جدا گانه و در سه فن :

- فن یکم علم معانی در هفت باب (۱-۲۵۲) .
- فن دوم علم بیان در سه در باب (۲۵۲-۳۵۱) .
- فن سیم علم بدیع در پنج باب (۳۴۱-۴۴۱) .
- (نام کتاب و مؤلف از باستانی راد است) .

آغاز افتاده : همخ و ثقل کلمات وجدانی است ذهن سلیم و طبع مستقیم آن را ادراك مینماید .

انجام : وبهترین مقطها آنست که نوشته میشود در آخر نامها والسلام علیکم ودر آخر رساله ها تم الرسالة قد وقع الفراغ من تسوید هذه الرسالة من شهر ذی الحجة الحرام سنة ۱۱۰۱ علی يد . . عبدالحسین المازندرانی .

۴۲۷۷

نسخ حسن بن محمد صادق در ۱۶ شوال ۱۳۱۵ درش ۱ و ابوالقاسم بن اسمعیل خوانساری بفرمایش آقامیرزا محمود در ۲۷ ذی حجة ۱۳۱۴ ، ش ۴ نسخ معرب با حواشی « منه ، منه ، اعلى الله مقامه » از همین تاریخها ، ش ۴ مورخ ۱۰۹۹ در دژ مرو شاهجهان از محمد تقی با عنوان شکرغرف ، ش ۵ و ۶ و ۷ نسخ مورخ ۱۳۱۴ ، ش ۸-۱۰ نسخ علیق تازه همه گویا از محمود بن جمال الدین بن علی بن ابی القاسم بن حسن بن حسین بن ابی القاسم خوانساری نویسنده ش ۱۰ در شب ۲۸/۱۳۰۴ غشج ، ش ۱۱ نسخ گویا از همو ، در برخی از برگها پراکنده ها ایست ، فهرست رساله ها نوشته محمود بن جمال الدین موسوی در ۱۰ صفر ۱۳۱۶ با مهر ۱۳۹۹ و باستانی راد در ص ۵۶۰ دیده میشود ، در ۵۶۰ ص

۱۷×۱۳ ، ۲۸۴×۱۱ ، ۱۸×۱۱ کاغذ فرنگی جلد تیماج سبز ضربی مقوایی

مجموعه

۱- مفتاح الافلاح فی شرح دعاء الصباح (۲۷۵-۱) از مولانا محمد اسمعیل خواجوی سپاهانی در گذشتة ۱۱ شعبان ۱۱۷۳ و نزدیک بسه هزار بیت (ذریعه ۱۳: ۲۵۳) .

آغاز: بسمله . نحمدك يا من اذهب الليل مظلمًا بقدرته وجاء بالانهار مبصرًا برحمته ... وبعد فيقول ... محمد بن الحسين بن محمد رضا المشهور باسمعيل ... هذا الدعاء الشريف الموسوم بدعاء الصباح الموصوف بمفتاح الافلاح و مصباح التجاح قد اشتهرت نسبتة الى ... امير المؤمنين ... و نحن و ان لم نجده بسند صحيح متصل الى ذاك الجنب ... لكن نقل بعض الاصحاب انه وجده باسانيد صحيحة و روايات متصلة اليه ... ومع قطع النظر عن ذلك فعباراته الشافية و كلماته الوافية و مضامينه العالية

ونظمه الغريب واسلوبه العجيب ادل دليل واعدل شاهد على صدوره من ذلك الصدر الا
على ... فقصدت ... ان نشير الى جملة ما في فقراته وعمدة ما في كلماته لالتماس من ينبغي
اجابته وتسهيلا للدعاة ما في محل التباسه ... (بسمله.) اقرب الى الاسم الاعظم من سواد
العين الى بياضه .

انجام : وعليهم صلوات الله وسلامه ما بزغت الشمس والقمر والحمد لله رب العالمين
على توفيقه للاتمام والصلوة على رسوله وآله البررة الكرام خير البرية واشرف الانام
سوده في عنفوان شبابه وتقله من السواد الى البياض بعد شببته و نفاذ ايامه و اقتراب
اجله ... محمد بن الحسين ابن محمد رضا المازندراني الشهير باسم عميل عفي الله عن جرائهم
بمحمد وآله وقائهم بلغ قبلا من اوله الى الخ .

۲- الباقيات الصالحات (۲۷۶ - ۳۵۹) ديوان عربي عبد الباقي افندي فاروقى
موصلى است در ستايش امامان شيعى و نخستين بند آن ديباچه ماننديست بر اين
كتاب او .

آغاز: بسمله .

صنوطه المصطفى و ابنته	مع سبطيه الكتوز المقلقة
نقطر صعت الباء مع النون	و الباء التى فى البسملة

انجام :

وبنت اصحاب العباء لقدز كا ارخت فرسى

(۱۲۷۰)

درس ۳۵۹-۳۷۴ ستايش سيد محمود افندى آلوسى زاده وسيد بهاء الدين عبد الله
افندى ومحمد فهمى افندى وعبد الغنى جميل زاده وسيد صالح قزوينى نجفى ومولى عباس
غروى ومحمد جابر كاظمى وشيخ ابراهيم نجفى وسيد عبد الغفار موصلى ومحمد سعيد
است بنظم ونشر عربى بر اين كتاب .

۳- المنظومة (۳۷۶-۴۲۵) قصیده ایست میمی بی الف از امیر ابوالقاسم خوانساری
در توحید و ستایش مذهبی شیعی چاپ شده بامبانی الاصول (ص ۱-۴۳).

آغاز:

تمشمت فی قصدی بخیر تمشم و بدیت منظومی بذکر معظم

انجام:

فهمینی فی صدرهم بعدمحضری فلم یرمنهم غیر فعل معظم
در پایان (ص ۴۲۵) ستایشی است درشش بیت عربی از این منظومه از سید شریف
کاظمینی.

۴- الصفیحة (۴۲۸-۴۴۱) از شیخ بهایی.

درص ۴۴۲-۴۴۴ (مورخ ۱ رجب ۱۱۰۸ بمسح) بنویست بفارسی گویا از هیئت
قوشچی در معرفت ابعاد و اجرام.

۵- رساله در عروض (۴۴۶-۴۷۹) با عنوانهای فصل.

آغاز: تیمنا بذکر الملك القدیم وبه ثقتی . بسمله . سیاس وافر قادری را که
حرکت سریع دوایر افلاک را سبب ازدواج اصول و امتزاج ارکان گردانید ... و بعد
بدانکه ارباب صناعت عروض بناء اصول اوزان شعر را بر سه رکن نهاده اند سبب و وتد
و فاصله .

انجام: باشد بینم رویت .

۶- رسالة فی علم البلاغة وتوابعها (۴۸۰-۵۰۷) بحرایی.

آغاز: وبه ثقتی . بسمله . الحمد لله الذی خلق الانسان وعلمه الانسان ... و بعد
فهذا انموذج من علم البلاغة وتوابعها مشتمل علی مقدمة و فنون و خاتمة اما المقدمة
ففيها بحثان (تقسیم الکلام - تعریف مفهوم الفصاحة والبلاغة) ... الفن الاول علم المعانی
وفیه فصول ... الفن الثاني علم البیان ... الفن الثالث علم البديع ... اما الخاتمة فتشتمل
علی فائدتين .

انجام : ولیکن هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذه الرسالة وقصدنا افراده فی هذه المقالة والحمد لله وحده والصلوة علی من لا نبی بعده محمد ص اجمعین فرغ من تسوید هذا ... محمد علی الخونساری فی تاریخ الثانی من شهر صفر ... سنة ۱۳۱۴ .

درس ۵۰۸-۵۰۹ بندیست در بحور بفارسی با اشکال .

۷- رساله قافیہ (۵۱۸-۵۰۹) از جامی (حقوق ۱۶۹) .

۸- مرثیه (۵۲۵ و ۵۴۳) از فنایی بوزن مثنوی و بفارسی .

۹- رساله اجماع (۵۲۸-۵۳۳) از آقا حسین خوانساری که بندیست از مشارق الشمس فی شرح الدروس او .

۱۰- ترتیب تعلم العلوم (۵۳۴-۵۴۱) از میر ابوالقاسم خوانساری و دستورها ایست درباره تحصیل علم در چند نوع .

آغاز: هو الله تعالی شانه رساله فی ترتیب تعلم العلوم من ... میر ابوالقاسم الخوانساری قدس سره . بسمله . حمدله . . اما بعد این نصیحتی چند است و وصیتی دلپسند که در حین مهاجرت ... مولانا زین العابدین المسمی بعلی ... از کلیایگان بصوب اصفهان بغرض تحصیل علم ... اسیر بالاد . . ابوالقاسم ابن حسین الحسینی الموسوی ... عرض نمود .

انجام : وهذا ايضا دليل عدم تماميته والحمد لله اولاً و آخراً .

۱۱- رساله خواص حروف تهجی (۵۴۶-۵۵۲) ترجمه ایست بفارسی از امام الدین

کازرونی از رساله شیخ عباس بونی .

آغاز: بسمله . حمدله ... چنین گوید ... امام الدین کازرونی .

انجام : از همه مضرتها ایمن باشد بقدره الله تعالی والله سبحانه .

مجموعه

- ۱- بیان اوراد موظفه (۱-۲۵) در بیان اوراد موظفه است برای یکی از فرزندان روحانی بایک مقدمه و دو فصل و خاتمه (ش ۳۶۴۴).
- ۲- مرآة المحققین (۲۶-۱۲۷) از محیی الدین محمد رونق علیشاه کرمانی (ش ۲۸۱۶ و ۱/۲۸۳۱).

۴۲۷۹

نستعلیق عبدالعظیم بن خواجہ قلی در رمضان ۱۲۸ (۱۰۲۸) جدول وسعون بندی نرولا جورده میان
سولہا در برخی جاها سرخ
۱۵س ۱۱×۶، ۱۹×۱۲، کاغذ سپاہالی رنگارنگ - جلد تیماج مشکئی ضربی مقوایی

دیوان

خواجہ آصفی بن نعمۃ اللہ ہروی کوهستانی در گذشته ۱۶ شعبان ۹۲۳ (ذریعہ
۸:۹ - مجلس ۲ : ۲۳۱ و ۲۵۳ و ۲۵۵ و ۲۵۶) غزل است بترتیب تهجی با تخلص آصفی
سپس چهار رباعی و یک مستزاد و نزدیک بدو ہزار بیت .
آغاز افتادہ :

پی سگان درست استخوان غم پرورد
تم کہ راحت خود جست و رنج یارانرا
بحسن آن بت یار شد چو حسن ادب
پیادہ در رہ دین کرد شہسوارانرا
امیدوار بوصلست آصفی یارب
کہ نا امید نسازی امیدوارانرا

انجام :

شدروز ازل میکده سر منزل ما کز باده سرشته بود آنرو گل ما
هر لاله که در کوی خرابات دمید پر کرده پیاله‌ای ز خون دل ما

این کاسه دلگشا است نامش بجهان هر مصرع مستزاد نقشی است دران
در مجلس جم تاریخش هم
[گر] صبح ابدن‌هان کند لاله قدح پس کاسه دلگشای سلطان جهان
از یاد بهار صبح ابدم

۴۲۸۰

نسخه صفر ۱۱۸۶ درش ۱۹ و از آغاز افتاده از دیباچه ، ش ۴ بهمین خط ، اندازه بیاضی است
۲۳×۱۷ ، ۱۱۳×۲۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ

مجموعه ۴۹

- ۱- اثولوجیا (۱-۶۱ پ) از افلوپینوس و منسوب بارسطو.
- ۲- حاشیه حاشیه شرح التجرید (۶۲-۱۱۶ پ) از ملا عبدالرزاق لاهیجی (طوس ۶۹:۴ - ف ۲۳۰) او در آن از استاد خود صدرای شیرازی یاد کرده است (۶۲ پ).
- آغاز افتاده : و اعلم ان المنهج الذي اعتبر فيه حدوث الخلق هو طريقة جماعة من المتكلمين .

انجام : ثبوت الادراك المسمى بالاحساس بلاآلة .

۴۲۸۱

نستعلیق سده ۱۴ و ۱۳ ، نشان شنغرف ، با توضیح واژه‌های دشوار در هامش
۱۳×۱۵ ، ۱۱۱×۲۲ ، کاغذ هندی - جلد تیماج ثریاکی ضربی مقوایی

دیوان

مثنوی و بزبان اردوی کهن است درباره داستان پدمنی و شیفته او سلطان علاءالدین خلجی و در دیباچه آن توجهی بآیین اسلام شده و حدیثها و آیتهای بسیاری در آن آمده و چنین می نماید که سراینده آن از پیروان سنت است و او شناخته نشد که کیست و همین اندازه ازین مثنوی برمیاید که همزمان شیرشاه سواری بوده است که پس از همایون شاه و پیش از اکبر شاه پنج سال در هند فرمانروا بوده است. او در این دیوان از شیخ مبارک و شیخ کمال و شیخ برهان شاگرد سید محمد به نیکویی یاد کرده است (۱)

آغاز:

بر گت کپت سوسرب بیانی دهر نین جینهه جینهه نهین بانی
اور جو هوئی سوباور اندها دن روی چارمیری کی دهدها

انجام:

سکھین کپا پدماوت رانی کرهونه کپت بهیس
جو کی سوجو کپت من چکوی لی کر گر اپدیس

۴۲۸۲

نسخ شب دوشنبه شوال ۱۰۸۸ در ش ۱، ش ۳ و ۴ بهمین خط و ش ۲ پس از يك صفحه دیباچه افتاده و میرسد بمیانۀ فصل یکم، ش ۴ مورخ شب پنجشنبه ۱۴ شوال ۱۰۸۸ و از آغاز در میانۀ حدیث هشتم افتاده، عنوان و نشان شاعر 'شعر فارسی محمد حسین تراقی در پایان هست بخط خود او، یادداشت مورخ صفر ۱۰۸۸ از محمد علی مازندرانی در ص ۵ همت

۱۴ س ۱۲ × ۱۲، ۱۹ × ۱۲، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ ترنجی مقوایی ۳ ردختایی

۱- این آگاهی را آقای علی رشای تقوی از دانشجویان شهر کراچی و مهمان دانشگاه تهران پادیدن همین نسخه بمن داده است.

مجموعه

۱- سر گذشت فیض (۱ - ۲۵) از جمال الدین نطنزی بفارسی و در آن روشن شده است که فیض کاشانی چنانکه توده مردم می پندارند صوفی نیست و شبهه ای که برخی کرده اند و او را ازین گروه دانسته اند رد شده است در پنج نمونه :

۱- آنچه که فیض در پاسخ نامه محمد مقیم مشهدی نوشته .

۲- آنچه در فهرست الکتب آورده .

۳- آنچه در آداب السلوک یاد کرده .

۴- آنچه در محاکمات نگاشته .

۵- آنچه در کلمات طریقه نوشته است (در متن نمونه ۵۴ پس و پیش شده است).

آغاز: رساله مولانا جمال الدین النطنزی . بسمله . چنین گوید محرر این رساله و موزق این مقاله جمال الدین النطنزی .

انجام : و بحر نحو که امکان داشته باشد و دست دهد .

۲- اصول و فروع دین (۲۷ - ۵۳) از شریف عبدالعظیم ثانی پسر محمد مقیم شریف

بابویه ای در دو هدایت : نخستین در پنج فصل (توحید - عدل - نبوت - امامت - معاد)

دومی در فروع در پنج فصل (نماز - روزه - حج - زکوة - جهاد) .

آغاز: هو الفتح العلیم بسمله . وبه نستعین الحمد لله الذی هدانا لهذا السواء الطريق

هو سبیل طلب العموم ... اما بعد چون فرض اصلی ... ابن محمد مقیم الشریف البابویه

عبدالعظیم الثانی از خدمت علما و خواندن علم معرفت اصول و فروع دین و زایل گردانیدن

نذك (از اینجا افتاده و نام کتاب دانسته نشد) .

انجام افتاده : فصل چهارم در بیان زکوة است و دانستن او نیز از جمله فروع دین

است .

۳- شرح مدخل البشر بر حادی عشر (۵۵ - ۸۸) از همو و شرحی است آمیخته با متن الباب الحادی عشر علامه حلی بفارسی (دیباچه).

آغاز: هذه الرسالة فی ترجمة باب الحاد يعشر من کتاب . بسمله . وبه نستعين . الحمد لله رب العالمين ... اما بعد چنين گوید محرر و مورق این اوراق ... ابن محمد مقیم البابویه الشریف عبدالعظیم الثانی .

انجام افتاده : قول مصنف السادسة فی انه تعالى يجب عليه عوض الآلام یعنی ششم از مباحث عدل در دانستن آنست که واجب است بر خدای تعالی عوض الهی که بهر نفس رسیده ... و قتل از برای قصاص .

۴- رساله رجعت یا ترجمه چهارده حدیث (۸۹-۱۶۴) از مجلسی دوم (ف ۱۲۰۳)

۴۲۸۳

تسلیق ابوالحسن محمد علی بن سید مقیم لاریجانی نیا کی متخلص به مرکب در ۱۲۲۹ (ص ۱۱۴) و ۱۲۳۵

(۴۴) و ۱۲۶۶ (ص ۸۷) ، عنوان شنگرف

۱۳×۷ ، ۱۲×۱۱ ، ۱۷×۱۱ ، کاغذ قرنگی کبود - جلد توماج حنایی ضربی

مجموعه ۴۶

۱- صحیفه الانام (۴-۴۳) از ابوالحسن محمد علی بن سید محمد مقیم حسینی لاریجانی

نیا کی متخلص به « مرکب » که از مرشد العوام میرزا ابوالقاسم گیلانی قمی کزین کرده است .

در ص ع آمده که نسخه از آن همین محمد علی بن محمد مقیم لاریجانی نیا کی است و چند بیت فارسی است از همین « مرکب » و پس از چند عبارت پراکنده ای این رساله آغاز میشود .

آغاز: بسمله حمدله ... چنين گوید محمد علی بن محمد مقیم لاریجانی ابوالحسن

که این مختصر است در بیان واجبات وضو و نماز یومیة از سهویات و شکایات.

انجام : پس اول ظهر است .

۲- مر کب سازی (۴۶ - ۵۵) بنظم و نثر فارسی کویا از همان میرزا مر کب نیا کنی و پیش از آن در ص ۴۴ نسخه مر کب است از همو با عنوان « نسخه مر کب من عمل میرزا مر کب » و با نشان « کتبه مر کب الحسینی الالریجانی سند ۱۲۳۵ هـ . چنین است فهرست عنوانها مطالب آن :

شرایط خط خوب ، در صفات قلم خوب ، در ساختن مر کب ، شناخت کاغذ (۴۶) در آهار زدن کاغذ ، مهره زدن کاغذ ، بیان قلم تراش ، در تراشیدن قلم (۴۷) در شرایط قط زدن ، آداب قلم در دست گرفتن ، خاتمه کتاب در باب جدول و تذهیب و رنگهای گوناگون و ساختن مر کب و سایر لوازم کتابخانه و شستن لاجورد ، جدول کشی با طلا و لاجورد (۴۸) خط و مهره ، خطریز و درشت ، خط طلا و لاجورد ، حل ساختن لاجورد ، در شناختن و شستن سنگ لاجورد (۴۹) در حل کردن و عمل آورد طلا (۵۰) در ساختن انواع رنگها ، شستن شنگرف ، در شستن لاجورد (۵۱) زرد کردن زرنیخ ، سرخ کردن زرنیخ ، ساختن سفید آب ، در سفید کردن لاجورد ، در گلگونه ، [ساختن لاجورد و شنگرف] برای نقاشی (۵۲) ساختن مر کب چندین نوع (۵۳) ساختن مر کب نشاستجی ، مر کب صمغی ، مر کب قلع و سیماب (۵۴) زایل کردن نوشته از کاغذ (۵۵) .

آغاز :

خط که مایقرء است شهرت او	آن اشارت بود خط نیکو
بهر آن است خط که بر خوانند	نه که در خواندنش فرو مانند

انجام :

کار بسیار است در پیش قلم	گشته لیکن قوت تحریر کم
بیاد الطاف الهی رهبرم	خامه تحریر بسا یا ورم

تادهم این داستان را اختتام رونهم سوی دیگر حسب المرام
(اللهم اغفر لکاتبه اعنی محمد علی ابن محمد مقیم الحسینی اللاریجانی النیاکی)
۳- تحفة النبی (۵۹-۷۹) از سید نعمة الله فکرت لاریجانی .

آغاز:

آینه طلعت خدایی گنجینه فیض کبریاپی
برهان کمال قدرت حق تمثال جمال حی مطلق

انجام :

چون جان علی خدا برایت فکرت چکند فدا فدایت

....

این ذکر خوشم چه منتهی شد موسوم به تحفة النبی شد
۴- اختیارات (۱۰۶-۱۱۴) .

آغاز: اختیارات در جامه پوشیدن ،
چون بود در بروج ثابته ماه جامه بپردن اختیار مخواه
بلکه در برج منقلب باید ور بزهره نظر کنی شاید
بایدت نیز وقت پوشیدن اندرین اختیار کوشیدن

انجام :

لیک باید که اعتقادش ازین چون بداند نگرده از ره دین
که نداند شناخت در دوسرا هیچ کس علم غیب غیر خدا

(تمت فی يوم الثلث سنة ۱۲۲۹ ، کتبه ابن محمد مقیم محمد علی الحسینی
اللاریجانی النیاکی) .

۵- جنگ (پراکنده در سراسر مجموعه) شعر همان نیاکی (۴) جامی ، ابن
حسام (۵۶-۵۵) آقاسید نعمة الله فکرت لاریجانی (۵۹-۶۲ و ۸۰-۸۸) نامه کنیزی

بخانم (ص ۷۰-۵۸) آغاز رساله‌ای بفارسی در احادیث منقبت پیامبر و علی (۸۹-۹۳) شعر فارسی ۹۴، ستایش امام رضا بنظم فارسی از همان فکرت (۹۵-۹۹) دوازده بند محتشم (۹۹-۱۰۰) نامه‌ای بنظم فارسی بحاجی عبدالله آغا گویدا از همین نیاکی نویسنده نسخه، شعر فارسی او که در مسجد حاجی حسین در نوسر سروده (۱۰۳) وقف نامه‌ای که بنظر استادی مولانا محمد جعفر استرآبادی گذرانده شده بخط مر کب حسینی لاریجانی در ۱۲۳۶ (۱۰۴) شعر فارسی از او بخط او در ۱۲۳۵ (۱۰۵) «سؤال جواب علامی ... آقا سید محمد سلمه الله» در عقد نکاح (۱۱۵-۱۱۶) «سؤال و جوابی که از آقای مرحوم یعنی آقا محمد علی بهبهانی شد» در فقه (۱۱۶-۱۱۸) «اسامی شهرهای روسیه» (۱۱۸-۱۱۹) رباعی و مثنوی، نسخه میرزا محمد علی خوانساری خوش نویس درباره مر کب، نسخه مر کب میرزا شفیع تبریزی بخط محمد علی حسینی لاریجانی متخلص به «مر کب» (۱۱۹-۱۲۰) شعر فارسی میرزا مجنون جندقی و «مر کب» و مخمس حاجت و مشرف (۱۲۳-۱۲۷) چند بیت عربی و فارسی و پراکنده های دیگر (۱۲۷-۱۳۲).

۴۲۸۴

نسخ مؤلف ش ۴۰۳ با حواشی او در این دو شماره، عنوان شتغری، در ۶۱ پ - ۶۲ پ و بند عربی فقهی است والقباب دانشمندان شیعی
 ۱۶ س ۱۳۶، ۱۱۱ ۱۰۳ ۱۷، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکى ضربی

مجموعه

۱- التنقيح (۳-۴) دو مسئله است ازین کتاب.

آغاز: وبه ثقتی. بسملة. مسئلتان: الاولى جواز الاستثناء فی اليمين بمشية الله وهو اجماعی ... هل يشترط التلفظ بالاستثناء اويكتفى الاعتقاد والنية فيه.

انجام : والمراد هنا المرور بالحق . نقل عن التنقيح والسلام .

۲- المسائل المدنية (٤ پ - ٦ پ) (ف ٢٠٢١) .

آغاز: بسمله . من المسائل التي سئله السيد مهنا بن سنان الحسيني المدني من العلامة محمد بن الحسن [بن] المطهر الحلي ما يقول سيدنا الامام العلامة في المسائل التي لم يرد فيها نص من اصحابنا .

انجام : مع دلالتها على المقصود .

۳- مصباح الوصول في علم الاصول (٧ ر - ٦١ ر) از محمد مهدي بن ميرزا محمد

چهارسوي سپاهاني كه در ١٢٧٠ ساخته است .

آغاز: مصباح الوصول في علم الاصول . بسمله . الحمد لله الذي مهد لنا قواعد الاصول لاستنباط مدارك فروع الاصول ... و بعد فيقول . . محمد مهدي بن محمد چهارسوقي الاصفهاني . . . هذه وريقات قد صنف فيها اقتضاء الامر بالشئ عن ضده . . . و سميتها بمصباح الوصول في علم الاصول ... وهي مشتملة على مقدمات وتنبيهات وخاتمة .

انجام : كما تحب وترضى بحق محمد وآله و اهل بيته وقد فرغت من تسويد ذلك السواد الذي صار ماخوذا من السواد في يوم الاثنين من رجب المرجب في سنة مائتين وسبعين بعد الالف سنة ١٢٧٠ (با مهر) .

۴- مشكاة العقول في علم الاصول (٦٣ پ - ١١ ر) از همان چهارسوي كه در

١٢٧١ ساخته است .

آغاز: مشكاة العقول في علم الاصول . بسمله . وبه ثقتي . الحمد لله الذي دلنا الى معالم القوانين ومدارك فروع اصول الاسلام . . و بعد فيقول . . محمد مهدي ابن ميرزا محمد چهارسوقي الاصفهاني . . . ان هذه جملة من الكلمات التي ذكرت في جواز اجتماع الامر والنهي في الشئ الواحد وعدمه و نبذة من المسائل الاصولية العقلية التي بلغ اشكالها مشهورا بين الاصوليين ... و سميتها بمشكاة العقول في علم الاصول وهي

مشملة على مقدمات و تنبيهات .

انجام : كما عن السيدین و الشیخ نورالله مسكنهم انتهى . وقد اتفق الفراغ ...
فی اليوم الاربعاء من الشهر الخامس ... سنة مائتين و احدى و سبعین بعد الالف . . . سنة
۱۲۷۱ ذاوسنة الخاطی ابن مرحوم میرزا محمد الجهارسوقی (بامهر).

۴۲۸۵

نسخ سده ۱۴

۱۳×۷ ، ۱۸×۱۱۳۸۷ ، كاغذ سپاهانی آهارمهره - جلد روغنی آراسته با پیگره های بلبل
و پروانه درون عناوی با پیگره های آهو و اسب و شکارچی و گل یاس

حدائق الحقائق

از حسن رامی (ادبیات ۲۰۴)

۴۲۸۶

نستعلیق زین العابدین کلاهدوز در ع ۱۳۷۷/۱ م و با از روی نسخه مورخ ع ۱۳۹۱/۱ ، عنوان و نشان شنغرف
۱۳×۶ ، ۱۶×۱۱۳۶۸ ، كاغذ فرنگی - جلد تیماج عناوی ضربی گرد و عطف و درون سبز تیره

فقد العلی للموقف الاولي

از افضل الدین احمد بن ابی حامد کرمانی مؤلف بدایع الازمان فی وقایع کرمان
و المضاف الی بدایع الازمان فی وقایع کرمان (مشار ۲۱۰ و ۱۱۲۴ و ۱۴۴۸) که در
کوه بنان در صفر ۵۸۴ ساخته است (ص ۹۷ دیباچه تاریخ کرمان (سالاریه) و زیری) .

۴۲۸۷

نسخ ع ۱۰۹۲/۱ ، عنوان و نشان شنغرف

۱۳×۶ ، ۴۰×۱۰۳۱۱۲ ، كاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکی ضربی

منهاج الکرامه فی معرفه الامامه

از علامه حلی است .

۴۲۸۸

نسخ و استعلاقی محمد اسماعیل بن محمد رضای حسینی منجم در روز سه شنبه ۱۷ ذی حجه در شانزده روز
سه شنبه ۱۱ ج ۱/۲۱۶ در کرمانشاه در ۲ ، عنوان و نشان شناسی
۱۴ س ۶×۱۰ ، ۱۶×۱۰۳۶ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکوی ضربی

مجموعه ۵۹

۱- احکام النجوم (۲ پ - ۴۱ ر) باید بخشی از بحار مجلّسی باشد و تا « فی
علامات خسوف القمر طول السنة » را دارد .
آغاز: بسملة . باب سعادة ايام الشهور العربية و نحوستها و ما یصلح فی کل یوم
منها من الاعمال . الخصال عن ابیه .
انجام : فقال کان اعلم الناس .

۲- جزیره خضراء (۲ پ - ۶۵ پ) بفارسی از محمد هادی بن محمد صالح فراهانی
مورخ ۱۱۲۵ بدستور شیخ علیخان و زن جمعه رساله ایست که شیخ محمد امین کاظمی در سیاهان
در ۱۰۹۱ نسخه ای از آن باین خان داده بود (دیباچه) و همان رساله جزیره خضراء معروف
و دوبند است : یکی داستان فضل پسر یحیی پسر علی طیبی ، دومی روایت کمال الدین
احمد بن محمد بن یحیی انباری در ۱۰ رمضان ۵۴۳ و داستانی که نزد عون الدین یحیی بن
همیره گفته شد .

آغاز: بسملة . حمدله ... اتقول چنین گوید ... محمد هادی بن محمد صالح فراهانی
انجام : تا اینکه وزیر فوت شد ... اهل بیته الطاهرین .

۴۲۸۹

تستعلیق سده ۱۱ ، عنوان شنغری ، جدول زرولاچورد
 ۱۱س ۱۴×۱۱ ، ۱۹×۱۱ ، کاغذ سپاهالی - جلد تیماج مشکى ترنجى مقوایى

دیوان

از کشوری و غزل است نه بترتیب تهجی با تخلص کشوری سپس مربع و مخمس
 و مشاعر به دستور ملک شمس الدین محمد بن ابراهیم خان از هر حرفی پنج بیت .

آغاز افتاده :

با سگان او بگو حال زارم ای رفیق
 مردنم نزدیک شد آگاه کن احباب را
 مردمسکین کشوری زان لب حدیثا کنون چه سود
 داد جان بیمار غم ضایع مکن جلاب را
 انجام :

و و و چه خوش بود که نمایی رخ از نقاب
 تا کشوری خسته دهد دیده را جلا

۴۲۹۰

تستعلیق روز دوشنبه رجب ۱۲۴۵ درش ۲ ، ش ۱۳ ، بهمن خط ، عنوان و نشان شنغری ، بامهر احمد بن
 حسین حسینی مورخ ۱۰۳۳ ، با یادداشت تاریخ شکست یافتن سر بازمراغه درج ۱۲۲۵/۲ درص ۱۲۲ شعری
 مورخ ۱۲۶۶ درص ۱۲۰
 ۱۱س ۱۱×۱۱ ، ۱۶×۱۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنابی ضربی

مجموعه

۱- خیوان نعمت (۱ - ۲۲) نسخه ما دیباچه مجموعه نظم و نثر یا خوان نعمت

نعمت خان محمد عالی است که در ۱۱۰۴ ساخته شده و در آن از اوستایش شده است.

آغاز: بسمله . عیار افزای سخن اکسیر است که چون بر فلذرات معدن لفظ طرح شود زر خالص از سبیکه غیرت رنگ باخته بر آید .

انجام : و خطابی که از جانب پادشاه جهان عطا آمد نعمت خان است از لطایف

غیبی تاریخ خطاب چنین یافتیم شکر نعمت واجب واجب (۱۱۰۴) .

۲- لطیفه غیبی (۲۳ - ۱۲۳) از محمد بن محمود دارابی در شرح دیوان حافظ

(مجلس ۳: ۹۱) در يك مقدمه و سه باب و خاتمه .

آغاز: بسمله . فصیح ترین کلامی که فصحای بلاغت شعار و بلغای فصاحت آثار

کتابه دیوان خود سازند حمد و ستایش و ثنا و نیایش کبریا ایست .

انجام : از بوسه های پیاپی تنگ شکر ساخت .

۳- تفسیر لغات دیوان حافظ (۱۲۴ - ۱۳۰) در شرح و اژه های دشوار این دیوان .

آغاز: بسمله . این رساله ایست برای حذف مشکله حافظ تصوف تصفیه قلب

است از کدورات قالب .

انجام : پاکبازی عبارت از توجه خالص است که نذر اعمال ثواب خواهد و نه در

مال بهره ای بلکه خدا را خواهند و بس .

۴۲۹۱

تعلیق محمد علی بن حسین رازی سبزواری درج ۱/۱۱۲ در ش ۱ ، ش ۲ بهمین خط ، ش ۴ مورخ

روز پنجشنبه ع ۱۱۰۴/۴ از همو ، ش ۶۵۵۴ بهمین خط ، عنوان و نشان شنغری

۱۶ س ۱۴ × ۱۰ ، ۱۹ × ۱۰ ، ۳۱۲۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج ترپاکی ضربی ثرجی مقوایی

مجموعه ۴۵

۱- ترجمه توحید (۱۷۱-۱) از علامه محمد باقر مجلسی که در ۱۰۹۴ کتاب التوحید

منسوب بمفضل را بفارسی در آورده است (ذریعه ۴: ۹۱-۹۱۷) .

۲- هفت اقلیم (۱۷۲-۱۷۸) بندیست بفارسی در جغرافیا .

۳- ترجمه الصلوة (۱۸۱ - ۲۲۰) گویا از محمد باقر مجلسی بادیباچه‌ای در

اصول دین .

آغاز افتاده : اراده کند که موجود شود بمجرد اراده موجود میشود .

انجام : این مجملی است از احکام مختلفه مردان و زنان و احکام دیگر هست

که در کتب مبسوطه مذکور است والحمد لله اولاً و آخراً و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین الطیبین .

۴- شرح شعر « اتل توتله تتل » (۲۲۳-۲۳۱) از ملا محسن فیض کاشانی بروش

عرفانی شیعی .

آغاز: بسمله . اتل تو [ته] تتل، و نجه یشیر مال و شکر، هفتاد میخ آهنی، ژلزل پای

احمدك، احمدك جان پدر، تیشه بردار و تبر، برو بجنك شانه سر، شانه غوغا کند،

پوست بکونت واکند، برو بخوض توتیا، خود را بشوی زودبیا، در بعضی حکایات

غریبه و عبارات عجیبه از فواید بعضی افاضل متأخرین صاحب صافی وافی مولانا محمد

محسن کاشی و هذا عبارتہ : برضمیر ارباب دانش و اصحاب بیمنش مخفی نماند که هیچ

لفظی نیست که او را حقیقت در معنی نباشد . . . از آنجمله اسماء الفاظ « اتل تو [ته] تتل »

است . . . گویند شخصی بود محمد نام و پسری داشت احمد نام و آن پسر را نصیحت مینمود

بزبان کودکانه با وی حرف میزد . . . بنابراین امر بفرزند خود گفتی « اتل توتله تتل »

بدانکه همزه حرف ندالست و « تتل » منادی است یعنی : این (؟) فرزند آنچه میگویم

ترا یاد بگیر بدان عمل نمایی و میتواند بود که « اتتل » متکلم وحده باشد باشد یعنی

تلاوت میکنم من از برای تو چیز را که چون بخوانی و بدانی ترا اصول خمسہ ذیل

حاصل شود .

انجام : در حالتی که راضی و خشنود شوی و الله يعلم بالصواب (تمت) .

۵- رساله در بیان ریاضت و مجاهدت نفس یا رساله سلوک (۲۳۳-۲۴۲) از محمد

تقی مجلسی.

آغاز: رساله‌ای که مولانا محمد تقی مجلسی بخط خود نوشته در باب ریاضت و مجاهدت نفس و طریق بندگی، بسمله، و به ثقتی، حمدله... اما بعد چون بنای ایمان و ایقان بر ریاضت و مجاهدات است... و شکی نیست در اینکه مراد از این مجاهده مجاهده اکبر است.

انجام: و تا کسی مثل ایشان نشود ادراک ایشان نمی تواند کرد و نمی تواند شناخت و الحمد لله رب العالمین... و عمر ته الانجبین.

۶- سؤال و جواب (۲۴۳ - ۲۴۴) در صواب و خطای رای مجتهد و علم ازلی بکفر کسی.

آغاز: سؤال حکم شرعی که مجتهدین و اهل شرع میکنند خالی از اختلاف و شک نیست.

انجام: که در همه وقت او است.
۷- بندیست بفارسی درباره «مراتب میراث غایب» (۲۴۶).

۴۲۹۲

نسخ ۱۱۴۱ در ش ۴، ش ۵ مورخ ۱۱۴۱/۴ع ۲۴ نوشته محمد باقر بن ملک محمد کرد آبادی سپاهانی
در آنچه که باید نویسنده همه شماره‌ها باشد
۱۷س ۱۱×، ۱۶×۱۱۳۴۰، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ

مجموعه

۱- رساله فی وجوب الصلوة علی النبی (۵-۲) از حیدر علی بن میرزا محمد بن حسن شیروانی.

آغاز: بسمله . وبه نستعين . حمدله ... فيقول ... حيدر علي بن ميرزا محمد بن الحسن الشيرازي اعلم ان الظاهر الذي لارب فيه ... وجوب الصلوة على النبي .
انجام : رواه الصدوق في كتاب معاني الاخبار والحمد لله وحده والصلوة على محمد وآله كثيرا كثيرا .

۲- رسالة في الشك (۶-۱۷) گویا از همو .

آغاز: بسمله . حمدله ... وبعد فهذه مختصر اجبت ان احزر فيه بعض المسائل في الشك في الصلوة واعدادها وكيفية التسليم وفيه مطلبان .
انجام : فانها مصرحة مفسرة والله المستعان والحمد لله رب العالمين . . . والسلام .

۳- رسالة في المسافة الموجبة للقصر والافطار (۱۸-۲۸) از همو .

آغاز: بسمله . حمدله ... وبعد فيقول ... حيدر علي بن ميرزا محمد الشيرازي ...
قد تواترت الاخبار ... بان المسافة الموجبة للقصر والافطار هي بریدان .
انجام : و كل ذلك واضح بحمد الله و منه والحمد لله اولا و آخرا وصلى الله على محمد وآله الطاهرين اجمعين .

۴- رسالة في كيفية استنباط الاحكام من الآثار والاخبار في غيبة الامام (۳۰-۵۷) از همو .

آغاز: بسمله . وبه نستعين . حمدله ... فيقول ... حيدر علي بن ميرزا محمد الشيرازي هذه فوائد ترشد الى طريق النجاة في العمل بما [هي] اهدى سبيلا في زمن الغيبة والحيرة وفي كيفية استنباط الاحكام من الآثار والاخبار .

انجام : والبصير المجاهد يهديه الله سبيل الرشاد والسلام على من اتبع الهدى .

۵- رسالة الاوزان والمقادير الشرعية (۵۷-۶۰) گویا از همو .

آغاز: بسمله . والحمد لله وحده ... المشهور بين الاصحاب ان الدرهم ستة دنانير

انجام : وهو حسبی ونعم الوکیل .

۶- رساله فی شرح مسائل یعم البلوی بها و تكثر الحاجة اليها (۷۳-۶۲) گویا

از همو -

آغاز: بسم الله . الحمد لله ولي الحمد و اهله و مستحقه و محله ... فيقول فقير

عقوا لله و صفحه ان هنا مسائل يعم البلوی بها -

انجام : فقد رد على الله ... هديته .

۷- رساله فی وجوب قتل ساب النبي (۷۷-۷۴) گویا از همو .

آغاز: بسم الله . فی وجوب قتل ساب النبي ... وعدم دخوله فی حکم المرتد علی

کل من سمعه .

انجام : و کون القاتل کافر ازیدیا .

۴۲۹۳

نسخ سده ۱۳ و ۱۴ ، عنوان و نشان شناسی ، ش ۱ از آغاز افتاده

۱۰×۶ ، ۱۰×۳۱۵۶ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضرابی مقوایی

مجموعه ۹۵

۱- حاشیه التهذيب (۳ پ- ۷۷ پ) از ملا عبدالله یزدی .

۲- النافع يوم الحشر فی شرح الباب الحادی عشر (۷۸ پ - ۱۵۶ ر) شرح مقدمات

سیوری است بر باب یازدهم منهاج الصلاح فی مختصر المصباح علامه حلی (منزوی

۱ : ۲۰۵ - طوس ۲ : ۲۹۶) که بدستور خواجه عزالدین محمد بن محمد کوهدهی از

مصباح المتجهد شیخ طوسی گزین کرده است .

تستعلیق سده ۱۳ ، عنوان درشت تر
 ۱۷س ۱۳×۱۴ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوای عطف تیماج تبریزی

خلاصه التواریخ

از محمد کاظم بن رضای طبری در یک مقدمه (تاریخ و کیفیت آن) و چند باب هریابی
 چند فصل و درس گذشت پیامبر است تا سال ۳۰ هجری و در سال ۱۲۶۷ ساخته است
 (دیباچه - ذریعه ۷ : ۲۲۳ در باره نسخه نفیسی) .

آغاز: بسمله . سپس بی قیاس سزاوار صانعی است ... که برافرازنده جهان و
 افروزنده ماه و خورشید تابان است ... اما بعد نگارنده این مطالب بلغات دری محمد بن
 رضا الکاظم الطبری معروض رای هوشمندان ... میدارد .
 انجام : و کیفیت آن اجمالاً چنان بود .

تستعلیق سده ۱۱ - عنوان شنگرف ، حواشی با نشان «ع» نسخه طبعیات است و الهیات و از انجام
 افتاده ، نسخه از آن کمال الدین بن محمود پوره است
 ۹س ۱۰×۱۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای ضربی مقوایی

الهیات

از اثیرالدین ابهری است

تستعلیق کمال الدین حسینی در قلعه کوه در روز دوشنبه ۱ ذی قعدة ۱۱۶۳ در ش ۱ و ۷ رمضان
 ۱۱۶۳ در ش ۳ ، ش ۲ بهمین خط ، عنوان و نشان شنگرف ، نسخه از بر ۱۶ است تا بر ۸۶ در شماره گذاری
 کهن و از بر ۲۹ و بر ۴۰۳ بی افتادگی

مجموعہ

- ۱- تیراندازی (۱۶ پ - ۲۳ پ) از نظام الدین احمد بن محمد معروف طوسی
در آداب تیراندازی و بکار بردن تیرو دمان .
- در آن یاد شده از استاد طاهر بلخی و استاد هاشم ابیوردی و استاد حسین طبری
و استاد عبدالحق کرخی که در این هنر سرآمد بوده و کتابها و نقلها ساخته اند.
- فهرست هفده فصل آن :

 - ۱- فضیلت تیراندازی .
 - ۲- بیان تیرو کمان .
 - ۳- آغاز تیرو کمان سازی .
 - ۴- صفت تیرانداز .
 - ۵- معنی تیرو کمان .
 - ۶- در گرفتن قبضه : مربع و چنگل .
 - ۷- چگونگی تیرو کمان .
 - ۸- ترکیب کمان و قانون تیر .
 - ۹- گرفتن و بستن شصت .
 - ۱۰- گرفتن سرتیر انداز در کمان و بیرون آمدن از آن .
 - ۱۱- علم تیر .
 - ۱۲- گرفتن و بستن شصت .
 - ۱۳- زه آوردن کمان .
 - ۱۴- بستن زه کمان .
 - ۱۵- دوری و نزدیکی مسافت .

۱۶- مسافت تیراندازی .

۱۷- پرتاب اندازی .

آغاز: بسمله . حمدله ... بدان ایدك الله تعالى فى الدارين طالب علم را باید که بعد از دانستن علم شریعت رغبت کند بعلم سلاح .

آغاز: بى شك مراد حاصل آید ان شاء الله تعالى وبالله التوفيق والاتمام والسلام (بتاریخ غره ذی قعدہ سنه ۱۱۶۲ ... در قلعه گنجی کوهه باتمام رسید روز دوشنبه) .

۲- مناظره (۲۴ ر - ۴۹ ر) از عبدالوهاب بن عبدالرحمن دهلوی و گفتگو ایست ازو که شیعی است با پدر سنی حنفی خود در باره آیین تشیع .

آغاز: دو مباحثه عبدالوهاب بن عبدالرحمن بسمله . ابتدای مناظره چند که اقل العباد عبدالوهاب را بعد از یقین طریق رشاد در بعضی بلاد هندی ... با اهل عناد و فساد اتفاق افتاده از جمله مناظرات آنکه بتاریخ سنه ۱۷۳ (= ۱۰۷۳) هجری در ... شاه جهان آباد در اوایل سلطنت پادشاه ... عالمگیر پادشاه والد بزرگوار این خاکسار ... از غایت تعصب و غلو که در مذهب باطل داشت ... ساعی قتل داعی گشت .

انجام : بعد از تفکر استحسان مقالات نمود والحمد لله رب العالمین .

۳- ابصار المستبصرین (۴۹ پ - ۸۶ پ) از همو (ش ۴۳۵۲/۲) بفارسی و مورخ ۱۰۶۲ در باره درست بودن آیین شیعی و او در دیباچه این رساله نیز مانند رساله پیش از پدر سنی حنفی خود یاد میکنند و باو بدمیگوید .

آغاز: بسمله . الحمد لله الذى اتم حجه على الثقلين ببعثة النبى ليخرجهم بتبين بينات آياته من الظلمات الى النور .

انجام : از مبعضان ایشان بالکلیه تبرأ نمودم والحمد لله رب العالمین (این نسخه ... در قلعه گنجی کوهه بتاریخ هفتم شهر رمضان ... سنه ۱۱۶۳ . . . کمال الدین الحسینی باتمام رساند) .

نسخ محمد اسماعیل بن محمد رضای قاری کاشانی در ۱۲۹۹ و ۲۰ ذی حجه ۱۴۰۴ و ۲ محرم ۱۴۰۴
 ۱۴ س ۱۳ × ۱۳ ، ۱۹ × ۱۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ مقوایی

دیوان

از میرزا حبیب الله بن علی مدد کاشانی متخلص به سالک و حبیب وزنده در ۱۲۷۹ و ۱۲۸۶ (ذریعه ۷: ۹۶ و ۲۷۱ و ۹: ۱۹۴) بدینگونه: تر کیب بند در توحید و منقبت (۱-۹) ساقی نامه که در پانزده سالگی سروده در هشت شمله (۹-۲۴) تضمین شعر شیخ بهایی (۲۴-۳۰) ساقی نامه سروده ذی حجه ۱۲۸۶ (۳۰-۴۹) تنبیهات الغافلین دارای دوازده تنبیه و عرفانی بادیه اچمه منشور (۴۹-۱۱۰) گلزار اسرار در توحید و کلام شیعی باد استانها و مرثیه ها نزدیک دوهزار بیت (۱۱۳-۲۶۹).

آغاز: بسم الله . ابیات تشیر الی مراتب السیر الی الله نظمها السالك الی الله الصمد حبیب الله بن علی مدد فی سنة ۱۲۷۹:

از انس چه وحشیان رمیدم

ای یار ز جز تو من بریدم

انجام:

ندارد عاقبت سودی بحالش

نباشد حاصلی جز قیل و قالش

بسی کلمات در گلزار سالک

باینجا ختم شد اشعار سالک

باین اشعار من آغاز کردم

بروز اول ماه محرم

تمام آمد بعون رب مختار

بروز دهم این ماه گلزار

نعت فرس

از اسدی طوسی (مشار ۱۳۴۰ - ادبیات ۴۰۵).

آغاز افتاده : خوانند چنانك اغاجی گوید .

بوصال تومن ایمن بدم از گشت زمانه

تا فراق آمد وبگرفت چو بر خفج مرا

فلج غلق در باشد یعنی کلید . علی فرط اند کانی گوید :

در بفلج اندر بکردم استوار در کلید اندر فرو هشتم مزنگ

انجام : آهو عیب باشد که در مردم و کالا و هر چیزی پدید آید و هر آن چیزی

که در وی عیب نباشد گویند بی آهواست یکی از شاعران گوید :

ز آهو همان کش نیفتاد موی نکوید سخن مردم عیب جوی

۴۲۹۹

نسخ ۱۰۵۱ ، آغاز افتاده ، بیست بر سه آغاز از کتابی است در اخبار بهری
۱۲×۱۶ ، ۱۳۴۰×۱۱×۱۸ ، کاغذ سپاهانی کیود - جلد تیماج مشکی

ترجمة قطب شاهي

از ابن خاتون عاملی است و شرح اربعین بهایی استادش (حقوق ۵۵ - مشار

۱۰۱۰) .

۴۳۰۰

نسخ درویش مصطفی در روز پنجشنبه ۵ شعبان ۱۰۱۰ در پنج ستون ، جدول و عنوان ششگونی ، نسخه

دفتر چهارم است با حواشی و ترجمه لغات ، خط درویش محمدشاهی در صحنه است

۱۲×۱۸ ، ۱۳۴۵×۱۹ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای زرکوب مقوایی

۳۲۶۹

مشتوی

از مولوی رومی است .

۴۳۰۱

تسغلیق سده ۱۰ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، آغاز و انجام افتاده ، نسخه از آن

محمد حسینی خاکسای صدر الصدوری بوده است

۱۷ س ۱۱ × ۱۱ ، ۱۸ × ۱۴ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج قهوه ای عطف سرخ

مواهب الہی

از معین الدین علی یزدی است (ادبیات ۵۰۳) در آن از اساس السلطنه خود او (ص ۴) یاد شده و رساله نزهة المسرور (۴۱۳-۴۲۷) که بایک رساله عربی (۴۲۷-۴۳۸) در کمتر از سه روز ساخته است در آن آمده است .

۴۳۰۲

تسغلیق روز آدینه ۱۲۴۲/۲ ع ۴۲ با حواشی لغوی درش ۱ و روز چهارشنبه ۱۲۴۲/۱ ج ۶ درش ۲

با حواشی و ش ۴ بهمین خط ، عنوان شنگری ، در هاشم ۵۱ پ - ۵۴ شرح خوابی است بفارسی

۱۴ × ۴ ، ۱۷ × ۱۰ ، کاغذ سپاهانی کبود - جلد تیماج مشکی

مجموعه

۱- نصاب صبیان (۱ پ - ۵۱) از ابونصر فراهی است .

۲- شرح نسخه منظومه (۵۱ پ - ۵۶) متن از رشید و طواط است در عروض

واوزان شعر .

آغاز: بسمله . حمدله . . و بعد بدانکه چنانچه هر شیء از اشیاء در وقت ترتیب

وتر کیب محتاج است بآلات و ادوات شعر را نیز میزانی باید تا بدان ابیات را وزن کنند.

انجام : بمعنی معروض علیه شعر است یعنی مفعول والله اعلم بالصواب صورت اتمام و اختتام پذیرفت بتاريخ الاربعاء ششم شهر جمادی الاول من سنة ۱۲۴۲.

آغاز متن : هزج سالم .

هزج را گر تمام ارکان همیخواهی ازو مگذر

بگیر این قطعه را یاد و یاکن این قطعه را از بر

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

زهی با فر یزدانی زهی داماد پیغمبر

انجام : کامل : چو بحر کامل اوفتد طرف سخن (افتاده میان دو برکت ۵۵ و ۵۶) .

۳- العوامل المائة (۵۴ پ - ۵۵ ر هاشم) بنظم فارسی از متن عبدالقاهر
گر گانی و بنام خسرو غازی معین الدین حسین سروده شده است .
آغاز :

بعد تحمید خداوند و درود مصطفی
نعت آل پاک پیغمبر رسول مجتبی
انجام افتاده : ... هم چنین معنی بود عامل یقین در مبتدا

۳۰۳

تسلیق ۱۲۸۶ از خود مؤلف ، در ۴۸۱ ص ، در بیان شعر فارسی مورخ ۱۳۷۹ است ، با يك یادداشت
خریدنی اصله تیر برای طویل
۱۱ س ۱۲ ، ۱۹۴ ۱۱۳ × ۱۸ ، کاغذ فرنگی - جلد روغنی آراسته بر ورخ و زر و دمشکی عطف
تیماج دمشکی

هجرة الناظرين

گزارش سفر یکی از مستوفیان دربار وازنو کران دستگاه امیر تومان کشیکچی پاشی

است در کتاب همیونی از تهران بمشهد خراسان در سال ۱۲۸۴ و باز گشت از آنجا بتهران. وضع آنروزی دربار و رفتار بزرگان و لشکریان آن روز کار بشوخی و وطن‌یا آشکارا از آن پیدا است. نام کتاب درصع است. در آن از میرزا عباس حکیم سمنان پسردایی مؤلف (ص ۱۶۱) و از آقامیرزا محمد حسن حکیمباشی سمنان برادر او و در گذشت او (۱۶۲ و ۳۵۹) یاد شده و شعر خود او هم درص ۶۴ هست.

فهرست فصلهای آن :

- ۱- در بیان قرض نمودن تنخواه بجهت تدارك سفر (۶).
- ۲- در بیان شرح حالات در گرفتن نوکر (۶۶).
- ۳- در بیان پیش آمد و قایعات از عرض راه و تفصیل حالات سر کار امیر تومان (۱۰۴).
- ۴- در بیان ورود بمشهد مقدس و وقایعات اتفاقیة آنجا از ناخوشی میرزا محمد و رسومات امیر تومان و مراجعت از آنجا بتهران (۳۵۵).
- خاتمه در بیان شکر نعمت جناب آقای محمد مهدی خان کشیکچی باشی (۳۶۹).
- آغاز: هو. مکن اندیشه من کوش که این مایه غم حیف باشد که بر آن خاطر محترم گذرد.

انجام : و خانه درمندان بتاریخ شهر ... ۱۲۸۴.

۴۳۰۴

تألیف محمدعلی بن محمد رضای رضوی در ۱۲۴۴ و مقابله شده با خط مؤلف در ۱۲۴۴/۱، عنوان

و نشان شناسی

۱۳×۶، ۱۹×۱۱، کاغذ فرنگی کبود - جلد تیماج سبز مقوایی تازه

حاشیة زبدة الاصول

از شیخ بهایی که در ۱۰۱۸/۱/۱۲ یا کنویس کرده است (ذریعه ۶: ۱۰۳ - سپه

۱: ۵۶۹).

آغاز: بسمله. وبه نستعین. ابهی اصل یبنی علیه الخطاب واولی قول فصل یبتمی
 الیه اولوالالباب ... قوله ابهی البهاء الحسن.
 انجام: الحمد لله اولا و آخر و باطنا و ظاهرا.

۴۳۰۵

لستعلیق ۷ رجب ۱۰۸۷، یا حواشی «منه»
 ۱۲×۵ س ۱۴۷، ۱۹×۱۰۳ کاغذ سپاهالی - جلد تیماج سبز نازمه مقوایی

حاشیه شرح التجرید

از محقق دوانی بر شرح قوشچی بر تجرید طوسی در مبحث جواهر و اعراض.
 آغاز مانند ف ۲۳۳ و ش ۴۰۱۷ و ۴۰۹۰.
 انجام: و آخری لمجموع الجوزهر و الماربحر کتبا بالحرکه الشرقیة.

۴۳۰۶

شکسته نستعلیق و نسخ خوش مؤلف در ۱۳۱۲
 ۱۲×۷ س ۱۴۷، ۱۹×۱۲ کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبز مقوایی نازمه

معجم المراثی

از عباس بن ابراهیم واعظ دامغانی جز ش ۴۳۱۸ و نامش در ص ع هست بی نسبت
 دامغانی. و آقای باستانی او را عم دامغانی خوانده است با اینکه در پایان شعرها ایست
 بفارسی و در آخرین صفحه دردنبال آنها نام نویسنده «عباس کرمانشاهی» آمده است.
 نام کتاب هم از باستانی است. چند مجلس سوگواری او است بفارسی و بنثر و نظم که
 درس من رای در هنگام تحصیل در ۱۳۱۲ از روی کتاب خصایص حسینیة حاجی شیخ جعفر
 شوشتری نجفی ساخته است. تاریخ شب ۸/۲/۱۳۴۰ در همدان در میانم هست.

۴۳۰۷

تستعلیق مخدوم حسینی در ذی حجه ۱۰۷۳ در ش ۲ ، ش ۱ بهمین خط و از انجام افتاده
 ۱۹ س ۸ × ۱۴ ، ۱۹ × ۱۳ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج سبز مقوایی نازده

مجموعه ۴۵

- ۱- دیوان (۱ ر - ۶۷ پ) از فضولی بزبان ترکی و غزل است بترتیب تهجی
 با چند قطعه (ریوض ۲۰۷) .
- ۲- بنگ و بادیه (۶۸ ر ۷۷ پ) مثنوی ترکی است از همو .

۴۳۰۸

تستعلیق خوش سده ۱۰۰۹ ، جدول زرولاچورد ، عنوان شغرف ، نسخه بسیار پاکیزه است
 ۲۵ س ۶ × ۱۴ ، ۱۶ × ۸ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج عنابی زرین ترکیبی

چنگ

- ۱- گزیده ای از مثنوی رومی (۱ ر - ۳۲ پ)
- ۲- غزلهایی از سلطان ولد (۳۲ پ - ۵۲ ر) که چهل و سه بند است با تخلص
 ولد در پاسخ پدر خود و روبهم میشود ۸۷ غزل .
- ۳- رباعی شیخ کبیر (۵۱ ر) .
- ۴- غزلهایی با تخلص مسعود و مسعودی (۵۲ ر - ۵۵ ر) یازده بند است از
 ابن مسعود .
- ۵- غزل با تخلص احمد گویا از شیخ احمد زنده پیل جام (۵۵) .
- ۶- قصیده سعدی (۵۵ پ) .

۴۳۰۹

استعلیق سده ۱۳ و ۱۴ ، عنوان و نشان شنکری
 ۱۴س ۱۳×۷ ، ۱۶×۱۰۳۱۳۶ ، کاغذ سپاهالی کبود - جلد نیمج سبز مقوایی تازه

داستان پروان و بلور

سبک این تحریر کمی کهن تر است و جز آنچه چاپ شده و شعرهای فارسی مانند
 شعر صائب در آن آمده است (ادبیات ۲۳۱) .

آغاز: بسمله . بعد از انشای محمّد و ثنای ناهمتناهی . . . بارگاه کبریا . . .
 لوی مرحمت (در اینجا میان گ ۲۱ افتاده) زمان و نواب دوران در زاویه عجز و
 ناتوانی نشاندی و بنان زبان بلاغت بیانش جواهر کلمات دلپذیر و سخنان بی نظیر در
 سبک عبارت آوردی .

انجام : و تا بود قدم همت بسیر بلاد و هدایت عباد می فرمود .

ای خوش کسی که در ره حق شد سبک عنان

چون گرد گشت بر اثر رهروان روان

اللهم وجه وجه قلوبنا الی اقتراف عوارف اصفیائك .. واوردها منهل التوفیق ...

و ثبت اقدامنا علی صراطک المستقیم و ا ختم لنا بخیر انک انت العزیز الکریم .

۴۳۱۰

استعلیق حسن تفرشی در ۲ ذی حجه ۱۳۲۲ ، نام نویسنده و تاریخ در پایان رساله پیش از خاتمه
 آمده است

۱۳س ۱۳×۷ ، ۱۸×۱۱۳۱۷۱ ، کاغذ فرنگی نخودی - جلد نیمج سبز مقوایی تازه

محکمۀ شورای محمّدی یا محکمۀ شورای ناصری

بفارسی از سیف الدین علی بن محمد جعفر استرآبادی که در زمان ناصر الدین شاه

ساخته است در چهارده باب : توحید ، عدل ، نبوت ، امامت ، معاد (خاتمه در اخلاق) ، طهارات ، صلوات ، صیام ، جهاد ، قضاء ، شهادات ، حدود ، قصاص ، دیات (دیباچه) شعر فارسی خود او هم در آن هست .

آغاز: بسم الله . الحمد لله الذي انتشر بسحاب رحمته ظل كل ظليل فاجاد و جاد في الایجاد و هدانا في محكمته شوری الهدی بواضح الدلیل
انجام : انا مؤمنون (پایان باب پنجم در معاد) . خاتمه در پاره‌ای از اخلاق
زمیمه و صفات ناپسندیده ... فصل بهترین پولتیمکهاراستی و صداقت است بیان این
مطلب در کتاب (در خاتمه افتاده و نسخه پنج باب بیشتر ندارد)

۴۳۱۱

نسخ محمد بن عنایة الله در جاشت روز یکشنبه ۱۹ خ ۹۲۷/۴ ، عنوان شنگرف ، یادداشت تملك لطفعلی بن مؤیدالدوله تهماسب میرزا پسر دولتشاه محمد علی میرزا پسر فتحعلی شاه قاجار مورخ ۱۲۹۱ در ص ۴ و در پایان هست ، نیز شعر مولوی و شاه قاسم انوار و مشتری در آغاز دیده میشود
۱۷ س ۱۲ × ۱۴ ، ۱۹ × ۱۰۳ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج سبز مقوایی تازه

کشف المحجّة لثمره المحجّة

از ابن طاووس ابوالقاسم علی است (ف ۱۴۹۱) اسماعیل ثمره الفؤاد علی سعادة الدنيا
والمعاد نام دوم این کتاب است (ذریعه ۵۹: ۲) .

۴۳۱۲

نسخ گویا از خود مؤلف ، عنوان و نشان ورقم شنگرف ، بامهر اسمعیل بن لطفعلی ، در پایان
جدولی است به ربی در شناختن روزیکم هرامه عربی گویا از شارح
۱۷ س ۷ × ۱۲ ، ۱۹ × ۱۱۳ ، کاغذ سیاهانی - جلد تیماج سبز تازه مقوایی

شرح خلاصه الحساب

از امیر معین الدین محمد اشرف بن حبیب الله بن عماد الدین لطف الله حسینی
طباطبایی شیرازی مجاز از شیخ بهایی در ۱۰۲۱ که در روز یکشنبه ۹ ذی قعدة ۱۰۳۸
بر متن استاد خود بنام «صدر حبیب الله» ساخته است و شرحی است آمیخته با متن و مختصر
و تتمه شرح استادش مولی حسین یزدی است بر همین کتاب (ذریعه ۱۳: ۲۲۷-ف ۹۱۱
طلس ص ۲۱۱ ش ۲۹۴۴) تاریخ تألیف در پایان هست .

۴۳۱۳

لصعید سده ۱۳ ، عنوان شناسی ، نسخه در قزوین در ۱۳۰۰ از آن محمد بن عباس قاجار بوده و به
ده تومان هم خریده شده است
۱۰۱۶×۱۱ ، ۱۲۹×۱۱۳ ، کاغذ قرنگی - جلد تیماج عنابی مقوایی

جنگ

پاره‌ای از شعرهای هزل آمیز را کسی در این نسخه گرد آورده است بدینگونه:

- ۱-۱۱۰ فرهاد و شیرین فوق الدین احمد یزدی
- ۲- دو قصیده همو
- ۳- ساقی نامه همو
- ۴- مثنوی شفیعی اثر در وصف گرمابه ده
- ۵- ترکیب بند همو در هجو میرزا نجف خان صدر
- ۶- مثنوی همو در هجو زنی و پسری
- ۷- ترکیب بند ضیا در پند و اندرز بامردان ساده
- ۸- ترکیب بند میر نجات در هجو صدر
- ۹- مثنوی ملامهدی شعله در هجو ملایان

- ۱۰- مثنوی همو در نکوهش از قضاات ۱۸۱-۲۰۲
- ۱۱- قطعه‌های در هجو اسب از عرفی و دیگران ۲۰۲-۲۰۷
- ۱۲- قسمت نامه‌چه میراث بهزل از رفیع کاشی و وحشی و میلی ترک ۲۰۸-۲۱۰
- ۱۳- غزلها و رباعیها و قطعات ابن یمن و عبید زاکانی
و سوزنی و لامعی گرگانی (تاریخ و سرگذشت او)
و سعدی و رضائی قزوینی و ابوالعلی گنجه‌ای و فوق‌الدین
احمد یزدی در هزل و طیبیت ۲۱۰-۲۲۴
- ۱۴- مثنوی سد سکندر ناطق ۲۲۴-۲۳۷
- ۱۵- مثنوی راکب و مرکوب ملاعلی دوست ۲۳۸-۲۴۸
- ۱۶- قصیده میرزا حسن داش مشهدی پسر حکیم الهی ۲۴۸-۲۵۲

۴۳۱۴

شکسته نستعلیق سده ۱۴ و ۱۳

۱۴×۷، ۱۴×۱۱، ۱۹×۱۱، ۱۳×۱۱ - جلد تیماج سرخ ضریب مقوایی

جنگ

شعرهای فارسی: سراج (۴) عریان سفا (۷) ثابت (۱۰) قطور (۱۲) فردی (۱۵)
چاوش (۱۶) مضطر (۱۹) عبید (۳۰) صغیر (۳۱) ناطقا (۳۲) بلهری (۳۵) یحیا (۳۹)
صامت (۳۹) ابن حسام (۴۸) شاطر (۵۳) اعمی (۵۸) ملا تقی (۶۲) کفاش (۸۰) جوزا
(۸۵) شایق (۹۸) کهتر (۱۱۰) نوایی (۱۱۳) خالص (۱۲۶) آزاد (۱۳۲) بیدل (۱۳۸)
فارسی (۱۴۱) شیدا (۱۴۳) زمرد (۱۴۷) ویران (۱۴۸) حقیقی (۱۶۳) فقیری (۱۶۸)
بیشتر شعرها در ستایش و سوگواری مذهبی است و سست.

۴۳۱۵

تتملیق سند ۱۴ ، عنوان شنغرف ، سر لوح بزروشنغرف و آبی و سرخ ، جدول زر و لاجورد
 ۱۳×۷ ، ۱۷×۱۰ ، ۳۷×۱۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج کبود ضربی زر کوب مقوایی

دیوان

ترکیب بند است از میرزا مشتری در ستایش ناصرالدین شاه و کامران میرزا
 در هفت بند بایک نوحه در سوگواری بر شاه شهیدا .

آغاز: بسمله . بند اول :

ای همایون طالع فرخنده فال وی سر کردن کشانیت پایمال
 انجام : تقاضائی .

مایل که بر شاه گدا میباشد سر حلقه ارباب دعا میباشد
 از احاکم ری که نائب السلطنه است سی چهل انیه ریا لش اقتضا میباشد
 از شخص کریم عجب نیست که هر سه مبلغ را اعطا کند . یا علی مدد .

۴۳۱۶

نسخ محمد بن علی تبینی در روز ۶ رمضان ۱۰۱۱ در ش ۶ ، شماره های دیگر بهمین خط ، ش ۲ و ۶
 مقابله شده ، عنوان و نشان ورقم و جدول حمایی شنغرف ، ش ۸ از انجام افتاده
 ۱۷×۱۳ ، ۱۳×۱۴ ، ۱۹×۱۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد مقوای تیماج حمایی

مجموعه

۱- تفسیر سورة التحريم (۱-۶) .

آغاز: سورة التحريم مدینه ... بسمله . یا ایها النبی لم تحرم ... روی انه ... خلا
 بمارية فی یوم عایشه .

انجام : من قرأ سورة التحريم ... توبة نصوحا .

۲- الدرة الصفیة فی نظم الالفیة (۳۱-۹) از نورالدین علی بن عبدالصمد جبای عاملی که در ۹۵۴ الفیة شهید را بنظم درآورد . نام کتاب ومؤلف درصع هست.

آغاز: بسمله .

بحمدك اللهم مقروء الصلوة تقبلا
لك الحمد يا ذا الجود والمجد والعلی

و بعد فذا نظم بدیع نظامه
لافیة الشیخ الشہید قد احتوی
رواها علی بن الجبای قراة
و كان رواها عن فقیه زمانه
علی شیخه ابن المؤذن وهو عن
مؤلفها شمس الانام محمد
انجام :

متی جاءه الظمان صادف منها
وبالدر و الیاقوت منها تکلا
علی شیخنا زین الوری قدوة الملا
علی بن عبدالعال وهو لها تلا
علی ضیاء الدین و هو تلا علی
شہید علی فی جنة الخلد منزلا

لدى ختمها خمسون مع تسعمائة
۳- جواب سؤوال الجزائری (۳۳-۴۹) از شیخ بهایی است (ف ۱۷۹۷)
۴- الجبل المتین (۵۱-۶۰) بخش مواریث این کتاب شیخ بهایی است.
۵- تحقیق جهة القبلة (۶۱-۶۹) از همو (ف ۱۸۵۳).
۶- الوجیزة (۷۱-۹۱) دردرایه است از همو .
۷- الرسالة الکریة (۹۳-۱۱۵) از همو .

۸- مفتاح الحساب (۱۱۷-۲۶۵) از غیاث الدین جمشید کاشی است درصع آمده

« هذه المقالة الخامسة من المفتاح المشهور في الحساب في الجبر والمقابلة » و نسخه
تنها جبر ومقابلة این کتاب است .

۴۳۱۷

نسخ سده ۱۱ و ۱۰ ، عنوان و نشان شنغرف

۲۱ س ۸ × ۱۲ ، ۱۲۳ × ۱۸ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج حنایی مقوایی عطف غنایی

حل التمهید

شرح دستور معمای میر حسین نیشابوری است از محمد بن علی نونداکی که در سده دهم میزیسته و بنام ابوالغازی عبدالعزیز بهادر خان ساخته است (مجلس ۳: ۱۲۹- ذریعه ۱۳: ۲۹۰- منزوی ۲: ۳۹۴ و ۴۰۱- حقوق ۱۴۷) عنوانها مقدمه و فایده است. در آغاز از استادش امیر حسین نیشابوری و امیر علی شیر یاد شده و نام حلال و منتخب آن و حلیه هم در آن دیده میشود نام کتاب درصع بخط کهنی هست. در فهرست مجلس این رساله شرح معمای میر حسین نامیده شده است.

۴۳۱۸

نستعلیق گرد آورنده جنگ در ۱۳۱۳

۱۷ س ۹ × ۱۵ ، ۱۲۳ × ۱۹ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ ضریب مقوایی

مجموعه العرائس

از عباس بن ابراهیم واعظ دامغانی و جزش ۳۰۶ است و عبری و فارسی در منقبت و سوگواری است مورخ ۱۳۱۳ و نامی در متن بدان داده نشده است. درصع آمده که من در همدان در محرم ۱۳۰۴ بسوگواری و روضه خوانی میپردازم (یادداشت مورخ ۱۳۰۴/۱ ع ۶ از حاجی محمد کرمانی بخط او) و اینکه در دیه مراسم نزد آقا شیخ صادق و نظام العلما بوده ام در تاریخ ۳۱ ج ۱/ ۱۳۱۷ (از همو).

۴۳۱۹

استعلیق محمدتعلی بن نعمه الله طباطبائی در نیمه صفر ۱۰۶۵ در ش ۱ با حواشی «منه ، سلطان» ،
 استعلیق خود محمد هادی در ۱۰۸۷ در ش ۲ ، عنوان شنگرف
 ۱۸ س ۱۰×۵ ، ۱۶×۱۰۴۶۷ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج زرد ضربی عطف سرخ

هجری ۴۵

- ۱- حاشیه انوار التنزیل (۴ پ- ۱۳۲ ر) از شیخ بهائی بر تفسیر بیضاوی (هنروی
 ۹۳ : ۴ - طوس ۴۳۳ : ۴ - حقوق ۳۱۶) .
- ۲- حاشیه انوار التنزیل (۱۳۳ پ- ۳۶۶ پ) از آقاهادی بن محمد صالح مازندرانی
 است و متمم حاشیه بهائی (ص ع) ساخته ۲۷ شعبان ۱۰۸۷ .
 آغاز: بسمله وبه ثقتی . قال الله تبارک و تعالی وان کنتم فی ریب مما نزلنا علی
 عبدنا فاتوا بسورة من مثله لما قرر وحدانیته و بین الطريق الموصل الی العلم بها .
 انجام : ان من البیان لسحرا فرغت من تالیفه و تحریره یوم الاربعاء ۲۷ شهر
 شعبان المعظم ۱۰۸۷ والحمد لله شکر اوانا العبد ... محمد هادی بن محمد صالح بن احمد
 المازندرانی .

۴۳۲۰

استعلیق سده ۱۱ ، جدول زرد لاجورد و شنگرف ، در ۲۲۲ ص
 ۱۲ س ۱۱×۶ ، ۱۱×۱۱۴۱۶۷ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سبز ضربی مقوایی تازه

دیوان

- ساقی نامه ها و قصاید ظهیری ترشیزی است (سپه ۲ : ۶۳ - مجلس ۳ : ۱۶۴
 و ۲۴۵ و ۲۵۹ - منزوی ۲ : ۲۸۲ - ذریعه ۹ : ۶۵۶ - مشار ۷۴۳) .

در آن آمده :

ظهوری ازین توبه درهم میانی که با ساقی عشوه گر...

آغاز:

بیاساقی ای خرمن گل بیا تو گل من خزان دیده بلبل بیا
انجام افتاده :

بود ختم بر شهر یازد کن جواهر فشانی بر اهل سخن

۴۳۲۱

تستعلیق شارح ، عنوان و شعر شغری ، جدول ورود و خروج

۱۰۶×۱۲ ، ۱۷×۱۱۳۷۹ ، کاغذ قرنگی - جلد تیماج سرخ ، مقوای سرد و درون و عطف سبز

شرح القصيدة المیهمة

بعربی از علی رضا بن داود وقایع نگار که بنام محمد علی میرزای اعتضاد السلطنه
ولی عهد در روز سه شنبه ۳ شعبان ۱۳۰۷ ساخته و بخط خود نوشته است و يك مقدمه
دارد در سر گذشت فرزدق سپس شرح قصیده دیمیه او است در ستایش امام زین العابدین.
آغاز: بسمله . رب اشرح لی صدری و یسر لی امری و احلل عقدة من لسانی .
الحمد لله رب العالمین ... بعد فیه قول . علی رضا بن داود .

انجام : وقد سعدت لشرح هذه القصيدة .. ووقفت لاتمام کتابته فی يوم الثلاثاء
ثالث شعبان المعظم خانه زاد آستان مبارک علیرضا بن وقایع نگار سنة ۱۳۰۷.

۴۳۲۲

تستعلیق در متن و هامش گویا از خود شاعر ، چندین یادداشت تاریخی در درون جلد در آغاز

هست یکی مورخ ۱۲۴۴/۱۲۲۸ ، در صفحه آخر هم شعرها است بهمین خط و با یاد از خود شاعر باشد

۱۷×۱۲ ، ۱۷×۱۰۳۱۶۱ ، کاغذ قرنگی - جلد تیماج سرخ ضری مقوایی

دیوان

از تقی عنوان نگار منشی دربار مظفری زنده در ۱۳۲۰ و ۱۳۳۲ است باتخلص «تقی» و در بیشتر شعرها تاریخ روز و ماه سال هم معین شده با اشاره بسو قایع تاریخی زمان خود شاعر.

چنین است عنوانهای که در بالا صفحات دیده میشود :

ترجمه سورة فاطر ، از فرمایشات حضرت ، رقعۀ منظومه ، بمحضر رسایل ، شجرۀ منہیہ و مذمت احتکار ، مناجات ، عرض توحید ، خصایل مستحسنہ ، جذبات عشقیہ ، در تشکیل حروف ، احوال فقیرزادہ ، مناجات عاجزانہ ، شکوی ، نیابت نعمۃ اللہی ، موقع فنا و توصیف وزارت جلیلہ ، مقام طلب ، توصیف وزیر داخلہ مرحوم ، در موقع رمہ عرض شدہ ، در عزیمت خمسہ ، مثال ، ترجمہ فرمان ایالت مصر ، اسلوب حکیم و مرثیہ ، معروضہ منظومہ ، ترجمہ سورة حمد ، منظومہ روزجمہ ، تاریخ فوت شیخ ، مهمانی انتظام السلطان ، ورود سفیر انگلیس ، تقاضا ، رقعہ منظومہ ، بآقای مجتہد ، بفاضل ، بآقا شیخ تقی ، ترجمہ دعای حضرت ، اخوی ، در تشکر ، در فطرت ، در تجارب ازمنہ ، در تجارب توحیدیه ، شرح حال ، توحید ، ہزل ، تقی آباد ، شرح حال فقیرانہ ، درویشی ، تقدیر ، عبرت ، تفاوت امن جہ ، فوت بندہ زادہ ، عسی ان نکر ہوا شیا و ہو خیر لکم ، در تنظیم ترجمہ نہج البلاغہ ، دعا ، تاریخ تشکیل کابینہ ، بلی ، تحقیق اثر کلام ، اسامی سور ، مناجات و شرح احوال ، تظلمات منظومہ ، پریشانی حال ، عرض احوال ، توصیف شاہزادہ ، یاسای بوذرجمہر ، موعظہ حاج شیخ ، عقیدہ ، دقایق تاریخیہ ، سوگواری ، ملاقات ابن ماجہ ، ترجمہ ، حکایات ، ہزل ، خواتیم .

آغاز:

آمدہ نور دل امید و بیم	بسم اللہ الرحمن الرحیم
ہم بزدا ید ز دل او بیم و جان	ہم پی امید بود مستعان

انجام :

باز عنوان نگار شد از حق صاحب اعتبار شد از حق

۴۳۲۳

تعملیق سده ۱۱۹۰، عنوان و نشان شنگرف، جدول زرولاجورد و شنگرف، سرلوح زرین و آراسته رنگارنگ درمیان

۳۱×۲۴، کاغذ سمرقندی - جلد روغنی زمینه مشکی و زرکوب

تاریخ ایلچی نظام شاه دکنی

از خور شاه بن قباد حسینی عراقی که پرهان نظام شاه نخستین فرمانروای احمدنگر (۹۱۴-۹۶۱) او را بسفارت نزد شاه تهماسب فرستاده و او در ۹۵۲ در قزوین بنزد او رسید و در ۹۷۲ هم در دربار او بوده است ولی میگویند که در ۳۵ ذی قعدة ۹۷۲ در گلکنده در گذشته است. این کتاب يك مقدمه دارد و هفت مقاله ششمین آن درباره آن قویلو و قره قویلو و شاه اسماعیل و شاه تهماسب و پادشاهان روم است و هفتمین آن درباره پادشاهان هند (ملوک مغریه سند و لاهور و لکنوتی و ملتان و دهلی) است این کتاب از رهگذر تاریخ زندگی شاه تهماسب و سرگذشت فرمانروایان کوچک ایرانی زمان اسماعیل و تهماسب بسیار سودمند و ارزنده است (استوری ۱: ۱۱۳) این کتاب در تاریخ ۹۷۱ ساخته شده (ص ۵۸ و ۷۹).

در آن از روضة الصفا (۱) و لب التواریخ (۱۸۹ و ۲۶ و ۳۵ و ۳۹ و ۴۰) و حبیب السیر (۲۱ و ۳۳ و ۳۹ و ۸۷ و ۹۱) و شهنشاهنامه (۲۴) و سخن شاه طاهر و شاه تهماسب که مؤلف خود شنیده (۳۸ و ۴۴) و سخن شنیده از خواجه نورالدین محمد سپاهانی مستوفی حسین خان (۵۵) آمده است.

شعرهای امیدی تهرانی (۴۴) و رجای سپاهانی (۸۳) و شاه طاهر (۴۵ و ۸۴) و خان احمد کیلانی (۸۹) و رباعی عبیدخان اوزبك (۴۹) در آن هست.

او از کتاب واقعات جنگ شاه تهماسب با روم تا تاریخ ۹۷۱ که برای قطب‌شاه فرمانروای تلمنگانه فرستاده شده در این تاریخ بهره برده است (۵۷) و از «واردات شاه تهماسب» هم گرفته (۷۷) و از تذکره الشعراء سام میرزا (۸۳) هم یاد نموده است. نسخه‌ها دو مقاله ۷ و ۶ و از سرگذشت قراقوینلو و آق قوینلو است تا «ذکر سلطنت سلطان فیروز رجب» و حوادث تاریخ ۷۵۲-۹۶۲ در دنبال این عنوان اخیر نسخه‌ها دیده می‌شود.

آغاز: مقاله ششم در ذکر سلاطین قراقوینلو و آق قوینلو و ظهور حضرت شاه جم‌جاء سکندر نشان شاه اسماعیل صفوی و سلطنت اولاد امجاد او... و شمه‌ای از حالات سلاطین روم بر چهار گفتار: گفتار اول در ذکر سلاطین قراقوینلو و حالات ایشان. بر متجسسان آثار سلاطین عالم گیر و متفحصان اخبار خواقین صاحب‌تسخیر مستور و مبهم نخواهد بود که اول کسی که در طایفه قراقوینلو قدم بر مسند سلطنت نهاد و شروع در امر پادشاهی نمود قرا یوسف بن قرامحمد ترکمان بود.

انجام: و نوبتی دیگر ولایت هندوستان در تحت تصرف سلطان همایون آمد و حالا در تحت تصرف پسرش سلطان جلال‌الدین اکبر است.

۴۳۲۴

شکسته نستعلیق عبدالحسین ماهانی در ۱۲۶۸ بدستور حاج محمدصادق، عنوان و نشان شنگری، شهرمانی در صغ هفت.

۱۱ س ۹۰۵، ۱۴×۹، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عناوی ضری

جامع مفیدی

از محمد مفید مستوفی یزدی است (ف ۲۶۵۹ - تاریخ یزد ص ۱۷۵) این نسخه جلد سوم است در سرگذشت «سادات وزرا و فضلا و سایر فرق برایا» در پنج مقاله و یک خاتمه و میرسد به سرگذشت شاه ابوالولی مانندش ۱۳۱۸. این کتاب در ۱۰۸۲ - ۱۰۹۹ و در هند ساخته شده است.

تسمیق ۱۰۸۹ درش ۱، ش ۲ بهمین خط، عنوان شغرفی، در پایان صلوات الحوایج است از
کتورالنجاح ابوعلی فضل بن حسن طبرسی بهربی
۱۴س ۱۱×۵، ۱۱۴۶×۱۸، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ ضربی.

مجموعه

۱- رساله قلع آثار (۱ - ۴۵) از محمود بن مسعود طبیب در بردن اثر لکه
چربی و رنگ و بو از جامه و پوشاک و جزاینها در پنجاه ونه باب، اودر آن از رساله
یعقوب اسحق کندی در همین باره و تذکره حمیده ابن سوندی و فصول مفیده او و
خواص الاشیاء تألیف شریف و کتاب فلاح رومیه و سخنان ابن هیثم و طبری و محمد
زکریای رازی و فخرالدین و ابن العربی و هرمس و غالق (گویا : غافقی) یاد کرده
(ص ۲ و ۸ و ۹ و ۱۵ و ۲۱ و ۲۳ و ۲۹) و « آنچه درین باب از هر کتاب جمع کرده
بود » ترتیب و تهذیب « داده و دران « مجموع آنچه از سخنان ایشان دیده » بود آورده
و « تمام آنچه یعقوب اسحق کندی در کتابی که درین باب ساخته و تمام آنچه در تذکره
حمیده و فصول مفیده ابن سوندی و آنچه در کتاب خواص الاشیاء و سایر کتابها بود »
آورده « و هر نسخه را بقایلیش نسبت « داده است (دبباچه) فهرست بابها در دبباچه هست
آغاز: بسمله .

شکر حق را که آب رحمت او محو آثار جرم و عصیان کرد
... اما بعد چنین گوید ... محمود بن مسعود طبیب که در باب قلع آثار بسیار
فضای کبار رساله ها و مقاله ها تصنیف کرده اند .

انجام : وبگو کرد دود کنند سفید شود (تم فی ۱۰۸۹) .

۲- رساله مقدار به (۴۷-۸۴) از محمد مؤمن بن علی حسینی در اوزان و مساحتها

که بنام محمد قطب‌شاه از روی صحاح جوهری و قاموس فیروز آبادی و مذهب الاسماء و بعضی تصانیف علامه حلی و شهید عاملی و قانون ابوعلی و ذخیره گران و جوامع ادویه بدرالدین زنجانی و جز اینها ساخته و یک مقدمه در بیان مجملی از مقصود و فصل در بیان دوازده مقدار مشهور و خاتمه در بیان فایده‌ای چند (سه فایده) در آن گذارده است.

آغاز: بسمله. بعد از حمد و سپاس افزون از حد و مقدار و صلوات و سلام بیرون از عدد شمار چنین گوید... محمد مؤمن بن علی الحسینی... که چون قدر و مقدار بعضی وزن‌ها و پیمانه‌ها دانستنی است و بجهت رعایت بعضی امور شرعی و اعمال بعضی طبیه دانستن آنها واجب و ضروری است بنابراین درین باب چند کلمه را که مناسب حال و مقتضای مجال بوده باشد مرقوم می‌گردد.

انجام: چنانکه وجب بیشتر مردم برین توجه است والله اعلم بالصواب (تمت الرسالة المقداریة بعون الله تعالى)

۳۲۶

تعلیق سده ۱۴۱۳، عنوان نسخ درشت.

۱۰×۱۲، ۱۳×۱۱، ۱۸×۱۱، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنابی ضربی مقوایی

تذکره الآثار

جای نام مؤلف در نسخه سفید مانده ولی نام کتاب در آن هست. درس گذشت و مناقب دوازده امام است بر بی از روی کتابهای اخبار شیعی.

آغاز: بسمله. الحمد لله الذی اضاء دجی العالم بنور نیمیة محمد و عترته الاطهار

انجام: نزلت من طریق الخاصة.

۴۳۲۷

تستعلیق کمال الدین محمد نویسرکانی درع ۱۰۸۹/۱ ، آغاز از دیباجه افاده .
 ۲۴×۱۶ ، ۱۶×۸ ، ۲۴×۱۴۳۶ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج عنابی ضربی کر لاجی عطف قهوه ای .

الطرائف فی مذهب الطوائف

از ابن طاووس رضی الدین علی است و بنام مستعار عبدالحمود بن داود ذمی
 (طوس ۵ : ۱۲۴) .

۴۳۲۸

تستعلیق روزآدینه ۷ شعبان ۱۲۴۵ بخواهش مرادخان ، عنوان و اشان شنگری ، چندبیتی برای
 یادگاری همو در ۱۲۴۵ درصع نوشته شده .
 ۱۷×۱۶ ، ۲۱×۱۱۳۶ ، فرنگی نخودی - جلد تیماج زردضربی .

زادالمسافرین

از محمد مهدی بن علی نقی شریف سپاهانی که در شیراز ۱۰ صفر ۱۱۴۱ در
 پزشکی بفارسی بنام میرزا محمد اسماعیل دردومطلب ساخته است (ذریعه ۱۲ : ۱۰ - مشار
 ۸۷۲ - ره آور ۲۳۵) .

۴۳۲۹

شکسته تستعلیق چپ و راست و جلیبای سده ۱۴ و ۱۵ ، وقف خاص میرزا عبدالرحیم برخو و فرزندان
 خود درع ۱۲۴۴ ، اندازه ییاضی است .
 سطر جلیبا ۶×۱۴ ، ۱۵×۷۳۸۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی مقوایی ،

چنگ

غزلهای میرزا نصرالله سها پسر حاجی میرزا باقر مستوفی گیلان و شعرهای فارسی

محزون و عیاش و جامی و محتشم و هاتف و طوفان و آقا حسین و طبیب و سعدی و جنید
خلجانی برهانی شفتی و آقا محمد باقر سیاهکل رودی و زوری و مشتاق و آذر حاجی
لطفعلی بیگ درباره میرزا محمد صادق تفرشی که شیفته پسر نادر رضا قلی میرزا شده
بود، و جان محمد گیلانی و خواجه و میرزا رضی آذربایجانی و آقا صادق و کمال اسماعیل
سیمس چند نامه فارسی است.

۳۲۹۰

لستعلیق سده ۱۲ و ۱۱، عنوان شنگری، جدول شنگری و لاجورد، در ۱۵۸ ص، اندازه بیاضی
است.
سطرچلیپا ۵×۹، ۸۱×۸۴، ۱۲×۱۴، آغاز سپاهانی موریا نه خورده - جلد پارچه سرخ گرد و عطف
تیماج نهوه ای.

جنگ

در پایان تاریخ شب ۱۹ رجب ۴۱ هجری آمده و نیز در آن دارد که این جنگ که
خیلی خوب نوشته شده بنور چشمی آقا محمد ابراهیم داده میشود بخط رکن الممالک و
مورخ ع ۱/۱۳۴۵ و شعرهای سعدی و طوفان و عاشق است.

۳۲۹۱

شکسته لستعلیق ۱۲ و ۱۳، جدول لاجورد و زر و شنگری، اندازه بیاضی است.
۱۰×۱۹، ۲۱×۲۷، ۱۴×۱۴، آغاز فرنگی آهار مهره - جلد تیماج سبز درون پارچه فرسوده.

جنگ

شعرهای فارسی باباطاهر و محتشم و سعدی و دیگران است.

۴۲۲۲

تستعلیق ۱۲۷۶ ، عنوان و نشان و جدول شناسی ، تاریخ زلزله تبریز در روز سه شنبه ۲۴ ذی حجه ۱۳۴۹ و یادداشت‌های ۱۳۱۸ و ۱۳۴۹ و ۱۳۵۴ درص ۱۹۹ هست ، بامهر جعفر قلی مورخ ۱۳۴۸ درص ۱۴۴ ، اداره بیاضی است .

۱۳×۶ ، ۱۴۲×۹ ، کاغذ فرنگی رنگارنگ - جلد پارچه گرد و عطف تیساج مشکی

جنگ

کرد آورده جعفر قلی و فایسر ابراهیم خطری چاکر علامه نوری میرزا محمد تقی [۳ (ص ۱۱۵) و شیفته مهر و بی بی بینش نام که شعرهایی درباره عشق خویش دارد (ص ۱۱۶) - ۱۳۶] بدینگونه:

۱- بحر طویل جوهری در هفت بند (مورخ ۱۲۷۵) ۱۷-۱

۲- شعرهای جامی (مورخ ۱۲۷۶/۲ ج ۷) ۱۸-۲۳ و ۲۵-۴۳ و ۱۳۹-۱۹۸

۳- مخمس موجی ۲۴-۲۳

۴- مرثیه عاصی ۴۷-۴۴

۵- نسخه‌ای شیوا در پیدایش در عشق و درمان آن و حجت نامدای

در باره همین عشق ۵۶-۴۸

۶- شعرهای مشتاق ۵۷-۵۶

۷- رساله خواجه عبدالله انصاری ۹۴-۵۷

آغاز:

ای زردت بی دلانرا بوی درمان آمده

یاد تو مرعاشقان را مونس جان آمده

انجام: خروش از حاضران برآمد و دانستند که این کلام اختیاری نبوده و همه

بمعذرت برخواستند .

- ۸- شیر و شکر بهایی (مورخ ۲۲ رجب ۱۲۴۸) ۱۱۵-۹۵
- ۹- شعرهای جعفر قلی وفا که همراه مجتهد الزمان (گویا همان میرزای نوری) در زیارت عبدالعظیم سروده است ۱۱۹-۱۱۶
- ۱۰- شعرهای بینش در پاسخ او ۱۲۴-۱۱۹
- ۱۱- شکوه وفا از معشوق خویش ۱۳۴-۱۲۵
- ۱۲- شعرهای سعید در تاریخ مرگ همین جعفر قلی و سرگذشت این عاشق و معشوق ۱۳۸-۱۳۶
- ۱۳- شعر بیمار و طبیب قاضی شریف مورخ ۱۲۷۶ ۲۱۱-۲۰۱
- ۱۴- شعرهای بیانی، سعد، حیرانی، قاسم، امین، مجیب، الفتی، صاعدی، ریاضی ملامحمد قزوینی ۲۳۰-۲۱۲
- ۱۵- چاه وصال (مورخ ۲۲ رجب ۱۲۷۶) ۲۵۹-۲۲۷
- ۱۶- پیرو جوان مورخ (۳۶ رجب ۱۲۷۶) ۲۶۸-۲۴۹
- ۱۷- شعرهای چند شاعر مانند بایزید بسطامی و ابوسعید و میرداماد و صافی سپاهانی و حالتی ترکمان و مانی کرمانی و بابا افضل کاشی و صباحی و نیازی و مهستی و فدایی گیلانی و دیگران ۲۷۲-۲۶۸
- ۱۸- هراس و مماس عرفی ۲۷۷-۲۷۵
- ۱۹- شعر انوری ۲۷۸
- ۲۰- شعر میرزا ابوالقاسم کامل (مورخ ۱۳۵۲ بخط دیگر) ۲۸۲

۴۳۳۳

شکسته استعلیق خوش سده ۱۱ آراسته و چلیبا و از چپ و راست.

۲۲×۷، ۱۸×۹، ۲۱×۹، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکى

جنگ

- ۱- خطبه‌ای عربی که محمد هادی بن محمد صالح مازندرانی ساخته است و در دنبال آن صیغه نکاح است بفارسی .
- ۲- خطبه های نکاح که او برای میرزا تقی ابن محمد کاظم مجلسی ساخته است .
- ۳- درباره جبر و تفویض بفارسی .
- ۴- بندی بفارسی از مجلسی دوم مورخ محرم ۱۰۷۵ از روی خط او .
- ۵- الاعتقادات (۹ پ - ۲۱ پ) از مجلسی .
- ۶- رسالة فی تفسیر آیه الغار (۲۲ پ - ۲۷ پ) از شیخ جعفر جزایری در رد فخر رازی .
- آغاز: قال الفخر الرازی ما حاصله انه استدلل اهل السنة بهذه الآیة . . . علی فضلیة ابی بکر .
- انجام : و رزقنا ببرکاتهم (تمت الرسالة التي فيها الفاضل العلامة شیخ جعفر الجزائری طاب ثراه حرره محمد علی بن محمد کاظم عفی عنهما بالنبی وآله الامجاد)
- ۷- تفسیر خبر « سمة اشیاء لیس للعباد فیها صنع : المعرفة و الجهل و الرضا والغضب و النوم و اليقظة » بفارسی .
- ۸- پس ازین خبرهای شیعی با تفسیر آنها بعربی و در یکجا دارد که از اربعین محمد شفیع بن محمد علی استرآبادی گرفته شده سپس مناجات و دعا است .
- ۹- شرح خطبه توحید امام رضا بفارسی نوشته همان محمد علی .
- ۱۰- وصف نماز پنجگانه امام رضا بفارسی بخط مجلسی دوم برای همان حاجی محمد در ۱۰۷۸ .
- ۱۱- خواص سورقرآنی از عین الحیوة .

لستعلیق ۱۲۵۸-۱۳۰۹، جدول شنگرف، اندازه بیاضی.
 ۱۳۶۸، ۱۰۳۱۵۰×۱۹، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ ضریبی.

جنگ

گردآورده حیدرعلی طبیب سیرجانی مورخ ۱۲۵۸ در سیرجان (ص ۱۶ و ۲۶)
 باخط دیگبری در ۱۳۰۳ - ۱۳۰۹، شعرهای مرشد و یغما و خیام (۲ و ۱) است و عاشق
 و حبیب و اهلی ۵۴ سعدی ۵۶ و امق ۵۹ همدم ۶۲ عفت ۶۲ و ۱۰۵ و ۶۲ شاد ۶۸ محتشم ۷۰
 حرم ۷۰ عنقا ۷۵ بیدل ۷۷ هدایت ۸۶ منظور ۹۳ راجسی ۹۷ نظیر ۱۰۲ رفیق ۱۰۳
 خافان ۱۰۹ خواجه ۱۲۱ مفتون بخط خود او ۱۲۴ وصال ۱۳۶ پیزی ۱۴۱ فروغی ۱۵۴
 قآنی ۱۶۶ رونق علی شاه در حساب و سیاق ۱۷۳ نزاری، عبدالواسع، اثیراومانی،
 مسرور ۱۷۹ قمری، هجری، امیر محمد صالح، حسنخان ۱۸۰، میرزا باقر سپاهانی،
 خواجه امین، خادم، شاه عباس ۱۸۴ ظفر قرباغی ۱۸۵ سید محمد کاظم حکیمباشی
 ببیدیه در گلودرد هلاکو سردار ۱۸۸ شجاع السلطنه شکسته ۲۲۰ - ۲۳۰ زرگر
 سپاهانی ۲۲۵ نظیری، عرفی ۲۳۸ مولوی ۲۴۶ سمندر ۲۶۵ غارت ۲۷۳ صافی
 کرمانی ۲۸۱ طراز ۲۸۴ تراب ۲۹۶، خط ابوالفتح میرزا برای میرزا حیدر علی
 مورخ ۱۲۶۱ (۱۸۲) همدر آن هست و خط قلندر حسینی مورخ ذی قعدة ۱۲۹۷ (۲۳۷)
 چنین است برخی از عنوانهای آن:

- ۱- چاه وصال لیلی و مجنون که در زنداباد سیرجان در ج ۱/ ۱۲۵۸ نوشته شده ۳-۶
- ۲- بیمار و طبیب شریف که در سعداباد سیرجان نوشته شده ۱۶-۲۵
- ۳- مثنوی میرزا نصیر طبیب ۱۶-۴۹
- ۴- مطالبات حاج میرزا ابوالحسن تبریزی ۲۹۱

- ۵- تعریف عشق سر کارشجاع السلطنه در وقت التفات بشاهزاده ۱۸۹
 ۶- تعریف علمی نام خوشخوان ۱۹۰
 ۷- تعریف سور ۱۹۱
 ۸- قطعه در وصف شاهزاده مرادخان معشوق سر کارشجاع السلطنه
 و مدح سر کارشاهزاده ۱۹۲
 ۹- وصف حیدرقلی خان کاغچی (همه این تعریفها و وصفها
 از ظفر قر باغی است) ۲۰۵
 ۱۰- مشاعر و رونقعلی شاه کرمانی بامهشتاقعلی ۲۱۰
 ۱۱- یادداشت ۱۳۰۳ و ۱۳۰۴ بخواهش مختارخان ۲۴۹ و ۲۲۲
 ۱۲- یادداشت ۱۳۰۶/۱ع ۲۷۳
 ۱۳- یادداشت ۲۶ شوال ۱۳۰۹ در خانه آقامیرزا علی اکبر ۲۸۶

۴۳۳۵

شکسته نستعلیق محمد رضای قراشبندی برای عبدالمهدی بن ملامحمد رفیع قراشبندی در ۲۴ ذی قعدة
 ۱۲۰۱ (ق) در ۲۲۷ ص ، اندازه بیاضی است .
 صفر جلیبا ۱۷×۹ ، کاغذ ۲۰×۱۲۳۱۱۵ ، کاغذ فرنگی - جلد نیمباج قهوه ای .

مجموعه

- ۱- دیوان (۱ - ۱۱) از میرزا ابوالقاسم نباتی اشتبینهی مجنون شاه خان چوپانی
 و گزیده ایست از آن و غزل است و مستزاد بترکی با تخلص نباتی (مجلس ۳ : ۴۳۴)
 آغاز: جناب میرزا ابوالقاسم میفرماید .
 ندن اول بت پریش داخی بر بویانه کلمز
 مگر اول خرابه ایورن اوسا نوب خزانه کلمز

* * * *

نباتی یا تمه هوشه گل صبح اولدی اوخی برغزل
 سنی قادر لم یزل مرغ سحر خوان یا ادوب
 پس ازین شعر یست باتخلص حافظ و شعر ناصر خسرو است (۱۱-۱۵).
 ۲- خسرو شیرین (۱۶-۲۲۷) از میرزا محمد صادق نامی (مجلس ۳: ۱۸۱ و ۶۹۸
 - ذریعه ۷: ۱۶۰).

۴۳۳۶

تستعلیق چاشت روز شنبه ۷ رجب (سده ۱۱) در سر هند ، عنوان نسخ درشت تر ، نشان شنگرف ،
 دو برگ نخستین اندکی پاره و وصالی شده و پاره ای از عبارات رفته است ، در ۲۵۴ ص ، اندازه بیاضی .
 ۲۱ س ۱۸ × ، ۱۴۹ × ۲۵ ، کاغذ هندی - جلد نیمباج عنابی .

ترجمه منهاج البیان فیما یستعمله الانسان

ترجمه ایست از رضی الدین طبیب بفارسی از منهاج البیان ابن جرله بنام ابی القاسم
 محمود شاه بن ابی منصور اسفه سالار (ره آورد ۶۰ - مجلس ۲: ۳۱۲ - طوس ۳: ۲۸۶ و
 ۲۸۷) در ذریعه (۴: ۱۴۰) از چنین ترجمه ای یاد نشده و در جای دیگر هم آنچه کشتم
 نشانی نیافتم

۴۳۳۷

تستعلیق محمد تقی در ۱۳۲۴/۱۱/۲۹ خ در یک روی کاغذ از روی نسخه روز سه شنبه ۸ شوال ۱۲۸۹
 در ۱۹ ، ش ۲ از همین تاریخها با جوهر و مداد ، اندازه بیاضی است .
 ۱۹ س ۱۸ × ، ۳۵۸ × ۴۱ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوا .

مجموعه

۱- دیوان (۴ ر - ۲۸ ر) از ملا پیریشان لری بختیاری بلهجه بومی (ادبیات ۷۲ -
ذریعه ۹ : ۱۵۸) .

آغاز:

آینه کان بس سیمرخ نوی دهاب جوادید طه وجه الله
انجام :

بس مغای آبه وحیشن و قیاس کاظمین الغیظ عافین عن الناس
۲- داستان ایوانهو (۳۱ پ - ۵۶ پ) ترجمه است از انگلیسی بفارسی .

۴۳۳۸

لسخ سده ۱۳ ، الدارة بیاضی است .
۱۷ س ۸ × ۱۵ ، ۱۱۷ × ۲۱ ، کاغذ فرنگی کبود - جلد تیماج مشکى ضربی

الخطیب

خطبه های عربی ایست که در جشنهای دینی در مسجدها و مجلسها و گویادر زمان
صفویان میخوانده اند و در بسیاری از آنها ستایش دوازده امام است .
آغاز: خطبة فی شهر محرم ، بسمله ، وبه نستعین . الحمد لله الذی البس اولیاءه
سر ایل محنه و مصائبه .

انجام : واستغفر الله لی ولکم انه غفور رحیم .

۴۳۳۹

لستعلیق ۱۳۰۴ .
۱۹ س ۸ × ۱۷ ، ۱۰۴ × ۲۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنابی ضربی .

جنگ

از ولی محمد بیک وردی تر کمانی عراقی پسر اسماعیل که در ۱۳۰۴ در گیلان ساخته و بقارسی است (ص ۱۳۲).

چنین است عنوانهای مطالب آن :

۱- سرگذشت پیامبر و امامان دوازده گانه (۲۱-۱)

۲- حدیثهای روایت شده از عبدالعظیم حسنی (۲۱-۱۸۹)

پنجاه حدیث است با ترجمه فارسی و او آن را در شب ۱۲ ع ۱۳۰۴ در گیلان

نوشته است .

۳- خبرهای علامت ظهور (۱۰۶-۱۸۹)

۴- خصائص ائمه (۱۱۶-۱۰۷)

۵- وصیت نامه های امامان (۱۳۲-۱۱۶)

۶- اعتقادات و اندرز از همو مورخ ۲۴ ع ۱۳۰۴ (۱۴۹-۱۳۲)

۷- سرگذشت نیاکان عبدالعظیم (۱۶۹-۱۵۰)

۸- سرگذشت امامزاده زید و امامزاده طاهر (۱۷۶-۱۶۹)

۹- سرگذشت زید بن علی (۱۹۰-۱۷۷)

۱۰- سرگذشت عبدالله ابیض و حسن افطس و علی بن

علی بن الحسین (۱۹۵-۱۹۱)

۱۱- سرگذشت امام زاده قاضی صابرونکی (۱۹۸-۱۹۵)

۵۲۴

نستعلیق راسخه و چلیپای سده ۱۲ و ۱۳ ، عنوان شنغرف .

۱۳×۱۴ ، ۱۸×۹۳۶ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی .

۳۲۹۸

دیوان

حدیث و شعر فارسی آزاد و فیضی و سعدی و مصلح و مصنف است و شعر ترکی هم دارد.

۴۳۴۱

شکسته نستعلیق سده ۱۴ ، جدول مشکی -

۸×۴۰ ، ۱۰۵×۷۳ ، کاغذ فرنگی رنگارنگ - جلد تیماج عنابی ضربی.

جنگ

حسرت نامه میرزا ابراهیم صفا و مثنوی میرزا ابوالقاسم در پاسخ آن و شعر فارسی هجری و سعدی است.

۴۳۴۲

نسخ چلیپا از راست و چپ سده ۱۳ و ۱۴ ، اندازه بیاضی است.

سطر چلیپا ۸×۱۱ ، ۱۱۶×۱۳ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی عطف عنابی.

جنگ

شعرهای عربی و فارسی و خبر شیعی و بندهایی در ادب و خلق و تاریخ همه
بعربی است. شعر شیخ اسماعیل در اویش در تخمیس قصیده ابی محمد منصور بن عیسی
در معذرت از حاجی تقی و شعر علی بن احمد فقیه عاملی و علی (ع) و علم الدین سخاوی
و نصر الله بن حسین مدرس با تصدیق و تعجین دو بیت امام سجاد همه اینها بعربی در
آن هست.

شکسته نستعلیق ۱۲۸۸-۱۲۹۱-۱۴۱۲

۱۰×۵ س، ۱۵×۸ س، کاغذ فرنگی رنگارنگ - جلد تیماج سبز تیره ضربی

چنگ

بفارسی از میرزا محسن سر رشته دار پسر میرزا هادی طبیب آشتیانی است مورخ سه شنبه ۲/۱۲۸۸ (۷۱ و) روز یکشنبه ۴ محرم ۱۲۸۹ (۱۵۱) و شب دوشنبه رجب ۱۲۹۰ در تهران (۲۰۵) و ۲ صفر ۱۲۹۱ (۲۱۶) تاریخ تولد محمد محسن در ۱۲۶۷ یا مهر محمد حسن درص ۱۳۰ دیده میشود. چنین است فهرست آن :

۱- بیاض عرض و مآخذیات حساب و قواعد تبدیل هشت عباسی به نه عباسی و سفید رایج و برعکس و تبدیل رایج بکرمانی و قدیم بجدید و جدید به تبریزی و برعکس و قاعده حساب ابجد

۱-۶۷ و ۶-۸۴

۱۷-۹

۲- قصیده ثاقب در هجو

۱۸-۱۷

۳- لطیفه فی القسمة (قسمت نامه میراث)

۳۷-۲۸

۴- نامه مستوفی الممالک بجلال منجم ملک المنجمین عهد صفوی

۶۰-۳۷

۵- نامه های دوستانه

۹۶-۹۵

۶- منشآت شاهزاده محسن میرزای میر آخور

۱۰۱

۷- نامه بی نقطه کرد آورنده جنگ

۱۲۸-۱۱۱

۸- شعرها هجوم محسن و علی چاله مورخ ۱۲۸۹

۱۰۴-۱۰۱

۹- نامه میرزا محمد منشی بساعد الملك

۱۴۰ و ۱۳۹ و ۱۲۱

۱۰- شعر هاتف و شیخ و خواجه

۲۸۴-۲۸۳

۱۱- فهرست کتابهای میرزا محسن سر رشته دار توپخانه

۲۸۴-۲۸۳

پسر میرزا هادی طبیب آشتیانی مورخ رجب ۱۳۱۲

۱۲- یادداشتی دربارهٔ نوروز یکشنبه ۱۳ صفر ۱۲۹۲ (۲۸۵)

۴۳۴۴

تعلیق سده ۹۹، عنوان شنگرف، ۳۶۰ ص با سه تکه ای از یکی دو برگ که بجا مانده است، کاغذ
موریانه خورده و پاره ای از عبارتها رفته در ۲۹ برگ آغاز ص ۱-۴۲.
۱۷ س ۵×۹۱، ۱۳۲×۹۱۶، کاغذ سپاهانی -- جلد تیعاج عنابی ضریبی.

دیوان

در آن از شاه سلیمان ستایش شده (۳۰ و ۷) و گویا تخلص شاعر رضوان باشد
چنانکه درین بیت می بینیم (۵۱):

بده می که رضوان شود بنده ات توان ریخت نقل از شکر خنده ات

در ذریعه (۹: ۳۷۰) از چند شاعر بنام رضوان یاد شده که دوتای آنها شاید
همین سرایندهٔ دیوان ما باشند. نسخه ما از آغاز و انجام افتاده و چیزی از آن در شناسایی
شاعر بدست نمی آید.

در این دیوان پس از دیباچه از بسیاری از چیزها و از بسیاری از هنرها و پیشه ها
وصف شده و برای آشنایی با وضع اجتماعی و هنرها و پیشه ها و کارهای آن روزگار
بسیار سودمند است و شاعر در بسیاری از وصفها و تعریفها از پاره ای از جزئیات یاد کرده
و نکاتی را روشن نموده است اگرچه جنبهٔ خیالپافی او بر طبیعت پردازی می چربد.
چنین است عنوانهایی که در نسخه ما مانده است:

توحید، مناجات، منقبت امیر المؤمنین، ستایش شاه سلیمان، بیان میخانه؛
صفت: تصویر و مصور، روایح، حوس و فواره، طنبور، کمانچه، باغ، پیرمغان؛ خطاب
ساقی؛ سخن گفتن با: حکیم، منجم، فقیه، ادیب، صوفی، مهندس، طبیب، بذله سنج،
منطقی، زاهد؛ تعریف خزان و چهار باغ و هزار جریب و کوه صفه؛ صفت: اصفهان
و میدان و شهر و بازار، حصار، شهر و بازار و قیصریه، میدان، ضرابخانه، هندویان،

چیت سازان، فیل خانه، کر کدن، گاو میش، حمار وحش، حمام، تعریف مسجد، صفت:
 نقاره خانه، دهل، خم رویین، صرنا، سنج، نقاره، وقت وساعت، سمسار، بقال،
 قنادی، پوستین دوز، جواهری، عطار، تیر گر، کمانگر، کفش دوز، زر گر، حکاک،
 خرده فروش، سراج، صندوق ساز، صحاف، نعلبند، نجار، طباح، خباز، شماعی،
 تریاک فروش، گازر، سقا، علاقه بند، عصار، جراح و کحال، قاج فروش، آلف فروش،
 نخودپز، حلاج، خراط، لواف، نقاش، کوزه گر، کارد گر، مقرض گر، زه گیر
 تراش، شمشیر گر، خیام، بخیه دوز، سقر لاط دوز، شیشه گر، آماج خانه، دلاک،
 خیاط، چاقشور دوز، مسگر، رنگرز، آهنگر، طلاکوب، سوزنگر، باسمچی،
 زرکش، ریخته گر، چیلانگر، تفنگ ساز، نقار، رفو گر، صراف، پالوده ساز،
 کله پز، کبابی، زرنشانگر، زره ساز، اتو کش، میوه فروش، شعر باف، تخته فروش،
 جدول کش، مفتول کش، غلیان و غلیان فروش، نمدهال، سبزی فروش، کاغذ گر،
 جوراب دوز، مشک و عطر فروش، مهر و تسبیح ساز، حناساز، علاف، دواتگر، آتشباز،
 قمارباز، اهل معارک، کشتی گیر، طابوس باز، سنگ باز، حقه باز، قصه خوان، بازار
 اسب و شتر، شتر، بوریا باف و حصیر باف، سنگ تراش، کوره پز، عرابه ساز، معمار
 و بنا و کاشی تراش، خشت مال، قلندر دباغ و ساغریچی، ثعلب فروش، شانه تراش،
 قاشق تراش، پالان گر، حنا تراش، تاج دوز.

نمونه ای از شعر او (ص ۶): در منقبت امیر المؤمنین.

درین مکتب دین بنص جلی	خلیفه است بی شک علی ولی
در کفر را کند تیغش ز جا	شدان در بدستش طریق هدی
شدان در چو شد کننده باب یقین	جهانی ازان در درآمد بدین
گل فتح از باغ تایید چید	در فتح را دست او شد کلید

....

سایمان دوران خدیو زمان که چرخ است در قبضه اش چون کمان

در بیان میخانه

بیا ساقی از رفتگان یاد کن چراغی بده روحشان شاد کن
 زجم گو که چون باده در خم فشرد ازین آب حیوان چراغش نمرد
 گراورفت و شد روز او شام تار فروزد چراغ میش بر مزار
 که خورشید چون از نظر شد نهان هم از روزن ماه باشد عیان
 آغاز: ... باشد شش لاجورد ... ظلمت بر آب روان (پاره شده و تکه‌هایی از یک برگ پیش هم در نسخه هست با دو عنوان توحید و مناجات).

انجام افتاده: صفت تاج دوز.

بت تاج دوز است تاج سرم چو شمع است از آن تاج بال و پر

... گل عیان کرده باز لاف خویش فکنده است زلف بیان ... خویش
 ... غزوقبول (پاره شده).

۴۳۴۵

تسلیق گویا از خود شاعر چونکه افزوده‌هایی در هاشم دارد، جدول زرو لاجورد، الدائرة بیاضی

است.

۸×۴، ۱۴×۷۳۹۴، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه‌ای ضربی مقوایی.

دیوان

از عبهر شیرازی که گویا بهند هم رفته و در زمان صفویان میزیسته است تا
 اندازه‌ای مرتب بحروف تهجی و با تخلص عبهر.

آغاز:

دلی که زنده بجانان چه میکند جان را
مگر نیاز کند خاکپای جانان را
ز هجر و وصل مترسان مرا و قصه مخوان
که هست عشق نداند ز وصل هجران را

انجام :

بهم نموده دو چشمت ز مژه سپاهی
که هیچ دیده ندیده چنین سپاه بشاهی
تو ماه رخ شه فرزین اسب پیل شبی
شهان پیاده همه مات تو بهر سرراهی

.....

ز عشق بهره ای عیبر نبرده الا آنک
تمی نزار و دلی پر ز خون و عمر تباهی

۴۳۴۶

نستعلیق سده ۱۳ و ۱۴ چلیپا و راسعه ، اندازه ییاضی است .
۱۴س ۱۰×۴ ، ۱۳×۷۳۱۰۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای رنگ پریده .

منشآت

دستورنامه های دیوانی و درباری و دوستانه و قبایله نویسی است و دربرخی نام
محمدخان و صدر اعظم دولت روسیه آمده است بابتندی در فرهنگ عربی و فارسی و شعر شیخ
سیدالدین باخرزی و جامع کتاب .

لصح سده ۱۴ * باچند تصویر .

۱۹×۶، ۱۴×۹۵۳۲۰، کاغذ فرنگی - جلد تمیاج سبز ضربی مقوایی .

جنگ

از بیدار تبریزی دوستدار استبداد و دشمن مشروطیت (۵۰) و شعرهای خود او (۶۰-۷۰) و چندین شاعر دیگر با نام کسانی که بدست روسها کشته شده‌اند و تاریخ قدما و معاصران بیدار (۷۷-۸) تا سال ۱۳۲۶ و تاریخ برخی وقایع پیش از هجرت (۷۶) و پس از هجرت (۱۱۶)، تاریخ ۹ ذی حجه ۱۳۳۰ درص ۸۰ هست و خط حاج کاظم بهار در پایان صفر ۱۳۳۲ درص ۱۵۶ .

چنین است نام برخی از سراینده گان در این جنگ :

منصوره ۶۱ و ۲۲۸ و ۲۲۹ علی تبریزی بحر بی ۸۵ سر باز ۸۸ هائب ۹۴ و ۴۲۰
نباتی (بحر طویل) ۹۸-۱۰۴ پدر بیدار در سو کواری بر ملا باقر ایروانی آذربایجانی
۱۰۸ نظام العلماء ۱۱۱ فیض ۱۴۳ و ۱۸۶ خواجه ۱۴۵ خادم ۱۵۱ نظام مهدی بیک
شفاق ۱۵۲ مسعود ۱۵۵، مینا ۱۵۸ منیر ۱۶۱ ملا عبدالرسول ۱۶۴ قآنی ۱۷۶ محسن
آقای شهاب پسر آقامهدی ۱۶۷ و ۲۲۹ حکیم شفائی ۲۱۸ نظیری ۲۲۶، ملا مهدی
مرندی ۲۳۰ قدسی ۲۴۷ حاج محمد حسین بهار ۲۵۰ مظهر ۲۵۱ و ۳۴۷ قصاب ۲۵۴
سروش ۲۵۶ ساغر ۲۵۷ ظهیر ۲۶۰ لعلی ۲۶۲ نظیری ۲۶۴ بهایسی ۲۶۵ مهستی
(بوسه نامه) ۲۶۶ شیدا ۲۶۹ عراقی ۲۷۴ وصال ۲۸۸ حقیر دزفولی ۳۰۲ و ۳۳۲ فاضل
نراقی ۳۰۶ الشیخ الرئيس ۳۴۹ نظام العلماء تبریز ۳۵۰ صفائی ۳۵۴ میرزا شرفخان
۳۵۶ نیز ۳۸۸ ولی دشت بیاضی ۳۹۱ باقرا ۴۱۲ قاتل ۴۲۳ آفاشیخ محمدرضا ۳۵۵ ،
شعرهای عربی هم دارد .

۳۳۰۵

۴۳۴۸

نسخ و استعلیق سده ۱۲ و ۱۳ .
۱۲×۶ س ۱۲۹ ، ۱۵×۹ س ۱۲۹ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای ضربی .

جنگ

خطب عربی و مطالب اخلاقی مذهبی و اخبار شیعی و پند و اندرز است بعربی
و فارسی .

۴۳۴۹

نسخ ۱۱۶۳ ، عنوان شنگرف ، جدول شنگرف و لاجورد و مشک ، باحواشی درش ۱ .
۱۲×۷ س ۱۲۹ ، ۱۸×۱۲ س ۱۶۶ ، کاغذ سپاهالی - جلد تیماج حنایی ضربی .

مجموعه

- ۱- الفوائد الصمدية (۱ پ - ۷۶ ر) از شیخ بهایی .
- ۲- کبری (۴۸ پ - ۶۶ ر) از میر سید شریف کرگانی .

۴۳۵۰

نسخ سده ۱۰ و ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، در ۳۶ ص .
۱۹×۹ س ۱۲۹ ، ۱۹×۱۳ س ۲۰ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج مشکي ضربی .

دیوان

از عطار توئی قلندر و روش شیعی که در اثر دشنام و سب بزرگان تسنن بزرندان کیل و
شکنجه و غارت اموال دچار شده بود (۱۰ و ۱۶) . پیر و مرشد او فضل بخاری (۲۰) و مطهر
بوده اند ، او در باره خود میگوید (۲۸) :

هر کرا باشد سعادت رهمون جای باشش باشدش شاپور و تون
 اصل من از تون ولی شاپور جای باشدم در مشهدم سلطان سرای
 تخلص او در آن هست (۵ و ۱۱ و ۱۴ و ۲۰ و ۲۹ و ۳۲) و میگوید که من چوهر
 ذات و هیلاج سروده ام (۱۲) و او است که گویا اسماعیلی بوده است چه میگوید (۷) :
 بسید ناصر ما قصد کردند که تار و پود او را در نور دهند
 نه عطار نیشابوری (فهرست ایوانف ش ۱۲۴ - ذریعه ۹ : ۷۲۹)
 این دیوان اخلاقی عرفانی شیعی و بوزن مثنوی باید دفتر دوم باشد (۲۳) و در یکی
 از عنوانها « واقعه ولدخواجه حسن و فضل بخاری » آمده است .

آغاز افتاده:

تو باشی راز مجرم در نهانی اگر گاهی تو این مظهر بخوانی
 انجام افتاده :
 من همی ترسم که کردم حکم بد ناگهی بر من براند دست ره

۴۳۵۱

شکسته نستعلیق سده ۱۲ و ۱۳ ، جدول زر و لاجورد و شنترف ، عنوان شنترف -
 سطر چلیپا ۱۴×۷ ، ۱۹×۹۴۵۹ ، کاغذ سپاهالی - جلد تیماج قهوه ای درون پارچه سرخ .

جنگ

چاه وصال ذره است (۲ پ - ۱۵ پ) و هفت بند ملاحسن کاشی و شعرهای هلالی
 وصفی و برهمن و باباطاهر و طوفان و علی نقی و خسرو شوکت و رفیق و مشتاق و عاشق
 و درویش مجید و دیگران (فهرست ص ۷) .

آغاز:

بیا ای ساقی عشق آفرینم خط جدم تو سر لوح جبینم

....

الهی ذره عشقی کرم کن چو خورشیدم پسر کرمی علم کن

انجام :

جهان خرم شد از آب زلالش ز چرخ آمد لقب چاه وصالش

۴۳۵۲

لستعلیق روز آدینه ۱۴ ذی قعدة ۱۲۵۳ در ش ۲ و ۴ صفر ۱۲۵۴ در ش ۳ ، ش ۱ بهمین خط ، عنوان و نشان شناسی .

۱۴ س ۷ × ۱۲ ، ۱۸۵۰ × ۱۶ ، کاغذ فرنگی - جلد آیماج مقوایی تارہ .

مجموعه

۱- تحفة السالکین (۲ پ - ۳۶ پ) از عبد النبی بن شرف الدین محمد طسوجی در اصول دین و روش شیعی امامی .

آغاز: هذا کتاب تحفة السالکین . بسملة بحمدك اللهم على ما هديتنا الصراط المستقیم .. اما بعد چنین گوید ... ابن شرف الدین محمد عبد النبی الطسوجی .. این مختصر است موسوم به تحفة السالکین در بیان مسایل مهمه اصول دین .. مرتب بر مقدمه و پنج باب و خاتمه و هر باب مرتب بر چند فصل است .

انجام : الرابع الرحمة الى كل احد (تمت المسائل الشرعية) .

۲- ابصار المستبصرین (۳۶ پ - ۱۰۶ ر) از عبد الوهاب شیرازی .
آغاز: مانند شماره ۴۲۹۶/۳ .

انجام : من روسیاه را از گوشه خاطر فراموش نفرمایند .

۳- بغیة الطالب در شناختن مفروض و واجب (۱۰۷ پ - ۱۸۵ پ) ترجمه فارسی کتاب بغیة الطالب فی معرفة المفروض والواجب شیخ جعفر بن شیخ خضر جناحی نجفی (حقوق ۲۶۰) است .

آغاز: بسملة . الحمد لله الذی اسس قواعد الاحکام .. اما بعد سؤال کردند .

انجام : یا بعد از آن .

۴۳۵۳

شکسته استعلیق سده ۱۴ ، اندازة ییاضی است .

۱۴س ۵×۱۲ ، ۱۶۱×۱۴ ، کاغذ قرنگی رنگارنگ - جلد تیماج سرخ .

چنگ

شعرهای فارسی: مهر، قاآنی، کمال، صدری، مولوی، فاتح، مجرم، بهار در ستایش شاه عباس، حشمت، رفیق، باباطاهر، محتشم، شریف، سعدی، امین، احمد، منشی، مخزن، حافظ است، نیز قسمت نامه میراث (۳)، بحر طویل در بیست بند (۱۲۹) - (۱۳۸)، بندی به نثر فارسی (۱۸۸) .

۴۳۵۴

استعلیق و نسخ ۱۵ شعبان ۱۲۴۶ درش ۱، نوشته خود شارح در ۲۴۴ ج ۱/۱۴۰۰ درش ۴، بخط همان حسینا درش ۴، شماره های دیگر از همین تاریخها، جدول شنغرف، خط محمدرضا پسر حاجی عیسی خان نهورجالی در ۱/۱۲۴۹ درص ۴۴۲ هست و تاریخ تولد ۱ ذی قعدة ۱۲۴۲ درص ۱۱۸، اندازة ییاضی است . ۲۲س ۹×۱۲ ، ۱۹۴×۱۱ ، کاغذ قرنگی - جلد تیماج مشکی .

مجموعه

۱- اختلاجات (۱ - ۹) بنظم درباره جهش اعضای بدن انسانی ساخته ۶۸۵ .
در آن آمده : هست از نام او امید انام .

آغاز:

حمد و شکر و سپاس بزدان را	آفریننده تن و جان را
صانع و مبدع نشیب و فراز	خالق و کره گاروبنده نواز

انجام :

شد تمام اختلاج سر تا پای
این سعادت بعون و فضل خدای
ششصد و پنج بود با هشتاد
که ز طبع من این سخنها زاد
۲- شرح القصيدة الطنطرا نية (۱۰۳ - ۱۰۹) گویا از عبدالرحیم بن عمر داغستانی

بهری .

آغاز: قال الامام المرافی ... اقول لابد للمتمکن ان یراعی فی مبدؤ کلامه مقصدہ .
انجام : فانی عن العیوب غیر معصوم . قد تم هذا الشرح علی ... عبدالرحیم بن
عمر الداغستانی الساکن فی ولایة راحوی بتاريخ دروز چهارشنبه ۲۴ شهر ربیع الاول
سنه ۱۲۰۰ .

۳- فرهنگ جغتایی (۱۱۰ - ۱۴۲) از ندر علی که بدستور شاه صفی ساخته
و فرهنگ واژه های جغتایی دیوان امیر علی شیر نوایی است (سپه ۲ : ۲۶۷ و ۱۶۰ -
مجلس ۳ : ۱۰۰ - طوس ۲ : ۳۶۷ و ۳۷۷) .

آغاز: بسمه سبجانه ، قادر و متکلمی در خور ستایش و نیایش تواند بود که لغات
مختلفه و السنه متعدده را بی میانجی مشیر و دبیر از بیداری ناپیدای مکون (۹) به پیشگاه
ظهور رسانید ... پس از حمد قادر بیچون ... آنچه بر جمهور ... فرض باشد دعای خدیو
زمان و پادشاه شیعیان است ... پادشاه جهان ... شاه صفی ... و بعد بخاطر این ذره
بی مقدار ندر علی رسید که خاطر اصناف انسان ... در زمان خدیو بحر و بر همواره بلغت
ترکی و حل الفاظ جغتایی مایل است آنچه مقدور ... باشد رساله ای در باب کشف
لغت نوایی و توره و آیین چنگیزی و آداب آن فرقه باشد بعبارت فارسی نویسند از اشعار
میر علی شیر نوایی و شعرای آن طایفه که سند آن مطلب و مستند کمترین باشد بیار
و اختلاف املائی جغتایی و روم و ترکی که در مرز و بوم ایران متداول است بیان نماید
و تبدیل حروف تهجی را در حین تحریر آورد ... رساله مذکور مشتمل است بر مقدمه

(در بیان املائی ترکی) و [سه] فصل (الفاظ مشترک - الفاظی که برای آشنایی بلغات اولوس جغتای باید دانست بدستور نصاب ولی به نشر - لغات بترتیب تهجی، هر یکی در يك باب) و خاتمه (در توره و آیین جیغتای) .

انجام : این وضع را در توره جیغتای اولجاش میگویند این اختصار یافت امید که ارباب ذهن و ذکا اگر سهوی یابند با اصلاح کوشند .

۴- امامت (۱۷۳ - ۱۸۳) از آخوند ملاعلی نوری سپاهانی در اینککه هیچزمانی بی امام نخواهد بود در پاسخ شاگرد خود حسینی لیورجانی .

آغاز: بسمله . حوقله ... و ما اردت الا اصلاح ما استطعت ... یا قره عین الاحباء مولانا حسینا ... اگر ازین دو فرقه استفسار نمودی .

انجام : عما یصفون .

۵- اختیارات (۱۹۲ - ۲۰۷) یا مجرم نامه مجلسی دوم در سه فصل .

۶- البردة (۲۰۹ - ۲۳۱) از بوضیری با ترجمه فارسی و شرح عربی در برخی جاها .

۷- صیغ عقود نکاح (۲۳۸ - ۲۴۲) گویا از مجلسی و بفارسی (ادبیات ۳۵۱) .

۸- القصيدة العینیة (۳۲۱ - ۳۲۵) از حمیری با ترجمه فارسی بنظم بدینگونه :

آغاز:

داشت جایی ام عمر اندر اوای مانده آثار کهن از وی بجای

انجام :

حمیری مدح شما گوید مدام گر کنند انگشت انگشتش جدا

۹- تاریخ ائمه (۳۳۳ - ۳۳۴) .

آغاز: تاریخ ولادت و وفات ائمه ... که از اسم علی و هر يك از ائمه ظاهر شود منسوب الی خواجه نصیر الدین رحمه الله .

از علی گردد جلی تاریخ جمله اولیا

هم ولادت هم زمان عمر هم فوت ای فتا

انجام :

فتح کن بر رویم ای فتاح ابواب فتوح

یا مفتح تب علینا ربنا فاغفر لنا

۱۰- جنگ (۱۳ - ۱۰۲ و ۱۴۴ - ۱۷۲ و ۱۸۶ - ۱۹۰ و ۲۴۳ - ۳۲۱ و ۳۲۶

و ۳۶۸-۳۸۶) شعرهای نوعی ، خان احمد پادشا بزبان کیلانی ، زمان طهرانی ، امیر
 بزبان مازندرانی (۲۶) ، مولوی ، فاطمه ع ، علی ع ، جامی ، فانی زنوزی ، فضولی ،
 حسام الدین ، نفیس عامری ، منصوری ، بهائی ، ابوسعید ، مسعود درمر که احمدخان
 در تبریز ، طوفان ، محمد محسن ، خواجه نصیر (رباعی) ، سعدی ، وحشی ، صائب ،
 عراقی ، خواجه طوسی (اختیارات مسیر القمر بنام ارسطو) ، طیب ، ذاکری ، منصور ،
 میرفندرسکی ، نوایی ، میرز انصر ، آزاد ، خطایی ، قصاب ، مشتاق ، تمکین ، میرزا
 نصیر طیب ، حافظ ، میرزا محمد صادق ، حاجی ، عصمت بخارایی ، عرفی ، باباطاهر ،
 محرر جنگ (۲۷۴) آذر (مثنوی مورخ روز دوشنبه ۲۹ ع ۱۲۳۹ / ۱۲۳۹ - ۲۹۸ - ۳۰۲) ،
 خرم (ترجیع بند) ، حاجی ابراهیم ارومی ، ملاصدر ، صاحبی ، سعدی ، هاتق ، حسرت ،
 هجری ، شیخ عبدالعال ، عطار ، مومن .

برخی ازین شعرها معما و ماده تاریخ (۲۵) و مخمس و مسدس است ، نیز مقدمه
 ملاظهری بنشر و نظم در سو کواری (۹۰ - ۱۰۱) و بندهایی از مجالس المؤمنین ، صلوات
 منظوم عربی ، و پراکنده های دیگر ، ازین جنگ است :

۱- شیر و شکر (۲۹۴ - ۲۹۷ مورخ روز دوشنبه ۲۹ ع ۱۲۳۹ / ۱۲۳۹) از شیخ بهایی .

۲- نان و حلوا (۳۳۹ - ۳۵۲) از همو .

۳- قصیده مسدس (۳۵۳ - ۳۵۴) از کشوری در ستایش علی (ع) .

۴- قصیده مخمس (۳۵۴ - ۳۵۵) از نظام استرآبادی (سپه ۲ : ۶۸۸) .

۵- قصیده مخمس (۳۵۶) از محمد رفیع واعظ قزوینی از هفت بند محتشم

مورخ ۱۱۰۸ .

۶- قصیدهٔ مخمس (۳۶۶-۳۶۷) از نظامی بزرگوار.

۴۳۵۵

تستعلیق و نسخ سده ۱۱ و ۱۲، آغاز افتاده، شش‌گویا خط خود مؤلف باشد، اندازهٔ بیاضی است. ۱۸×۱۶، ۲۰×۹۳۱۴۸، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکین عطف و درون قهوه‌ای.

مجموعه

۱- دیوان (۲-۱۰۷) از محمد مقبل و مرثیه‌ها ایستکه او برای امامان سروده است.

۲- منشآت (۱۰۹-۱۶۰) از میرزا مهدیخان منشی پسر محمد نصیر استرآبادی، از آنها است وقفنامهٔ کتابخانهٔ خود او (ادبیات ۴۷۸).

۳- منشآت (۱۶۳-۱۶۸) از تمکین وادبی است.

۴- دوازده امام خواجه نصیر (۱۶۹-۱۷۸) با دیباچهٔ فارسی.

۵- رساله در کرامت قاسم شبان‌بادام یاری (۱۸۳-۲۰۶) از شیخ عبداللّه تبریزی

مورخ ۱۱۹۲/۲ ع (ص ۲۰۲) دربارهٔ وقعهٔ عجیب عمین قاسم شبان‌بادام یاری در دیهیم از دعواریقان در ۱۱۹۱ در زمان وکیل محمد کریم‌خان و امیر نجفقلی‌خان و نظام مالک آن دیه. در آن بتدی از تذکرة الاولیاء ملاحشری ساختهٔ ۱۰۱۱ درس گذشت ابواسحق ابراهیم پیرچوپان و خواجه علی‌آمده (۱۹۳) و از ملاعلی و علی‌مردان حمامی و صاحب اختیار تبریز و مدرسهٔ مسجد سید حمزه و مسجد صاحب‌الزمان در تبریز یاد شده است.

آغاز: بسمله. و به نستعلیق. حمد و ثنای متوالی شکر و سپاس متوالی قادر حکیم لایزال را سرا است که از قدرت کامله و مشیت شامله از جیب سنجاب سبحان دامن دامن مروارید غلطان آویزهٔ گوش و گردن دوشیزگان بنین و بنات نباتات فرموده.

انجام : بعد ازین چه رخ نماید و چه شاهد تازه بجلوه گیری در آید و هو اعلام
الغیوب و ستار العیوب .

- ۶- قصیده نوینه (۲۰۸-۲۰۹) از ابوالفتح بستی .
۷- جنگ (۲۰۹-۲۹۶) شعر ابن خلکان بعبری و بهایی در مرثیه پذیر خود و شعر
ترکی خائف در مرثیه و شعر فارسی در مرثیه از میر سید جامی و عابدی و بندهای
بعبری و فارسی بمثنی و دعای کمیل بروایت مجلسی دوم با ترجمه آن و زیارت عاشورا
و خصلتهای پیغمبر بفارسی و دعا و حرز و دوازده بند محتشم و مرثیه ترکی مرتضی
تبریزی .

۴۲۵۶

نسخ سده ۱۳ و ۱۴ ، اندازه بیاضی است .
۲۰×۱۴ ، ۲۴×۸۳ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضربی .

جنگ

شعر فارسی است در مناجات و ستایش مذهبی و مرثیه و آغاز سی و شش غزل سپس
شعر فارسی در توحید و ترک دنیا از سنایی و شعر مولوی و قاسم و بهایی و نسیمی و
حاجی رضا و سحابی و دیگران . بسیاری از صفحات سفید گذارده شده و تنها عنوانی دیده
میشود و میخواسته اند شعرها را پس ازین بنویسید و در برخی جاها آغاز غزلها است
باشماره و مطالب پراکنده بسیاری هم دارد .

۴۲۵۷

نسخه قید سده ۱۴ .
۱۹×۱۶ ، ۶۷×۱۰۳ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضربی .

جنگ

بفارسی و خبر است درسی گذشت علی و حسین (ع) و گویا یادداشت روضه خوان

و مویه گری است و فهرست مطالب آن در ص ع دیده میشود .

۴۳۵۸

نستعلیق سده ۱۴ و ۱۳ ، نشان شنغرف ، نسخه در ۱۳۶۳ از آن میرزا علی علی آبادی بوده است .
 ۱۳×۹ ، ۴۲×۱۷ ، ۱۰۲×۱۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبز مقوایی تازه .

نصرة الباب فی شرح بهجة الالباب فی علم الاسطرلاب

شرحی است به عربی از محمد بن شیخ علی حمیدی بر بهجة الالباب فی علم الاسطرلاب
 عبد الحلیم قیصری نامبردار به سویلمزاده حسنی و او بدستور مائن این شرح را ساخته
 و یک مقدمه و هجده باب و یک خاتمه در آن گذارده است .

آغاز: بسم الله . الحمد لله الذی جعل اللیل لباسا والنهار نشورا ... و بعد فیقول ...
 محمد بن الشیخ علی الحمیدی .

انجام: علی ان یکون بعلمها و لیکن هذا آخر الکلام بعون الملک السلام
 و لیکن الحمد لله علی التمام والصلوة علی سید الانام .

۴۳۵۹

نستعلیق ۱۱ محرم ۱۲۴۸ در ۲ ، شماره های دیگر بهمین خط ، عنوان و نشان شنغرف .
 ۱۴×۹ ، ۱۷×۱۳ ، ۴۱×۱۷ ، کاغذ فرنگی آهار مهره کبود - جلد تیماج مشکی ضربی .

هیچمتر

۱- جنگ (۱ ر - ۱۹ ر) شعر فارسی و صورت حساب و افسون و دعا و شعر
 مشتاق و مهدی شاه و نعمت الله و بابا طاهر و میرزا حسرت و مشنوی پیر جمال اردستانی

در گذشته ۸۷۹ (ذریعه ۹ : ۱۶۱) (ص ۲۰ - ۳۰) و مخمس صفی (ص ۳۰) .

۲- نزهة الارواح (۱۳۲-۱۳۳) از امیر حسینی .

۳- قصه و کیل با صدر جهان از مولوی (۱۷۵-۱۳۳)

۴- هادی المضلین (۱۸۳-۲۱۶) از ملا یحیی کافر شاه مورخ ۱۲۱۷ (= تاریخها)

مثنوی ایست عرفانی و جز ش ۲۵۳۷

آغاز:

ابتدا باسم الجمیل الطاهر مختلف بالنور فی المظاهر

....

های ذات نباشد غیر ذات هم بغیر ذات جز نور صفات

انجام:

رفت در دل آن طبیعت سخت رو کرد سیر روح آن بدبخت رو

۵- طالع نامه (۲۱۷-۲۳۰) بنظم و نشر و طالع نامه است برای دوازده برج و ساعت نامه

و دعای: دزد و شیر زنان و طاعون و ماده گاو و دوستی و خواب

آغاز: بسمله.

ای ترا آفتاب و ماه غلام خانه های نجوم سبعة تمام

حمل و عقرب است با بهرام قوس و حوت تست مشتری رارام

انجام: داحیا قیوبیا بر حمتك یا ارحم الراحمین

۶- زهر و تریاق (۲۳۱-۲۴۵) مثنوی کافر شاه است با تخلص کافر در چندین جا

آغاز: زهر و تریاق کافر شاه

یا خلیل النظر علی وجه الجمیل انه مرآت قدس للخلیل

....

باز گو ای جبرئیل عشق می از زبان یارو هم از نطق فی

انجام:

کافرا دانی نداند این سخن چه پیری از همنشین اهرمن

۷- جنگ (ص ۲۴۵-۲۵۸) شعرهای جامی و هاتف .

۸- شرح دیوان حافظ (هاشم ص ۹۳-۱۳۲ و متن ۱۷۶-۱۷۹) از محمد بن محمد دارابی مؤلف لطیفه غیبی ساخته ۱۰۸۷ (مجلس ۳: ۴۹۱ - مشار ۱۳۳۸) در پاسخ به خرده گیری که از دیوان حافظ کرده اند که : شعرهای او برخی بی معنی است، شهرت دارند ولی شعریت ندارد، موافق روش اشعریست .

آغاز: بسمله و گلی چند از حقایق و معارف در گلستان همیشه بهار دیوانش شکفته .

انجام : کاوس و کیقباد گویند .

۴۳۶۵

استعلیق ابوالحسن سمنانی در ۱۲۹۱ و ۱۲۹۲ ، عنوان شغری ، در ۱ ر دوبیتی است از یایان منظومه بار ساله ای مورخ روز چهارشنبه ۱۵ محرم ۱۲۹۱ نوشته همو .
 ۱۶ س ۱۷×۹ ، ۱۴×۲۳ ، کاغذ قرنگی - جلد تیماج مشکی زر کوب مقوایی .

مجموعه

۱- فالنامه حروفی (۱ - ۶ ر) بنظم و نشر فارسی بترتیب حروف تهجی با آوردن چند آیتی از قرآن .
 آغاز: بسمله .

گر بخوامی فال مصحف بنگری

آنچه شرط است اندرو درنگری

انجام : هر حرفی که هست رجوع کنند بفال نامه تمام شد فالنامه در روز پنجشنبه شانزدهم محرم الحرام ۱۲۹۲ .

۲- دیوان (۶ پ- ۵۹ ر) از قافیه و برخی از قصیده های او است

شکسته نستعلیق خودشاعر در ۱۲۸۸ (ص ۸۴)، در بالای برخی از بندها آمده «لرافقه، لمحرره»

(ص ۳۷-۱۴۱-۱۴۲) *

مطر چلیپا ۱۶×۹، ۱۸×۱۱، ۳۷۹×۱۸، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنابی ضربی ترنجی مقوایی.

دیوان

از منظر اصفهانی میرزا محمد فرزند میرزا عبدالله پسر میرزا عبدالباقی کلانتر سپاهان از پسر عموهای ابوالمعالی معتمدالدوله نشاط از شاعران زمان قاجار با همین تخلص و نزدیک به دو هزار بیت (مجمع الفصحا ۲: ۴۵۵) نام علی اصغر منظر در مدایح معتمدیه آمده (مجلس ۳: ۶۸۵ - ادبیات ۱۰۳) و در فهرست سیه (۲: ۴۷۴) از یوسف منظر یاد گردیده است. منظر در این دیوان از اشعار برخی از شاعران قدیم و معاصر خود هم گزین کرده است.

چنین است فهرستی از آغاز غزلهای او بترتیب حروف تهجی ساخته آقای باستانی ران:

قافیه حرف الف

۱ بخلق تا بنمودی جمال نیکو را	شکست رونق بازار باغ مینور ۲۳
۲ بر چهره تانهاده دوزلف سیاه را	از مشک پرده بسته بر خسار ماه ۴۷
۳ گفتیم بسی یارب بایادرخت شبها	شدروزی ماهجران زین گفتن یاربها ۶۶

قافیه حرف با

۴ هنگام صبح ماه من اثر سنگ آفتاب

از ره رسید و بسته زمشک سیه نقاب ۹۰

قافیه حرف تا

- ۵ شاید که قبول رایش افتد
 ۶ تاشمی همچو کمر تنگ بگیرم بهرت
 ۷ پرده از چهره چو آنماه دل آزار گرفت
 ۸ مرا در دست تا رطل گران است
 ۹ با تو ای سرو روان حاجت بستانم نیست
 ۱۰ دل از غم رخ لیلی وشی پر از خونست
 ۱۱ در ره عشق بتان ترک جهان اینهمه نیست
 ۱۲ فکنده سر ز خجالت بزیر نر گس مست
 ۱۳ جمال روی تو تا جلوه گر بدیده ماست
 ۱۴ رویت ز بر که لاله سیراب خوشتر است
 ۱۵ کوی تو از بهشت بهر باب خوشتر است

۱۵ کنونکه دامن دشت است رشك باغ بهشت

ز دست ساغر و مینای می نباید هشت ۶۲

۱۶ یکی حدیث خوش از هر روی مرایا است

که سر بسر بدو نیک زمانه بر باد است ۶۲

۱۷ یکبار ه صبر و طاقت و هوشم ز دست رفت

بر من هر آنچه رفت از آن چشم مست رفت ۷۳

۱۸ خورشید آیتی ز جمال نهار تست

مه پرده دار طرۀ عنبر فشان تست ۷۶

۱۹ بیار باده که احوال دل کز گونست

بساز نغمه که طبعم لطیف و موزون است ۸۲

۲۰ در سر کوی خرابات مغان بازار است

که متاع سر و جان راز نه در مقدار است ۸۲

۲۱ امروز شاه عشق بدیگر مقاتلتست

ایدل بهوش باش نه وقت کسالتست ۱۰۲

۲۲ مست صهیای ترا خمد و عالم جامی است

محو و شیدای تو دانای جهانش عامی است ۱۰۴

۲۳ مرا که دست در آن حلقه دلاویز است

چه غم که شیخ غضبناک و شاه خونریز است ۱۰۶

۲۴ رست از زمین زمر دو بیجاده از درخت

سلطان فرودین بگلستان کشید رخت ۱۱۱

۲۵ دلبر من که هم عاشق کش و هم پرده در است

پرده خلق دریده است و بصد پرده در است ۱۳۹

۲۶ مارا صنمی هست که در حسن تمام است

در کشور دل سده خویش بنام است ۱۴۲

قافیه حرف دال

۲۷ اینسان که عشق شیر ژیا ترا ز بون کند

در حیرتم که بامن دلخسته چون کند ۱

۲۸ دلم ز لعل لب بوسه آرزو دارد

ز تشنه نی عجب از چشم بر سهو دارد ۱

۲۹ ای همه ذرات ز نور پدید

تو قدم و کون حدوث وجدید ۷

۳۰ نازنینان که توان تن و نور بصرند

چه شود گر بنگاهی دل مارا بخرند ۱۵

۳۱ سحر ز هاتف میخانه ام بگوش آمد

که گل درید گریبان و مل بجوش آمد ۱۶

۳۲ نقاب چهره خورشید مشک تاب شود

بروی چون قمر زلف اگر نقاب شود ۲۴

۳۳ برخت زلف اگر حجاب شود

ماه را مشک بر نقاب شود ۲۵

۳۴ خو برویان مگر از خلق کناری گیرند

ورنه عشاق مجال است قراری گیرند ۲۷

۳۵ چشمت نگاهی ار به تفقد بما کند

درد دل شکسته ما را دوا کند ۳۸

- ۳۶ آنرا که بر خسار توروزی نظر افتاد
تا شام قیامت ز جهان بیخبر افتاد ۵۷
- ۳۷ آنکس که ترا طالب دیدار نباشد
در حلقه رندان طلبکار نباشد ۵۹
- ۳۸ دوش پیراهنم از خون جگر دریا بود
دیده‌ام بسکه ز هجران تو خون پالا بود ۶۴
- ۳۹ آنانکه جلوه رخ دوست دیده اند
از هر چه غیر اوست تمنا بریده‌اند ۶۵
- ۴۰ نظری هر که تماشای لقای تو کند
دل و جان آورد و روی بیای تو کند ۶۷
- ۴۱ لشکر نازتانا را پیشرو جمال شد
صبر و توان و تاب من یکسره پامال شد ۷۳
- ۴۲ دوش از زلال چشمه خنجرم نواله بود
کز لعل یار بوسه پس از هر پیاله بود ۷۳
- ۴۳ ای قافله سالار به بین تا چه کسانند
کاندر عقب تاله کنان چون جرسانند ۷۵
- ۴۴ فرو دیند گر عیسوی صفت شاخ مرده را زنده میکند
سرخ لاله را جلوه میدهد مرغ را چو خواننده میکند ۷۷
- ۴۵ دلی خراب مرا بود و خاطری ناشاد
غم تو آمد و کرد این خرابه را آباد ۷۸
- ۴۶ دیگر نسیم روح ز گلزار میرسد
از یار مرده باز بر یار میرسد ۸۱

۴۷ فصل آن شد کابر ازاری جهان خرم کند

در برودوش درختان جامه معلم کند ۸۳

۴۸ کمند عشق را آن قابل آمد

که پیش پنجه تیرش بسمل آمد ۹۲

۴۹ رسید آیت رحمت صلاهی عام رسید

به تشنگان زمی روح جام جام رسید ۱۰۳

۵۰ ایدل صبور باش که نا کشته برده

تخم ولاو شاخ محبت ثمر دهد ۱۰۳

۵۱ خرم آنرور که یارم زدر مهر در آید

غم دیرینه بکاهد طرب نو بفراید ۱۰۷

۵۲ زبلبل سحری گل دگر چه مرده شهید

که چاک کرد گریبان زشوق و جامه درید ۱۱۱

۵۳ چنین که زلف آبوشیران در آورد یکمند

شگفت نیست که آهو و شان ازو برمند ۱۱۸

۵۴ دوست همان به که با فرح دوست

چونکه قرین شد ز سختیش نگر زده ۱۱۳

۵۵ پرده از روی تو ایماء دلارام افتاد

دل دیوانه من در طمع خام افتاد ۱۳۵

۵۶ اگر بدست من آن گیسوی دراز آید

امید هست که عمر گذشته باز آید ۱۳۶

۵۷ نیست تن کان ماهر و در پیرهن میپرورد

در حریر نرم یک بستان سمن میپرورد ۱۳۷

قافیه حرف را

- ۵۸ صبح هنگام آنکه ابر بهار
درفشانی نمود در گلزار (قصیده مدح اتابیک) ۱۷
- ۵۹ ای صنم بی بدیل ای قمر بی نظیر
کوی تو باغ بهشت روی تو بدرمنیر ۵۶
- ۶۰ تا دیدمت آن دو چشم مخمور
بیمارم و دردمند و رنجور ۶۰
- ۶۱ زان چشم پر کرشمه و زان زلف تابدار
از تن برفت طاقت و از دست اختیار ۶۱
- ۶۲ آمد گل و یاسمن به گلزار
شد موسم خرمی دگر بار ۶۳
- ۶۳ آن حلقه زلف همچو زنجیر
عقل از کف من ببرد و تدبیر ۶۷
- ۶۴ راه رو را یک قدم بر خاک و از نیروی عشق
بر سر افلاک باشد گر نهد کامی دگر ۷۸
- ۶۵ چنین گفت گشتاسب خوش سیر
بهنگام نزع روان با پسر ۷۹
- ۶۶ پرده زرخ بر گرفت ماه تمامی دگر
داد صلاهی حیات از می و جامی دگر ۱۰۵
- ۶۷ بالای تو ای نگار سیمین بر
سروی است که ماه باشد او را بر ۸۷

قافیه حرف زرا

- ۶۸ باد صبا همی دمد از جانب حجین
گوید که عزت ار همی طلبی گوهوالعزیز ۱۰۹
۶۹ کشور حسن گرفتگی مگر از لشکر ناز
که بدر گاه تودارندشهان روی نیاز ۱۴۴

قافیه حرف شین

- ۷۰ آنکه دلها همه شد چاک ز تیر نظرش
کی بود باک ز خون من بی پا و سرش ۱۰
۷۱ تا فکنده است خم طره مشگین زردوش
باد را ساخته از نکبت آن مشگت فروش ۵۹
۷۲ کر پرده افکنی ز رخ دلگشای خویش
حیرت کنند خلق ز صنع خدای خویش ۱۳۹
۷۳ به تیر غمزه دلدوز و چشم پرفتنش
بعنبرین رسن طره و چه ذفنش ۱۴۱
۷۴ تازه عشق توره عقل و هوش
میرسدم آیه رحمت بگوش ۵۳
۷۵ هر آندیار که جانان ماست سلطاناش
شمیم جان وز داز لاله های بستانش ۵۶

قافیه حرف طا

- ۷۶ گل گسترید بر طرف بوستان بساط
شد وقت آنکه مانش کیبیم بی نشاط ۹۸

قافیه حرف کاف

۷۷ از بنیات ملوک شخصی بود
کار دیده زنی کش و چالاک ۹۴

قافیه حرف لام

۷۸ بگرفت پرده باد صبا از عذار گل
بلبل بنمره آمد و شد بیقرار گل ۷۶
۷۹ از کمانداری آن چشم کجیل
هر طرف خلقی است مجروح و قلیل ۹۳

قافیه حرف میم

۸۰ ز باغ وصل گلرویان اگر خواهم گلی چینم
جفا و جورشان باید بجان خویش بگزینم ۱۲
۸۱ بخلوت گرشبی بایار بی اغیار بنشینم
بکام دل پیای گلبنی بی خار بنشینم ۱۵
۸۲ از فراق لب لعل تو بلب آمده جانم
بوسه ای زان لب شیرین که بود قوت روانم ۳۱
۸۳ شب فراقت ای جان چه عجب اگر بمیرم
چو تو پادشاه حسنی و منت بجان اسپرم ۳۲
۸۴ گشودم دیده جان تا بعالم
بچشمم چهر جانان شد مجسم ۳۴
۸۵ آنچنان نر گس مست تو برد از دستم
که زان دیشه هشیاری و مستی رستم ۳۶

- ۸۶ آواره تا ز کوی تو بیداد گر شدم
 با کاروان محنت و غم همسفر شدم ۳۹
- ۸۷ یکروز اگر بچهره جانان نظر کنم
 جان سازمش فدا و سخن مختصر کنم ۴۲
- ۸۸ بخواب دوش جمال تو بود در نظرم
 عجب مدار نباشد اگر ز خود خبرم ۴۴
- ۸۹ ز غمت نماند جسمی که بدر گهت کشانم
 به تنم نماند جانی که بمقدمت فشانم ۴۴
- ۹۰ روز کاریست که افتاده بخاک ره اویم
 بامیدی که نماید قدمی رنجه بسویم ۴۶
- ۹۱ رسید جان بلب و از لب ندیدم کام
 بیا که بیتو زمانی نباشد آرام ۴۸
- ۹۲ ببوی آنکه بدامان او رسد دستم
 بسی بر هگدزش همچو خاک بنشستم ۴۹
- ۹۳ چو کرد حسن تو بادرد عشق دمسازم
 بجز خیال تو با دیگری نپردازم ۵۰
- ۹۴ اگر بهجر سوزی ز توروی برنتابم
 بسرم یکی گذر کن بنگر که چون بتابم ۵۲
- ۹۵ ای بساخاک که در جنب شکیبایی ماست
 با غم روی تو تادست و گریبان شده ایم ۵۸
- ۹۶ اگر بختم کند روزی بر آنم
 که جان دریای جانانم فشانم ۶۰

- ۹۷ بدو زی نازنینا گر به تیرم
 ز رویت دیده هرگز برنگیرم ۶۸
- ۹۸ وقت صبحی رسید خیزو بیار ای غلام
 باده و اصحاب را زنده کن از دور جام ۶۹
- ۹۹ گر بمیخانه کشد بار دگر تقدیرم
 بدهم جامه و جام می بیفش گیرم ۷۱
- ۱۰۰ بیا ای ساقی رندان بیار آن باده نابم
 بشو سجاده پیر هیز و تقوی اندران آبم ۷۱
- ۱۰۱ کمند زلف نگاری مرا کشیده بدام
 که بستگی بچنین رشته خوش بود بدوام ۷۴
- ۱۰۲ پنجه عشق دست تدبیرم
 بر دو بر پا نهاد زنجیرم ۸۱
- ۱۰۳ پرده برداشت از ان روی دلارایارم
 وقت آن شد که منش پرده جان بردارم ۱۴۷
- ۱۰۴ نکته ای از لب جانانه شبی بشفتم
 که ازان نکته زغم طاق و بشادی جفتم ۷۵
- ۱۰۵ چو ز آفتاب نژادم زمه نمیگویم
 چو پا ز سر شناسم کله نمیجویم ۹۶
- ۱۰۶ لا ابالی وش و قلاش و قلندر کیشم
 بنده پیر مغانم ز که میاندیشم ۱۰۲
- ۱۰۷ صنما تازه شد جهان ز بهار مسیح دم
 چو مسیح زمان تو بی بدم مادام از کرم ۱۰۹

- ۱۰۸ بر هر که نظر کنم ترا می بینم
 از تست زهر باغ که گل میچینم ۱۱۳
 ۱۰۹ من عاشق جمال توای ترک مهوشم
 از دامن تودست تعلق کجا کشم ۱۳۴
 ۱۱۰ زانرو چو زلف یار پریشان و درهمم
 کز می تهیست کاسه و کیسه ز درهمم ۱۴۰

قافیه حرف نون

- ۱۱۱ ربوده زلف مشکینت نگار آب عطاران
 نموده لعل شیرینت بتادارمان بیماران ۲۶
 ۱۱۲ ای نقل تو نقل محفل من
 وی چشم تو غارت دل من ۳۳
 ۱۱۳ بر که گل سوری ترا یا بدن است آن
 یا جسم لطیفی که در پیرهن است آن ۴۴
 ۱۱۴ برآه باد مگر زلف او پریشان شد
 که بزم عشرت ما باز غنبر افشان شده ۴۵
 ۱۱۵ صبر از آنرو نمیتوان کردن
 با غمت خو نمیتوان کردن ۵۳
 ۱۱۶ این کمانداران که جان میپرورد پیکانشان
 زنده جاوید ماند کشته میدانشان ۷۰
 ۱۱۷ ای عشق همتی کن و ما را بلند کن
 وین حاسدان بر آتش حسرت سپند کن ۸۰

۱۱۸ شده گر کون عالم از تأثیر باد فرو دین

فرو دین را خاصیت آری چنین باشد چنین ۸۵

۱۱۹ تشاید راز دل بسا غیر گفتن

که سر عشق میباید نهفتن ۱۰۸

قافیه حرف‌ها

۱۲۰ آمد سحرآمیزه از جانب جانانه

کامروز بیا رایم آن خلوت و کاشانه ۱۰۶

۱۲۱ ز هجران رخ یاری شراری در دل افتاده

شراری از غم هجران یاری در دل افتاده ۱۴۴

قافیه حرف‌ها

۱۲۲ دگر نسیم صبا روح بخش و غالیه بویی

مگر بربید نگاری رسیده از براوی ۴۱

۱۲۳ رشک خورشید و غیرت قمری

تو پیرو فرشته یا بشری ۴۲

۱۲۴ جان بیرون شده از تن به تنم باز نیایی

گر پیامی بفرستی و سلامی بنگاری ۵۰

۱۲۵ ای باد مشکبوی مگر مشک اذفری

یا پیک دلبری که بدینسان معطری ۵۴

۱۲۶ گرفت پرده و برداشت رسم هشیاری

ز رخ نگارم و از عاشقان بطراری ۹۷

۱۲۷ ذوقی ندید بستان گل را نبود بویی

بیروی دلارا می بی صحبت گلروی ۱۰۸

۱۲۸ ایزلف دلبر من پرتاب و پرشکنی

پشت عدوی شہی یا کار و بار منی ۱۱۲

۱۲۹ ایکه با ما بجور میپایی

رشتهٔ عمر خویش میخیایی ۱۰۰

۱۳۰ ندارد آہ عالم سوز عاشق در تو تاثیر

شود ای آہ کا مشب در دل او با اثر گردی ۱۳۳

۱۳۱ این چه غوغاست کای پسر داری

نشاء می مگر بسر داری ۱۳۳

۱۳۲ ترسم که کند آخر باز ایدل شیدایی

از فرط هوسناکی کارتو بر سوایی ۱۴۴

۱۳۳ باشد ز ایشمع آتشت بر جان

مگر از سوز من خبر داری ۱۳۴

۱۳۴ مویی است میان تو دل ماش چو گویی

کس گو نشنیدم کہ ر بوده است بمویی ۶۵

اور رباعیاتی هم در این دیوان سروده است بشرح زیر:

صفحه ۶ رباعیاتی کہ بطرز باباطاهر گفته است، نیز در ص ۱۱۲ .

بجز آنچه فهرست شدہ در صفحه ۱۴۵ قعیدہ ایست کہ مطلع آن اقتادہ و از این

بیت آغاز میشود:

نکرد هیچ کس این نماز را بجہان

درست و تمام چو صدیق آن مصاحب غار

در صفحه ۱۴۸ قصیده فریدیت که شاهکار گوینده است و بسی دقایق حقایق را
که هر سطرش باشعری درو کوهر برابر است سفته و مطلع آن این بیت است.
اگر چه شاعری و شعر نزد اهل ادب

صناعتی است بزرگ و عنایتی در خور

همچنین این قصیده که در صفحه ۱۵۳ دیده میشود و گویا چند بیتی از آن هم ساقط شده:

چشمه ای فیه شفاء رحمة جاری بدوست

در میان است مرحومه تایوم الحساب

خوشتن آن باشد که بر بندم عنان خانه را

بدهمش تصمیم زی مدح شه گردون حباب

۳۶۲

نسخ راسته و جلیبا در سه ستون از سده ۱۲ و ۱۱ ، عنوان و برگردانها شنگری ، جدول لاجورد
وزر و شنگری ، اندازه بیاضی است .
۱۹ س ۸ ، ۲۴ × ۱۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای .

سخنوری

در باره تاریخ سخنوری عامیانه آقای محبوب گفتاری در مجله سخن دارند . در
این نسخه شعرهایی که سخنوران یا طوقها و سردهما و قهوه خانه ها میخوانده اند آمده
و بر روش پرش و پاسخ است و تا اندازه ای سست و عامیانه و درباره مناقب خاندان نبوت
بایاد کردن بسیاری از اصطلاحات درویشان و سخنرانان . از برخی بیتها نام شاعر هم
بدست میآید مانند خاکسار و میرزا عبدالله و شجاع و مجرم و فرصت و تراب و غمگین
و مسکین و غافل و عطار و حقی .

پاره از این شهرها دارای ترجیعی است که در نسخه بشنگرف نوشته شده است
آغاز افتاده : جواب .

بیزم عارفان ای نطق گوهر بار گوهر ریز
مثالی نی بسهم نکته سنجان شهیدشکر ریز
دهن بگشا مثال نافه چین و ختن یکسر
زمعنی در بساط اهل معنی مشک عنبر ریز
بر اورناله چون بلبل بطرف گلشن دانش
بمیدان سخن چون تیغ جوهر بار جوهر ریز
بزن بر طبل دانایی دوال دانش از معنی
بیجان حاسدان از نظم شور انگیز آذر ریز
علیک عشق فرصت بر تو باد ای خصم بدآیین
در آرد بزم دانش مهر در نزد سخنور ریز

....

بشنو ایا خصم و سخن ده جواب	سر نهانی که شوم کامیاب
منتقبت احمد و هم بسو تراب	آید ازین مدح که گوید جواب
انتخب ینتخب انتخاب	ساکن ایوان هدایت که بود
لایق دیوان شفاعت که بود	اشجع میدان شجاعت که بود
مالک مملوک ولایت که بود	انتخب ینتخب و انتخاب

....

حکم خدا آنچه مقدم شده	اکتساب یکتساب اکتساب
-----------------------	----------------------

....

درویش رسیده ای تو با تاج و کمر	با پوستی آمد زن گر جام تبر
--------------------------------	----------------------------

آراسته ای بفرق پا تا سر
دعوی کنی از سخن بهر راه گذر
انجام :
من نیستم بدهر گرفتار سیم وزر
هستم کمینه چاکر اولاد حیدری
والسلام والتمام.

۴۳۶۳

شکسته نسعلیق سده ۱۴ و ۱۳ ، اندازه بیاضی است .
سطر چلیپا ۱۰×۱۹ ، کاغذ فرنگی کبود - جلد مقوای .

جنگ

شعرهای فارسی حاجی عباس ۱ ، فاسمخان ۲ ، مایل سیاهانی ۳ ، کلاتر ۸ ،
جلال ۱۲ ، کمال غیاث ۱۳ ، کاظم کروی ۲۱ . بندهای منشور فارسی هم دارد یکی
بعنوان « شکایت از روزگار غدار و زمانه ستمکار جفا کار » .

۴۳۶۴

نسعلیق روز دوشنبه ۲۹ ج ۱۳۴۴/۴ ، عنوان شنگرف ، آغاز درمیانہ لمعة دوم الفاعده ،
اندازه بیاضی است .
سطر چلیپا ۸×۱۴ ، کاغذ سیاهانی - جلد توپاج نریاکی ضری .

مراجعت

بفارسی از محمد شریف بن شمس الدین محمد شیرازی است (ف ۶۶۵).

۴۳۶۵

نسعلیق سده ۱۴ و ۱۳ ، آغاز و انجام الفاعده ، اندازه بیاضی است .
۳۱×۱۸ ، ۶۵×۲۱ ، کاغذ فرنگی - جلد توپاج سرخ .

جنگ

شعرهای فارسی حافظ و فروغ و فآنی و میرزا ابوالقاسم قایم مقام و میرزانهیم
 سپاهانی (بهاریه) و شهاب‌الدین محمد بن رشید غزنوی معاصر سنایی و طیمان کرمانی
 و خیام نیشابوری و فریدالدین محمد عطار و لطف‌الله معاصر تیمور و ابوبکر ازرقی و
 بنایی و فخرالدین ستایشگر سنجر و کمال اسمعیل و امیر حسینی و طقیلی و ماللی ترک
 جغتایی و نظامی قمی و میر سید یوسف راجبار دبیلی و معجیر بیلقانی و خاقانی و غزالدین
 معاصر ابوالعلا و خاقانی و ستایشگر شیروانشاه و فلکی شاکرد ابوالعلی و همدرس
 خاقانی و ستایشگر منوچهر شاه و ابوالعلا گنجوی ستایشگر شیروانشاه و جلال‌الدین
 و اوحدی مراغه‌ای ستایشگر ارغونشاه و انوری و بایزید بسطامی در گذشته ۲۷۹ و ضیایی
 آذربایجانی و حیدری از فرزندان لسان شیرازی و فردوسی و وحشی کرمانی و عسجدی
 و قطران و عنصری در پاسخ غزایی

۴۳۶۶

شکسته استعلیق سده ۱۱ راسه و چلیبا ، اندازه بیاضی .
 ۱۷×۱۰ ، ۲۴×۱۳ ، ۳۷۹ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج عنابی زکوب مقوایی .

جنگ

گذشته از پراکنده‌ها منشور فارسی و شعرهای گمنام فارسی و عربی این مطالب
 در این جنگ هست :

۱- « صلح نامه‌ای که حسب الامر عالیجاه میرزا ابراهیم رشتی و مستوفی خاصه
 شریفه در باب منازعه محرم در پیش بردن علم فیما بین محلّتین کباب و استادسرای رشت
 انشا شده از آقامیرزای خمسری » مورخ سیچقان ثیل ۱۱۴۵ که اگر خلاف بورزند
 يكصد تومان تبریزی فسی بدهند

- ۲- انشای بقرسی ۵-۳
- ۳- نامه دوستانه فارسی ۵۴
- ۴- منشآت میرزا صائب در منع شراب ۶۴-۶۳
- ۵- ماده تاریخ مرگ سعدی ۷۰
- ۶- «قصیده الانقوای (?) مرحوم مبرور میرزا داود متولی ۸۸-۷۸
- ۷- منظومه‌ای درباره تریاکیها از رضی ۷۴-۷۱
- ۸- ماده تاریخ مرگ میرزا سمیع رشتی ۱۱۱
- ۹- بحر طویل مورخ ۱۶/۱۰۹۸ که نزد آقا لطیفانوشته شده است ۱۱۵
- ۱۰- شرح منظوم «زدریای شهادت چون نهنگ لابراردهو» ۱۱۹
- ۱۱- نامه میر سید شریف بمیر قاسم بغدادی و نامه دوستانه دیگر ۱۲۲-۱۲۱
- ۱۲- پاسخ خواندمیر بنامه فرزند خود ۱۲۳
- ۱۳- دیویدداشت تاریخی زمان قاجاریه مورخ ۱۲۹۱ ۱۳۰
- ۱۴- مخمس محمد مقیم رشتی بزبان کیلکی ۱۴۰
- ۱۵- مخمس محمد صالح بقرسی ۱۴۱
- ۱۶- تاریخ مرگ میرزا سمیع خان پسر میرزا زکی در ۱۲۰۷ (ص ۱۵۵).
- ۱۷- رساله رنگرزی (۱۴۵-۱۴۳)

آغاز: بسمله . شکر و سپاس بیرون از حیطه قیاس قادری را رواست .

انجام : و خایب و خاسر دنیا و عقبی در هر حال نباشند .

۱۸- شعرهای فارسی : ماهر ۳ و سنایی از بخارا در پاسخ سنجر که پس از مرگ پدر میخواست بداند که آیین سنی حق است یا شیعی و دانشمندان را گرد آورده و سخنان آنها را شنیده و دید که دلایل آنها بجایی نمی‌رسد و با و نامه نوشته و او در پاسخ بنظم حق بودن آیین شیعی را روشن بداشت ، طالب ۱۲-۴۸ فضولی ۴۹ حسن (غزلی با عنوان

لرافقه) ۵۱ و ۵۹ سعدی ۵۲ فرج الله شوشتری ۵۲ ملاصدرا ۵۳ شیخ بهایی ۵۳ گیلانی
 ۵۳ ظهوری ۵۸ حاجی مایا باقر روضه خوان سمنانی ۵۸ قصاب ۶۱ محمد خان تائب
 گنجهای (دام غزه العالی) ۶۱ میرزا ابراهیم ادهم ۶۲ میرزا عزیزالله وزیر کسگر ۶۲
 نزهت دزفولی ۶۲ صائب ۶۳ جامی ۶۵ گرامی ۶۶ صفی ۶۷ - ۶۹ بابا افضل ۷۰ شیخ
 لطف الله نیشابوری ۷۰ ملاجلال دوانی ۷۰ سرشار ۷۱ و مثنوی و چند رباعی از او در هجو
 قاضی نصیر شیخ الاسلام گنج ۷۵-۷۷ لطفعلی بیك آذر ۷۷ حاجی (غزلی با عنوان لرافقه)
 ۹۱ هاتف ۹۱ عرفی شیرازی ۹۱ میرزا ملک مشرقی ۹۳ طوفان ۹۴ شفیع (مثنوی
 در پند و در ۸۰ بیت و قصیده ای با عنوان لرافقه) ۱۰۱ ناطق نصیری ۱۰۴ میرنجات
 ۱۱۴ و ۱۵۵ نیکو ۱۱۵ عموی خط خود او ۱۳۱ صامتی ۱۱۸ بابا طاهر ۱۲۰ نکمت ۱۲۶
 میرعین علی ۱۳۲ سجابی ۱۳۲ عطار ۱۳۴ مغربی ۱۳۴ اوحدی ۱۳۴ مسعود ۱۳۵
 محمد سعید قصاب ۱۳۷ سرور رشتی ۱۳۸ شرر ۱۵۰ محمد قلی سلیم ۱۵۵ ، یادداشت
 تاریخی ۱ شوال ۱۲۹۲ دارد که در محله چال میدان تهران نوشته شده است نیز
 (ص ۸۹).

یاد کار حاجی باقر روضه خوان سمنانی مجاور کربلا برای حاجی نجفقلی خان
 در ۱۲۸۱/۱ هست و نسخه برای این خان خریداری شده است (ص ۱۱۷).

۴۳۶۷

نستعلیق و نسخ سده ۱۴ و ۱۳ ، اندازه بیاضی .
 سطر چلیا ۱۸×۷ ، ۲۱×۱۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج نریاکی ضربی .

چنگ

نیمه نخستین آن مثنوی است عاشقانه و در میانه آن آمده .
 ای ز تو جان منور پر زرد
 وز غمت چهر منور کشته زرد

آغاز:

که از هجران چوبینی خسته را در افغان یاد کن افغان ما را

انجام :

من که بودم از وفا یار شما یاری از یساران وفادار شما
نیمه دوم تعزیه و سوگواری است بنظم و نثر بفارسی و فرد تعزیه خوانها را
می ماند و باید ساخته سده ۱۳ و ۱۴ باشد .

۴۳۶۸

لستعلیق سده ۱۳ قویا اصل و در برخی جاها سفیدگذارده شده ، در ۱۷۳ ص، اندازه بیاضی .
۲۰×۸ ، ۲۴×۱۱۳۸۸ ، کاغذ فرنگی آهارمهره - جلد تیماج نرباکی مقوایی .

ترجمه تاریخ عثمانی

از محمدحسین خوبی از کتاب احمد جودت افندی که بدستور ناصرالدین شاه در
۱۲۷۴ از ترکی بفارسی برگردانده است . تاریخ دودمان عثمانی است تا کریمخان
زند . او می نویسد که من سی و دو جلد تاریخ خیرالله افندی را بفارسی در آوردم (ص ۴).
احمد جودت بفرموده عبدالمجیدخان این کتاب را ساخته و در آن يك مقدمه دارای
دوازده مقاله گذارده و از وقایع سال ۱۱۸۸ آغاز نموده است . نسخه ما گویا مسوده
اصل مترجم است .

آغاز: حمد و سپاس بی قیاس سزاوار معبود بحق .

انجام : باعث ریختن خون بی گناه (افتاده)

۴۳۶۹

لستعلیق سده ۱۱ و خط خورده ، عنوان و نشان شناسی ، نسخه درشوال ۱۲۴۱ از آن علی بن محمد
جعفر بوده است ، اندکی از اصل ۴ باب ۷ (باب آون المؤمن فی صلب الکافر) است تا باب ۱۳۱ پنجم اصل

(باب الغضب)، بالشانة جرو ۴-۴۸ (هریک در ۸ بر ۳) در ۳ و شة صفحات.

۲۴س ۱۴×۲۲، ۴۰×۲۰۳۲۶۹، کاغذ سپاهانی آهار مهره - جلد تیماج سبز ضری مقوایی.

کافی

شرح کافی کلینی است از خلیل قزوینی.

۴۳۷۰

تستعلیق سده ۱۰۹۹، عنوان و نشان و شکل شگرف، نسخه در دیباچه افشاده: «و غرض کتاب

شناخت هیأت و احکام است»، بسیار نسخه پاکیزه ایست، اندازه بیاضی است.

۲۴س ۱۴×۲۲، ۱۶×۱۰۳۲۰۱، کاغذ سمرقندی، جلد تیماج عنابی.

کتابة التعلیم فی صفاة التمجید

از ابوالمحمّد محمد بن محمود بن مسعود بن محمد بن زکی غزنوی. عوفی در
لباب الالباب که در پیرامون سال ۶۱۸ ساخته است گویا از همو است که بنام فخر الدین
وشرف مسعودی یاد کرده و میگوید که من او را در کودکی دیده ام و او پیری بزرگ
بوده است (ش ۱۹۱۴ و ۱۹۴۸ - ادبیات ۳۹۵) در دنباله آن در نسخه ما بندیدست از
سر السرور قاضی معین الدین ابی العلاء محمد بن بیان الحق محمود غزنوی نیشابوری در
سر گذشت همین غزنوی و از همین بند که در اتمام تتمه صوان الحکمة دیده میشود
و از چند بند دیگر که در معجم الادباء یا قوت حموی در سر گذشت امیه بن عبدالعزیز بن
ابی الصلت اندلسی (۳۶۱:۲-۳۶۵) از همین سر السرور آمده است و باز همانهارا در اتمام
التتمه دیده ام در یافتیم که سر السرور و اتمام التتمه یکی باید باشد (گفتار نگارنده در
دیباچه «مختصر فی ذکر بعض الحکماء الیونانیین و الملیین» در دوره ۷ فرهنگ
ایران زمین).

۴۳۷۱

نسخ موسی بن عزیز الله طالقانی در ۴۴ شوال ۱۰۹۳ در ۱ و ۱۸ صفر ۱۰۹۴ در ۴ و روز شنبه پایان
رمضان ۱۰۹۷ در ۴ و نستعلیق روز آدینه ۲۲ شوال ۱۱۰۲ در سپاهان در ۴ و ۱۱۷۸ از کس دیگر
در ۵، ش ۶ نسخ از همین تاریخها، عنوان و نشان شگرف، تاریخ تولد ۱۱۳۶ و ۱۱۳۸ و ۱۱۴۵ در ۳
۱۰۶ پ هست، دربرگهای دیگر خبر است بفارسی و دعا و پراکنده‌های دیگر، اندازه بیاضی است.
۴۹×۱۶، ۱۵۱×۹۳، کاغذ سپاهانی موربانه خورده و باره‌ای از عبارتها رفته - جلد
نیماج عنابی.

مجموعه

- ۱- الاعتقادات (۲ - ۱۸ پ) از ابن بابویه قمی رازی .
- ۲- التنبیهات العلمیة علی وظائف الصلوة القلبیة (۱۹- ۴۱ ر) از شهید ثانی در
اسرار نماز .
- ۳- النخبة الوجیزة (۴۱ ر - ۷۳ پ) از فیض کاشانی (مجموعه ۲: ۷ و ۲۶ و ۳۹) .
- ۴- الاعتقادات (۷۴- ۷۱ ر) از مجلسی دوم .
- ۵- ترجمه العقائد (۹۵ پ - ۱۰۶ ر) از فیض کاشانی در هشت در .
- ۶- رسالة الرضا الی المامون (۱۳۳- ۱۳۶ ر) (ف ۱۳۲۷) .

۴۳۷۲

نستعلیق خوش سده ۱۴ و ۱۴، در دو ستون، جدول زر و لاجورد، عنوان شگرف، نسخه
پاکیزه است، اندازه بیاضی است -
۸۱×۱۶، ۲۴۶×۱۴، کاغذ فرنگی آهار مهره - جلد نیماج مشکبویی.

چنگ

دوازده بند، بحثش کاشانی است (مشار ۶۹۷ - ذریعه ۸: ۲۷۰) و پیش واقعه روضه

وروضه ظهوری و دوازده بند «عباس» و مثنوی‌های نصرت و مقبول و مخلص و صالح و لطفی و نوحی و نسیم و زاهد علی و طالع و الفتی و خموش و شرف همه اینها درسوگواری و تعزیت است و نسخه مانند فردی است برای گروه مویه گران و تعزیه خوانان و بفارسی و منظوم.

۴۳۷۳

تستعلیق سده ۱۱ و ۱۲، عنوان ششگری، آغاز و انجام افتاده.
۱۳×۱۵، ۱۹/۱۱۳۱۶۲، کاغذ هندی - جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی.

قل و دهن

از فیضی دکنی (۹۵۴ - ۱۰۰۴) است (سپه ۲: ۵۲۰).

۴۳۷۴

تستعلیق سده ۱۱، عنوانها مفیده‌انده، آغاز و انجام افتاده.
۱۳×۱۱، ۱۷×۱۰۳۱۸۳، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشککی ضربی مقوایی.

لوامع الاشراق فی مکارم الاخلاق

از جلال‌الدین محمد دوانی است.

۴۳۷۵

تستعلیق سده ۱۳ و ۱۴، جدول زرولاچورد، شهر سعدی و ابوسعید و دهقان سامانی چهارم حالی سپاهانی درمیاله و پایان نسخه هست (ص ۱۴۴ و ۱۴۴ - ۱۴۴)، در ۱۴۴ص، اندازه بیاضی است.
۱۳×۱۴، ۲۰×۱۰۳۷۲، کاغذ فرنگی رنگارنگ - جلد تیماج مشککی ضربی.

مجموعه

از جمالی جمال‌الدین محمد اردستانی در گذشته ۸۷۹ و نزدیک به صد و چهل غزل و نود رباعی است.

آغاز: بسمله .

عشقست یار و همدم عشقست عیش بی غم را
عشقست پور مریم مهدی عمین است یارا
این عشق فتنه انگیز با تیغ تیز خونریز
در پای دوست افتد بی فکر و بی مدارا

آن ساحر بلا جو آشفته کرده کمند
در گردن جمالی پیچیده آن بلا را

انجام:

بی صحبت اهل دل بجایی نرسی تا دل ندهی بدلربایی نرسی
بیگانه صفت مباش و بیگانه مجو بی روی درین ره بصقایی نرسی
۲- دیوان (۸۹-۴۳) از مجذوب محمد تبریزی و غزلیات اوست.

آغاز:

شکر خدا که باز دلم خوش برآمد است
یارم ز در درآمد این هم برآمد است

در کار خود اگر چه جنون است ذوفنون
مجدوب ما است آنکه درین فن سرآمد است

انجام:

جرم مجذوب وصالی ز پی هجرتو نیست
زانکه آفت بتو از زهره لاهل نرسید

۴۳۷۶

شکسته نستعلیق علی اصغر همدانی خوش نویس در ۱۴۲۱ ع و پایان ج ۱/ ۱۴۰۰ و پایان مجرم ۱۴۰۰ و
 ذی قعدة ۱۴۰۱ برای آقامحمد حسین ، سرلوح زرولا جور و شنگرف ، جدول زرولا جور و ، اندازه بیاضی ،
 نسخه بسیار پاکیزه است .

سطر چلیبا ۱۰×۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه ای ضریبی .

جنگ

گرد آورده علی اصغر همدانی خوش نویس برای آقامحمد حسین در ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱
 و شعرهای فارسی سعدی است و قاسم انوار و میرزا ابراهیم صفا و مکتبی و اسیری سپاهانی
 و جمال الدین عبدالرزاق و خلاق المعانی و باباطاهر و اندکی از خسرو و شیرین هم
 در میان دارد ، باد بیاجه ای منشور بدینگونه :

« هو الله تعالی . جند ابیاض دلا آرای که تذرو رنگین پرو بالی است از جلد نگارین
 شهیر پر نقش و نگار کشوده ... در وصفش همین بس که حسینی عالی حضرتی نظر التفات
 با تمام آن انداخته امید که چندانکه غزلیات شهو و رباعیات دهور و مثنوی لیل و نهار
 در صفحه کاینات است ثبت صفیة (؟) بقا باشد ان شاء الله تعالی .

۴۳۷۷

نستعلیق محمد تقی فراهانی در ۱۴۷۷ ، یاد آری مورخ ۴ در تهران دارد ، اندازه بیاضی .
 سطر چلیبا ۱۶×۶ ، کاغذ فرنگی رنگارنگ - جلد تیماج قریا کی ضریبی .

جنگ

گرد آورده محمد تقی فراهانی که در چهارشنبه محرم ۱۲۷۷ آن را بیایان رسانده
 است و شعرهای فارسی مجرم است و غوغا و حافظ و سعدی و ناصر خسرو و صفا و رفیق

سپاهانی و وحشی یزدی و نورعلیشاه و میرزا حسین آشوب و قآنی و ملا پشم الدین
و ممتاز (بحر طویل) و هما و عطار و مهدی بیک شقایق و باباطاهر .

۴۳۷۸

شکسته استعلیق سده ۱۴ و ۱۳ ، اندازه بیاضی است .
سطر چلیپا ۱۷×۹ ، ۲۰×۱۱۳۲۶ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوا .

جنگ

گرد آورده موسوی و رویهم باشعرهای خود او نزدیک ۱۱۰۰ بیت میشود: شعرهای
فارسی موسوی گرد آورنده جنگ نزدیک به ۱۶۰ بیت ۵۱-۱۰ میرزا ۶ شهاب سمیرمی
نزدیک ۷۸ بیت ۷-۱۰ میرزا قلزم سپاهانی نزدیک ۵۵۰ بیت ۱۱-۴۰ میرزا عبدالحمید
شکوه نزدیک ۱۷۳ بیت ۴۲-۴۶ عمیق بخارایی نزدیک به ۱۱۴ بیت ۴۶-۴۸ مسعود
سعد در ۱۰ بیت ۴۸ .

۴۳۷۹

استعلیق علی بن عبدالرحیم بیک در سده ۱۴ و ۱۳ .
سطر چلیپا ۱۹×۱۰ ، ۳۱×۱۱۳۲۶ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای ضربی .

جنگ

گرد آورده علی بن عبدالرحیم بیک برای سلیمان آغا در ۱۲۶۲ (ص ۸ و ۱۲ و ۱۴)
و چند نامه فارسی شیوا است ۸-۱ و شعرهای کردی ۶ و شعر ملا بیسارانی ۱۰ و ۴۶
و میرزا یعقوب ۱۱ و مستوره ۱۲ و میرزا شفیع گورانی ۱۳ و ملا رحیم معدومی ۲۵ و احمد
کوباسی ۲۷ و امیر محمد زرگر ۴۲ و ملا مصطفی ۴۹ .

۴۳۸۰

شکسته نستعلیق سده ۱۴ و ۱۳ ، جدول شنغرف ، اندازه بیاضی است .
 سطر چلیپا ۱۰×۵ ، کاغذ فرنگی رنگارنگ - جلد تیماج قهوه‌ای .

جنگ

مثنویها فارسی ملانظری و قنوتی و محمود و غزل جامی و سعدی و حافظ و سوزو
 گداز میرزا صادق است ، يك مثنوی عنوان محمود و ایاز دارد و معما و رباعی هم در آن
 هست .

آغاز افتاده :

گفتمش یار بتو نزدیک است
 گفت در خانه اویم همه عمر
 یا چو شب روزت از دیار کیست
 شمع کاشانه او همه عمر
 انجام :

که آن می چاره افسرد گانست
 روان بخش دل آزرده گانست

۴۳۸۱

شکسته نستعلیق سده ۱۴ ، جدول شنغرف و زر و لاجورد ، اندازه بیاضی .
 سطر چلیپا ۱۶×۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج خنایی ضربی عطف مشکی .

دیوان

از ابوالسلوك تسلی قاجار متخلص بقضا و قاجاری و تسلی که همراه فرمانروایان
 درمازندران و تبریز و تهران میزیسته و منشی و مستوفی بوده است . عارف منش بود و
 از پیروان حاجی میرزا صفاء و ستایشهایی درباره اودارد . ماده تاریخهای این دیوان از

سالهای ۱۲۹۱ و ۱۲۹۲ است (یادداشت باستانی در آغاز نسخه). شعرها در ستایشهای
درباری است و غزل و سوغواری مذهبی.

آغاز:

هر که نشناخت خویش را بجهان نتوان کرد کار خویش شناخت
ترك هستی نكرد در گیتی نرد توحید کی تواند باخت

انجام:

هستم غلام حلقه بگوش کسی که او
این مشکلات اربعه راحل کند بمن

۴۳۸۲

نسخه سده ۱۴، اندازه بیاضی.
۱۴×۷ س ۱۲، ۱۷×۱۰ س ۹۴، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضربی.

چنگ

شعرهای فارسی است بوزن مثنوی با عنوانهای مانند «بلال مؤذن، دعبیل و
بکاء السجاد، قارون سوم، خیالیه، تعریف شب... فی الکبر و ذمه و ذم الاشتهار، و
بندهای منشور عربی در خبر و بندهای بنشر فارسی با عنوان «مجلس خروج از مدینه
و قتلگاه و ورود مدینه و وفات فاطمه، خطبه سجاد، منبر شام، فی الامتحان، واجبات
میت، فی الطلب، موسی و خضر» و نسخه دفتر یادداشت روضه خوانی را می ماند از
سده ۱۴.

۴۳۸۳

نسخه سده ۱۴ و ۱۳، عنوان شنگری، در ۱۲۵ ص، اندازه بیاضی است.
۱۶×۱۲ س ۳۳، ۲۲×۱۶ س ۶۴، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای گرد و عطف مشکی.

دیوان

غزل است بترتیب تهجی از شاعری شیعی با تخلص شاهد . در ذریعه از میر مؤمن بن ابی القاسم ایزد خواستی شیرازی متخلص بشاهد یاد شده است (۹: ۴۹۸) .
آغاز:

سرودی ساز کن مطرب که بر باید غم از دلها
چو باشد گوش طنبورت کلید قفل مشکها
ز عشق آن بت رعنا بگوش شمع بی پروا
نمیدانم چه گفت آتش که میسوزد بمحفلها
براه باطل ای شاهد ز حق کی آگهی یابی
زه و رسم حقیقت را کجا دانند باطلها
انجام:

ولی تمتعی از وی نبرده هیچکسی ز راه بی طلبی یاره طلبیکاری

....

بشانه‌ای که کشد بر سر مؤلف خود بفرق او کند از راه
کسی نمانده بجاشاهد (بریده شده) .

۴۳۸۴

لتعلیق سده ۱۴ ، اندازه بیاضی ،
۱۵ س ۱۴ × ۱۸ ، ۱۷۰ × ۱۷۳ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ ضری .

جنگ

به فارسی و عربی و نظم و نثر و دفتر یادداشت روضه خوانی را میماند و در پایان

آن از خوابی که دیده و میخواست باشیخ مهدی مسئله گو مصافحه کند یاد کرده است.
 آغاز: بسمه تعالی بدانکه سزاوار هست بقدر امکان این چند کار ترک نکنی.
 انجام: ادر کنی یا امیر المؤمنین بحرمة القرآن.

۴۳۸۵

لستعلیق آغاز سده ۱۳، ارچپ وراست وچلیبا .
 سطر چلیبا ۲۰×۹، ۳۱۰×۱۰، کاغذ فرنگی - جلد نیماج مشکى ضربی نرنجی.

جنگ

بیشتر این جنگ کیمیایی از محمد رضای طبیب پسر حاجی رجبعلی سپاهانی
 (۴۴ پ) است که با شاگردان خود در شهرها گشته و با استادان خود در کارهای
 کیمیایی آزمایشها کرده و نتایج آنها را در اینجا در ۱۲۱۰ آورده است مانند کارهای او
 در قم و سپاهان و کاشان (ص ۱ و ۵ و ۹) در آن از بیاض آقا محمد رضای کوزه کنانی
 (۳۰ پ) و از آزمایشی که در خانه حاجی سید محمد در بید گل کرده است یاد گردید
 (۵۴ پ) در آن آمده که بفرموده حاجی علی صباغ قلمی شده (۷۳ ر) و در روز شنبه
 ۲۲ محرم ۱۲۱۰ در قم از خط میرزا محمد صادق نوشته شده است (۸۸ ر) نیز از خوابی
 که در کاشان در خانه حاجی علی اکبر شاه زاده در شب شنبه ۱۶۲/ ۱۲۱۰ دیده است در
 آن یاد گردید (۹ پ) از روی خط آقا مؤمن طبیب کاشانی در کاشان هم مطالبی نوشته
 شده است (۳۲ پ و ۴۴ پ) بیشتر عبارتها عربی است و گاهی فارسی هم دارد یکی از
 آنها شعر شیخ بهاء الدین است در کیمیا (۳۸ ر) نوشته محمد علی حسینی قمی هم در آن
 هست (۷۷ پ) این عنوانها در آن دیده میشود.

۱- مفتاح مظفر بن مسعود سمرقندی (۳۶ ر).

۲- من اعمال اللغ فی الله المیرزا محمد رضا بن عالی حضرت محمد مقیم

الاصفهانى» (۴۶پ) در میانه آمده «من ودایع اللغ فی المیرزا رضا بن میرزا محمد مقیم الاصفهانى» (۴۸پ).

۳- القول الدال على التدبیر المعدنى (۶۹ر-۶۴پ).

شعرهای طغرائی و ابوالاصبع بن تمام و خالد بن یزید و محمد صالح بن جارا لله در پاسخ ابن سینا بهمان بحر و قافیه در آن هست (۷۴ پ - ۷۱ پ) و شرحی بفارسی از شعر منسوب بعلی ع «خذا لفرار والطلاق» (۷۶ر-۷۵پ).

۴۳۸۶

شکسته نستعلیق خوش ریزه ۱۴، ۳ ردیف هر مصرعی زبانه دور، جدول زرو لا جور، در ۱۴ ص، اندازه بیاضی است.
۱۱×۴، ۱۳×۹، کاغذ فرنگی نخودی - جلد تیماج مقوا.

جنگ

شعرهای فارسی است بوزن مثنوی.

آغاز:

شبى بانو جوانى گفت پیرى
کهن دردی کشی صافی ضمیری

انجام:

سراسر ز مردان وادی عشق
خرابی خوانده اند آبادی عشق

۴۳۸۷

نستعلیق محمد نصیر در ۱۱۴۷ در ش ۲، ذی حجه ۱۲۲۹ در ش ۴، ۱۴ محرم ۱۱۴۰ در سپاهان در ش ۵، شماره های دیگر بهمین خط، عنوان و نشان شنگرف، در ص ۱۳ شعر سالك است، در ص ۴۴ شعر معمای فارسی است، در ص ۳۰ «دیباچه مجموعه از زاده طبع شریف نصیرا» و نامه دوستانه فارسی، در ص ۳۱ قصیده لامیه عربی «سلامة القلب نجتني عن الزلل» است، اندازه بیاضی است.
سطر چلیپا ۱۰×۲۳، ۱۲×۲۵، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ ضربی.

مجموعه ۴۵

۱- رساله طینت (۱-۲۸) از آقا جمال خوانساری .

آغاز: مانندش ۲۵۴۰ .

انجام : این معنی بعضی از آنها بر تقیه محمول تواند شد والله یعلم -- و در اصطلاح متأخرین علما راویان حدیث ... حسن موثق کالصحیح گفتیم . منه قدس سره (درش ۲۵۴۰ انجام این حاشیه آمده است) .

۲- جنة الاسماء یا نخبة الاسماء یا شرح دائرة علی بن ابی طالب (۳۲-۴۲) از غزالی و تفسیر شعرهای مر موز منسوب به علی (ع) است (ذریعه ۵: ۱۵۴- فهرست بوئیش ۱۸۶ و ۲۵۶ غزالی نامه ۲۲۷ - نسخه مدرس رضوی) او پس از کشته شدن کافر منکر دین و بدر بار رفتن در مدرسه نظامه بوده و خلیفه او را خواسته و این شعرهای علی را که بخط او بوده بوی داده است (دیباچه) . در ص ۴۵ میانه رساله حاشیه ایست در هشت سطر از نویسنده نسخه با تاریخ شعبان ۱۱۴۵ .

آغاز: بسمله : الحمد لله منزل الكتاب ذکرًا مفصلاً وجاعل الملائكة رسلاً ... وبعد فهذه مقدمة قدمتها لمنظومة من كلام امير المؤمنين .

انجام : وهذه الحكم التي اودعتها لكم في ضمن هذه الابيات وهذه الدائرة اذهى من الفوائد الجليلة التي لم يسمح الزمان بمثلها هذا ما انتهى الكلام من امر هذه المنظومة .

۳- رساله در معما (۴۴-۴۶) چهارمین رساله جامی است (منزوی ۲: ۴۹۶) .

آغاز: مانندش ۱۷۲ .

انجام : هر مز .

ولی بر وضع اندك زیر بالا	زمر مز نام مطرب شد هـ ویدا
که سفت الماس نوك كلك گرامی	بنام ایزد زهر در گرامی

۴- شرح معنیات (۷۰-۴۶) شرحی است از نصیرا بر رساله ملا علی اکبر و بشماره حرفهای تهجی باب دارد .

آغاز: بسمله . این مختصر است از رساله معمای ملا علی اکبر که ... محمد نصیر ... اختصار ... و بعد از ذکر کلام مصنف و ختم آن بکلمه « انتهی » آنچه در توضیح مطلب بخاطر رسید ثبت افتاد .
انجام : اله .

در جهان همچو آفتاب بود تا رخ روز بسی نقاب بود
۵- مختصر حلال مطرز (۷۱-۱۰۳) از نصیرا .

آغاز: بسمله . و به نستعین . حمدله ... مقدمه چون معمای متعارف و مدلول خاص او که اسم است از هر قبیل الفاظ اند پس لابد است که اولاً ایما باشد بصور اصلی .
انجام : از هر طرفی زهرمه ره شنوند . تمام شد مختصر کتاب حلال مطرز که این بنده ... ابن حاجی خلف المرحوم محمد نصیر ... اختصار نموده در ۱۴ شهر محرم الحرام سنه ۱۱۳۰ در دار السلطنه اصفهان صینت عن الحدثان .
۶- مختصر بدایع الصنائع (۱۰۴-۱۳۶) گزیده ایست از نصیرا از کتاب میر عطاءالله نیشابوری .

آغاز: بسمله . و به نستعین . حمدله ... چنین گوید ... محمد نصیر بن حاجی خلف القزوینی .

انجام : پرسید زعامیان یکی تاریخش با وی گفتیم ده جمادی الآخر (۸۹۸) تم بالخیر و تم) .

۷- منشآت (۱۳۹-۱۸۷) نامه ها ایست دوستانه از محمد نصیر بن حاجی خلف قزوینی یکی از آنها در مرگ میرزا نظام الدین احمد شیرازی است (۱۵۵) و نامه با شرف (۱۵۶) و بمیرزا محمد حسن و در طلب باز (۱۵۷) و بمیرزا محمد هادی (۱۷۴) نیز نامه آقا حسین خوانساری باخوند ملا خلیل قزوینی (۱۸۴) و اجازه آقا حسین

خوانساری عربی (۱۸۵) سپس وصیت‌نامه و آزادنامه و نامه سید قطب شیرازی بداعی
محمد نصیر بشعر فارسی .

۴۳۸۸

تستعلیق ۲۹ صفر ۱۲۹۶ ، رقم شگرف ، درص ۹۳-۹۸ بندیت بفارسی درحروف و اعداد، اندازه
بیاضی است .
۱۲س ۱۱×۱۰، ۳۵۵×۱۶ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ مقوایی .

جواهر الاسرار

از دهدار عیانی شیرازی (ص ۱-۹۲) دیباچه منظومی دارد در ۱۵ ص و دران از
دهدار یاد شده و از این رساله ستایش شده است عنوان جوهر دارد در فصلها . در دیباچه
آمده :

ای عیانی اگر هست عیان ساز این جوهر اسرار عیان
آغاز: بسمله .

الحمد لله که این تازه کتاب دارد از جلو بسم الله زیب

... بدان . آنچه درین نسخه نقیسه مسما بجواهر الاسرار است و از جمله تالیفات
این کمیته ... محمد محمود دهدار است در باب بعضی از علوم غریبه ... مشتمل بر فاتحه
و پنج فصل و خاتمه است بر این تفصیل: در رموز کیفیت اعداد (۱۷) در قواعد تکسیرات
(۳۹) در قوانین بسط حروفات (۴۷) در ذکر بعضی از کیفیات حروف و خواص آن (۴۹)
در استخراج اسماء الهی و اسماء روحانی آن اعمال (۵۴) در ضابطه اسماء الهی از اسم
شخص معین بطریق جفر جامع (۵۹) در ذکر بعضی از قواعد و قفیات (۷۶) ... بعضی از
قواعد اعداد که ... سید حسین اخلاطی . . در کتاب ذخائر الاسماء . . ذکر فرموده
خلاصه آن در این کتاب بتحریر میآید .

انجام : و حروفش را بطبیعت همان منزل بعمل آورند که مفید است ان شاء الله تعالی .

۴۳۸۹

استعلیق محمد شفیع بن محمد تقی لاری در ۱۲۹۷ و ۱۳۰۰ و ۱۳۰۴ در دهکرد و در محکمه خانه آقازاده ملا محمد محسن ، شعر جلال الدین محمد دوانی و حاجی اسد الله بغفته سید عبدالرحیم نوه حجة الاسلام حاجی سید محمد باقر و مثنویات خلاص نامه در صحن هست در ۲۷ بیت ، بایادداشت ۱۶ محرم ۱۴۳۹ در ص ۴۶ .
۱۴ × ۸ ، ۱۲۳ × ۱۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکى مقوایى .

۴۳۹۰

۱- رساله نفس (۱-۱۵) از بابا افضل کاشی چنانکه در آغاز نسخه آمده ولی نباید از او باشد بدلیل سبک . در ده باب است: مثل روح انسانی ، فناءى جثه ، اثبات حقیقت روح انسانی ، حقیقت مرگ و احوال آن ، حقیقت درد و فراق ، نصیحت ، مراتب ارواح انسانی ، حقیقت منزل و دلایل آن ، حقیقت زیارت و تجلی آن ، احوال خویش و حکایت غز او ختم کتاب . در باب ۸ نه حکمت است و در باب ۱۰ آمده : ای فرزند محمد آغاز: بسمله حمد و سپاس فراوان بعدد ستاره آسمان و بر گک درختان و ریگ بیابان .

انجام : بنده ضعیف بدر گاه کبریا و بحضرت جلال پیوسته .

۲- صیحه و صدا (۱۵-۲۶) از دوانی .

۳- ده قاعده (۲۷-۳۳) از میر سید علی همدانی و ترجمه رساله الاصول العشرة نجم الدین کبری خیوقی .

۴- رشد الهی فی کشف تجلیات نامتناهی (۳۳-۳۶) از سلطان بایزید بسطامی چنانکه در عنوان رساله آمده ولی بگواهی خود رساله که در آن آمده « از مشرب شطار است و از تلقین ... سلطان بایزید بسطامی » از خود او نیست .

آغاز: بسمله . حمدله ... اما بعد بدان ای فرزندان چمنند چون خواهی که واصل حق گردی و عارف اوشوی ترا رشدی گویم و راهی نمایم که قریب تر باشد .

انجام : درحالت بآن واحد جمع کردند والله اعلم بالصواب .

۵- چهار نفس (۳۷-۴۱) از شاه نعمه الله ولی کرمانی .

آغاز: بسمله . اما بعد این ذکر است در بیان آنکه درویشی از روی استفاده سؤال کرد .

انجام : ولی سخن ز گل میگوید .

۶- تشریح الابدان (۴۱-۵۰) نام کتاب درص ۴۵ دیده میشود و رساله ایست عرفانی .

انجام : بسمله بدانکه اول چیزی که حق تعالی بیافرید عقل کل بود .

آغاز: جاودانه در عذاب مانیم العیاذ بالله من غضب الله تعالی .

۷- دبستان مذاهب (۵۱ - ۱۳۳ و ۲۷۷ - ۲۹۰) از شیخ محمد محسن فانی کشمیری یا ملاموبدشاه (حقوق ۱۰۴) نسخه بخش عقاید حکما و صوفیه این کتاب است و حقیقت محمدیان و اهل اسلام .

۸- شرح دیوان حافظ (۱۳۴-۱۴۰) دو عنوان دارد : دراسامی عاشق و معشوق ، دراسامی احوال عاشق و معشوق . تفسیر مصطلحات عرفانی دیوان حافظ است .

آغاز: بسمله . الحمد لله اولاً و آخراً ... بدانکه اهل تحقیق الفاظ خط و خال که در سلك نظم کشیده اند هر يك را مظهر معنی عظیم کرده اند .

انجام : ماه تابان تجلی جمال مهر و محبت را گویند .

۹- لمعات (۱۴۲-۱۶۳) از عراقی .

۱۰- لسان الحال (۱۶۴-۱۸۱) سرگذشت مؤلف است که پس از چهل سال بآیین

مسیح گرایید و به گمان خود بنقایض دین اسلام پی برد ، و با خرده گیریهایی از این دین

و میگوید که من در ستر (سیر ۹) المصطفی تالیف امیر سید یحیی بخط امام شریف ابی البرکات سرگذشت پیامبر را خوانده‌ام .

آغاز: رساله لسان الحال . بسمله . خداوند قادر و قدوس و مهربانی که دیده حق جویان را از وفور محبت بنور معرفت خود پر نور و دل دوستان را بنوید مغفرت و قبول خویش مسرور فرموده الی الابدشکر و حمد باد آمین . مقال حال و سر آمد احوال: پدران [من] پشت در پشت و نسل بنسل بمذهب تشیع بوده‌اند .

انجام : که ملکوت و قدرت و جلال تو را ست تا ابد آمین .

بس رهنما که آمده و کرده ادعا

کین ره برد بسوی حقت هان یا پسر

تاریخ این لطیفه چه جستم دوباره گفت

بکشوده لب ز حمد خداوند داد گر

(۱۳۲۲) .

۱۱- رساله در رد اسلام (۱۸۶ - ۲۰۳) در این رساله هم یادی از سیر المصطفی

گشته و از دین اسلام خرده گیری شده است .

آغاز: هوالمحبوب خداوند کریم و رحیمی که جنس حیوان را چشمی جسمانی

بخشود .. اما المقدمة چون نظر در هیکل انسان می‌کنیم می‌بینیم دارای سه چیز است .

انجام : و مسلمانان دانند .

۱۲- رساله در علم خط یا رساله در اصول و قواعد خطوط سته (۲۰۷ - ۲۲۵) از

فتح الله بن احمد بن محمود سبزواری مؤلف اخلاق ظهیری یا تحفة الائمة العلیة فی الحکمة

العملیة (حقوق ۶۳ و ۱۱۹ و ص ۱ دیباچه آن - راهنمای کتاب س ۴ ش ۲ ص ۴۲

ش ۵۵۱B انینگراد) این نسخه میرسد بیاب سیم که باید در سه فصل باشد و بدینجا :

« پنجم از یال جیم و عین » می‌انجامد .

۴۳۹۰

لتعلیق سده ۱۱ ، عنوان شنغری ، اندازه بیاضی .
 ۲۵×۱۹ ، ۳۲۳×۲۰ ، کاغذ سپاهانی - جلد مقوای گرد و درون تیماج حنائی .

تجزیه و ۵۹

۱- مدخل منظوم (۲ ر - ۸ پ) از عبدالجبار خجندی (ش ۲۰۹۳/۳ - حقوق ۱۸۶) .

۲- معرفت تقویم (۹ پ - ۱۱ پ) .

آغاز: بسمله . رساله معرفت اشکال و حروف تقویم . حمدله . . اما بعد این
 مختصریست در معرفت تقویم مشتمل بر پنج فصل (نخستین در حساب جمل دوم در
 معرفت روزهای هفته ایام الجمععات سوم در معرفت ارقام بروج و کواکب و اتصالات
 واحوال ایشان چهارم در ذکر منازل قمر (بی عنوان) پنجم در معرفت جدولهای تقویم) .
 انجام : و مطالع آن وقت را بر سر تقویم نویسند والله اعلم بالصواب .

۳- جداول نجومی (۱۲-۲۲ پ) درباره بیمار و اختیارات و دیدن ماه و سکز یلدوز
 و بست و قوس و قرح و ذوذوابعه و زمین لرزه و رعد و غالب و مغلوب و زجر الفال و روزهای
 هفته بایرا کنده های نجومی دیگر همه بفارسی .

۴۳۹۱

شکسته لتعلیق خوش سده ۱۴ و ۱۳ ، عنوان شنغری ، یادداشت ۲۵ شوال ۱۳۰۴ در دون جلد دارد ،
 اندازه بیاضی است .

سطر چلیپا ۹×۱۸ ، ۳۷۷×۱۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی .

چنگ

گویا گردآورده سید مشتاق بر وجردی باشعراهای خود آورده و ۱۰۹ و ۱۱۵ و ۱۵۰ .

در پایان آمده : « من کلام السید المتخلص بالمشتاق البروجردی ، و « حرره فی یوم
چهارشنبه بیست و چهارم شهر جمادی الثانیة فی دار السرور بروجرد سنة ۱۳۰۴ (ق) »
ولی درس ۵۵ تاریخ صفر ۱۲۴۶ دیده میشود . و باید نوشته دوتن باشد .

۱- غزل ناصر الدین شاه قاجار با قافیه دال در پنج بیت با تخلص ناصر دین در ص ع .

۲- قاصد صباى میرزا طوفان هزار جریبی در ۴۸ بیت ۴-۱

۳- آتش افروز غیرت ۱۸-۵

۴- منظومه سراپای مهری ۲۴-۱۸

۵- معراج الخیال حاجی علی رضای تجلی ۳۸-۲۵

۶- بیمار و طبیب الامام محمد شریف ۴۳-۳۹

۷- صبا نامه هجری (نوشته در دیه دانسیلوی از شرق در پایان صفر ۱۲۴۶) ۵۵-۴۴

۸- مثنوی ساقی نامه مانند ۶۱-۵۶

۹- قصیده تهنیت نامه فتحعلی خان صبا و قصیده دیگر او ۷۲ و ۶۳ و ۷۲

۱۰- قصیده های انوری ۸۱-۷۱ و ۷۰-۶۳

۱۱- قصیده سید محمد سحاب ۷۱-۷۰

۱۲- قصیده حاجی سلیمان صباحی ۸۲-۸۱

۱۳- قصیده لامعی ۸۵-۸۲

۱۴- قصیده طوفان هزار جریبی ۸۶-۸۵

۱۵- قصیده مهر علی تبریزی ۸۹-۸۶

۱۶- قصیده جوهری ۹۰

۱۷- شعرهای فارسی درباره مجنون و لیلی و فرهاد و شیرین و مفردات ۹۸-۹۲

۱۸- غزل های شیخ آذری (بخط باستانی) ۱۰۰-۹۹

۱۹- غزل : جامی ، شاطر عباس صبو حی ، محتشم ، عاشق ،

سعدی ، رفیق ، صفی ، فیض ، فصیحی ، مشتاق ، هلالی ،

یاری ، نواب محمد علی میرزای دولت ، سلطان ، صائب ، نظامی ۱۴۹-۱۰۰

۴۳۹۲

شکسته لتعلیق سده ۱۴، ۱۴، در ۱۳۶ ص، اندازه بیاضی.
 سطرچلیپا ۱۴×۸، ۱۴×۱۰، کاغذ فرنگی آهارمهره کبود و سفید - جلد تیماج عنابی.

جنگ

شعرهای فارسی: محبی، طالب، صبوخی، طیب، فیاض، وحدت، ذره، فغانی،
 صائب، مجنون، عاشق، اسد، میر صیدی تهرانی، میرزا علی رضای تجلی (معراج
 الخیال ص ۶۹)، ملازاد، ظهوری، سالک (ساقینامه)، حاجی یحیی استرآبادی در
 ستایش هند و اورنگ آباد، عرفی، با شعر فرصت در تعریف شاه جهان شاه عباس و چهل
 ستون مورخ ۱۰۵۳ (= مسکن عیش شاه دین عباس)، عنوان «ضیافت نامه» هم دارد در
 پایان درص ۱۳۵-۱۳۶.

۴۳۹۳

نسخ سده ۱۴، عنوان ولفان شنگری، اندازه بیاضی است.
 ۱۴×۸، ۱۴×۱۱، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضربی.

ضیاء العین فی مراثی الحسین

مثنوی محمد رحیم میرزا که گذشته از مملکت داری بعلم و ادب و حدیث و تاریخ
 و سیر میپرداخته و شعر هم میسروده است و در مرثیه و سوگواری برخاندان پیامبر
 با دیباچه ای از محمد تقی دزفولی گردآورنده این دیوان در ۱۲۶۶ و نخست ستایش
 علی ع و پادشاه سپس داستان مسلم است تا میرسد بغارت و تاراج خیام و تعزیت داری
 جبرئیل و خبر شهادت دادن باهل بیت و توسل بقائم.

آغاز: من کلام محمد رحیم میرزا . بسمله . ستایش داد گری را سزاست و
نیایش داور را روا که عاشقان جمالش را بیلا آزمود و طالبان وصالش را بتسلیم و رضا
ستود ... (آغاز دیوان:)

با تولای تو اندر هر دو کون گشته ام مستغنی از انصار و عون

....

ای خداوندی که از یکمشت خاک آفریدی این همه جانهای پاک
انجام :

دست من گیر ای غیاث المستغیث و ارهان از چنگ این نفس خبیث

۴۳۹۴

تسلیق سده ۱۳ از چپ و راست ، اندازه ییاضی .

مطرح جلیبا ۱۱×۷ ، ۱۹۵×۸۳ ، کاغذ فرنگی - جلد تیناج غنایی ضربی .

چنگ

شعرهای فارسی: سعدی ، صبوخی ، سحاب ، نادم لاهیجانی ، فیاض لاهیجانی ،
بابانصیبی لاهیجانی ، شاطری ، امیر خسرو دهلوی ، مقصود کاشی ، غریب سپاهانی ،
مالک سپاهانی ، رحیمی بهارلو ، ارشاد کازرانی ، هلالی ، مصاحب ، بنائی هروی ، شوقی
طوسی ، عجزی تبریزی ، امیر همایون ، ذوقی اردستانی ، سراج حکاک ، اهل شیرازی ،
عماد کرمانی ، اوحدی ، راغب اردبیلی ، شیخ علی قلی ، هاتف ، مونس ، جامی ، سردار ،
وصال ، نظری همدانی ، طبیب ، مسیح کاشی ، اوجی سپاهانی ، قاضی یحیی ، ضمیری ،
شوقی یزدی ، شاملی کرمانی ، میرصیدی تهرانی ، کاظم قمی ، جانی تر کمان ، ناصر
نجفی ، شهاب ورامیتی ، سلیم شاملو ، عاشق سپاهانی ، امید تهرانی ، مخلص ، محتشم ،
خان احمد خان ، میلی (؟) ترک ، شرف تبریزی ، ملالی ، منصور ، بیگی ، حالتی

تر کمان، قدسی، عاشق، قمی افشار، ضمیری، عاصمی، مهشور (۹)، آذری، ناچی
 شیرازی، جعفر تبریزی، قدسی سیستانی، شهیدی قمی، خواجو، حسن، خسرو،
 اوحدی، یغما، هلالی، ظهوری، فکاری سبزواری، غیرت، شاهی تبریزی، آصفی
 هروی، قراری گیلانی، شرف جهان، صفی بخاری، آهی، غیرت، زکی، شجاع
 کاشی، مسیح ساوچی، محمد صالح، سنجر کاشی، شرف جهان قزوینی، قدسی
 تهرانی، صافی سپاهانی، فغانی شیرازی، نظری، قمی کاشی، منظر نیشابوری، سراجی،
 فصیحی، راهب، میرزا اسدالله تبریزی، سیمهری زواره‌ای، قلندر سپاهانی، بدیع الزمانی،
 جامی، درویش قزوینی، عبدالله خان، مجید طالقانی، شریف تبریزی، عرفی شیرازی،
 میرحسینی، مولوی سنجی، راهب سپاهانی، کمال شیرازی، خیالی طوسی، مجید
 سپاهانی، آذر بیگدلی، میلی، آهی، قدسی طوسی، صبای قمی، طوفان، مجید
 طالقانی، عتایی، طری، تقی افشار، عذرا بیک شاملو، مشتاق، کلیم کاشی، میرزا
 حاتم، صبوچی، امیرهایون، احمد میرزای نیاززی، شیخ علی نقی کمره‌ای، امیر صالح،
 نشاط قمی، عذرا، صالحا، صبایی، اشرف، صایب تبریزی، اخضر. شعرها رباعی و
 قصیده وفرد است و در یکجا آمده «حرره مجنون» یادداشت تاریخ ع ۱۲۹۲/۲ دارد
 که نزد میرزا سید نصرالله نوشته شده است.

۴۳۹۵

شکسته استعلیق خوش طوبی کلیایگانی در سده ۱۴ و ۱۳، عنوان و نشان شناسی، جدول زر و
 لاجورد، در ۱۸۹ ص، آغاز و انجام افتاده، اندازه بیاضی.
 ۱۴×۷، ۱۹×۱۰، ۳۹۵، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضربی گرد و عطف عنابی درون سرخ.

جنگ

فراهم آورده طوبی کلیایگانی و شعرهای فارسی خود او با عنوان «لمحرره»
 (ص ۱۳ و ۸۷) و منشآت مشهور فارسی او (ص ۱۶۲-۱۸۱).

نیز شعرهای فارسی زرگر ، مجمر سپاهانی ، شیخ بهایی ، نورعلی شاه ، یقما ،
سحاب ، فروغی ، عاشق ، قآنی ، هاتف ، نشاط ، سلمان ساوجی ، نزهت ، سعدی ،
ریاضی یزدی ، شرر .

۴۳۹۶

شکسته نستعلیق سده ۱۳ و ۱۴ اراست وچپ ، اندازه بیاضی .
صفرچلیپا ۱۶×۱۱ ، ۲۱×۸۴۹۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکى ضربی .

جنگ

شعرهای فارسی: سعدی ، عاشق ، خیام ، حافظ ، رودکی ، میرزا انصر الله صدر الممالک ،
هلالی ، میرزا ابوالحسن یغما ، آذر بیکدلی ، مشتاق ، مجمر ، عطارد ، میرزا عباس
فروغی ، فخری هروی ، نظیری ، وحشی ، طبیب سپاهانی ، محتشم ، امیدی تهرانی ،
ادیب صابر ، نشاط . « حکایت در مذمت قیاس » وقصه صدر جهان .

۴۳۹۷

شکسته نستعلیق زیبای سده ۱۳ و ۱۴ ، مرداگرد بیتها طلائندازی شده ، سرلوح وجدول زرو
لاجورد و شنکری ، عنوان شنکری ، در ۱۴ ص دارای ششیت .
صفرچلیپا ۸×۴ ، ۱۱×۶۵۶۱۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبز ضربی .

جنگ

شعرهای فارسی سعدی ، صبا ، جامی ، طبیب ، صافی ، عاشق ، مجمر ، سحاب ،
خاقان (فتحعلیشاه) ، نشاط ، غزل است و رباعی .

۴۳۹۸

تستعلیق سده ۱۴ و ۱۵ ، آغاز و انجام الفاده ، اندازه بیاضی ، چند برگی بریده شده است .
 سطر جلیبا ۹×۵ ، ۱۵×۷۳۷۳ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضریبی .

جنگ

شعرهای فارسی سعدی ورشکی و آذرو دیگران است و بیتهای پراکنده ایست
 هر دسته ای درباره يك موضوع مانند : « تسلیم و اطاعت او امر و میل معشوق » و « شکایت
 از دوست و بی اثر بودن شکایت » .

۴۳۹۹

لسخ محمد باقرین ملا احمد میلانی در سپاهان در روز یکشنبه ۱۹ رجب ۱۲۱۵ ، عنوان و نشان
 شنغرف ، حواشی برخی بالشان « لحرره » ، نسخه جلد یکم است .
 ۲۲ س ۱۵×۶ ، ۲۲×۱۲۳۱۴۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضریبی .

شوارق الالباب فی شرح تجرید الکلام

از عبدالرزاق لاهیجی است ، (حقوق ۳۹۴) .

۴۴۰۰

تستعلیق بهاء الدین محمد حسینی در ۱۰۴۴ ، عنوان و نشان شنغرف ، حاشیه بالشاله « منته شاه علی ،
 بهاء الدین محمد حسینی ، بهاء حسینی » دارد .
 ۱۹ س ۱۳×۵ ، ۲۰×۱۱۳۵۹ ، کاغذ سپاهالی - جلد مقوا .

شرح التذیب

از شیخ الاسلام حفید احمد بن یحیی بن محمد بن سعد تفتازانی (۱) در گذشته

۱- در آغاز نسخه ای از مطول تفتازانی نوشته در سپاهان از سده ۱۱ چنین دیده ام :

بقیه حاشیه در صفحه بعد

۹۰۶ که در ذی القعدة ۸۸۲ بانجام رسانده و شرحی است امیخته با تهذیب نیای خون او سعد التفازانی (چلبی - ش ۹۰۹).

آغاز: بسمله احسن ما یوضح به صدر المنطق والکلام و احرى ما جرى اليه عنان الاهتمام حمد من طلع من مطالع خطابه طوالع الانوار ... وبعد فيقول ... احمد بن يحيى بن محمد بن سعد التفازانى ... ان الكلام هو الذى يعلمو ولا يعلمى عليه .

انجام : بالمقاصد اشبه اى شديدا الارتباط بالمقاصد ... و غاية مطالبتنا لقاء قال الشارح قد فرغ من تاليف شرح هذا القسم و كتابته مؤلفه ... احمد بن يحيى بن محمد بن سعد التفازانى فى شهر ذى القعدة سنة ۸۸۲ اثنين و ثمانين و ثمانمائة سائلا من الله تعالى

بقیه حاشیه از صفحه قبل

«مکتوب حول صندوق الفاضل التفازانى نور الله مرقده : الاياها الزوار زوروا وسلموا على روضة الامام المحقق سلطان العلماء والمصنفين وارث الانبياء والمرسلين معدل ميزان المعقول والمنقول منقح اغصان الفروع والاصول ابى سعيد سعد الحق والدين مسعود بن القاضي عمر بن المولى المعظم اقضى قضاة العالم برهان الملة والدين شمس الدين قدس الله ارواحهم وانزل في فراذيس الجنان اشباحهم و كتب في جانب قدمه المبارك هذه التواريخ : تولد عليه الرحمة والرضوان في صفر سنة ۷۲۲ و قرغ من شرح تصويف الزنجاني في سنة ستة عشر في شعبان سنة ۷۳۸ ومن شرح تلخيص المفتاح في صفر سنة ۷۴۸ بهرات ومن اختصاره سنة ۷۵۶ بفجدان بعد يوجد (؟) ومن شرح الرسالة الشمسية في الجمادى الاخيرة سنة ۷۵۲ في مزارجام ومن شرح التنقيح في ذى القعدة سنة ۷۵۸ بگلستان تركستان ومن شرح العقائد في شعبان سنة ۷۶۸ ومن شرح المختصر في الاصول في ذى الحجة سنة ۷۷۵ ومن الرسالة الكريمة الارشاد سنة ۷۷۸ كلها بخوارزم ومن مقاصد الكلام و شرحه في ذى القعدة سنة ۷۸۴ بسمرقند ومن تهذيب الكلام و من شرح القسم الثالث من مفتاح العلوم في شوال سنة ۷۸۹ بظاهر سمرقند و شرع في تاليف الفتاوى الحنفية في ذى القعدة سنة ۷۳۹ بهرات ومن مفتاح الفقه سنة ۷۸۲ ومن شرح تلخيص الجامع سنة ۷۸۶ كليهما بسرخس و توفي يوم الاثنين سنة ۷۹۲ بسمرقند و نقل الى سرخس ودفن بها يوم الاربعاء التاسع من جمادى الاولى روح الله وروحه وتمت الروضة يوم الاثنين الثاني والعشرين من ذى الحجة سنة ۷۹۳»

الأفضال والانعام ان يوفقه للكلام في شرح القسم الاخير من تهذيب المنطق و الكلام
بحرمة نبيه النبيه وآله العظام .

۱۰۵

نسخ سده ۱۱۱۰ ، عنوان و متن شگرف ، بر ۴ نخستين و بازيسين پاره شده و اندكى از عبارتها
رفته است ، يادداشت ۱۳۲۵ دارد .
۱۵س ۱۴ × ۱۱۳ × ۱۸ ، كاغذ سپاهانى - جلد تيماج قهوه اى .

رياض الفتيان

شرحى است از نظام بن كمال بن حسام هروى و بقول و بفارسى بر نصاب ابونصر
فراهى (فرهنگنامه ها ص ۱۵۶ - راهنماى كتاب س ۳ ش ۲ ص ۲۹۶) در آن آمده كه
ابونصر قراهى در روستاى رج شهر فراه بخاك سپرده شده است (س ۳) .

۱۰۶

نستعليق سده ۱۳۱۳ ، جدول زرو لاچورد ، باشش مجلس تصوير درص ۷۴ و ۴۳ و ۴۴ و ۸۸ و ۱۴۰ ،
آغاز و انجام افتاده ، اندازه رياضى .
۷س ۱۰ × ۱۴ × ۸۴ ، كاغذ فرنگى - جلد تيماج سبز ضريبى .

جنگ

غزلها و ترجيعها و رباعيه و قطعه هاى فارسى است بدينگونه :

- ۱- چند قطعه و رباعى ۸-۱
- ۲- قطعه اى از ابراهيم خان انور ۱۰-۸
- ۳- ترجيع بند سعدى و غزل سعدى ۱۰-۷۷ و ۸۹
- ۴- قضا و قدر محمد قلى سليم ۷۴-۹۵

- ۵- غزل جامی ۱۰۷-۹۰
 ۶- غزل محتشم ۱۱۸-۱۰۸
 ۷- غزل ورباعی حافظ ۱۲۱-۱۱۸
 ۸- مقطعات وحشی و دیگران ۱۲۷-۱۲۱

۳۰۴

استعلاقیه سده ۱۴ و ۱۱ ، عنوان شنغرف ، جدول زرو لاجورد و شنغرف ، اندازه بیاضی .
 ۱۱×۵ ، ۱۴×۷ ، ۵۷×۱۴ ، کاغذ فرنگی رنگارنگ زرباشی شده - جلد نیمبند چرمی -

دیوان

از عیبر شیرازی و غزل است بترتیب تهجی و دورباعی .

آغاز: قافیه حرف الف غزل .

دلی که زنده بجانان چه میکند جان را

بگو نثار کند خاک پای جانان را

....

غلام همت آن عاشقم که چون عیبر

نهاده در سر پیمان دولت ایمان را

انجام : وله ایضاً :

ایکه بر سرومه و ماه بچوگان داری

ماه کی بوده چنین کش تو بچولان داری

....

جان بجانان بده عیبر زغم آسوده نشین

نامطاعی است دل از درد پریشان داری

سروراجا بگلستان بود این نیست عجیب
عجب اینست که پرس و گلستان داری
رباعیات و مقطعات (تنها دوربای است) ...
بتیغ کینه چه کاوش کنی بسینه دل
که غیر دوستی ات نیست در خزینه دل
به قعر بحر ز غواصیم بدست آمد
هزار گوهر مقصود از سفینه دل
شانه گو محرم کا کل نکند
که در این باغ صبا رخنه بسنبل نکند
§§§

تعلیق سده ۱۳ و ۱۴، عنوان ولفان و برخی شعرها شغری، اندازه بیاضی، مهرابوطالب دارد.
سطرچلیپا ۲۰×۷، کاغذ فرانسوی سبز - جلد تیماج سرخ.

جنگ

گرد آورده حسن شاملو (ذریعه ۹: ۲۴۳) با شعرهای خود او با عنوان «لمحرره حسن شاملو» (۲۸ و ۳۳ و ۳۶ و ۳۷). شعرهای فارسی:
اصفهانی ۱ نوعی (سوز و گداز) ۶ حافظ ۲۰ انسوری ۲۰ مشتاق ۲۳ ظهیری
(هفت بند) ۲۵ نعمتخان عالی ۲۲ مشتاق ۲۳ سعدی ۲۴ جامی ۲۷ شیدا ۲۷ محتشم
۲۷ شیخ بهائی ۲۷ محمد قلی سلیم ۲۸ سلمان ساوجی ۲۹ سراج قمری ۲۹ باباطاهر ۳۰
خاقانی ۳۲ مؤمن (قصیده بی نقطه) ۳۲-۳۳ طرزی افشار ۳۴ عطار ۳۶ عرفی ۳۵ حزین
۳۸ رحابی ۳۸ طالع کلیم ۳۸ خیام ۲۳ کمال اسماعیل ۳۸ محمد سعید اشرف ۳۹
گلستانی ۳۹ آبروی یزدی ۳۹ ابو سعید ابوالخیر ۳۹ عاملای بلخی ۴۰ میر یحیی
کاشی ۴۰، درس ۲۰ فردی است درباره تاریخ کشته شدن آقا محمد جان در شیشه، درس ۴۴
چندبیتی است از کتاب نگارستان، درس ۴۴-۶۰ مثنوی ترکی نوایی است:

آغاز: فردا نوایی .

ای بسا زنگی که گیلدی تیره ذات

کیم آنکا خلق ایچره کافور اولدی آت

انجام افتاده :

صدق آرا حالینکی تغییر ایتما دینک

یا دلیق بابسی داتقصیر ایتما دینک

❧❧❧

تستعلیق سده ۱۴ و ۱۳ ، عنوان شنگرف ، اندازه بیاضی .

سطر چلیپا ۱۶×۷ ، ۱۰۶×۱۰۵×۲۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضربی .

جنگ

غزلها فارسی : آصفی ۱۵ اختر ۵۰ احمد ۱۴۲ انوری ۶۳ اهلی ۱۰ بیانی ۱۲
پرتوی ۴۱ جامی ۱۴ جلالی ۱۵ حافظ ، حزین ۱۸ حسینی ۱۴ حیرانی ۴۰ خسرو ۳
درویش ۴۰ دوائی ۱۰ ذبیحی ۱۵۵ ملاحسین رفیق ۳۵ سائلی ۱۱ سعدی ۲ سلمان ۱۱
سید ۲۷ سیفی ۷ شوکت ۳۰ شراری ۱۳۳ صائب ۳۴ صفی ۳۲ صهبای قمی ۲۷ صیدی
۹۰ ضیایی ۴ طالب ۹۳ باباطاهر ۱ طاهری ۸ طبیب ۶۰ طغرا ۳۱ طوفان ۹۶ عادل ۶
عاشق ۵۵ عبیدی ۸ عرفی ۳۴ عزیز ۱۳۸ عصمت ۹ عهدی ۹۶ غمگین ۱۳۰ فانی ۵
فخری ۱۰ فدایی ۴۲ فریدون ۶۶ قصب ۱۲۹ قضایی ۱۷۷ کلیم ۱۳۸ کمال ۴۴ مانی
۴۴ محتشم ۵۸ مجرمی ۷ مخلص ۳۱ مشتاق ۳۰ مشفق ۱۰۰ نجات ۳۰ نثاری ۶ نظری
۶۶ نیازی ۵۶ وحشی ۶۹ وفایی ۴۲ هاتف ۵۴ هالالی ۶۲ همایون ۴۳ (۱).

نستملیق خود شاعر در ش ۹، ش ۲ از همین تاریخها .
 ۹س ۸× ۱۲، ۳۷۴× ۱۳، کاغذ فرنگی سبز و نخودی - جلد تیماج سرخ .

مجموعه

۱- دیوان (۷-۱) دو قصیده است از مهدی بن نقیب طبیب در ستایش فرهاد میرزا و تهنیت مولود پیامبر .

آغاز: قصایدی است که در تهنیت اعیاد و مدحت ... معتمدالدوله ... ابن النقیب مه‌دالطیب عرض نموده . بسمله .

بشری لك ای شهیر كه با همت قوی

در بار كاه فضل دهی داد خسروی

انجام :

بود گر چون بیستون کوه تبر (۹) بیستون از تیشه فرهاد شد

روحنا فداء .

۲- دیوان (۹-۲۴) از رضوان: پاسخ نامه میرزا حسین خان سرهنگ و پاسخ دوم باو و ستایش صدارت عظمی است و چند بند دیگر و رویهم هشت قصیده و غزل است .

آغاز: جواب نامه میرزا حسین خان سرهنگ پسر سهام السلطنه عرب در خریداری بیست نفر بچه شتر گفته شد :

یکی داستان گویمت پهلوی شکفتی فراید اگر بشنوی

انجام :

از خدا خواهم کاندلر باغ وصل دلبران

شادمان بر گل نشینی جاودان در زیر زلف

۴۴۰۷

لسخ محمد حسین بن علی رضای رهی در شعبان ۱۲۳۷ در مدرسه کاشان در ۳ که از آغاز افتاده است،
شماره های دیگر بهمین خط، یادداشت مورخ ۱۲۴۰ همان حسین بن علی رضای رهی در ۲۰ پ هست و مینویسد
که من نسخه را در برابر چهار فتحعلیشاهی باقا محمد مهدی بخشیدم .
۲۳×۱۶ ، ۱۰۷×۱۴ ، ۴۱×۲۱ ، کاغذ قرنگی کبود - جلد تیاچ مشکلی فرسوده .

مجموعه ۵۹

- ۱- جنگ (۱ - ۲۱ ر) شعر فارسی یکی بخط عبدالباقی فیضی کاشانی مورخ
۱۲۴۱ سپس یازده قصه است از اخبار شیعی (بفارسی) و فصل چهارم کتابی فقهی در
آداب زفاف و فصل پنجم در فضیلت نوروز (بعربی) و احکام شك در رکعات و تفسیر
يك آیه و طریقه « نادعلی » (بفارسی) و شعر فارسی و عربی .
- ۲- نخبه البیان (۲۱ پ - ۲۸ پ) از مهدی بن ابی ذر نراقی .
- ۳- هدایة الشیعة (۲۹ ر - ۱۰۷ پ) از ملا احمد بن محمد مهدی بن ابی ذر نراقی
در طهارت و صلوة و در شب سه شنبه ۳ رمضان ۱۲۳۴ ساخته است .

۴۴۰۸

تعلیق و نسخ سده ۱۱ ، عنوان نشان شنگری ، حواشی دارد .
۱۲×۱۴ ، ۷۳×۱۳ ، ۱۹×۱۶ ، کاغذ سپاهانی نخوری - جلد تیاچ سبز مقوایی تازه .

شرح ارشاد الاذهان

شرحی است از عبدالسلام انصاری بر بخش مواریث این کتاب بفارسی و پس از
عنوان « قوله » متن میآید و سپس ترجمه و شرح فارسی است . در ذریعه (۱۳ : ۷۹) از این
شرح یاد نشده است .

آغاز: بسمله . وبه نستعین . سپاس معرا از آرایش ریب وریا وستایش بی‌عد و
 انتها مرعالمی را که تخم فصل وافضال را در مزارع قلوب ارباب قلوب کاشته .. وبعد
 همی گوید . . . عبدالسلام الانصاری که چون جمعی از طلبه علوم دینیہ بمذاکره و
 مباحثه مسائل یقینیہ اشتغال داشتند و مسائل کتاب میراث ارشاد الازهان مشکل بود
 و عبارتش تنگ و استخراج مسائل ازان عبارت خالی از صعوبت نبود بنا بر التماس
 یاران ... این مبحث را فارسی نموده باشد .

انجام : و درین صورت اتحاد استحقاق است و اختلاف وارث زیرا که بسبب
 ابن‌الابن میراث میبرد .

۴۰۹

نسخ ۶۹۵ در ش ۴۰۹ ، ش ۴۰۹ بهمین خط ، عنوان و رقم و شکل شغری ، نسخه بسیار پاکیزه و خوبی
 است اگرچه آشفته و پس و پیش صحافی کرده اند و اندکی هم افزوده دارد ، در ص ۴۲۵ در میانه ش ۴ میان
 دو سطرو هاش نسخه بدل گذارده شده است ، اندازه یوازی .
 ۱۲×۱۴ ، ۱۵×۸۳۱۴۵ ، کاغذ سحر قندی - جلد تیماج سبز مقوایی تازه .

مجموعه

۱- نورالدلالة في الجبر والمقابلة (۱-۶۴) از عبدالعزیز بن عبدالجبار متطبیب
 خلاطی بنام صدر روزی رابی المجاهد احمد بن عبدالکریم و میگوید که اگر خدا بخواهد
 « کتاب الدلالة فی علم الجبر و المقابلة » را تمام میکنم و آن ینجاه و اند کراس است
 با برهان و مسائل جبری هم به بیست و پنج میرسد چنانکه استاد شرف الدین طوسی
 یاد کرده جز اینکه مسئله های فرعی را نیاورده است و من این رساله را « نورالدلالة
 فی الجبر و المقابلة » نامیده ام (دباجه) عنوانها فصل است و اصل و شش مسئله مفرد
 و مقررین جبری در آن آمده باحل چند مسئله و چند قاعده .

آغاز: بسمله . بقی بالله . حمدله ... هذه رسالة ارتجلها ... والدي و مخدومي

فخر الملة والدين عبدالعزيز بن عبد الجبار المتطبيب الخلالى طاب الله ثراه فى علم الجبر والمقابلة (پیدا است که آغاز دیباچه از یسر مؤلف است)

انجام : فان فى اكثر المسائل ليس الا زيادة السواد وكثرة الاوراق وعند هذا نختم الكتاب و نحمد الله تعالى على التوفيق و نصلى على محمد و آله الطاهرين (تم الكتاب فى ثمانى عشر جمادى الآخر سنة خمس وتسعين وستمائة) .

۲- جوامع الحساب بالتخت والتراب (۶۶-۱۰۰ و ۲۴۷ - ۲۸۶ و ۱۰۱-۱۱۲)
از خواجۀ طوسی است (مدرس ۲۱۹-۳۴۱ - ذریعہ ۵۴۹ : ۲۴۹ و ۴۹ - طوس ۳ : ۳۱۴ - برلین ۵۹۷۳) .

آغاز: الحمد لله ولى الرشاد و ملهم السداد الذى ابدع الآحاد و الف منهما مالا نهاية له من الاعداد وخص كل عدد بصفة لا يتصفه بها غيره لامن الأزواج و لامن الافراد و بعد فهذا مختصر فى ذكر الاعمال التى يحتاج اليها الحساب موسوم بجوامع الحساب بالتخت والتراب و هو مرتب على فصول تشتمل عليها ثلثة ابواب .
چنين است فهرست آن :

الباب الاول فى حساب الصحاح من الاعداد يشتمل على اثنى عشر فصلا :
۱ فى صور الاعداد و مراتبها ۲ فى التضعيف ۳ فى التنصيف ۴ فى الجمع ۵ فى التفريق ۶ فى الضرب ۷ فى القسمة ۸ فى الجذر والاموال والكماب وما يليهما من المنازل
۹ فى استخراج اضلاع سائر المضلعات (۶۶-۱۰۰) ۱۲ فى الموازين (۲۴۷-۲۵۲) .
الباب الثانى فى حساب الكسور على طريقة المحاسبين يشتمل على اربعة عشر فصلا :

۱ فى ابتداء القول فى الكسور ۲ فى معرفة الاشتراك والتباين فى الاعداد ۳ فى مقدمات يحتاج اليها فى اعمال الكسور ۴ فى افراد الكسر المنكسر ۵ فى افراد الكسر المضاف ۶ فى التضعيف ۷ فى التنصيف ۸ فى الجمع ۹ فى التفريق ۱۰ فى الضرب ۱۱ فى

القسمه ۱۲ فی الجذر ۱۳ فی الکعب وما بعده من المنازل ۱۴ فی استخراج المنازل الصم بتقريب (۲۵۲-۲۷۷).

الباب الثالث فی حساب الکسور علی طریق المنجمين ولها مسلمان : احدهما يكون باستعمال حساب الهند والثاني باستعمال حساب الجمل .

المسلك الاول فی طريقهم بحساب الهند وهو يشمل علی عشرة فصول :

۱ فی تعريف الكسور و كيفية وضعها ۲ فی التضعيف ۳ فی التنصيف ۴ فی الجمع ۵ فی التفريق ۶ فی الضرب ۷ فی القسمه (۲۷۷-۲۸۶) نسخه مسلك دوم را ندارد و در ص ۱۰۱-۱۱۲ فصلهای ۸ فی الجذر ۹ فی الکعب هست که باید جزو همين رساله و باید از مسلك یکم باشد .

۳- رساله فی الحساب والمساحة والجبر والمقابلة والخطأين (۲۲۸-۲۴۶ و ۱۱۳-

۲۲۶) در چهارمقاله است وشامل قواعد حسابی وجبری و در اصطلاحات باروش متاخران اندکی فرق دارد

در باب ۱۰ مقاله ۲ (ص ۱۸۸) آمده : الرابع ذراع القنى وانما يستعمل بنيسابور و قراها و قهستان و نواحيا لكثرة القنى واختلف قدرها فى ايام عبدالله بن طاهر فقال اصحاب القنى قدرها ذراع وخمسة اسداس و عليها تعطى اجرة حفر القناة والبيرو كسحها وقال المقنون قدرها ذراع وثلثا ذراع و عليها ناخذ الاجرة فجعل ابن الطاهر السدس المختلف فيه نصفين بين الفريقين فصار ذراع القناة من يومه الى يومنا هذا ذراعا وثلثة ارباع بذراع البز .

آغاز: بسمله . حمدله ... اما بعد فقد سالتى بعض اخوانى ان احرر رساله فى علم الحساب يشتمل منه على المشهور الذى يحتاج اليه فى الاكثر من الفنون المتداولة بين الناس .. فاجبته الى ذلك ... و جعلتها لاربعة مقالة :

ا فى حساب الهندب فى المساحة ج فى الجبر والمقابلة د فى الخطائين .

چنين است فهرست آن :

المقالة الاولى فى حساب الهند وهذه المقالة تشتمل على فنون :

ا فى الصحاح ب فى الكسور ج فى الدرج والدقائق .

الفن الاول فيه ثمانية ابواب :

ا فى صور الحساب ومرتبتها ب فى الزيادة ج فى النقصان د فى الضرب ه فى القسمة

و فى الجذر (٢٢٨-٢٤٤) ز فى الكعب ح فى الموازين (١٣-١٢٣) .

الفن الثانى فى الكسور و فيه سبعة ابواب :

ا فى ذكر مقدمة لهذا الفن ب فى الزيادة ج فى النقصان د فى الضرب ه فى القسمة

و فى الجذر ز فى الكعب (١٢٣-١٤٠) .

الفن الثالث فى حساب الدرج والدقائق و فيه سبعة ابواب :

ا فى ذكر مقدمات لهذا الفن ب فى الزيادة ج فى النقصان د فى الضرب ه فى القسمة

و فى الجذر ز فى الكعب (١٤٠-١٥٤) .

المقالة الثانية فى المساحة هذه المقالة تشتمل على فنيين :

ا فى مساحة السطوح ب فى مساحة المجسمات .

الفن الاول و فيه عشرة ابواب .

ا فى ذكر مقدمة لهذا الفن ب فى مساحة المربع ج فى مساحة المستطيل د فى

مساحة المعين ه فى مساحة الشبيه بالمعين و فى مساحة المثلثات ز فى مساحة المنحرف

والاشكال الكثيرة الاضلاع ح فى مساحة الدائرة وما يتصل بها ط فى ذكر طرق تقريبية

ى فى معرفة الذرعان (١٥٤-١٨٩) .

الفن الثانى فى مساحة المجسمات و فيه اربعة ابواب :

ا فى ذكر مقدمة لهذا الفن ب فى مساحة المجسمات المتساوية الطرفين والغلط

المتوازية الراس والقاعدة ج فى مساحة المخروطات د فى مساحة الكرة (١٨٩-١٩٧)

المقالة الثالثة في الجبر والمقابلة وفيه سبعة ابواب :

ا في ذكر مقدمة لهذه المقالة ب في بيان المسائل الستج في الضرب في القسمة
 ه في الزيادة والنقصان و في الرد الى الواحد ز في مسائل رياضية يرتاض بها المتعلمون
 (١٩٧-٢١٧).

المقالة الرابعة في الخطاين وتشتمل هذه المقالة على فصلين :

الفصل الاول الجبر والمقابلة يستمر في استخراج المجهولات العددية والمساحية
 كلها واما طرق الخطاين فانما يجرى في استخراج نوع منها دون نوع كاستخراج
 الجذور ونحوها فانه لا يمكن بطريق الخطاين . الفصل الثاني في المسائل التي يخرج
 بطريق الخطاين نوعان : احدهما يخرج بخطاً واحد والثاني مالا يخرج الا بخطاين
 (٢١٧-٢٢٦).

انجام : وهذا اشهر الطرق و العدد المطلوب وفيه يحتمل دفعة واحدة ان شاء الله
 تعالى . نجرت هذه المقالة ونجرت بنجازها الرسالة . ولنحمد الله رب العالمين والصلوة والسلام
 على نبيه محمد وآله الطيبين الطاهرين . يوم الاربعاء خامس شهر الله الاصم رجب سنة
 خمس وتسعين وستمائة .

١٥

تسعليق چلبيا وراسفة ١١٨ (١١٠٨) خود مؤلف ، اندازہ بياضی .
 ٢٠×٨٤٧٨ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سبز مقوای تازه .

نور النیون

از محمد باقر بن محمد تقی شریف سپاهانی است در مرثیه و سوگواری حسین (ع)
 بفارسی و نسخه از مجلس پنجم است تا فصل پنجم مجلس چهاردهم بنشر و نظم بفارسی
 و عربی و مویخ ذی حجة ١١٨ (= ١١٠٨) شرعاً بدهم در آن هست . پس ازین پراکندهها

است در سوگواری و تعزیت در ۳۰ برگ و شاید جزوی از همین کتاب و یا از همین مؤلف باشد.

۴۴۱۱

تعلیق و نسخ سده ۱۴، عنوان و شعرها شنگرف، اندازه ییاضی، در ۱۷ برگ پایان شعر عربی است با ترجمه فارسی در مرتبه فاطمه (ع) و قصیده حمیری با ترجمه فارسی.
۱۱×۵، ۱۵×۷، ۳۷۱، کاغذ قرنگی - جلد تیماج سبز مقوایی تازه.

شرح دیوان

عنوانهای بندها فارسی است و شرح فارسی پس از بیتهای دیوان علی ع باره زوش، میآید و سپس يك رباعی فارسی در شرح هر بیت از این دیوان.
آغاز: بسمله. انتخابت هذه الابیات من دیوان ... امیر المؤمنین ... نفی نسب طینی و اثبات حسب دینی. الناس من جهة التمثال اكفاء ... ش میفرماید جمعی که افراد انسانند از روی صورت یکسانند چه پدرایشان آدم است و مادرایشان حوا.
انجام: وآب کرم این راه خدا است راست.

۴۴۱۲

تعلیق و نسخ محمد باقر بن مرتضی حسینی در روز چهارشنبه ۱۴/۱۱۰۶/۱۱۰۶ در ۱۴/۱۱۰۶/۱۱۰۶ در ۲، روز آدینه ۱۱۰۶/۴۹ و با حاشیه «منه، منه دام ظلّه، منه مد ظلّه، منه دام فضله» در ۴، روز پنجشنبه ۱۴/۱۱۰۶/۱۱۰۶ در ۴، شب آدینه ۴۸/۱۱۰۶/۱۱۰۶ در ۷، روز سه شنبه ۱۴ صفر ۱۱۰۴ در ۹، شماره های دیگر به همین خط، عنوان و نشان شنگرف، بامهر عبدالله بن محمد مهدی حسینی در ۲۱۷، اندازه ییاضی.
۱۹×۶، ۲۴×۱۶، ۲۴۲، کاغذ سپاهانی رنگارنگ - جلد تیماج سبز.

مجموعه

۱- رسالة فی صلوة الجمعة (۱-۳۷) از شیخ علی بن عبدالعالی که در سه باب و در ۶ مجرم ۹۲۱ ساخته است.

آغاز: بسمله . وبه نستعين . بعد حمدالله على سوابغ نعمه القاهرة ... فقد طال تكرار سؤال المترددین الى عن حال شرعية صلوة الجمعة في هذه الازمان التي منى اهلها بغيبة الامام المعصوم ... خطرلى ان اضعها على ثلاثة ابواب : الباب الاول في المقدمات وهى ثلث ... الباب الثانى [فى حكم صلوة الجمعة فى حال الغيبة و اختلاف الاصحاب فيها على قولين] .. الباب الثالث فى ان الجمعة لا تشرع حال الغيبة الامع حضور الفقيه الجامع للشرائط و كونه اماما .

انجام : واما الى سواء الجيم وفرغ من تسويدها مؤلفها ... على بن عبد العالى ... فى سادس شهر محرم ... سنة احدى وعشرين وتسعمائة حامدا مصليا على محمد وآله .

۲- شرح ارشاد الاذهان (۳۸-۴۲) از سيد على صايغ عاملى در مورد نماز آدينه .

۳- رساله در نماز آدينه (۴۳-۱۶۶) از آقا جمال خوانسارى (ش ۲۰۹۹ و ۴۳۵)

۴- رساله فى صلوة الجمعة (۱۶۷-۲۱۲) از شيخ زين الدين شهيد ثانى كه در ۹۶۲/۱ ساخته است .

- ۵- مقالة فى وجوه البحث عن صلوة الجمعة (۲۱۲-۲۱۳) از همو .
- ۶- مقالة فى البحث عن صلوة الجمعة (۲۱۳-۲۱۷) .
- ۷- صافى (۲۱۸-۲۶۱) شرح كافى ملا خليل قزوینى است در مورد نماز آدينه (باب ۶۸ اصل باب وجوب الجمعة وعلى كم تجب) .
- ۸- رساله در نماز آدينه (۲۶۲-۴۴۱) بفارسى از محمد باقر خراسانى و نكات تاريخى سودمندی در باره تاريخ اين نماز درمیان گروه شيعى دارد .
- آغاز:** بسمله . وبه نستعين . رساله نماز جمعة آخوند ملا محمد باقر خراسانى رحمه الله . الحمد لله رب العالمين ... اما بعد چند سال قبل از اين رساله عربيه اى در تحقيق نماز جمعه ... مرتب شده بود و درين ايام رساله فارسىه ... ترتيب يافت ... واين رساله مرتب است بر مقدمه (در چهارده مقاله) و چند فصل .

انجام : مقدمه ششم عادت شیخ طایفه ... یا آنست که مخالف معین را اعتبار نکرده اند یا آنست که اشهر را اجماع نام (نانوشته مانده) .

۹- رساله صیغ عقود (۴۴۵-۴۵۸) از مجلسی دوم (پایان نسخه ما).

۱۰- منشآت (۴۵۹ - ۴۷۸) خطبه های نکاح و قبالات و مسوده وقفنامه و

اسلام نامه و وکالت نامه و مزارعه نامه چه و صورت : مضاربه و شرکت و بیع سلف و دیباجه

قبالاته املاک و توبه نامه و نکاح نامه است بحر بی و فارسی .

۴۴۱۳

تعلیق سده ۱۱ ، جدول شنگرف و لاجورد .
۱۵س ۱۱×۲۶ ، ۵۹×۷۳×۱۳ ، کاغذ سپاهانی نخودی - جلد تیماج مشکوی ضرابی .

دیوان

از ناصر علی باتخلص « علی » و « ناصر علی » و غزل است و رباعی و فرد .
آغاز افتاده :

معنی سیراب نتوان بست در الفاظ سست

این گهر از پنبه بیرون میترارد همچو آب

دشمنش در بحر رحمت هم ز عصیان پاک نیست

تیرگی بر چهره آتش فزون گردد ز آب

انجام افتاده :

ای قلندر خود بهر صورت هویدا میشوی

نام هر کس برده ام دیدم تو پیدا میشوی

۴۴۱۴

نسخ و تعلیق سده ۱۳ ، عنوان شنگرف .

جنگ

دستورنامه نویسی و چند نامه و فرمان دیوانی و درباری و منظومه های است یفارسى و عربى بدینگونه :

وقف نامه چه ، وصیت نامه چه ، هیبه نامه چه مورخ ۱۲۷۶ ، قبالة نکاح ، جواب مصیبت ، جواب رقعه دوستان ، رقعه بخویش ، بعلمما ، رقعه دوستان ، جواب رقعه دوستان ، جواب مراسله ، فرمان نادرشاه مورخ ۱۱۲۵ (گویا ۱۱۴۵) قبالة بیع و شرا ، طریق لفظ قلم هرچیز ، رقعه جناب میرزای مجتهد ، رقعه جناب میرزای مرحوم ، رقعه عربی بدوستان ، مثنوی میرزا طوفان در هجران ، صورت قبالة بیع و شرط مورخ ۱۲۷۰ ، صورت طلاق نامه چه ، صورت قبالة نکاح مورخ ۱۲۷۶ ، فرمان آقا محمد خان مورخ محرم ۱۱۲۱ (۴) ، جواب رقعه دوستان ، رقعه دوستان جانی ، رقعه میرزای معتمد ، محاسبه بخط رقوم (سیاق) ، محاسبه غلات (سیاق) ، طریق استشهاد ، طریق وکیل مطلق مورخ ۱۲۶۱ ، طریق التزام نامه چه مورخ ۱۲۶۷ ، اقرار نامه چه مورخ ۱۲۶۸ ، فروش نامه مورخ ۱۲۶۹ ، قضا و قدر میرزا مهدی سامی بنظم فارسى ، شعر محتشم ، سرایای آقا سید علی مهری ، موعظه رابط بنظم فارسى . نامه ها ای هم در هامش نسخه هست .

۴۴۱۵

تستعلیق عزالدین محمود بن نظام درسده ۹ ، عنوان زر ، جدول و سرلوح زرو لاجورد ، کامل شده .

از روی چاپ ۱۹۴۱ لندن .

۱۲س ۱۴×۷ ، ۱۸×۱۱، کاغذ سمرقندی و فرنگی - جلد تیماج تریاکى ضریبی تریجی .

گوی و چوگان باحانامه

از مولی محمود بن محمد عارفی هروی (۷۹۱-۸۵۰) که در ده هفته در سال ۸۴۲
(گوی خور) سروده و نزدیک ۵۰۰ بیت است (ذریعه ۶۷۱:۹ - مشار ۱۳۲۶).

آغاز:

زان پیش که حسب حال گویم از صانع ذوالجلال گویم
این خالق ماه و خور که چون گوی از چرخ فتاده در تکاپوی

انجام:

شه را چو برین نگاه افتاد صدبار قبول شاه افتاد
بخشید مرا بلطف بسیار چو گانی هزار دینار
تا هست فلک بقای شه بان بر دست ملک رعای شه بان

۴۴۱۶

شکسته نستعلیق و نسخ ناصری (سده ۱۴).

۱۷×۹، ۱۹×۱۱، ۳۵۵×۱۹، کاغذ فرنگی - جلد مقوای عطف پارچه.

جنگ

در ادب و تاریخ بنظم و نشر باشعری فارسی و عربی از بزرگان و نامه‌ها از دانشمندان
زمان قاجار از آنها است شعرهای علامه آشتیانی بفارسی و صاحب عباد بعربی و فتحعلیخان
ملک الشعرا و نزاری قهستانی و رودکی و گوهر ملک خانم دختر حسن خان و زن آقا
میرزا علی خان و میرزا علی محمدخان سرالوزراء و حکیم اصفهانی (بفارسی) و قرة العین
(جذبات شوق...) و شعر دیگر ص ۲۹ - ۵۶) و مسیح رکن الدین مسعود معاصر
شاه عباس و شاه تهماسب و مقصود کاشی و میر معین الدین استرآبادی محوی و قلی آرامی

یزدی سرتراش و ابوالحسن گرگانی و میرزا حسن و نشاط و منظر المعالی و حاجی
میرزا حسین همیز تهرانی و جیحون و خواجه طوسی و میری و ناصر خسرو (باشح
شعراوص ۴۸) شعرهای در تعریف و افور در آن هست (۵۲).

نیز از آنها است نامه ای بانجمن زردشتیان ناصری (۴۲) نامه فرهاد میرزا
بهسالم السلطنه (۴۳) و نامه سلطان محمدشاه حسینی (۴۶) و رقعہ ای ادیبانه (۵۴)
و فرمانی برای عیسی خان قاجار فرمانروای گیلان (۷۱) و انشای میرزا محمد قزوینی
منشی باشی محمودخان ناصرالملک (۷۲) و نامه شاهزاده محسن میرزای میراخور
(۷۴) و نامه معتمد السلطان حاجی کاظم تبریزی تهرانی ملک التجار کبیر ایران
بشاهزاده نصره الدوله فرمانفرما و سالار لشکر در آذربایجان (۸۰) و انشای میرزا
علیخان پسر امیر الامرا (۷۴) و نامه میرزا مهدی خان منشی نظام بمیرزا عبدالغفار
(۸۵) و پاسخ آن (۸۷) و ضروب و امثال و بعضی تعبیرات مشهوره فارسی (۹۰-۱۰۸).

۴۴۱۷

تستعلیق سده ۱۳ و ۱۴ ، عنوان و جدول و رقم و شکل شنغرف .
۱۴ س ۱۲ × ۱۲ ، ۱۸ × ۱۱۳۶۶ ، کاغذ سپاهانی آهارمهره - جلد تیماج زرد ضربی .

مجموعه

۱- رساله در جبر و مقابله و خطائین (۱-۵۲) از ملک محمد بن سلطان حسین
سپاهانی (ف ۱۷۴) .

۲- میزان الحساب (۵۵-۱۲۸) از قوشچی درسه مقاله (ادبیات ۵۰۷) .

۴۴۱۸

تستعلیق ۱۳۶۷ ، جدول شنغرف .
۲۹ س ۲۱ × ۱۴ ، ۳۰ × ۱۸۳۹۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضربی متوالی .

جنگ

- از سید مصطفی بن میر سید محمد موسوی نور بخشی قاینی که در تاریخ ۱۲۶۷
گرد آورده است بدینگونه :
- ۱- خبرهای شیعی است بفارسی از عیون المحاسن ابن بابویه قمی (؟) و توحید
او (۲-۱) و از جاهای دیگر (۱۶۷- ۱۷۴ و ۱۷۷- ۱۸۲) و داستان مجنون و شدید
و شداد از تحفة المجالس (هامش ص ۴-۱ و ص ۱۴۰-۱۴۱).
- ۲- مثلث بدیعی (هامش ۵-۱۰).
- ۳- تاریخ ایران از پیشدادیان تا زمان مؤلف تا تاریخ ۱۲۶۵ و ۱۲۶۸ و نکات
تاریخی عصر او در آن هست (۸-۲۹).
- ۴- داستان برمکیان و مانی نقاش (۳۰-۳۷).
- ۵- تاریخ پیامبران عبری و اسلام از روی کتاب آخوند ملا علی اکبر معلم
دختر محمد شاه و مورخ روزآدینه ۱۳۹۹/ع ۱۲۶۷ (۳۸-۱۳۹).
- ۶- تعبیر نامه خواب از نفایس الفنون مورخ ۱۲۶۷/ج ۲۸ در تهران (۱۴۱-
۱۶۷).
- ۷- خبر طتنجیه علی (ع) (۱۷۵-۱۷۶).
- ۸- نامه دانشمندان و رارود به مردم طوس و پاسخ رستم‌داری (۱۸۲-۱۸۹).
در پایان آمده که از روی جنگ آخوند ملا آقا بزرجک مازندرانی مایا باشی مادر
خاقان در ۲۰/ج ۲۶۷ نوشته شده است.

۴۴۱۹

لستعلیق و نسخ میرزا محمد علی شریف یزدی شاهرودی در ۱۳۱۷ و ۱۳۱۸ در شاهرود بفرموده مرشد
سر خلی شاه .

۱۴×۱۲، ۱۴×۱۶، ۲۱×۱۶، کاغذ فرنگی - جلد تیماج فیه وای

۱- ترجمه رساله منتخب مسائل (۱ - ۱۵) از ابوالقاسم بن محمد کاظم موسوی حسینی علوی در ترجمه کتاب شیخ مفید (؟) و پرسش و پاسخ فقهی است .
 آغاز: بسمله . حمدله . اما بعد اقل الطالبین ابوالقاسم بن محمد کاظم الموسوی الحسینی العلوی که چون رساله منتخب کتاب مسائل از تصنیفات . . . شیخ المفید . . . بلغت عرب بود . . . آقاسیدهای . . . اهر فرمودند که آنرا بزبان فارسی ترجمه نمایم .
 انجام : برادر پدر خود میباشند .

۲- ترجمه مائة کلمة (۱ - ۲۶) بنظم فارسی .
 آغاز: هذا صد کلمه مولای متقیان امیر المؤمنین بسمله . حمدله . . . این چند کلمه ایست منسوب بمولای متقیان امیر مؤمنان . . . قال امیر المؤمنین . . .
 گفت شیر خدا علی ولی
 آنکه هر دم ز خالق بیچون
 باد بر روح او درود و سلام
 لو کشف الغطاء ما ازددت یقینا .
 حال خلد و جحیم دانستیم
 بیقین آنچنانکه می باید
 آن یقین ذره ای نیفزاید
 گر حجاب از میانه بر خیزد

انجام :

این گناهان که یاد خواهیم کرد
 یارب از ما بفضل در گذران
 زدن چشم ، زشتی گفتار ،
 راندن شهوت ، خطای زبان

۳- مختصر نسخه (۱-۲۵) .

آغاز: بسمله . بدانکه این رساله مختصریست از نسخه و مطابق بارای . . .
 حاجی میرزا سید محمد حسن شیرازی . . . و مشتمل است برؤس مسائل اصول دین
 و فروع دین .

انجام : عذاب سهل آنها است .

۴- سلسله صوفیان (۲۵-۳۸) درباره چهارده پیر و چهارده خانواده است به فارسی و از سلمان آغاز شده و در آن این گروهها یاد گردید : صلبیان ، کازریان ، طیفوریان ، کرخیان ، حسینیان ، جنیدیان ، طوسیان ، فردوسیان ، سروریان ، زیدیان ، عیاضیان ، ادهمیان ، یاسرمیان و از گروه نعمة و اصناف و میان بسته ها نکاتی از تاریخ صوفیان و درویشان در آن هست .

آغاز : در بیان چهارده پیر و چهارده خانواده .

انجام : چهارم عبدالرأین تبلم خوش خوانان باومیر سائند .

۵- مرآت المحققین (۳۹-۸۳) از شبستری است .

۶- عقاید سلسله خاکسار (۸۴-۲۱۲) در چهار درجه و هشت مقام است .

آغاز : بسمله . حمدله . . . اما بعد [بر] هر فردی ... واجب است که از حسب و نسب و اعتقادات و ملزومات طریقه دین و مذهب خود اطلاع یافته پیروی نمایند . چندی میباشد که طریقه و عقاید سلسله خاکسار در میان چهل و چهار گروه در اویش معلوم و نامعلوم است لهذا این فقیر . . . از نظم و نشر پرداخته که مبتدیان سلسله خاکسار بمطالعه و مرور این مختصر طریقت [و] اعتقادات و عملیات خود را بدانند . . . این مطالب شتمل است بر چهار درجه و هشت مقام :

اول شریعت و شریعت بر دو مقام است : مقام اول در اصول دین است ، مقام دوم در تقلید و تکالیف .

درجه دوم طریقت و طریقت بر دو مقام است : مقام اول از مبتدیان است ، مقام دوم از مرشدین .

درجه سیم حقیقت است ، حقیقت بر دو قسم است : مقامات اول تحقیقات ، مقام دوم ترتیب و تزکیه نفس .

درجه چهارم معرفت است ، معرفت بر دو قسم است : مقام اول حق شناختن ، مقام دوم در باب اختلافات خلقت .

درجه اول شریعت است ، شریعت بر دو مقام است : مقام اول در اصول دین است

ای درویش بدانکه اصول دین اجتماعی است نه تقلیدی .

نکات سودمندی درباره گروه درویشان در این رساله آمده و در آن از : چهار غسل ،

تراش نامه ، شانزده کلام کودک ابدالی که پیردلیل باو میگوید ، آیه لسان طالب نامه ،

توبه و تلقین ، عهد نامه ، بیعت نامه ، شهادت نامه ، پنج منزل ، دوازده پیاله ، اثبات

لنگک ، تاج نامه ، اثبات کفن و رشته ، ثبوت سنگ قناعت ، اثبات کشکول ، اثبات

پوست تخت ، اثبات نفیر ، خاک نامه ، اثبات شیرینی ، چهل و چهار مقام ، چهل و چهار

کلام ، دوازده کلام ابجد طریق ، دوازده کلام اعتقاد طریق (ص ۹۷) واز کسوت نامه ،

قاعده طلب نشستن ، کرسی قلابه ، کرسی چهل تن ، حجاب تکبیر ، خطبه دیگ جوش ،

صد کلمه علی ، شجره نامه ، ساقی نامه ، کرسی شاه چراغ ، آگاهی در چهار پیر ،

چهارده خانواده ، چهل و چهار گروه فقر ، دانستن هفده سلسله ، سی و سه اصناف ،

شصت و چهار پیر ، منظومه ثبوت خرقه ، ثبوت سلمانی ، بعضی نصایح ، طریقه اذن

ارشاد ، چراغی دادن یاد شده (ص ۹۸) و سپس مطالبی با این عنوانها : هفتاد و پنج لشکر

عقل و چهار غسل و چهار ضرب و اثبات کودک ابدالی و شهادت نامه و اثبات پنج منزل

و دوازده پیاله و لنگک و ثبوت : پنج تاج و کفنی و سنگ قناعت و اثبات کجکول و

ثبوت ماههای تاج و اثبات پوست تخت ، خاک نامه ، بیان هفده نفر و ثبوت چهار پیر و

چهار تکبیر و اثبات نفیر و ثبوت : شیرینی و چهل و چهار مقام و بیان چهارده کلام پیر

دلیل و ثبوت دوازده پیاله کلام ابجد طریق و کسوت نامه و ثبوت هجده دوده و بیان

طلب نشستن و بیان دوده درویش و اثبات کرسی قلابه و ثبوت کرسی چهل تن و ثبوت

جمال تکبیر دیگ جوش و بابت وفا و نکته های فقر و فاقه و ثبوت لنگک (لنگها ای

که از سر خعلیشاه جاری شد) و اثبات چهل تن و چهار کلام و ثبوت ساقی نامه حقیقت

و چهارده کلام پیر و طریقه هفت وادی و آداب چهار رکن و هفت پیر طریقت و پوست

انداختن وثبوت خرقه فقراء و آستین نداشتن خرقه و اثبات سلمانی (پرسش و پاسخی است بنظم درباره پیشه سرتراشی) و کرسی شاه چراغ و ثبوت چهارده خانواده و پیر نامه شاه نعمه الله و سبط ثنای هندی و کرسی قلابه پیر و مرید و اثبات کرسی نقش بند و ثبوت شانزده چهارپیر و ثبوت طنوره فقر و ثبوت میان بسته های مولا و ثبوت چراغی و شجره شاه نعمه الله و در باب نقابت، بنظم و نثر هست و میرسد بعنوان «دربیان پیران اصناف» و رساله بهمین عنوان انجام میابد. از این رساله ریشه پاره ای از اصطلاحات درویشان که اکنون در زبان فارسی هست روشن میشود.

۷- مسائل عبدالله سلام با پیامبر (۲۱۳-۲۳۰) بقارسی.

۴۴۲۰

نسخ سده ۱۴، عنوان شنگرف، اندازه بیاضی.
سطر چلیپا ۱۶×۶، ۱۱۳۱۵۷، کاغذ فرنگی - جلد کیماج مشکی نقره کوب.

جنگ

- ۱- مثنوی ترکی میرفتاح در سو گواری و تعزیه حسین ع بقر کی.
- ۲- مخمس ملارفع از دوازده بند ملا محتشم.
- ۳- چهارده بند حاجی سلیمان صباحی.
- ۴- مرثیه و تعزیه مقبل.

۴۴۲۱

استعلاق شب شنبه ۱۲۴۴/۴ (ص ۴۸) و ۱ رمضان ۱۲۴۸ (ص ۱۳۷)، عنوان شنگرف، جدول زرد لاجورد، چند تصویر ساده دارد، اندازه بیاضی.
سطر چلیپا ۱۵×۷، ۱۹×۱۰، ۱۳۱۴۷، کاغذ فرنگی رنگارنگ - جلد کیماج عنای عطف زرد.

جنگ

شعرهای فارسی : محتشم و فیض و عاشق سعدی و حافظ و سها بخط خود او (ص ۲۴) و هاتف (ترجیع بند) و شایق و شیخ بهایی (نان و حلوا) و سعدی اصفهانی و حالتی و مشتاق و طوبی و قمی و میرصدیدی و میرمقتون و عاشق و کمال و میلی و جعفر لاهیجی و میرمردان استرآبادی و عرب اصفهانی و نظری و آذرو ضیاءالدین و خسرو و خاجه امیر کاشی و هلالی و جدایی قمی و عذری و نوری و نصیب اصفهانی و رفیق و عرفی و مرتضی قلی بیک و همایون وزاری است .

۴۴۲۲

استعلیق خوش ۱۲۷۶ ، سراج بلاجورد و شنغری و آراسه بگل و بونۀ رنگارنگ ، جدول زرو لاجورد ، تاریخ تولد ۱ رمضان ۱۲۹۰ دارد در ص ع و ۱۸ ذی حجه ۱۲۹۴ (ص ۲۱۳) ، اندازه بیاضی . سطر چلیپا ۱۶×۸ ، کاغذ فرنگی آهار مهره - جلد تیماج مشکی ضربی .

جنگ

گرد آورده حاجی خراسانی در ارومی در ۱۲۷۶ (ص ۱۰۱) و شعرهای عرفانی فارسی عطار در ستایش علی (۱-۱۰۱) و مغربی (۱۰۳-۱۰۹) و نصرت علی شاه (۱۱۲-۲۰۲) و نور علی شاه (۲۰۳-۲۰۵) و مظفر علی شاه کرمانی (۲۰۵-۲۱۰) و عرب یا عزت درویش (۲۱۱) بخط عین الله و علی رضا متخلص به رضا (۳۱۶-۲۱۷) و شیدا درباره نامه های پیران و مرشدان طریقت (۲۲۰-۲۲۷) در آن هست .

۴۴۲۳

استعلیق روز دوشنبه ۸ رمضان ۱۳۰۷ ، عنوان و نشان و رقم شنغری . ۱۸×۱۰ ، ۱۷×۱۰ ، ۲۲×۱۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای ضربی مقوایی .

جهان الرمل

از شاه ملای منجم بلیانی او جدالدین عبدالله حسینی شیرازی که در ۹۸۴ ساخته است (ف ۹۶۸) .

آغاز: هو الله تعالی . المسمى برياض الطالبین والمسمى بفتح الكنوز .

اصل هر علم گر بدانی ای حکیم

هست بسم الله الرحمن الرحیم

هذا جهان الرمل . بسمله . افتتاح کلام بنام حکیمی است .

انجام : و خاصیت هر يك در هر خانه در جدول ثبت است والله اعلم بالتوفیق
يعون الله الملك الوهاب .

۴۴۲۴

تستعلیق محمد ابراهیم بن محمد صادق در ۱۱۹۹ ، عنوان شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، اندازه
ایاضی .

سطر جلیبا ۱۱×۶ ، کاغذ سپاهانی - جلد نیمه جغای ضری .

جنگ

گرد آورده محمد ابراهیم بن محمد صادق موسوی برای آقا محمد حسن در
۱۱۹۹/۱۶ و شعرهای فارسی مشتاق و محتشم و طبیب و جامی خسرو دهلوی و سعدی
و رفیق و طبیب است و غزل است و رباعی .

۴۴۲۵

تستعلیق میرزا عبدالله همدانی ، عنوان شنگرف ، جدول زر و لاجورد ، باشش سر لوح زرین و
لاجوردی و سرخ ، در ۴۵۱ ص ، اندازه بیاضی .

سطر جلیبا ۱۱×۵ ، کاغذ سپاهانی آهار مهره - جلد نیمه جغای مشکى ضری مقوایی .

جنگ

شعرهای جامی و محتشم و حافظ و مغربی و باباطاهر و عرفی و عاشق سپاهانی
و سعدی و شریف (بیمار و طبیب) و سامی و وحشی است. مثنوی گل و بلبل حاجی میرزا
کاظم مهجور هم در آن هست (۲۰۹ - ۲۳۶).

۴۴۲۶

لستعلیق میرزاقلی درمنی فراهانی درخ/۲ ۱۰۴۴ در ۲، شماره‌های دیگر بهمین خط، عنوان
شنگری، تاریخ تولد و مرگ و عروسی ۱۲۴۵ تا ۱۲۶۱ در ۸۲ رهت.
۱۲ س ۱۰ × ۱۷، کاغذ سپاهانی - جلد نیم‌جای نر باکی‌ضربی.

مجموعه

۱- رساله تجوید (۲ پ - ۸ ز) از طاهر حافظ اصفهانی با عناوین بابت
(استوری ۴۱:۱ - نشریه ۱۳۱:۱) ...
آغاز: بسمله. حمدله... چنین گوید... طاهر حافظ اصفهانی... که این مختصر
مشمول است بر قاعده و ضابطه‌ای چند در تجوید و تصحیح قرآن عظیم که جمع کرده
شد بالتماس یکی از دوستان.
انجام: قیاس تواند کرد و بروی اشکالی باقی نماند و الحمدلله... صلی‌الله‌علیه
و آله (نمت).

پس ازین (۸۰ ز - ۸۱ پ) بندبست بفارسی درباره آیه بسمله.
۲- فرائد الفوائد (۸۲ پ - ۱۷۸ ز) ترجمه و شرح فارسی مقدمه جزری است
در ۱۰۸ فریده بشماره بیت‌های متن (استوری ۱: ۴۰ - نشریه ۱: ۱۳۰).
آغاز: بسمله. و به نستعین سپاس بی قیاس متکلمی را سزا است که عقاید لآلی

الفاظ قرآنیہ را در سمط نظم انتظام داد و فرایند قواعد احکام دینیہ را بر اساس قواعد محکم معانی فرقانیہ نهاد ... و بعد این مختصر است در حل الفاظ ... ابی الخیر محمد بن محمد الجزری ... تسمیہ یافته بد فرائد الفوائد ... پیش از شروع ... سه مقدمہ مبین میگردد .

انجام : پس ختم بر آن حاصل باشد بیہترین مقال بعد از ستایش ملائکہ متعال ختم اللہ لنا بالحسنی ... العلی الاعلی

در ۱۷۸۳ و ۱۸۳۳ پ یک بند است در وقف بفارسی .

۳- اصول قرآءۃ ابن کثیر (۱۸۱-۱۸۳ ر) بفارسی دربارهٔ صلہ و تسہیل جزر سאלۃ

عماد الدین علی استرآبادی (حقوق ۲۵۱) کہ بعربی است .

آغاز : بدان ... کہ ابن کثیر را دوراوی است : بزی و قبل .

انجام : ہر جا کہ واقع شود واللہ اعلم بحقایق الامور .

۴- رسالۃ وقف و وصل (۱۸۳ پ - ۱۸۵ ر) از ابوالمکارم محمد بن محمد رندوی

بخاری .

آغاز : اما بعد قال العبد ... ابوالمکارم محمد بن محمد الرندوی البخاری بدان ...

کہ بایستہ ترین علمی کہ قرآن را دانستنی وقف و وصل است .

انجام : بیان حاجت .

۵- اصول قرآءۃ ابن کثیر (۱۸۵ پ - ۱۸۹ ر) از عماد الدین علی بن عماد الدین

علی استرآبادی (حقوق ۲۵۱) و چنین میانجامد « وقد نقل عند الابدال بمحض العد - تمت الرسالۃ » .

۵- اصول قرآءۃ الکسائی (۱۸۹-۱۹۳ پ) از ہمان استرآبادی (حقوق ۲۵۱) .

دیران

شعرهای فارسی واله است و نامه دوستانه و صلح نامه و غزل عاشق و محترم و حافظ و هدایت و نظیری و رضایی و سعدی و شکسته و هاتف و ملول ، دوربای و قصیده و فرد و مصراع هم در آن هست .

۴۴۲۸

شکسته نسعلیق خوش اسحق بیگدلی شاملو در ۱۱۷۳ و محمدلاری ، جدول زرو لاچورد ، اندازه

بیاضی .

سطر چلیپا ۱۳×۵ ، ۱۶×۷۳۵۶ ، کاغذ سپاهالی - جلد تیناج قهوه ای ضربی .

جنگ

گرد آورده و نوشته اسحق بیگدلی شاملو برای علی نقی سلطان در ۱۲۷۳ در تهران بنام یاد کاری برای او ، پاره ای هم بخط محمدلاری است که رمز نامش «محم دلاری» در ص ۴۱ آمده است ، شعرهای فارسی :

سلیم ۱ مشتاق ۶ میر نجات ۷ کلیم ۷ صائب ۸ فائض ۱۳ قصاب ۱۳ واهب ۱۶ طائب
۱۸ مخلص ۱۸ عبدالمولای ۱۹ میرزا عبدالباقی طبیب ۲۹ محترم ۳۰ عاشق ۳۱ جامی ۳۲
هاتف ۳۳ آقا صادق هجری ۳۹ مولوی ۴۰ ظهیر فاریابی ۴۰ سعدی ۴۱ صفی ۴۲ میرزا
طوفان ۴۳ میرزا علی رضای تجلی (معراج الخیال) ۴۴-۶۸ وحشی ۷۶ میر سیدعلی مهری
(سراپا) ۸۶-۹۸ سخا میرزا زاهدعلی ۱۰۳ و ۱۰۸ بیانا ۱۰۴ مخفی ۱۰۵ مسرور ۱۰۶
شفائی ۱۰۷ بابا قاسم خادم ۱۰۸ است و تاریخ ۸ ج ۱۲۷۳/۲ در تهران در ص ۳۲ و تاریخ
۲۰ ج ۱۲۷۳/۱ در ص ۱۰۹ و تاریخ آدینه ۸ ج ۱۲۷۳/۱ در ص ۱۱۵ بخط بیگدلی دیده
میشود .

۴۴۲۹

تستعلیق سده ۱۴ ، جدول زر و لاجورد ، اندازه بیاضی .

سطر چلیبا ۶×۱۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج فهوه ای ضریبی .

جنگ

شعرهای سعدی و هلالی و قآنی در آن هست .

۴۴۳۰

تستعلیق سده ۱۳ و ۱۴ ، عنوان و نشان شنگرف ، جدول زر و لاجورد و شنگرف ، اندازه بیاضی .

سطر چلیبا ۹×۲۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکي عطف عنابی و فرسوده .

جنگ

شعرهای فارسی : کاتبی و ظهیر و شاهی و مشتاق و خسرو سایل و هلالی و آصفی

و شرار (۹) و قصاب و عرفان (۱۱) و محتشم و جامی و ساغر حاجی لطفعلی بیگ (مثنوی)
و طوفان (فاصد صبا) و وحشی (مربع) و میرزا ابوالقاسم هجری (مثنوی) و صایب
(مخمس) و عرفی (مخمس) و نظیری (مخمس) و عنوان (مخمس) و حافظ (مخمس)
میرزا جانی حکیم (قطعه) و آقا لر بیگ برهان (مخمس ۴۲ و ۵۲ و ۵۵) و تقی (مخمس
ص ۵۷) و جامی (مخمس) و قصاب (مخمس) و نثاری (مخمس) و سلیمان خان فاجار عزت
(۵۷) و وحشی (مسدس) و میرزا ابوالقاسم کاتب اجدانی (۶۹) و معتبر (۸۱) و سعدی
و جامی و مخلص (۹۰) و مهری (سرپا ص ۱۱۸) و فیض (۱۳۷) و مقبول (۱۳۸) و آذری
و حیدر (۱۳۹) و ابدال (۱۴۲) و نجات (۱۴۳) و طبیب (۱۴۴) و مجید (۱۴۵) و رفیق
(۱۴۷) و خیام (رباعیات ۱۵۱-۱۶۲) و باباطاهر عریان (رباعیات ۱۶۹-۱۷۴) و قاضی

شریف (بیمار طبیب ۲۰۲-۲۰۶) (۱).

شعرها غزل است و مثنوی و مریع و مخمس و مسدس و فردیات (۱۶۹-۱۶۲) و رباعیات ۱۵۱-۱۶۲ و ۱۶۹-۱۷۴ و قطعیات ۱۷۵ و قطعه ۱۷۵-۲۰۲.

۴۴۳۱

لسمعلیق سده ۱۴ و ۱۳، جدول شتغری، اندازه بیاضی،
سطر جلیبا ۱۱×۴، ۱۵×۷۳۱۰۵، کاغذ فرنگی - جلد نیماج مشکی.

جنگ

شعرهای فارسی: پیروی، حاجی بهرام بنیش، محمد باقر تابع، تسلی شیرازی، حکیم سعید، محمد ثبات، سید جلال الدین، قاضی روح الله، رجالی، حسین زینتی، سلمان ساوجی، میرزاقلی میلی، سابق، کلیم، تقی الدین، علی نقی کمره ای، شهید قمی، خزین، میرهاشم، فصیحی انصاری، قاسم اردستانی، کمال اسماعیل، قاسم کاهی، کابلی، لسانی شیرازی، مولا جلال، ملا مجلسی، معید بلخی، هلالی سبزواری، مولوی سیستانی، نامی، نیکی، نعیم خیاط قزوینی، علی قلیخان واله، ولی قلندر، قریشی(؟) هروی، وحشی یزدی، واصفی، شمسای صفیر، آهی، فیاض، سجابی نجفی، پیردهقان، صایب، ملک مشرقی، رجایی، سید احمدخان، عشق الله، حشمت، حاتم، جامی، حکیم الله، فخر رازی، ناصح، مولوی روم، شیخ بهایی، اوجی، حافظ، ظهوری ترشیزی، بابا افضل کاشی، غزالی، شاه تهماسب، شیخ نجم الدین کبری، نجم الدین رازی، رابط، احمد یارخان یکتا، عرفی، شاه عباس، نظیری، سید آقای اعظم پسر شیخ الاسلام، شاه میم درویش، زاهد علی سخا، شوکت، ابوسعید ابوالخیر،

۱- در این فهرست و سیاهه شماره برخی از صفحات آنها در مورد شاعرانی که چندان

شناخته نیستند یا گمانند یاد شده است.

اهلی ، آقاحسین خوانساری ، سلطان المشایخ ، عماد اکرم ، شاه نعمت الله ولی ، فاضی
 رکن الدین ، ابوتراب بیگ ، عبدالباقی نپاوندی ، خیام ، خسرو دهلوی ، حاجی
 محمدخان قدسی ، طغرا ، قاسم مشهدی ، نعمت خان عالی ، شاه طاهر دکنی ، واله
 اردبیلی ، کاتبی ، میرزاقلی میلی ، میرزا ملک قمی ، نادم کیلانی ، غنی ، مهدی قلی
 سلیم ، نسبتي ، باذل ، شهرت ، ضمیری ، شایق ، صیدی تهرانی ، حامی سبزواری ،
 غزالی ، شانی تکللو ، سعدی ، خواجهی کرمانی ، لسانی شیرازی ، زکری همدانی ،
 غیاثا ، ذوقی اردستانی ، خایرمانی امانی (۹) ، قزلباش خان امید ، میر تشیمیه ، حکیم
 شفایی ، میرزا جعفر واهب ، حسن بیگ رفیع ، رضای کاشی ، شاکر تهرانی ، حکیم
 سعیدتنها ، اقدسی ، ایمنی نجفی ، علی رضای تجلی ، رافق ، تقی الدین حربی ، شمسای
 صفیر ، آصفی ، باقر ، عهدی ساوچی ، الله قلی ، اوحدی مراغی ، میر حاج انسی ، فاطمه
 قواله ، شاه رضی ، مظهر ، نجف قلی بیگ زنگنه ، اغورلوخان زهر اغلی ، شادمان بیگ
 کهکر ، وحشی جوشقانی ، آذری ، عاری قلندر ، ادانی ، امیدی قزوینی ، طارکیان
 لاری ، حاکم ، رشیدای قزوینی ، میررضی شیرازی ، اسمی هروی ، اسمعیل میرزا
 انسی (۹) ، بایندر بیگ ، میر نجات ، شرف الدین قلی نیام (۹) ، مولانا کاشی ، فریبی ، اعجاز
 مازندرانی ، اغورلوخان زیاداغلی ، صہبا ، حکیم ، والہی قزوینی ، نظامی ، اوحدی
 کرمانی ، مظفر کرمانی ، نظری ، ضیایی اصفہانی ، صیاحی ، مہری (سراپا) ، میرزا
 ابوالقاسم اصفہانی ، نظیری ، عنوان « من جامع » ہم دارد .

۴۴۳۲

تعمیلق سده ۱۴ ، جدول زروزنگارولاجورد ، الدازه بیاضی .

سطر چلیپا ۱۱×۵ ، ۱۴×۷۳۷۳ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قریاکی بارویہ پارچہ ای .

جنگ

غزل تشنه و بیکس و عیانی، وقاضی شریف و نیاز و محشم و هدایت (رضاقلیخان)
و سعدی و نظیری و خاقان و عرفی است و عنوان «بیمار و طبیب» هم در آن هست.

§§§

نستعلیق سده ۱۳ و ۱۴، انجام افتاده، اندازه بیاضی .
سطر چلیپا ۱۴×۷، کاغذ مرغی سفید و کیور - بی جلد .

منشآت

نامه‌ها و فرمانهای دیوانی و درباری است و از میرزا مهدیخان و در آغاز مانند
منشآت ش ۷۹ ج کتابخانه ادبیات (فهرست ص ۴۶۹-۴۷۱) و پس از دیباچه بیاض
امام‌قلی میرزا رقم صدارت میرزا محمد ابراهیم و ایالت فتحعلیخان کوس احمدلوی
افشار و رقم عبداللطیف خان برای ایالت شولستان و دشتستان است تا میرسد به نامه
په علی پاشا وزیر عثمانی و رقم لقب صوفی برای صفی‌قلی بیگ شاملو قاپوچی باشی و
افتاده و سپس چهار صفحه شعر فارسی است .

§§§

نسخ سده ۱۰ و ۱۱، تصحیح شده با بلاغ، عنوان شنغرف، درش ۱ از دیباچه است تا آیت ۷ سورة المائدة
بدینگونه :
آغاز افتاده از دیباچه : فی حالة توزع الراى فیها مذاهب واقسم الهمم لها ... فاول ذلك قوله
تعالى وقلنا يا آدم اسكن انت وزوجك الجنة ... فعطف كلا على قوله اسكن (ص ۳ چاپی، در نسخه ما در دیباچه
چند سطر است که در چاپی دیده نمیشود) .
انجام افتاده : وقال فی سورة المحادله تجری من تحتها الانهار ... ولم يذكر ابد اکماز کره فی (ص ۸۶)
درش ۳ که خط آن کهن تر می‌نماید از سورة البقره است تا سورة التجریم بدینگونه :

آغاز : فی التاکید بتکرار الامر . مسئله قوله تعالى قالوا لن نبع ما الفينا عليه اباولا ... جوابه
الالفينا ووجدنا معناهما واحد .

انجام : مسئله قوله تعالى امنتهم من في السماء ان يخسف بكم الارض ... جوابه لما تقدم هنا هو الذي
جعل لكم الارض زلولا ... من ظلمات البر والبحر الایة وهو فوق .

۱۵ س ۸ × ۱۲ ، ۱۲۶ × ۱۲ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج عنایی ضربی ترنجی عطف تریاکی .

مجموعه

۱- درة التنزیل و غرة التاویل (۱ ر - ۶۴ پ) از محمد بن عبدالله خطیب
اسکافی در گذشته ۴۲۱ است (چاپ ۱۳۲۶ مصر) نه درة التاویل فی متشابه التنزیل
راغب سیاهانی و نه درة التنزیل و غرة التاویل امام رازی . کتاب در باره آیاتی است
که در قرآن یکسان یا باختلافی چند بار آمده و بهانه ای برای ملحدان در خورده گیری
از آن میباشد . (برو کلمن ۱ : ۵۰۶ و ۲۸۳ : ۲ و ۴۹۱ : ۱۵ و ۹۲۲/۸ - قاهره ۱ : ۱۷۳ -
فهرست خزانه تیموریه ۱ : ۲۰۱ و ۳ : ۱۵ - چلبی - منزوی ۱ : ۱۹۳) .

۲- تفسیر المتشابهات (۶۵ ر - ۱۳۴ پ) شاید از امام رازی یا راغب باشد و
جز تنزیه القرآن عن المطاعن عبد الجبار رازی (چاپ ۱۳۲۴ مصر) است .
عنوانهای آن « مسئله ... جوابه » است و درست مانند درة التنزیل و غرة التاویل
اسکافی و شاید بتوان گفت که گزیده و کوتاه شده آن است .

۴۴۳۵

نسخ کاظم بن علی گلبایقانی (سده ۱۲ و ۱۳) در ۱۱۵ ص ، نشان شنگرف ، حاشیه بالشان « منه ره »
باهر محمد اسمعیل بن محمد قاسم .

۲۱ س ۷ × ۱۷ ، ۲۳ × ۱۱۳ ، کاغذ سیاهانی نخودی و سفید - جلد تیماج مشکى .

نماز آدینه

رساله ایست از آقا جمال خوانساری (ش ۲۰۹۹ و ۳/۴۴۱۲) .

استعلیق ریز خوش سده ۱۳ و ۱۴ ، عنوان شنکرف .
 سطر چلیپا ۶×۱۰ ، ۱۱×۸۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج عناوی ضربی گرنجی .

جنگ

نثر و نظم فارسی است در خبر شیعی و دعا و جادو و طلسم و پزشکی و ادب
 بدینگونه:

- ۱- دستور ساختن مرکب سیاه و شنکرف و رنگهای دیگر ۲-۸-۱۲-۱۴
- ۲- تعریف وزنها و تبدیل آنها به یکدیگر ۶-۶۲
- ۳- رباعی بی نقطه رفعت نیشابوری ۱۵
- ۴- بندی از اسمعیل نام در مرگ فرزندان خود بخط او ۱۶
- ۵- رباعیات ابوسعید ابوالخیر ۱۸-۲۵
- ۶- خرقه مرتضی قلی بن حسن شاملو ۲۶-۶۱
- ۷- رباعیات ۶۴
- ۸- عمل هفت شیشه در قمری و شمسی از شیخ جلال الدین تبریزی گزیده ۶۶-۸۹
- ۹- بندی در شعبده بقاری ۹۰-۹۴
- ۱۰- بندی در طلسم بقاری ۹۴
- ۱۱- اوصاف زنان و بابه در چند فصل بقاری ۹۵-۱۰۶
- ۱۲- دستور پزشکی و داروشناسی به نثر فارسی ۱۰۶-۱۲۴ و ۱۳۶-۱۴۲ و ۱۵۱-۱۶۰
- ۱۳- گزیده ای از طب یوسفی بنظم فارسی ۱۲۵-۱۳۵

چنین است فهرست بابها :

- ۱- در بیان آنکه داشتن اسب و سواری آن نعمتی است.
 - ۲- در ابتدای رام شدن اسب مرآدمیان را و فرمانبرداری اوسواری ایشان را .
 - ۳- در آنکه نگاه داشتن اسب موجب ثواب آخرت و باعث قضای حاجت است.
 - ۴- در علامتهای یمن و خوبی اسب و نشانههای شومی و معیوبی آن .
 - ۵- در فال نیک زدن بپر خوردن با سب میمون .
 - ۶- در یاد کردن خدای در وقت سوار شدن و آیت تسخیر خواندن .
 - ۷- در رام گردانید است بذکر خدای .
- آغاز: بسملة منت خدای را عز وجل که اسپان را مسخر غازیان ساخت .. اما بعد چون فرمان ... شاه عباس ثانی .. متوجه این کمیته داعی شد که احادیثی که از اصحاب عصمت و طهارت ... در باب نگاه داشتن اسب و شناختن علامات نیک و بد آن وارد شده .. بزبان فارسی بیان کند ... این دوازده حدیث را از کتب مشهوره بیرون آورده ترجمه آن را تحفه مجلس سامی ساخت و بنا بر اشاره اقدس بر معانی اقتصار نمود بدکرا الفاظ پیرداخت ... و مرتب بر هفت باب کرده موسوم به «وصف الخیل گردانید انجام : پس اورالجام کند . بانجام رسید آنچه مقصود بود از نوشتن این رساله والحمد لله اولاً و آخراً و صلی الله علی محمد وآله والسلام .

۴۴۳۸

نسخ عمادین رضای حسینی (ص ۲۰۴) در ۱۰۰۸ در ۱۰۹۱ ، شماره ها دیگر به همین خط ، عنوان و نشان شنگرف ، در ص ع صلوات منظوم عربی است ، در میان پراکنده ها دیده میشود .
 ۲۲×۱۴ ، ۱۸×۱۲ ، ۱۶۷×۱۲ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکى مقوایی .

معجمی

- ۱- شرح المقدمة الجزرية (۱ - ۳۶) از عبدالجلیل حسینی فارسی قاری که در

۹۷۲ ساخته است . دران از درر الفوائد فی بحر العقاید او یاد گردید (ص ۲) (منزوی ۱۴۹:۱) .

آغاز: بسمله . وبه نستعین . الحمد لله الذى نزل القرآن على سبعة احرف ...
 فيقول ... عبد الجليل الحسينى القارى لما كان خير الكلام القرآن ... ولكن ايقانه معنى
 واتقانه لفظا موقوف على احسن العلوم وامتن الفنون ... وهو العلوم الادبية و الفنون
 العربية سفيقا اليها تجويد الحروف و معرفة الوقوف فمن رام وصل المقصود ، فعليه
 باستشمام نسائم الفاظ الفريدة لكشاف حقائق الرموز ... الشيخ محمد الجزى ...
 لاسيما مع اللآلى المنظومة اليها من ابنه ... ولكن ما كانت تخلو عن الاطناب ... فاردت
 ان ازيد عليها ماسنح بالبال فلنشرع ... ونقول : بسمله . (يقول) القول يعم المفرد
 و المركب .

انجام : الحمد لله اولوا آخر اوظاهرا وباطنا وقع الفراغ من تأليف هذه الفوايد ...
 فى يوم الثلاثاء اوائل رجب المرجب سنة اثنى وسبعين و تسعمائة وقد نقلت هذه الفريدة
 كتب الحقيقير ... مير عبد الجليل غفر الله ذنوبهما بحق محمد وآله اجمعين و قد نسخ
 هذه الرسالة من الكتاب المذكور استادنا ... المذكور فى مدرس المكوكه من قرية
 الكيلان و انا رجو بلفظ الله تعالى [و] بمنه وجوده و كرمه سنة ۱۰۰۸ كتب ...
 يوسف بن هولانا مصطفى كريمان اللهم اغفر ذنوبهما .

۲- روح المرید فی شرح العقد الفريد فی نظم التجويد (۳۷ - ۶۲) از محمد بن
 محمود بن محمد شريف سمرقندى همدانى بنظم عربى و متن نیز از خود اوست (دیباجة -
 منزوی ۱۴۸:۱ - طوس ۲: ۲۳۰) .

آغاز: بسمله . وبه ثقتى . الحمد لله الذى خلق الانسان فى احسن التقويم و ارسل
 اليه الرسل ليهديه الى الصراط مستقيم ... يقول ... محمد بن محمد الشريف السمرقندى
 المحتد الهدانى المولد ... ان الواجب على العبد المكلف اولان يعرف ربه .

انجام : علی قدر الف تامة كما يفعله من تحقق الهمة .

آغاز متن :

اسبغ الله الكريم مبسلا واهدی تحياتی الی اشرف الملا
الهادی محمد الرسول و آله وانظم فی التجوید عقدا مفصلا
و اختصر الالفاظ فيه مبينا واجتنب التطویل فيه مکملا

انجام :

وللمد انواع لدى الحصر عشرة كعدل و تمكين و بسط تفضلا
وحجر و فرق و بينة ثم مبدا و مبالغة و روم و اصل تاصلا
۳- دل و جان (۶۳-۶۷) از خواجه عبدالله انصاری هروی (مشار ۶۹۴).

آغاز: بسمله . وبه نستعين حمدله ... اما بعد بدانکه دل از جان پرسید که اول کار چیست و آخر کار چیست و ثمره چیست .

انجام : از خداپرستان بیاری .
۴- تحفة الکلام (۶۷ - ۹۷) از حسین حسینی قاری درباره قرائت عاصم

بدور وایت .

آغاز: بسمله . وبه نستعين . الحمد لله ذو الفضل والمن والاحسان وعلى رب العباد
هو الله المستعان ... فالداعي چون کلام زاکیه و افیه ... منظوم گشته ... اما بعد غرض
از بسط و تقیید و تمهید این کلمات آنست که فیقول الفقیر ... حسین الحسینی القاری .
انجام : من سورة الفلقین لیس فیهما خلاف . تمت الرسالة القراءه خاصة بقراءه
العاصم بروایتین بعون الله الملك الوهاب .

۵- رسالة فی التجوید (۹۷-۱۰۴) از همو درباره اختلافات قرائت بترتیب سور

یا آوردن رمز برای هر یکی از قاریان .

آغاز: بسمله . وبه نستعين . التابعی وهو اخذ عن عبدالله بن حبيب السلمی ...

سورة الحمد ليس فيها خلاف .

انجام : ص کفوا (تمت التجويد بعون الملك الوهاب والله اعلم بالصواب .

۶- گفتار در تجوید (۱۰۶-۱۰۹) سه باب است در استعاذه و بسمله و همزه با يك

فصل و يك مسئله در هاء .

آغاز: باب در بيان استعاذه بدانكه همه قرايدین متفق اند .

انجام : عنه ومنه خلاف نباشد والسلام والاكرام .

۷- رساله در تجوید (۱۰۹-۱۱۲) .

آغاز: بسمله . حمدله . . . اما بعد باب الادغام و الاظهار و الاخفاء و القلب و

والاختلافات و الممدات و غیرهم الاول فی الادغام بلاغته هر گاه که نون ساکن و تنوین که بلام و رابر سد ادغام بلاغته باشد .

انجام : در آن چیزی یک حرف تلفظ والله اعلم بالصواب .

۸- مرادیه (۱۱۳-۲۰۴) در يك مقدمه و هجده باب و يك خاتمه و بنام معز الدوله

سلطان مراد خان پادشاه مازندران .

آغاز: بسمله . و به نستعين . الحمد لله الذي جعلنا من حملة كتابه المبين . . .

و بعد برار باب عقول و اصحاب معقول و منقول مقدار رتبه اهل قرآن و امتياز ايشان از ديگران مخفی نباشد .

انجام : و اكثر جناها تابع حمزه و كسائي است و الحمد لله رب العالمين .

الطاهرين تمت الرسالة بعون الله الملك الوهاب .

۹- المقدمة الجزرية (۲۰۷-۲۱۳) از ابن الجزري شمس الدين محمد دمشقي

است (حقوق ۴۷۸) .

۱۰- رساله در تجوید (۲۱۴-۲۲۹) بخشی از اين رساله فارسی در نسخه مانده و

عنوان بابهای ششم در ادغام و هفتم در احکام تنوین و نون ساکنه و هشتم در وقف و نهم در استعاذه و دهم در بسمله و یازدهم در اختلافات قرائت و دوازدهم در اختلافات

قراء عشره درسوره اخلاص وخاتمه درلحن درنسخه دیده میشوند.

آغاز افتاده : حلوالی ... وجائز باشد مداماندشی وسوی .

انجام : و حال آنکه بمعصیت گرفتارند و قرآن ایشان را لعنت کند و هذا

آخر ما اردنا ذکره والحمد لله على اتمامه والصلوة على محمد وآله سنة ۱۰۰۸.

۴۴۳۹

تستعلیق سده ۱۲۹۱۲ ، درمهن وهامش ، عنوان شتغرف .

۱۶س ۱۸ ، ۱۳۳۶۳ × ۲۰ ، کاغذ فرنگی رنگارنگ - جلد پارچه مدوایی عطف تیماج قهوه ای .

جنگ

گرد آورده عباس عطارد که شعر خود اوهم در آن هست (ص ۱۰۹ و ۱۰) کتاب ترسل است شامل نامه ها و سیاق (مشار ۴۱۹) نیز شعر انوری وسعدی وسنایی و جامی وحافظ و شمس تبریزی ونورعلی وحاجی میرزا صفا (بهر بی) و صدقی (غزلیهای ترکی).

آغاز ترسل : کتاب ترسل . بسمله . مجموعه ایست مختصر و مفید که خواندن وفهمیدنش جمیع مردم را واجب و لازم است لهذا از هر نسخه ای فقره ای خوش و از هر فقره ای عبارتی مطبوع و دلکش برداشته ایم تا نویسنده را در وقت ضرورت بهیچ وجه نقصی درتحریر نباشد . شکرو سپاس فزون ازوهم و قیاس خالقی را جل شانہ سزااست و بعد چون اطفال دبستان را تعلیم و ترقیم قواعد فرامین و ارقام و تفهیم ضوابط نامه نگاری واحکام و نگارش عرایض ومراسلات و درك خطوط محاسبات و حفظ رسوم حجج وتمسکات ناچارالزم است لهذا شطری از آنها را بطریق اختصار مرقوم و مجموعه را ترسل موسوم ساخت که مشتمل است بر پنج باب .

باب اول در نامجات و فرامین و عرایض واحکام .

باب دوم در مراسلات ورقعه جات .

باب سیم در حجج و تمسکات و سایر احکام شرعی .

باب چهارم و پنجم در نسخه دیده نمیشود .

تستعلیق ربز صادق بن حسن سروش در ذی حجه ۱۳۵۶ ، بدستور آقا شیخ علی از روی نسخه مورخ ۱۲۳۵ نوشته شده از روی نسخه مورخ ۷۶۷ ، عنوان نسخ درشت تر . لسان شنغرفی .
۱۳×۷ ، ۱۳×۱۱ ، ۱۷×۱۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ ضری .

الصعائف الالهية

از شمس الدین محمد بن اشرف سمرقندی است (ف ۵۸۹ و ۲۵۶۷).
آغاز: بسمله . الحمد لله الذي يستحق الوجود والوحدة بالذات واندفع بحكمته
انواع المعانيات و اوجد بقدرته اصناف المخلوقات .
انجام : وقد اودع في هذا الكتاب ما يعطيك هذا المقصود و يمنحك هذا المطلوب
(شوال ۷۶۷ تمت فی سنة ۱۲۳۵) .

تستعلیق سده ۱۳ و ۱۴ .
۱۳×۷ ، ۱۳×۱۱ ، ۱۸×۱۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ .

مجموعه

- ۱- اللئالی المستخرجة من الكلمات المكنونة (۱ پ- ۶۵ پ) از فیض کاشانی
(ف ۳۳۴ - محجه ۱۱:۲ و ۴۸ و ۴۴) .
- ۲- الانصاف فی بیان الفرق بین الحق والاعتساف (۶۶ ر - ۷۶ ر) از همومورخ
۱۰۸۳ در ۲۰۰ بیت (ف ۲۱۴۲ - محجه ۲۲:۲ و ۳۶) .

§§§§

نستعلیق محمد تقی بن عبدالفتاح ساوہ ای در شوال ۱۰۵۹ و نسخہ از آن خود او بوده است ، عنوان و نشان شنگرف ، خط خوردگی ہم دارد ، در صع شعر فارسی است در ستایش علی ع ، سه صفحہ در نسب نامہ عمرو عثمان و ابوبکر بترکی در پایان هست و افتادہ .
 ۱۶ س ۱۳ × ۸ ، ۸۴ × ۱۱ ، کاغذ سپاہانی - جلد تیماج سرخ ضری .

اثبات امامت

در اثبات امامت علی و فرزندانش از روی آیات و اخبار سنی از مولانا خداویری آهاری تبریزی بترکی کہ بدستور شاه عباس بزرگ و شیخ بہایی برای آشنا شدن شاهین گرای خان والی کہ نزد شاه آمدہ بود بآیین شیعی ساختہ است (صع) در آن از تفسیر « حافظ محمد شیرازی » درباره آیات ولایت علی یاد گردید (۴۷) .

آغاز: بسملہ . و بہ نستعین . الحمد لله علی آلائہ و الصلوۃ والسلام علی اشرف انبیائہ و اولیائہ شکر و سپاس مرخدا را بر نعمتہای او و درود و سلام بر اشرف پیغمبران و دوستان خدا باد اما بعد بوبیر رسالہ در شیعیہ مذهبیندہ مرتب در بیر مقدمہ و بیر نچہ بابہ و خاتمہ . مقدمہ بیز کہ گروہ شیعیۃ اثنا عشری او از اصول دیشمز کہ برہان عقلی از کافیم در .

انجام : وانکلہ حالتکی دویہ سن و السلام علی معاتبہ الہدی .

§§§§

نستعلیق محمد زمان بن رضوان در ہفتہ سیم نوردہ سوم شعبان ۱۰۴۵ (شعر فارسی خود او در پایان) ، عنوان و نشان شنگرف ، شعر عبدالباقی افندی و ابراہیم حصری بربی در صع هست ، نسخہ در صفر ۱۳۳۶ از آن زین العابدین بودہ است .
 ۱۵ س ۱۴ × ۷ ، ۶۵ × ۱۹ ، کاغذ سپاہانی - جلد تیماج سرخ ضری .

معیار جمالی و مفتاح ابواسحاق

از شمس فخری است و فرهنگ او مورخ ربیع دوم یکم مهر ۷۴۵ و بنام جمال الدین ابواسحق (ادبیات ۴۳۲ - مجلس ۴۳۲:۲ و ۱۱۷:۳) .

تستملیق خوش سده ۱۱۹۱، عنوان شتغرف ، جدول زرو لاجورد سر لوح لاجوردوز روشنگرف ، لام کتاب درصع در ستاره زرین ولاجورد نوشته شده ، نسخه از آن ابراهیم بن حاجی یوسف ومحمد رفیع و ابراهیم پاشا ملک احمد پاشا زاده در ۱۱۹۰ و درویش حاج فیض الله ابر لائی بحاری نقشبندی بوده است (صع) ، نسخه بسیار پاکیزه و زیبایی است .

۱۱×۶ ، ۱۸×۱۰۳۶۹ ، کاغذ سمرقندی - جلد نیمج مشکی ضربی ترکی زرکوب درون

ویرون .

فتح الابواب و حقیقه الاداب

از جمال الدین احمد اردستانی (پیر جمال) در گذشته ۸۷۹ (مجلس ۵۴۵:۳ - ذریعه ۱۶۱:۹ - طرائق ۱۵۹:۲ - دانشمندان آذربایجان ۱۷۵) .
در پایان آمده :

بند کن یکچند این شرح و کلام

تا امام آرد تحیات وسلام

بلغ کتاب فتح الابواب الموعود عدة ابیاته سبعة آلاف مبلغ الف وتسعمائة بیت وتوقف فی البواقی القاصة فتح مكة موعودا بفتح الموعود سلام الله علیه و رجوعه الى المقام المحمود وسیره منه فیه الیه والحمد لله رب العالمین والصلوة علی محمد و آله واصحابه والسلام .

۴۴۴۵

نسخ محمدعلی بن اختیار در پایان ع ۱۱۰۵/۲ ، عنوان شنگرف ، سه صفحه در آغاز نولویس ، در
پایان شعر فارسی است درباره حج .
۱۸ س ۶×۱۲ ، ۱۷×۹۳۲۲۸ ، کاغذ سپاهالی - جلد تیماج زرد مقوایی .

مصباح المنهج

از شیخ طوسی است (منزوی ۲۱۱:۱) .

۴۴۴۶

نسخ ونستعلیق سده ۱۱۱۰ ، شعرها و ترجمه های فارسی شنگرف .
۱۲ س ۵×۷ ، ۱۷×۱۱۳۵۸ ، کاغذ سپاهالی متن و حاشیه - جلد تیماج تریاکی .

شرح قصیده پرد

نخست ترجمه فارسی و سپس شرح فارسی است آنگاه ترجمه منظوم آن در هاشم
آن (بشنگرف) گویا نخستین شرح فارسی این قصیده باشد (پایان) .
آغاز افتاده آشکارا میکنند و آن اشک خونین و نفس آتشین است ... شعر :
آب چشمم راز دل يك يك بمردم باز گفت

عاشقی و مستی و دیوانگی نتوان نهفت

لولا الهوی لم ترق دما علی طلل ، اگر ز عشق بودی نریختی تو اشک را بر نشانه
منزل دوست ، و لارقت لذ کر البان والعلم ، و بیخوابی نشدی تو از بهر یاد کردن درختی
که محل نزول است و آثار منزل یار .

گر نبودی عشق اشکت بر طلل کی ریختی

نه بدی بی خواب چشمت در غم بان و علم

انجام : [تابما] ند صبا اندر چمن شاخ درخت [تا] براند اشتران را بند گانش
بر نغم ... و مؤمنین را عاقبت محمود باشد ان شاء الله و تعالی و الله ولی الاجابة و هو الموفق
کتبه ... فخرالدین احمد احسن الله احواله .

۴۴۴۷

نسخ سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنگری ، نسخه را ابوالقاسم موسوی در روز شنبه ۱۳/۱۳۷۷
خریده است .
۱۹س ۱۱×۵ ، ۱۸×۱۰۴۱۵۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکى ضربى مقوايى .

البيان

از شهید اول است (ف ۱۷۹۲) .

۴۴۴۸

نسخ صدرالدین محمد بن محمد باقر حسینی در شب یکشنبه ۱۸/۴/۱۰۴۴ درش ۱ ، نستعلیق «محمد
شریف ابن حافظ شاهی شریف معری داراب دامغانی» در ۴۴۴ درش ۲ ، باحواشی « منه مدظله، منه دام
ظله» و مانند اینها در هر دو شماره ، یادداشت برای صدرالفریبه محمدا قاضی استرآباد در قرح آباد در
پایان هست ، با چند رباعی صدرا، بهای نسخه ۸۵۰ دینار ، از آن محمد امین کاشانی بوده است (ص ع) .
۱۲س ۱۶×۶ ، ۱۰×۶۳۷۲ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه‌ای .

مجموعه

- ۱- الذبیحیة (۲ پ - ۱۴ پ) از شیخ بهایی است (ف ۱۸۷۹) .
- ۲- الاثنی عشریة فی الصلوة (۱۵ پ - ۷۱ پ) از همو .

۴۴۴۹

نستعلیق سده ۱۴ ، جدول زرو لاجورد و شنگری ، نسخه از آن آقامعالی یسر آقامیرزا محمد بوده
است در ۴/۱۳۴۴ ، نیز یادداشت مورخ ۱۳ رمضان ۱۳۲۷ که نسخه از آن او بوده است .

۹×۵، ۱۳×۹۴، کاغذ فرنگی آهار مهر - جلد تیماج سناری ضربی.

دیوان

از نقیب شیرازی حاج میرزا احمد بن حاج درویش حسن (۱۲۳۸ - ۱۳۰۲)
(مجلس ۳: ۴۴۳) ترجیع بند است و مسمط در ستایش ناصرالدین شاه باتخلص نقیب
(ص ۲۰ و ۱۸).

۴۴۵۰

استعلیق همان نویسنده شماره ۴۴۵۱ در ۱۰۰۸، عنوان شنغرف، جدول زرو لاجورد، سر لوح
آراسته بگل و بوته زر و لاجورد و شنغرف، نسخه جزو یکم و دوم است از مجلد سوم حبیب السیر.
۲۹×۱۰، ۲۳×۱۵۴، ۲۹×۱۵۴، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سبز ضربی مقوایی درون مشکی آرنجی.

۴۴۵۱

استعلیق میرزا علی بن مظفر جعفری کاتب خاتون آبادی در ۴۵ شعبان ۱۰۰۹، عنوان و نشان شنغرف،
سر لوح آراسته و عنوان و جدول مانند پیش، نسخه جزو سیم مجلد سیم حبیب السیر است.
۲۹×۱۰، ۲۳×۱۵۴، ۲۹×۱۵۴، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سبز ضربی مقوایی.

۴۴۵۲

استعلیق همودر نیمه روز پنجشنبه ۲۲ رمضان ۱۰۳۰، همانگونه سر لوح و عنوان و جدول، انجام
الذکی افتاده، نسخه جزو ۴ از مجلد ۳ حبیب السیر است با اختتام آن که در «یدایع و عجائب ربع مسکون»
است.
۳۶×۲۹، ۱۸۱×۲۰، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سبز ضربی مقوایی.

حبیب السیر فی اخبار افراد البشر

از خواند میر (ادبیات ۲۰۲).

۴۴۵۳

نسخ محمد کاظم بن محمد باقر در محرم ۱۱۳۶ که ش ۱۱ را با اصل مقابله کرده است ، عنوان شناسی
 نسخه از آن شیخ محمد واعظ بوده و آقای باستانی آنرا خریده و صاحب ذریعه همین را زیده است ، فهرست
 رساله ها بخط کهن و بخط تازه باستانی در آغاز هست .
 ۱۱ س ۷ × ۱۱ ، ۱۹ × ۱۳ ، کاغذ سپاهانی - جلد نیمج - تریاکی

مجموعه

۱- رساله فرق میان صفات ذات و فعل (۳ پ - ۱۷ ر) در فرق میان صفات ذاتی
 و فعلی خداوند بفارسی از مجلسی دوم .

آغاز: بسمله . وبه ثقتی . الحمد لله وسلام علی عباده الذین اصطفی اما بعد باید
 دانست که صفات مقدسه حق تعالی بر دو نوع است یا سلمی است یا ثبوتی .

انجام : الی صراط مستقیم .

۲- رساله در تحدید صاع (۱۷ پ - ۱۹ پ) از همو بفارسی .

آغاز: بسمله . الحمد لله وسلام علی عباده الذین اصطفی اما بعد باید دانست که
 احادیث در تحدید صاع مختلف وارد شده است .

انجام : والله یعلم حقائق الامور وحججه الکرام علیهم الصلوۃ والسلام .

۳- تحقیق مقدار کر (هامش ۱۸ پ) گویا از همو و بند نیست حاشیه مانند بفارسی
 بر رساله تحدید صاع .

۴- در تحقیق در درهم و صاع (هامش ۱۹ پ) گویا از همو و حاشیه مانند نیست
 بفارسی بر رساله تحدید صاع .

۵- در اوقات فرائض و نوافل (۲۰ پ - ۳۲ ر) از همو .

آغاز: بسمله . الحمد لله الذی زین الیالی والایام : اما بعد احقر عباد محمد باقر بن
 محمد تقی ... بر الواح ضامیر سالکان مسالك عبادت ... تصویر مینماید .

انجام : ودلائل شائرا با سایر آداب و شرایط و ادعیه فرایض و نوافل در کتاب بحار الانوار ایراد نموده ام و در خاطر قاصر هست که در رساله صلوة فارسی ایراد نماید انشاء الله تعالی و حررفی ثلث ساعات من رابع عشر ذی الحجة الحرام من سنة سبع و تسعين بعد الالف الهجرية و الحمد لله وحده و صلى الله على محمد و آله الطاهرين المقدسين .

۶- رساله در بداء (۳۲ پ - ۴۵ پ) از همو (ذریعه ۳: ۵۴) .

آغاز: بسمله . الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى محمد و آله خيرة الوری وبعد چون در مسئله بدا نزاع عظیمی ... بهم رسید .

انجام : و در کتاب بحار الانوار و شرح صحیفه کامله فی الجملة بسطی داده شده والله یهدی من یشاء ... و صلى الله على سيد المرسلين ... المعصومين المقدسين

۷- تفسیر آیه نور (۴۶ پ - ۵۱ پ) از همو (ذریعه ۴: ۳۳۳) .

آغاز: بسمله منقول است بسند معتبر از ... جعفر صادق در تفسیر این آیه.

انجام : و اورا ببهشت رام نماید و السلام على من اتبع الهدی .

۸- رساله ستة اشياء (۵۱ پ - ۵۶ ر) از همو و تفسیر خبر کافی است.

آغاز: بسمله . الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى و آله خيرة الوری شیخ جلیل محمد بن یعقوب کلینی از حضرت صادق ع روایت کرده است : « ستة اشياء

ليس للعباد فيها صنع : المعرفة والجهل و الرضا والغضب والنوم و اليقظة »

انجام : بهمین قدر اكتفا نمود هدا نا الله ... الى الصراط المستقیم.

۹- حساب اهله موافق عدد (۵۶ پ - ۷۶ پ) از همو بنام شاه سلطان حسین

درشش مقصد (ذریعه ۷: ۸) .

آغاز: بسمله الحمد لله الذي جعل الشمس ضياء والقمر نورا ... اما بعد چون بعضی

از اخبار در باب علم بمقتح شهر از اهل بیت عصمت منقول گردیده که مخالف مشهور بین اصحاب است .

انجام : بسیار بعید است وقد فرغت من تسویده فی حادی عشر شهر شوال ...
سنة ۱۱۰۹ والحمد لله اولاً و آخراً ... ولعنة الله على اعدائهم اجمعين.

۱۰- قبله الافاق (۷۷ پ - ۱۵۰ ر) از رضی الدین محمد قزوینی (ش ۴۶۷)
با عنوان «قواعد مستخرجة من رسالة قبله الافاق تصنيف ... رضی الدین محمد القزوینی»
ونسخه از « فصل در تصویر وضع کعبه » است تا پایان کتاب .

۱۱- رساله در جبر و تفویض (۱۵۱ پ - ۲۴۶ ر) از محمد شفیع بن محمد رفیع
سیاهانی مشهور به قاری بحار الانوار (ذریعه ۸۵:۵) در پنج فصل از روی آیات و اخبار
شیعی و در آغاز میگوید که نزد مجلسی دوم به تصحیح اخبار شیعی پرداخته ام .

آغاز: بسم الله . الحمد لله الذي اختار لعباده الامر بين الامرين ... اما بعد چنین
گوید ... محمد شفیع بن ... محمد رفیع الاصفهانی که چون درین اوان حسب القرمان ...
بحث از مسئله مشکلة جبر و تفویض متعارف و متداول .. گردیده .

انجام : و برادران اهل ایمان والحمد لله اولاً و آخراً و صلى الله على سيد المرسلين
محمد وآله الطاهرين و حرر فی شهر ذی حجة الحرام سبع عشر ومائة بعد الالف سنة ۱۱۱۷

نسخ نورالدین محمد شریف پسر عزیر الله (ش ۴) در ۹۹۰/۴ (ش ۴) ، عنوان و نشان شغری ، همة
شماره ها باید از هم باشد . نشانه بلاغ در ۴ هست ، از بر ۱ تا ۱۲ افتاده و بر ۳ شمار کهن دارد با افتادگی
و سفید گذارده شده در میانه

۱۷ س ۱۱ × ۲۶ ، ۱۲۶ × ۱۲ ، کاغذ سیاهانی آهار مهره - جلد تیماج سبز مقوایی افتاده

مجموعه

۱- اصول الدین و فروعها (۱۳ پ - ۱۷ ر) اخبار است در ۲۵ باب است :
« اصول الدین ، الوضوء البیانی ، الغسل البیانی ، التیمم البیانی » تا میرسد به « فی من

حفظ اربعين حديثاً و در آن نقل شده از توحيد و خصال و من لا يحضر ابن بابويه و تهذيب طوسي و كافي كليني. فهرست درصع هست .

آغاز: بسمله . و عليه اعتمادى . الباب الاول فى اصل اصول الدين روى محمد بن على بن بابويه فى كتاب التوحيد باسناده الى عبدالعظيم .
انجام : و حسن اولئك رفيقا .

۲- المناقب (۲۸ پ - ۵۷ ر) در آن از كلينى و ابن بابويه و خوارزمى نقل شده است .

آغاز: بسمله الحمد لله ... (بريده شده) والقدرة الازلية والعزة الابدية ... وبعد فهذه رسالة مشتملة على ذكر مناقب امير المؤمنين ... جمعتها من الكتب المعتبرة المصنفة ورتبتها على مقدمة وثلاثة ابواب و خاتمة اما المقدمة ففى مناقبه الثابتة له قبل ولادته ووجوده ... الباب الاول فى تفسير الآيات التى نزلت فى مناقب امير المؤمنين ... وهو مشتمل على فصلين: الفصل الاول فيما ورد من طريق الجمهور وقد اختصرنا فى هذا الفصل على تفسير عشرين آية ... الفصل الثانى فيما ورد من طرق الامامية وهو ايضا اكثر من ان يحصى الا انه اختصرنا على تفسير عشرين آية ... الباب الثانى فى الاحاديث التى رواها الجمهور فى مناقب على (چهل حديث) ... الباب الثالث فى الاحاديث التى رواها الامامية فى مناقبه (بيست حديث) ... الخاتمة فى فضل الشيعة .

انجام : و فى رواية اخرى حسبي .

۳- الاربعون حديثاً (۵۸ پ - ۹۶ ر) همانكه در ف ۱۰۶۹ شناخته ايم در پايان اجازه آنها ايست از دانشمندی كه نامش درست خوانده نميشود بخط خود او بر اى نويستنده نسخه نورالدين محمد بن شريف ... عن زل الله بن مير محمد مورخ روز شنبه سه روزمانده از ع ۹۹۰/۱ .

۴- مسئلة تقليد الميت (۶ پ) عربى .

۵- الرسالة الکریة (۱۲۲ پ - ۱۳۳ ر).

۶- دعای حزب البحر (۱۳۳ پ - ۱۳۴ پ) با دیباچه ای بفارسی باروایت

این حرز از ابوالحسن حسینی شاذلی مغربی.

۷- انوار السرایر (۱۳۷ پ - ۱۳۹ ر) بمندست از این کتاب بفارسی در باره

«شفایافتن باتربت حسین ع و کیفیت برداشتن».

نسخه ملحق ۳ و ۴ از خود مؤلف در شعبان ۱۲۶۵، عنوان و نشان شناسی
 ۱۳۵×۷، ۱۱۴×۱۷، کاغذ فرنگی - جلد تیشاج سبز مقوایی تازه

برعدوبرق

از عبدالغفار بن عبدالشکور تبریزی گوید در شعبان ۱۱۶۵. در آن آمده «سمی
 بهر عدوبرق شده و صاحب فقراتش بر شهریزی پنج بارش و یک طوفان انجالیافت: بارش
 اول در تشاجر حمار، بارش دوم در مکالمات گرم پیله، بارش سیم در مناظرات خر، بارش
 چهارم در مقالات غنم، بارش پنجم در معاتبات طلا، طوفان در مجاب ساختن فقیه مدعیان را.
 در پایان نسخه بخط عدل الملک آمده که «مؤلف این رساله ... حاجی غفار ... جد مادری
 این فقیر است». مانفد محاکمه انسان و حیوان رسائل اخوان صفا است.

آغاز: بسمه نحمدک یا من بداجمالک فی کل ما بدو نقد سک دایما ابد ... محامد
 لائعد و لاتحصی خدایرا سزاست ... اما بعد این حقیر ... عبد الغفار بن عبد الشکور
 تبریزی ... بجهت تنبیه کلاب نفوس و آگاهی قلب غافل و معکوس این اوراق را نوشت.
 انجام: و باطایفه مخلوط بجن همجلس بودم تحریر گشته فی تاریخ غره
 شعبان المعظم سنة ۱۲۶۵.

شکسته نستعلیق سیدحسین پسر محسن خان فیروزکوهی در تهران در روز آدینه ۲۱ ج ۱۲۸۵/۲
 درش ۱۱، شماره‌های دیگر بهمین خط، عنوان شنگری، با چند تصویر، یادداشت ۱۴۲۴ دارد
 ۱۱ س ۱۴×۷، ۱۷×۱۱، ۱۴۲۶، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبز مقوایی تازه

مجموعه ۵۵

۱- لطایف و ظرائف (۲ پ- ۵۲ ر و ۹۱ پ- ۹۳ ر) از سید حسین بن سید محسن
 فیروز کوهی در تهران در روز آدینه ۲۱ ج ۱۲۸۵/۲ و حکایات شیرینی است با عنوان
 لطیفه و ظریفه و نام کتاب دردِ بی‌باچه هست. داستانی در باره مردم فیروز کوه مازندران
 دارد و کسی در هاشم مینویسد که در فیروز کوه چنین چیزی رخ نداده شاید در ارجمند
 بوده و شما شنیدید.

آغاز: بسمله. ستایش مر خداوندی را سزا است که بنی نوع انسان را از جمیع
 موجودات لباس برتری پوشانیده.

انجام:

بهر تصویر صورت شیطان جز رخت را نمونه نتوان کرد
 ۲- « حکایت نذر بستن قاضی وزن شحنه وزن محتسب و ظاهر کردن مکر خود
 را در خدمت شوهران خود، (۵۲ پ- ۵۴ ر و ۵۷ ر- ۹۰ ر) بنظم فارسی بوزن مثنوی.

آغاز:

پیش ازین بود وقتی از اوقات در دیاری مسلم از آفات

انجام:

یا سخن را به پیرزن نبرند خانم ازهر که میشود ببرد
 ۳- جنگ (۵۴ پ- ۵۶ ر پ ۹۲ پ- ۱۲۶ ر) نامه دوستانه فارسی و بندگی

بقارسی دربارهٔ سربازان پاریس و يك حكایت بفرسی (مورخ ۱۲۸۵) و پنج بند هاتف و مثنوی در گفتگوی دیوار سپاهانی و قصیدهٔ سعدی و شعرا بوسعید و شوقی و جامی و مهستی و قاتانی و فروغی و دیگران مانند آثم باپراکنده های دیگر.

۴۴۵۷

شکسته نستعلیق سده ۱۴، ش ۲، بندیت از این کتاب له همه آن
۱۱س ۱۴×۱۷، ۱۸×۱۱۳۱۷، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبز مقوایی تازه

مجموعه

۱- رساله در اجل (۱-۱۷) بقارسی و فقه و در آن از مکاسب شیخ مرتضی نقل شده و گویا از یکی از شاگردان او است.

آغاز: بسمله. مسئله در این بلد همدان متداول شده جمیع اجاره دکانین و خانها و حمامها و دهات و قراء را بسالی شمسی اجاره میدهند.
انجام: و شرع او را قبول نمیکند الا به تعیین مدت.

۲- تنبيه الامة و تنزيه الملة فی لزوم مشروطية الدولة (۱۸-۳۰) از حاج میرزا محمد حسین بن میرزا عبدالرحیم نایینی غروی در گذشته ۱۳۵۵ که پس از ۱۳۰۴ ساخته است (مشار ۴۴۸ - ذریعه ۴ : ۴۴۰)

۴۴۵۸

شکسته نستعلیق مؤلف
۱۱س ۱۲×۱۷، ۱۷×۱۱۳۴۹، کاغذ فرنگی - جلد مقوایی عطف تیماج مشکی

رساله در بیان اقسام حمیات

از ابوالقاسم بن محمد جعفر نایینی دربارهٔ تب و درمان آن بروش پزشکان ایرانی

و فرنگی‌بیاد کردن روش خود در آن آمده که بازی باتخته نزد آنها با حریف ناپخته موجب هفت گونه تب است: سهریه، غضبیه، جوعیه، فرحیه، همیه، غمیه، تعبیه. و در ایران هر علاف و بقالی تخته‌ای دارد و باین بازی آشنا است (ص ۱۱۰ و ۱۱۱).

آغاز: بسمله. احمده فوق حمدا لحمدین... و بعد چنین گوید... ابو القاسم ابن محمد جعفر نایینی که این رساله ایست در غایت ایجاز... در معرفت اقسام حمیات معروفه... و طرق علاج هر یک بقانون حکماء ایران و دستور اطباء فرنگ... بر یک مقدمه و سه فصل و یک خاتمه مقدمه در تحدید حمی و تبیین مسائلی که علم بآن قبل از شروع از لوازم است فصل اول در حمیات یومیه فصل دوم در حمی دقیقه فصل سیم در حمیات خلطیه در ضمن دو باب باب اول در حمیات لازمه باب دوم در اقسام حمیات نوبیه که دایره نیز نامیده شده‌اند خاتمه در حمی غشیه و ذکر ایام باحوریه در ضمن دو باب. انجام: تا موجب الطناب این وجیزه نکردند والله اعلم.

۴۴۵۹

نسخ و استعلیق سده ۱۳ و ۱۴ تا بر ۱۰ سپس نسخ همین تاریخها با عنوان شنگرف در ۱۱ - ۵۷ که بخشی است از کتابی بفارسی در خیر از عبداللطیف ۳ و یا متخلص بشکسته سپس نستعلیق در ۵۸ - ۶۰ (پراکنده‌هاست) و نسخ در ۶۱-۶۹ که بخشی است از رساله‌ای در فلسفه یعلی ۲۰×۱۷، ۳۱×۱۴ و ۳۶۹×۳۱، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبز مقوایی تازه

أحمد بن الجواد

از عبدالجواد بن حسن خراسانی جز آنچه که در ذریعه (۴۲:۲) بنام سید محمد مهدی بن محمد جعفر موسوی تنکا بنی یاد شده است.

آغاز: بسمله. حمدله... فبقول... ابن الحسن الخراسانی عبدالجواد التمس منی بعض الطلبة... ان احرار رساله فی اسرار کلمه بسم الله الرحمن الرحيم فاجبت ملتسمه... سر از حضرت امام رضا... منقول است.

۳۴۱۶

انجام افتاده : پس اوضاع است (۱ پ - ۱۱ پ) -

۴۴۶۰

استعلیق سده ۱۴

۳۰ س ۱۰/۵ × ۱۷ ، ۳۸ × ۱۳ ، کاغذ قرلغی - بی جلد

دُرُود و قاضی

داستانای است بفارسی و بنام بشیر قاضی هم خوانده میشود و بزمان عرون رشید مربوط است (مشار ۶۷۳ - ذریعه ۸ : ۱۴۸) بادیباچه ای به نظم و نثر و بنام شاه وقوام احمد نظام و منوچهر خان در نسخه ما .
آغاز : بسمله .

بعهد دولت خسرو بدور خشمتم دارا

که خار گلبن سوری و خاک عنبر سارا
... هو السلطان الاعظم .

انجام : بریده شده و چند کلمه ای از هر یکی از چهار سطر آخر مانده : چه مقصود است -

۴۴۶۱

نستعلیق سده ۱۱۰۱ ، حواشی از میرزا مخدوم و درویش علی ، عنوان جدول ورقم شنگری ، آغاز و انجام افتاده و اندکی از باب ۱۴ مقاله ۳ را دارد و سپس جدول ستینی صغیر است تا جدول کواکب حوت جنوبی و مقاله چهارم را ندارد ، ۳۰۹-۱۴۴۳ ، دیگر برگها نیست
۳۰ س ۱۳ × ۱۸ ، ۷۷ × ۱۷ ، کاغذ سمرقندی - جلد آیماج سبز مقوایی تازه

زیب خاقانی در تکمیل زیج ایلخانی

از الغ بیک پسر شاه رخ است (حقوق ۱۳۳) .

نسخ سنة ١٠٥٩ ، فهرست درصع ، عنوان ونشان ورقم شنكرى ، در ٢٨٣ ص ، بها : چهار هزار ،
 ٢٥ ص ١٩ × ١٨ ، كاغذ سمرقندى - جلد تىماج سرخ ضرابى .

الذهب الابريز المحمر فى اقتناء ظلم الرمل والاثـر

از شيخ احمد بن على بن احمد ، محلى نامبردار به ابن زينل رمال (چلبى درالذهب) .
 آغاز : بسمله . وبه التوفيق ومنه الاغاثة . الحمد لله رب العالمين العالم بما يـختلج
 فى الظنون الى يوم الدين المحيط بما كان وما يكون وما هو كائن الى يوم الدين ... وبعد
 يقول ... على بن احمد المحلى الشهير بابن زينل : اعلم يا اخى ... انى لما نظرت فى علم
 الرمل وجدته من اجل العلوم ويظهر امور الـم تظهر بعلم النجوم فبحثت فيه بحثا جسيما
 واجتهدت فيه اجتهدا عظيمـا فلم اجد فيه الا كتابا لا يلىق الا للمبتدى اللبيب ولم اجد
 ما يعتمد عليه المنتهى الا ريب فاحببت ان اضع فيه كتابا قيما واجعل فيه علما محكما
 فوضعت هذا الكتاب العزيز وسميته بالذهب الابريز المحمر فى اقتناء الرمل والاثـر
 وطرزته باحسن طـرير فـجاء كما اريد واشتهى يصلح ان يكون عند الملوك للمنتهى ...
 فقلت فيه من احكام النجوم اشياء كثيرة ومعان غزيرة عن الاحكام للحكماء المتقدمين
 واساطين المنجمين و قليل من الرمالين ورتبته على ابواب وفصول وقواعد واصول واعلم
 انه لا يصل الى كتابنا هذا الامن كان عالما وله يد فى المعانى والبيان ويكون حكيما
 فاضلا ذو عقل كبير وفهم كثير يفهم رموز الحكماء واشارات العلماء .

انجام : و انظر الشكل ٤٠ فان تكرر فى برج ذى جسد فان الارض حجارة و
 جبال والله تعالى اعلم والحمد لله وحده . تم .

۴۴۶۳

لسخ درشت وریز سده ۱۰ ، عنوان شنغرف ، نسخه تافصل ۹ مقاله ۱۰ رادارد .
 آغاز افتاده : ... بدرالزمان جامع کلمه الايمان غياث الدنيا والدين . . . السلطان سليمان شاه بن
 سلطان خان بن بايزيد خان بن محمد خان .

انجام افتاده : المکمون والصغیر محلل مفشش ... وینفع من
 ۱۷س ۱۱× ۱۵ ، ۱۴۱×۱۵۳ ، کاغذ استنبولی - جلد تیماج زرد ضری

شرح قانون نچه

شرحی است بر قانون نچه چغمینی بنام سلطان سلیمان (ف ۷۹۶ - ره آورد ۲۷۲
 ۲۷۵ - فنواتی ۲۰۹) .

۴۴۶۴

لسخ محمد علی بن حاجی لطفعلی تاجر نوری در روز شنبه ۷ ذی قعدة ۱۲۴۴ درش ۲ و روز دوشنبه
 ۱۲۴۵/۱ع درش ۴ و نیمه ج ۱/۱۲۴۵ درش ۵ ، عنوان شنغرف ، ش ۱۹ و ۴۰ بهمین خط
 ۱۶س ۸× ۱۶ ، ۱۴۰×۱۵۳ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبز تیره ضری

مجموعه

۱- شرح شواهد البهجة المرضية (۲ ر - ۴۹ پ) از نظام الدین بن احمد اردبیلی
 که ترجمه ایست از آنچه در فرائد القلائد یا شواهد عینی آمده و آنچه در آن نیامده هم
 شرح شده است (دیباچه) . این شرح در ۱۲۶۷ بچاپ رسیده است (ذریعه ۱۳ : ۳۳۸) .
 آغاز : بسملة . چنین گوید ... نظام الدین ابن ملا احمد اردبیلی که این کلمات
 چند که نوشته میشود در توضیح ابیاتی که در شرح سیوطی است .
 انجام : و خطائی که نوشته شده در گذرند .

۲- شرح شواهد شرح التصريف (۵۰ پ - ۶۱ ر) از همو که در ۱۲۶۷ بچاپ رسیده است (ذریعه ۳۳۹:۱۳ - مشار ۱۰۲۳) .

آغاز: بسمله. وبه ثقتی چنین گوید ... نظام الدین بن احمد اردبیلی که چون... سعدالتفتازانی شرح نوشته بود بر تصريف زنجانی .
انجام : ومشهور این بود که بکسر باشد .

۳- تحفة اللیب (۶۲ پ - ۹۳ ر) از محمد جعفر بن محمد کاظم فاینی در شرح شواهد شرح القطر بفارسی (ذریعه ۴۶۳:۳ و ۳۳۹:۱۳) .

آغاز: الحمد لله الذی لایصفه وصف والصلوة علی من لایحتمل فی نبوته حرف... چنین گوید ... محمد جعفر الفاینی ... که این رساله ایست مسمی به تحفة اللیب از جهت بیان اشعار شرح قطر ابن هشام انصاری .

انجام : پس الحاق کن تاء خطاب را و همان در پوشیدگی و نادانی .

۴- آداب البحث (۹۴ ر - ۹۹ پ) از سید شریف گر گانی که تعلیقه ایست بر رساله قاضی عضد ایجی (چلبی ۱ : ۶۹ - ذریعه ۹:۶) .

آغاز: بسمله وبه ثقتی . الحمد لمن لایمانع لعطائه ولایمناقض لقضائه ... قال سیدالمحققین و شریف المدققین الحمد لله علی نواله والصلوة علی محمد وآله اذ اقلت کلاما فان کنت ناقلًا طلب السائل صحته .

انجام : قال الامام و ینبغی الاحتراز عن الایجاز ... وعن ان یحسب الخصم حقیرا هذا آخر الکلام والحمد لله علی التمام و الصلوة علی محمد وآله والسلام .

۵- حاشیه تحریر القواعد المنطقية (۱۰۰ ر - ۱۲۹ ر) بر بخش تصورات آن و در آن از شارح دمشقی وسید و از حاشیه خود محشی بر حاشیه شرح مطالع یاد شده است .
آغاز: قوله قال و رتبته علی مقدمة وثلاث مقالات الظاهر ان لفظ الثلاث زاید ههنا وقع سهوا من الناسخ .

انجام : فالخلل فيه هو الاحتیاج الى الاستفسار ولیکن هذا آخر ما اردنا ایراده

فی قسم التصورات والله سبحانه وتعالى مفیض الخیرات و منزل البرکات و علی رسوله
الصلوة و التحیات و علی آله و اصحابه اشرف الاوقات .

۴۴۶۵

نسخ سده ۱۱ ، نشان شنغرف ، آغاز و انجام افتاده ، حواشی بانسان «س»
۲۸، ۱۷×۷ ، ۱۴۳۱۰۸×۲۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج جنایی ضربی مقوایی

المحاكمات بین شراح الاشارات

از قطب رازی است (حقوق ۴۵۵) .

۴۴۶۶

نسخ مؤمن بن محمود خوانساری در دهه دوم ماه پنجم ۱۲۲۷ ، نشان شنغرف ، نسخه تصحیح شده با
حواشی «علی الموسوی عفی عنه ، علی عفی عنه ، منه دام ظله ، منه رحمه الله تعالی» ، نسخه صلوة است
از مجلد یکم و مورخ نزدیک پایان دهه دوم ماه دوم ۱۱۹۴ .
۲۳، ۱۵×۹ ، ۴۱۹×۱۵ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوای -

ریاض المسائل فی تحقیق الاحکام بالدلائل

از میر سید علی بن سید محمد علی طباطبائی است .

۴۴۶۷

نسخ ترکی ۱۰۷۵ ، عنوان شنغرف ، حواشی دارد .
۲۷، ۱۵×۸ ، ۱۷۴×۱۴ ، کاغذ استنبولی - جلد مقوای عطف پارچه بالولا

مجموعه

۱- حاشیه شرح الملخص (۱ پ - ۴ پ) از احمد بن سید احمد عمادی و مانند

حاشیه مولی احمد بن حیدر (ف ۸۸۲) .

آغاز: بسمله اذ نسبة ارتفاع اعظم الجبال وهوفر سخان و ثلث فرسخ کما سیاتی
بعید هذا الى قطر الارض ... كنسبة سبع عرض شعيرة الى ذراع ... یعنی کما ان نسبة سبع
شعیر الى شعیرات الذراع نسبة واحد الى الف و ثمانية .

انجام : فانه مما لا يخفى على كثير من ذوى الافهام اللهم ادخلنا دار السلام
بحرمة خير الانام (تمت الرسالة المنسوبة الى احمد بن السيد احمد المشتهر بالعمادی
غفر الله له ولنا آمین برحمته ومنه وجوده) .

۲- حاشیه شرح الملخص (۴ پ - ۵ ر) از مولی عرب سنیان (گویا : ستان)

مانند حاشیه پیش .

آغاز: اقول : وذلك لان نسبة ارتفاع اعظم الجبال الى قطر الارض .

انجام : فيكون التفاوت على هذا الرأي فاحشا والله اعلم بالصواب (تمت
الرسالة المنسوبة الى المولى عرب سنیان رحمه) .

۳- حاشیه شرح الملخص (۵ پ - ۳۰ پ) گویا از احمد چلبی بر حاشیه بیر جندی

بر شرح ملخص (ع) .

آغاز: بسمله . وبه نستعين . النكرة الغير المخصصة لا يقال لم لا يجوز ان يكون

تنوين حمدا للمتعظيم .

انجام : من قسمة دقائق الساعات الاربعة والعشرين لليوم على الدقائق الستين

لليوم ايضا فافهم . تم والحمد لله على الاتمام .

۴- حاشیه شرح مختصر المنتهى (۳۱ پ - ۶۷ پ) از ملا عبد الرحمن افندی

(ص ع) .

آغاز قوله : قوله براعة الاستهلال اى المشهور فان له نوعين ظاهر وخفى .

انجام : والحمل على هذا يدل على انه ليس بملاحظ فيه كذا افيد (تمت الحاشیه

المنسوبة لمولانا عبدالرحمن الاستاد سلمه الله في الدارين).

۵- حاشية حاشية شرح المختصر المنتهى (۶۸ پ - ۱۲۰ پ) از چلبی زاده مدرس
عمرافندی بر حاشیه خیالی بر شرح مختصر المنتهى (صع).
آغاز: بسمله . قوله اقول في تعقيب التسمية بالتحميد اقول هذا الكلام متضمن
لثلاثة امور .

انجام : لانه انما يتم بالنسبة الى القسم الاول دون الثاني فافهم (تمت هذه
النسخة) .

۶- حاشية حاشية شرح المخلص (۱۲۱ پ - ۱۷۴ پ) از عبدالرحمن افندی
بر شرح بیرجندی بر مخلص جعمنی (صع) .
آغاز: قوله الثناء هو حاصله ان معنى قول الشارح هو الثناء باللسان على الجميل
باللسان على وجه يكون الباعث عليه آه وان الثناء على هذا الوجه لا يقع من العاقل آه
فقوله فان تقليل للمقدر .

انجام : كانت بلغتهم اسماء ملائكة موكله بذلك الايام الا اورم زوری فانها
من اسماء الله تعالى واسماء الايام وقد فصلت في السی (۹) فصل (تمت الحاشية المنطقة على
على البرجندی لمولانا عبدالرحمن افندی مدظله سنة ۱۰۷۵) .

۴۴۶۸

تبع ۱۰۸۴ ، ترجمه لتعليق ، عنوان و ترجمه شنغرف ، جدول زرو لاجورد ، باسروش سرخ و
آی ، حاشیه ها بانثانه «جم سلمه الله تعالى» .
۱۸×۱۳ ، ۱۳۷×۱۸ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکى مقوايى عطف قهوه ای

ترجمة مفتاح الفلاح

از آقا جمال خوانساری است (منزوی ۱: ۳۹) .

۴۴۶۹

نسخ روز آدینه ۱۲۵۷/۴ ، عنوان و نشان شنغری ، « بحساب اصل نسخه جزوی دویست و سی و دویست » (ص ع) ، نسخه را مؤلف بخان لرمیرزای احتشام الدوله بخشیده (ص ع بخط خاتلر) و درزی قعده ۱۳۷۰ در کتابخانه او بوده است (ص ۱) و بارت به نصرالله میرزا رسیده و او بملاح پروجردی بخشیده است (پایان نسخه) ، در ۳۴۶ ص.

۱۷ س ۱۴ × ۲۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی آرنجی ضربی مقوایی

شفاه القلوب

در اصول دین بروش شیعی و بفارسی از حاجی ملامحمود نظام العلماء تبریزی (دانشمندان آذربایجان ۳۸۱) بنام ناصرالدین میرزای ولی عهد (دیباچه) و در ساعت سوم شب سه شنبه ۷ رمضان ۱۲۵۶ در تهران بیایان رسیده (پایان رساله) و در یک مقدمه و شش باب و یک خاتمه است و بنوشته آقای باستانی راد بچاپ رسیده است (ص ع).

آغاز: بسم الله الواحد الاحد الفرد الصمد ... چنین گوید بنده خاکسار...

محمود بن محمد تبریزی .

انجام : الائمة الابرار عليهم السلام تمت الرسالة فی يوم الجمعة فی شهر ربیع

الثانی فی سنة ۱۲۵۷ .

۴۴۷۰

نسخ ظفرعلیشاه محمود آشتیانی برای حاج اسمعیل درج ۱۳۱۵/۱ ، عنوان شنغری ، یادداشت تملک

ج ۱۳۲۷/۱ دارد .

۱۳ س ۱۵ × ۲۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی .

وصلات نامه

از عطار نیشابوری است (مجلس ۳: ۵۹۳).

آغاز:

ابتدا اول بنام کردگار خالق هفت و شش و پنج و چهار
آن خداوندی که هستی ذات اوست هر دو عالم مصحف آیات اوست

....

نام این کردم و صالت نامه من
زانکه وصلت دیده ام از خویشتن

انجام و منه:

ای اهل قبول خاک گشتید و غبار
هر ذره زهر ذره گرفتید کنار
این خود چه شراست که تار و زشمار
بی خود شده اید و بی خبر از همه کار

۴۴۷۱

نسخ سده ۱۱ و ۱۰ ، عنوان و لسان شنگری ، یادداشت ۱۰۹۴ و تملك محمد علی در محرم ۱۱۶۱
داد (صع)
۱۱۶۱ ، ۱۸×۱۲۳۳۷ ، کاغذ سپاهالی آهار مهره - جلد تیماج مشکى ضربى زرکوب مقوایى.

هروضى مصیفى یا میزان الاشعار

از سیفی هروی ساخته ۸۹۶ (فیضها) (ادبیات ۳۵۶).

۴۴۷۲

شکسته نسععلیق ذی قعدة ۱۴۶۶ ، عنوان درشت تر ، متن زیر خط مشکى ، حاشیه بانسان «منه قدس
سره ، منه ره » ، نسخه از مقدمه است تا پایان و دیباچه ای ندارد .
۱۳۲۳ ، ۱۲×۱۱۳۱۰۵ ، کاغذ فرنگى - جلد تیماج زرد ضربى ترنجى مقوایى

نقد النصوص فی شرح نقیض النصوص

ساخته عبدالرحمن جامی در ۸۶۳ (حقوق ۲۲۰).

۴۴۷۳

نسخ محمدعلی خوانساری در ذی حجه ۱۲۷۶ ، سر لوح زیبا بزرو لاجورد و شنگرف ، جدول زرو لاجورد و شنگرف .
 سطر چلیپا ۱۴×۷ ، کاغذ فرنگی متن نخودی حاشیه آبی - جلد تیماج مشکی ضربی گرد و عطف و درون سرخ .

کتاب الدعاه

نخست سورة فتح است و سپس دعا های پراکنده ایست و خواص دعاها به فارسی است.

۴۴۷۴

نسخ حسین بن عبدالقدوس هروی در دهه سوم ۹۵۶/۱ ، با سر لوح گرانهای زیبا بزرو لاجورد و شنگرف درون آن نام سوره است ، در هر صفحه ای سه سطر آیات نسخ درشت زرین ، جدول و ستون بندی زرو لاجورد ، نسخه سورة انعام است ، در ۴۴ ص ، بسیار زیبا و پاکیزه است .
 ۱۱ س ۱۲×۸ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج قهوه ای زرکوب ضربی ترنجی

قرآن

کتاب آسمانی پیامبر اسلام است .

۴۴۷۵

نسخ محمد زمان گنجه ای در ۱۱۰۴ ، عنوان شنگرف ، سر لوح و جدول زرو لاجورد .
 ۱۰ س ۱۲×۵ ، ۱۹۹ ص ۱۱×۱۹ ، کاغذ سپاهانی متن زرقاشی شده و حاشیه سفید - جلد تیماج قهوه ای سیر ضربی زرکوب ترنجی مقوایی

زبدة الدورات

از عسکری است (ش ۳۰۹۰).

۴۴۷۶

شکسته نستعلیق صدف ۱۲ ، جدول زر و لاجورد ، سر لوح زر و سرخ و لاجورد
مطر چلیبا ۱۵×۸ ، کاغذ سپاهانی رنگارنگ زرباشی - جلد تیماج سرخ ضری
ترنجی مقوای گرد و عطف مشکى

جنگ

در ص ۱۴۸ شعرى است بخط محمد مؤمن بن محمد صالح مورخ روز سه شنبه
۱۱۱۸/۱۶ و در ص ۱۵۲ شعرى است بخط محمد اسمعیل سپاهانی که بدستور میرزا
على اصغر پسر میرزا محمد مؤمن صاحب نسق آستانه مقدسه ۱۱۷۲ در قم نوشته است
و این جنگ که بخطوط گوناگون است باید بدستور پدر او و خود او گویا در قم گردآوری
شده باشد. یکی از دارندگان آن گویا میرزا جعفر قلی بوده است (ص ع) در ص ۶۰
تاریخ تولد لطف الله نامی است در روز سه شنبه ۸ شوال ۱۲۳۸ بخط پدرش.

چنین است فهرست نامهای سرایندگان که شعر آنها در این جنگ دیده میشود.
قصاب در ص ع ، ظهوری (ساقی نامه و قصیده) ۱ - ۲۴ ، طالب ۲۵ ، نوعی خوشانی
(سوز و گداز) ۲۵ - ۴۵ ، شاملو (محمود و ایاز) ۴۷ - ۵۹ ، میرزا داود متولی (سرایا)
۶۱ - ۶۳ ، محمد قلی سلیم (قضا و قدر) ۶۵ - ۷۵ ، مولوی و بابا افغانی و ملا امیدی و آقا
شاپور تهرانی و صائبا و نظامی و اقدسی و قدسی و ملهمی و رشکی و شفقائی و ملا اوجی و عرفی
۷۶ - ۱۰۷ ، میرزا کاظم تاجر ۱۰۷ - ۱۰۸ ، محمد قلی سلیم ۱۰۹ - ۱۱۳ ، حکیم رکن
(قضا و قدر) ۱۱۵ - ۱۱۷ ، میرزا فصیحی و نصیرای همدانی ۱۱۸ - ۱۲۰ ، نظیری و ملازکی
و واعظ و میر محمد علی مجذوب و محمد قلی سلیم ۱۲۳ - ۱۳۶ ، غزالی مشهدی (نقش بدیع)

۱۳۶-۱۴۷ ، مجرم و میرزا سنجر و نوعی وصفی (بخط محمد اسماعیل سپاهانی در ۱۱۷۳)
 ۱۴۷-۱۵۲ ، آذرو برهن هندو و میرزا محمد ربیع ۱۵۳-۱۵۸ ، مجید و میرزا فصیحی
 و نظیری و مشتاق ۱۵۹-۱۶۶ .

۴۴۷۷

تستعلیق روز پنجشنبه ۸۷۴ ، جدول زرو لاچورد ، سرفصل زرین ، آغاز در حرف الف الفاده :
 «برخیز و در ده جام را»
 ۱۳۶۱ ، ۱۹۵۳۱۰۳۱۷ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج سرخ ضریبی ترنجی مژغایی

دیوان

از حافظ شیرازی است .

۴۴۷۸

تستعلیق سده ۱۱ ، عنوان شنگرف
 ۱۱۹۴۸۳۱۱۹ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه‌ای ترنجی

نزهة الارواح

از امیر حسینی هروی است (ف ۵۰۷) .

۴۴۷۹

نسخ مورخ روز پنجشنبه ۱۱۳/۴ (۱۱۰۴) درش ۴ ، ش ۱ بهمین خط ، عنوان و نشان شنگرف ،
 شعرهای آخوند مسیحای فسابی مختص به معنی بفارسی و عربی (۱۹۴۱) و حید (۱۲۳۱ و ۱۲۳۸ و ۱۹۴۲ و ۲۴۴ و
 ۲۵۵) مسیحای کاشی (۱۰۱) مهری (۱۰۱) شیدای هندی (۱۱۵ و ۱۰۴) ملا عبدالرحیم کشمیری (۱۰۴) میرزا
 هادی نهاوندی (۱۰۵) میرزا علاءالدین محمد شهرستانی (۱۰۵) میرزا علی خان (۱۰۶) میرزا حسن خان تبریزی
 (۱۱۶) اثر (۱۰۷-۱۴۰) عرفی (۱۱۸) الهی (۱۳۹ و ۱۳۴) محمد سعید اشرفی (۱۴۷-۱۵۰) در نسخه در بالای

صفحات دوشماره و دیگر جاها با پراکنده های دیگر هست . نسخه از آن احمد بن خلیل (بامهر مورخ ۱۰۴۱)
 بوده است و محمد عسکری بن محمد قاسم که نسخه را ویرسانده است
 ۱۶س ۱۲ × ۱۹ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج زرد

مجموعه

۱- حاشیه شرح مختصر المنتهی (۱- ۱۹۱) از میر سید شریف گر گانی (طوس ۱۹۰۰:۲).

آغاز: بسمله. قوله: الحمد لله، اردف التسمية بالتحميد في مفتتح الكلام اقتفاء
 لما ورد في الاخبار و اقتداء بطريقة الاخبار و اداء لبعض حقوق ما استعرقته من ضروب
 الاحسان.

انجام: كيف وتعدد النتائج قد فصله فيما بعد بما لا حاجة معه الى هذا الاجمال
 والله تعالى اعلم بحقائق الامور والاحوال قد تمت الحواشي الجديدة للسيد الشریف العلامة
 علی شرح مختصر ابن الحاجب للمولای المحقق العلامة عضد الشریف الایجی .
 ۲- التهليلية (۱۹۵- ۲۴۲) از جلال الدین محمد دوانی.

استعلیق سده ۱۱ و ۱۰ ، عنوان زرین ، جدول زرد و لاجورد ، دوسر لوح زرد و لاجورد و سرخ دارد و در
 میان آنها عنوان و یوانها آمده است

۱۶س ۱۴ × ۱۹ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج زرد ضری

هرفات العاشقین و حرصات العارفين

از تقی بن معین الدین محمد بن سعد الدین محمد حسینی اوحدی دقایی بلیانی
 اصفهانی (سپاهان محرم ۹۷۳ - گویا پس از ۱۰۳۹) که در اکره بسال ۱۰۲۲ آغاز و در
 ۱۰۲۴ بانجام رسانده است ، درس گذشت نزدیک ۳۰۰۰ شاعر است بترتیب تهجی در ۲۸

عرشه هر يك در سه عر فه : شاعر قدیم و متوسط و جدید (استوری ۱: ۸۰۹) نسخه ما گویا پاره ایست از این کتاب :

۱- دیوان جمال الدین عبدالرزاق اصفهانی با سر گذشت او در آغاز به نشر (۱- ۱۱۳).

۲- دیوان سید حسن غزنوی (۱۱۴- ۲۶۰) از آغاز افتاده و سر گذشت او نیست

۳- دیوان ادیب صابر تدمذی با سر گذشت او در آغاز به نشر (۲۶۴- ۳۲۸) در این سر گذشت آمده : « اما اشعارش آنچه بنظر راقم حروف تقی الحسینی رسیده بیش از دوهزار بیت نبوده و اوراق بسیار از آن افتاده » (ص ۲۶۹) پس این نسخه گویا بخشی از عرفات باشد .

۴۴۸۱

لستعلیق سده ۱۴ .

۱۰ ص ۱۴ × ۷ ، ۱۰ ص ۱۴ × ۲۱ ، کاغذ فرنی رنگ - جلد تیماج سبز تیره ضریب متوازی .

دیوان

از رکن الدوله اردشیر میرزای قاجار متخلص با گاه پسر عباس میرزای نایب السلطنه پسر فتحعلیشاه زنده در ۱۲۴۹- ۱۲۷۴ (ذریعه ۹: ۱۱ - مجمع الفصحاء ۱: ۱۵ - ش ۶۳ ملك) با سر گذشتی از او از یکی از دوستان او و در ۱۲۷۱ در سال سیم فرمانروایی او در تهران ساخته شده (۱- ۳۱) سپس غزل است بترتیب تهجی با تخلص آگاه آنگاه چند غزل دیگر است و چند قصیده و چند بند ماده تاریخ و چند رباعی و يك قصیده در ۱۷۰۰ بیت ، بسیاری از اینها ستایش درباری است .

آغاز دیباچه : بسمله . وهوسیل ابن الغمام شیل ابن الضرغام .

انجام ننوشته مانده : آنچه در مدح خداوند کار اعظم ... برشته نظم کشیده

از قصیده .

آغاز: دیوانِ بسمله .

بهار کرد دگر حله یوش بیدارا

رسیده هرده گل بدمان شیدا را

گرفت دختر رز برقم حیا از رخ

خبر دهید حریفان یاده بیما را

انجام :

عباس شہ آن خسرو فرخندہ کہہ گیرد

اورنگ شہنشاہی با قبضہ شہنشاہی

ΣΣΛΥ

استعلاق روز دوشنبه ۱۳۴۳/۱/۱۸ درش ۱ و ۱۶ و ۱۳۴۳/۱/۲ درش ۲ ، عنوان و نشان شناسی.

۱۲×۱۴، ۴۰×۲۱، کاغذ فرنگی - جلد تیرماج سرخ ضریبی .

مجموعه

۱- نصایح (۱ پ - ۱۴ ر) از خواجه عبدالله انصاری .

آغاز: نصایح عبداللہ انصاری، بسملہ، و بہ نستعین۔ این چند کلمہ ایست از

نصایح و اشعار ندیم بارگاہ حضرت جباری خواجہ عبداللہ انصاری ... رباعی :

ای ز دردت خستگانرا بوی درمان آمده

یاد تو مرعاشقا نرا مونس جان آمدہ

... الهی دلی ده که در کار توجان بازیم وجانی ده که کار آنجهان سازیم .

انجام: فرقه‌پی کبر و فروز مره دل ساده‌اند. این نسخه سخنهای خوش دلخواه

است. پیوسته نصیب آگاه است.

۲ - کنزالسالكين (۱۴ پ - ۴۰ ر) از همو در شش باب
آغاز: بسمله . وبه نستعين . حمدی حد الهی را و ثنای بی عد پادشاهی را .

انجام :

تاتوانی از بدان پرهیز کن یاد گیر از پیرانصار این سخن

۴۴۸۳

نستعلیق محمد باقر در روز شنبه ۲۳ صفر ۱۰۴۶ ، بادوسر لوح زر و سرخ لاجورد ، جدول و ستون
بندی زر و لاجورد ، دو صفحه نخستین و چند صفحه درمیان زرباشی شده است ، دویس پایان باره و
وصالی شده و باره ای از عبارتها رفته است ، در ۲۹۶ ص ، نسخه پاکیزه و خوبی است .
۱۴س ۷×۱۲ ، ۱۵۰×۱۱۳×۱۸ ، کاغذ سیاهانی - جلد و غنی زرین و آراسته با گل و بوته رنگارنگ

دیوان

از شاپور فریدی تهرانی رازی زنده در ۹۹۶ و در گذشته در ۱۰۲۸ (ذریعه ۹: ۴۹۱)
و ۴۷۶ غزل است بترتیب تهجی و چند قصیده (آغاز و انجام افتاده) و چندین رباعی .

آغاز:

ز خط زایل نگر د جانقزایی لعل جانانرا

ز خاصیت بیندازد غباری آب حیوانرا

چه مذهب دارد آن ظالم چه ملت دارد آن کافر

که چشمش میکند غارت دل کبر و مسلمانرا

....

نظر بر زخم من شاپور هر کس کرد میگوید

که زهر آلوده پیکان گشت خون آلوده مژگانرا

انجام :

رقتیم بکوی دوست چون مدهوشی سودیم بسدیوار سرایش دوشی
ما را [سک اونکرد] استقبالی نگشاد دری بروی ما آغوشی

§§§§

نسخ محمد حسن بن محمد رحیم درمطب اسماعیل بن میرزا محمد سپاهالی در ۴۰ ع ۴ (سده ۱۳ و ۱۴) عنوان شنغرف ، شعرهای عربی صفی الدین حلی و ملامحمد علی خویی در ستایش ابوالقاسم بن عیسی وزیر (قائم مقام) و قیس عامری و چند بیت فارسی ابن سینا و دیگران در آغاز و انجام نسخه هست ، نسخه وقف شده و روی وقفنامه کاغذ چسبانده اند .
۲۲×۱۱ ، ۱۹۴×۱۵۳ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوا عطف پارچه .

جواهر اللغه

از محمد بن یوسف طیب هروی که در شوال ۹۲۴ بنام ملك دینار غز ساخته و
تحریر دیگر است از بحر الجواهر او و کوچکتر از آن (ف ۷۲۴ - مجلس ۲ : ۲۹۳ -
فرهنگنامه ها ص ۱۹۷) .

§§§§

تستعلیق سده ۱۱ ، جدول شنغرف ، آغاز و انجام افتاده .
۲۲×۱۱ ، ۱۵۵×۱۶۳ ، کاغذ هندی - جلد تیماج قهوه ای عطف ترپاکی .

دیوان

با دیباچه ای مکتوب از خود ظهوری بنام خوان خلیل و غزل نه بترتیب تهجی
و قصیده .

۴۴۸۶

تعلیق میرزا محمد حسین بن حاجی میرزا زین العابدین در نیمه های رمضان ۱۲۰۹ یا ۱۲۹۰ ، عنوان
و خط روی متن شنگرف .
۱۶ س ۱۱۴ ، ۱۷۳۱۱۱ ، کاغذ فرنگی آهار مهره - جلد تیماج سرخ ضربی زرکوب لرنجی
مقوایی .

شرح الهدایة

شرحی است از حسین بن معین الدین میبیدی بر الهدایة اثیر الدین ابهری .

۴۴۸۷

تعلیق سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، ۲۸۷ ص .
۱۶ س ۱۱۴ ، ۱۸۳۱۴۴ ، کاغذ سپاهالی - جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی بالولا

رساله در آداب انشاء

از سید محمد بن ناصر الحسن حسینی نوربخشی (ص ۱۱) متخلص به سید (ص ۳)
بنام شاه تهماسب حسینی و میر میران وزیر (ص ۸ و ۹ و ۱۶) که در شهر سیاهان در ۹۵۶
(ص ۱۴) ساخته و شعرهای او هم با این تخلص « سید » در آن آمده است (ص ۴ و گویا
۱۱ و ۲۳ و ۳۶ و ۵۲ و ۵۴ و جاهای دیگر) با شعر میر حکیمی طبسی (۱۹۰) و مولانا حسین
معنائی (۴۵) رساله در « طرز مکاتبات و مراسلات و سوق قبالات و تمسکات و سایر
صکوک و مجلات » (ص ۱۳) است و « رساله جامعه [ایست] منظوم بر فقرات منشآت
و مقاله نافع [ایست] مبتنی بر آداب و صنایع و محسنات این فن بلاغت غایات » (ص ۱۶)
و درباره « صنوف انشاء در طرز عرضه داشت متضمن عرض حاجات و رفع مدعیات و
ملتمسات و رقعات و مکاتبات مشتمل بر اهدای دعوات و انشای مدحات و امثله و احکام
که از عتبات عالیات ائمه انام و دیوان سلاطین و حکام و مجالس صدور عظام و فضات

اسلام و امرا و وزرا مشتمل بر تفویض مناصب علیه و مراتب جلیله و ترتیب احکام شرعیه و فرعیه و قبالات شرعیه و تمسکات و وقف نامجات ملیه مبنی بر مبیعات و معاملات و عنیی از انفاق تصدقات و سجالات و صورت شهادات و محضرها و انفاق نامجات و تذکره های مصدق مطالب و مبین مقاصد و تواریخ و حکایات و قصص و محاورات و دیباچه کتب و قصاید و رسایل و نسب نامه ها و کتابه عمارات از مدارس و بقاع الخیرات و معابد و مصامع المبرات (ص ۲۶-۲۹).

چنین است فهرست آن (ص ۳۶) :

فاتحه در افشای معنی انشا و ایمای آداب و محسنات و صنایع این فن بلاغت غایات (ص ۳۹).

لمعه اول در مکاتبات ارباب مراتب و مراسلات اصحاب مناصب.

لمعه دوم در دوضوء : ایراد بعضی آیات - فقرات متفرقه که در طی رقعات و سایر مکاتبات بهر گونه تقریبات مندرج توان ساخت مشتمل بر تعاریف اشیا.

لمعه سیم در ایراد رقع و مکاتبات و احکام و پروانجات و دیباچه مجلات و محضرها و وقف نامجات.

خاتمه در بعضی امثله و ظرایف و هزلیات و لطایف.

در نسخه از سه لمعه نشانی نیست و چنین است :

۱- دیباچه و فاتحه در تعریف انشاء (ص ۱-۵۵).

۲- محسنات انشاء از برخی صنایع بدیعی و تشبیه و استعاره و کنایه (۵۵-۸۳).

۳- مراعات مناسبات (ص ۸۳-۱۲۳) در چهار قسم :

مناسبات رقم زمانی - مناسبات مکانی (۹۴) - مناسبات ارباب مراتب و اصطلاحات

ارباب جاه و مناصب (۱۰۱) - مناسبات مدعیات و مقصودات (۱۰۹-۱۲۳).

۴- صنایع بدیع در پاره ای از آیات و اخبار و اشعار و حل برخی از لغزها (ص ۱۲۳-۲۰۸).

۵- دربارهٔ معما بروش علمی و عملی (۲۰۸-۲۸۷).

در آن از «فتح‌نامه شاه دین» خود مؤلف که نام آن تاریخ تالیف است یاد گردید
(ص ۲۰۴).

آغاز در دیباچه افتاده: امتنان آن از مطلع جریدهٔ عرفان بر اوراق جراید زمان
توانند کشید.

انجام: و امین ظاهر گردد و السلام علی من اتبع الهدی.

غریق رحمت یزدان کسی باد که کاتب را به الحمده کند یاد

نستعلیق در متن و هامش از امیر ابن ابراهیم خوالساری در شب یکشنبه ۱۰ صفر ۱۰۴۰، سر لوح زر
ولا جورد و شغرفی زیبا، جدول زر ولا جورد و شغرفی، نسخه از آن «حاج محمد امین زاده الحاج محمد
امین» بوده بامهر او مورخ ۱۱۷۱ و خط او.
۱۵×۱۲، ۱۵۶×۱۴، کاغذ سپاهانی - جلد نیمج - تریاکی مقوایی بالولا.

مجموعه ۵۵

۱- رسالهٔ نفسیه (۱-۱۱) از عرفی شیرازی (ش ۳۴۵۶ - حقوقی و ۱۲۲) در
پایان این نسخه این رباعی هست:

عرفی منم و من سخن آرای جهان

در معر که با تو هستم در جولان

گر زانکه قبول نیست معدومی را

اینک من و اینک من و اینک میدان

(نعت الرساله النفسیه).

۲- دیوان (۱۳-۳۰۹) از هم و وقصیده است (۱۳-۱۶۲) و غزل بترتیب تهجی
(۱۶۲-۲۹۰) و رباعی (۲۹۰-۳۰۹).

استعلیق روز چهارشنبه ۳۱/۲ ع ۱۹۴۳، جلوس معلی، عنوان و متن شنغری، جدول شنغری و لاجورد،
 یاسر لوح زر و لاجورد .
 ۱۹ س ۱۹ × ۱۴، ۲۵ × ۱۴، کاغذ هندی - جلد تیماج قهوه‌ای ضربی ترکی مقوایی.

تجلی الاشراق

شرحی است از دانشمندی سنی (۱۱۵) بر اخلاق ناصری خواجه طوسی از آغاز تا پاره‌ای از کتاب و ص ۱-۱۳۹ آن تنها شرح خطبه است و میرسد تا بند «عقل نظری خوانند» از همان آغاز کتاب، گویا جز شرح بر هانیوری که آقای مدرس (ص ۲۵۹) یاد کرده است.

در آن از حواشی حاشیه تہذیب دوانی از خود شارح یاد گردید (ص ۲۸۲) او در شرح بند «خطبه قہستان» از این شهر شرح داده است (ص ۱۱۸-۱۲۲) در آن یاد شده از روضۃ الجنان (۱۵۲) و اوصاف الاشراق طوسی (۵۱) و حقایق التأویل (۷۷) و شرح زوراء دوانی (۸۲) و جواهر التفسیر (۱۱۱) و لطایف الطوائف (۱۱۷) و شرح تجرید (۲۳۴) و ازعارف نجفی (۳۸) و غیاث منصور (۱۰۷).

آغاز: بسمله . حمد بی حد و مدح بی عداۃ لغت برانند که اشتقاق حمد از حمدة است .

انجام : و تمثیل آن از کلام سیدالمحققین گذشته فتذکر (تمت هذا شرح اخلاق الناصری فی یوم چهار شنبہ غره شهر ربیع الثانی سنہ ۳۱ جلوس معلی . تمت تمام شد هذه النسخة مسمی بتجلی الاشراق) .

نستعلیق ۱۱۱۳، عنوان شنغری، جدول زر و شنغری.
 سطر جلیبا ۱۷ × ۹، ۴۲ × ۱۴، کاغذ هندی - جلد مقوای عطف پارچه .

جنگ

گرد آورده محمد حسن و بنظم و نشر فارسی در ۲۰ رجب ۱۱۱۳ در لاهور (ص ۴۴).

و چنین است فهرست مطلبهای آن :

مسمط میرزا ابراهیم ظهیر ۱-۳ ، دو نامه طیبیت آمیز ۴-۵ ، گلشن خیال میرزا طاهر نصر آبادی ۶-۷ ، تر کیب بند خالص ۸ ، شعر ابوسعید ابوالخیر ۱۰ ، قطعه ای از میرزا محمد زکی خان در زمین خوردن اسب ۱۱ ، منظومه ای از همان ظهیر ۱۲ ، کلمات قصار عربی ۱۳ ، شعر کلیم و مسکین ۱۴ نامه نصر آبادی بسلیمه بشوخی و هزل ۱۵-۱۹ ، کلمات آقا صادق افشار بفارسی در طیبیت و هزل ۲۰-۲۲ ، ضرب المثلهای فارسی در هند ۲۳-۲۵ نامه ای شیوا بشوخی و هزل گویا از نصر آبادی ۲۶-۳۱ ، شعرهای برهمن و واصل و فاخر و سعید و وحید و امیر خسرو ۳۲-۳۴ نامه شاه ابوالمعالی بدارا شکوه و پاسخ او ۳۵ ، نامه ایلچی بیگ در بیماری دم کوتاهی به میرزا طاهر نصر آبادی حکیمباشی و پاسخ او بشوخی ۳۶-۳۸ ، شعرهای برهمن و قدسی و وحشی و ادهم و شاهد نیشابوری و همام کرمانی و میرصدیدی و وحید ۳۹-۴۴ ، شعرهای مخمخی بزبان بومی ۴۵ ، نشر بلهجه بومی ۴۶-۴۸ ، شعر محمد صالح لرفیلی شهید ۴۹ ، بندی بوزن مثنوی ۵۰-۵۴ . نامه نصر آبادی با امام قلی خان بختیاری در شکایت از استراعامی برادرش ۸۵ ، نامه همودر شکایت از پسر میرزا قاسم خلوت نشین پیدرش ۵۶-۶۰ . نیز بندی منشور بفارسی بعنوان « خر کسیات » (هامش ص ۲۵) یادداشت منشور و ماده تاریخ منظوم فارسی محمد کاظم شفیع درباره ساختن مجرای بیک وزیر هرات تکیه ای در آنجا در هنگاسی که آن شهر از افغانها گرفته شده و بدست پیر محمد خان سپرده شده است بخط خود شفیع (هامش ص ۲۶-۳۰) ، لیلی و مجنون بزبان بومی بشعر (۴۱-۴۳) .

تسعلیق سده ۱۱ و ۱۰ تصحیح شده ، جدول زرو لاجورد ، متن زیر خط سرخ و لاجورد .
 آغاز افتاده : « لعین العالم العلوی والسفلی ضروریاکان او معنویا » .
 انجام پاره شده : « تألیف ... الشرح ... تمت ضحوة » .
 ۱۵ س ۱۷ × ۱۰ ، ۳۶ × ۱۹ ، کاغذ سپاهانی - جلد پارچه گلدار .

شرح الزوراء

شرحی است بعربی و آمیخته بامتن از کمال [الدین حسین] بن محمد بن فخر بن علی رازی بر زوراء دوانی و شعراوهم در آن هست (ص ۷۸) در پایان از شارح یاد شده است (طوس ۵۸: ۱ ش ۱۹۳) در ذریعه (۱۳: ۳۰۳) از چلبی آمده که محمد حسین لاری (گویا همین شارح در نسخه ما) آنرا در ۹۲۸ بانجام رسانده است . و این یکی باید جز شرحی باشد که در ۸۸۴ پایان رسیده است (طوس ۴: ۱۸۲) .

نسخ عمادالدین محمود بن محمد حسین حسنی حسینی اسامه در روز چهارشنبه ۱۵/۴/۱۰۵۶ یا ۱۱۵۶ (بریده شده و پیدا نیست که رقم صدها چیست) ، عنوان شنگرف ، در ۹۶ ص ، در پایان بندیست در دو صفحه در تعریف لون کسوف و خسوف بفارسی (۹۷-۶۸) ، یادداشت خرید نسخه در ۴/۱۶/۱۲۹۱ دارد ، سه برگ آخر از پایین بریده شده و اندکی از عبارات رفته .
 ۱۵ س ۱۰ × ۱۷ ، ۹۸ × ۱۷ ، کاغذ سپاهانی - جلد مقوای مرد و عطف تیماج قهوه ای .

مجمعل اصول

در چهارمقاله از کوشیار ستاره شناس کیلی و مانند ترجمه ای از مجمعل الاصول عربی او (ف ۹۳۸ - مجلس ۴: ۲۳۱) و نباید این فارسی از دیگری باشد (ذریعه ۱۵: ۴۰۷) بنام الاربع مقالات - استوری ۲: ۴۶) .

آغاز: بسم الله . الحمد لله کفی منته وفضاله والصلوة علی نبینا محمد وآله وبعد
 چنین گوید ابوالحسن کوشیار بن لبان بن باشهری الجیلی کرد آورنده این کتاب که

«مجمعل اصول» است اندر علم احکام نجوم که گرد آورده‌یم اندرین کتاب که اصول این صناعت و تصرف کردن اندروی و بکارداشتن آنقدر که پسندیده بود اندرین علم و بی‌نیاز گردانیدن خوانندگان این دانش از بسیاری دیگر کتابها و روشن‌تر و سبک‌تر این راه که دانستیم باز نمودیم زیرا که وی صنعتی است که از وی برهان پرنخیزد و گویند حابرها (۴) اندروی محال محال (۴) بسیار بود (۱). این کتاب بر چهارمقاله وضع کردیم. آغاز کتاب:

مقاله اول اندر مدخل اصول این صناعت (در ۲ باب ص ۲).

مقاله دوم اندر امور احکام عالم (در ۱۲ باب ص ۲۷).

مقاله سیوم اندر حکم کردن برموالید و تحاوید (در ۲۰ باب ص ۵۷).

مقاله چهارم اندر اختیارات کارها (در ۳ باب ص ۸۸ و عنوان و فهرست این

مقاله در نسخه نیست) برخی از بابها چندین فصل دارد.

انجام: ختم کردیم کتاب را برین مقاله شکر باری تعالی را ... و درود ازما

بر محمد مصطفی باد ... و بر خاندان او بهترین خلقان و بر یاران و امتان او گزین همه امتان و یاران باد والحمد لله رب العالمین.

۴۴۹۳

نستعلیق محمد بن حاج علی اصغر سمغانی در روز ۱۳۰۶/۴/۷، عنوانها درشت تر.

۱۸ ص ۱۲ × ۱۱۳، کاغذ فرنگی آهار مهره - جلد تیساج قهوه‌ای

قرّة العیون فی اعزّ الفنون

از فیض کاشانی است (حقوق ۱۳۴۳).

۴۴۹۴

ل.خ سده ۱۳ و ۱۴ ، نشان شنکری ، شعرها نسخ .
 ۲۵ س ۸ × ۱۷ ، ۳۶۷ + ۱۰ × ۱۹ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج فهوه ای

مختب الاسعاف بشرح ايات القاضى و الكشف

گزیده ایست از شرح شواهد دو تفسیر بیضاوی و زمخشری .
 آغاز: نقلنا من کتاب الاسعاف بشرح ايات القاضى والكشاف للمفاضل الموصلى .
 بسمله و به نستعمده شواهد سورة فاتحة الكتاب .

نقلت الى الطعام فقال منهم
 استشهد (اى صاحب الكشف) به على حذف متعلق الجار .
 انجام :

ولا عيب فيهم غير ان سيوفهم
 بهن فلول من قراع الكتاب
 استشهدا به عند الاستئذان ... وقد سبق الكلام على البيت فى البقرة .

۴۴۹۵

تعلیق جمشید معمایی کاتب در ۹۴۷ درش ۱ و بهمین خط درش ۲ ، عنوان شنکری و زرین .
 ۱۴ س ۷ × ۱۰ ، ۱۰۰ + ۱۱ × ۱۵ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج سبزی .

مجموعه

۱ - دستور معما (۱ - ۱۱۸) از میر حسین بن محمد شفیع معمایی شیرازی نیشابوری
 در گذشته ۹۰۴ است (حقوق ۱۴۷ - سپه ۳ : ۱۳۶ - چلبی ۲ : ۴۶۷ - مجالس النقایس
 ص ۹۶ و ۲۷۲ - نصر آبادی ص ۵۰۰ - ذریعه ۹ : ۲۵۳ و ۲۵۴ و ۵۳۳) .
 آغاز: باسمك الابتداء يافتاح .

بنام آنکه از تألیف و ترکیب
... اما بعد معروض آنکه ... حسین بن محمد الحسینی را چند معمای بود که
ذره مثال از پر توالتفات ... امیر علی شیر ... شرف نمایش یافته بود و بنظر آن حضرت سمت
کشایش پذیرفته ... بناء علی اشارته العالیة آن معميات در ضمن قواعد مذکور میگردد .

انجام : و ایضاً در اسم نوایی :

ای آنکه نظیر نیست در ایامت فیض دل و جان ز نام با اکرامت
از نام خورشید بنده توانایی یافت یکذره نماند از تنش بی نامت
چون از تازی مفتوحه که در توانایی است یث نقطه نماند و نون او بی شود نوایی
بحصول پیوند و چنانکه در فانی :

آنکس که جهان ندید مانند او

بادا ابدی دولت پاینده او

خواهی ز وفا دلا براری نامی

سر نه تسو بجای قدم بنده او

از لفظ «وفا دلا» چون و او را بجای دال بنهند «فا و لا» شود و حصول مقصود بطریق

و اسطه شاید که نسبت ببعضی اجزای اسم باشد چنانکه در اسم امیر . میر :

ز بهر رسیدن بعز و شرف

چو این نامه را خامه خوش خرام

بیاراست اول ازان نام به

که باشد برو نیز ختم کلام

تمت الرسالة الشریفة . تم .

این درج خفا که راقم نادره فن

کردش رقم و مانند بر اوراق ز من

چون درج درو جواهر مخفی بود

شد تاریخش جواهر مخفیاً (۹۴۷)

کاتب سنه ستین خود شصت و دو چار

چون کرد شمار شد بدین نسخه در چار

کردش چو سواد نام و تاریخ نوشت

« جمشید معمای کاتب » ناچار

(۹۴۷)

مستور تماند که ختم رساله میر محمد حسین مرحوم تا ... و تتمه از کاتب که ...
(چند کلمه ای بریده شده در نسخه) (از این بند بر می آید که نویسنده نسخه جمشید معمای
کاتب در ۹۴۷ شصت و هشت سال داشته است).

درص ۱۱۹-۱۲۱ سه بند است:

الف - « سرغزل قصیده تاریخ معما » (۱۱۹) در هفت بیت گویا در ستایش سلطان
محمد بن شاه تهماسب مورخ ۹۴۴ که از هر مصرع آن بیرون این تاریخ می آید.
آغاز: سرغزل قصیده تاریخ معما.

در پی آن مه چومی گوید مدیحه اش انس و جان (۹۴۴)

(۹۴۴) هر زمانی دیده ام اعلی دیگر سازد عیان

انجام:

چون دل ما مطلع مهر کمال وی شده (۹۴۴)

(۹۹۴) باد یارب عمر و مال او زیاده هر زمان

لمحرره العبد جمشید رومی غفر له . م .

ب - المعما (۱۲۰) که چهار رباعی و يك بیت است در زیر این عبارتها: لاله
الا لله، محمد رسول الله، علی ولی الله، طهماسب (باتاریخ ۹۴۴)، شاه بهرام (باتاریخ
۹۳۷) - باید از همین جمشید باشد و بخط او است.

آغاز: المعما لاله الا لله.

ای مؤمن اگر شماره آل عبا
گیری بدو کوشواره عرش خدا
در رشته نظم کش که اصل ایمان
دارد بهمین ده و دو بگزیده بنا

انجام : طهماسب .

جان حدت آن مهر گسل دید همه (۹۴۴)
گل در قدح آن بت چگل دید همه (۹۴۴)
دل یافت باو طلسم اسم و سنه هم (۹۴۴)
چون ماشطه روی بروی دل دید همه (۹۴۴)
شاه بهرام .

کشاید چون بروز وصل آن گل جمه نیکو (۹۳۷)

(۹۳۷) بود بی وجه ماه و مهر در شام محب او

ج- معما (۱۲۱) بنام : ملک ، نور ، ایاس ، هر یکی يك بيت بفارسی و بنام :
محب و شبانی در دوبیت پسر کی باید از همین جمشید و بخط او باشد .

۲- مخازن الجواهر (۱۲۲-۱۹۵) از ملا جمشید کاتب معمایی که در زمان امیر
علی شیر جوان بوده و در ۹۲۷ شصت و هشت سال داشته است و این کتاب را در ۹۴۴
ساخته است (ش ۴۵۱۵/۷ - مجالس النفایس ۶۹ - نصر آبادی ۵۲۲ - ذریعه ۸: ۲۰۵) .
در آن دو معما است بعنوان «مثال در اسم طهماسب» و از هر بیت آن ۹۴۴ بیرون
میآید (ص ۱۲۸) و معمایی دارد بنام «شهرزاده سلطان محمد طال عمره» (ص ۱۲۹ و
۱۳۳) باز هم بنام طهماسب و سلطان محمد معماهایی در آن هست .

در پایان قسم معما (۱۸۱) آمده : خاتمه .

جمشید که شد بلبل گلزار کلام با زمزمه طوطی طاوس خرام
چون کرد اصول بیست و شش گانه تمام المنة لله العزيز العلام

آنگاه آمده: شروع در قسم لغز.

کردند زبنده پیش از این اهل کمال

در وزن رباعی لغزی چند سؤال

چون نوبت قسم لغز آمد آنرا

املا دارم بجنس بی خوف ملال

هر مسئولی که باشدش رمز و خفا

اندر تعیین ذات شیئی از اشیاء

در عدد صفات لازم خاصه خود

مخصوص شود لغز بود ای دانا

تعریف معما.

هر مدلولی که هست در ضمن کلام

کالفاظ و حروفی است معین بی نام

شرط آمده در دالالتش رمز و خفا

تا نام معما خودش نزد انام

نسبت میان لغز و معما.

یا بند معما و لغز را ز علوم گاهی بهم و گاه جدا هم چون نجوم

چون نسبتشان بهم خصوص است و عموم من وجه و بهر وجه بود آن معلوم

جمع میان معنی و لغز.

آن هر دو که مجمع الطافند

چون جمع شوند بهترین ز اصنافند

زین [روی] معما که دلیلند بر اسم

زان روی لغز که شامل اوصافند.

آغاز: باسمه سبحانه و تعالی . در توحید .

ای نام ترا بهر زبانی شای
صد فتح و گشاد از ان عیان هر آنی
چون اسم بنزد يك معنائی فکر
ظاهر آمد پیش تو هر پنهانی

....

در احوال مؤلف و تقریب این مؤلف .

جمشید که کرده بود ره کم مه و سال

می گشت بمیدان هوا حال بحال

ناگاه عنایت الهی بگرفت

دست وی و بنموده و گفت تعال

....

در تعیین مرشد .

این مجمل من که واجب التفصیل است

در تفصیلش کلام من بی قیل است

آن سرور دین که مرشد تکمیل است

« شه طهماسب بن شاه اسمعیل است »

....

چون تر کیه یافت از آن تنقیه ام

حالا صوفی صاف از آن تصفیه ام

آیم بسر کار خود آخر چون من

مشهور جهان در لغزو تعمیه ام

در تقسیم این مؤلف .

این مختصر آمد بدو قسم موجز

يك قسم معما و دیگر قسم لغز

هر قسمی را بیان کتم نزد انام

بخشد توفیق اگر خداوند اعز

انجام : در التماس قبول .

اینست توقع من از خورده شناس

کین شاهد پردگی که پوشید لباس

از زینت اصلاح دهد بر بیمش

تا یابد ازان دولت تحسین و سپاس

در تاریخ و تسمیه .

این نسخه که در لغز معما آمد زو دیده عقل و هوش بینا آمد

نامش جو «مخازن الجواهر» کردم تاریخی وی از نام هویدا آمد

(۹۴۴) مناجات.

یارب بدر تو عذرخواه آمده ام و ز بار عمل پشت دو تاه آمده ام

در قالب محنت دم تقدم مگذار هر چند که قلب و روسیاه آمده ام

تم .

۴۴۹۶

لستعلیق سده ۱۰ و ۱۱ سر لوح زرولاجورد درون آن عنوان کتاب ، جدول زرولاجورد، عنوان و آیات شغرف.

۱۱ س ۱۰ ، ۱۶ × ۹ ، ۳۱۰۴ ، کاغذ سپاهانی آهارمهره - جلد تیماج ترکی ضربی ترجی درون

سرخ .

الانوار فی معدن الاسرار

از شرف الدین محمد بن علی نیمدهی متخلص به فنائی بنام «ظہیر الملة والصدارة و ركن السلطنة و الايالة والدين عبد الباقي» در تفسیر آیه نور بروش شرع (۱ - ۴۶) و عرفانی (۴۶ - ۲۰۳) بفارسی «که بکمال حلاوت و ملاحات موسوم است» و در آغاز قصیده ایست درستایش او باهمان تخلص (ص ۱۲ و ۱۳ و ۱۷ و ۲۱).

در آن از میر سید شریف جرجانی زین الدین علی (۵۰) و شیخ ابو محمد روزبهان (۶۱) و کمال الدین عبدالرزاق (۷۴) و محیی الدین مغربی (۱۲۶) و سعد الدین حمویه (۱۹۹) یاد شده است.

آغاز: بسمله . وبه الاستعانة فی التتميم. الحمد لله الذی نور مشکوة الاعیان بنور مصباح ذاته وصیر انعکاس نوره بحلی ظهور کمال صفاته و آیاته ... اما بعد چون بر ارباب سیرت و اصحاب بصیرت مبین و مبرهن است که علو جمال وحدت نه در مرتبه ایست که خفافیش دیا جیر ظلمت سرای حدوث بنظر کلیل و فکر علیل ادراک سبحات انوار آن توانند نمود لاجرم هر معنی که عقل درو وصف آن تصور نماید و هر صورتی که در خیال آید کرمی السهام فی جنح الظلام خواهد بود .

انجام : چون اوقات مساعدت ننمود و موانع پیشمار بود اختتام کلام لازم نمود والحمد لله اولاً و آخراً (تمت الرسالة بعون الله وحسن توفيقه) .

۴۴۹۷

تستعلیق محمد علی در صفر ۱۰۹۵ هـ متن زیر خط سرخ .
 ۱۵×۱۱ ، ۱۶×۹۳۴۸۹ ، کاغذ سپاهالی - جلد تیماج سرخ ضربی .

شرح تهذیب

از ملا عبداللہ یزدی شاه آبادی بر تهذیب منطق تفتازانی بقارسی و مانند ترجمه ایست از حاشیه عربی او (ذریعه ۱۳ : ۱۶۱) جز شرح فارسی جمال الدین محمد بن محمود شهرستانی (طوس ش ۱۲۷) .

آغاز: بسمله . الحمد حمد در لغت وصفی است بجمیل اختیاری بر جهت تعظیم و تبجیل نه بطریق سخریه و استهزا و در اصطلاح فعلی است که دال باشد بر تعظیم منعم ازان حیثیت که منعم است .

انجام: یعنی آنچه مذکور شد در ثامن از رؤس ثمانیه بمقاصد اشبه است و این ظاهر است از بیان مذکور والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب.

۴۴۹۸

نعمتعلیق ۱۲۸۶-۱۲۸۹، جدول زروشنگرف ولاجورد، اندازہ بیاضی،
سطر چلیبا ۱۲×۷، ۱۱۹×۱۰۵×۲۱، کاغذ فرنگی رنگارنگ - جلد نیماج غنایی ضربی.

جنگ

گردآورده محمد حسین حسینی نیاسری مورخ روزآدینه ۱۲۸۶/۲ و ۱۲۸۹ در اتابکه نیاسر (ص ۶۶ و ۱۸۲ و ۱۲۴) و در آن پاسخ شاطریه بیمار و طبیب شریف آمده است (ص ۷۹-۸۴) و خود بیمار و طبیب شریف (۸۵-۸۷) و مخمس زشت وزیبا (۸۸) و مخمس تقرین نامه (۱۰۹) و چند مخمس دیگر و غزل و رباعی و فردهم در آن هست.

چنین است فهرست نام سرایندگانی که شعر آنها در این جنگ دیده میشود:

آذر (۲۳۱ و ۱۷۶) آگاهی (۱۹۷) انجم (۲۰۰) بقا (۱۱۹) جابر (۱۵۶) جامی (۵۰ و ۷۲) حافظ (۱۷۹ و ۱۲۱) خرم (۱۲۷) خسرو (امیر) (۱۴۹) زرگر (۱۹۵) رضائی (۱۰۷) سحاب (۱۹۷) سعدی (۱۴۸) شائق (۲۳۶ و ۱۸۵ و ۱۶۵ و ۶۸) شاطر (۷۹) شرف (۷۱) شریف (۷۵) شمس تبریزی (۱۰۴) شوکت (۷۴) صافی (۱۶۳) صباحی (۲۰۳) ضیائی (۱۶۴) طاهر (بابا) (۲۲۵ - ۲۰۴) طبیب (۱۸۳) طرفه (۱۹۵) طوفان (۱۹۴) عاشق (۲۰۲ و ۱۶۱) عرب (۱۳) فانی (۱۲۹) فیض (۷۸) قصاب (۱۹۷) مجدالدین (۱۵۸) مجمر (۱۸۲ و ۱۵۴) محتشم (۱۸۱ و ۱۶۰ و ۷۰) محمد رضا (۱۹۴) محمد علی (میرزا) (۷۸) مخفی (۱۹۳) مشتاق (۱۶۲ و ۷۵) شرف همدانی (۱۸۸) مولوی (۱۷۶ و ۶۷) ناصر خسرو (۱۴۳) نظیری (۱۶۰) نیازی (۱۸۴ و ۱۵۶) وامق (۱۵۳) وفائی (۱۸۷) هاتف (۱۵۲) هلال (ملا) (۱۷۷) هلالی (۱۹۱) همایون (۱۵۰) یغما (۲۲ و ۴۹ و ۵۳ و ۶۹).

۴۴۹۹

نسخ سده ۱۳ ، یادداشت ۱۳۱۰ درصع هست .
 ۱۰س ۱۴×۷ ، ۱۴۳۹۶×۲۲ ، کاغذ فرنگی آبی - جلد تیماج سبز مقوایی .

مجموعه

۱- الکلمات القصار (۱-۵۴) خبرهای نبوی و علوی و عبرتی است و در پایان اندکی فارسی نشر و نظم دارد و باید از متاخران باشد .
 آغاز: بسمله ، حمدله . . . و بعد قال رسول الله . . . الشریعة اقوالی و الطریقه افعالی و الحقیقه احوالی و المعرفة راس مالی و العقل اصل دینی و الحب اساسی .
 انجام :

باخود تولیک مجنون ببخود است

در طریق عشق بیداری بد است

۲- کلمات قصار (۵۵-۱۸۹) پند و اندرز عرفانی فارسی است کویا از مؤلفش ۱ .
 آغاز: بسمله ، حمدله ... رستگار و فیروز است و بهروز گشت آنکس که قیام نمود بکار خود ببال و پری .
 انجام : از مشاورت بالاتر ظهیری بدست کمتر آید .

۵۵۵

نسخ و استعلیق محمود بن محمد صالح حسینی اردبیلی در روز یکشنبه ۷ ذی قعدة ۱۱۰۹ ، متن زیر خط مشکی و شنگری ، عنوان زرین ، نسخه از اثبات صالح است تا پایان .
 ۱۱س ۱۰×۶ ، ۱۲۰×۱۲۳ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج زرد

شرح التجرب

از قوشچی است .

۴۵۰۱

شکسته نستعلیق چلیپای رمضان ۱۳۳۹ درش ۱ ، نستعلیق باعنوانهای شنگرف از محمدعلی آشتیالی
 ارسده ۱۴ درش ۲ ، ش ۳ بهمین خط ، نستعلیق با عنوان شنگرف از مسعودین فتح الله شیروانی در
 ۸ شوال ۱۳۱۷ درش ۴ ، نستعلیق درشت تر و بیتها شنگرف و عنوانها لاجورد با جدول زرین از رضاقلی
 ازیب در ۱۳۳۹ درش ۵ ، ش ۶ بهمین خط و شنگرف با جدول زرین مورخ ۱۳۳۸ .
 ۱۱ س ۱۱ × ۱۱ ، ۳۶۴ ، ۱۱ × ۱۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی ضربی مقواتی +

جنگ

بفارسی:

۱- مثنوی پیر و جوانی (۱-۱۳) از میرزا نصیر طبیب اصفهانی .

آغاز:

شبی با نوجوانی گفتم پیری
 چو جم صاحب دلی روشن روانی
 کهن دردی کشی صافی ضمیری
 در این دیر کهن پیر مغانی
 انجام :

زمان تواند اورا کس ثنا گفت
 هزاران رحمت حق با سلامش
 که در تعریف او حق لاقتی گفت
 ۲- فوائد الاخیار (۳۳-۳۸) از یوسفی .

۳- فال نامه (۳۸-۳۹) .

آغاز: این فال نامه ذیل منسوب است بحضرت امیر المؤمنین علی بن ابیطالب

علیه الصلوة والسلام باین طریق که اول ده مرتبه صلوات .

انجام : ت ن ت ی ی ی ی

۴- ده دفتر (۵۱-۷۸) از نقیبی شیرازی در خرده گیری از وضع زمان و شرح

اموری مانند حکومت و امامت و قضاوت و بازار گانی بنظم فارسی روان .

آغاز:

بشنو آداب حکومت از رهی کر حکومت خواهی و فرماندهی
شیوه فرماندهی فرزانی است شرط اول از خدا بیگانگی

انجام:

پس بنام شاه و شیخ ذواکرام کردم این دیوان و ده دفتر تمام
نیست کس مانند او از واعظین باز گو والله خیر الحافظین

۵- رباعیات (۹۱-۱۰۴) از ابوسعید ابوالخیر.

۶- ناصیح الملوك فی السیر والسلوك (۱۰۷-۱۲۰) (ش ۲/۲۲۰۵-نشریه ۱: ۲۲۵)

آغاز: بسمله. حمدله ... اما بدین رساله ایست شریف مشتمل بر مواعظ و اندرز
سلاطین نامور عجم و مشعر بر کیفیت رسوم آمیزش بابی آدم.

انجام: تندرستی را از تن آسائی دانند و از بدن سختی و مشقت و بردباری است.

۳۴۵۱

لستعلیق سده ۱۳، نسخه پس ویش شده و از آغاز افتاده: «علامت تناظر مطلعی نویسد»

الجام لنوشته مانده: «وجلب بمعنی ربودن است»، در ۱۳۴ ص.

۳۰ س ۱۵ × ۶۸ × ۲۳، کاغذ قرنگی - جلد کیماج مشکی مقوایی.

شرح بیست باب

شرحی است از گنابادی بر بیست باب پیر جندی که در ۹۶۶ یزد گردی ساخته
(ص ۳۴ باب ۱۴) و در آن از «افق قصبة جنابد» یاد کرده است (ص ۱۰۴) در نسخه
ما حاشیه‌ها ایست از ملا عبد الواسع رامی و با نشانه «منه» و یکی از این حاشیه‌ها بخط
فرج الله مورخ ۱۲۵۵ نوشته در رشت است (ص ۳۰) در یکی از حاشیه‌ها از کتاب سفینه
علامه طوسی یاد گردید (ص ۱۲۶) (ف ۹۰۵ ش ۹۶۱).

۴۵۰۳

اسمعیق سده ۱۱ ، عنوان ولشان شنگرف ، درص ۴۱۵ ص ، درصع آمده که نسخه « جلد چهارم نوادر » « آخوند ملا محمد صالحی قزوینی ادام الله تعالی ایام افادته و افاضته » است و این یادداشت از مالک نسخه است گویا بنام محمد مقیم که نامش را پاك کرده اند .
 ۱۳ س ۱۴ × ۱۸ ، کاغذ سپاهالی - جلد تیماج حنایی ضربی

نوادر

از ملا محمد صالح قزوینی در اخلاق مذهبی بروش شیعی با آوردن سخنان فیلسوفان و داستانها و شعرهای فارسی و عربی . نکات ادبی و تاریخی و جدوهزل بسیاری دارد و اینست نمونه ای از آنها:

- ۸ خواص رنگها بگفته افلاطون
 ۳۰۷ مکاتبه میرزا سلمان باخواجه افضل وزیر هرات در عهد صفویه
 ۱۳۵ دوبیت که مؤلف در قبری نوشته دیده بود باصفهان
 ۱۳۵ کلماتی که بر دیوار جامع شهر مؤلف نقش بوده
 ۱۰۲ نقل کلماتی از پدر مؤلف
 ۷۹ حکایت فقیهیی که میان تر کمانها رفته بود
 ۸۰ فقیهیی که از زمان مؤلف بر خلیج و تر کمان حاکم شده بود
 ۹۴ وضع اصفهان در زمان مؤلف و اسلام آوردن مرزبان زردشتی
 ۲۱۲ دیوان برید و واقعه نویسی زمان مؤلف در ایران و هند
 ۲۰۵ بیان مؤلف درباره شعرای عرب و عجم و فرق این دو در رجز
 ۲۶۱ روایت مؤلف از شجاعت خلیفه سلطان که معاصروی بوده
 ۲۶۲ حکایت دیگر مؤلف از خلیفه سلطان

- ۲۶۳ بیان اخلاق هندیها در زمان مؤلف
- ۳۰۸ انواع دزدان
- ۳۳۴ حکایت خواجه حسن دراز که از هند بایران آمده بود
- ۳۴۶ حکایت عشاریکی از بنادر هند در زمان مؤلف
- ۳۴۹ حکایت ورود مؤلف باصفهان در خانی و وساطت خواستن ازو
- ۳۵۲ حکایت مخنشان و تاپ شدن عیاران و مردم نورو کجور بر فتن خراسان
- ۳۸۲ نقل مطایبه شفائی
- یکی از معارف خراسان که میرزا الحمد لله رب العالمین نام داشته و ملکزاده گرجستان بنام آدم میرزا
- ۴۰۲ کوزه کرحلی علی نام که خود را عمر مینامیده است
- ۴۱۰ عنوانهای الحدالتاسع عشر فی المالبس والطیب والاوانی (ص ۱) والحدالعشرون فی ذم الدنيا ومتاعها و حیاتها و دولتها و ذکر الدهر والزمان و تقالیب الحدثنان (۱۰) والحدالحادی والعشرون فی الدیانات والعبادات (۳۵) والحدالثالث والعشرون فی الموت وما يتعلق به والمرائی والتعازی (۱۱۹) الحدالثانی والعشرون فی الوحی واحوال القران (۱۵۵) در آن دیده میشود و پیداست که نسخه ما آشفته و پس و پیش شده و افتادگی دارد در میانه آن . عنوان « فی الشجاعة والحرب والحمية وقوة النفس و قلة المبالاة بالموت » هم دارد و جای شماره « حد » آن سفید مانده است (۲۴۵) نیز عنوان « نوادر متفرقه » (۳۵۵) و « نوادر مختلفه فی ذکر الاسماء » (۴۰۹)، عنوان « نوادر » (۱۵۱) و باب (در چندین جا) هم در آن هست .
- آغاز: بسم الله . الحمدالتاسع عشر فی المالبس والطیب والاوانی قال ص ان الله تعالى يحب ان يرى اثر نعمته على عبده ويكره البؤس والتبؤس ... فرقد سنجی پلاس می پوشید بحسن بصری بر خورد و جامه او را لمس کرد و گفت یا باسعید جامه تو چه نرم است .

انجام : یعنی ماشاء الله منجم کسی میگفت اکثر اشعار سفینه من گفته لا ادری
است پنداشت آن نام کسی است .

لستعلیق سده ۱۴ .

۱۹س ۱۵×۷ ، ۲۰×۱۴ ، ۲۱×۱۴ کاغذ فرنگی - جلد مقوا عطف تیماج مشکی .

از نشاط میرزا عبدالوهاب معتمد الدوله است (حقوق ۱۷۸ - مشار ۳۲۴) .

لستعلیق و نسخ ۱۳۶۰ (ص ۵۲) و ۱۴۰۴ (ص ۱۰۲) و ۱۴۹۴ (ص ۱۸۴) .

۱۲س ۱۰×۶ ، ۱۷۷×۱۰۳ کاغذ فرنگی - جلد مقوا .

۱- دیباچه تاریخ عتبی (۱-۴) .

۲- قاعده دانستن غره رمضان و دهم ذی حجه برای روزه ماه رمضان بروایت
از امام صادق یفارسی (۶) .

۳- فواید ادبی و فارسی (۹-۱۰) .

۴- شرح قصیده لامیه العرب (۱۱-۵۲) و عربی .

آغاز: بسمله . هذه القصيدة موسومة بالامية العرب منسوبة الى الشنفرى الازدى .

انجام : و کنی به عن ذکرها و شبه نفسه به .

۵- بندی از العقد الفريد و قاموس (۵۳-۵۴) .

۶- شرح بندی از الصحاح جوهری درباره عرفه و عرفات (۵۸-۵۵) از محمد

جسیم عربی،

۷- شرح القصیده المیمیه (۶۷-۵۹) سروده ابوالحسن علی بن حسن نیشابوری

عربی از گمنام.

آغاز: قال ابوالحسن علی بن الحسن النیسابوری :

لسعدی باللوی ربع عفاء عارض مرزم

اللوی الربع بل الربع آثاراثار القار.

انجام :

فقد اصحبت يامثبور نقرا غير ما مكرم

المثبور المهلك ... والنقر السفلة من الناس . نجرت والله الحمد والمنة.

۸- قصیده کرى البيت (۶۷-۶۹) عربی بهجین قافیه .

۹- ابیاتی عربی و شعرى بفارسی از یغما (۷۶-۶۹) .

۱۰- وصف الكتابات از ابوالفضل احمد المیکالی بنظم عربی و شعر عربی حسین

عامری وابن راوندی (۷۷-۸۱) .

۱۱- پراکنده های پزشکی و ادبی و شعر سیدمرتضی (۸۳-۹۱) .

۱۲- احکام دماء ثلثه و اموات (۹۳-۱۰۲) از عبدالمحمد بن بدرالدین مجتهد

کرمانی که در ۱۳۰۴ ساخته است

آغاز: بسمله . حمدله ... و بعد چنین گوید ... عبدالمحمد بن بدرالدین که این

چند کلمه ایست در بیان احکام حیض و نفاس و استحاضه و احکام اموات ... و در آن

دو باب است .

انجام : علی ماهو الواجب فیما ذکر .

۱۳- احکام الصلوة (۱۰۳-۱۰۷) از همو .

آغاز: بسمله . حمدله ... و بعد این مختصریست در احکام نماز نوشته میشود

بزیان عامیانه .

انجام : و بعمل آورند .

۱۴- شعر ابوالعلاء معری و عتبی (۱۱۱-۱۲۸) .

۱۵- پراکنده های ادبی عربی (۱۳۱-۱۳۹) .

۱۶- شرح ابیات تمیزالاعداد (۱۴۱-۱۵۸) از حاج آقا حسن بن محمد عراقی

(بخط خود او)، درادبیات (ص ۳۲۵) و سپه (ش ۷۵۲۳/۴) شرحی دیگر بر آن هست .

آغاز: بسمله . ثمانا بعد ماجاوزت ... اما التریب ثمانا مفعول .

انجام : و کذا البواقی من تالیفات الائم الحقیق ... حسن بن محمد الملقب

بحاجی آقا العراقي ... و آله .

۱۷- المقامة (۱۶۱-۱۸۳) از آقا سیدعلی میبدی (بخط او در ۱۲۹۴) .

آغاز: (مقامه ایست از انشاء آقا سیدعلی یزدی میبدی بخط شریف خود نوشته)

بسمله . حکمی ابن المعالی قال رمیت فی بعض اسفاری الی امتنان الضیغم الضاری .

انجام : الحمد لله رب العالمین تمت المقامة ببیدی فی ۲ شهر شعبان ۱۲۹۴ .

۱۸- دیوان (۱۸۵-۲۴۸) چند قصیده عربی ابن فارض است و یکی از آنها نظم

السلوک خوانده میشود .

۳۴۵۷

نسخ ۱۰ ذی حجه ۱۲۲۶ در ش ۱ ، ش ۲ بهمین خط ، عنوان شنگرفی .

۲۳×۱۵ ، ۱۴۹×۱۴ ، کاغذ فرنگی سفید و کبود - جلد تیماج قهوه ای .

مجموعه

۱- المسائل (۱-۴۵۲) از ابی یوسف یعقوب بن علی قصرانی (ف ۹۴۵) .

۲- دلیل المنجمین (۴۵۵-۴۹۵) از حسن بن شجاع بن محمد بن حسن حافظ

تونی بفارسی .

آغاز: بسمله . الحمد لله الاحد الحکیم اللطیف الذی خلق القوی و الضعیف

والصلوة على نبيه العلي الشريف، محمد واهل بيته وصحبه المنيف اما بعد چنین گوید
 بنده ضعیف نحیف الفقیر الی الله الغنی حسن بن شجاع بن محمد الحسن الحافظ التونی
 اصلح الله شأنه که بعضی از اخوان از این بنده کمینه التماس نمودند که چون در حساب
 تقاویم و اعمال موالیذ ضبط کردن قوی وضعف کواکب از اهم مهماتست و در آن باب
 بسیار مصنفاتست و قوف بر مراتب اعلی و اواسط و ادنی آن و مقادیر آن و باب کمیت
 خطوط و تمزیج دادن آن از آن مصنفات بجهت تطویلات کلام صعوبتی دارد اگر بی اطناب
 درین باب کلمه ای چند محرر گردد و در آن جدولی منقح مصور هر آینه از مؤلف تذکره
 و نزد این طوایف تبصره باشد پس مبنی بر آن دران شروع افتاد و این مختصر را دلیل
 المنجمین نام نهاد.

انجام: پس آوردن آن بعضی را برای آن بعضی است تا بهرهای وی بر دارند
 و محبوب دارند.

۴۵۷

نسخ علی بن فضل الله طالقانی در کردستان در روز پنجشنبه ۲۰ محرم و لوروز ۱۳۹۰، عنوان و نشان
 شنگرف.

۱۰×۴، ۱۷×۱۰، کاغذ فرنگی - جلد تیماج خانی.

اطباق الذهب

از شرف الدین عبد المؤمن مغربی سیاهانی است (چاپ ۱۳۰۹ بیروت) ولی در
 نسخه ما آمده که از سعد تفتازانی است و در آن بروش زمخشری رفته و از کتاب او
 گلچینی کرده است. صدمقاله در آن هست.

آغاز: المقالة الاولى [یا ارباب القوة و الطاقة انظروا بعین الافاقه الی اهل
 الافاقه.]

انجام : وقدحان اوان المسير والله ولي التيسير فتاهبي وهبي فاني ذاهب الى ربي .

٤٥٠٨

نسخ سده ۱۱ ، عنوان و نشان شنغرف ، جدول زر ولاجورد .
 ۱۴س ۱۰×۵ ، کاغذ سپاهانی متن وحاشیه - جلد تیماج مشکى .

شرح ادهیه السمر القدیصیه

تخت ترجمه لفظی حدیثها است (زیر سطرها بخط نستعلیق شنغرف) و سپس
 شرح لغوی و دستوری و توضیح معانی آنها از محمد مؤمن بن زمان حسینی طالقانی که بنام
 محمود بیگ جبار ارباشی ساخته است . روایت از کتاب البلاد الامین کفعمی و ۳۱ دعا است .
 آغاز: بسمله . الحمد لله المحمود فی کل فعاله المعبود لجلیل جلاله ... و بعد
 معروض میدارد ... ابن محمد زمان محمد مؤمن حسینی طالقانی .
 انجام افتاده : فی صلواتهم خاشعون و آیه (در دعای ۳۱) .

٤٥٠٩

لستعایق مؤلف ش ۱ در همه شماره ها مورخ ۱۴۱۵-۱۴۲۱ ، عنوان شنغرف .
 ۱۷س ۱۴×۷ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج عناوی ضربی -

مجموعه

۱- المؤلف المکتون (۱-۱۹) از علی اکبر بن علی حسینی فراهانی قائم مقام در
 منطق بنظم عربی در ۳۰۰ بیت با عنوان غوص ، لؤلؤة و دره و صدف است :

الصدف الاول فی التصورات	(در چند لؤلؤة)
الصدف الثانی فی التصدیقات	(در چند لؤلؤة)

آغاز: بسمله .

یا من حمدناه علی نواله
و بعد هذا موجز فی المنطق
میراث الاسکندر قد خلفه
وفقنی الله بنظم دره
صل علی محمد و آله
باللؤلؤ المکنون سم وانطق
و الحیرر سطا لیس قد الفه
تاریخ ذاللولؤ غوص بحرہ

۱۳۱۱

انجام :

رابعها مؤلف الکتاب
مثل العلی الاکبر الحسینی
لیسکن القلب من الطلاب
مفرغ هذا النظم مثل العین

ثمة برهان ای الطرق الی ال
فاحمد الله علی الکمال
وقوف علی الحق وبه العمل
مصلیا علی النبی والال

تمت بالخیر سنة ۱۳۱۵ وانا العبد علی اکبر الحسینی الفراهانی ۳۰۰۰ بیت.

۲- لمع الانوار (۲۱ - ۸۴) از همو در هفت لمعه هر یک در چند نور و اضافت

بدینگونه :

- (۲۱) اللمعة الاولى فی الامور العامة
- (۳۹) اللمعة الثانية فی الجوهر والعرض
- (۴۲) اللمعة الثالثة فی الالهیات بالمعنی الاخص
- (۵۵) اللمعة الرابعة فی الطبیعیات
- (۷۶) اللمعة الخامسة فی النبوات
- (۷۹) اللمعة السادسة فی المعاد
- (۸۲) اللمعة السابعة فی بند من علم الاخلاق

آغاز: بسمله .

احمد ربا و احدا حکیم
مسلم علی النبی تسلیما

بعد العلی الاکبر الحسینی مفرغ هذا النظم کاللجین
قال فهذا موجز فی الفلسفة یلمع الانوار سمه و اعرفه
انواره الخمسة تاریخا لمع فی الف التاسیس سامح ان وقع
(۱۳۱۵ = ۵ × ۲۶۳).

انجام :

طبع وما للطبع قد کان انعقد ان الامانات الی اهل ترد
ختمت بالتسلیم و السلام فالحمد لله علی التمام
تمت بالخیر فی الثانی من شعبان المعظم سنة ۱۳۱۵ وقد نظمتها فی عشرين یوما
والحمد لله تعالی وانا العبد علی اکبر الحسینی الفراهانی ۸۹۰ بیت .
۳- الحکمة الجديدة (۸۴ - ۹۶) در چند نجم در فیزیک و شیمی یا طبیعی
جدید بنظم عربی از همو .

آغاز: بسمله .
احمد ربی خالق النجوم والارض والکرات ذی التخوم

نظمتها فی الحکمة الجديدة منتخباً مسائل مفيدة
انجام :

مبلغ علمهم فلذلك اعلموا والعلم عند الله خالق السما
۴- نوادر فی التواریک و مطالب متفرقه (۹۹ - ۱۰۷) بفارسی از همو و جنکی
است دارای مطالب پراکنده با عنوان نادره عربی و فارسی و در ساعت ۷ روز ۱۳۰۶/۲/۲۴
آنها بانجام رسانده است (ص ۱۰۲) نکاتی تاریخی درباره امامزاده های فراهان و آنچه
بر کتیبه ها و صندوقهای مزارات آنجا نوشته شده است دارد و یاد شده در آن از تولد

مؤلف در ۱۲۶۹ در ساروق و از برادر او میرزا موسی خان نامبردار بمیرزا بزرگ و زوایا و مساجد که او در آنجا ساخته است و بودن آثاری از محمد حسین مهماندوست در آنجا (یکی مورخ ۱۰۶۶) و وقف کردن پدر مؤلف يك دانشگاه آن را برای مقابر متبر که و قالی ساروق و گرانها بودن آن نزد اروپائنها و سفر حج مؤلف در ۱۲۹۰ و نسب نامه او هم در آن هست .

۵- شکوای منظوم (۱۰۹-۱۳۴) از همون نزد يك ۴۰۰ بیت و سروده ج ۱/۱۳۲۰ در يکروز بایاد کردن تاریخ ج ۲/۱۳۲۷ (غزل اتابك) و سخن بیشتر بر سر وقف ابوالقاسم فراهانی است در تبریز که امام جمعه آن را بدست گرفته بود و پس گرفتن مؤلف آن را. در آن از امیر نظام و محمود پسر عم مؤلف و ابوالقاسم فراهانی و خود مؤلف و نظام السلطنه و عبدالحسین که خود را مسیوانطاوان نامید و حاجی آقا محسن عراقی و وقف میرزا محمد خان و سرگذشت اتابك و تحریم حاج میرزا حسن شیرازی تنبا کورا و کشته شدن ناصرالدین شاه در ۱۳۱۳ و از رژی و مسیو نور یاد شده است .

آغاز: بسمله .

بعد تحمید کرد کار غنی گوی نعت پیمبر مدنی

....

چون شهنشه مظفرالدین شاه که درو گوهرش چو خالک راه

انجام :

واعظان بر منابر تشنیع لب کشودند بر شریف و وضع

۵- الوجیزه (۱۳۶-۱۴۱) بخط همومورخ ۱۰ع ۱۳۰۸/۲) ارزشیخ بهایی .

۶- الصفیحة (۱۴۱-۱۴۶) نوشته همودر ۱۳۰۸) از همو .

۴۵۱۰

تعلیق محمد بن عبدالحق کجی از روی نسخه منقول از خط مؤلف و خوانده شده بر او و تصحیح شده در نیمه روز چهارشنبه ۱۵ محرم ۹۴۱ هجری و نشان شنتری .

۳۴۶۲

۱۷س ۷×۱۱ ، ۱۷×۱۳۳۷۳ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای ضربی ترنجی مقوایی .

شرح الفصوص

از میر اسمعیل شنب‌غازانی است (ف ۲۸۱) .

۴۵۱۱

نسخ سده ۱۳ و مقابله و تصحیح شده از روی نسخه اصل در روز شنبه ۱۴ج ۱۳۴۴/۲ ، جدول زر
ولاچورد ، سر لوح زر ولاچورد و سرخ ، دو صفحه آغاز زرباشی شده است .

۱۶س ۷×۱۱ ، ۱۵×۹۳۴۰ ، کاغذ فرنگی - جلد پارچه‌آل و بوته‌ای آبی و سرخ گرد و درون تیماج

عنایی .

الفوائد

از شیخ احمد احسائی و سیزده فائده است به عربی .

۴۵۱۲

تعلیق آقا جانی آشتیانی پسر میرزا محمد آشتیانی قمی در زمان محمد شاه در ۱۲ زی حجه ۱۲۵۹ ،

بفرمایش وزیر خوی میرزا فضل‌الله ، یادداشت ۱۳۴۱ دارد .

۲۱س ۷×۱۲ ، ۲۱×۱۳۳۴۷ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوایی .

دیوان

از ابن یمین فریومندی (ذریعه ۹: ۳۴) و قطعات او است .

۴۵۱۳

شکسته تعلیق ۱۴ محرم ۱۰۶۴ ، جدول شنگرف ولاچورد ، در ۱۸۸۸ ص .

۱۵س ۶×۱۲ ، ۱۸×۱۰۳۹۶ ، کاغذ هندی - جلد تیماج مشکی ضربی با ترنج سرخ و مقوایی .

پرسش و پاسخ یا سئوال و جواب

گفتگوی قاضی نورالله شوشتری و امیر یوسف علی حسینی اخباری است در اینکه آیا پیامبران و امامان از هر چیزی آگاه بوده اند بگفته حسینی یا اینکه تنها با موردینی آگاهی داشته اند بگفته شوشتری؛ کار ایندو در گفتگوها گاهی بهتک و دشنام هم میکشد (۱).

در نسخه ما از نامه چهارم یوسف علی حسینی است و پاسخ آن تا نامه دوازدهم و پاسخ آن. و در آن نکات تاریخی فراوان دیده میشود و از آن برمیآید که میر یوسف علی در کوچکی نزد میر صفی الدین محمد میر جمال الدین محمد صدر ارشاد میخوانده (۶۷) و شعر هم میسروده (۱۰۲-۱۰۳) و در برابر گلستان و سبحة و مخزن الاسرار (در دو بحر) آثاری ساخته (۹۷-۱۰۳) و اوراست ساده پرکار (۱۷۴) و دلستان و باعث الوصال (۱۷۰) و قبله الاخیار (۱۷۶ و ۱۸۱) شوشتری در این رساله خطبة البیان را از علی ع نمیداند. در آن یاد شده از تقیه نکردن شوشتری و پاسخ گفتن بلامخدوم و دادن کتابهای خود در کشمیر بیک شیعی و آزار کردن احمد بیک فرمانروای آنجا و او را و کشته شدن ملا احمد تته ای (۱۰۳ و ۱۰۴ و ۱۲۵ و ۱۲۷ و ۱۷۹) و مشاجره چند دانشمند با یکدیگر (۱۰۷) و متولی بودن شوشتری در شوشتر مزارا مزاده ای را و گذشتن اوقات ایشان از وقف (۱۵۱) و بظاهر حنفی بودن او (۱۷۹).

فهرست این نامه :

رقعه میر یوسف علی الحسینی (بقاضی نورالله شوشتری) مرتبه چهارم	ص ۱
جواب قاضی نورالله الحسینی (شوشتری)	ص ۴
رقعه امیر یوسف علی الحسینی مرتبه پنجم	ص ۱۱

۱- سرگذشت شوشتری از محدث درد بیاجه صوارم محرقه ص سز و عب- فرد بیاجه چاپ

۱۳۳۸ احقاق الحق - ذریعه ۹۴:۲ بنام «الاسئلة اليوسفية»

- جواب قاضی نورالله الحسینی ص ۱۴
- رقعه امیر یوسف علی الحسینی مرتبه ششم ص ۲۰
- جواب قاضی نورالله الحسینی ص ۳۰
- رقعه امیر یوسف علی الحسینی مرتبه هفتم ص ۴۸
- جواب قاضی نورالله الحسینی ص ۴۹
- رقعه امیر یوسف علی الحسینی مرتبه هشتم ص ۵۲
- جواب قاضی نورالله الحسینی ص ۹۶
- رقعه امیر یوسف علی الحسینی مرتبه نهم ص ۹۶
- جواب قاضی نورالله الحسینی ص ۹۶
- رقعه امیر یوسف علی الحسینی مرتبه دهم ص ۹۸
- جواب قاضی نورالله الحسینی ص ۱۰۵
- رقعه امیر یوسف علی الحسینی مرتبه یازدهم ص ۱۳۶
- جواب قاضی نورالله الحسینی ص ۱۸۵
- رقعه ختمیه امیر یوسف علی الحسینی ص ۱۸۶

آغاز: سؤال و جواب امیر یوسف و قاضی نورالله . بسمله : رقعه امیر یوسف علی الحسینی مرتبه چهارم . الله اكبر سیادت و نقابت پناها افادت و افاضت دستگاها بعد از مراسم اخلاص تصویر ضمیر انور میگرداند که غرض بنده از تصدیقات تحقیق است لا غیر و چون قلمی نموده بودند که اگر تصرفی بخاطر رسد بمویسد نموده میآید آنکه نوشته اند در اصول عقاید فرقه ناجیه امامیه دعوی اطلاع انبیا و اولیا بر جمیع اسرار و ضمائر خلق نکرده اند بلکه بخلاف آن تصریح کرده اند بالضرورة آن کلمات که دلالت بر عموم اطلاع ایشان بر ضمائر دارد تخصیص با حکام الهیه و حوادث قضایای شرعیه باید نمود.

انجام: و این سپر انداختن ایشان مثل بار انداختن آن گوساله است و معذور دارند که امثال این گستاخیه‌ها از روی عمان بیت استاد گرامی شیخ نظامی است:

درین گنبد به نیکی برکش آواز

که گنبد هر چه گوئی گویدت باز

ایام افادات مخلص باد بالنبی و آله الامجاد بتاریخ سیزدهم شهر محرم الحرام ۱۰۶۴ روز پنجشنبه چهار کدی روزمانده تحریر یافت.

§۵۱۴

نسخ از روی خط مؤلف در ۵ شوال ۱۲۷۰ (ص ۸۵ و ۱۲۹) همه شماره‌ها بیک خط، عنوان ششگرف. ۱۴×۱۰، ۱۲۴×۱۱، ۱۷×۱۲، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی.

مجموعه

- ۱- الرسالة الکرمانیة (۱-۵۱) از شیخ احمد احسائی در پاسخ باخوند ملا حسین واعظ کرمانی مورخ ۱۰ ذی قعدة ۱۲۲۹ (فهرست احسائی ۵۲:۲).
- ۲- جواب مسئلتین (۵۳-۶۲). پاسخ بدو مسئله است مورخ ۱۷ ع ۱۲۲۴ یکی در تفسیر «ایاک نعبد و ایاک نستعین» در نماز، دیگری درباره تجلی خداوند در سخن خود بر وایت از جعفر صادق.
- ۳- الرسالة الجعفریة (۶۳-۸۵) از همو در پاسخ به جعفر بن میرزا احمد نواب مورخ شب دوشنبه ۷ شوال ۱۲۲۲ (۱۱:۲).
- ۴- الرسالة الخاقانیة (۸۵-۱۲۹) از همو در پاسخ به فتحعلی شاه مورخ آغاز رمضان ۱۲۲۳ (۳۱:۲).
- ۵- رساله فی اختلاف مراتب الموجودات بحسب اختلاف القوایل (۱۳۱-۱۹۳) از سید محمد کاظم بن قاسم حسینی رشتی مورخ روز یکشنبه ۱۵ ج ۱۲۵۰/۲ (۱۰۹:۲) پاسخ بچندین پرسش است.

پس ازین بندی است از جلد ۷ بحار مجلّسی (۱۹۴-۲۰۰) و حدیث مفصل (۲۰۰-۲۰۶).

۶- الرسالة الصدرية (۲۰۶ - ۲۲۱) از همو در پاسخ میرزا محمد شفیع صدر (۹۳: ۲).

۷- الرسالة القزوينية (۲۲۲ - ۲۴۴) از همو در پاسخ سید مهیم قزوینی ج ۱۲۳۸/۲ (۱۱۴: ۲).

۴۵۱۵

سعلیق غیاث الدین در ۴۷۷ع/۹۸۱/۳ در ۱ و پایان شعبان در ۸، شماره‌های دیگر بهمین خط و تاریخ ۹۸۱، عنوان شنغرف، باحواشی «منه» در ۴، یادداشت تملک جلال الدین در سپاهان در ۱۴۷۴ در ص ۵۲ با مهورا و .

۱۱×۷، ۱۶×۱۲، ۳۷۸، کاغذ سمرقندی - جلد تیسماج غنایی.

مجموعه ۴۵

۱- عروض سیفی یا میزان الاشعار (۱-۶۵) از سیفی بخاری (ادبیات ۳۵۶ - حقوق ۱۶۳).

۲- معنیات (۶۶) از جوهری کرمانی بنظم فارسی در دوازده بیت بنامهای «نصر، بهادر، موسی، الیاس، بداغ، ثابت، رشیدی، عضدی، کامل».

۳- قصیده در «اظهار غرابت و انانیت و ذکوره» (۶۷-۷۰) مورخ ۹۸۰. آغاز:

ای سکندر شکوه کوه وقار وی بلند اختر سپهر وقار

انجام:

از شریعت متاب روتاتو نشوئی مستحق دوزخ نار

۴- رساله فافیه یا منتخب مقطع تکمیل الصناعة (۷۱-۱۰۲) از عطاء الله نیشابوری
(ادبیات ۴۴۱ - حقوق ۱۶۹) .

۵- اوزان رباعی (۱۰۳-۱۰۶) بنظم فارسی .
آغاز: دوبیتی را که رباعی و ترانه نیز گویند از وزن اخرب و اخرم هزج بیرون
آورده اند .

انجام : و بعضی از برای تمامی ضبط این اقسام نهاده اند صورتش اینست (سفید
گذارده شده نیم صفحه ای) .

۶- سحر حلال (۱۰۶-۱۴۳) از اهللی شیرازی .
۷- قصیده در معما (۱۴۴-۱۴۶) از جمشید رومی کاتب (ش ۳/۴۴۹۵) بنام
شهرزاده سلطان محمد بن تهماسب حسینی بنظم با عاده تاریخ جلوس شاه در ۳۶ بیت
(هر یکی معمای کلمه ای) در ۷۲ مصراع .
آغاز: شهرزاده :

در پی آن مه چه میگوید مدبختش انس و جان
هر زمانی دیده ام لعلی دگر سازد عیان

انجام :

از بهر جلوس شاه پا کیزه سرشت
بر تخت هری که شد زرویش چو بهشت
در ضمن رباعی و قصیده جمشید

هفتاد و دو مصراع بتاریخ نوشت

۸- رساله در معما (۱۴۶-۱۴۹) گویا از فکری بنام خان احمد بنشرو نظم .
آغاز: بسمله . قصیده ای که هر مصرعش از راه عدد حروف مطابق تاریخ
سال است .

انجام :

پی سال آن باد و صورت نمای
چهارى و قلب دو بر نه رقم
(۹۴۶) رباعی :

فکری که ز بحر لطف درها برچید
بنجه در تاریخ بیک رشته کشید
بسیار لطیف آمده من تاریخش
این لطف کسی بهیچ تاریخ ندید

۴۵۱۶

نستعلیق سده ۱۴، آغاز و انجام افتاده .
۱۱ س ۱۲ × ۹ ، ۲۲ × ۱۶ ، کاغذ فرنگی رنگارنگ - جلد آیماج سرخ ضری .

مبشرات

از قافایم مقام فراهانی است (ادبیات ۴۷۱ و ۴۷۸ و ۴۹۵) .

۴۵۱۷

نسخ و نستعلیق شیخ محمد بن حاج علی اصغر سمنانی فانی صوفی بیرونی و نایاب دیها در ۱۳۰۹ و ۱۳۱۰ و ۱۳۱۱ و ۱۳۱۲ ، عنوان شنگرف ، شهرهای فارسی و عربی در ۷۳-۷۷-۸۴-۸۵ هجری ، شعر نویسنده در برابر ص ع درون جلد هست بخط خود او ، او نسخ را در ۱۴ محرم ۱۲۲۶ ق و یا پسرش بخشیده بود .
۲۱ س ۱۶ × ۷ ، ۲۱ × ۱۳ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوا .

مجموعی ۵۵

۱- المشاعر (۵۲-۱) از صدرای شیرازی است .

۲- تفسیر سورة الاخلاص (۶۱-۵۳) از ابن سینا .

- ۳- شرح آداب البحث (۶۹-۶۲) از مولانا محمد حنفی تبریزی بر رساله ایچی (۵۹) در ص ۷۰ تفسیر « عینان عینان لم یکتبهما قلم » از آغاز قبسات هست .
- ۴- رساله فی صلوٰۃ الجمعة (۷۲-۷۱) از میرداماد که این نماز را در زمان خود با بود مجتهد عادل واجب تخیری و افضل دوشقی آن میدانند .
- آغاز: بسمله . الحمد کله لولی الوجود کله والصلوة التامة العامة منه و من صفوة ملائکته علی صفوة بریته سیدالبشر و آله . فلقد استفتیتمنی اسجل الله لك سجال الفضل و الرحمة و اسبل عليك اسبال الفیض و النعمة و ففک فیما یعمه المتفقهون و ینبهک علی ما یغبط به المتفکھون فی امر صلوٰۃ الجمعة .
- انجام : انه ذو فضل عظیم و رحمة واسعة و کتب مسئولا احوج المرء بین الی الرب الغنی محمد بن محمد يدعی باقر الداماد الحسینی و السلام علی محمد و آله الطاهرين و رحمة الله وبر کاته .
- ۵- رساله فی حساب الانملة (۷۸-۸۴) از احمد حسینی یمنی (ف ۸۳۶- گویاهمان ش ۳۵۴۷/۱ ص ۳۳۱ فهرست اسعد طلس) .
- آغاز: بسمله . المنان باللطف و الارشاد والحمد لله رب العالمین ملهم کیفیات عقود الاعداد ... فیقول ... احمد الحسینی الیمنی نظم الله حاله و حال سلفه « من الابرار و الاجداد ... هذه رساله فی بیان ضبط عقود الاعداد و تفاصيل صورها ... [مقدمة] الصور التي وضعها اهل الحساب .
- انجام : لان الوجود علی کل مستوجب واجب و البجل علی کل مصیب صائب کما قال محمد ابن ادریس الشافعی .

۴۵۱۸

- نستعلیق اسدالله بن علی اصغر تبریزی در ۴ شعبان ۱۳۴۴ با شعر فارسی اودر صغ ، عنوان و نشان ششگرف ، حواشی بال نشان «منه» .
- ۱۵×۱۳ ، ۲۰×۱۳ ، کاغذ فرنگی نخودی - جلد نوجام مشکی .

تشکیکات فی قواعد منطقیة مع تحقیقاتها

از عبدالله جیلانی عبری در دو باب: تصورات، تصدیقات و شبهاتی که در این دو باب هست آورده و هر یک را پاسخ گفته است در این رساله بسیار سودمند یاد شده از دوانی و خود مؤلف باید از متاخران باشد.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم والغفران لاهل الذنوب والعصيان... وبعد يقول... عبدالله الجیلانی هذه رسالة محیطة بتشکیکات فی القواعد المنطقیة مع تحقیقاتها جمعتها فی عبور سنین واعوام ومرور شهور وایام للذین آمنوا واطمن قلوبهم بالعرفان... باب التصوات: تشکیک قالوا ان التصدیق لا یتستفاد من التصورو کذا الامر فی التصور... الجواب بحیث یندفع التدافع. انجام: وانما لم یدکروه اعتمادا علی التنبیہ لهذا المعنی بادی تأمل فتأمل.

۱۹۵۹

تستعلیق ج ۱/۱۰۲۴ در ش ۱ و از آغاز افاده و عنوان شغرف، در ص ۵۸ «زایجة طالع سنة العالم فی شهر شوال سنة ۱۱۱۴ هجرية» است، ش ۳۴۳ بهمین خط.
۱۸۱۸×۱۴، ۱۸۱۴×۱۴، کاغذ سیاهانی - جلد تیماج فیهو ای سیر.

معجمی ده

۱- جامع القرائات (۲-۵۷) از محیی الدین بن بدر الدین اناری که بنام شاه اسمعیل در ۹۳۰ (ص ۱۰) ساخته است (۹۷۲ - استوری ۲: ۸۰).

۲- رساله تنبیا کو (۲۲۷ - ۲۴۳) از محمد ابراهیم ذوالشرفین کرمانی بنام ابوالبقا عبدالوهاب حسینی کرمانی در زمان شاه صفی در یک مقدمه در بیان تعریف و وجه تسمیه تنبیا کو و پنج فصل: اقسام آن، موجبات آن، واجبات آن، مستحبات آن، مکروهات آن و خاتمه در مجرمات آن.

در دیباچه یاد شده از منع خوردن شراب و امر بکشیدن تنباکو از طرف شاه صفی و تاریخ جلوس او در ۱۰۳۸ (انه ظل الله، ظل حق) و نوشتن این رساله در هنگام همین نهی و امر بنام «رساله در بیان تعریف تنباکو و اقسامش و موجباتش و واجباتش و مستحباتش و مکروهاتش و محرّماتش» شعر خود او و شاعری ملک نام در آن هست.

آغاز: بسمله. و به ثقتی. حمد بی حد و ثنای بی عدد معبودی را سزد که فهم صاحب خردان بکنه کمالش نرسد.

انجام: و بی تابانه بعرض حال و اظهار مافی البال می پردازد.

۳- جنگ (جسته گریخته در همه این دفتر) شعرهای فارسی امین الدین محمد [کرمانی] نوشته کسی که در شب شنبه ۲۵ صفر ۱۰۴۲ در غار قنبر از خود او شنیده بود (۱) و چند رباعی ماده تاریخ مرگ امیر تاج الدین محمود در ۹۴۱ و مرگ امیر شمس الدین محمد پسرش در ۹۹۳ و تولد میرزا محمد قاسم در ۱۸ ع ۹۷۷ و میرزا محمد زمان در ۹۸۴ و میرزا ابوطالب در ۹۸۳ و معز محمد ابراهیم در ۹۸۹ از نامی (۶۹) و شعر اوحدی (۷۰) و سخابی نجفی (۷۱) و چند رباعی صوفی (۷۳ و ۸۵) و یک رباعی محیط و یک بیت (۸۷) و تاریخ تولد رفیع الدین محمد در ۱۶ ذی قعدة ۱۰۴۲ (۱۲۷) و قطعه فارسی قاضی ظهیر الدین عمر خییسی در تاریخ مرگ محیی الدین محمد قاضی کرمانی (۱۵۰) و ماده تاریخ مرگ شهر یارزادگی میرزا عبدالخالق در ۹۹۷ بفارسی و سروده میر شمس الدین محمد (۱۹۹) و قطعه سخی کرمانی در استقبال انوری (۲۰۵) و نان و حلوائی شیخ بهائی (۱۳۳-۱۵۰) و بندی درباره بیماری درد مفاصل بفارسی (۲۲۴-۲۱۱) و فتوایی در ارث بفارسی (۲۲۶-۲۲۵) گذشته ازینها عباراتی بعربی بنظم و نشر در ادب و تاریخ و از نهج البلاغه با ترجمه آن و داستان حجاج در آن هست.

۴۵۲۰

نسخ و مستعین اسدالله مافی سبزواری در روز پنجشنبه ۱۸ ذی حجه ۱۳۶۶ در مدرسه میرزا جعفر

برای حاجی قاسم منجم باشی، عنوان شنگرفی.

۳۴۷۲

۱۵س ۸×۱۶ ، ۱۶س ۴۳×۱۵۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکى .

اشجار و اثمار

از علاء على شاه بخارى است (ف ۸۳۱ - استورى ۶۱:۲) .

۴۵۲۱

نسخ و استعلىق سده ۱۴ ، آراسته بر روشنگرى ولاجورد ، جدول زر ولاجورد و شنغرف و سبز ،
شعرهاى بالاي صفحات شنغرف .

۲۲س ۱۲×۱۷ ، ۱۶س ۴۳×۱۶ ، کاغذ فرنگى - جلد مقوا .

تقويم

دفتر سنه ياد النماى ۱۳۱۰ هجرى برابر با ۱۲۶۲ يزد گرى است بافق شيراز از
حاجى ميرزا احمد منجم شيرازى از روى زيچ محمد شاهى (ذريعه ۸: ۴۰۲) .

۴۵۲۲

نسخه سده ۱۴ عنوان نسخ درشت تر .

۱۵س ۷×۱۴ ، ۱۷س ۴۳×۲۰ ، کاغذ فرنگى - جلد تیماج سبزرى مقوايى .

هجري و قمری

۱- سرگذشت و سيرت نامه (۲ پ - ۱۳۳ ر) رساله اىست در سرگذشت و مقامات
شمس الدين حبیب الله ميرزا مظهر جان جانان و جانشينان او از شاه غلامعلى شاه عبدالله
علوى مجددى دهلوى و گزيده اىست از كتاب مولوى نعيم الله با اجازه او در هجده فصل
و داستان گروههاى نقشبندى مجددى و قادري و چشتى و چهارپير : سيد نور محمد بدائى
و حاجى محمد افضل و حافظ سعد الله و شيخ الشمس محمد عابد در آن هست . در فصل
هفدهم آن سرگذشت چهل و شش تن از صوفيان چشتى قادري آمده است .

آغاز: بسمله ... اما بعد میگوید ... عبدالله معروف به غلامعلی ...
این رساله ایست مختصر و منتخب از کتاب ... مولوی نعیم الله در احوال ... شمس الدین
حبیب الله حضرت میرزا جان جانان ... و احوال خلفای ایشان ... مشتمل است بر هژده فصل.
انجام: این که متضمن بعضی فوائد بود تبرکاً نوشته فالحمد لله کما یحب ربنا
و برضی و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و اصحابه و بارک و سلم تسلیماً کثیراً.
۲- سرگذشت و سیرت نامه (۱۳۴-۱۷۳) از عبدالغنی مجددی و تکمله رساله
سرگذشت و سیرت نامه شمس الدین حبیب الله میرزا مظهر جان جانان شهید ساخته شاه
عبدالله شاه غلامعلی که از دیگر یاران در آن یاد شده و سرگذشت خود جانان بخوبی
در آن نیامده بود و عبدالغنی از روی جواهر علویه عم شاه فقیر رؤف احمد این رساله ما را
نوشته و از آگاهیه های خود هم در آن گذارده است. دو قصیده خالد شهر زوری کردی
یکی عربی و یکی بفارسی در پایان آن هست.

آغاز: بسمله. بعد حمد و صلوة گرفتار خود بینی و منی درویش دل ریش عبدالغنی
مجددی اظهار مینماید که درین اوان بحسن سعی ... عبدالرحمن خان رساله مؤلفه در
ذکر حالات و مقامات حضرت شمس الدین حبیب الله جناب میرزا مظهر جان جانان شهید
رحمة الله علیه در قالب طبع در آمد.

انجام: میر نقش علی کسب نسبت از حضرت ایشان نموده بلکه بنوسا کن شدند.

۴۵۲۳

تعلیق سده ۱۴، عنوان و آیات شنگری، جدول زرین.
۱۳۷۲، ۱۳۷۱، ۱۳۷۰، کاغذ فرنگی - جلد مختل سبز مقوایی.

نخبه الوزراء

از نصر الله بن محمد حسین دماوندی مؤلف رساله ناصریه (ص ۹) بنام میرزا
آقاخان صدراعظم.

آغاز: هو العزیز . بسمله . وما النصر الا من عند الله العزیز الحکیم.

مفت خدای را که همایون و کامیاب

از عقد کسوف برون آمد آفتاب

... وبعد این چند کلمه ایست مسمی به نخبه الوزراء که ... ابن ... حاجی محمد

حسین نصر الله دماوندی در مراتب وزارت و لوازم صدارت جسارت و عرض مینماید.

انجام افتاده : چهارم رعایت جانب خلاق ... بغایت رنجور شدند.

§۵۲۴

تعلیق و نسخ محمد زمان بن حاجی ملک «ارده کانی» در روز یکشنبه ۱ ذی حجه ۱۲۱۹، نشان شنغرف. ۱۸×۱۲، ۵۲×۱۰۳، کاغذ فرنگی کبود - جلد تیماج مشکی.

شرح شو اهد شرح قطر الندی و بل الصدی

از دانشمندی شیعی و شرح فارسی لغوی ابیاتی است که در تألیف ابن هشام، همان

شرح قطر الندی، گواه آمده با آوردن شعرهای فارسی (ذریعه ۱۳: ۳۳۹).

آغاز افتاده : است مثل زعفران امروز ... لقد رايت عجبا ما ذامسا ، عجائزا مثل

السمالی خمسا ... شاهد درامس است که واقع شده مفتوح .

انجام : فان تره بالیاء یوما فکتبت به بیاء والافهوی کتب بالالف یعنی اگر به بینی

اورا بیاء ... والایس او بالف است که بالف نوشته شود.

§۵۲۵

تعلیق ۹۲۹ ، عنوان و نشان ورقم شنغرف ، جای جدولها سفید گذاشته شده ، سی فصل دارد

دومی آن در نشانه های روزهای هفته و ماهها و سی ام «در معرفت اصولی که بدان احتیاج افتد در اخبارات».

۱۸×۱۴ ، ۴۸×۱۷ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج مشکی ضربی.

شرح مصفی فصل

از گمنام وبفارسی و تاریخ تألیف در روز آدینه ۱۸ ع ۷۲۷/۲ (۱۹ خرداد ۱۶۹۶) در فصل ۶ دیده میشود (ف ۹۱۷ - مدرس ۲۲۷).

آغاز افتاده : حمل کردند و مصنف رساله تغمده الله بغفرانه در مطلع رساله مذکوره فصلی یاد کرده است م در حروف جمل و آن بر ترتیب ابجد است بدین گونه (از فصل یکم).

انجام : و برین قیاس و ما درین مختصر برین قدر اختصار کردیم اگر کسی زیادت ازین خواهد یا دیگر کتب ازین فن رجوع باید کرد والله اعلم ح توقع بالطف ناقدان فضیلت آنکه چون برعثرات این [بی] بضاعت که از کم بضاعتی صادر شده است واقف گردند پرده اعفا و برقع اصلاح دریغ نفرمایند . تم سنة تسع و عشرين و تسعمائة.

۴۵۲۹

لستعلیق سده ۹۸ ، عنوان شغرف ، یادداشت تولد فرزند بنام نظام الدین علی در پنجشنبه

۹۷۷/۴ در ۱۹ هجرت .

۱۱×۷ ، ۱۹×۱۴ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج زرد ضری .

مجموعه

۱- رساله فی النسخ و المنسوخ (۲ پ - ۱۳ پ) نخست يك باب است در باره تعریف نسخ و چهار فصل در باره اقسام آن و نسخ اخبار و سوری که در آنها نسخ آمده است و شناختن ناسخ از منسوخ و حد نسخ سپس آیتها ای که در هر سوره ای نسخ شده بر ترتیب سور از فاتحه تاناس (طوس ۴: ۵۸) .

آغاز: بسم الله . الحمد لله الذی لم ینسخ من آیه الاوقداتی بخیر منها او مثلها . .

وبعد فإن من ادعى التفقه في الشريعات التي هي معالم الدين ولم يعرف الناسخ من المنسوخ كان مثل الحمار في الطين ... وانا وان اوردتها في تفسير القرآن في خلال الكلام على علم البيان مؤلف في ذلك مختصرا يكون للمتعلم تبصرة للفقيه والعالم تذكرة كفيهم مؤنة الداب وصعوبة التفتيش والطلب .

انجام : المعوذتين واختلف في نزولهما (ثم الكتاب بعون الله وتوفيقه).

٢ - حاشية شرح المختصر (١٤ پ - ٨٠ ر) از احمد بن يحيى بن محمد بن سعد تفتازاني (ش ٤٤٠٠ و ٤٩٠٩).

آغاز : بسملة . نحمدك انما اختار الحمد على الشكر مع ان المتبادر من العبارة ان المحمود عليه منها نعمة اشراح الصدر وتنوير القلوب ... للعمل بموجب الحديث الماثور .

انجام : انت خير بان المعنى الذي ذكره الشارح غير ظاهر العبارة والله تعالى اعلم . هذا آخر ما اردنا ايراده من الفوائد اللطيفة و الفوائد الشريفة التي اخذت بعضها من مشاهير الائمة الاعلام و مفاخر الائمة الكرام ... واستخرجت كثيرا منها بقرىحتي القريحة وفكرى الجريحة على شرح التلخيص المسمى بالمختصر في فن المعاني والبيان المنسوب الى جدى لازال كاسمه المسعود سعدا في الخيال (؟) في شهر سنة ست وثمانين وثمانية قد كتب المولى الفاضل المحقق والنحرير المدقق المصنف ادام الله تعالى ظله على رؤس الافاضل والاهالى في ذيل هذه الحواشى : حرره مؤلفه الفقير الى الغنى احمد بن يحيى بن محمد بن سعد التفتازاني اوصله الله تعالى الى جميع الامال والامانى بحق محمد المرسل واولاده العظام عليه وعليهم السلام من الملك العالم والسلام والاكرام.

رساله در رهل

بفارسی وقواعد عملی آنست .

آغاز افتاده : تاجه شکل افتاده است اگر شکل سعد باشد دلیل کند بر قوت

نفس و شوکت و اعتدال هوا و نیکویی حال سایل .

انجام : دلیل کند که سفر بجانب جنوب واقع شود .

۴۵۲۸

تستعلیق ۱ صفر سنه ۹۱ (۱۳۹۱ قمری) در ش ۲ ، ش ۳۹۱ بهمین خط .
۱۷×۱۴ ، ۱۵۹×۱۱۳ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوایی .

مجموعه

۱- کنجینه (۱ پ - ۱۵۰ پ) از نشاط .

۲- کنوز الرموز (۱۵۲ ر - ۱۵۵ پ) در ده فصل و يك خاتمه است .

آغاز: بسمله . حمدله ... اما بعد این رساله ایست مشتمل بر خلاصه اقوال علما ...

منطوی برده فصل و خاتمه و هر فصلی خاصیتی مخصوص است و مسمی شده بکنوز الرموز .

انجام : دهم تواضع و خوش خلقی نمودن والله بحقایق الامور .

۳- اصول دین (۱۵۶ ر - ۱۵۸ پ) بنظم فارسی بروش شیعی .

آغاز:

هر کرا بر سر هوای لولوی لالا بود

باید این سلك کهر را طالب و جو یا بود

از اصول دین شنو کان پنج آمد در عدد

اولین توحید کان اصل اصول ما بود

انجام :

از اصول دین شنوینجم که میباشد معاد

عود روح وحشر اجساد و جزای ما بود

۴۵۲۹

نستعلیق شاه وردی در سده ۱۱۹۱۰ ، جدول زرومشکی ، اندازه بیاضی .
سطرچلیپا ۱۱۰۴ ، ۱۴۵۳۶۷ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج عنابی ضری .

جنگ

شعرهای فارسی است گرد آورده شاه وردی که رقم او در ص ۱۱۶ دیده میشود
و چنین است نام سرایندگان شعرها:

سعدی ۱ ، جلال ۳ و ۱۰۳ و ۱۱۲ ، اوحدی ۲۸ و ۷ ، عراقی ۱۱ ، عطار ۱۲ و ۶۸ ،
عبدالمجید ۲۹ و ۱۳ ، امیر ۱۶ ، رکن ۱۷ ، سلمان ۴۳ و ۳۵ ، عماد ۵۹ و ۳۷ و ۱۲۳ ،
ارانی ۳۹ ، حافظ ۴۴ ، سعدی ۴۸ ، فتحی طاوسی ۵۵ - ۵۶ ، عراقی ۵۸ ، حسن ۵۸ ،
جمالی ۱۲۲ و ۶۳ ، مولانا ۶۵ ، خواجو ۸۳ ، احمد جام ۸۵ ، مانی بخط شاهوردی ۱۱۶ ،
جامی ۱۲۰ ، طالب ۱۲۵ .

۴۵۳۰

نستعلیق آقازین العابدین اشتهاردی از سده ۱۳۹۱ ، عنوان شنگرف ، جدول زرین و لاجوردی ،
متن زرافشان ، با سرلوح زیبای زرین .
سطرچلیپا ۱۰۰۴ ، ۱۵۷۳۵۴ ، کاغذ سپاهانی متن نخودی حاشیه سفید - جلد تیماج عنابی
زرکوب ترکی عطف و درون تیماج سبز .

جنگ

شعرهای فارسی است و گرد آورده و نوشته آقازین العابدین اشتهاردی برای وزیر

آصف الدوله بهادر هزبر جنگك . درص ع آمده « بیاض منتخب خط خوش نویس پنجاه و دو ورق و رقی یکتومان قیمت نازل آنست » در پایان (ص ۱۰۳) آمده : « منتخب اشعار پنجاه و دو ورق بخط آقازین العابدین اشتهاوردی افشان جدول طلا ملاحظه شد ».

چنین است دیباچه آن : « بسمله . این مجموعه انمودجی است تحفه در گاه فلك اشتباه نواب عالی جناب ... الامیر ابن الامیر ابن الامیر الوزير ابن الوزير ابن الوزير وزیر الممالك آصف الدوله بهادر هزبر جنگك . . گر قبول افتد زهی عز و شرف » چنین است فهرست نام سرایندگان شعرهای فارسی که در سراسر این جنگك آمده است : صایب ۳ ، قیصر ۷ ، سعدی و وفائی (۴) ۸ ، خسرو دهلوی و محمدقلی سلیم ۹ ، سید محمد جامه باف و جامی ۱۰ ، خواجه هاشمی (۴) و شاپور و میر محمد باقر داماد ۱۱ ، نثاری (۴) و آصفی و سراج الدین علی خان آرزو ۱۲ ، شیخ خزین ۱۳ ، خالص استرآبادی ۱۴ ، قاسم کاهی و نظام دست غیب و همد ۱۵ ، حسن بیك گرامی و طالب آملی ۱۶ ، کمال خجند ۱۷ ، میرزا جعفر واهب و مشتاق وزکی همدانی و جدایی ۱۸ ، هلالی و الهی همدانی ۲۰ ، جلال سپهری و میلی ۲۱ ، مانی شیرازی و سام میرزا ۲۲ ، حیرت و شیخ علی نقی کمره ای ۲۳ ، صیدی تهرانی و یقینی لاهیجی ۲۴ ، همایون سمرقندی و کریم خوارزمی ۲۵ ، میرفضل ثابت و آصفی و فیضی ۲۹ ، میرزا داراب جوای تهرانی ۳۰ ، دانش و کاتبی ۳۱ ، حافظ ۳۲ ، عبدالباقی تبریزی و ابدال صفاهانی و ملا قاسم کاشی ۳۴ ، اشرف و نزهت ۳۶ ، ملایگانه بلخی ۳۷ ، تجلی و مجد همگر ۴۰ ، ظهیر فاریابی ولسانی ۴۱ ، شاه اسمعیل و شیخ یعقوب صیرفی و سجایی ۴۲ ، طاهر وحید و محمد امین کوسه و ضمیری سپاهانی و آقارضا سپاهانی ۴۴ ، شفایی سپاهانی و مجدای تهرانی و سالک قزوینی و میریونس ابهری ۴۵ ، قاسم بیك حالتی و رضایی کاشی و وحشی جوشقانی و امیر همایون اسقرایی ۴۶ ، امیرشاهی هروی و شانی تكلو و حسن بیك تبریزی ۴۷ ، میرزا فصیحی ۴۸ ، فضولی بغدادی و میرزا بدیع سبزواری ۴۹ ، میرزا رضی دانش و ملا فخر الدین ترشیزی و بسحق اطعمه ۵۰ ، سلطان سلیمان قیصر روم ۵۲ ، میرزا شرف

وقاسم کونابادی و حیرانی و حیدر کلیچہ ہروی ۵۳، رازی شوشتری و جمال کاشی ۵۴، میرزا ابراہیم ادهم و خالص و میر سیدعلی سید و ... بیک گرجی ۵۵، مفید بلخی و دلاورخان نصرت و اخلاص خان و ائق و مخلصای کاشی ۵۶، میر نجات و میرزا جلال اسیر ۵۷، خواجہ غیاث یزدی و میرزا راجہ و میرزا جعفر و نصیرای ہمدانی ۵۸، میرزا ابراہیم و ملا محمد باقر شیرازی و ملا عبدالباقی ہمدانی ۵۹، ملا زکی ہمدانی و ملا شکوہی و مرشد بر و جردی و واقف خلخالی ۶۰، تاجای خراسانی و خضری خوانساری و محمد صالح ستار ۶۱، ملا محمد ہمدانی و بیرام بیک سامعا و ملا شوکتی سپاہانی و حاجی صادق سپاہانی ۶۲، حکیم کاظم و عنوان و قاضی ناصر بخاری ۶۳، شیخ محمد علی حزین ۶۴، مخلصای کاشی ۶۷، سیدعلی مہری و سلمان ساوجی ۶۸، قاسمی و حاجی محمد جان قدسی ۶۹، شفیعی اثر ۷۰، ابوطالب کلیم ۷۲، بابا افغانی و شوکت بخارایی ۷۶، ملا محمد سعید اشرف ۷۷، ملا طاهر غنی ۷۹-۱۰۱.

پارہ ای از نامہای شاعران کہ بشنگرف نوشته شدہ پاک شدہ و درست خوانندہ نمیشود و پارہ ای از نامہا ہم در چندین جا آمدہ است.

۵۳۱

تعلیق محمد سعید بن محمد قلی جلالی منشی دیوان اعلی (با خط خوردگی در نام او) در ۱۱۰۲/۱۶۱۵، عنوان و نشان شنگرف، جدول زرو لاجورد، بادوسر لوح زرین و لاجورد و سرخ، صفحہ ۱۶ و ۱۵ حاشیہ سازی شدہ بر -

۱۴×۷×۱۴، کاغذ سپاہانی - جلد روغنی بزر و شنگرف و لاجورد آراستہ درون سرخ با حاشیہ گل بوکہ دار مشکی.

دیوان

از سعدالدین محمد راقم مشہدی پسر خواجہ غیاث الدین (ذریعہ ۹۵: ۳۵۱-۳۳۲ ریو ۳۳۲ نصر آبادی ۸۵)

بنام شاه سلیمان صفوی بایک دیباچه منشور مسجع (۱-۱۳) و غزل بترتیب تهجی

(۳۳۳-۱۵) نزدیک ۴۵۰۰ بیت .

آغاز: بسمله .

یا من بدا جمالك فى كل ما بدا

بادا هزار جان مقدس ترا فدا

تقدیس مناسب ظهور بارقه ازل و ملایم تجلیات شهود لسم یزلی ...

سرگردن فرازان در کمندش هما در سایه چتر بلندش

... بسمله .

ای هر زبان بذکر تو گرم فسانه‌ای

عقد سخن ز سیخه حمد تو دانه ای

.....

راقم نداشت چاره بریشان دعاغیم

زین بیشتر که زلف سخن داشت شانه‌ای

انجام :

دل خود را نباید کرد تا کی ز آسمان خالی

سایک مغزی بسی دیدم ازین گوی میان خالی

.....

نکشتم تا گرفتار وطن راقم ندانستم

که از دام وقفش هرگز نباشد آشیان خالی

۴۵۳۲

لعلیق الله وردی پسر سهراب قرازمینی قراقرینلو در ۱۲۹۰ درش ۱ ، ش ۲ مورخ ۱۲۹۵ ، همه دفتر

یک خط . یادداشت‌های تولد ۱۲۸۸ تا ۱۳۱۷ درص ۱۹۵ و ۲۴۸ هست .

مجموعه

۱ - دیوان (۴ - ۱۹۵) از همتی انگورانی و غزل‌های ترکی است از حرف تا حرفی و شعرهای مذهبی شیعی دارد.

آغاز: من کلام همتی.

کر اوز که پادشاه لرزر باغشالار
منیم شاهیم بویولده سیر باغشالار

....

اگر چه همتی چو خدور گناهی

غم چکمنی خواجه متمر باغشالار

گلشن نشین عشقه سر چمن نه حاجت

شمشاد سایه پرور یا نارون نه حاجت

....

سمع اول که همتی ننگ هر بیتی بر گوهر دور

بجر محیط ایچنده در عدن نه حاجت

سرالله مظهر حق حل مشکلات

اولدور صفات احدیله که عین ذات

(پس ازین چهار سطر است از نویسنده نسخه و سپس آغاز دیوان است) هذا

کتاب دیوان همتی انگورانی . بسمله .

یا علی یا ایللیا یا ابوالحسن یا بوتراپ

عزتنگ قزبنده کیمدور بوتراپ

عرش و کرسی مهر و ماء چرخ هم لوح و قلم

جمله فرماننده دور باد خاک و باد

انجام :

بنده نیدنک بنده سید رهمتی بنده نیدنک اکسواد اتمنک همتی
 بی نها یتدر خطا و ذلتی عقوقیل اولاد آلنک حرمتلی
 یا علی لله الله یا علی مشکلم بگشای بالله یا علی

درس ۱۹۶-۱۹۷ و ۲۴۵-۲۵۰ هم شعر های او است و غزلی بقر کی شاید از
 دیگری . درس ۳ شعر ترکی سایل است و چند بیت فارسی .

۲- دیوان (۱۹۸-۲۴۴) از مغربی و گزیده ایست از دیوان او . درس ۲۴۴-۲۴۵
 مخمس است از ابن غریب باتخلص غریبی .

۴۵۳۳

استعین مؤلف با جوهر .

۲۳ص ۱۷×۹ ، ۲۱×۱۳۳۴۱۶ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکلی .

مهرگذشت و مهرنامه

از حبیب الله خان پیرمان عالم اسرار : تاریخ ۱۳۵۰ برای خودش . در آن شعرالفت
 اصفهانی (۷) و غزلی از مسافر با عنوان یاد کاری حاجی سید حسن لاهیجانی کشمیری
 در خانه کر بلائی غلامحسین خان در ۱۶ ج ۱/ ۱۳۴۸ (۳۸-۷-۳۰) (۲۴۸) و غزل مسکین مورخ
 ۲۲ شوال ۱۲۷۱ (۱۷۱) و غزل و رباعی منور علی شاه حقانی شاه حیاتی مورخ ۲ ع ۱۳۴۷
 بخط خود او (۴۵) و غزل علی قهرمانی بخط خود او در ۲۹ رجب ۱۳۴۹ (۴۵۹-۴۶۰)
 و علی اصغر مستوفی گرگانی (۵۳۳) و چند رباعی از مؤلف در آغاز نسخه هست .

آغاز: بسمله ۱ بنام خداوند بخشنده مهربان آن یکتا کریم و رحیمی که از
 پرتو ذاتش ما بندگان مدت عمر را آسایش نموده .

انجام : بعدها هم یادی از ما خواهیم فرمود .

۳۴۸۴

۴۵۳۴

نسخ سده ۱۱ ، عنوان شنگری ، نسخه برابر است با س ۹ ص ۲ تا س ۱۵ ص ۲۳۸ چاپ ۱۳۳۰ ق .
س ۱۵ ص ۱۳ × ۱۸ ، کاغذ سپاهانی - جلد نیماج مشکی ضربی مقوایی .

الارشاد فی معرفة حجج الله علی العباد

از شیخ مفید است (ذریعه ۱: ۵۰۹) .

۴۵۳۵

لستعلیق رویا از خود مؤلف ، در ۱۴۹ ص .
س ۱۴ ص ۱۰ × ۱۷ ، کاغذ فرنگی - جلد کالینگورسبز مقوایی .

مفهر نامه

ترجمه ایست از سفر نامه شاردن در ایران از « سید محمد » (ص ع) در فهرست
مشار (ص ۹۶۲) از ترجمه سید ابوالقاسم نژند یاد شده و ترجمه هفت جلدی آن هم در
۱۳۳۸ خ در تهران بچاپ رسیده است . نسخه ما جلد نهم است و « اول مسافرت مؤلف
از اصفهان ببندر عباس و مراجعت باصفهان » .

۴۵۳۶

نسخ سده ۱۲ و ۱۱ هر سه سطری در هر صفحه بنسخ درشت تر زرین و هر صفحه در جدول زر و شنگری
ولا جوده و آراسته با گل و بوته و دایره رنگین با سر لوح زیبا و آراسته بزر و رنگهای دیگر ، نسخه از
سوره پس است .
س ۹ ص ۱۵ × ۲۴ ، کاغذ سپاهانی کلفت - جلد مقوای سرد و عطف قهوه ای .

قرآن

کتاب آسمانی پیامبر اسلام است .

۴۵۳۷

تسعلیق ۱۲۴۰ ، عنوان و نشان شنغری ، جدول زرو لاجورد ، نسخه از نیمه نخستین کتاب است ،
درصع آمده که پاره ای از آن نوشته خود نشاط است .
۱۷س ۱۵× ، ۲۳×۱۵۳۵۹ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج زرد مقوایی مردمشی .

گنجینه

از میرزا عبدالوهاب معتمدالدوله نشاط است (حقوق ۱۷۸ - مشار ۱۳۲۴) .

۴۵۳۸

شکسته تسعلیق شعبان ۱۲۴۹ ، عنوان شنغری .
۱۵س ۱۲× ، ۱۹×۱۴۳۵۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای عطف مشکی .

منشآت

از میرزا مهدیخان استرآبادی است درست مانند نسخه ش ۷۹ ج ادبیات (ص ۴۶۹
نیز ص ۴۵۸) ،

۴۵۳۹

تسعلیق عبدالکریم بن میرزا محمدعلی تفرشی بنخواستش میرزا محمدقلی در ۱۲۴۸ ، عنوان شنغری ،
سرلوح زیبا بزرو لاجورد و سرخ در آغاز ، جدول و لاجورد ، یادداشت ۱۲۹۴ دارد .
۱۷س ۱۱× ، ۲۴×۱۷۳۴۴۸ ، کاغذ فرنگی - جلد روغنی زرد کوب مقوایی آراسته پرنگها و
فرسوده .

انوار سهیلی

داستان کلپله و دمنه است بفارسی از مولی کمال الدین حسین کاشفی بیهقی
سبزواری که بنام امیراحمد سهیلی ساخته است (ذریعه ۲: ۴۳۰ - مشار ۱۷۰) .

§۵§۵

نسخه سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، جدول شنگرف و لاجورد، آغاز از دیباچه افتاده و نام کتاب و تاریخ در آن دیده میشود و در انجام میرسد بفصل ۹ جزو ۲ +
 ۲۶ س ۱۱ × ۲۲، ۳۶۵ × ۱۸، ۴۰ × ۳۰، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج زرد ضری مقوایی عطف مفکی.

زینة المجالس

از سید مجدالدین محمد بن ابی طالب حسینی مجدی است که در ۱۰۰۴ بنام شاه طهماسب ساخته و در تهران چندین بار بچاپ رسیده است (مشار ۹۰۳) تاریخ در دیباچه و فصل ۲ جزو نهم (ص ۳۸۰) آمده و نام شاه در پایان دیده میشود نام کتاب هم در دیباچه یاد شده است. این کتاب در چاپی نه جزو و هر جزوی ده فصل است بجز ملحقات (دیباچه) نسخه سپه (ش ۱۸۰۹) در دیباچه از ابن خاتون محمد بن علی عاملی در گذشته پس از ۵ محرم ۱۰۶۸ مؤلف ترجمه قطب شاهی در ۱۰۲۷ دانسته شده است و نیم صفحه آغاز آن همان دیباچه ترجمه قطب شاهی آواست پس از آن درست همین زینة المجالس مجدی است جزو برخی از جاهای و ملحقات مجدی را هم ندارد جز بخشی از آن بعنوان فصل دهم از جزو نهم (ک ۳۶۲ آن نسخه) سر گذشت آق قوینلو و تر کمانها هم در آن نیامده است. کتاب در این نسخه هم «زینة المجالس» خوانده شده ولی در دیباچه آن آمده که کتاب در ده جزو هر يك ده فصل است. تاریخ ۱۰۰۴ هم دارد در انجام چند سطر هست که در زینة المجالس مجدی دیده نمیشود. روشن نیست که مؤلف کتاب مجدی است یا خاتون آبادی. این نسخه ما در نه جزو و هر جزوی ده فصل و بنام زینة المجالس است (دیباچه).

(ریو ۲: ۵۸، Or 239 و ۱۰۰۴.۳ ش Or 1765 و ذیل ش ۳۹۵، Or 4607 -

طوس ۳: ۱۳۲ ش ۱۱۷، یادداشت های قزوینی ۵: ۵۷ از ص ۷۷۷ روضات - ذریعه ۱۲: ۹۴).

۴۵۴۱

نستعلیق محمدعلی مولابادی (جنابدی) در رمضان ۱۲۵۱ دربرسهای ۲ و آخری ، خط دربرسهای دیگر کهن قر و از سده ۱۰۵۹ شاید باشد ، جدول زرولاجورد ، متن زرافشان ، سر لوح زیبا از زرولاجورد و شنگری و مشکي و سفیداب درون آن نام کتاب -
 ۱۴ س ۱۴×۷ ، ۳۱۵۰×۱۲ ، کاغذ سیاهانی متن نخودی حاشیه زرد - جلد روغنی زمینه قهوه‌ای و آراسته بگل و بوته زرین درون سرخ .

بوستان

از سعدی شیرازی است .

۴۵۴۲

نستعلیق راسته و چلیپای حیدر بن ابراهیم حسینی در ۹۶۹ ، متن عربی درشت تر ، جدول و ستون بندی زرولاجورد ، نسخه پاکیزه و زیبایی است -
 ۷ س ۱۵×۹ ، ۳۹×۱۴ ، کاغذ سمرقندی متن رنگارنگ حاشیه سفید زرباشی شده جلد روغنی زمینه سبز با گل و بوته رنگارنگ .

اربعین یا چهل حدیث

از جامی است و مورخ ۸۸۶ (جامی حکمت ۱۸۲).

۴۵۴۳

سخ ابراهیم بن اسماعیل بن ابراهیم مظاهری مازندرانی در خانه غیاث الدین در لاجورد نیمه های ج ۹۳۷/۴ در ش ۱ (مقابل شده) و چاشت پنجشنبه ۸ محرم ۹۴۷ در ش ۴ و روز آدینه ۴ رجب ۹۴۶ در حله در ش ۴ و روز یکشنبه پایان ج ۹۴۴/۴ در ش ۵ ، عنوان و نشان شنگری ، باحواشی ، ش ۴ موپا بخط تازه قریست .
 ۱۵ س ۱۰×۷ ، ۳۲۱۲×۱۱ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج مشگی

- ۱- شرح الفصول (۳ پ - ۸۴ ر) شرحی از عبدالوهاب بن علی حسینی استرآبادی بر ترجمه فصول طوسی (ف ۵۹۳ و ۲۵۹۵).
- ۲- اجوبة المسائل (۸۴ پ - ۸۷ ر) پاسخ چند مسئله فقهی است به عربی.
- ۳- الاعتقادات (۸۷ پ - ۱۲۴ پ) از ابن بابویه قمی.
- ۴- منهاج الکرامه فی معرفة الامامة (۱۲۵ ر - ۱۹۸ پ) از علامه حلی.
- ۵- اربعین یا چهل حدیث (۱۹۹ پ - ۲۱۷ پ) چهل حدیث شیعی است با ترجمه فارسی بسبک تا اندازه ای کهن.
- آغاز: چهل حدیث. بسمله. حمدله... اما بعد این حدیثی است در فضائل دوازده امام و چهارده معصوم... هر آن بنده مؤمن که این حدیثها بخواند و بدین اعتقاد کند از محبوبان خاندان طیبین و طاهرین باشد.
- انجام: یعنی اگر جمع شوند مردمان بدوستی علی ابن ابی طالب خدای تعالی آتش دوزخ را نمی آفرید. تم هذا الحدیث فی یوم الاحد فی سلخ شهر جمیع الثانی سنة ۹۳۴.

نسخ سده ۱۳ و ۱۴، لغات و عبارتهای عربی و سنغری.
 ۱۷×۱۱، ۱۵×۱۰، ۳۲۶۵×۱۵، کاغذ فرنگی آهارمهره - جلد تیماج قهوه ای مقوایی.

- ۱- اصطلاحات صوفیان (۳ ر - ۵ پ) شرح اصطلاحات دیوان حافظ است.

آغاز افتاده : و التوفیق مقدمه در اسامی عشق عاشق دوستی محض را گویند ،
معشوقه دوستی محض گویند وقتی که از دوستی دانند .

انجام : بوسه استعداد قبول و کیفیت کلام و معنی کلام را گویند تمت دیباچه
فی الزمان سلطان اعدل اکرم سلطان حسین میرزا بهادرخان علیه الرحمة .

۲- دیوان (۶۵ پ - ۲۶۴ ر) از حافظ شیرازی است با دیباچه محمد گلندام
وقصیده و ترجیع بند و غزل و ساقی نامه و قصیده است .

استعلاق سده ۱۳ .

۲۴س ۱۱× ۱۹ ، ۱۳۷×۱۸۳ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوای .

مجموعه ۵۵

۱- شرح دعاء العدیلة (۳ پ - ۱۰۹ پ) از شیخ علی مجتهد کرمانشاهی که
بدرخواست یاران و باند داشتن کتاب ساخته است در ذریعه (۱۳ : ۲۵۷ - ۲۵۸) ازین
شرح یاد نشده است .

آغاز: بسمله . حمدله نسب الی بعض الائمة المعصومین ع الدعاء المعروف
الموسوم بالعدیلة و هو و ان لم يتضح سنده الا انه ربما يقال ان علو مضامینه و رفعة
بیاناته ... یغنینا عن البحث عنه .

انجام : و منفس الکرب یا ارحم الراحمین .

۲- جنگ (۱۰ ر - ۳۵ ر و ۴۴ پ - ۱۰۹ پ) پراکنده ها است بنظم و تشریح
و منشآت عربی و پاره ای بفارسی در ادب و کیمیا و فقه و « جواب بعضی از مسائل »
فلسفی و کلامی شیعی عربی و فارسی و قصیده فارسی ادیب کاشی .

۳- زوال و قبله (۳۶ ر - ۴۳ پ) از محمد یونس در يك مقدمه و دو مقصد.

آغاز: بسملة . الحمد لله الذى لا يكون لسلطنته و ابديته و اولية زوال ... و بعد
چنين گوید ... محمد یونس .

انجام : مقصد اول در بيان معرفت و شناسایی زوال است ... و صلات بسوى حق
تعالى (ناقص) .

۴- شرح ابیات التوحید (۶۲ پ - ۶۳ ر) شرح بیتهای خواجه عبدالله انصارى
هروى : « ما وحد الواحد من واحد ... » است بهر بی مورخ شب آدینه پایان شوال ۱۲۹۲
آغاز: نسب الى العلامة الانصارى الهروى ... ابیات ینفی فیها التوحید ... اقول
وما توفیقى الا بالله ... التوحید اثبات الوجدانية و الفردانية .

انجام : هذا ما سنح بخاطرى الفائز لبيان هذه الابيات ليلة الجمعة من آخر
الشوال من سنة ۱۲۹۲ و ما كل من بغوص البحر يخرج اللئالى و الحمد لله على كل حال.
۵- مفتاح خزاین (۱۰۹ پ - ۱۳۲ پ) یا شرح دره النظمیه که متن آن منظوم

و مورخ ۱۲۴۵ است (نام آن تاریخ است) و هر دو بفارسی و در ترجمه .

آغاز: مفتاح خزاین این کلام است . بسملة .

ای نام نسامیت شده مفتاح هر کلام

وی از کلامت این همه عالم انتظام

شرح : ای حرف ندا مشترک بین عرب و عجم .

انجام افتاده : هر دو مرتفع شوند .

۴۵۴۶

کتاب درویشی بچه

از اسماعیل کرد که در ۱۲۷۵ ساخته و در باره داستان هوشنگشاه است و دو وزیرش آصف و فرزانه.

آغاز: کتاب درویش بچه . بسمله . یکتای لم یزل ، کریم کارساز یکتای لم یزل.

لاشريك له دنای بی بدل	پادشای بی باك بی غل غلل
بدری توفیق حی بهتا	بواچون تعریف نما هوشنگشا
بلفظ شیرین کردن صفاتش	پادشاهی هوشنگشا بی نامش

انجام :

بتاریخ وقت شه ناصرالدین	هزار و دویست هفتاد پنج بین
بهفتاد و پنج سنه تاریخش	و اتم کتاب زانام صریحش
تمام بی کتاب فرد هوشنگشا	ارچه و شیرویه هر دو بدلخوا
تمام بی کتاب او درویش بچه	بصد مشقت هم چین ارچه
اسماعیل کلام تحصیل تمامه	کاری نکردی پری قیامه
خاصیت بواچه ائمه بد کلام	هر چه مؤجی نمودی تمام
کاری نکردی ائمه بی وفا	خیر و احسانی پری مصطفی
هزاران درود و هزاران سلام	ز ما بر محمد علیه السلام

تمام شد وقت اذان ظهر فی یوم دوشنبه ۱۳ شهرشوال سنه ۱۳۰۶ (۱۳۰۶) آه صد

آه آمن الموت .

۴۵۴۷

استعینق سده ۱۴۰۱ ، عنوان شنغرف ، آغاز در دیباچه و انجام افتاده و میرسد به « هدن

بالضم آشتی» .

۲۴×۱۰ ، ۲۵×۱۵ ، کاغذ هندی - جلد کیماج عنابی ضربی .

منتخب اللغات شاهجهانی

از عبدالرشید تنوی است (حقوق ۲۰۶) .

۴۵۴۸

لتعلیق خود شاعر .

۱۳×۷ ، ۱۱۳×۱۲ ، کاغذ قرنگی - جلد نیماج قهوه‌ای مقوایی ،

دیوان

از مذهب است (مجلس ۴۰۷:۳) ماده تاریخ هم دارد و دران شعر او در گفتگوی نادان و دانا (۲۰۵-۲۱۱) هم هست با شعر میرزا عبدالرحیم حیران (مورخ ۱۲۸۵ بخت مذهب درص ۱۲۲ - ۱۲۳) و قصیده عربی احمد بن لطفعلی تبریزی بروش قصیده هاتف با دیباچه منشور عربی (۱۴۳-۱۶۱) و شعر اسمعیل بن عبدالرحیم مورخ ۱۳۰۲ (۲۲۲) .

۴۵۴۹

لتعلیق ابوالحسن بن عبدالله غیرت شیرازی در ۱۰۴۰ ، عنوان و نشان شنغری ، شعر او هم در ص ۱ هست ، آغاز افتاده .

۱۳×۵ ، ۱۱۳×۲۰ ، کاغذ سپاهالی - جلد نیماج مشکی قهوه‌ای .

الشواهد الربوبية فی المناهج السلوکية

از صدرای شیرازی است .

۴۵۵۰

لتعلیق سده ۱۰۰۹ ، اصلاح شده ، عنوان و نشان شنغری ، آغاز و انجام و میانه افتاده و پس و پیش شده .

شرح لمعات

شرحی است بر لمعات عراقی و در آن از شرح حق‌الیقین یاد شده و ما نا از خود شارح است (ص ۳۲ و ۹) شارح را ندانستم کیست (دباجه نفیسی بر کلیات عراقی ص لح - چلبی در لمعات).

در آن آمده: (اما بعد کلمه‌ای چند در بیان مراتب (تنزلات (عشق) وجود مطلق که آن (برسنن سوانح) و طرق وستن لوایح بود (بزبان وقت املا کرده‌می‌آید) سوانح را معنی ظاهر و واضح است نام کتابی بود آن امام غزالی در بیان اطوار انوار عشق و بیان مراتب و منازل آن تا آن کلمات یا املا (آینه معشوق نمای هر عاشق) صادق و طالب و ائق غیر عاشق آید ... (لمعه اول در بیان بدایت عشق) و در بیان آنکه عاشق و معشوق ظاهرند بعشق و ظهور عشق بالذاتست و همه بالذات واحدند و باعتبار متغایر (اشتهاق) و ظهور و انشعاق (عاشق و معشوق) لفظا و معنی علما و عینا (از عشق است).

§§§

اسمعیق سده ۱۱۱۰، عنوان شنگرف، انجام افاده.
۱۹×۱۵، ۱۷×۱۳، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج سرخ.

الافین الفارق بین الصدق والمین

از علامه حلی است (سپه ۱۸۳:۳ - ذریعه ۲: ۲۹۸).

§§§

اسمعیق سده ۱۲.
۲۰×۱۶، ۲۲×۱۷، کاغذ فرنگی - جلد مقوای عطف تیماج قهوه‌ای.

مناظره

گفتگوی دودوست است یکی مسلمان و دیگری هندو و پرهیز کنندۀ از خوردن گوشت جانوران و آزار آنها .

آغاز: بسمله . الحمد لله الواحد الاحد ... سبب از ترقیم این چند کلمه آنست .
انجام : بیای خودشان زدند چون در اوایل این کتبها . . . متروک گردیده و اعتنائی بآن نداشتند .

۴۰۰۳

نستعلیق سده ۱۱ و ۱۳ در معین و هاشمی .
۱۷×۱۳ ، ۹۷×۱۶×۲۴ ، کاغذ سپاهانی آهارمهره زرباشی شده - جلد تیماج مشکی ضری .

دیوان

از انوری ابیوردی است و بترتیب تهجی .

۴۰۰۴

نستعلیق سعدالاله در روز سه شنبه ۱ شوال ۸۵۴ ، عنوان و نشان شنغری ، آغاز کتاب افتاده ، در آغاز نسخه شعرهای عربی و فارسی است .
۲۱×۱۱ ، ۸۹×۸×۱۶ ، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج قهوه ای .

شرح الهدایه

شرحی است به « قول » بر رسالۀ ابهری .
آغاز از دیباچه افتاده : له شرح یکشف لهم عن وجوه فرائده نقابها و یذل فی مسالك التحقیق من مطایا البیان صعابها ... قال المولی المصنف روح الله روحه ... القسم

الثانی فی الطبیعیات لما كانت الحکمة علما باحثا عن احوال الموجودات الخارجية.
انجام : بل یکون زائلا کما ذکرنا فی الحالة الاولى هذا اخر ما قصدنا جمعه
 فی هذا الشرح من الفوائد و اردنا نظمه فی هذا السلك من الفرائد ... هذا مع اعترافي
 بالعجز والقصور و انتساب معظم النقصان و الفتور لکن الله یعن علی من یشاء من عباده
 بالفضل والانعام و یدخل من یشاء فی رحمته والله اعلم بالصواب.

نسخ و استعلیق ۱۲۴۴ و ۱۲۴۵ ، یشترآن نوشته محمد تقی قمی است .
 سطر جلیبا ۱۴×۸ ، ۱۶×۱۱۳۷۴ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوای ۳ و ششها و عطف تیماج قهوه ای .

مجموعه

- ۱- الدرة المنظومة (۲ پ - ۲۴ پ) منظومة فقهی بحر العلوم سید مهدی طباطبائی
 بروجردی است بحرئی (ش ۱۶۲۳/۱ طوس ۵ : ۴۱۹ و ۵۶۵) تاریخ سرودن آن
 ۱۲۰۵ (غره) است .
- ۲- دیوان (۲۵ پ - ۳۶ پ) از خلیل بن ابراهیم بکتاش موصلی بحرئی در ستایش
 میرزا حسین بن عیسی حسینی بادیاچه و قصاید است بترتیب تهجی .
آغاز : هذا الديوان للعبد ... خلیل بن ابراهیم بکتاش الموصلي مادحافیه المولى ...
 السيد ميرزا حسين بن السيد عيسى الحسيني اطال الله بقاء ذاته القدسية و ماله باسرار
 الطافه الخفية ... بسمله . الحمد لله الذي ارشف اذهان الادباء من لما (؟) المعارف و شفافها .

انجام :

- لا برحمتهم یشم دوما علاکم
 من ختام النظام مسکاشدیا
- ۳- جنک (۳۶ پ - ۷۳ پ) قصاید است بترتیب تهجی بحرئی با شعرهای فارسی
 و بندهای به نثر عربی و فارسی و انشای بحرئی (نوشته ۱۲۴۴ در تبدين قم) تاریخ
 تحرير محمد تقی درروستای خدیجه خاتون قم در ۱۲۴۵ هم دران هست . نیز شعرهای

عربی: شیخ رجب برسی در ستایش علی ع و شیخ محمد علی اعسم و حاج محمد رضای ازری
 و سید طباطبایی در ستایش الخلاصة الالفیة ابن مالک و شیخ حسین نجفی در ستایش علی ع
 و پراکنده های دیگر. در پایان شعری است بر بی بخط جعفر بن سید عبدالله شیر در
 تهران در محرم ۱۲۴۵.

سخ خود شارح در ۱۰۵۵، عنوان و خط روی متن و نشان شناسی.
 ۱۳×۸، ۱۹×۱۴، کاغذ استنبولی - جلد تیماج قهوه ای ترکی.

شرح التحفة الوردیة

شرحی است از حسین بن محمد بن علی بن احمد نماوی مالکی بر متن منظومه
 ابن الوردی زین الدین ابو حفص عمر بن مظفر بن عمر قرشی بکری شافعی (۶۸۹-۷۴۹)
 که در ۱۵۰ بیت است و خود او هم آن را شرح کرده است. چلبی (۲۶۷:۱) و بروکلین
 (۱۴۰:۲ S ۱۷۵:۲) از این شرح یاد نکرده اند.
 آغاز متن: بسمله.

قال الفقیر عمر بن الوردی لله شکری ابدی و حدی

....

و بعد فالجاهل بالنحو احتقر و کل علم فالیه یفتقر
 فاغن بهذی التحفة الوردیة و مائة و نصفها محویة

انجام:

و وزن فاعل و فاعل فعل یغنی عن الباتم نظمی و کمل

و حامدا مصليا علی محمد و الال و الصحب و لا

آغاز: بسمله. الحمد لله الذی جعل الاعراب حجة ای حجة و روضة ذات بهجة

یابنة الثمار عاطرة الازهار... وبعد فقد سالتی من لا یسعنی مخالفتہ... ان اعراب المنظومة المسماة بالتحفة الوردية للإمام... زین الدین یعدله عمر.

انجام : ماضحك الزهر فی الكمام وطلع بدر التمام و كان الفراغ من جمع هذا الاعراب مستهل جمادی الاولى من شهور سنة خمس و خمسين و الف ختمت بالخیر و الشرف علی ید مؤلفه فقیر مولاه حسین بن محمد بن علی بن احمد السماوی المالکی غفر الله له ولهم وللمسلمین .

§ ۵۵۷

نستعلیق خوش سده ۱۱۱۰ ، عنوان شنغری .
۱۴×۱۲ ، ۹۴۵۲×۱۵ ، کاغذ سپاهانی - جلد مقوای طاق ، پارچه .

ترجمه الفصولی

ترجمه ایست از رکن الدین محمد فارسی گر گانی بر فصول خواجه طوسی
(مدرس ۲۴۹) .

§ ۵۵۸

نستعلیق محمد کاظم بن حبیب الله تبریزی در ۳۷۴ ج ۱۰۰۷/۴ و مقابلہ شده بالنسخه تصحیح شده از روی نسخه بزرگترین شاگردان دوانی خواجه جمال الدین محمود ، عنوان شنغری ، همه حاشیه ها از روی نسخه ایست که او آنرا خوانده و بخط خود نوشته است و آن نسخه هم همانست که خود محقق آنرا دیده است ، حواشی بانها « نسخه » منه رحمه الله ، من افادات الاستاد دام ظلّه ، نسخه بدل ، منه رحمه الله من خطه ، منقول من خطه ، نقل من خطه قدّه ، حم رحمه الله ، حم ، للسید الاستاد قدس سره ، حم ، جمال الدین محمود رحمه الله ، خب ، من خط حم رحمه الله ، مولانا معین یا مفیث التونی ، من اثبات الواجب الجدید للمولی الدوانی رحمه الله ، حم من خطه ، ام ه ، نقل من حم بواسطه ، کذا افید ، سمع ، نقل من الاشارات ، ام ه دام ظلّه ، ام ه ، من الشرح ؛ الجدید للعجید ، کتب فی الحاشیه بخطه الشریف ... کذا وجد بخط خواجه جمال الدین محمود رحمه الله ، کذا افاد الاستاد دام ظلّه ام ه ، کذا افاد الاستاد دام ظلّه [العالی] ، کذا افاد دام ظلّه ، من الاستاد دام ظلّه ، - در یکی آمده که در نسخه نوشته شده از روی نسخه خواجه جمال الدین محمود هم در اینجا سفید است و از روی حاشیه صدریه آوریدیم و کامل ساختیم - ج م ،

كذا في الحاشية عليه المنصورة المذكور بعبارة السيد الاستاد قدس سره، ح م من خطه « در صغ آمده
 « حاشية غياث الدين منصور بر شرح مطالع » ولي درست نيست ، يادداشت تملك معصوم بن رضى قاينى خراسانى
 مورخ ۴۰/۲ج ۱۳۴۲ و محمد بن خاتون عاملی در ۱۰۴۰ و محمد مصحح و محمد اسمعيل موسى هزار جريبي
 و كاظم تبریزی و غلامحسين مصاحب در ۲۴/۱۰/۳۰ و ديگري در ۱۳۹۶ دارو ، با يادداشت شمس الدين على
 حسيني ، وقف محمد على ، بهاد و قران (ص ع) ، نیز تملك حسين حسيني مصطبب در ۱۳۹۳ و احمد بن حسين بن احمد
 طيب شريف تنكابني تهراني در ۱۳۹۶ (با يان) .

۱۳۴۶×۱۳۴۸ ، ۱۸×۱۰۳۱۲۸ ، كاغذ سپاهاني - جلد تيماج مشكي .

تتویر المطالع و تبصیر المطالع

حاشیه ایست بر لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار از جلال الدین دوانی در رد
 صدر الدین دشتکی در رد بر حاشیه نخستین خود او و بن همین کتاب (ذریعه ۴: ۷۲۲ و ۶: ۷۷ -
 سپه ش ۳۰۳۳) .

آغاز: الحمد لله الذی (۱) اطلع من مطالع البراهین لوامع انوار الیقین و از اح بها
 ظلم الشکوک و الاوهام عن آفاق نفوس المستعدين ... و بعد فقد الحانی الحاج من یجب
 علی فی شرع الوداد انجاح مأموله .. الی النظر فیما علقه بعض الفضلاء الاشراف فی هذه
 الاطراف علی ما علقته علی حواشی المطالع ... والی ما علقه غیری ... والی التعرض لدفع
 ما وقع له من الانحراف ... و سمية بتتویر المطالع و تبصیر المطالع .

انجام : و انما یثبت العلم الی ماله ذلک الوجه بالعرض کما مر تحقیقه مرارا .
 هذا آخر ما وجدنا من الحواشی الشریفة الجلالیة علی حواشی المطالع و قد تمت فی سابع
 والعشرين من شهر جمادی الثانی من شهر رسته سبع والف والحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً
 و باطناً و صلی الله علی سید الرسل و آله المعصومین الطاهرين . بلغت مقابلة و تصحیحاً
 بالنسخة المصححة المنقولة من النسخة المصححة بتصحيح اعلم تلامذة المحقق قدس سره

۱- در هامش نسخه آمده ، « اما بعد الحمد لولی النعم و دافع النقم و الصلوة و السلام علی
 سید الامم الهادی الی اقوم النعم و آله و اولاده معدن الشرف و الکرم - نسخه » .

خواجه جمال الدين محمود رحمه الله بحسب الجهد والطاقة الامازاغ عنه البصر و كل عنه النظر . و كل مافى حاشيتها منقولة من النسخة التى مر عليها خواجه جمال الدين محمود و كتب عليها بخطه الشريف و النسخة التى مر عليها ح م هى النسخة التى مر عليها المحقق قدس سره و وشحها بخطه الشريف و فى النسخة التى مر عليها خواجه جمال الدين محمود ماهذه صورته : « الحاشية القديمة و الجديدة للمعلم العالم العلامة جلال الحق و الدين محمد قدس سره على المطالع و شرحه و حاشيته الشريفة الشريفة و هذا خط احقر تلامذته و اقل عبيده محمود بن يعقوب بن محمد بن يعقوب بن سيف الدين يحيى السلماني الصالحاني » كتبه العبد المذنب المحتاج الى رحمة ربه الغفار محمد كاظم بن حبيب الله التبريزي عفى الله عنهما بحق حبيبه شافع يوم التناد و آله الامجاد .

§ ۵۵۹

لسخ قاسم على درفروين در روز سه شنبه ۸ شعبان ۱۲۰۴ ، نشان شنغرف ، متن زیر خط مشکی .
۱۳۹۱س ، ۱۵۳۸۰ ، ۲۰ × ۱۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تيماج مشکی ضریبی .

شرح تهذيب

از خواجه جمال الدين محمد بن محمود حسینی شهرستانی بر منطق تهذيب تفتازانی و آميخته بامتن (طوس ش ۱۲۷ منطق - ذریعه ۱۳ : ۱۶۴) درست هما نکه در ش ۴۴۹۷ از ملا عبدالله يزدي دانسته شده است .
آغاز: هذا كتاب شرح حاشيه . بسمله . حمد و سپاس بی حد و قیاس حکیمی را سزد که زبان منطق فصیح و دل را طریق تصور و تصدیق صحیح کرامت فرموده ... اما بعد نموده میشود که ... جمال الدين محمد بن محمود الحسيني الشهرستاني . . در اثنای اشتغال بتحصیل منطق تهذيب ... آنچه از مباحث این رساله صورت تنقیح میافت و در سلك تحریر میکشید ... بترتیب و تهذيب آن اقدام نمود ... الحمد لله حمد در لغت و صفی است بجمیل اختیاری در جهت تعظیم و تبجیل نه بطریق سخریه و استهزاء .

انجام : و این ظاهر شد از بیان مذکور والله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب .

۴۵۶۰

نسعلیق ابوالحسن در روز آدینه ۹ صفر ۱۲۹۱ .
 ۱۶×۸ ، ۲۴×۱۴۳۱۰۲ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج ضربی عنابی مقوایی

دیوان

از طالب مفتون رازی تهرانی ستاینده فتحعلیشاه (ص ۸) و غزل است با تخلص
 مفتون و طالب بترتیب تهجی و مثنوی.

آغاز:

ز آه و ناله می بدم ره کاروانی را
 که شاید زان نگار تو سفر یا بم نشانی را

.....

ز بلك چشم در هر آستان مفتون برم خاکی
 مگر روزی بچشم آرم غبار آستانی را

انجام :

نخوردی چه می شاه یزدان پرست
 ز دست تهمتن چنان کشت پست

۴۵۶۱

نسعلیق روز آدینه ۲ ذی حجه ۱۱۴۵ عنوان، شنگرف
 ۲۵×۱۰ ، ۲۱×۱۵۳۴۱ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی.

اختیارات

از مجلسی دوم است در ۳۶ فصل و یک خاتمه.

۴۵۶۲

نسعلیق میرزا محمد حسین کمال ولد خرم آبادی دینانی روز دوشنبه ۲۱ محرم ۱۳۰۱.
۱۳×۷، ۱۳۲۱۴×۱۳، کاغذ فرنگی سفید و کبود - جلد مقوا.

تقویم الابدان

دستور درمان بیماریهاست از تب تا مفاصل و در آن سه گونه درمان برای بیماریها آمده یکی پادشاهانه دیگری درویشانه سومی برای خواص و عوام.
آغاز افتاده: و تناول نمودن خیار و خیارشنگ.
انجام: و دواهایی که بول براند استعمال نماید (تمام شد کتاب تقویم الابدان).

۴۵۶۳

شکسته نسعلیق محمد رحیم خرازی در ۱۲۹/۱ ج ۱۲۶۹ در ش ۱، ۴ مورخ ۲۴ رمضان ۱۳۶۸، ش ۳۲
به همین خط، حواشی دارد.
۱۳×۷، ۱۳۲۶۶×۲۱، کاغذ فرنگی نخودی - جلد نیمبند چرمی.

مجموعه

۱- دره نظمیه (۱ - ۲۹) در تجوید بفارسی.

آغاز: مفتاح کلام هر بیان است بسمله.

ای نام نامیت شده مفتاح هر کلام

وی از کلامت این همه عالم در انتظام

.....

دو زمان فتحعلیشاه قجر جامی و دین (۹) حامی ظلم رعیت را پناه

.....

دره النظمیة گفتا نام تاریخش خرد

زانکه مضمونش بود از بهر قراهاستند

انجام :

حمد لله شد تمام این منتخب عقد نظم نام ناظم وقتها (۹)

کنز لولو عقد ابیاتش بودای بجان (۹) یاد گیر یاد ده هر کس بود مشتاق آن

۲- صفات حروف هجا (۳۰-۳۲) بند بیست بفارسی

۳- حروف جمل (۳۳-۳۴) بند بیست بفارسی

۴- لؤلؤء درج المضامین (۳۶-۵۰) از مختار اعمی سپاهانی و در تجوید بنظم فارسی

آغاز: بسمله . من کلام ملام مختار علیه الرحمة

ای کلام از اعظم نام تو زیور یافته

در صفات و زیاسات زیب دیگر یافته

انجام :

عشر اثنین از صفر عاشر شمر ابیات آن

لولو درج المضامین نام شایسته بدان

قاریازین نظم و جز بهر چون یابی نما

در حق مختار اعمای صفا هانی دعا

۴۵۶۴

جنگ

شعرهای فارسی است گردآورده خداویردی طالع یزدی که نزد مصطفی قلی خان قاجار فرمانروای سبزوار بوده است (ذریعه ۶۳۹:۹) در ۱۲۴ (ص ۱۶ و ۲۱ و ۳۴ و ۴۱ و ۴۳ و ۴۵ و ۵۰ و ۵۴) با نامه‌ای بفارسی از او برای پدرش از روستای زرقان سبزوار (۴۴) و بندی به نثر فارسی از مجمع الحکایات (۱۲۹-۱۳۰) و شعر مورخ دهه سوم ج ۲/۱۲۵۵ (این یکی بخط دیگر است).

چنین است فهرست نامهای شاعران:

فردوسی ۱، سلمان ساوجی ۲، سائل شیرازی ۹، واعظ قزوینی ۱۰، سعدی ۱۱، میرزا احمد تسلیم طبیب سبزواری و عامی و حزین ۱۲، شوکت ۱۳، نصیر ۱۴، مشتاق سپاهانی و ابوطالب کلیم و عاشق سپاهانی ۱۵، محشم کاشی ۱۶، رفیق سپاهانی ۱۷، صفی قلیخان شاملو ۱۹، میررضی اریمانی ۲۲، نظیری نیشابوری ۲۴، خداویردی طالع گردآورنده جنگ ۳۴-۴۱ و جاهای دیگر، لطفعلی بیگ آذر ۳۶، آقا هادی متخلص بهادی ۴۱، صایب تبریزی و صادق ۴۲، شیخ علی نقی کمره ای متخلص به نقی ۴۶، جوهری ۴۷، رضا قلی بیگ لمعه ۴۸، خاقانی شیروانی ۴۹ و ۱۱۲، حافظ شیرازی ۵۱، سوزنی ۶۹، اثیرالدین اومانی ۷۱، میرزاهمای شیرازی ۷۷، شیخ بهایی و طایر شیرازی ۸۲، میرزا شهاب ۸۶، سلیم تهرانی ۹۳، شاه نعمه الله (ترجیع بند) ۹۴، ابن یمن ۹۶، میرزا صادق هجری ۹۷، طوفان هزارجریبی ۱۰۸، شاه فضل نعیمی (مثنوی آفاق و انفس) ۱۰۸-۱۱۱، جلال ۱۱۴، مسکین سپاهانی ۱۱۹، میرزا افسر کرمانی ۱۲۱، نادر ۱۲۲، نصیبی ۱۲۹، هاتف ۱۳۲.

۴۵۶۵

تعلیق و نسخ مؤلف در ۱۳۲۵.

۱۴ ص ۱۳×۱۴، ۱۸×۱۱ ص ۲۴۹، کاغذ فرنگی - جلد مقوای ۳ و شیشه‌ها و عطف تیماج قهوه‌ای.

مجموعه

۱- حاشیه البهجة المرضية (۲ پ - ۱۴۲ ر) از قاسم سامنی ملایری متخلص به قاسم وقاسما و حاشیه مانندست بر این کتاب و شرح شواهد آن .
آغاز: هذا کتاب ایرادهای سیوطی . بسمله . یعنی ابتدا میکنم بنام خداوندی که این صفت دارد رحمن است .

انجام : باید او مینوی برضم باشد اما در (ننوشته مانده) .
۲- حاشیه مغنی اللیب (۱۵۳ پ - ۲۲۴ ر) از همو که هنگام خواندن این کتاب بفارسی ساخته و شواهد و مشکلات آن را شرح داده است .

آغاز: هذا کتاب شواهد مغنی اللیب . بسمله . الحمد لله استتم ما لنعمته .
انجام : والجملة خبر الناس ... کقولهم الثمن منو (درمبحث از) .
۳- جنگ (۲۲۴ پ - ۲۳۵ ر) شعر فارسی خود قاسم مورخ دوشنبه شعبان و قصیده قانئ و شعر سعدی و مخمس درباره زن از قاسم وصیغه نکاح مورخ ۱۳۲۵ .
۴- حاشیه الفوائد الضیائیة (۲۳۷ ر - ۵۲۱) از همو و بفارسی .

آغاز: هذا کتاب ایرادهای شرح جامی . بسمله . الحمد لله . یعنی گفته است صاحب جامی ابتدا میکنم بنام خداوندی که این صفت دارد رحمن است .
انجام : اما چونکه صلاحیت اعراب دارد تم حدالاعراب جمعاً و منفعاً .
در ۲۳۶ پ - ۲۳۷ ر بنفیدست درباره حدیث کل امرؤی بال بفارسی .

۴۵۶۶

تعلیق سده ۱۳۱۲ ، عنوان و نشان شغرف ، آغاز افاده ، کتاب درصع و عطف جلد بدایع الآثار
نامیده شده .

۱۵×۸ ، ۱۷۰×۴۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای ضربی ترنجی .

جذوات

از میرداماد است و در آن از تاریخ نهصد و شصت و از ایماضات و تشریقات و تقویمات و تصحیحات تقویم الایمان و رواشح سماویه او یاد شده و دوازده جذوه در آن هست.

۴۵۶۷

نسخ سده ۱۳ و ۱۲ ، عنوان و نشان شنغری ، حواشی دارد از شرح بیرجندی و جرآن .
سطر چلیبا ۱۴ × ۹ ، کاغذ فرنگی کبود - جلد تیماج قهوه ای ضربی مقوایی .

بیست باب در معرفت اسطرلاب

از خواجه طوسی است (مدرس ۳۰۹ و ۲۳۵)

۴۵۶۸

نسخ سده ۱۱ و ۱۰ ، عنوان درشت مشکی و شنغری ، نشان شنغری حواشی بالشان « منه ، فاضل سمرقندی ، شرح طوابع ، و جراینها » .
۱۷ × ۹ ، ۲۴ × ۱۴ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکی مقوایی .

در مجموع ۳۹

۱- حاشیه حاشیه تحریر القواعد المنطقية (۲ پ - ۳۲ ر) حاشیه ایست بر حاشیه شریف گرگانی .

آغاز: قوله ورتبه علی مقدمه اه الضمیر راجع الی الکتاب المذکور سابقا .
انجام : التنبيه علی ان المدعى بدیهی (احمد الدین رحمۃ اللہ علیہ) .

۲- حاشیه حاشیه تحریر القواعد المنطقية (۳۶ ر - ۱۰۶ پ) از عماد بن یحیی بن

علی فارسی بر حاشیه شریف گرگانی (طوس ش ۳۶ منطق) .

آغاز افتاده : نفسیه و خراید لطیفه و نبهت علی مواقع الزل . . . قوله و ربّته
اعلم ان من داب المصنفین ان یثیروا فی اول تصانیفهم الی اجزائها .
انجام : کان الامرین المتضادین لکان اولی .
۳- الرسالة الوضعیة (۱۰۷ پ - ۱۰۸ ر) از قاضی عضد ایجی است .

۴۵۶۹

نسخ ۱۰۷۳ ، عنوان و نشان و رقم و شکل شنغرف ، حواشی بانسان « محمد باقره ، مظفر منجم »
حکیم حسینی ، ح م «
۱۶ س ۱۲ ، ۴۴۷ ۱۰ × ۲۰ ، کاغذ سپاهانی - جلد تیماج زرکوب مقوایی عطف قهوه ای .

تحریر الاکبر

تحریری است از اکبر نواز دوسیوس از خواجه طوسی .

۴۵۷۰

نستعلیق دهه سوم ج ۱/۱۲۷۹ در کرمانشاه در ش ۱ ، ش ۲ از همین تاریخها ، عنوان شنغرف در
ش ۱ ، در ۴۷ پ - ۵۰ ر شعرهای عربی است مورخ ۱۳۲۴ نوشته عبدالوهاب بیان الملک : شعر فارسی در
باره « قاعده تقسیم مبلغ یا مقدار بقسط شهور یا ایام » در ۲۲ پ هست مورخ شب ۲۷ رمضان ۱۳۲۴
۱۲ س ۱۴ ، ۳۵۰ ۱۴ × ۲۰ ، کاغذ قرنگی - جلد تیماج تریاکی ضربی .

مجموعه

- ۱- خلاصة الحساب (۲ پ - ۲۱ پ) از شیخ بهایی که از کسی در آن در این
نسخه یاد نشده است .
- ۲- اشکال تحریر اقلیدس (۲۳ پ - ۴۰ پ) تنها همان شکلهای قضایای
مقاله های ۱-۱۱ اصول اقلیدس است .

۴۵۷۱

تعلیق محمد باقر بن محمد شفیع نویسرکانی در چاشت روز پنجشنبه ۱۱۱۵/۴ج ۴۰ و مقابل شده با نسخه‌ای که از رویش نوشته شده در شب پنجشنبه ۱۱۳۹ج ۴ در مدرسه ملا عبدالله در سپاهان، عنوان و نشان شنگری.

۱۹س ۸×۱۴، ۱۴×۱۳، ۱۹ کاغذ سپاهانی - جلد نیماج مشکی

حاشیه تحریر القدر احد المعرفیه

از جلال الدین محمد دوانی (ذریعه ۶ : ۳۷ - طوس ۱ : ۲۲ ش ۷۰ منطق).
آغاز: بسمله . و به نستعین . عونك يا كريم في التتميم جيل من ظهرت على حواشی الاكوان اسرار قدرته الشاملة .
انجام : فانه شامل للعرض المركب الصادر عن المختار فافهم والله يعلم .

۴۵۷۲

شکسته تعلیق سده ۱۱، آغاز و انجام افتاره : «فراوان است و چون قهر بحر رحمت الهی بی پایان است - ریاحین محاسن صفات» .
۱۲س ۶×۱۲، ۱۸×۱۱ کاغذ سپاهانی - جلد نیماج قهوه‌ای ضربی.

منمات

دستور نامه‌های دوستانه و فرمانها و منشورهای درباری و دیوانی زمان صفویان است .

۴۵۷۳

تعلیق دهه سوم شوال ۱۳۱۸

۱۵س ۱۱×۱۶، ۲۴×۱۷ کاغذ لاری - بی جلد

ترجمة اعتقادات

ترجمه ایست از اعتقادات ابن بابویه قمی از ابو الفتح حسینی که درسی و چهار باب و بنام «شاهزاده مهین بانو سلطانم» ساخته است (دیباچه) در ذریعه (۴ : ۷۹) از چهار ترجمه یاد شده و در سیه سالار (ش ۱/ ۱۸۳۹) نیز ترجمه‌ای هست.

آغاز: بسمله ... بعد از محامد و اقیات کریم و اهب العطایات و حکیم معطی المسئلات ... بموقف عرض رسانیده میشود.

انجام: شیخ فرموده‌اند که این خبر را استخراج نموده‌ام باسناد آن از شرح امیر المؤمنین ع در کتاب توحید. این است ترجمه خلاصه اعتقادات که اتمام یافت در اشرف اوقات ... و عترته افاضل المخلوقات.

۴۵۷۴

نسخ سده ۱۳ و ۱۴ ، عنوان شنگرف ، اندازه بیاضی است از بر ۴ تا ۱۹ و ۱۳ بابر ۳ شمار .
سطر جلیبا ۱۴ × ۱۸ ، کاغذ ۱۶ × ۲۳ ، فرنگی - جلد تیماج سبز ضری عطف قهوه‌ای

جنگ

شعرهای ترکی با عنوان نظیره در بسیاری از جاها از نهاری و نظمی و احمد پاشا و روانی و ذاتی و شمعی و خیالی و مالی و بیانی و نجاتی و صنعتی و شیخی و رمزی و سہابی و کمال و درونی و رحمی و حیرتی و نظامی و بصیری و وصفی و خاوری و تاجی زاده و هجیری و شوقی و آهی و قادری و ذهنی و قاسم پاشا و منیر و جم و مسیحی و حدیدی و عمروی و جعفر پاشا و نقابی و فخری و ابراهیم پاشا و سلطان قورقود و اسحاق و سروری و عطا و جامی و سوزی و شاه و امیری و کامی و طامی و معیدی و مفتی و خواجه زاده و وصفی و شاور و پیر احمد و روحی و رمزی و حیرتی و شیدا و نسیمی و لامعی و عطایی و خضری

وسلطان جم ولطفی وسجودی ومحمود پاشا وشبایی وصافی ونهانی وهلاکی وفدسی و
وصفی ونکاهی ورحیمی وهلالی ولعلی و فغانی ویحیا و خواجه چلبی زاده ونهالی
وصبایی وسلطان سلیمان و کمال پاشا زاده وفرخی وغمی ولطفی و عبدالکریم زاده و
جمالی وکاتب صورت مکتوب وسلطان مراد وخالی وشرف ونفعی وعلوی وباقی ویمنی وقبولی
وشانی واحمد وفغانی وخلیل وراسخ وخامل وجوشخون وخسرو وفروزی ومراد افندی
وعصمت ونابی (۱۱۳-۱۳۷ پ) وترکیبی روحی (۱۳۸-۱۴۱ ر) وحاجی محمود اردلانی
ومفردومعشر عالی وویسی افندی (۱۴۲-۱۴۵ پ) وجنابی وثابت و شهری ونزیمی بدخشانی
وآگاه وثاقب وامیری وطیبی ووجدی وریاضی وفهیم وادهم وبهاری ومصطفی وچته چی
وهاشم (ستایش فایق بیک) وزینب قدین وزوجه نابی وعبدالفتاح بیک ومشغوفی ونحیفی
(۱۸۶ ر- ۱۹۰) وامنی وحسبی چلبی (دعائنامه برای تعمیر جامع مغیسانی - حمدپاشا) ،
شعرهای ترکی غزل است ورباعی وفرد ومخمس ومسدس ولغز وستایش وچند
بیت فارسی در آغاز ودر میانه هست

§۵۷۵

تستعلیق سده ۱۴ ، عنوان شنگری .

۱۵ س ۷×۱۴ ، ۱۸×۱۱۳۱۸ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج خاکستری ضربی

المناجاة

مناجات منسوب به علی (ع) است بادبیاچه ای بفارسی در بیان سند وخواص آن
واین مناجات آیاتی است که از سور قرآن گرفته شده است از فاتحه تاناس .

§۵۷۶

تستعلیق محمود بن جمال الدین موسوی خواصاری درع ۴/۱۴۸۸ درش ۹، ش ۲ بهمین خط، عنوان شنگری

جدول مشکی .

۸ س ۵×۹ ، ۱۸۷×۸۳۱۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج فیهو ای ضربی ترکی متوالی .

مجموعه

- ۱- المفید فی علم التجوید (پ ۱ - ۲۲ پ) از حسن بن شجاع بن محمد بن حسن تونی (منزی ۱: ۲۲۲ - سپه ش ۱ / ۲۵۱۵ - حقوق ۴۸۱) .
- ۲- چنك (۲۳ ر - ۱۸۷ پ) مطالب پراکنده عربی و فارسی است در ادب و خبر شیعی و از آنها است نامه احمد اردبیلی بشاه عباس و پاسخ او (۲۵ پ ۲۶ ر) و شعر مقلح عربی از مجموعه جمال الدین بن علی موسوی خوانساری که ناتمام بوده و پسرش از روی آن این مطلبها را کهنده را در اینجا آورده است، پاره از اینها از کشکول بهایی و کتاب محمد تقی مجلسی گرفته شده است و بنظم است و نشر .

§۵۷۷

تعلیق سده ۱۰۰۹ ، سر لوح و جدول از رولاجورد .
 ۱۲×۷ ، ۱۲×۱۳ ، ۱۲×۲۰ ، کاغذ سمرقندی - جلد روغنی زمینه سبز و گلدان برنگهای سرخ و زرد درون قهوه ای آراسته و بسیار زیبا .

دیوان

از فضلای و غزل است بترتیب تهجی با همین تخلص (۱-۳۳۳) و رباعی (۳۳۴-۳۴۰) نزدیک به چهار هزار و اندی و در پایان بندیدست بنثر در سه صفحه و نیم در باره او ولی مطلبی از آن در باره او بدست نمی آید .

آغاز:

چو گل بشگفته در باغ خرد صد گونه مشکلیها
 سراز کتم عدم آورده بیرون غنچه دلها
 چسان افسانه عالم نکردد قصه عشقی
 که باشد مبحث شرع جنونش درس محفلها

لباب خون شد از شوق لبش جام دل‌فضلی
الا یا ایها الساقی ادر کاسا و ناولها

انجام :

از عشق تو خوش بود چو خم جوشیدن
بر یاد لبث ساغر می نوشیدن
سر در قدمت نهادن آنکه ز وفا
در راه جفای تو بجان کوشیدن
(از اینجا در پایان رباعیها افتاده و میرسد به خاتمه منشور)
هر جا که کند مطرب فرخنده خطاب
ذکر می عشق تو بر آواز رباب
از ذوق سماع ذکر آن باده ناب
عقل و دل و جان من مست و خراب
که بکره پیروان طریقت را از تجرع زلال افصال توفیق حقیقت سیرابی بخشایی
رباعیه :

یارب زمی محبتم جامی بخش وز ساغر دولت سر انجامی بخش
کامم ز تو جز غایت بی کامی نیست ای غایت کامها مرا کامی بخش
... عاشق مستی مسلوب اختیار را بر زبان که ترجمان دل محبت نشانست.

الحديقة الالهية

از شیخ بهایی است (منزوی ۱: ۹۹).

۴۵۷۹

نستعلیق مورخ ۱۲ج ۴/۹۴ و از آغاز در مسئله طب افتاده در ش ۳ و ۱ بهین خط، جای عنوانها سفید مانده است.

۱۸س ۶×۱۲، ۴۸×۱۱، کاغذ سپاهالی - جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی

مجموعه ۵۹

۱- اثبات الواجب (۱ - ر - ۱۴ پ) در ذات وصفات خدا است در چندین بخش و در آن از رساله طوسی در پاسخ قونوی یاد شده است . آغاز افتاده : و وجودات الاشياء هي هذه الحصص ... اذا عرفت هذا فنقول كما انه يجوز ان يكون هذا المفهوم زايد على الوجود الخارجي .
انجام : فيمكن ان يكون الصادر اولاً بالوجود العيني اكثر من واحد كما ذهب اليه الصوفية .

۲- انموذج العلوم (۱۵ - ر - ۴۵ پ) از دوانی در آن آمده که من افلاطون رادر خواب دیده ام و از حاشیه او بر شرح تجرید یاد شده است .

۳- رساله الوجود (۴۵ پ - ۴۸ پ) از جامی (ف ۵۱۷) .

کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
library.ut.ac.ir

Publications de L'Université
de Téhéran
699

فهرس
منحطوطات المكتبة المركزية بجامعة طهران

تأليف
محمد تقی دانش پژوه

Catalogue

Méthodique, descriptif, et raisonné
des Manuscrits

de la Bibliothèque Centrale de l'Université de Téhéran

Par

M.T. DANECHÉ-PAJOUH

مطبعة جامعة طهران

۱۳۸۱

کتابخانه مرکزی
Central Library
Tehran ۱۳۸۱

Imprimerie de l'Université
Téhéran 1961